

دەزگای چاپ و بلاوکردنەوە

زنجیرەی رۆشنبیرى

*

ھاوارا دېجلەيى

١

شاوهنى ئىمەتىياز: شەوكەت شىخ يەزدين

سەرنووسەر: بەدران شەھىد حەبىب

ناونىشان: دەزگای چاپ و بلاوکردنەوە ئاراس، گەرەكى خانزاد، ھولىپر

س. پ. ژمارە: ۱

مههمه د ئوزون

هاوارا دېچله بىن

رۆمان

جلدی يەكەم

ناوی كتىب: هاوارا دېچله بىن - جلدى يەكەم
نووسىينى: مەھممەد ئوزون
بلازكراوهى ئاراس - زمارە: ۳۲۳
دەرىپىتىنى ھونەربىي ناوەوە و بەرگ: ئاراس ئەكىرم
گۆرىنى لەلەفبىتى لاتىنييەوە بۇئەلەفبىتى عەرەبى: عارف زىزەقان
پىدىچۈونەوە و ھەلەگرى: سەلاح سەعدوللا
سەرىپەرشتىيى كارى چاپخانە: ئاورەھمانى حاجى مەحمۇد
چاپى يەكەم ، ھەولىپەر - ۲۰۰۴
لە كتىيەخانە بەرپىوه بەرایەتىيى گشتىيى رۆشنبىرى و ھونەر لە ھەولىپەر
زمارە (۴۰۸)ى سالى ۲۰۰۴ ئى دراوهتنى

مەھمەد ئوزۇن

زەریا، كەچا من
ئالان، كورى من
پاخى ئومرى من د ئومرى وە دە بۇو،
دەنگىزلىن مىتى بىرە هەبۈن كۆب دەنگىن خوھ
روھى مە تەرىيە دەرن. ئەو ئېدى نەمان...
ھۇن ئىھەو بىكارىن ل كىلەك وان روونن
ئول دەنگى وان گوھدارى بىن.
ب ھېشىا كۆھۇن بىكارابىن دەنگى وان
تى دە سەھ بىن،
ئەز ھاوارا دېجىلەيىن يادىگارى وە دەكىم...

Sonus est, qui vivit in illa...

دەنگەك، تىشتى كۆل پەي وى - وى مایە، ئاھا ئەفە، دەنگەك...
...

دۇترا رۆزىنى، نېقىنى شەقى من خەبارا مىنا وى بەھىسىت. ئەزىز تەجروبەيىن خوه دازام، تەلەفۇنلىكىن كۆنېقى شەقىنى تىين، نە تەلەفۇنلىكىن خېرى نە. نېقىنى شەقى تەلەفۇنلىكىت، دۆستىنى كۆز تۈركىيەن تەلەفۇن دىكىر، خەبارا نەخودش بىن گىھاند، «يلماز ھاتىھە كوشتن... پېشى ئەو ھاتىھە گىرن و پاشى بىشىكەنچە بەدەنا وى لىيمە لىيمە بۇويە، گۇھ، بىتقل، دەست، مل، پى، لىگ، ھەمۇ بەدەنا وى پەرچە زىيىوپە، حەتا كۆئەوە هيىدى هىيدى مىرىدە...»

ۋىن شەقىنى، حەتا سىيى ئەزىز ل ئۆدا خوه ياخىباتىنى روونشىتمەل يلماز فەتكىرىم. ل زارۇكتى و خۇرتىيا وى، ل دىئ و باقىنى وى كۆنۇمرى خوه ل بەر دەرىيەن زىندانان دەرىياس كىن، ل كەكىنى وى كۆيلىماز ھەن زارۇك بۇو، ھاتە كوشتن، ل ھەردو بىرایىن وى يېتىن دن كۆپى رەل زىندانان بۇون و خۇھەتىن وى كۆز و دەلاتىن غەربىيەن بۇون، ل تىيکۆشىينا وى كۆھەمما ج بىگەرە ھەر رۆزى وى بىخۇين، خۇيدان، ڈان و كەسەرىنى تىرى بۇو، ل مالا وان ئا فەرە، ل رووپىن وى يېن رۆننى، بەشىن و بالا وى يادىرىش، مەش و گۇنۇتتىن وى يېتىن قەھىيم... ل قەدەرا وى كۆكىيەم - زىيىدە، ژ مىيىز قەمە، قەدەرەكە گىشتى ياخىچىيە. ل شەرى وەلاتىن كوردان كۆكىيەم - زىيىدە، ژ سەد و پېتىنجى سالان و قىرقە، بىخۇين، بىتزاھىدەكە بىتپايان دەپارە دەپ و دەۋام دە.

ل بەر دەستىنى سىيى، گافا چەرەپەن داۋىن ئېتىن سىتىرىتىن شەقا رۆننى زىچۇن ئاقا، من ل سەر كاخىزەكى ناڭەك نىفسى؛ بىر.

بىر، ناڭەكى بىدۇ مانانە، دو كاھنېتىن وى ھەنە. كاھنېيا يەكمىن ھەزىزەتى براھىيمە كۆب سەبر و ھېتىز خوه ياخىبا خودانى ناسە. بىر، كورتەبىريا قىنى پېرۆزە. كاھنېيا دووھەمین زى بىرايە، يان زى بىرادەر.

ئەو گۇتنا كۆمن وى شەقىنى نفسى، بىر، هيىدى هيىدى، ب وەختىن، قوللىي سەر دەنگەكى. دەنگەكى كۆنېتى شەقان ب ھېدىيىكا دەھات و ل بەر گوھتى من، مىندا پەشىنەكە شەق ئا بايەكى شەق، بانگ ل من دىكى؛ «ل من گوھدارى بىكە، گوھ بىدە من... ل دەنگى دەنگىيەن، ل دەنگى دېجلى، ل دەنگى ھەز و ئەققىنى، شەر و پەقچۇونى، كېن و نەفرەتى، ئىخانەت و ھەسۋەدىيەن، ھېقى و تىيکۆشىنى، ئافرۇن و ھونەر ئەھەدارى بىكە...» ب قى تەھرى دەنگ زى، ب وەختىن، بۇ شەخسىيەتەك. ناڭىن كۆمن نەسپىبۇو، دەنگى كۆپىر و ھەشىن من قەدگىرت، بۇ شەخس، شەخسىيەت، ھۆۋىتەت و لەھەنگ. لەھەنگ رۆمانا ھاوارا دېجلىيي...- تەقى مىر بەدرخان و لەھەنگىن دن. گۇتنا وى شەقىن و دەنگى شەقىن دن بۇون رېز. رېز بۇون روپەمەل، روپەل زى دەفتەر. رۆمانا كۆمن دل ھەبوبۇ بېقىساندا و گۇتنا وى يەكمىن ل بانىاسىن ھاتبۇو نەسپىن، كەتە سەر رىيەكە دن. من ئەو پېتىنجى، شىيىست روپەلەن كۆھاتبۇون نەسپىن، دانىن ئالىيەكى و رى دا بىر دا كۆئەوە گۇتنا خوه بېيىزە، رېز ل بەر خوه قەكە.

جارنا شەخس، لەھەنگ، بۇويەر ئان زى پېتەندىيەن رۆمانەكى زۇرا نېقىسکارى رۆمانى دىن، خودستەكىن نېقىسکار دەگوھەرەنин و بخود رېز ل بەر خوه راست دىن و رۆمانا خوه دەھوونن. د رۆمانا ھاوارا دېجلىەيىن ده زى و دەبا بۇو. دەنگىن كۆھوون ئى دىنى رۆمانى دېھىيەن، دەنگىن بىر قىيە، گۇتنا كۆھوون ئىن بخۇين، دېسان، گۇتنا وىيە.

رېزا يەكمىن ئا قىن رۆمانى ۲۸-ئىن ئادارا ۱۹۸۵-ئىن سۈورىيەن، بازارى بچۈوك و شىپەرىن ئىن دەرىياس پېپى بانىاسىن ھاتە نېقىسىن. ئەزىز مالا نېقىسىن مىر بەدرخان، جەلا دەت ئالى بەدرخان و خانغا وى (ھەرودە دەۋامامى وى) رووشنەن خانمى بۇوم. ج. ئا. بەدرخان، ژ مىيىز قەمە، ۱۹۵۱، وەفات كىرۇو. لىن ل ھەر ئالىيەن مالى شۇپىن وى يېتىن زىندار دخوبان. رووشنەن خانم كۆھنگى ئۇمرى وى نېزى ھەشتىرىي بۇو، ل مالى، ب خاتەر، بىر و سىيا بەدرخانىيەن دېتىا. ئەزىز ور بۇوم، ژ بەر كۆر من دل ھەبوبۇ ۋىيانا مىر بەدرخان بقۇلباندا سەر رۆمانى. ما ژ بۆقىنى يەكى، ژ وى مالا كەثارە كۆد ناڭ پېتلىن تارىخا دۆ دە بۇو، چېتىر جىبە ھەبوبۇ؟

بەلىن، رېزا يەكمىن ئا قىن رۆمانى ل ور ھاتە نېقىسىن، ژ دەقىنى مىر بەدرخان، ب نەفەسە وى. لىن ژ ناڭبىرى وەخت بەھورى، دور و دەوران دەرىياس بۇون. من سىن رۆمانىيەن دن نېقىسىن، كۆز وان بىرا قەدەر ئى دەنگ و نەفەسە نەقىقى مىر بەدرخان، ج. ئا. بەدرخان ھاتە ھۇناندىن.

ھاشىنا ۱۹۹۴-ئىن، رۆزى ۱۷-ئىنى تەباخىن، پىسامامى من يلماز ئوزۇن ل دۆرا چىيايىن جىودى ھاتە كوشتن. يلماز، يەك ژ شەرئانىيەن بىزارتە بىن تەقگەرە كورد بۇو. ئەو ب قاسىي يازىز دەنگ سالان كۆز ھەر رۆزى كەدەن، حەقارەت، شەكەنچە، بىرچىتى و كىرىتىنى تىرى بۇو، ل گەرتىگەھەن ئەسکەرەي يېتىن تۈركىيە ما، پېشىنى كۆئەوە ژ گەرتىگەھەن دەركەت، وى خوه سپارت چىيايىن دەۋەرە بۆتائىنى و تەقى ھەۋالىيەن خوه، تەقى سەرھەلدا چەكدارى بۇو. ئەئەول ور، نېزى چەممى دېجلى، ل سەرىن چىان ھاتە كوشتن.

برۆ کییە؟ دنگىن يلماز کۆد ناڤ دهور و دهورانان ده، مینا بايێن هوونكى كەله بەريانگان، دگەرە و دۆب
ئيرۆ، ئيرۆ ب دۆ دگەينە؟ دنگىن يەك ژ باپيرىن يلماز کۆد ناڤ شەرىن خويندار ئىن عەشىران و ئۇسمانىيان
دەزىيايە؟ (ناشقى باپيرىكى يلماز، ژ چار باقان، برو بولو، بۈچىن درېش.) دنگىبىزەكى ژ دەما مىر بەرخان كۆز
وى دەما تىرى خوين، خويدان، كەسىر و ژان ۋەدىيەر؟ دنگەكى كۆكەتىيە دەوسا مىر بەرخان؟ دنگىن
قەدەرەكى كۆز دو سەد سالان و فەھە دەبارە دەدە؟

برىار، يا ودىە. لى بەلىن هاوارا دىيجلەيىن ب دنگىن برو ۋەھاتىيە پى. ھەرچى تشتىن كۆ من لى زىدە
كىزىنە، نە زىدە نە: هن ناگاھىيىن كۆ دنگىبىز و ۋەبىزىنى حەز ناكن، مخابن، پىيويست بۇون. من ئەو، مینا
نۇتان، ل داۋىن ل دنگىن برو زىدە كەن. من شەقۇھىرتكىن برو يىن بالكىشى، ھەنەكى، ژ ھەقۇودو قەقەناندىن،
ۋە گۆتن و سەرىيەتايىن وى كۆ جارنا تەقلېھە دبۇون، سەراست كەن و ژ بۆھەر شەقۇھىرتكەكى كۆ چىلا
دەور و دەورانەك دکر و ژ گەلەك شەقان دەھاتە پىن، سەرەنافىك و ھەن ئۇمارە دانىن، -دا كۆ دنگىن برو زەلالتى
ۋە راستەراستىر بگەھە وە. مینا ھەممو دنگىبىزان سەرەن برو ژى ب ناشىن غەریب، ب تارىخىن بۇويەر و
قەومنىان نە خودش بولو. لى بەلىنى ژ بۆ ۋە گۆتنەكە سەراست ناڤ، تارىخ، جىيە پىيويست بۇون. ژ لەورە من
سەجەردىيە كە وەها، تەشى نەخشىيە كە مەزوپەرتامىيائى، خىستە داۋيا ۋە گۆتنىدا برو. د ۋە گۆتنىدا برو د گەلەك
تشت، ناڤ، جىيە، گۆتن، تەرم، جملە، بۇويەر، زاھف جاران، ب ھەيەجان و گەرمەھىيا گۆتنى، دەبارە
دبۇون. ئو گەلەك سفات ل پەھى ھەۋى رىز دبۇون. من ئەو ھەممو، بىيى كۆئەز ۋە گۆتن و ئۇوسلۇبا دنگىن
برۆ خەرا بىكم، گەلەكى كىيم كەن.

فەرمۇ، رووپەلى بقولپىيەن و ل دنگىن برو گوھدارى بىكـ...

مەممەد ئۆزۈن

قەندىل

بۇ و من ئىزى رە دىگۆت مىڭىز، باشى ئارمىييا بەختىرىش كۆھە يە ئەز بۇوم سەبەبا مىنما وى و مىرى سەنەمەخانا دىندار كۆز بئەمرى خودى سەرە خو دانى سەر ئاخا رەحەمەتى.

ژىپىرىووپى، ئاپىن خەلەفە، شاقانى يەكتا بىي ھەممۇ جىزира بۇتان، بلوورشان و دەنگىبىتىزى زاروتىيا من، تەرىپىدەرى ئەرەن من، باشى ھەممە كۆھە قالىن من بۇو، كۆناتىن خو كىرىپو مالىريان و مە، من و ھەقالىن دن ژى مالىريانا وى كىرىپو، مالپېران. ئوباشى گۈلىزەرا رەبەن كۆل سەر رىا مە ياكىچا بىتداوين وندابۇو.

ژىپىرىووپى، ئىزىدى نە، كۆ باش و كالىن من، كۆھەرتم ل سەرە چىا و نەوالىن كۇر ئىن وەلاتىن ئىزىدىان، تىيەن كوشتن، ھەرتم فەرمان و تالانا وان رادبە، كۆر ترسان نىكارن دانى سىنى و دانى ئىشارى، رووبىن خو بەر ب تاشا رۆزىنى بىكىن و دوا و ئايەتىن خو بەدنىڭ بخوبىن.

ژىپىرىووپى، سورىان، كەلدان و ناستورى نە، كۆ باش و كالىن ستىيەرەن ئا گۆرەھىشتەن، كۆنكارن ل وەلاتىن خو بىن باش و كالان، رەحەت، ئازاد و سەرىپەست ل تىرىتىن بەريانگان كۆل ملى رۆزھلاتىن دېجىلە، زاب و خابورى ھلتى بنهىرين، ل ئەسمانىن چىكى سايى يېن شەقىن مەزۇپتامىيەن تەماشە بىكىن.

ژىپىرىووپى، ئەھلى جىزира بۇتان، ئىنسانىن ھەكاران، خەلکى مىكوس، وان و سەرەھەدانن كۆل دىزى ھەقۇودو، ل دىزى عەشيرىن جىرمان، ئەقەلەتىيەن پىسما، ل دىزى دەولەتا ئۆسمان و دەولەتا فارسان، ل دىزى ھەممۇ دنياپىت شەر دكىن، ھەياتا وان ب شەر دەست پىن دكە و ب شەر كوتا دبە و ھەرتم تىيەن خاپاندىن، قىركەن و كۆچكەن.

ژىپىرىووپى، مال و مالباتا مىر، لاو و كەچىن وى، برا و برازى، خال و خوارزىتىن بەدرخانىيانن كۆنيرى ئۆسمانیان و زىزىيا وەلاتىن غەربىپىت بۇويە قەددرا وان.

ژىپىرىووپى، برازىتىن مىر يەزدىنىشىرە كۆشۇپا ئۆمرى مە دا سەر رىا وەلاتىن غەربىيەت؛ مىرى ئەكاران نۇورلاھ بەگ و ئەھلى وى، مىرى مىكوسى خان مە حمەمود و ئەھلە وى نە، كۆنەقى مە كەتن بەر پېلا وەلاتىن غەربىيەن و ل وان دەران ژېپى بۇون.

ژىپىرىووپى ئەقاتا و كەسىن دنن كۆنەز ئىزى ژەر دە، ژېپىكەتنا قەندىلەن حەتا ئەمەرتىا وان، جارنا كەتە ب كەتە، جارنا د سەر رە، قالا حال و ھەوال، جوش و هيقى، ۋان و كەمسەرىن وان بىكە.

ھۇون ئىنها بېرسىن كا ئەف ئىنسان چما ژىپىرىووپى نە. ئەز بېتىزم وە؛ ئەف ئىنسان ژىپىرىووپى نە، ژەر كۆبىنەستىن، بسەرنەكەتنە و تىيەك چۈونە. بىنەستى، مالپېرانىيە، زمانى ئىنسانى بىنەست قەلكلەر، دەستى وى زنجىركرىيە، نە دكارە بېتىزم، نە ژى بىنقيسىه. بسەرنەكەتن، مىينا بىرینا من، بىرینەكە خەدارە، كۆھىدى ھىدى بىریندار دەرىزە. گۆتە ئىنسانى بسەرنەكەتى، ھىدى ھىدى، وندابىدە، ھەياتا وى، دەور و دەورانى وى دەكەش بەر پېلىپەن وەختى و دبە ھېچ و پۈچ. نە گۆتەكە ئىنسانى بسەرنەكەتى دەمینە، نە ژى تارىخەكە وى. تىيەكچۈرون، ژخو خەناف دىارە، مىنە. دەنگىن ئىنسانى مرى نايىت بېھىستەن، نەفەسا وى نايىت حىسىكەن. نەكە ھۇون بېرسىن كا ئەز كى مە، ئەز ئىن بېتىزم كۆئەز، يەك ژەن ئىنسانانم، ئىنسانەكى ژئىنسانىن بىنەست، بسەرنەكەتى و تىيەكچۈرى.

وە خودىست، ئەز ئىن ژى بېتىزم، قەندىلىنى پېتىخن و ل دەنگىن ژىپىرىووپىان گوھدارى بىكىن.

ھەكە گۆتەنەن وە نەترىسىنە، ھەكە ھۇون ئىن حەتا داوابىن لىن گوھدارى بىكىن، ھنگىن، بەرى ھەر تىشى دەقىن ئەز بېتىزم كۆ ھۇون ئىن نەنە لىن گوھدارى بىكىن، گۆتەن ژىپىرىووپىانە. دەنگىن ھۇون ئىن بېھىزىن، دەنگىن ئىنسانەكى ژىپىرىووپى يە كۆد وەختى خو دە دەنگىن ئىنسانىن ژىپىرىووپى بۇو.

ژېپى مەكەن؛ ژېپى بۇوپى... .

بەرى گۆ ھۇون بېرسىن، ئەز بېتىزم وە كا ژىپىرىووپى كى نە.

ژىپىرىووپى، ئەزم؛ برو، بروقىن دەنگىبىتىز، يان ژى ئەم بېتىزم، بروقىن ئىزىزىدى، يان ژى بروقىن كۆر، يان ژى بروقىن درىزە.

ژىپىرىووپى، ئەستەرە؛ ئەستەرە كۆ من ژى رە دىگۆت، سەتىر، ئان ژى ئەستەرە فەلە، كەلدان، ناستورى، يان ژى سەتىر ئەزىزىا بەر دلى من، رۇنبا چاھىنى من، ئەستەر، سېيوا زارشىپىنە زاروندا، بېزىن و بالا لەھە...

ژىپىرىووپى، مىرى جىزира بۇتان، سەرەكىن ئەزىزان، ئان ژى مىرى سەرەلەندا كوردى، يان ژى مىرى نەفيكىرى، يان ژى باشى تىيلى، تىيلىنى كۆر كۆھە قالىن منه. ژىپىرىووپى، سەتەپەمان مانۇلگىيانە، كۆ من ژى مە دىگۆت مام سەقۇ، ئاقلمەندى مىر، ئالىيمى ئەرمەن ئى خودىبىت كتابخانايەكتا، باشى مىگەدېچ كۆھە قالىن من

گوتنا من، گوتنا وان؛ دنگى من، دنگى وانه.

ئەز، برقىيەن دنگىبىشم، ئەز ئىيياتا وان، زان و كەسىرا وان، هيلىشى و خوهستەكا وان كۆد ناف دنگى
وان لئى وندابوولى د قەشارتىبيه، ژ و د، بېتىر.

ل دۇرا خوه بىنھىرين، ژ هەر دەرى خوين دلۇپ دكە. ئاخ دالالە، ئاخ دقىريه، با دنهھورىنە. چما؟ ژ من رە
بىبىش چما ئەۋ ئاخا بىمارەك كۆپ ئاخا فرات و دېجىلەيى دهاتە ئاقدان، نەها، د ناف بىتەنگىغا زېنى ئاشىنى
دە، ب خوبىنى تى ئاقدان؟ ھەما ج بىگەر، د ھەممو گاشىن كولەك و خەشىم ئىن ئومرى من ئى تەرسىس 55،
ئەز ل چان ھەردو پرسان فكريم؛ بىندەستى و كىن و نەفرەتا بېھەمپا يا ناقچى. گاشا ئەز ل جۈزى، ھى ل
مەدرەسا سۆز شاگرتەكى نەزان ئى زانىن و عىلىمى بۈرمى، ھى ھنگى، ل ملەكى چاشتى من ل سەر رېزىن
تەۋىيەھە ئىن روپەلىتىن كاتابىن زەھمەت كۆل بەر من بۈرمى، دەقىنى دەۋار ئېن زېرەپ بۈرىنى تىنى،
من پىسىپس دكەر، ل ملەكى دن ژى ھەشقى من ل دەركە دن، ل بېرسىشا كاھنیا كىن و نەفرەتى بۇو، ئەۋ
كاھنیا مالىپرات ل كۇو بۇو؟ ھەيدى كۆھايا وھ ژى ھەبە، د ناف گوتتىن سترانىن من دە كۆن من ھى د خۇرتانىا
خوه دە ل بلنداهىتىن چىايىن جوودىيەن، د بېرانگىيەن سېھان و ھنگۈرەن ئېشاران دە، روويىن من بەر ب تاشا
كۆھلەدەت، ئان ژى دچوو ئافا، دكۆتن، ھن رېز ھەبۈرن كۆھرە دوبارە دبۈرن، كاھنى، تول كۇو بى؟ كاھنى
تول كۇو بى؟ د ناف وى شەر، پەقچۈن، قەتلیعام و گۇلاخوبىنى دە كۆز نشكا شە ب سەر مە دەھات، كۆز
ئەز ئى قالى بىكم، من ھەر تەن گوتتەك دوبارە دكەر، چما، چما؟ ل سەر رىبا درېز و كەسىرەتى ياسىگۈرنى، ل
سەر پەتلىن ھار ئىن دەريا رەش كۆئەم دە كەشتىيە كە ئۆسمانىيان دە مينا ھىليلە كاھنەكى، ب گۈرمە گۈرمە پېتلان
رە، گەھ ب قىر دە، گەھ ب ور دە دچوون، ھنگى من ژ يارا خوه ياسىگۈرنى دە، سەتىرا من، ل سەتىران
بىنھىرە... ما ئەۋ ستىر ب حالى مە نازان، ما چما ئە و نايىن ئالىيەن مە و بىنەتىن مە دەرمان ناكن؟ چما ئە و
بېرسىشا قىنلىنى، قىن نەزانىيىن، قىن كىن و نەفرەتى نادن؟ ئەز ل گىتىي، دانى ئېشاران، ل سەر بېرىجىن كەلە
خانىيىن رۇودنىشتم، بەرى من ل ئاخا شىن ئا دەريا سېپى كۆمینا جاواھىكى ھەۋىشىمى ب رەنگىن شىن،
كەسک و سۆز لەيلان ددا، دەستى من ل بەر گوھى من كۆھرەت ل سەر دەنگان بۇو، من دنگى سترانىا خوه
ب دنگى پېتلىن دەريا سېپى دىگىهاند و ژى دېرسى، دەريا ئەزىزىنى، چما، چما؟ ھەرچى شام، كۆز
قۇناغا داوابىن ئا كۆچەرەيا مە بۇو، ئەز ل ئۆزا بچۈرۈك و گەرم ئا مير كۆب مەھفۇر و كولاقىن رەنگەرەنگ
راخىستىبۇو، ل كىليلە كا مىرىن من ئى شەكتىي و كەلەكى وەستىيابى رۇودنىشتم و گاشا كۆز مير، د دەستان دە
تىزىبا سەدەفى ياسىن ئەنەن دەست ب خوەندىن قورانى كەرىم دكەر، من ژى گوتتىن سترانىن نوو كۆز
ھېيدى ھېيدى دكەملەن و ل ھەف دەغان، د بەر خوە دە، دوبارە دكەن، مىرى مۇنۇ... ئەم ل كۇو، كاھنى ل كۇو؟
كاھنى؛ كاھنیا ھەياتا ئىنسان، زاينى؛ كاھنیا ئەقىن و ئەقىندايى، زەلالىا زارۇكتىي، وەستا كالبۇونى،
كىيف و حەنەكى، بەست و جوشىنى، شەنگ و شۇنگى، خەبات و لەباتى، شهر و پەقچۈننى، كىن و نەفرەتى و
من و كوشتنى... كاھنى، كاھنیا وندابوونا ھەياتا ئىنسان، مەن... ھەياتا من، ژ كاھنېكى بەر ب كاھنېكە
دەن.

لى بەلىنى كاھنیا بىندەستىي، كىن و نەفرەتى؟.. ئەف ژ كۇو دەرتىن؟ ژ كوراھىيىن شەقىنى كۆب پەردا خوه
يا رەش دەنلىي فەدگەر و دەخە ناف خەمەكە خەشىم ئى كۆرۈ؟ ژ كوراھىيىن شەقىنى ئاخا رەش ئا ب بەرەكەت كۆز
ژ ھەزاران سالان و قىرقىيە، ھەممو مەزۇپۇتامىيىن تېرى دكە؟ ژ كوراھىيىن با و باھۇزىن قەدىم كۆل گۆپكىن
چىايىن جوودى، ھەرەكۆل، باگۆك و ھەكاران، ب فزىن، ب خەشمەت، خوه ل با دكە؟ ژ كوراھىيىن خەۋىنەن
كۆز دېتىيە؟ ..

لى بەلى ئەۋ ئەقىنى شان دەرس و تەجرويەيىن ھەياتا من ئا بېكىتىر، من، دو تاشت، چو جارى، فاھم نەكىن؛
چما بىندەستىيا قىن مەزۇپۇتامىا كامباخ ئەقچەند كۆرۈ، دوور و هوورە؟ چما ئىنسانىن مەزۇپۇتامىيىن ھەرتەن
ب دەرىيەيىن خەدار ھلەوەشن؟ چما بىندەستى وەها بېداوينە؟.. ل ملىن دن، ئەز چو جارى تېنەگەھىشىتم چما
ئەۋ دەقەرىن كەفانەر بېن مەقەدەس ئەقچەند ب كىن و نەفرەتى داگىرتى نە؟ چما ئىنسانىن دەر و دەرىن
فرات و دېجىلەيىن، تەقى كۆئە و بىندەستق، ئەقچەند ل دىرى ھەق، ئەقچەند گۆرە ھەۋ ئەددەن؟
بىنگومان ئەز دازان، ئىنسانى بىندەست مينا پېزۇتا ئېڭەر، زارا وى، بەرى ھەر كەسى و ھەر كەسى
رەيە. ئىنسانەكى وەها مينا دوپىشكەن بېكىتىسيكەتىيە، ژ بىنگەقىنى، ب دەر و دۇرا خوه، ئەگەرل دەر و
دەرى كەس نىن بە، ب خوە ۋەددە، دەرىز و ژاھرا دوپىشكەن كۆز بۇ پاراستىيە، دې مۇنَا وى. ئەز دازان،
قوريان، بىنگاشە و ئىنسانى ئېگاڭ دەكەر ھەر تاشتى بکە، دەكارە، ھەكە فەرسەندى بىيىنە، ژ نشكا شە بېه
چەلاد. د ناف ھەر ملەتى دە، ل ھەر نافچەيى بېنگاش، بىندەست، قوريان و دوپىشكەن بىتچارە ھەنە. لى وە
ل كۇو دەرى دەنلىي دېتىيە كۆن نافچەيى كە سەرانسىر، ئىنسانىن ھەممو ناقچىن، تېر و بىچى، خوەش و
نەخوەش، دەستەلات و ۋار، مير و كىزىر، گوندى و بازارى، ھەممو ب ھەۋ دە، بىندەستق، بۇنە دوپىشكەن
ژاھرەن و بېتارە دەست ب ھەۋ ئەدەن؟ ئەم بېتىن، ل دەرەكە دەنلىي رەش، دەممە كە كورت ئان درېز، وەها
نەخوەش. لى وە ل كۇو دېتىيە كۆئەف رەشدا ھانى ھەر و ھەر دەۋام دكە، دوبارە دې و دەوسا كۆن بىگەرە،
ھەركەسى دگوھەرەنە و دكە ئەسېرەك پېنچەرەن ئى ئې قەدەرى ئەھىپەرەن ئى ئې قەدەرى ئەھىپەرەن
ھوون ھاتتە كۆل من گوھدارى بکن، ئەز دازان، لى نەها بېرسىشا پرسا من بدن؛ وە موسىيەتەكە وەها ل
كۇو دېتىيە؟ ..

رۆژا کۆفه‌مانا مه رابوو و میر، چار به‌رمالیین وی، چارده‌هه جاریتین وی، کەچ و لاوتین وی بیتین هنی
هنگی بیتھمئمار، برا و برازیتین وی، مال و مالباتا وی، ئەھل و عەشیرا وی، ئەم، دلدار و شریکیتین
شکەستى بیت قەدرا وی، ھەمۇو ب ھەۋە، كەتن سەر ریا و لاتى غەربىيىن، دانى سېيى، گاشا تىرىتىتىن
رۆژا زىرىتىن ل سەر ئاقا دىجىلەيىن دچروسوين، ب دلهكى زىز و كەسەرتىشى، من ل دىجىلەيىن نەھىرى و نەز وەھا
فڪريي؛ ل ۋىنى يەكا كامباخ بنهىرە، دىجىلە ھەيات، بەختىيارى و سەرفازىتى دەخشىنە مە و ئەم ۋى مرن، ۋان
و كەسەردىن وى.

ئۇمرى دىجىلەيىن چقاشه، ڇەندەھەزار سالان و قىر قە، ئەف ئاقا بۆش وەھا بىسەبر، بىرۋەست، بىرۋەست
دەھرەكە ؟ ئۇمرى مرنىن چقاشه و ڑەكەنگى ۋەيە كۆز مرن ل دەر و دۆزىتىن دىجىلەيىن، مىندا خەزىبا موسوا يان زى
تۆفانان نوھ، ئەقچەند ب خورتى، ل دارە؟ خەزىبا موسوا يال سەر فيرەونان يان زى تۆفانان نوھ ئا ل سەر
نەچىيان حەتا دەرەكە و وختىكى بۇو، پشتى وئى ئەو مەچقىن. لى ئاكەنیا ئىن مەنا كامباخ كۆگەلەكى ب
خەزىبا موسا و تۆفانان نوھ دىشبە، كۆزەرتم ل دۆرما مەھى، چما نامچە؟

بەرى نەھا ب دەمەكە كورت، میر مىر. ھەيە كۆسىن، چار ھەفتە، وى، دئۇدا خود يابچۇوك دە، ل بەر
پەنجەرە فەرەك كۆپەلىن چىكى كەسک ئىتىن دارا زقۇمىن ل دۆزى راپىچىياىي بۇون، د ناف كەتاب، ئايەت،
ھەدىس و تەلقىنەن خود دە، ب ھەسەرتا ئاخا باش و كالان، كاكەنیا ئەقىن و دەردا، سەرەن خود ل شامى
دانى سەر ئاخا رەحەمەتى و ۋەھەر تىشتى خاتىر خودەست و بىنەگەر چوو.
ستىپەر مە، نا نە كۆز مە، هاتە كوشىن.

مام سەفۆ مانۆلگىيان، مىگۆ، ئارمىن، دىما مىگۆ و ئارمىن سەنەمەخان، خزمىن وان، ھەمۇو، مرن.
ئاپىت خەلەف مە، مەممە، مالىيرانى مالۇيران مە، گولىزىدا خوددىا گولىيىن رەش مە.
نە يەك، نە دودۇ، ب ھەزاران ناس، دۆست، ھەقال، ئەھل و ئىنسانىن كۆمەن دناسىن، مرن.
ئەرمەن مەن. سورىان، كەلدىان، ناستورىي بىتھمئمار مەن.
ئىزىدى مەن. كورد مەن.

ئەز ئىتى زى بەرم. ئەز ب بىرینا خود دىزانم، ئەف بىرین ناجەبە، ئەف ئىتى من بىكۈزە.
ئەز دېتىم، ئەو مەن، لى راستى وھايدا، ڇەميرى من ئىتى كۆز دەرد، كەرب و ھەسەرتى مەر پىنى قە، بىتىن دەن
ھەمۇو ھاتەن كوشىن. ب ئەجەللى خود مەن تىشتەكىيە، ب شۇور، خەنچەر، كىيىر، دەمانچە، تىشكىنگ و تۆپان مەن
تىشتەكى دەنە. ل دەر و دۆزىتىن دىجىلەيىن مەن نىنە، كوشىتىن ھەيە. ئەجەل نىنە، فەرمانا مەلەكى ئەزرايل، ب
قەھولى ئىزىدىان مەلەكى تاوس، كۆب ھالەتىن كوشىتىن تى، ھەيە. مەلەكى تاوس ب دو شىيەدەيان تىن نىك
مە، ئىنسانىن فانى، كۆز ئافرىينى بېتىرە ھلوھشىنى، ڇەقىنەن زىتىدە ترەز كىنەن حەز دەنکن؛ يەك، ب لۇزىنا
نازىك، كوتىنا خودش و خەوا شىيەرەن. دودۇ، ب شۇور، خەنچەر، دەمانچە و تىشكىنگى. پارا مەزۆپوتامىيىن،
شىيەدەيان دەۋىيانە.
ئەز ئىتى زى بەرم، ڇەر كۆ قەستا خەنچەرى، فەرمانا مەلەكى نەمە، قەستا كوشىتنا من بۇو.

شەقىئىن رەش ئىتىن بىتپايان بىتەنگ كۆز ھەما چ بگەرە هيچ وەختەكى تايىتىن زەپىن؟ ڇەكۈراھىيىن خوبىنا سۆر كۆز
د رەھتىن ئىنسانىن بىتگاڭ دە، ھەرتىن ب جۆش، ب كەل، ب رك و ب كەرب دەھرەكە ؟ ڇەكۈراھىيىن دلى وان
كۆز ب ھەسەرتەت، ھېقى، بەست، ئېش، خزىن، شەرم و ب داخوازا تىلىن ھلەداقى ؟
ل دارا دىنەيىن ڇەركەسى بىتەر دەقىا مە، ئىنسانىن مەزۆپوتامىيىن، ئەھلىن دىجىلەيىن بىزانبوويا كا ئەف
كاكەنیا كۆمەندا كابووسى كەنى، مىندا شۇورەكى ل سەر سەتسەن مە ھلاۋەستىيە، چېھەر و ل كۈويە. لى ئەز ڇەز
تەجروبەيىن كەفت و لەفتىن ھەياتا خود يافەتلىكە دەنام؛ ئەم ب ھېچ تىشتەكى نىزانىن، نە كاكەنی، نە زايىن،
نە ھەيات و نە زى مەن، ب چو تىشتى... ھەكە مە ب تىشتەكى بىزانبوويا، ڇەز ھەجروبە و كەفت و لەفتان دەرس
و دەرىگەتا، نە حالىن مە دبۇو ئەف حالىن بىتھالان، نە زى مەن دبۇو نان و ئاقا ئىنسانىن دىجىلەيىن. سەرەن خود
ھلەن و ل دەرقە، ل دىجىلەيىن بنهىرەن، گوھىن خود بدنى و دەنگىن كۆز دىجىلەيىن بلند دېن، سەھ بىكەن. ئەف،
دەنگىن چ نە، دەنگىن كىن نە ؟ ئاقا دىجىلەيىن چىلا چ دە، بەحسا كىن دە ؟
دىجىلە، ئاقا دىجىلەيىن، دەنگى ئاقا دىجىلەيىن. ئەز، دەنگى من، سترانىن من ئىتىن ل سەر
دىجىلەيىن؛

رۆزناھيا رۆزى، تىرىتىن رۆزى.
گەشى، خودشى.
بەھار، دلشاھى.

دەنگى، ئاخ دنالە، سار، سەقەم دەھەلە.
ئاف ۋەدەز، دىجىلە ھشىار دەبە.

بىھەن، ئاخ، ھەرى، دار، بەر، گۈل، كولىلەك. دەنگى ۋەدەز.

ئاف، ئاقىزى، كاكەنی، جۆ و چەم.
ز دەھل، دارستان، زىنار، چىا.

ز ھەرددى، ڇەزىر، ڇەزىر، ڇەز چارمەدەز.

ئاف، دىجىلە ۋەدەز، دىجىلە ھار دەبە.
رۆز دىجىلە. تاف و ئاف. تىرىت و پىل.

ب ھەف رە، د ناف ھەف دە.

دىجىلە دېرقة.
دىجىلە دېرسە.

دىجىلە دەسترى.
دىجىلە دېتىش.

دىجىلە چ دېتىش؟ گوھىن خود بدن سەر دەنگى دىجىلەيىن، ب دېقەت، ب ھزر. بىتىن كا گۆتتا دىجىلەيىن چىي ؟
ئەز، دەنگىبىتى دىجىلەيىن، ڇەز دە بېتىم؛ دەنگ، دەنگى مەن، وندابووسيي و ڇېپەرپەييانە و ئاقا دىجىلەيىن
سترانا زىز ئا وان دېتىش.

و ههبيج ل چاقين ئىنسانىن نومرى نەيىريه؟ من گەلهك جاران، ل گەلهك دەشەران ئەف چاڭ دېتىه: ل قەراخىن چەمى دېجەلەيىن كۆگەلهك جاران ب رەنگى خۇنىت دەھركى، ل نەوالىن كۇور ئىن لايمىنى كۆز بايەتكەھا ئىزدىيانه، ل دەر و دۆرىن كاھنیسا سپى كۆز كاھنیكە مەقدەدس تا لالەش و ئىزدىيانه، ل گۈندىنىن ئېنۋايىن كۆز جىھە و وارىن ئىزدىيانه، ل بەر لىنگىن كەلەها سپى يا سەعىد بەگى كۆز هيلىنىكە تەبىرىتن ئىلىز دشبيا و ب دەستتى پاشايىن ئۆسمانىيان ھلوشىيا، ل بەر و د ناف دېرىتىن كەلدانى و ناستورىيان دە كۆز مينا هيلىنىن تەبىرىتن باز خۇد ناف گەلى، زىنار و چىايىن ئاسىن يېن شەمدەيتان، شېرۇان، دېرىزقۇر، نەھرى، بىشەمس و دەھەرتىن دەن ئېن جىزира بۇتان و ھەكاران دە فەشارتىوون، ل سەر كەلهكىن كۆز چەمى دېجەلەيىن دە، ژەهزار سالان و قىقە، ئىنسان، ھەيوان، رىتى، بېرىنداۋ دەن دەن، ل ھەوشە فەرە و ھەرتىم رۆزنى يا مەدرەسا سۆر كۆز وارى علم، زانىن و مەرھەمەتى بۇو، ل كىلەك بىرجا بەلەك ئا قىسرا مېر كۆل بەر دەقى دېجلى لىپىوپۇو، كۆز ھەرمەتى تىرى ژن، جارىيە، زارۆك، ئاقلمەند، كوماندار، ئالىم، شايىر، دەنگىبىش، ديندار، شىيخ، مىر و ئاتغا بۇو، ل زۆزانىن چىايىن جۈددۈ كۆز ب بلنداھييىن خۇد مينا تەبىرىنى سمىرى، تۈبەدارى ل ھەممو ناقچىن دك، ل ھاويردۇرىن گۈلا ئۆرمىي كۆز ھېزىتىن چەكدار ئېن مىر درېشى كىرىون، ل دەشتىتىن زەر ئېن جىزира بۇتان كۆز قولپىپۇون سەرقاتا شەر كۆز نافبەرا ھېزىتىن كوردان و ئۆسمانىيان دە دەھاتە ئېن، ل دۆرلەيتىن سورۇر و بىرچىن كەلەها چىايىن ئەۋەرەخى كۆز مە، مىر و ئېزىتىن وي، ژەپىگەپەيىن، خۇد سپارتابۇمىي، ل سەر رىبا بېداوين ئا وەلاتى غەربىيەن كۆپشتى شەكەستىن دەرکەتبۇو پېشىيا مە، د ناف كەشتىتا كەۋنارە دە كۆز سەر پېلىتىن دەريا رەش، مينا پەلەكى زەرىوپىي و ھلوشىياىي ئېن پايزى، ب ھەيدىكا، ھېيل دبوو، ل سەتەنبولى، پايتەختى پاديشاھى ئۆسمانىيان سلتان ئەقىلە جىد، د زىندانىن تارى دە كۆئەم، گېرتىتىن جىزира بۇتان، ھەكار و مىكوسى، مينا پەزىتىن كۆز ب شەبەكتى كەتىن، ل سەر ھەف، بىتىي كۆز ھاياتا مە ژەزۇنيا رۇقىنى، تاريا شەقەن هەبە، رۇونشتىبۇون، ل گەرىتى، وارى مە بىن غەربىيەن، ل بازارى كەۋنارە خانىايىن كۆز بۇ من بۇ مەدرەسەيەكە نۇو مينا مەدرەسا سۆر و كۆتنا سەرپەتەتىتىن ھەكتۇر، پارىس، ھەلەنا، ئاشىل، ئۆدىسەوس و پەنەلىتىن كۆز گەلهكى ب گۆتنا سەرپەتەتىتىن مە دىشىان، گىھاندە من...

من ل ھەممو شان دەران، ب چاڭنى خۇد، مرى دىتىن، چاقىن وان ئېن شەكرى، رووييەن وان ئېن سار، تەرمىن وان ئېن كۆھە دەلىيان دېتن و ب گۇھىن خۇد ل چىتىن مرى و كەتىان گۇھدارى كرن. ئۇ داوايا داونىن ژىي ل شامى، بازارى مەقدەدس ئى مىلسىمانان، بازارى كۆدەپ بازارى مەرھەمەت و وزىدانى بۇويا و د داوابى ئۇمرى مە دە سکۈونەتكىن بەخشى مە، ئىنسانىن نەساكىن و وەستىايىي ئېن شەر، پەقچۇون و غەربىيەن بىكرا، ژ بۇ من، قولپى سەر بازارى مرن و كۆشتىنى. ھەر جارا كۆن من چاچەن مرى دېتن، ئەزلى مەلەكتىن ئەزىز و ئابادىن، مەلەكتى تاوس و ل شۇور، خەنجەر و تەشقىگەن وى فكىرىم. چاقىن مرى ئەز دەشكەستى دکرم؛ ھەممو كەفت و لەفتا ھەيتانى ھېچ بۇو، داوايا كۆز ھېچ چۈشەرەشى ئىن كارابۇرۇ ژەپەشى، خۇد ژەت خەلاس بىكرا، ب تەننى ئەف بۇو، مىن. چاقىن مرى ئەز كېتىھەش دکرم؛ مرى نە ئەز بۇم، مىن ئەز من دوور بۇو. لىن ل شامىن، مىندا كۆز ھەرمەتى دۆرە من بۇو، ھەرمەت د ناف حىسىتىن كۆرور دە نەفەسىن ل من دەجكىن، ھاتە و پېشى بۇو پاردارى ھەيتاتا من، پاشىن ژەت ھەيتاتا من، ھەيتاتا يارا من تېكىرى.

من كى، چما كۆشت؟ ئەز ئىن، كەتە ب كەتە، ئەن ئەز دە بېبىتىم.

بېشىك ئەز ئىن ژەت دەشەرەپەن، خەۋىشى، ھېنىچى، جۈش و ھەيدەجانى ژەپەم. لىن ھەكە ھۇون مەراق بىن كە ئەز چما وھا بەحسا مەن و كۆشتىتا بەدىن دكم، بەرسقا مەن ئەقە؛ مەن و كۆشتىتا كۆمەن، د ھەمۇو ھەيتاتا خۇد دە شاھدى لىن كەرىپۇو، بەرى نەما ب چەندەكى، پېشىي مەنا مېر، د ناف كەرسىي يەكى زىكەمش دە، مىندا سەگەكى ھار ئىن دەشگىزىن، ژەشىكا ۋە، دەرکەت سەر رىبا مەن و ئېرىشى من ژەت كە. چاره نېن بۇو، من دەقىيا بەرسىف بادا، مىندا سەسپى كۆز گەرمۇلا چەمى دېجەلەيىن دە، ۋەجەنلىقى و ماتېبووبىي، چاقىن وى ل قەراخىن چېتىن، ل بەر خۇد دەدە دخوازە خۇد ب قەراخىن بگەھىنە، وەلىن من ژەت دەشگەرمۇلا خۇنىت خەلاس بىكرا. چاره نېن بۇو، من سەگەن ھار د ناف خۇبىنا وى دە گەۋاناند. دا كۆئەز نەمەرم، من سەگىن سەگان كۆشتىت، دا كۆئەزو نىكارابۇرۇدا دەست بىررا خۇد و ئەز بىكىشتىما.

بەلىنى، من ئىنسانەك كۆشتىت. ئەز كۆئەزچەند ژەكۆشتىنى دەھېيام، ئەۋچەند من ژەكۆشتىنى نەفرەت دكەر، د داوايا ئۆمرى خۇد دە، بۇم مېر كۆز و من ژەت مەرەقەك، ب دەرىيەن خەنجەرەي، خىستە عەردى. گەرچى ئىنسانى كۆ من كۆشتىت، سەگەكى ھار، بېتاموسو سەگەكى رەزبىل بۇو و خوبىنا وي، ب پەرەپەنن چۈكۈسان ژەت، ب پېتىج پەرەپەنن نەدكەر، لىن كۆشتىت ب من نەدكەت. بلا یەزدانى مەزن جەزا وي بىپەختىي بېبەختان ب دەردەكى بىدەدمان بىكەتا كۆز دەرمانى وى شىيرى تەيران و قۆچى كەران بۇويا. مەخابن وەلىنى بۇو، د وەختەكى من ئىن گەلهكى زىز دە، كۆنە دەنگى دەنگى، دەنگى دەنگى دەنگى ھەش دەجەيىشتە من، ھەر تشت ب لەزا برووسكى قەمۇمى. لىن ئەگەر وي بېتاموسى ب خەنجەر دودەقى يازىھەلى ئېرىشى من نەكرا و ئەز بېرىندار نەكىما، من ئىن ئەن نەكۆشتىتا.

خەنجەرا كۆز پېشى د دەستتى وي بېشەرەفى دە بۇو، رابۇو، ب قاسى كىتىلىكى ل ھاوایىن، ب شەۋەقە كە گەلهكى رۇقنى چۈرۈسى و بەر ب ژىك و ناشەنگاندا من داكەت. خەنجەر جەل و بەرگىن من چۈرەنەن، لاش و چەرمىن من قەللەشاندۇن و ئاگر بەردا بەدەننا من. مىندا كۆھۈرۈر و پۈزۈرەن من دەرىن، وەلىنى نەفەسا من چكىيا، ب قاسى بىسەكەكى دەنلاپلى بەر چاڭنى من رەش بۇو. لىن چ بۇو، چاوان بۇو، ئەز تزامن، گاشى خەنجەر دېسان رابۇو، من راھشتىتى. دەستەكى من ل سەر دەقىن خەنجەرەي، ب دەستتى دەن، من چەند گۈرمىستىن دەھمانى ل سەر سۈرۈتىن وي بېشەرەفى تەقاندۇن. تەشى كۆز دەستتى من زېپىو و دەقىن خەنجەرەي گەھىشتە ھەستىيان، من ئەو بەرنەدا. ئۆلەم تەورىن عەردى. دەمەكە گەلهكى دېتىل عەردى مە ھەۋوودۇ بىر و ئەننى. مەن ل ئۆدى بۇو، مەلەكتىن تاوس، ب خەنجەر دودەقى، ل ور، ل سەر سەرەر مە ھلاۋەستى بۇو. ئەم ئىن بەرانا، ئەز، يان ژىي ئەو، يان زىي ئەم ھەردو. رەنگى ئۆدا خۇد شەراخستى گۇھەرى، خۇنىت رەنگى خۇد دا ھەمۇو ئۆدى، جەل و بەرگىن مە، دەست، پى، مەل، روو و ھەمۇو لاشىن مە، مەھفۇورەن ل عەردى راخستى، دیوارەن ئۆدى يەنن سېپى، دىوانا مىشمەسى ياكۆشى، ھەمۇو، ھەر تشت د ناف خۇبىنى دە ما.

ب دوو پەقچۇونەكە گەلهكى دېتىرە، ئەز، ب ھەيدىكا، ھەمۇو بەدەننا من ب ژانەكە بېپايان كەتى، رابۇوم سەر پېيان. لىن ئەن بېشەرەفى بېشەرەفان راھبۇو. خەنجەر د دەستتى من دە بۇو. ب قاسى چەندەكتى ئەز، ب زەھەمەتى، ل سەر سەرەر وى راھەستىيام و من لىن نەھىرى. چاقىن وى، بەلۇق، ۋەكىرى بۇون، روو، سەمبىل و رىبەها وى د ناف خۇبىنى دە بۇو، ژەپەنلا خۇبىنى دەجۇو و ژەستۈپىن وى خۇبىنەكە بۆش دېرېقى.

و نیینژقایی، دنگنی قدهدهخه کری بین ئیزدیتین کاهنی، زقنگ و مەزدلتین لالیشی، دنگنی مازلوم ئى
مسلمانین مەدرەسە و مزگەفتتین جزیرى، هەكار، وان و ديارىهکرى ھەيە. دنگبېش، پېشى، سەھ دكە، گوھ
دە دەنگان، پاشى وان وەرگەرە و دقولپىنە سەر دنگنی خوھ داۋىتىنى، مىينا كۆئەز نەما دكم، وان مينا
دنگەكى كۆز دنگىتىن تىكەل ئىن وەخت و دەور، حەز و ئەقىن، حەسرەت و ۋازان، كىن و نەفرەت، ترس و
ھەيماجان، جۈش و هيقىنەتىپ، قەدگەھەزىنە ئىنسانان.

ژ لەورە دېتى ھون ژ من نەپرسن كا دنگنی من ئايىنى كى، ج و كەنگىيە. دنگنی من، ئايىنى ھەركەسى،
ھەر تىشىتى و ھەر وەختىيە. لىن بەرقلانىنى قىتى يەكىن ژى ھەيە كۆز، دنگنی من، ئايىنى چو كەسى، چو تىشىتى و
چو وەختىتى نىنە.

ژ من مەپرسن كا ج راستە، ج نە راستە، چ كەنگى و چاوان قەمومىيە. دنگنی من، دنگنی راستىيىتى، لىن
نە راستىيا شۇرۇ و خەنجەران، تېڭى و تۆيان، ئاغا و بەگان، شىتىخ و سەيدان، بەردەشك و واقلانوسەران،
مېر و پاشايان، سلىتان و پادىشاھان. راستىيا دنگنی من، راستىيا دېجەلەين يە كۆتنى دەھەمۇ دەور و
دەوران، شەخس و ئىنسان ھەنە، كۆز مينا دەور و دورانان، ئىنسانىيەت و ئىنسانان، ھەر و ھەر، دەھەركە.
فەرمۇ، ژ و ھەر راستىيا دېجەلەين؛

گوھى من ل دنگنی تە، كۆز قىرىنە، ھاوارە.
چاشى من ل پىلىن تە، كۆخوشەخوشە، ھەركىنە.

ژ دەڭەرتىن دۇر بەر ب دەڭەرتىن دۇرە، دناش وەخت و ھەيامان دە.
دنگنی تە، كۆب دنگنی با، باران و بەرقى فە يەك دە.

ئەندام و بالا تە، كۆب تېرىزىن تاشى، چرووسكىتىن ھەيىف و ستىرى ل
ھەش دېيچىكە.

ل دنگنی تە گوھدارى دكم، كۆز كۇرە، دۇرە، نۇرە.

ھەر رۆز، ھەر شەش، ژ رۆز بەر ب زېرىد، ل فەرە، ل، ۋە...

من ژ دەنگان حەز كر؛ ل دنگىتىن كۆدھاتان بەھىستان، گوھدارىكەن و ل دنگىتىن كۆندهاتان بەھىستان،
مەراقىكەن. ئەز كەتم پەي دەنگان، من گوھى خوھ، دل و روھى خوھ ژ دەنگان رەفەكەر و بۇم دنگبېش.
دىنيايتىن ھەر تشت خوددىي دنگەكىيە. نە ب تەنتى ئىنسان، تېير، تلور و خەبىان، ھەرودەھە ئەنەن،
دار و بەر، زنار و چىبا، ئاف و چەم، با و باھۆز، بەرف و باران، تاف و ھەيام ژى خوددىي دنگەكىيە. حەتا
دنگىتىن كۆز دنگەكىيە. گاشا ئىنسان ھۆستەين شخولى دەنگان بە، ئەش دنگ، ھەمۇ ب ھەشت رە،
يابان ژى يەك ب يەك، دکارن و دەن بەھىستان. لىن بەلۇن بەرى ھەر تىشىتى مەراق دېتى. مەراق، ب دوو رە
سەبات، ب دوو رە ژى خەبات، دا كۆئىنسان بکارىھە دەنگان سەھ بکە، وان بېھىسە و ل وان گوھدارى
بکە.

ئەز ئىن چىلا كوشتنا ستىرى، يارا ھەياتا من، ژى، دىسان، كەتە ب كەتە، بكم، ھەم چاوان ستىرى چەندىن
جاران ژ شۇرۇن مۇنى خەلاس بۇو، ھەم ژى چاوان، بېتى كۆھاى ژىن ھەبە، ئەو كەتە تۆرا مەنى و ب دەربىتەن
خەدار ئىن خەنجەرى مە. وە نەدىت، مەن دەيت؛ ئەو بەدەنا وئى يَا نازىك و نارىن قولپىبۇو سەر سەرادەكە سۆز
ئا قول قوللى كۆزى خوبىن دچوو.

لىن سەبر بکەن. گۆتن ئىن گۆتنان ۋە كە، بۇويەر ئىن بۇويەران، دەرى دىن دەريان، رى دى ريان. ژ بلى گۆتنى
و لهەفانىنا وئى ئەز ب كىرى چو تىشىتى نايىم. نە بەقچۇن و شەر، نە كار و شخول، نە علم و سىياسەت، نە
ئىدارە و كارگەراندن، نە خۇلۇمتى و مۇرىدى، نە ژى سەرەكى، مېرىك، شېيختى، ئاغاتى. ئەز ب تەنلى،
ب كارى گۆتنى دەزانم، وئى زىن وئى زەرە رە بېتىم. لىن نە ب لەز و بەز، ب ھېدىكە، ب سەبر، ب گەرمەمى،
ب سادەھى و زەلەلە گۆتنى ئەددىي.

بەرى نەما ب دەمە كە درىز، گاشا ئەز كەتبۇوم پەي رەھ و رېچىن خوھ و ل نەوالين لالىشىن، ل بەر دەربىتەن
نەقشانىي بېتىن تەريا شېيختى قەدىم ئىزىزدىيان شىيخ ئادى، مەن ل دنگنىن رېھىسىپى و جلسپى بېتىن ئىزىدى
كۆز بىلۇر، دەف و ئەربانى تەلقىن و سترانىن ئىزىزدىيان دگۆتن، گوھدارى دكە، ھەن گۆتن، مىينا لولۇلۇپىتىن
زەلەل كۆز تەلەقىن ئىزىزدىيان دە بەحس دې، كەتن بەر گۇھىنى من، نا نە بەر گۇھىنى من، بەر دلىتى من؛
خۇدادىقەندى نۇرمانى ژ نۇردا خوھ ھەفت مەلايكە دەرائى، مىينا ئىنسانەكى ب قەندىلەكى قەندىلەكە دەن
پېيختىنە، مەلايكە وەلى ئافراندى... ب قەندىلەكە رۇنى پېيختىنە قەندىلەكە دەن، ب چرووسكەكى
چرووسكەكە دەن، يەكە دەن... قەندىل، چرووسكەڭىنى، ھېيختىنە. ژان، كەدەر، حىز، لى تەقى ئىن ژى
قەندىل، رۇناھىيا ھېيختىنە كۆز رەھى ئىزىزدىيان ئەياتىيە. قەندىل، ژ گۆتنەكى بەر ب گۆتنەكە دەن، ژ
شەقبوھىرەكى بەر ب شەقبوھىرەكە دەن... وەها، ببوسل، تەكۈز، ب نۇرۇر و رۇناھى.
وە قەندىل پېيختىتى، ئەز ئىن ژى بېتىم، قۇوەتا گۆتنى خوھ ب وە بگەھىن، گۆتن ب گۆتن، شەق ب شەق،
قەندىل ب قەندىل.

لىن بەلۇن دنگنى كۆز ھون ئىن لىن گوھدارى بکەن، ژ بىر مەك، دنگنى دنگبېشەكىيە. دنگنى دنگبېشەكىيە
ژى، دنگنى خەونانە، كۆتنى دە دۆ و ئىرۇ، ئىرۇ و سېنى دېن يەك؛ مىرى و زىنلى، چۇبىي و بىن بىن ب ھەف
رە نە، راستى و قەومى، فكەر و خەبىل دەكەن ناشا ھەۋە، گەلەك دنگنى كەسىن دەن ژى دەناف دە. دنگنى
دنگبېشەكىيە، خوشەخوشە دېجەلەين يە كۆز كۆوراھىپىن ئاققىن دەرتىن؛ گومىانا چىايىن ھەر كۆلۈتىيە كۆز
بلنداهىپىن چىيە ھاپىردىر قەدگە، نالىنا پېرىزەنە كىتىيە كۆز ھەمۇ ئىنسانىن خوھ و ندا كەرە، گىرينا زارەكە كىيە
كۆز دارى دنیاپىن سېيۇي و بېكەس مايە، تەپەتمەپا دەلى ئەقىندا رەھىتىنە كۆز ئەقىن لى قەدەخە بۇويە، كەسەرا
دلى شەكتىتى بېن مېرەكىيە كۆز ھەمەر ھېزىتىن چەكدار ئىن دەولەتىن مەزىن شەكتەت خوارىھە و بىندەست
كەتىيە، ھاوارا بىریندارەكىيە كۆز نەفەسا مەرنى يَا مەلهەكى تاوس ب سەر دەھاتىيە، شەرقىنا شۇورەكىيە كۆز
خوبىن ژىشىپ، شىپ، شىپ دلۆپ دكە، ھېرىنا ھەسپەكىيە كۆز سوارى وى ب بەرىكەكە تەشقىن دەزمەن
كەتىيە، فيزىنا بايەكىيە كۆز خوھ ژ رۆزھالاتنى چىايىن ھەكاران درىتىي چىايىن باگۆتكى دكە. د نەاف دنگنى
دنگبېشەكىيە كە دنگنى ژېرىبۇويى بىن ئاس سور، ناستور و كەلدانىن دىئر و قەسىرىن تىبارى، تխوبىي، دەشتان

ژیابون. کتابین وان ژی گله‌کی گرس، ب تهخته‌کی ته‌نک جیلدکری، روپه‌لین وان نه‌قشاندی و ناش روپه‌لان تزی وینه و سوره‌ت بون. هرچی ئەث هردو کتاب بون، مگوژی ب زمانی وان ئى لاتینی نزانیبوبو. لئى مە ل سوره‌تین کۆگله‌کی زلال و لەھقها تی بون، دنه‌تین. د شەقین بىن دەزئى چیلا کتابان و سوره‌تین وان بکم، لئى ب خیرا سوره‌تان و شره‌تین پەردەنە بیت مام سەفو کۆجارنا دهاتە کتاباخانی، ب کەن ل مە و کتابا ل پەر مە دنه‌تیری، سمبیلین خوه بیت بوق باددان و ئەم رە، ب چەند گۆتنان، بحسا سوره‌تان دکر، ئەم هینی سەرەنجامیتین کتابان ژی بون. ج سەرەنجامیتین بالکیش، تزی خوبن، خویدان، گری، ڙان، کەسەر، هەیه‌جان، ئەقین و هیقى کۆچقاسى ب هەیاتا مە يانه‌چار و ب سەریتەاتیتین مە بیت کەسەرکوور دشپیان! من دنگى وان ھەموو حیس و پېژنان کۆد ناف روپه‌لان دە بیتروھ رازای بون، دبه‌یستن، ئە و ھەموو حیس و پېژن قەدزیان و خوه ب روھی من ئى قەشمەر کۆز بەر زارەکتین، هین بیر ب چرخا دنیا بین نەدر، دگیهاندن. لئى پشتى کۆمن ژی، ب قى چاقنى خوه، شەر و پەۋچۇن، خوبن و خویدان و ئەو ھەموو حیس و پېژن بون روپه‌لان دەیاتا خوه يانامباخ دە دیت، د دل و روھى خوه دە حیس کرن، هنگى ئەز تىيگەپەشتم کۆمارە و ناسو نە ب تەننی دنگبېژن وەلاتى رۆما بین، هەروھا ئەو دنگبېژن من بون ژی. کتابا مارۆ کۆب دنگى هزین ئى شەكەست و بندەستىن قەھاتبۇو هووناندن، چیلا بازارى ترورواین، هەسپى قەراسە بىن ئىخانەتى، شەواتا بازىر و رەقا ئەناسى بەر ب وەلاتى غەربىسى دکر. ما هەیاتا مە ژی نەبۇو مينا سەرەنچەما کتابا مارۆ؟ ما هەسپى قەراسە بىن ترورواین، چاخا هېزىتىن چەکدار ئىن مېرىز بازارى جىزىتى ب دوور كەتبۇون و دگەرمىا ھاشىنا زلال دە کۆخویدان، بېراوەست، ژ مە و ژ هەسپىن مە دچوو، ل بەر قەراخىن گۆلا ئورمېتى کۆتاشقى ل سەرئاشى ب دنگىن تىيکەل لەيلان ددا، حازربا شەرتىن مەزن دکرن، هنگى، ب ناشى يەزدىنىشىر و هېزىتىن ئۆسمانيان، بازارى مە بىن قەديم جىزىت ئەنگەرت؟ ما مە شەكەست نەخوار و سەرئ خوه ل بەر پاشا و سلتانىن ئۆسمانيان نەتەواند، ستۇرىن خوه خوار نەکر، رىيا مە، ب دنگى سترانا هزین ئا قەقەتىنى، بەر ب وەلاتى غەربىسىن نەچوو و ئەم ل وەلاتى غەربىسىن ب حىسا ھەسرەتى نەكزىن؟

ھەرجى سافۆ بۇو، وى ژى د کتابا خوه دە کۆل وەلاتەکى گله‌کى غەربىپ و نەناس ئى دەريا رەش، ب کەسەرئ ھاتبۇو نقسىن، چیلا غەربىسى دکر. ما غەربىپ كى بۇو؟ نە ئەم بۇون؟ ما غەربىپا مالکامباخ نەبۇو قەددەرا مە، پېتلىن ھۆز ئىن دەريا رەش کۆب راستى ژى ب دنگەکى گرتى بىن خۆفتىشى دچەلقىا، ترسەکە بېتايىان نەخست دلى مە ژى؟ ما بایتىن سەقەم ئىن وەلاتىن نەناس روپىتى مە ژى نەبرى؟..

دەنگ ل چەپەتىن وەخت و دەوران، تەخوبىيەن ئىنسان و وەلاتان گوھدارى ناكە، ئەم دەرتم خوه ب دنگان دگەينە. دنگ رى ل دنگىن دەشىدە. مينا قەندىلى، ب دنگەکى دن دەرتى، بلند دە. لى ئىنسان داشتى دەنگان بېھىسى، دلى خوه ژ دەنگان رە ۋەكە، ھەشى خوه ب دنگان بەقشىنە و ژ دەنگان دنگەکى نۇو بافرىنە دا کۆبکارىي بىبە دنگى زېيربۇوبى و نەبەيستىان... دەنگى نەبەيستىان-ئان زېيربۇopian-دەنگى بىنداران، دەنگى ئارمېيا چاۋەش، دەنگى گولىزەرا زراف،

ھەنگا ئەز زارۆك بوم و من ل بەر رەھلەيەن دەرسخانەيەن مەدرەسا سۆر تايەت و هەمدىسيتىن کتابىتىن مەقدەس، ب عەربى، رېزىن سەيدابىن جىزىری، تەيران و خانى، ب كىردى، رېزىن شايىرەن فارس فېرەوسى، ھافز، سادى و خەيام، ب فارسى ژ بەر دەرن، ھەنگى من، تەقى وان رېزىن بەدو ئىن شايىران، ل دنگى وان ژى مەراق دکر؛ گەلۆ دنگى وان چاوان بۇو؟ دەوسا فەقدە و مەلايەن مە بیت رۇوتىش كۆچۈپ وان ئى درېش ھەرتى ل سەر سەرئ مە بۇو، ئەگەر شايىران بخوه رېزىن خوه بخونددا، وان ئى چاوان، ب ج شىپوھىي بخونددا؟ دنگى وان ئى چاوان دەركەتا؟ ئەو دنگ ئى چاوان بکەپىشتى ما؟ ھەنگى، دانى ئىشاران، گاۋ ئەز و ھەقالى من ئى فەلە مگۆ كۆ مەدرەسا سۆر ژى رە قەدەخە بۇو، پېشى كەفتولەفتا رۆزانە يادەرس و مەدرەسان، ل مالا وان کۆل بەر پەرى دېجەلە بۇو، ل کتاباخانى گله‌کى فەھ ئا باشى وى مام سەفو، كۆ تىيىكتىپ بۇو، ئەم ل سەر خالىچەيەن رەنگىن ئىن کتاباخانى درېش دېبۇون و مە ل روپه‌لین کتابىتىن مەزن ئىن قەھىم جىلدکى كۆ تزى رەسم و وېتە بۇون، دنه‌تىن، من دنگى وان وېتەيەن ئىنسانىن بىتدەنگ مەراق دکر؛ ئەگەر ئەنە وېتە، لى ئىنسانىن زىنلى بۇونا، ئەو ئى چاوان بېھىشىانا، ب ج زمانى، ب كىرمان دنگان؟ وېتەيەن چ دەگۆتن؟ كتابەكە گەلەكى مەزن ھەبۇو، روپه‌لین وى زەربۇوبى، جىلدى وى بىن دارىن چەرمىكى بۇو. د ھەر روپه‌لەن كتابىن دە وېتەيەكى زلال، رەش -سپى، ھەبۇو. فليسوف و كوماندارەكى يەونانى كۆ تەقى دەھ هەزار نەھەران داتاناتلى و مەزۆپاتامىايىن، د وەلاتى كوردان و ئەرمەنان رە دەرياس بۇوبۇو، وى كتابا مەزن كۆ چىلا وى گەرى، يان ژى ب قەولۇنى ئەپىسەكار ۋەگەرى، دکر، نەسىببۇو. ناشى ئەپىسەكار گەلەكى زەحەمت بۇو، ۋەلورە من ناشەكى دن لى كربۇو، كەسۋ. من و مگۆ، روپىن مە بەر ب پەنجهرا ۋەگەرى كۆل دېجەلەي دنه‌تىن، د ناف گۈلۈكىن تېرىتىن تاشىن دە كۆد سەر ئاشا دېجەلە بىن دنگى. دەرېشى ھوندرى كتاباخانى دکرن، مە روپه‌لین كتابا كەسۋ ۋەكەر، ل وېتە و سوره‌تان دنه‌تىن بىتدەنگ. من تەقىگەر و حەردەكەتىن سوره‌تان، دەوسا وان، ئەم دېھىشىن. ئەز و مگۆ دېبۇون دنگى سوره‌تىن بىتدەنگ. من ب زمانى كتابىن كۆب تىپىتىن لاتىنى ھاتبۇو نەشىن و ژ ملى چەپىن دهاتە خۇوندەن، نزانىبوبۇ. لى مگۆ كۆز بلى ئەرمەنى، ب ھەن زمانىن دن ئىن وەلاتىن رۆزآفا مەزن دېبۇو، ب زمانى كتابىن، ئەگەر ئەز نە شاش بىم، ب فانسىز بۇو، دزانىبوبۇ. جارانا، گاۋا وېتە و سوره‌تان شەر و پەۋچۇن سالخ ددان، مگۆ رېزىن ل بىنى وېتەيەن دخوندەن و ئەۋەز بۇ من شەرە دکرن. لى بالا من نە ل سەر گۆتنىن مگۆ بۇو، من ل دنگى بىتدەنگ ئى سوره‌تان مەراق دکر. كەسىن وېتەيەن چاوان دېقىريان، ب ج تەخلیت دنگان ئېرىش دېن سەر دېمىن؟ گاۋ ئەو بېتكەيس دەكتەن، وان چاوان گازى و ھاوار دکرن؟ ب قىرىن و قېرىن، ب تکا و لاقەلاف؟

زېلى كەسۋ ھەن ئەپىسەكار ین دن ژى د كتاباخانى گەرم و شېرىن دە كۆزى بىھەنا تايەتى ياكتابان دەغۇرما، ھەبۇون. ناشى ھەمۇپىان نەما ناين بىرا من، لى گاۋا گۆتن گۆتنى ۋەكە، ب ئالىكاريا قەندىلى، رۇناھىا گۆتنى بەر شە سەر بىر و ھەشى نانكۆر كۆ ھۆستەيىن زېيركەننەتىپە، ھنگى ھەيدە كۆ ناشى ھەمۇپىان بىتە بىرا من. لى دەويىتىن دن ھەبۇون؛ مارۆ و ناسو كۆ ھەردو ژى رۆما بىيى بۇون و د وەختى كەيسار ئاگۇستوس دە

گرتن. بەرى نەها ب ئومىركى، گافا من چاقلى خۇوه قەك، ب تەنىچاقەكى من رۇناھيا دنىي دىت. رۇناھيا چاقلى من ئىچپىن ب دەريا شۇورەكى مرنى ئەمرىبۇو. ئومىرى من ئىنى بەريدا دەريا شۇور كۆز نە زىيەدەيى بەن سالان بۇو و بىئىگۈمان ب باش، دى، هەيە كۆز برا، خودە، ناس، خسىم بۇو، هەما ج بىگەر نايىت بېرا من. ئەو چەند سالىتىن ئومىرى من ئىنى بەريدا شۇور دىن سىيا تارى ياخىنىسىيەدىيە. تەقلى كۆئەز جارنان خەون و كابوشان دېبىن، چوكەس ب زەلەلى نايىت بېرا من، چودەنگ كتە ب كتە خۇوه ب من ناگەھىنە. دئومىرى من ئىپشتى دەريا شۇور دە دەستتىپىكا ھېبانەكە نۇو بۇو، يان ژى ئەز وھا بىيىش، ژ مرنى ئەگەر بۇو، نە باش و دى، نە ژى برا و خودە هەبۇو. ب تەنى بروغەبۇو، زارۋەكەكى بىريندار، بېتكەس، سىيۇي، رووبىتلىق دەرييەدا شۇور قەللىشى و چاقەكى وي كۆز. ئوغەربىپ. ئۇ داشكەستى. ئۇ ترسىيابى... من گۆته و كۆز دەنگى بىتەنگىيەن ژى ھەيە. نەها ئەز ئى دەنگى خۇوه بېرم و ئەز ئىل دەنگى بىتەنگىيە گۇھدارى بکم. بەلى، دەنگ، دەنگى بىتەنگىيە؛ دەنگ. ھېرىن. ھەسپ.

تەكبير، ئالاھ، ئالاھ، ئالاھ.

دەنگ، تەقىن. قىرىن. قىرىن.

ئاڭىر، گولۇك، شەوات.

دەنگ، شىرقىن.

شۇور. شەموق، خوين.

دلوپ ب دلوپ.

شۇور، دوددۇقى.

شۇور، چۈرۈسىن...

ئۇ ترس، ژ دەنگى ھېرىن، تەكبير، تەقىن و شرقىنە ترسىيابى...

ھەمۆ ئىنسان، قەدەر، بۇويەر، پىيۇندى و سەرىيەتتىپن كۆئەز ئىل ژ و رە بەحس بکم، من ب چاقەكى، ب رۇناھيا چاقلى راستى دىت و ب چاقلى خۇوه بىن كۆر ئىن چەپى ژى حىسىز كىر. شۇورى كۆشەكلى و شەماللى رۇوبۇتىن من گوھەراند، دىنيا من ژى كىر دو پەرچە؟ پەرچەيەن رۆنى كۆز دەيت و پەرچەيەن تارى كۆھىسى دىكى. چاقلى من ئىنى راستى كۆز مىينا دوورىيەنەكى، بەرگەھىن ئىنسان، وار و مەكانان ل بەر من رادخىست، نە ب تەنى ئالىيەكاريا من دىكى، هەرودەها وى ئالىيەكاريا ھەۋالى من تىلى ژى كۆز ھەردو چاشان كۆر بۇو، دىكى. ئەز و تىلى، ئەم دو كەسىن گرس و درىز، ب چاقەكى، دكەتن پەسى سەيد و نىتىچىران، د گەلييەن بىتېنى يېتىن باڭۇرىنى گرىتى دە، ئەم دكەتن پەسى بىزىن كۆقى كۆئەھلى گرىتى ژى رە دەگوتىن كرى كرى.. ھەرجى چاقلى من ئىن چەپىتى، ئەو دوورىيەن بۇويەريەن كۆز مىينا پىلىتىن خەزبىن بىتىن دەريا سېپى كۆز سەر مە دە دەتان، بۇو. ئەز ب چاقلى خۇوه بىن كۆز ب هاتنا بۇويەريەن كۆز بىن، دەھسىام. گافا بۇويەرەك ئىنى بقەمومىا، شۇپا شۇور، بىرینا كۆر ژان دىكى.. ھەياتا من ئاشەپەزە و پەرەگەندە كۆز رۇناھى و تارتىيەن ھاتە پىن، مىينا

دەنگى شەرىكا قەدەر دىن سەتىپى. ئەستەرە پۆززەر، سەتىپا چاقشىن، گۇننەن وى يېن بىریندار كۆز مىينا كولىيەن بەرفَا چىاپىن جۇدۇپىن، يەك ب يەك ژ زمانى وى بىن لال دەردىكەتن. ئۇ دەنگى نەبەيىستى يېن باش و كالىن من كۆز من تو جارى نەدىقىن و نەناسىن.

وە ئەز ژ شامى ھلەگرتم و ئائيمى بازازارى ئومىرى من جىزىرى. وە خىرخوازلىن مىينا و كۆز ب حەسرەتا من ئا ئاشا دېجەلەيى ئاخا سۇعدا من، وارى باش و كالان دزانىبۇو، چى بى يەكە مەزىن ب من كر. پىشتى ئومىرىكى گەرۆز كۆز ب خاچەرەتتىپ كەتشىھە، ئەز دىسان شەگەرىيامە وارى كۆئەز ژى دەرھاتم. رىبا نافبەر اشام و جىزىرى درىز بۇو، زەحەمەتى زاھف بۇون. لى بەور بىك، ل رى، نە ئېش و زانَا بىرىنن من ئىنى كۆرخەمما من بۇو، نە ژى زەحەمەتتىپن بىتەھىزمار ئىن ئەپەزچا مەلبەنى تاوس. ئەز ئىل ل قىر، ل سەر ئاخا باش و كالان نەفەسا خۇوه ياخىدا داۋىن بدم و خۇوه بەردم ھەمبېزما مەلەكتى تاوس. ئەز ئىل پىلىن ئاشا دېجەلەيى، ل رۇناھيا تاشى، ل شەوقا ھەيشىن، ل چەرسىنە سەتىپىنى بىنھەپىم و بىرم، ب لۇرىنا دەنگى ئاشا دېجەلەيى، ب سەرتانا بایىن ھۇونك ئىن بەرىانىكىن مەزۆپوتامىيەتىن. وەسىمەتا من ل وە، گاشا دەنگى من ھاتە بىرىن، نە ب تەنى دەنگى ئاشا دېجەلەيى، دەنگى دەنگىپىتەن نووگەپېشىتى ژى بىتىرى، دەنگى پېرىزتىن بەھورىيە، دەنگى كالامەتتىن بېتىۋە. ھۇون دەنگى من ب دەنگان ب رى كىن. ئەز ئىل ھەرم. لى خۇوزى من بىزابۇويا كا باش و كالىن من ل كەسو ۋەشارتى نە، دا كۆز بەدەنا من ئا سارل نك وان قەھەشارتا. لى نە ئەز، نە ژى ھۇون بىن دزان. ژ لەرە ھۇون دەنگى من ل بىن دەنگان ب ئەرخەتىن دېجەلەيى قەھشىپن، ئان ژى ل كىتەل كا تریا نەبى نۆھ كۆز كەشتىخا خۇوه ل بىن دەنگەتىن ۋەن خەنۋەشت و كۆننی خۇوه ل ۋاشان كەفتەرە يېن ئىنسانىيەتى قەگرت و ئەۋاتاخ كەرەتەن، دەلاتىن باش و كالىن مە. يان ژى من ل بەر لەنگىن بىرچا بەلەك كۆز سەدان سالان و ۋەن، تېمسالا ئابادىن ئا مىرى دۆڭۈرەن، ئەقىن دەنگى ئاشا دېجەلەيى دەنگى ژ من و گۆزرا من ب دوور نەبە. يان ژى ھۇون دەكارن وھا بىك، بەدەنا من ب مەھفۇرەكە نەقشاندى ياخىدا بۇتاتىن بېتىچەن، وى دەينىن سەر كەلەكە كىن و پى قەھىم گېتىپن، داوىتىن ژى كەلەكى بەردن ناش ئاشا دېجەلەيى دا كۆز دېجەلە من ب خۇوه بەلەن دەلاتىن غەربىپ و وارىن نەناس. ما ئەز نازانم كەن ئەۋەت ناش ل من كىرە، لى ناشى من بىرە، بىرە ئەن ژى ب قەولىنى دەنگىپىتەن دەنگىپىتەن خېرىنەخوازلىن من كۆز مىينا سىيا من ھەر ل پەي من بۇون، ژ دەنگ و ئەسەرتىن دەنگى من دەھىدىيان و بۇون سەبەبا كەشتىتا سەتىرى، بىرە ئەن كۆز. بىرە ئەن كەۋەتەن و دەنگان ودرە، بىرە، يانى ئەز ئىل ھەرم، لى ھەك ئەز بىكاربىم خەون و خەيالىن سەرىيەتتىپن خۇوه د ۋاش شەقىبوھەتتىن مە دە كۆز ب ئاڭىر قەندىلىنى رۆنى دىن و ب دەنگى دېجەلە يېن ئۆلان ددىن، بېتىش و بېم سەرى، ھەنگى، تەقلى ھەر تاشىنى، من ھېقىيە كەن كۆز دەنگى ژ بۇرە -ھەرودەدا دەنگى ژ بۇرە دەنگىپىتەن -ل پەي من بىنە. ھەرجى كۆرەھيا منە، ژ شۇپا كۆر ئا دەريا شۇورى تۈۋە كۆز ئەنلىنى حەتا چەنگىيە، دىيارە. ل ۋېن قەدەر ئەتەرسىن بىن، من چاقلى خۇوه بىن راستىن ب دەريا مرنى ئەقەر و نەھا ژى ئەۋەن ب دەريا مرنى ودرە

كەلەكە دىيجلەيىن كۆكەتبە بەر لەھىيەكە هار، د ناقبەرا دىتن و حىسىكىرنى دەچوو و هات. ژ لەورە كۆتىنا من ئا كۆب رۇناھى و تارىتىيەن ھۇوناندىن، ئەسەرەكە ھەردو چاقان، ئىن رۇنى و يىن تارىيە، ب كۆتىنەكە دەن، ئەسەرەكە دىتن و حىسان، مىيىتى و دلە.

ئەز ئىدى و دەستىام. ئىشەف ھەوقاس. كۆتىنا من ئا ئىشەف حەتا قىن دەرى، ئىشَا بىرىنى نەفەسى ل من دېچكىنە، دەنگى من دېرە. نەها بىرىننەن دەست و لاشى من دەرمان بىن، تاسەكە ئاڭ و مىستەكە مەۋىز دەين بەر سەرەت من، لەھىفي بىكىشىن سەر من، قەندىلىق بەتھەفيان و ھەرن. لى بەريا وى، ژ كەرەمە خوھ، وى كەفرى بۆز ئى كەھرىپار كۆ سورەتى تەيرى تاوس لى كۆلاندى و نەقشاندىيە، ژ دیوارى بەر پەنجەرى دەين و بىيان ب ستۇرىيەن من كەن. فەقىرەكى رىھىسى يىن ئېزدى ئەو، د فەقىرخانا خوھ دە كۆز بەر كاھنیا سېپى، ل لالىشى بۇو، مينا يادىگارەكە ئۆخرى دا من. من ئى ئەو دا سەتىرى دا كۆ تەيرى تاوس بىه ئۆخرا ئەقىينا من و سەتىرى. ئۆخ... ئەز ئى كۆتىنى بىن سەر ئۆخرى، لى نە نەها. جارا داوىن من كەفرى تەيرى تاوس كۆ تىمسالا مەلەكىن تاوسە، ل نك مىرکۈزۈك، مىرکۈزۈك بەدەنا نازك ئا سەتىرى كەرىپو مينا سەرادى، دېت. ب خىرا قى كەفرى ھانى كۆئەھلىي گىتى زى رە دېپىش مادالىيەن، من فاھم كە كە مىرکۈزۈك سەتىرى كى بۇو. نەها وى كەفرى من ئى پىرۇز بدن من، دا كۆ تەيرى تاوس ل سەر سىنگا من بە و نەھەسا سەتىرىا من كۆز ئاسمانىيەن من خورجى ل نك من بە. ھەيە كۆ مەلەكىن تاوس زى ئىشەف، ب دەنگى دىيجلەيىن و رۇناھىا سەتىرىان، وەرە و من، ب باسکىتىن خوھ، ھلەد و بىه وارى ھەيى و سەتىرىان، وارى سەتىرى. ھنگى ئەز ئى تەقى تەيرى تاوس، بىكەقىم سەر رىبا داوىن كۆ مەلەكىن تاوس ئى نىشانى من بده. كا ئەو رۆزە ھانى!

دە ھەرن، لى ژ بىر مەكىن، بەرى كۆ ھۇون دەرن، قەندىلىق بەتھەفيان.

دماقۇلىن كۆز دەنگىن دىلاتىن ب بازارى جىزىرى دگھىيىن و همەھما بايىن شەرقى يىن سىشك كۆز دەنگىن ئېشارا دېجىلەين ل ھاوېردىر بەلاڭ دكە.

ژەنۇندر ژى دەنگ تىتىن، دەنگىتىن وەستىياىي و بىرىندار ئىتىن وەلاتىن دېجىلەيا ئابادىن؛ تەپەتپا دلى من ئى بىتەرىيە كۆز ھەرتىم زارۋىكە، ھەرتىم مىنى زازارەكى كى خەشىم ل پەي دەنگانە چو جارى تەرىيە نابە، چىقەچىقا كەفرىن ھەستەيىن كۆفتىيلا قەندىلىنى پىتىدەخ و رى ل شەوقا قەندىلىنى و كەلامى فەدكە، رەپەردا لىنگان كۆز حازاريا شەقبۇھىتىكى دكەن، پسەپسا دەنگىن كۆز دەنگىن دۆمەراق دكەن و دەنگى پىرەزنا كۆز دۆرالىيە مە جىھەكى، سترانەكە زىز دەھورىبىنە و دەنگى خزىن ئى سترانى ب مە دگھىئە...

دەنگىتىن دەرقە، دەنگىن ھوندر، دەنگىتىن دۆرالى، ھەممۇ ب ھەۋە، تىشتەك ژ من رە، ژ بىرىيەن دەنگىتىن رە دېتىش؛ خوھ ب دەنگىتىن دەور و دەورانىتىن بەھورى بگەھىنە، وان دەنگان ژ ور دەرىيەنە، وان ۋەمىزىنە، دەنگىتىن قىئىشارا ئارام ب وان دەنگان بخەملەينە.

دەنگىتىن قىئىشارا كۆز پەي رۆزەكە وەستىياىي، نۇو، ھاوېردىر قەدگەر، من ھەلدگەر و دبە نك دەنگىتىن دۆ؛ ئەز ل وان، ل قەدەر و ھەياتىن تەقلىدەش كۆھەو كەسىك ل وان دەركەر، دەركەر. ئەز، يەك ژ خۇدەدىت وان دەنگان بىرۇم، ئەز ب وان رە بىرۇم، ئەم چۈون، ئەز مام، لى ئەمەممۇ، تەقى ھەيات، قەدەر و تەجرويەييەن خوھ، ئىرۇق، قولپىنە سەر دەنگى من، بۇونە مەرقەك، بۇونە دەنگىتىز برو، يانى ئەز، يانى ئىنسانى بىتكىيەر كۆز بلى دەنگان ژ تىشتەكى رە نابە، كۆز دەختىنى خوھ دە نە دەكارىسو ئەم خەلاس بىكرا، نە ژى ب وان رە بچۈويا.

ئەوانا، ئىنسانىتىن سەرىپەتەتىيەن ئەجىب كۆب خوھ ژى، ب قەدەر و سەرىپەتەتىيەن خوھ مات و شاش دمان؛ ئەوانا، دەردەت دلتى من ئىتى كامباخ، مانەيا ھەياتا من ئا بىرىرۇمەت... ئەم ئىنسانىتىن بىكەش ئىتىن ژ هۇزۇر و بەختىيارىيەن دەور، بىتەنگ، بىتازار و بىتەنمان، كەتى، بىرىندار، شەكەستى، نەفيپۇوبىي، شەوتى، كوشتى و ژىپىرۇوبىي. بىتگۇر، بىشىن، بىتگۇرستان. ژ ئاخا خوھ، ژ وەلاتىن خوھ دەور. ژ چەمىي دېجىلەين، ئاقا وئى يا پاك دەور. دەنگىتىن قىئىشارا ساکىن و زەلال كۆنۇو ھەلىتىن و ژ ئۆمرى من رۆزەكە دەن ژى دەب، مىنى پىتىتىن سۆر ئىتىن ئىتگىل سەر دلىنى من، ل سەر ئەننىا من، ل بەر چاھىنى من ئىن كۆز دېتىن، دەچووسىن و ب قىيەقىر ژ من رە دېتىش؛ دەنگىتىز دەنگ بەد، ئۆلان بەد، بىه دەنگان وان.

ئېشارىنى، مىنى ھەر ئېشارى ئەف ئېشار ژى ب فەن و لىستىكىن خوھ، ب قاعده و خۇدەستەكىن خوھ تىن. ئېشارا ژ من دخوازە كۆئەز، بىرىيەن دەنگىتىز، ھشىyar و سەرەدەخت بەم و دېسان ھەرم نك وان، بىم دەنگ و نەفەسا وان، بکەقىم ناڭ دەور و دەورانىتىن وان د ناف دەور و دەورانىتىن وان دە كۆب تەمامى دەور و دەورانىتىن من بۇون ژى، ل گۇتنان، دەنگان، پېتىنان، تەشقىگەران، ستران و سەرىپەتەتىيەن بىگەرم، بکەقىم پەي شەرىپەتەتىيەن حىسىتىن ئىنسانى، پەي خۇدەستەك و ھېتىقىي، كەسەر و خزنى، -دا كۆز دەور و دەورانىتىن بەھورى، سەرىپەتەتىيەن من و وان، ھەممۇ ب ھەۋە، ئىرۇق، وەختىن بەھورى ب بىر بىيان، وان ۋەمىزىن و بىر، حىسىز زانىنەك نۇو بەرھىشىن سەر وەختا مە كۆئىرۇ يەكجار ب دارى زۆرلا پاشايىن ئۆسمانىيان دىلەكتىيە.

فەن و لىستىك، قاعده و خۇدەستەك، مخابىن، نە ب تەنلى ژ بۆئىشارا، لى ل ھەر دەرى، ژ بۆھەر تىشتى

شەقبۇھىتىك يەك

ئاسمان

دەنگى من يانى دەنگى بىرەن ئىشىدەپ بېھىزىن، دەنگى ئىنسانەكى ژىپىرۇوبىي يە كۆز دەختىن خوھ دە دەنگى ئىنسانىتىن ژىپىرۇوبىي بۇو.

وە خۇدەست، ئەز ئىتى ژى بېيىشم، بىرىنلىن من ئىرۇز ژى دەرمان بۇونە، من مەھۋىتىن خوھ خوارانە، ئاقا خوھ فەخوارىيە. تاسا مەھۋىتى و تاسا ئاڭلى كىيەلەكى من، كەفرى من ئىتى سېپى يىن تەيرى تاوس ل ستۇوبىي من تېزىيا بەلەك ئا نۆت و نەھ لېي يا كەھىپەتلىرى دەستىنى من دەبىيە. چاڭەكى من گەرتى، يەك ۋەھىپى، دلى من ب لىيان، مەراما من نەھا ئىيدى كەلامە. دە ھۇون ژى، خۆرتىن دەلال، خوددىتىن دەنگى زەلال، رۇونن، جىبە و بالىغان ل بەر خوھ و پېستا خوھ راست بىكەن، دەنگى خوھ بىرۇن، گۇھى خوھ ۋەھەن. ئېشارا وەلاتىن كەسەر كۈرۈران دادكەفە، تاريا ئېشارا بىكەغان ھاوېردىر رادپېتىچە. وەخت، وەختا گۆنۈتىيە، دە قەندىلىنى پېتىخن و ل دەنگى ژىپىرۇوبىيەن گۇھدارى بىكەن.

ژ دەرقە دەنگ تىتىن، دەنگىتىن تېكەل ئىن ھنگۈورا ھەلەسۆر ئا مەززۇتامىيا يە دەبىم؛ گۇزەگۈزە ئاقا چەممى دېجىلەين كۆز ھەرتىم بەدەو، نازەنلىن و جوانە، قەبەقەبا كەۋىن كۆخىرەتلىنى ل ئېشارا نۇو و شەقبۇھىتىك ما يى نۇو دكەن، قورۇقۇرا بەقىن كۆز تەقى دەنگى ئاڭلا دېجىلەين ستران ئېشارا ئېتىتىن دېتىش، شەھىنا ھەسپىتىن كۆز ھېشىيا سوارىن خوھ يىتىن شەقىن نە، بۇرۇنما مە و بەرائىن كۆب دەنگى شەقان دەرن مەخەلىتىن خوھ، گۆمىندا دەف و

دەردكەش، ھەممۇ، ژ بۆ حازاربا چۈپىنى نە، چۈپىنا دەور و دەورانىن بەھورى، پەيکەتنى دەنگ و گۆتىنىن ژېرىبوبىي. ئەزئىز نەما بدم پەي دەنگى ئاپىن خەلەف و گۆتىنىن وي يىتىن دەور و دەورانىن بەھورى و ھەرم وى رۆژا پېرۆز كۆمۈر بۇ مىير.

دەھونن ژى بدن پەي من.

دەنگى ئاپىن خەلەف ل گۆرا وەخت و ھەيامان، ل گۆرا پېتەندى و تەشقەگەرنىن وي دگوھەرى. د بەريانغا سىئى دە كۆ دىنيا نۇو ھېشىار دېبو، دەنگى وي ب رەنگەكى بۇو، د دانى ئېشارى دە، كۆرۆز دچوو ئاشا، يان ژى د نېيشى شەشقى دە كۆ دىنيا و دەستىيابى دەكتە خەموى، ب رەنگەكى دن. ئاپىن خەلەف كۆخېرخوازىن وي زىرى رە دەكتۇن «خەلەفىنى شەشان» يان ژى «خەلەفىنى زمانشىرىن» و خېرخوازىن وي ژى زىرى رە دەكتۇن «خەلەفىنى ئەمەق» يان ژى «خەلەفىنى دۆخىنىست». ب ھەركەسى رە، مىينا وان دېيىشى. ب زارۆكان رە مىينا زارۆكەكى، ب كالەمېرىدەكى رە مىينا كالەمېرىدەكى، ب بەگەكى رە مىينا بەگەكى و ب شەقامەكى رە مىينا شەقامەكى. حەتا ئەز دەكارم بېيىزىم، ب بەرخەكى رە مىينا بەرخەكى، ب بەرانەكى رە ژى مىينا بەرانەكى. ئاپىن خەلەف كۆ ب ئەسلى خوه پېتىشى ئىزىدى، پاشى مسلمان و شخولىنى وي ژى شقانى بۇو، ب جەله بىيىن دەنگى خوه و ب بلوورا خوه ياشەش ھەلقەبىي كۆزىنى جەله بىيىن بېھەزىمار ئىتىن دەنگان دەردهات، دەكتە ھەر قالبى. ئەو ھەم ھۆستەيىن دەنگان بۇو، ھەم ژى ھۆستەيىن لېخستىن بلوورى. مىينا دەنگى وي، بلوورا وي ژى د خزمەتا، پېتىشى ئىنسانان و پاشى ژى حەيوانان دە بۇو. ب قاسى ئىنسانان، حەيوان، نەمازە پەزىزى ھەقالىن ھەياتا وى ياشەنچار بۇون. وي ژى زمانى وان، وان ژى ژەنگى وي و نەفسا بلوورا وى فاھم دەرن. پەزىزىن كۆ ھەما چ بىگە ھەممۇ ب دەستىن ئاپىن خەلەف دەتەن دەنیي و پى ل عەردى دەرن و ل بەر دەستىن وى مەزن دېبون، ب دەنگەكى وى، ب ئۈرسىل و دۈوزان، دچوون چىتىرى، سەر ئاشىن، زۆزانان، مەخەلەن خوه، بېرىي و ھەۋشىپىن خوه بىيىن ھەنگۈرى.

ئەم، زارۆكىبىن ئاپىن خەلەف، ئەز بىرۇيىت سېيىو كۆل بەر دەستىن وى مەزن دېبۇوم، ھەممە كۆ د ئومرى من دە بۇو و كۆرى ئاپىن خەلەف بۇو، گولىزىر كۆز من و ھەممە ب قاسى دە سالان مەزىتىن و سىن تىليان درېتىر، لىنى نە گولى زەر، گولى رەش و كەچا ئاپىن خەلەف بۇو، كەھ ب دەنگى ئاپىن خەلەف گەھ ب دەنگى بلوورا وى، ئەم ژەخوان ھېشىار دېبون، مە دخوار چەدخوار، تەشقەگەرا خوه گېریدا و دەرەنگى ئېڭاران ئەم دەكتەن ناف خەوان.

ھەرودەكى وى رۆژا كۆ كوردان ب دوو رە مىينا «رۆژا پېرۆز» ب ناف كەن و د ھەياتا من، ياش كەن، ياش ھەلاتى جىزىرا بۇتاتان و ياش كوردان دە بۇو قۇناغەكە نۇو.

وى رۆژى، بەرى كۆستىيەن شەشا دېجىلەيى ب تەمامى ھەرن ئاشا و تىرىپەتىن رۆژا نۇو ياش ھەلاتى جىزىرا بۇتاتانى ل پەي چىايىن جوودىيا سەرى ل ئەسمانان ھەلەرن، ئەز ب دەنگى ئاپىن خەلەف ھېشىار دېبون. ئاپىن خەلەف كۆ كەسى نازانىبۇو كا كەنگى دەكتە خەمو و كەنگى ژەخوان ھېشىار دېبون، دەست ب ھەياتا رۆژا نۇو كەبۈو. ئەو ب گاۋىن سەشكى، د ناقبەرە مەزىلەن مالى كۆز سىن ژۇورىن بچۈوك ھاتبۇو پىن و ئاخورا درېتىز و

ھەنە. ژ بۆ ھەياتى، خوارن و قەخوارنى، ھەزكىن و ئەقىنى، شەر و پەقچۇونى، شەف و گۆتىنى، دەنگبېتىز و گۆھداران، من و دە. ژ بۆ دۆ، ئېرۇ و سېنى. ھەرجى قااغىدەيىن شەگۆتىنى نە كۆئىز ژ تەجۇرىدەيىن خوه دەزانم، ب كۆرتى نەقىن؛ كۆتىن دەقىن چەگەرن وان دەور و دەورانىن كۆ قەغۇتن تىن دە دىزى، بەكەن ناف كۆرەھەيىتىن وان دەور و دەورانىن و ل وان كۆرەھەيىتىن جىيەنەكە نۇو بىيىن پى كۆ ھەم نىزىكى راستىيەتىيە ھەم ژى ژى دەورە. كۆتىن دەقىن نەرم، گەرم و پاك بن، نە گولۇقەر و تۈرترە، نە ژى نزم و دوروو بن. نە ب تەنلى ئۆتىنىن خوهش و بەدەپ بن، نە ژى ب فۇرت و پاپەبلەندى پەزىلەن و ژەخورا زىيى بىن. كۆتىن دەقىن تەسىرىدەكە وەلى بىيىن بىن كۆ قەدەرا ئېنسانىن كۆ قەغۇتن قالى دەكە، ب قولبە سەر قەدەرا دەنگبېتىز و قەدەرا وان ئېنسانان و ھەرجى قەدەرا دەنگبېتىز، ئەو ژى ب كارابە ب قولبە سەر قەدەرا گۆھداران. يانى قااغىدەيىن كۆئىز ژى جارىنى لى شەگەرم، ئەقىقە؛ دەنگبېتىز، گۆھدار و ئېنسانىن كۆ لەھەنگىن شەگۆتىنى نە، ھەممۇ ب ھەفت رە، بىن يەك و ب ھەفت رە قەدەرەكە نۇو بىيىن پى. قەدەرەكە نۇو كۆ بكارابە رى ئېشانى و خۇرتىن دەلال، نەشىن نۇوها تى بەكە، كۆ هوون بكارىن تى دە ھەم كېتىخۇدشى و مەسعودىا ئېنسانان بىيىن، ھەم ژى دەرد و كۆلىن وان.

ھەكە و دەل ب ۋىتى يەكى ھەيە، ھەنگى بدن پەي كۆتنا من كۆ دى بەد پەي دەورىن بەھورى. ھەكە و دەل ب قااغىدەيىن دەنگبېتىز و گۆھداران ھەيە، ھەنگى نە ب تەنلى گوھى خوه، دەل و مېشىشى خوه ژى بدن سەر كۆتنا بىرۇيىن دەنگبېتىز كۆئىدى نە ب تەنلى بىرۇيىن دەنگبېتىز، ھەرودەدا دەنگى مېرىدەكى خۇرت ئىن ھېشىدار، شەقامەكى كالەمېرى ئىن زاراشىرىن، ئەقىندا رەكى كەن ئىن زاراشىدار، ئەقىندا رەكى كەن سەر ئەقىندا رەكى جوان ئا بىرىندار، ئالىيمەكى سەمىتلىقەيتان ئىن بەختىردىش، دەستىرایەكى قەلەو ئىن دلسۆز، دېننارەكى درانشىكەستى ئىن زكىرەش، راستىخوازەكى رووتىش ئىن كىنندار، بەرەدەكە كى رېھىسىپى بىن دوروو، مېزىزىيەكى بەزىندرىز و پۆزىزەران ئىن تىيچۈوبىي يە...

بىرۇيىن دەنگبېتىز كۆئىدى ئەف ھەممۇ نە، شاگىرتەكى ژىرى ئىن دەرس و تەرىپىان، گۆھدارەكى باش ئىن كۆتىن و سترانان، ئەقىندا رەكى نە خەراب ئىن حىيس و پېيزنان، شەرقانەكى نەباش ئىن شەر و پەقچۇونان، دلسۆزەكى دەرەھۆن ئىن مېر، شىيخ، ئاتا و بەگان، پەرەگەندەدەكى سەرسەرى بىن بازار و وەلاتان و د سەر ئان ھەممۇ بىان رە، داوايا داوى، تىيچۈوبىيەكى پېتىنجىپەران ئىن بىتمال، بىوار، بىيەلات، بىسەودا.

ژ روونشتىن، نەھىرىن و نەفسا و ياش كۆور دىيارە كۆز ھەنون دخوازان، ئەز گۆتىنى بىيىن سەر بۇويەر و سەرەيىتەتىيان. سەبر بەكەن. ھەرچەندە كۆتنا بەدەو و قەغۇتنا لەھەقەتى سەبىر دەقىن، ئەوچەندە گۆھدارىكەنەكى بۇوسل و رېيدار ژى سەبىر دەقىن. كۆتىنىن كۆنها ب گوھى و دەكەن، كۆتىنىن دەنگبېتىز كەنلەن. دەنگبېتىز كەنلەن كال كۆئىدى كېپىشىتىيە رۆزىن خوه بىيىن داوابىن و ئىنلىي تىيگەھىشىتىيە كۆ ھەممۇ ھەيات، ب تەنلى شەكتە كە خەدارە. ئو گۆتىنىن وي، كۆل وەلاتى شەرقى، ل قراخىتىن دېجىلەيى كەملەين، ل نەوالىن كۆور و ل گۆيىكەن چىيان ب تاشا بەريانغا رۇنى ياش ھەلاتى شەرقى رۇناھى دېتىنە. ئۇز كېتىخۇدشىا ئان گۆتىنىن كەفشارە رە، كۆ خوددەيىن وان ھەممۇ، ژېلى من، مەرنە، ئېرۇ، ئىن ئېڭاران نۇوزا ياش زەلال و ساکىن، پايان نىنە، ژ بەر كۆئۇ دېن گۆتىنىن و دەنگبېتىز و ھونەرمەندەن دەنگبېتىز بىن، سەرمایەدارتىن قەمىشىن و رىزگارىا گۆتىنان.

ھەكە ئەز گۆتىنى وەها گەھل ور دەگەرەن، ئەف نە بىن سەبەبە. ئەف گۆتىنىن كۆنها ژ لېقىن من

بېرىشان خموله دکر و هونهركە نوو ژ هونهرين خوه يىبن بېھەزماز تىشانى وي ددا؛ دۆخينا شالىن خوه كۆزەتىن خەلکىن خەلەف بۇو، قەدەر و بەرى كۆزىرى خەلاس بىبە و تاۋا هىلەم سۈر ئا دانى ئىشارى ھەرە ئاقا، تىشەكى خوه يىن دن كۆزرا گۆزىنى خېرىنخوازان، مىنا لىنگى وي يىن سىسىبان بۇو، نىشانى بېرىشانا دەلمەرم ددا.

دەقى خەلکىن نە دۆخينا ئاپىن خەلەف بۇو كۆزىنىسان بىكارىبۇيَا سىست بىكرا يان ژى بشىداندا. خەلک دېيىشى و دگۆت كۆزەنەرىن ئاپىن خەلەف زاھف بۇون، دەستەكى وي ل سەر پەلگوھى وي، دەستەكى ژى ل سەر دۆخىنى، ئەو گاڭ ب گاڭ ل وەلاتى كوردان دەگەربا و ھەم دگۆت ھەم ژى تۆقى خوه درەشاند. پاشتى كۆز تۆقى هيشىن دەھاتىن، دبوون زارۆك و زارۆك ژى مەزن دبوون، تەقى بېرىشانا كۆزىدى بوبۇو دايىكە كە گوھانچىلسى، ب قىرىدەقىرىن، نەفس لىت دچىكاندىن، هىنگى ئاپىن خەلەف نىقىت شەقان، دۆخينا خوه دشاند، بلۇر و گېپالى خوه دگرت، ب دiziكا، پشتا خوه ددا وارتى تۆقى و بەرى خوه ددا وارتى نوو يىتن ب بەرەكەت كۆز تۆقى بېرىشان بۇون.

ئەف ھەموو روایەت بۇون كۆز مە جارنا دېھىستان، چقاڭ راست، چقاڭ دەرەو، كەسى پىن نازانىبۇو. گاشا من ئىيىدى بىر ب چەرخا دىنياين بر، هىنگى ئاپىن خەلەف كالىكى ژار، درانكەتى، پۇروھشىياىي، لىنگەكى وي كولەك، رېھ و سەمبىلىن وي زىرىبۇيى و خۇوزكەرەتكەتى بۇو. گەرچى وي ھەن ئى دەستىن خوه يىن راستىن چو جارى ژ سەر دۆخينا خوه رانەدەر و بىيىسى كۆز ھايانا وي ژىن ھەبە، ھەرەت دەستىن خوه دېر سەر گونكىن خوه يىتن ئىيىدى قەرمچى و ئەو ب كېفخۇوهشى دەركاند، لىت هىنگى ل دۆزا مە، ژ بلى گولىزەردا كۆز قاسى ھەشت، نەھ سالان بۇو، چۈزىن، كەچ، بېرىشان و ئەقىندا دەركاند، تەقى كۆز وى ناۋىن مە تەقلىيەش دەر و جارنا ب ھن ناۋىن دن كۆز مە مەمك و ھېتىن وي بفرىكاندا. تەقى كۆز وى ناۋىن مە تەقلىيەش دەر و جارنا ب ھن ناۋىن دن كۆز مە نەھىيەتىبۇون، بانگ ل مە دەر، ژ بلى مە ھەرسىان چو زارۆك ژى نىن بۇون. ئۇرى ھەو دەف ژ وەلاتىن جىزىرى بەرددادا و دچوو دەقەرتىن دن، بىيگومان ھەكە ئەم سترانىن وي نەھەسبىيەن، ژ بەر كۆزەو ھەرەت، ب دەنگى ستران و چىرىكىن خوه، دچوو دەقەرتىن دن ئىن وەلىت.

ب تەننى ئەم ھەرسى زارۆك ھەبۇون، دو زارۆكىن سېبىي و زارۆكەكى ھەم سېبىي ھەم ئېتىم. دىا ھەمە و گولىزەر ئۆز ناۋىنى وى يىن ئەسلى ژى بېرىشان بۇو، وەفات كريپو. ديسان ل گۆزرا گۆتنان، چەند رۆز ب دوو بۇوينا ھەمە رە، ئاپىن خەلەفنى دۆخىنىسىت كۆز ھەرەت د ناف مىز، رىتىخ و زىلىتىن پېتىز د بۇو، لىنگى خوه يىن سىسىان خوراندىبۇو و كەتبۇو ھەمبىيىزا دايىكا رېبىن ئا بىریندار و بوبۇو سەبەبا مۇنما وي. گولىزەردا كۆزىدى د وى ئۇمرى خوه يىن كەچك د بوبۇو ھەك و دايىكە، دىا خوه دېتىبۇو، لىت ھەمە، مىنا من، بىيىسى كۆز جارەكى رۆناھىيا رووگەش ئا دايىكەكى بىبىنه، مەزن دبۇو.

زمان بېھەستى بۇون و قالا «رندى و كەوپىن» ئاپىن خەلەف دەرندا. ژ لەورە مەبەستا ئاپىن خەلەف ب «وي رندى» و ب «وي كەموا دلسوتى»، ج بۇو و وى چىيلا كېۋانى دەر، كېۋان ھاتبۇو بىردا وي، من ژ دەنگى وي يىن وي بەریانگى دەرنەخىست. گەلۇ و وى چىيلا دايىكا ھەمە دەر؟ يان بېرىشانەكە دن كۆز بىردا وي نەدچوو؟ من نازانىبۇو، لىت بەلى من ب تىشەكى دزاپۇو؛ ھەر چاخا كۆز ئاپىن خەلەف سترانا جىزىرى بىگەتا، هىنگى بۇويەرەكە گېنگ دەقەومى. مىنا دەنگى وي، سترانىن ئاپىن خەلەف ژى ل گۆزرا دەر و دەورانان بۇون. وي

تارى ياكىلەكە مالىئى كۆتى دە ھەرەت مىيە و كاۋىنە نەساخ كۆز نىكارىبۇن بىانا پەمى دەنگى بلۇردا ئاپىن خەلەف و بچۇونا چىرە و بەرخ، بەردىر، كاھر و گىيىكەن ھەبۇون، دچوو و دەھات و سترانا بازارى جىزىرى ب ھېيدىكە دەھوراند؛

چوومە جىزىرى، جىزرا بېتان
شالۇول و بىلەل ھەۋ بۇونە جۆتان
وەلە وى رەندى دلى من سۆتان
وەلە وى كەھۋى دلى من سۆتان
گۆتنا ئەقنى ھەۋە دەقەرە دەقەن
خزم و نىدا بۇون، لى، لى، لى، لى
ئەز دەرمە جەم مىرى بېتان

من ب چاقى خوه يىن راستىن كۆز دېتىبۇو، لى ل گۆزرا خېرىخواز و خېرىنخوازان ئاپىن خەلەف، «رندى و كەوپىن» كۆز دلى ئاپىن خەلەف سۆتەنابىبۇن و وى ئۇمرى خوه پىن رە كىرىپو جۆت، ل وەلاتىن كوردان، زاھف بۇون. هنان دەقەن كۆز ئاپىن خەلەف ب كىيمانى چار جاران زوجىبۇو و ل وەلاتىن ئامەدىي، ھەكاران، ئامەدى و موڭسى، ب قاس كەرىپىن پەزىزىن كۆز ئاپىن خەلەف شقانى لى دەر، نەبۇويا ژى، نە كىيمى كەرىپەكى، زارۆكىن وي ھەبۇون. نە ب تەننى پەز، نەمازە پەزىز مىشىن، قەرقاش، رسەر و ھەمانى كۆز گوھى وان پەلە، گوھ دان دەنگى نەرمك ئى ئاپىن خەلەف و دەنگى بلەن دئى بلۇردا وي، ھەرەنە كەچىن بەدە ئىن بېرىشانان، نەمازە يىبن گەرەنگاز و لېستكىباز كۆز حەيران دەنگىن بەدە بۇون، گوھ ددانى. ھۇن ب ئۇرسلا بېرىشانان، نەمازە يىبن گەرەنگاز و لېستكىباز كۆز حەيران دەنگىن بەدە بۇون، گوھ ددانى. ھۇن ب ئۇرسلا بېرىشى دازان، دانى ئىشارى، گاشا پەز ژ چىرى دەھات، بەرى كۆز مىيە و بەرخان خوه بەگەندا ھەشۈرۈد، د جىھى بېرىنى دە، كەچىن خاما يىبن بېرىشانان، دەستىن وان دە سېتىل و ئەلب، ب قەستا گوھانىن مىھان زىيەن تىشى شىر، خوه دەگەنەن مىھان. ل گۆزرا گۆتنان، وەختا كۆز ئاپىن خەلەف د ناڭ وەختىن رۆزى دە ھەرى خودەشتر، بلۇردا وي گەشتىر، كەلا وي گەرمىز بۇو.

گۆتن و پەستپەستان وەها دگۆت؛ پاشتى كۆز ئاپىن خەلەف ب دەنگى خوه يىن نەرمك پەزىزىن كۆز ب ھەسەرتا بەرخان سۆتى بۇون، ئاش و دلى بېرىشانىن چاڭ ل ھەنەك و لېستكىن نەرم دەر، هىنگى، گاشا وي كەپس دەدەت، د جىھەكى خەولە دە، ب قەستا ئالىكىارىنى، ل نك بېرىشانەرە لېستكخواز چۈگ داتانى عەردى و دەست داشتىت گوھانىن بېرىشانە كۆز ب گوھانىن مىھەكىن مۇزول بۇو. ھە كە بېرىشانە كۆز شىر دەدەت، دەنگى خوه نەكرا و دەست ژ گوھانىن مىھە بەرنەدا، هىنگى ئاپىن خەلەف ژى دەست ژ گوھانىن بېرىشانە بەرنەدا و ئەو دەدەت. ئاپىن خەلەف گاڭ ب گاڭ، ھەر دانى ئىشارى، سخولى خوه ب پېش دە دېر و سەرى ھەر گاۋى ھەنەرەكە نۇو نىشانى بېرىشانە گەنەنفركىيابى دە. چاخا شخول ب سەر دەكت و بېرىشانە خاما، ب تەمامى، مىنا پەزىزىن ئاپىن خەلەف، دبۇو حەيران دەنگ، بلۇر و تەفگەرە دەستىن وي كۆز نە ب تەننى ھۆستەيىن لېخسەتنا بلۇر، لىت ھەرەنە فرەنگان دەنگ، ديسان د ئاپىن خەلەف، ديسان د وەختەكە چى دە،

حیس و هستنی ئازادین دگیهاندن من، دنگنی چقل و پلین دارین بى و سپینداران کۆب باین سىنى دلخيان و پېتىغا گىايىن كەسک ئى تارى كۆب دلوپىن خوناشا كۆكە تبوو عەردى، دېقىن. ئاقا چېم، هنهكى خوارى من، ب رەنگەكى رۆنى يېت پاقت، ب هېيدىكا، دەركى. ل ملى دن ئىن چىم جەلەب ب جەلەب خانى، قەسر، قۇنانغ و خان، ب رەنگىن خوه يېن رەش و سپى دخويان. ل پەي وان زى چىايىن بلند كۆسەرى وان ب مژ و خومامەكە تەنك هى زى هنهكى تارى بۇو و سىنگا وان ب دارين گۈزى، زېتسون، بى، سپيندار و توبىان ھىشىن دىكىن. ئەف بىرگەها ھانى كۆيەزدەنلى دلوشان ل بەر چاشى من ئىن ساخ، ب جۆمەردى رادخست، ل رۆزا نۇو يَا پېرۋەز دەتات. شەفقق، رەنگىن تەزە و ۋەندار ئىن رۆزا نۇو، بىهنا گىيا و كوليلكىن ھاپىردرەز سەرمەست كرم. بەرگەها كۆئى ب دوو رە بىبۇيا كاهانى كەدەر، ھىزىن، ھەسرەت و ھېشىا من و بىبۇيا ھەقالبەندە سەرىيەتىن من، وى بەريانگى، لور، ل بەر چاشى من بۇو. مينا كۆئەز خوه بىپېرەم تەبىيەتا و دلاتىن چەمن دېجەلەيىن، من چاشى خوه گرت و سەرئ خوه كۆز بىهنا تر و فسین ھەم گىيىز بۇبۇو، ز پەنجەرى دەرخست، درېزى درەفە كە دەنگان بىتىر بېھىسىم و ھەوايا پاقىز بېتەنەفوس بكم.

دەنگ، پېتىن و حىسىن رۆزا نۇو قۇودەتكە نۇو دان مىتىشى من ئىن زارۆك و من خوه زىنەد و بەختىار حىس كر. ھەجارا كۆئەز خوه زىنەد و بەختىار حىس دەم، دەھشى من دە سەد فەر و راماپىن ئەجىپ، بالكىش دەرن و تېن. ھنگى زى وەلى بۇو، ب بەست و هەستەكى مەزن من دل كر كۆئەز بىمە با، بىمە دنگى بىن دا كۆئەز خوه ب ھەموو دنگىن تەبىيەتىن بگەيىم و دنگى خوه و دنگى وان بىمە يەك. ھى وەلى ئەزب بەست و هەستىن خورت ژخۇۋەچۈپۈمى كەتۈرم ناش گومانان، ۋەنلىكىن مەزىل دەنگەكەتات. بىشىك دنگى ھەمە، دنگىن تر و فسین وى بۇو. ترەكە درېزى ب چەند دەنگان كۆنە كىيمى دنگى توپىن ئۆسمانىان بۇون، زى دچوو. من ئىن چ بىكرا؟ بىتىي كۆئەز وى فستۇۋەز سەگان ژ خوه ھشىيار بكم، نفر و چىرل سەرلىقىن من، ئەز ژ مەزىل دەرەتكە.

ئاپىن خەلەف، سەرشانلى شاقانىن ھەموو و دلاتى جىزىرا بوتان، لور، ل سەر دۆشەگەكى روونشتى، پشتا وى يَا ھەنەكى خۇوزىكى ب من، سترانا وى ل سەر زىمەن، ناتى سېلىت يېتىشىك ھور دەر و درەشاند ناش تاوكا خوه يَا فەرە. مەزىلا مە ل مەلەكى مەزىلا ئاپىن خەلەف بۇو. مەزىلا گولىزەرى كۆھەم مەزەل ھەم متاباخ بۇو، ل ملى دن بۇو. ئەو ھەردو مەل ل مەزىل ئاپىن خەلەف كۆتى دە ژ بلى دو مەھسۇرەتىن درېز، جۆتەكە دۆشكىن ھرى، چەند باھلىف، دو لەھىف، تاسا ئاھىف، مىسىنى ئاقدەستى چو تەكىيەتىن مالىن نىن بۇون، دگىهان ھەفت. ئاپىن خەلەف بەريا مە ھەموويان ھشىيار بۇو، پاشنى گولىزەر، پاشنى ئەز و پاشنى من زى فستۇۋەز.

ئاپىن خەلەف كۆ وەلى دخويما چوبىو ئاخورى، مىھ دۇتبۇو، تاوكا خوه تىرى شىر كىبىو، ب دنگەكى نزم دەگۆت؛

چۈومە جىزىلى، لىن، لىن، لىن
لىن، لىن، لىن، لىن
ئاخ جىزىرا بوتان...

ھەسترانى ل ھەر دەرى و ھەر وەختى نەدەگۆت. ھەستران خودى جىيەكى دىيار و وەختەكى مسوڭەر بۇو. من، ھەممە و گولىزەرى ب گەلەك سترانىن ئاپىن خەلەف دزانىبۇون. گاشا وي سترانەك دەگۆت، مە زىن دەرەخست كا وي ب چ مەبەستا ئەو دەگۆت. مەبەستا سترانا وي سىنى يَا جىزىرى، رۆزا نۇو يَا بەھارى بۇو، كۆھى ب تېرىن چىكى سۆر دنیا ۋەنەگەتىبۇو و ل سەر چەمنى دېجەلەيىن لەيلان نەدابۇو.

گاشا من چاشى خوه ۋەنەگەتىبۇو، نەھىرى، ھنگى ب تەننى رېزەكە سترانى ل بەر گوھى من كەت؛ ئەز دەرمە با بەلەك ز سەر خوه ۋە ئاپىتىبۇو، نەھىرى، ھنگى ب تەننى رېزەكە سترانى ل بەر گوھى من كەت؛ ئەز دەرمە جەم مىرى بوتان... تەقى كۆھى خەلەف دەنگەنلىكى ھېرس دەر ھەم دەدا كەنەنلىن، ھەم قرف و حەنەكەن ۋەنەگە زاند گوھەداران ھەم زى دەرس و تەجروپەيان، ھەم پەز دېن سەر ئاپى كۆھى بىتىشان دېن جىھەيىن خەولە، دېسان، مينا ھەر جارى، ب گۆتنىن سترانى لىستىبۇو. ۋە بەر كۆ «ئەز دەرمە» د سترانا جىزىرى دە نىن بۇون، ب تەننى «مىرى بوتان» بەبۇو. چما ئاپى خەلەف «ئەز دەرمە» لىت زېدە كىبىو؟ سەبەب دىيار بۇو، ز بەر كۆئەر رۆزا، رۆزەكە خاس بۇو. ب ساپا گۆتنىن لىزىتەدەكى يېن سترانا بىجۇش ئاپىن خەلەف، ھاتە بىرا من كۆۋى رۆزە مىرئىتە بەھاتا سەر حۆكم و بىبۇيا مېر.

ھەكە هەشى من ئىن كال نەھا من نەخاپىنە، ھنگى ئۆمرى من ل دۆرائەش، ھەفتان بۇو و ئەو رۆز زى نە ب تەننى رۆزا دەستپېتىكا حوكىداريا مېر، لىن ھەرودە رۆزا نەورۆزى بۇو. من خوه دا ھەف و ئەز ژ ناف جىھان دەرەتكەتم. ھەممەيىن فەسىگەنى كۆپ تر و فسین خوه ھەۋايىن مەزەللى مە بىن بچووك ھەرماندابۇو، ب فەسىفس ل سەر دۆشەگا ھرى يَا نەرم دەقىقا. ئەز ب گاھىن سەقك بەر ب پەنجەرى چۈرم دا كۆئى ۋە كەم و تر و فسین ھەممە ب ھەوايا پاقىز ئىن چەمنى دېجەلەيىن ژ خوه ب دوور خېيىم. لى بەرى كۆئەز پەنجەرى ۋە كەم و ل چەمنى دېجەلەيىن كۆھەكى ژ پەنجەرى ب دوور ل بەر من، مينا مارەكى فەتلۇكە چىف ددا، بېھىرم، من ل پېشىيا خوه، ل دەربىيىن خوه يېن سېپى نەھىرى. ل پېشىيا دەربىيىن كۆنەكى بچووك ھاتبۇو ۋە گەرتەن. تەرسىي ھاجەتى من كۆھنگى من و گولىزەرى زى رە دەگۆت «بلۇ» مينا لىنگى سېيەمەيىن ئىن ئاپىن خەلەف سەرە راکىبۇو. من شەقامەك ئاپىتىبۇي و زى رە دەگۆت، تەرسىي، ما توبوبىي لىنگى سىسیان ئىن ئاپىن خەلەف كۆتۈ وەها، بۇھەت - بېبەخت، دەربىيىن دوقۇپىنى سەر كۆنەكى سېپى يېن كۆچەران؟ ما تە چو فەدى و ئار نىنې؟ ھەيە كۆ من ھنگى وەلى، مينا ئېنسانەكى مەزىن ئەف كۆتۈن نەگۇتن و ئەزىز بىلەتىي رەبەن نەشكەن، كەتكەت نايىن بىرا من، لى گاشا ئېنسان ھەرم تىشىتە بالكىش دېھىسى و ل وان دەركە، بېنى نەقى، ئەو ھەم تېن ھەشى ئېنسىن ھەم خەۋىنېن وى و ھەم زى تېن سەر لىشىن وى. پاشتى شەقامى من پەنجەرە ۋە كەكى ھەوا دەرەخ كۆز ھەوايا ھوندر ئا گەنلى كۆز ھۆر و پەزورپىن خەقىي بىن ھەممەيىن گەمارى دەرەھات، كەلەكى جەنى بۇو، كېشىشاند ھوندرى خوه. بایەكى سەشك ئىن شەرقى رووبىي من كۆب بىرینا شۇورى سۆر بۇبۇو دو بر، بىرى. رۆ ھەنەھاتېبۇو، لى سۆزراھىبا تېرىتىن رۆبىي ل پەھ جۈددىي و چىايىن دن كۆل دووراھىيىن چەمنى دېجەلەيىن دخويان، رەنگەكى نۇو ددان ھاوېردىز. نەھا تەقى دنگى سترانا ئاپىن خەلەف، دنگىن نۇو يېن تەبىيەتا كۆ كەراسى خەۋى ژ سەر خوه داشىت، دەكتە بەر گوھى من؛ دنگى سەشك ئىن با، نەفەسا ئاخا بەھارى كۆزك لى قەلشىبۇو و ھېشىناھىيەكە بۆز زى دەھاتە دەر، دەنگ و پېتىن چەم و چىايىن دوور كۆ

ئۆسمانیان نەھەسبىئە. مال ژچەند ملان ھاتبۇو پىن، ملى مەزدلىن رازانى، ملى جىقات و مەجلىسىن، ملى شخول، دەرس و علمى، ملى قۇراش و بەردەستان و ملى مەزدلىن مېۋاشانان، نىتچىرىنى، خوارن، فەخوارن، شوشتن و لىستىكا مە زارووان. ھەما ج بىگە ھەر رۆز، دانى ئېتشاران، چاخا مام سەفۇل ديوانما مير، خانما وى كۆنالقىنى وى سەنەمەخان بۇو، دناش جىيەن دە بۇو، ئەم، ئەز، گولىزىر و ھەمە، دچوون مالا مام سەفۇدا كۆز تەقىيە ئەقاليين خوه، زارۆكىن مام سەفۇ، مىڭو و ئارمىنى بلىزىن. ب تەمنى دو ملىتىن مالى كۆل قاتا ئىز بۇون، ژ بۆمە ۋەكىرى بۇون، ملىتىن متباخ و بەردەستان. ئۇ حەواشى مالى كۆنە ل ئالىيىن چىتم، ئى ل ئالىيىن دن ئى خېتىي بۇو. ملىتىن دن كۆپارانيا وان ل قاتا ئۆزى بۇون، ل مە قەددەخە بۇون. ژخو كاشا مام كۆزەرتىم ب شخولەكى كىرىنگ ئى مىرەكىيە مژۇول بۇو، ل مالى بۇويا، دەقىا ھەركەس گەلەكى بىتەنگ و بىسەمت بۇويا.

مام سەفۇ و مالباتا وى ئەرمەنئىن جىزира بۇتانى بۇون، كۆز باش و كالان د خزمەتا مىرەكىيە دە بۇون. ناقىنى مام سەفۇ، سىتەپەمان مانۇلگىان، ناقىنى مىڭ، مىگردىج و ئارمىنى ئى ئارمىنەنەوەي بۇو. ناقىنى خانى ئى، ژخو، مە گۆنە. لى مە، ئەھلىن جىزира بۇتانى كۆز كورتىكىن ناقان حەز دىك، مىنما ھەممۇ ناقان، ناقىنى وان ئى كورتىكىرى بۇو. ھەيدى كۆنەز شاشىم، لى ب قاسى كۆنەز دىنام و من دىتىيە، ئىنسانى ھەرى تىكەھىشتى و زانا يېن ھەممۇ و دلاتىن جىزира بۇتانى مام سەفۇ بۇو. ژ زمانى ئەرمەنى، كوردى، ئۆسمانى، فارسى و عەرەبى يېن چە، وى ب زمانى ئىتتالى، فرانسەوى، ئىنگلېزى و ھەنەكى ئى ب يېن يەونانى و لاتىنى دزانىي بۇو. وى دونيا دىتىبۇو، وار و دلات گەريابۇو، ل سىتەنبوۇل، قەندىگ و پارىسىن خوندېبۇو، علمىتىن جەھى، تەقىي كەتابىتىن مىقەدەس ئىتىن جەھوو، فله و مىسلمانان، خەتم كىرىبۇو، حال و ھەوالىنى گەراندىن دەولەتىن، بىتەنگىن پىتەندىيەن ئابىزى و بىسەرخىستىن ھونەرا شەر و ئاشتىيەن، ب ھۆستەھى، ھېن بۇوبۇو. وى دەولەت، ساراي و سۈلتۈتىن ئۆسمانى كۆزەرتىم د ناش دەك و دۆلەتلىن قەشارتى يېن شەگرتن و كاۋلەرنى دە بۇون، باش دناسى. مام سەفۇ نە ب تەننى ئۆسمانى، لى پادىشاھىن فارسى كۆز ب پېزىلىنى، دەرەو و بىتەختىا خوه ناس بۇون، عەمشىر، سەرەكەشىر و شېتىخىن عەرەبان كۆزەرتىم د ناف خەرەجەك قالا و پووج دە بۇون و مىر و مىرەكىيەن دن ئىتىن كوردان كۆنكارىبۇون دۆست و دۆزمان ئەھەقەقەتاندىندا و دۆزمانى دۆستىتىن خوه، ژ بەر ھەسسىودى و نەيارىبا مىر و مىرەكىيەن جىران، دۆستىتىن دۆزمانى خوه، يانى دۆستىتىن دەستەلات بۇون، ژ ھەفت باشان و قىر قە، يەك ب يەك، ناش ب ناش، كتە ب كتە، دناسى. ئەم دۆستەكى دلسوز ئى مىرەن جىزира بۇتان و خەملەكى كورد بۇو، ھەم ئى دۆستەكى يەكتا يېن ئەھلىن دن، ئەرمەن، ئاس سورى، سورىان، كەلدىان، ناستۇرۇر، ياقۇوبى، جەھوو، ئەلەلوى، ئىتىزدى كۆز دناش مە دە دەھىيات و ھەرتىم ب ئىتىشىن خەدار ئىتىن دەستەلاتىن جىران دەھانى قىرकىن. ناش و دەنگى وى ل ھەممۇ و دلاتىن ئۆسمانى و رۆزەلات بەلاف بۇوبۇو. مىرىتىن دن ئىتىن كوردان، ب كەسەرەكە كور، دگۇتن؛ دەوسا ئۆزدەيە كە ب سەد ھەزار نەھەرلى، خەۋىزى شېتەرەنەندەكى مە يېن مىنما سەفۇ ھەبۇويا...

لى مام سەفۇ شېتەرەنەندى مىرەكەكىا جىزира بۇتان كۆز ب عەردى خوه يېن فرەھ، ب مىزگەفت، دەرسخانە، مەدرەسەتىن خوه يېن ناڭدار و ب خان، بازار و كارخانىن خوه يېن مەزن، يەك ژ مىرەكىيەن ھەرى كىرىنگ ئىتىن كوردان بۇو. ئەم مىنما باش و كالى خوه ئالىيگى ئىرىتىن بۇتى كۆز وان رە، عەزىزى دەھاتە گۆتن، بۇو.

ئەز، بىرقىيەن سېتىيى كۆل بەر دەستىن ئاپىن خەلەف مەزن و ب دەنگى وى تەربىيە دبۇوم، من ژى بەشدارى ل دەنگى وى كر و ب دەنگى خوه يېن زراف بەرسىق دايى؛

چۈرمە جىزىرى، جىزىر وى ئالى

كەچكىن ھېبىيەن وەرنە ئى ئالى

كەچكىن مېرىدىنیان ھەرنە وى ئالى

گاۋا ئاپىن خەلەف دەنگى من بەھىيەت، تاڭلى ئەو زېرى، رابوو سەر پىان، كەنەكى گەرم ل سەر رۇو، ب

گاۋىن گۆڤەندى و ب لىنگى كولەك، ھاتە نك من، ئەز ھەمبىتىز كرم و بىتىي چو گۆتنى، ستران دۆماند؛

زەكرىبا دەلالى ئى، لى، لى، لى

كەقە ئى حالى، قى حالى، قى حالى...

وي گۆتن دېسان ئانىبۇو سەر دەللاپان. ب قاسى چەندەكىن وەلى يەك ژ وى، يەك ژ من، مە ل بەر ھەش گۆت، ھەتا گولىزەر، د دەستان دە سېنېيەكى، ھاتە ھوندر، نك مە. مە دل ھەبۇو دەۋ ژ سترانى بەردابا، لى گولىزەر كۆمەشا وى مىنما گۆڤەندەكى بۇو و ژ دەنگ و گۆڤەندى گەلەكى حەز دىك، تاڭلى، سېنى دانى عەردى و دەست ب لىستىكى كر. گۆڤەند ژى ل سترانى زىتىد بۇوبۇو؛ رۆز ئەورۆزى، رۆز ئەورۆزى، رۆز ئەورۆزى، د دەستپىتىكا رۆز ئەنەن دە، ل نك مە، مالا ئاپىن خەلەف، دەست پىن كىرىبۇو. فەستوۋ ئى ژ دەنگان هەشىار بۇو و ھات، تەقى مە بۇو.

ئەز باوەرم، وە ژ نەھا ۋە بىر ب حال و ھەوالى مالا مە بىرە؛ مالا مە، ھەكە نە مالا تردىن بۇويا ژى، نە مالا ب-ئاقلان بۇو.

ب قاسى دەمەكىن، ھەتا ئاپىن خەلەف دەرکەف و ھەرە، وەلى ل سەر لىنگان، ب گۆتن، ستران و دىلانى، مە رۆز ئەنەن دەرگەن، ھەرگەن دەرگەن، ب كەچىجي دارىن خوار، وى دۆخىندا خەشىدەن، شال و شەپكىن خەز دان مەھ، گۆيالى خوه كۆل بەر دەقىن دەرلى بۇو، خستە دەستى خوه و ژ دەر دەرگەت و چوو. لى بەر گۆنە و ژ دەر دەرگەش، ل مە قەگەرەپ و گۆتە، زارۆكەن، جل و بەرگەن خوه يېن پاچىل خوه بىكىن، خوه بەن ھەش و ھەرن مالا مام سەفۇ. مام سەفۇ و مالباتا وى، ژ بۇ تاشتىيەن، ل ھېشىپا وە نە. ئەز ئى ژى كەرى تەسلىمى شەقان بكم و بىيم مالا مام سەفۇ.

دەنگى چەمىت دېجەلىيەت ھەرى خەۋەش ژ مالا مام سەفۇ دەھاتە بەھىيەن، بېگەمان ھەكە ئەم بىر جا بەلەك نەھەسبىيەن. مالا مام سەفۇ كۆز خانىيەكى بىتىر ب قەسرەكى دېشىپا، ل بەر دەقىن چىتم بۇو. ئاڭاھى، تەقى مەزدەل، مەجلىس، دېوانخانە، كتابخانە، متباخ، ژوررىن بىتەھەزىمار، شانەشىن، حەوش و ئەبىوانىن فەرەھ مىنما يېك ژ قەسەرىن ھاروون رەشىبىدى بەغداپىن، ب سېپەھى و بەدەوى، درېشى ئاڭى دەرگەن. خانى ب دو قاتان و ب كەقەرىن رەش ئىتىن فەرشانى دەھاتى بىتەھەزىمار، لى ئەو درېش، ب قاسى كۆز چاڭ دەپت، درېش بۇو. ئەز باوەرم، ئاڭاھىا ھەرى درېش كۆم دەھىيات خوه دە دەستەپىتىخانە، مالا مام سەفۇ بۇو، ھەكە ئىنسان قۇناغا مىر و يېن

خوه بکن، وی گوتبیوو. جل و بهرگینن پاقژ کۆ گۆتتا وان هیتسان، پەيداکرنا وان زەحمەت، ل کوو بۇون؟
ھەمەبىن کۆب ترو فسىئن خوه ئەم گۆیزەرىپۇن، ئىجارىزى، ب خەرجار خوه يا جلىن پاقژ ئەم گۆيىشىكىن.
گولىزىدا رەبەن ئى تەۋىز كۈپەيدا بىكرا! نە جل و بهرگين مە بىن پاقژ و نە ئى بىن نەپاقژ ھېبۇون. جل و
بەرگ ب تەننى يەك بۇون، بىن ل مە گۆئىدى رىزيايى بۇون. جۆتكە دەرىپىتىن بىدەنگ کۆھەرتىم ب چلىكتىن
مىزى و لەكە بىن تاھەرتى پېشى و پاشىا وان زەر دىكىن، جۆتكە شال کۆ ئازىنۇتىن وان ئىتىدى سېپى دىكىن،

کراسەكى تەنكى ى سېپى و شەپكى سۆرى تارى گۆئىدى تايىتن وان ژەھەت دچوون... كەنچىن مە، ھەممۇ
ئەف بۇون. گافا گولىزەرى ئەو، د رۆزىن جىلسۇ يىن مالا مام سەفتۇر، ژ بۆشۇشتىتى، دېن چىتم، نك
قەوراشتىن مالا مەمۇن، من و ھەممە كولاثىن ئاپى خەلەف ئىتىن شاقانىيى ل خوه دېتچان و دەكتەن ناش
خەياللىن رۆزىن بىن بىن ب جل و بەرگىن زىلە.

ئۇ وى رۆزىن ھەممە دېقىريبا سەر گولىزەرى و دگۇت، من جل و بەرگىن نۇو و پاقژ دېقىن! باقژ ئىھواها
گۆتكە مە! نۇرۇزە، پېرۇزە، جلىن نۇو گەركە!

ئاھىر، پشتى خەرجەرەكە چەندەكىن کۆ ئەم ھەرسى ئى تى بىتزاپ بۇون و وەستىيان، جل و بەرگىن مە بىن
ھەبى ل مە، مە دا رى و ئەم چوون مالا مام. ژ بەرەختى مە بىن چى، سفرە هي ل عەردى بۇو، ژ متباخى
بىهينا نانى سېلىقى يىن نۇپۇشاندى و شۇرۇبەنيسىكى دفوورى، ل سەرسىنیيان ھەر تەخلیت پەنیر، پەنیرى تەر،
پۇنۇنگى، سېرىكى، حەلاندى، شۇرۇفچىن، رىسى و تەخلیتىن نىشىشكە، ماست، دەس و ھونگەشى ھەبۇون.
مەگۇو ئارمۇن كۆز سەفرى رابۇپۇون، ب بەيىستىنا ھاتتا مە، جل و بەرگىن وان ئىن نۇول وان، رووپىن وان
گەمش، فەگەربان مەزەلەن خوارنى كۆل كىنەلە كە متباخى بۇو، رووگەشى و گەرمەھىا وان تاقاڭلى ۋەگۈزىا دلى
مە ئى و بىھەنەنگىغا كۆ فەستۇزى رووتىش ئانىبۇو بىن، ب جارەكى وندادا بۇو. من دەست ب سترانەكىن كۆ
من دىجىھ دە، ب گۆتنىن خوه بىن خەشىم، ل ھەف ئانىبۇو، كر.

نۇرۇزە، نۇرۇزە
خۇوش رۆزە، پېرۇزە
دنىا گەمە، بەھارە
دلى من گەرمە، دىلانە...

زېلى ھەممە، ھەركەسىن كۆل ور بۇو، ل چەپكان خىستەن و ئەم روونشىتن سەر سەفرى. ئارمۇن كۆ گەلهەكى ب
شانەشىن مالاشتىق. خوارن، فەخوارن، چەدرەز، شىرىنەھى و زەخىرىپىتىن زېقىستانى ئەھلىنەن دەھەنەن ئەم
دەكتەن ناش توور و كۈپىتىن زەزەمەنەن مالىق. ھەرەها ژ شىرىتى پەزىن مام سەفتۇر كە تەوش دگۇت و
ئاپى خەلەف، تەقى پەزىن مىر و بىن سەرسكەرى مىر، دېن چىرىتى. ھەر جەلەپ خوارن و فەخوارنىن شىر،
فرق، ماست، تو، دو، نىشىشكە، روون، پەنیر، سال دۆزىرەدە مەھ، چىتىبۇون.

گافا ئەم، ئەز، گولىزەر و ھەممە، وى رۆزە نۇرۇزى گەھىشتىن مالا مام سەفتۇر ئىدى رۆل تاشتىيىان بۇو. ژ
بەر خەرجەرە گولىزەر و ھەممە ئەم دەرنگ مابۇون. ئاپى خەلەف كۆھەرتىم وەھا گۆتنەنەكە تەوش دگۇت و رووپىن
خوه باددا دچوو، دىسان ب گۆتنا خوه خەرجەركى خەستىبو مالىق و چووبۇو. جل و بەرگىن خوه بىن پاقژل

من ئازىنۇتىنەك خوه دانى عەردى، درىتىزى سەفرى بۇوم، تiliا خوه خىستەن ناش تاسكىن و تلىيەكە ھونگەشا

مام سەفتۇر كۆ رىيا ھەياتا من دا سەر قى خەتا كۆ گەھىشتىيە ئىرقة، زانايەكى بىتپايان بۇو، كۆب بىبەنفرەھى
ددا پەكىتەن بۇويھەر، پىتەندى، فەكىر و تەجربىان؛ ب ھەست و خورتى دەكتە ناش شخۇلىن چارەسەركرنا
گەلشىن سىپاھى، دىنى و جەقاڭى؛ ب حەز و جوقش ھەش، رووھ و دلى خوه ژ ھونەر، ئەدبىيات، زانىن و
مۇسيقىكى رەقەدەر و ب ھەمەجىانا زارۆكەكى دەكتە ناش دەور و دەورانىن بەھۇرى بىن دەستان، رىوابىيت و
چىزىكەن.

مام سەفتۇر، يەكى گەرسى قالنەد، خانما وى سەنەمەخان ژى بەرقاژىنى وى، يەكى ژارى زراف بۇو. ل گۇرا
گۆتنەن، كۆمەينا ئاپى خەلەف، خېرخواز و خېرنهخوازىن مام سەفتۇر گەلهەك بۇون، گافا مام سەفتۇر
و ھەلاتىن غەرېبىي فەگەرباپو، ھەنگى خانەكە ئىتالى ژ سەتەنبولى پى رە بۇو. خانما مام سەفتۇر يَا شۇخ و
شەنگ و ب بال و ئەندام كۆد دەمەكە كورت دە، ب بەدھى، كىبىارى، كېتىف و حەنەكىن خوه دەنگ دابۇو،
ھەينى ھەياتا و ھەلاتىن نەبوبۇو و فەگەرباپو بازارى خوه يېن باش و كالان سەتەنبولى. ب دوو فەگەرا
خانما ئىتالى رە مام سەفتۇر كۆ ھەنگى ژى زانايىن قەسرا مېرەكىي بۇو، سەنەمەخانى كۆ كەچا پاترىكىن دىرا
ئەرمەننان يَا و ھەلاتىن وانى بۇو، ئانىبۇو.

مە زارۆكەن نە مام سەفتۇر كۆ ھەرتىل جقات، مەجلېس، دىوان، نېچىر ئان ژى ل سەفەران بۇو، دەيت، نە
زى خانما وى كۆ ھەرتى نەخودش، مەرەزى و بىھال بۇو. جارنا سەنەمەخان، مەينا سېيەكە تەنكى كۆ ئىنسان
ھەبۇون و نەبوبۇن و ئى باش سەھ ناكە، ژ قاتا ژۆرى دادكەت متباخى، تىشتن ژ قەوراشان رە دگۇت و دىسان
و ندا دابۇو. مەگۆ كۆد ئۆمرى گولىزەرى و ب قاسى بەھۆستەكى ژ من و ھەممە فەدھەر، ئارمۇن كۆ د ئۆمرى مە
دە و ب قاسى بەھۆستەكى ژ مە ژاڭتر بۇو، دايىكا خوه زىتىدە نەددىتىن. نەخودشىيەن سەنەمەخانى چ بۇون، مە ئەم
رەزى نەنەنپۇون. لى ئەو مەينا خەيالەتكىن ھەر ل قاتا ژۆرى، د ناش جىبەن دە بۇو.

ل مالى، ژ بلى كەيا، سەعىد، شقان، گافان و خۇلامان كۆ ھەرتىم دەھاتن و دچوون، ب قاسى پېنج، شەش
كەچ و ژىنن بەرەدەست ھەبۇون. د ناش مالى د ھەرتىم تەقەگەر كە بۆش، چووبىن و ھاتنەكە گەش ھەبۇو؛ ژ
بەخىريان ھەرتىم دوو رادبۇو، بەرۇش ل سەر ئىنگىر، سېنى و تەيفك ل سەر رەفان حازىر بۇون، ب تەللىسان
سەۋەزە و فيكى دەھاتن، بەرخ، مى، مەرىشكە، وەرەدەك سەرەزى دبۇون، ب تەشتان ھەقىر دەھاتە سەتراندىن، ب
سېنیيان نان دېزىندىن، شىر ئەيچان دبۇو، روون و نىشىشكە تەر دبۇون، پەنير دەھلى، جل و بەرگ، فراغ و
تەيفك و تەشتىن دن ئىن مالى دەھاتنە شۇوشەن، خالىچە و مەھفۇور پاچىرگەن، مەزەل، حموش، ئەيچان،
شانەشىن مالاشتىق. خوارن، فەخوارن، چەدرەز، شىرىنەھى و زەخىرىپىتىن زېقىستانى ژ ھاشىنىن دە حازىر دبۇون و
دەكتەن ناش توور و كۈپىتىن زەزەمەنەن مالىق. ھەرەها ژ شىرىتى پەزىن مام سەفتۇر كە قاسى سەدى بۇون و
ئاپى خەلەف، تەقى پەزىن مىر و بىن سەرسكەرى مىر، دېن چىرىتى. ھەر جەلەپ خوارن و فەخوارنىن شىر،
فرق، ماست، تو، دو، نىشىشكە، روون، پەنیر، سال دۆزىرەدە مەھ، چىتىبۇون.

گافا ئەم، ئەز، گولىزەر و ھەممە، وى رۆزە نۇرۇزى گەھىشتىن مالا مام سەفتۇر ئىدى رۆل تاشتىيىان بۇو. ژ
بەر خەرجەرە گولىزەر و ھەممە ئەم دەرنگ مابۇون. ئاپى خەلەف كۆ ھەرتىم وەھا گۆتنەنەكە تەوش دگۇت و رووپىن
خوه باددا دچوو، دىسان ب گۆتنا خوه خەرجەركى خەستىبو مالىق و چووبۇو. جل و بەرگىن خوه بىن پاقژل

تاقلئى ئazel هeme قهگەريام،لى من فمدى كر كۆئەز بىيىزم، سەبەيىن ئان بىيەنان ئاھا ئەفەيە.
ھەيە كۆبىيەنا كادىن و ئاخورى بە، من ب فەدى گۆتنى.

پشتى كۆئەم ھەموو چۈون دەستىين ويى، ئەول قەواراشان قەگەريام و گۆته وان؛ شەكە دىيارىتىن گەددىيان
بەن وان، هەمە، بىر و گولىزەرى بىن، بشۇن و جل و بەركىن پاقزىل وان كن... دە هەرن، بارۇن ل ھېشىا ودىءە.
گافا ئەم ژىرى دەركەتن، مىينا كۆتىشتەكى ھاتىب بىرى، ويى بانگى من كر.
برۇ، وەرە ئاھەدارانى بەدە من.

چما ويى د ناڭ زارۇوان دە بانگى من كىرىو، ئەز بىن نازام،لى من دزانبىسو كا مەبەستا ويى ب ئاھەداران
ئىچ بۇو، ئەز قەگەريام بەر ماسىن، من راھشت مىزگىنیا خوددى، يانى ئنجىلا عيسا مەسىھ و من ئەو
دايىت.

دەنگىتى تەيرى تاوس چاواھە ؟ مىينا دەنگىتى تەيرەكى گۆشتىخور، ئەم بىيىن ئىيلەن، دۆخان و بازىكى، كۆ
ھەيلەننەن وان د بلنداهىيەن ئاسىن يېتىن چىايىن جوودى و ھەركۆلىن دە قەشارتى نە، تىز و درىتى ؟ مىينا دەنگىتى
قولنگەكى كۆچەر كۆد دەستىپىكى بەهاران دە تىقىن قراخىيەن چەمنى دىجىلەيىن، نەرم و خۇوش ؟ مىينا دەنگىتى
لەگەلەكى كۆمىيەن قولنگان د بەهاران دە تىقىن و ھەيلەننەن خۇوه ل سەر قوبىدانكىن كىتەكى چەم ئاشا دكىن،
ھەشك و نەخۇوش ؟ مىينا دەنگىتى قاز و وەردەكىن چەمنى دىجىلەيىن نەشىپىن ؟ مىينا دەنگىتى شالالۇول و بىللىكىن كۆ
د قەسرا مىيەر دە، ل بىرجا بەلەك، سترانا گول و رەھانان دېتىشنى، زراف و بەھىستىيار ؟ مىينا دەنگىتى تەيرى سىيمەر
كۆد ئەفسانەيەن دە مىيەر تەيرانە و دەرە پەركى باسکىتىن وى دە ھونر و نەقشىن بىيەزىمار، رۇناھى و
شۇوقىتىن بىتپايان ھەنە، خورت و بلند ؟ ئان ژى مىينا دەنگىتى تەيرى زومرتى ئانكاكا كۆھەر پىتىچ سەد سالان
جارەكى دخويە، باسکەكى وى زېتىن، باسکەكى ژى سۆرە و ژ خولاقا خۇوه، ژ نۇو قە فەدە، گور و كۇور ؟

ھەكە وە تەيرى تاوس نەدىتىبە و ل دەنگىتى وى گۇھدارى نەكىرە، ھۇون بىن نازانى.

من ژى بىن نزاپىو، حەتا كۆئەز، د خۇرتانىا خۇوه دد، چۈوم وارى مەقەدەس ئىتىزىيان، گەلىي لايىشى
يېن پېرۋۇز و ل ور من ب ئالىكاريا نەقش، سوورەت و دىيەنان، ل خۇششاھىا كەن ئەنەن تاوس تەماشە كەن و ب
دوو رە ژى، ل بەھچىن سەردىيا سلتانى ئۆسمانى و ل قەلەھا بازارى خانىيەن كۆل گراقا گەرىتىبىيە، ل دەنگىتى
وان گۇھدارى كر.لى بەللى حەتا وى رۆزى، ژ بۇ من، دەنگىتى تەيرى تاوس مىينا دەنگىتى مام سەھقۇ بوو؛
دەنگەكى گور، خورت و كۇور. ئەز ئى د شەقۇھىرەكىن بىن دە ژى كەن دەنگان بىكم،لى ب مەبەستا دەنگىتى
مام سەھقۇ، دەقى ئەز بىيىزم كۆز دەنگىتى گور، خورت و كۇور، بالكىشە، ئىنسان ل خۇدەيىن دەنگ مەراق دكە،
بىر دېھ كۆل پەي وى دەنگىتى هەن مەبەستىن دن ئىين ۋەشارتى، ھەن زانىننەن كۇور ئىن نەدىyar ھەنە. گوربۇونا
دەنگ ژ ھەيەجانى، خورتىسونا وى ژ جۆشى، كۇوربۇونا وى ژ زانىننەيە. ھەيدەجان، جۆش و زانىن، سى
جەلەبىن حىسىت ئىنسانى نە كۆتەھام و رەنگەكى خۇدە دەن دەيانتى.

ئەم قەگەرن سەر وى رۆزى خۇوه يَا پېرۋۇز... پشتى كۆئەز، ھەمە و گولىزەرى، ب دەستىين نەرمك ئىتىن
قەواراشان ھاتىن شۇوشۇن، ب بىيەننەن خۇشك بەدەننەن مە ھاتىن مەستدان و ئەم ژىبىيەنا مىز، زىل، كا، ئالف،

شىتىن ئا رۆن بىر دەقى خۇوه و گۆتنى؛ ئېرۇ نەورۇزە، ئەم ئى، ھەركەس، ھەموو ب ھەۋە بىلەن.
مايرىك زاھف نەخوھە، وى گۆت، مايرىك دخوازە، ئەم ھەرنە بالى.
ھايرىك ل كۇويە ؟ من ژى پرسى.

ب خېرآ چۈون، ھاتىن و لىستىكىن مە، ئەز گۆتنىن ئەرمەنی ھىن بوبۇوم. ئارمىتىن چىل ل دايىكا خۇوه، من
ژى، ب ھەنەكى، ل باختى وى دكە.
ھايرىك ل كتابخانىيە، وى ل من قەگەراند، تىتەكى دنفيسيە.

پشتى كۆمە زىكى خۇوه تېر تەپساند، تەقى دو قەواراشىن مالى، ئەم ھلکشىيان قاتا ژۆرى، مەزەلى
مايرىكىن كۆتى دە تېتكىرە نە زەدە بۇون و ژى بىيەنەكە مىينا بىيەنا مىك و ئەمېرى دفوورىيا. سەنەمخانا
زەربۇمىلى سەر تەختەكى رازانى بىن تەنگ، د ناڭ ئەقىتىن پاقزىن چىكى سېپى دە بۇو. گاڭا چاھىن وى
ب مە كەت، كەنەكى دىار ل سەر رووپىن وى بىن گەلەكى زراڭ دىار بۇو و وى خۇوه ھەنەكى دا ھەۋە، ب
ئالىكاريا قەمۇراشەكى، باليقىن پېشىدا خۇوه راست كەن و قاما خۇوه دەلندى كەن. كراسەكى شەقى بىن سېپى و
نەشقىرى لىنى، خاچەكە سەتىر ئا زېرىن ژى ب ستۇپىن وى قە بۇو. ل بەر سەرى وى ماسەيەكە درىز ئەز
رەسمەكى نۇورانى بىن مەسىيە، زەنگلەكى كچك ئىن ھەسىنى، كتابەكە رەش ئا جىلدەكىرى، تاسەك و
تەيفەكە كۈور لى بۇون، ھەبۇو. ل ھەمبەر مە ژى پەنجەردەكە ھەنەكى شەكىرى بەر ب چەمنى دىجىلەيىن
ھەبۇو. دەنگىن ئاڭ دېجىلەيىن مىينا سترانەكە خۇوه و نەرم ئا نەورۇزى ب گۆھىن مە دەكت و رۇناھيا كۆز
پەنجەرى درىزىن ھوندر دكە، حەتا نىك مە، بەر دەرى دەھات. ئۆدا سېپى د ناڭ گەوهەرىكە بەربانگا وى رۆزى
گۈنگ دە بۇو.

وى ھەر دو دەستىن خۇوه ۋەكەن و بانگ مە كر؛ وەرن گەدىكىن من، وەرن...
گەدىك، بەرخىك بۇو، ئەم بەرخىن وى كۆد يارى و لىستىكان دە هيچ نە مىينا بەرخىكان بۇون، بەر ب وى
چۈون. ئارمىتىن ھەدىكى خۇوه ئاھىتەتەم بېتزا وى. ب قاسى چەندەكى وى تىلىپىن خۇوه يېن زراف د ناڭ پۇرى
ئارمىتىن ھەر آندا، گەھل مە، گەھل ئارمىتىن نەھىرى و ب زمانى خۇوه دوايدەك خۇوند؛ ھايىر، ۋۇرتى، ھۆكىن
سوورپ، ئاستىشادىز... دو رۆزىنداكى ژ چاھىن وى بەر ب زېرى بۇون، لى تەقى رۆزىداكى، كەن ل سەر رووپىن وى
بۇو.

جمەندا وە پېرۋۇز بە، وى ب كوردى، ب دەنگەكى گەلەكى سەخت گۆت و ب ئەرمەنی دۆماند، پارك
دېرۋىچ، پارك دېرۋىچ...
ئەم يەك ب يەك، بىيىسى كۆچو دەنگى دەرخىن، ب ئەدەب، كۆد ئەساسى خۇوه دە شخولى مە بۇو،
چۈون دەستىن وى. چاخا دۆرھاتە من، وى ب كىيغىخۇدەشى گۆتە، دخا وەرە، دخا وەرە. لى گاڭا ئەز چۈون
دەستىن وى يېن قەرمچى و زراف و وى ژى دل كر ئەنەندا من رامووسە، وى مادى خۇوه تىرش كر.

ئەو چ بىيەنە ب سەر تە كەتىيە، زۆ!.. وى گۆتە من.

بايه کي سفک ئى بەريانگەكە رۇنى، تىرىزىدەكە تەنگ ئى دانى ئىشارەكە ئارام، تاۋەكە گەرم ئا رۆزىدەكە هاشقىنى، ستىرىدەكە خورجى ياشەقكە تارى، چەند كولىلىكتىن نەرم ئىبن بەرفەكە سپى، چەند دلۋىتىن بارانى يىبن خوناۋەكە پاقىش دكارن تەسىرەكە وەلى لەممو ھەياتا ئىنسىتىن بىكىن كۆئىنسان، ھەكە بخوازە ئى، ئىدى تو جارى نىكارە خوھ ژىن باندوورا وان رىزگار بىكە. ئەو رۆزى رۇنى كۆئىدى بەر ب نىشرۇييان دقولپى، ژۇ من، رۆزىدەكە وەلى بۇو.

ئەم، ل كتابخانا مام سەفتۇر، ل بەر دەرىيەن فەرە ئى شانەشىنى كۆۋەكىرى بۇو، ل كېيەلەكە ھەۋى، دەستتىن مە ل سەر بىتىرىكىن مە يىبن تىرى شەكر، ب جوش و مەراق، ل پىت راودەستىيا بۇون و مە ل دەنگى مام گۇھدارى دىكىر، ل بەرگەها ھاشىردىر دەنھېرى. چەممى دېجەلەيى ل بەر مە، ب نازەنин و ئارامى، دەھرەكى. تىرىزىتىن تاۋا گەرم ئا رۆزى نۇو كۆئىدى جۈودى و چىايىتىن رۆزەلات ل پەمى خوھ ھەشتىبۇون و خوھ گىيەناندۇبۇن بلنداھىيەن ئەسمانان، ل سەر ئاڭا شىن لەيلان ددان. چەند كەلەكىتىن تىرى ئىنسىتىن كۆب دەف و زىنلى و ب دەنگەكى بلند سترانىن نەورۆزى دەكتۇن، ل سەر ئائىتى ب ھېدىكىا ھېلى دبۇون و بەر ب ئالىي ئۆز، قىسرا مىر دچوون. رەفەكى تەيرىتىن مەزىن، كۆئەز باۋەرم، قولنگ بۇون، مىنما كۆئەز وىزى بخوانز رۆزى نۇو پىرسىز بىكىن، د سەر دېجەلەيى رە، ب نىزماھى، دفرىيان و دكىرن قىرەققىر. ھەنەكى ژەمە ب دوور، ل دەۋەتىن خاتىن مىشان و كەروانان، مەھىن و ھەسپىنا دكىن ھېرەھېرى. قراخىن چىتىم ب رەنگىن ئىتكەل ئىبن گىا و كولىلىكتىن تىكەل كۆپرانى ھاللاھىيەن سپى و سۇر بۇون، قولپىبۇون سەر سەرەيەنگەھەكە رەنگىن. رەنگ و دەنگان ھەنگى روھى من ئىن زارۆك ۋەگىتن. من گوھىن خوھ و چاۋىن خوھ بىن ساخ دا سەر دەنگ و دەنگان.

پشتى چەندەكى، مىنما كۆز نىشكا فە ھاتىبە بىرا من، من سەرى ئۆز بەرگەها چىتىم بادا و بالا خوھ دا ئالىيەن ھوندر، كتابخانى.

ئەقچەند كتاب!.. من تەمبىيەقا مۇراشان ژېپىر كەن و ب دەنگەكى بلند و ھېرى گۆت.
بەلنى، ئەقچەند كتاب، ژېپۇ علم، ئىرفان و زانىنى، مام سەفۇرل من ۋەگەراند.

ما تەئەن خەممۇ خوھىندان، مامو؟

خوھىزى، خوھىزى... لىن نە وختى من ھەيدە كۆئەز ھەممۇياب بخۇين، نە ئى ئۆمرى من تىرى دكە.
لىن ھايىيەك دخوبىنە، شارلاپىد دخونىن. لىن نە مەگۆ، نە مايرىگ. مەگۆب تەننلى سۈورەتان دەنھېرى، ئارامى، چاۋىن وى يىبن مەنلى سەر مەگۆ، گۆت.

كتابخانا كۆز ھەممۇ مالا ئاپى خەلەف مەزنەر بۇو، سەرانسەر كتاب بۇون. دیوارىتىن سپى يىبن كتابخانى ھەممۇ ب رەفيتىن رەنگى قەھەبىي، رەف ئى ھەممۇ تىرى كتاب بۇون. ھەر جەلەب كتاب، ب ھەر تەخلیت رەنگى ل سەر رەفان بۇون؛ بچووك، مەنن، جىلدكىرى، زراف، قالند... ئەزىز كۆمۈن قەھەتىام و چۈرم بەر كتابان. بىيەنەكە تايىھەتى ياكتابان ھەبپۇ، كۆھنەكى ب بىيەنە ھەرمىيەكە چىلسى يان ئى ب بىيەنە گەندەرەكە قەلشى كۆل بەر تاۋىي مایە و بۈويە تىشۇكى، دشىبىا. ھەرفىن ل سەر پىشتا كتابتىن كۆل ھەمبەر من بۇون. ھەرفىن ئەجيپ بۇون. من ھەرفىن مەحەمەدى دناسىن، لى ئەن ھەرف نە مەحەمەدى بۇون. من راھاشت

فس، تر، تۆز و تەبارىز زىگار بۇون، مە كراس، دەرىيى و جىلىن نۇو يىبن پاقىش خوھ كىن، تەقى دو قەوراشىن بەدەنرەف و گاۋىشىك كۆز ھەرتىم ب مە بۇون، بىتىرىكىن فەرە ئىبن شالىن مە يىبن نۇو و دەنگىن تىرى شەكر، بەھىف، گۇوز و لۆقىم، رووکەن و كىيفخۇدش، ئەم دىسان ژ پېپەلۇوكىن كەقىتىن نەھىت ئىن مالى ھلکشىان قاتا ۋۇرى و چۈون كتابخانى، وارى كۆز مام سەفۇر ھېقىيا مە بۇو.

ل بەر دەرى، قۇراشان ئەم دان سەكتاندن، جىل و بەرگىن مە دان ھەۋى و تەمبىيەل مە كىن؛ ل نك بارۇن ب تەرىيە بن، خوھ مەلقيەن، ب ھەۋى رە مەلىزىن، يارى مەكىن، مەپەيەن، بىتىي كۆئەب و وە رەپەيە يان رى تىشىتىكى بېرسە، بەرسىف مەدىنى، دەستتى خوھ مەدن تىستان، شەكر مەخۇن. مىنما كۆئەم نەچۈون كتابخانى، نك مام سەفو، لى دچوون زىنداھەكى.

گاشا دەرىيى گران ئى كتابخانى، ب ھەردو ملان، ۋېبۇو و ئەم كەتن ھوندر، مام سەفو كۆب بەزنا خوھ گەلەكى درېش، ب ملىئىن خوھ ستوور، ب بالا خوھ لەھەۋاتى بۇو، ل ئالىيەن دن ئى كتابخانى، ل بەر دەرىي شانەشىنىي بىن فەرەل ب پىت راودەستىيا بۇو و چاۋىن وى ل دەر، ل سەر ئاڭا چەممى دېجەلەيى، د ناش فەكرو گومانان دە، ب ھېدىكىا، ب ئارامى، قەلۇون دەكىشاند. دووماناتا قەلۇوتا وى بەر ب ئالىيەن شانەشىنىي بلند دبۇو. مام سەفو كۆب مە ھەرتىم وى د ناش شال و شەپەكىتىن سېھەي و ب تايىھەتى رسىيابى يىبن بۇنى دە دېتىبو، نەها د ناش كەنچىن فەرەنگى دە بۇو، چاڪىتىت و پانتۇلىن درېش ئىپ بۇزى تارى، جۇتكە كە پېلاچىن رەش ئىن فەرەنگى د پىت دە، گۆملەگەكى سپى لىن و قراواتەكە بەلەك ى سۆرل بەر بۇو. سەمبىيەن وى يىبن بۇق ئىن كۆزى مىنما ھەر جارى بەر ب ۋۇر باداىي، رېبەا و ياكىن و قىيت كۆن نە مىنما رېھىن پالك ئىبن پاشايىن ئۆسمانى، شىيخ و مەلايىن بۇتىيان بۇو، ب دەنگەكى مۇرى تارى ھاتپۇ حەنەكىن. چاۋىن وى يىبن بەلەك كلکىرى، پېرىي وى يىن ب تايىن سپى ھەنگى گەور بەر ب پاشىن خوھ شەھەكى بۇو.

گاشا چاۋىن وى ب مە كەت، رووپىن وى گەش بۇو، ب كەن، ئەو بەر ب مە ھات؛ زارۆكەنۋەرن، وەرن... جەزىنا وھ پېرۆز بە، رۆزى وھ بىمارەك بە...

تەقى كۆ مام سەفو ب گەلەك ى زمانان دزانىبىو، وى تو جارى، مىنما خالما خوھ و گەلەك كەسەين دن ئىن فلە، زمان تەقلاھەف نەدەن و ب كوردىيەكە زاھەف پاقىز و ئەدەبى ياكى جىزىرا بۇتاتى دېھىقى. ھەرەكى كۆز ھەھۇن سەھ دەن، كوردىيا من نە ئەوجەند كوردىيەكە ساف ئا جىزىرا بۇتاتىيە، من كوردىيەك كۆل ستران، گۆتن و سەرىيەتەتىيەن من تى، ژ دەڭۈك، لەھەچە و گۆتتىن ھەرىتىمان ئانىيە پى. لى كوردىيا مام سەفو، ب گۆتن، ئۆسلىوب و لەزەتا خوھ، ياكەھلى جىزىر بۇو. ھەرجەند ئاپىن خەلەف ھۆستەيىن ستران، بلوور و فرکاندنا گۇنك و مەمکان بۇو، مام سەفو ژەزىتىن ھەنەر ئاخافتىن بۇو.

وى ئەم، يەك ب يەك، ھەمبىتىز كەن، ژ ئەنەيى مە راموسا، شەكىتىن رەنگىن كۆد ناش سەنىيەكە زېرھەيلى دە بۇو، دان مە و ئەم بىن بەر دەرىي شانەشىنىي. دەھىاتا ھەر ئىنسانى دە هەن شەف، هەن رۆز، هەن بەريانگ، هەن ھەنگۈر ھەنە كۆرۈھىن ئەنەن دەگەن، رېكە نۇو دەن بەر ئىنسىتىن و تو جارى ژ بىر نابىن و مىنما سىيا ئىنسىتىن، حەتا گۇرى، ب ئىنسىتىن رە نە.

من لى نهیبرى. ئەزىز هەر تشتىپن وى رۆزى نۇو كۆئەز وەها كتە ب كتە قال دكەم، ب دوور كەتبۇوم و ب لەھەنى رە بوبۇوم يەك. چاھىن من، كتە ب كتە، پەر ب پەر، رەنگ ب رەنگ، نەقش ب نەقش، ل سەر تەپىرى دزفلى.

ئەقە تەپىرى تاوسە، مام سەفۆ كۆدىسان ھاتبۇو كېيلەكا من، گۆت، تەپىرى رەنگ و نەقشان... ل وەلاتى جىزىرى ژقان ھەنە، ماممۇ؟ من ژى پرسى، بىيىنى كۆئەز رووپىن خود ژ لەھەنى بادم. ناخىر، لى ل وەلاتى باشۇور، لاپىش و نىنۇقاپىن ھەنە. ئەڭ تەپىرى ھانى رەمزا باش و كالىن تەپە. باش و كالىن من؟ من ب مەراق لى قەگەراند.

بەللى، باش و كالىن تە، ئىزىدى... بېرىدەرىن كەفارە يېن دىنى زەردەشت... لى بەلى، ئىدى خود بدن ھەۋ. بىر، ھەممە و مىگى، ھوون ئى بدن پەھى من. ئەم ئى ھەرن ديوانا مىر، ژ بق پېرۇزباھيان... بۆتى ب مىرى خود، شەرقانى ب شۇورى خود، ھەكارى ب را و تەكىرا خود... دە زۇوكن، ئەم ھەرن نىك مىرى خود... دەنگى بېيدەنگىيىن ژى يەك ژ دەنگىيىن بېھەزار ئىيەياتا منە. ھەر جارا كۆچىل تىن سەر باش و كالان، لالەش و ئىزىدیان، مىينا نەها، شۆپا شۇورئا رووپىن من دىشە، گەرمەھىيەك كۆنەفەسىي ل من دچىكىنە، ب سەر من دە تىن، دەنگى من تىن بىرین و دەنگى بېيدەنگىيىن زۇرا ھەممۇ دەنگىن دە دە، وان دەفسىيە. دەنگى بېيدەنگىيىن سەھ نابە، حىس دە؛ نە ب گوھان، ب روھ و جان تىن بېھىستان. ژ بەر كۆنگى بېيدەنگىيىن ژ شۇورى تۈسمانى، ژ دەرىپەن شۇورى چاۋسۇران و ژ خۇينا مازلۇومان ھاتىيە پېن. چاشى من ئىن كۆر ژان دەدە.

شۆپا شۇورى تۈۋەز كۆر رووپىن من قولپانىدە سەر سوورەتى مەزىتى، دىشە. بەدهنا من ئا گىرس كۆھە و خود رادگە، ب كەلا ئىشىسا بېينىن دۆ و ئىرۇ، دەرەزە.

ھەشى من ئىن وەستىيابى دەنگى من دېرە و من ھەلدگە دە. ب قەستا بىبەندەدان، تاثقەخوارن، مەھۋىخوارن و جخارە بېتچانى، ئەز دەرم وى رۆزى شۇورى تۈۋەز، كۆرۈشكە ژ رۆزىن وەلاتى باش و كالانە. بېيدەنگىيا كۆز شەرم و فەديانە، ئىدى دەنگان ۋەدەركە. ھەكە و دەل ھەبە، ھەكە و ھونەرا بېھىستان دەنگى بېيدەنگىيىن ھەبە، فەرمۇ، وەرن دەنگى بېيدەنگىيىن كۆزىدى ل دارە. دەنگ.

دەنگى كوندەكى نېشىنى شەقان ئىن مۇوسىبەتى. دەنگى دىكەكى بەريانگى يېن مېھەسەرپىن. دەنگى واويكەكى چۈلى يېن قەزا و بەلاپىن.

كىتىپەكى و ئەۋەز رەف كىيىشاند. د رووپەلا يەكەمین تا كتىبا قالىند و جىيلەكى دە سوورەتى كالەكى رېھەرىتى و د بىنى دە ژى رېزىنە ب وان ھەرفىن ئەجىپ ھەبۇون. من تلىيا خود يَا درېز ئا دەستى راستى بىر سەر ھەرفان و چەند جاران تلى بىر و ئانى.

ئەقەنە، تىپىن لاتىنى نە، مام سەفۆ، كۆيىدەنگى ھاتبۇو و ل پەھى من راۋەستىيابۇ، گۆت. توب ۋان ھەرفان دزانى، ماممۇ؟ من ل رووپىن وى يېن گولۇقەر نەھىرى و پرسى.

ھەلبەت، وى، رووگەش، گۆت، تىپ جوورە ب جوورە نە، ژ بلى ۋان ژى تىپىنە دەن ھەنە، تىپىن ئەرمەنى، گەرگى، رووسي، سىنى... ژ يېن سىنى پېن ۋە، ئەز ب ھەممۇيىان دزانم.

ز لەورە سەرەت ھايىرگ ئەقچەند مەزىنە، ئارمىن ب دەنگى خود يېن زراف گۆت. ئەز ھەرتەم مالا مام سەفۆ بۇوم، لى چو جارى نەچچەپ بۇوم كەتابخانى. ئەو جارا يەكەمین بۇو كۆئەزلى ور بۇوم. كەتابخانە ب چو مەزەل، ژۇور، دىوان و مەجلسىن كۆم دېتىبۇون، نەدشىپا. وى ھەنگى روهىيەتكە كەنگەلى خاس دا من كۆم من چو جارى حىيس نەكىرپۇ، مېنما كۆئەزلى جىبەكى مەقدەدس، ل مالاڭ كۆئىنسان روھ و ھەشى خود تىن دە گەش دە، ل نەخودشخانىيەك كۆئىنسان تىن دە بىرىنەن خود يېن نەفسى دەجەپەنە، بۇوما. گەرچى ئۇمرى من نە زىيەد بۇو، لى چەتا ھەنگى من دەھىاتا خود دە، ب تەنلى دو كەتاب دېتىبۇون، قورانى كەريم كۆل مالا ئاپىن خەلەف، ل دىيورى ھلاۋەستى بۇو و چو جارى دەستى كەسەكى لى نەدكەت و ئېنجىلا مەسىھ كۆھەرتەم دەستى سەنەمەخانى دە بۇو. نەها، ل كەتابخانە مام سەفۆ، ل بەر من دەرىپا يەكە رۆنى و بېداوين ژ كەتابان ۋەدبۇو.

ل عەردىچ چەند مەھفوورىن ب نەقشىن دەنگىيىن ئېن وەلاتىن ھەكار، بەھەدىنەن و وانى ھەبۇون. ل دىيوارى ھەمبەر من، ل ژۇرى رەف و كەتابان چەند لەھەيىن دەنگىيىن ئېن ب دەستان چىتكىرى دخوبان. كەتابخانە رۆنى بۇو، تىپىن تاۋىنى، ب جۆمەردى، درېزى ھوندر كەپپەن و بۇوبۇون ھەۋالىن مە يېن دلسۆز كۆرۈز مەھىن بېتىر گەش دەن.

ئەز دىسان ژ كۆمۇن قەقەتىام و چۈوم بەر رەفپەن ھەمبەر و من ل لەھەيىن نەھىرى. لەھەيىك كۆز ناف چارچەوەيەكە نەقشىكى و زەر دە بۇو، يَا ئىسایىن مەسىھ بۇو. يەكە دە سوورەتى دېرىدەكە كەفارە كۆز ناف چىان دە، ل سەر گەرگەكى بلند بۇو، بەرىيىش دەر. ل سەر بىرجا دېرىي يَا زىنگلى، خاچەكە ستۇرۇر و ل كېيلەكە دېرىي ژى چەند مەھىن دخوبان. دو، سىن لەھەيىن دەن ژى ل كېيلەكەن وان ھلاۋەستى بۇون. لى لەھەيىك كۆز ھەرى زىيەد بالا من كىيىشاند، لەھەيىكە ستۇرۇ ئا تەپەرەكى بۇو. تەپەرەكى كۆز قاسى قازەكە مەزىن بۇو و ستۇرۇپ وى ب يېن وەردەكەكى، لەنگىيىن وى ب يېن لەگەلەكە، نىكولى وى ب يَا قۇلۇنگەكى دەشىپا، پەر و باسک ۋەتكەرى، د لەھەن دخوبىا. من تەپەرەكى وەھا خاس كۆز چەند تەپەرەن جەھىن ھاتبۇو پېن، ھىن نەدەتىبۇو. پەر و باسکىتەپەرەكى بالكىش بۇون، ھەم بەر و باسک كۆز ستۇرۇر بۇون ھەبۇون ھەم ژى ل پېي تەپەرەن درېز سېۋانەكە بلند يان ژى كۆنەكى قاشى يېن گەۋەندەيان ھەبۇو. ئۇ ھەممۇ پەر ب دەنگىيىن تېكەل، مىينا كەسەكەسەرپەشلىقى بازىن بۇش، بەدەۋەيەكە بېتساپايان دەھانىن پېن. تەپەر، نە ب ھەفت دەنگىيىن كەسەكەسەرپەشلىقى، لى ب ھەفتى و ھەفت دەنگان خەملىبۇو. ئەز ل بەر لەھەن راۋەستام و بېيدەنگ، بېلەبات،

ئۇ دنگىن دايىك، دايىكا شىر و ھەمبىزى.

رەنگ.

رەنگى رقنى يېن وەلاتى باش و كالان.

رەنگى تارى يېن چىاپىتن شەنگالان.

رەنگى كەسى ئى بھارا گوندى ئېزدىان.

ئورەنگى كەوهەر ئى دايىك، دايىكا ھەبىنى و ئەقىنان.

بىهەن.

بىهەنا ئاخا سۇر ئا نۇوھىشىاربوبىي.

بىهەنا رهان، سۆمن، نېرگۈز و گولىن نۇوشىكتۇقى.

بىهەنا كولىلەتكىن سېپى يېن دارىن بەھىشى.

ئو بىهەنا دلۇقان ئا دايىك، دايىكا رەحمەت و دەلالى.

ب تەنلى بىهەنا نەرم ئا ھىشناھيا بھارى و رۇناھيا بەرمانگى.

ب تەنلى دىنيا بەدەو و ھاوېردۇرا سېپەھى ياشەوقى.

كولىلەك، چىقل، پەل، دار، بەر، حەيوان.

چىيىك، ۋېچەشىچا چقىكىان.

ناف، خوشەخوشى ئاقان.

پاڭرىشى، زەلەلى، نەرمى و گەشىا دەستى سېھەن.

سەگ، تازىنى، نۆيەدارىن بىتەھەمەر ئىن گوند و گوندىان.

پېينىڭ، كەر، داھشك، ھەسپ، مەھىن، جاھنى، مىھ، بىز، بەرخ، كاهر.

دىك، مريشك، وەفادارىن قەدىم ئىن گوند و گوندىان.

ب تەنلى تەقگەرا گەش ئا ھەياتا گوند و داخوازىن ھەياتى.

ب تەنلى ھەياتا سادە و خۇھىستەكىن باسد ئىن ۋەھىتى.

لى دەنگ، دنگىن نەخوش، بساو.

پېشى سەگ، ب ھەوتەھەوت، ب كۈوزىن.

پاشى تەير و چقىك، ب چىقەچىك، ب قىرشن.

پاشى كەر، ھەسپ، مەھىن، ب ھېرەھىر، ب رەقىن.

پاشى ئىنسان، ب قىرەقىر، ب ترسىن.

پاشى دايىك، ب نالەنال، ب ئاخىن.

پاشى زارۇك، ب ۋەلەوەل، ب گىرين.

لى دەنگ، دنگىن نەخوش، بساو.

دەنگىن دوور، مينا دەنگى زەلەدەيەكى،
دەنگىن سەم و لەنگىن ھەسپان، مينا دەنگى بەرۋەندەيەكى.

دەنگىن سواران، مينا دەنگى برووسكەكى.
ئۇ پاشى دەنگى شۇورىيازان، مينا دەنگى قىامەتى:

ئالاھ، ئالاھ، ئالاھ...

ئالاھ، ئالاھ، ئالاھ...

دەنگى باش و كالان، بەلىنى، من گەوريابا خود ب ئاقىنى شىل كر و بىبەنا خوه قەدا، ئەم گۇتنىدا خوه بەدومىن...
دەنگى باش و كالان كۆھنگى ب تەنلى مينا دەنگى لاۋاز ئىچىرەكەكى دەگەيىشتە مە و دبۇو شىرىكى
دەنگى مە زارۇكىن ل كتابخانى، كۆھنگى بىتەھا ئەقىامەتىن رۆزىن بىن و بىتگومان بۇون. جىزира وئى رۆزى،
جىزира زارۇك و خۇرتان، جىزира ھېتىقى و ھەيدەجانى بۇو، نە مينا جىزира ئىرۇ ئاما زىرى و خەنون و خەيالىن
شەكەستى. شەرھى ئەن بىن بۇو، خۇبىن نەرژابوو، مەرنى مۆھەرا خود ل ئەنميا ئىنسانى بۇتى نەخستبوو و ھەياتى
تەركى مە نەكربىوو. ژەرەقاشىرىنى، ھېتىقى و ھەياتى، مينا دەنگى دەنگىتەكى خورت كۆئۈلان دەد، ب سى
دەنگان، بانگ ل مە دىك؛ گەللى بۇتىبان وەرن دەنگى مە، وەرن دەنگى ھەياتى.

ھەنگى بھار و تاش بۇو، شناھى و چىچەك بۇو، نەمۇرۇز و جەمۇن بۇو، مېر و ھېتىقى بۇو. ھنگى، وئى رۆزى
تارىتى دچوو رۇناھى دەھات، سەرما دچوو گەرمەھى دەھات.

دەولەتا ئۆسمانى نەخوش بۇو و دەرب ل سەر دەرىن دخوار. گەلىن بىندەست ئىن ئۆسمانى كىنخۇش بۇون
و سەرھەلدان ل سەر سەرھەلدىنى دانىن پىن. كوردىن كۆ دناف مىرەكىيەن بىتەھەمەر دە بەلاھ بوبۇون، ۋەن يەك
ھانى، ژۇ مىيەسەربا خود، ئىمكەنەكە زاھف باش دىدىتىن. ئۇ وئى رۆزى نەورۆزى، مىر سالەك كۆئىنسانەكى
زاھف دىنداو و كەكى مىر بۇو، دەۋ ژە مىرەتىيەن بەرددادا و برايىن وى يېن كچك بەدر خان دبۇو مىر. مە
نزاپىبۇو كا سالە بەگ چىما دەۋ ژە مىرەتىيەن، مال و مەلکىتىن دىنلەپ، شان و شۆھەرتا حوكىمەرەتى بەرددادا. لى
ل كۆرا گۇتنان، وئى دەۋ ژەر تىشىتى، حەتا ژۇن و جاريان ژى بەرددادا و دبۇو مىرەكى دىن و تەرىقەتى،
غۇيىش و نىزازى.

ژە جىزира بۇتائىن رە مىرەكى ژېر، خورت، سەرەخت و بىربر دەپىا، كۆبكارىبا حوكىمەرەكە تەكۈز بانىا
پىن و عەشير، بىنەمال و دەۋەرەن پەرەگەندەل ھەفت گەرىيدا، وان تىخىستا قالىبەكى، مىرەكى وەلىن كۆخەللىكى
ھەم ژۇن حەز بىكرا ھەم ژۇن بىتسىيا، ھەم ھېتىقى بىدا خەللىكى ھەم خەرجىتىن خەللىكى كۆھىچە خەلاس نەدبۇون،
ھاش بىكرا، ھەم خەللىكى ب سەرى ئۇ سۆند بخوارا ھەم زارۇكىن مەرنى، ھەم ب ئەدالەتا وئى ئاشتى بانىا ھەم ب
دەستانان ژۇن وى لېتكرا ھەم ب فەرمانەكە وى بچۇوپا مەرنى، ھەم ب ئەدالەتا وئى ئاشتى بانىا ھەم ب
شۇورى ئۇ ئاشتى تېك بىدا. ژەدر خانى خۇزىت و خورت كۆ من د ھەن سەستانىن خوه دە مينا «مېرى زراف»
ب ناف كەرىپوو، بىن قە، كى دكارىبىپوو ب قان كاران رابۇپا؟

ل دىنلەپ چو تىشت ژەختىيارا دەستپېيىكا رۆزەكە رۇنى ياشەنلەن چېتىر نىن، ھەكە ھېتىقى ل بەر دەرىان،

زبلى، خوه گييانده مه. رووين وى كۆب خېزكىن هېياتىن قەرمىچى بۇو و بۇوبۇ مينا ئاخا نوجۇتكىرى، دكەنىا.

من پەز شاند چىرى، وى گۆت و سەرى خوه بلند كردا كۆھەرە رووين مام سەفو. مام سەفو كۆزى گەلەكى درىزتر و گىستەر بۇو، خوه خوار كر، چوو رووين وى، جەزنا وي پىرۇز كر و گوتى؛

ئەگەر تە دل ھەبە، ب مە رە وەرە. يان نا، ھەرە مالى، خوه بشۇ، بخوه، ۋەخورە و پاشى وەرە قەسرا مىر. نۇ، ئەزىزى تىيم، وى گۆت و خوه دا بن چەنگىن مام سەفو و مەشىا.

گاشا ئەم، مام سەفو و ئايى خەلەف ل پىش، مىڭ، ھەممە و ئەزل پاش، پاسەقان ئى ل ھەردو ملىن مە، دنەنگىن خوه يېتىن رەنگىن ل قاراخىن چىم، مەنارىيەن سېپى يېتىن مىزگەفتان و بىرىزىباھىي، گاف ب گاش بەر ب چىم دەمەشيان، جل و بەرگىن فەرە ئېن مىگول من، شەكر دەشقى من دە، دەستەكى من دېرىكا من دە ل سەر شەكەرىن شېرىن، دەستىن دن ئى گەھل سەر چاقىنى من ئى ساخ، گەھ د ناش دەنلىقىن من دە، بالا من ل مىگۈنى ستوور و ھەمەيىن زراف كۆ من خوه ھەنگى ئى، ژېھر بىهەنا فس و تران، ب دۇور خەستبوو، ھەنگى، ئەز نزانم چما، لى ھەنگى چاقىنى من ئى كۆر ئېشىا و من تشتەكى، ب خۇرتى، حىسى كى؛ ئەمەشا مە كۆ بەر ب مىر دچوو، دى، تەقى مىر، ھەتا مىزى بىدۇميا. مەش ئى ل قەسرا مىر خەلاس نەبۈوپا، ژورىزى، وى دى ل سەر رى و خاچەرىن فەتلۈكە يېتىن هېياتىن كۆ تىزى سر بۇون، بەر ب قەسەر و قۇناغىتىن دن ئېن هېياتى بچۈپا، ھەتا مىزى.

پاشتى كۆ مە چەند كۆلان و مەيدانىن بازىر كۆب كەفرىن رەش ئېن بچۈپكەلىپ بۇون، ل پەى خوه ھېيشتن و ئەم گەھىشتىن سەر رىا فەرە كۆ مينا ملەكى چىم بۇو و درىئى چىم، بەر ب قەسىن دچوو، ھەنگى من چەم ب ھەمۇو بەددۈپا وى دىت. چەم، ب رەنگى ئاسمانى، چىكى شىن، ب نازەنلىن، ب ئارامى، دەھرکى. دارىن كەثارەر يېتىن چەناران كۆب كەسەكەكى تارى خوه خەملاندۇبۇن و رىا فەرە كۆ رىا سەرەكە ياكىلەكە چىم بۇو و ھەمۇو رېتىن بازىر، بقىنى نەقى، خوه دىگەيەندىنى، درىئى چىم، مينا شىرىكىن هېياتاتا چىم، دەھرکىن. ھەنگى حىسىكە نۇو كۆب حىسا من ئا دن نەدشىبىا، كۆد ئەساسىن خوه د پەرسىارەك بۇو و د تاھما شەكەرىن مام سەفو و سەنەمەخانى دە بۇو، روھى من قەڭر. ئەش چەمەن كۆھەرەت، بىدەنگ، تەقى هېياتا مە دبۇو، بىدەنگ شاھدى ل سەرىيەتەتىن مە دكى، چ دەكىرى؟ وى ل مە چاوان دەھىرى؟ ھەكە ئەو ئى مينا مە بەنى ئادەمان بكاربۇپا بېھىشىا، وى دى چ بگوتا؟ دەنگى وى دى چاوان دەركەتا..

چىلکا كەلا سترانا دېجەلىيەن، ئافرینا دەستانا دېجەلىيەن ھەنگى كەتە دلى من. ب دوو رە، گاشا ئەز بۇوم ئىنسانەكى تىيگەيىشتى و دەنگىيەت، من بىر ب حىسا خوه يا وى رۆزى بىر؛ من دەقىا سترانا چەمەن دېجەلىيەن ل ھەف بانيا و مينا چىم، بىۋەست، بىتاۋىن، ھەر بگوتا.

دەنگى سترانا دېجەلىيەن، كۆ ھەمۇو ئومرى من بىن رە چوو، ھەر وەكى چىم، گەھ گەشە، گەھ زىز، گەھ شىتىن، گەھ كەسەر كۈور، گەھ تاھلە، گەھ لەزىز. ئەو گەھ ب ئاوازەكە بلندە، مينا سترانى، گەھ ب دەنگەكى نىزمە، مينا شىرىي. وەها؛

ھەست ئى ل سەر دلان بە... مام سەفو، مىڭ، ھەمە و ئەز، تەقى چار پاسەقانىن مام كۆب شۇور و خەنجەر بۇون، ژ ھەوشَا فەرە ئە مالى كۆب كۈلەلەنگ ددا، بەھەرەن و كەتن ناش شېنىيەن بازىرى جزىرى. مام سەفو كۆھەرەت ب شال و شەپكىن خوه يېتىن ھەورىشمى، ل سەر پاشتا ھەسپى خوه يېتى بەلەك كى كەھىل ئى عەرەبى بۇو، ئېيجار، د ناش جلىن فەرنگى دە، مينا ئالىيمەكى فەرنگى جىيدى و ۋەخورەزى، دخوهست ب پەيياتى ھەرە قەسرا مىر دا كۆل رى، جەزنا ئەھلى جزىرى ئى پىرۇز بکە. تەقى كۆ جزىرى بازىرەكى كەشار ئى ھەموو مەزۇپوتامىيەن بۇو و ژ دەمەن نەبى نەھ مابۇو، وى رۆزى بازىر مينا بۇوكە كە نوگەشتى و نازەنلىن خوه خەملاندۇبۇو؛ خەلک ب جل و بەرگىن خوه يېتىن پاقۇش و رەنگىن ل كەچان، دار و بەر ب جل و بەرگىن خوه يېتىن رەنگىن ل قاراخىن چىم، مەنارىيەن سېپى يېتىن مىزگەفتان و بىرىزىن دېر و قەسaran ب رەنگىن خوه يېتىن سېپى و رەش، بەر ب ئاسمانان بۇون. پارانىا دیوارىن خان و خانىيەن بازىر ئېتىن تارىخى كۆز ب چەلپەكە سېپى نۇو ھاتبۇون سىواخىكىن، شەوق ددان. ئاسمان زەلال، خانى و كۆلان پاقۇش، ئىنسان رۇوگەش و ھېشىا رۆزىن بى ل دار بۇون.

مادەم قال ھات سەر ئاسمانى، دېنى ئەز بېتىم كۆ ئاسمان و ھاوېردىر وى رۆزى مينا رۆزىن قەولى ئېزدىيان بۇون؛ دوورە ژ رەنگا خەملى. سۆز بۇو، سېپى بۇو، سەفرى. سۆز بۇو، سېپى بۇو، گەش بۇو. ژ مەنارەيان دەنگى ئازانى، ژ بېرىجىن دېران دەنگى زىنگلى، ژ كۈچە و كۆلان دەنگى دەف و زىنلى، ژ مەدرەسە و دیوانخانەيەن تەرىقەتان دەنگى تەكىبىر و ئەربانى، ژ خانان دەنگى تېكىل ئى كەروانان، ژ ھەۋاشىن مالان دەنگى تىليلىا ژنان و قىرقدىپرا زارۆكان دەھات. ھەركەسى، ب روویەكى كەن و گەش، ھەقۇودو پىرۇز دكىر، مەزىن دچوون رووين ھەث، زارۆك دچوون دەستىن مەزىن، كال و بېرى دچوون ئەنیا زارۆكان. ھەرجى دلدارىن كۆ نۇو ب تایا ئەقىيەن كەتبۇون، دىارە، نىكاربۇون ھەرن رووين ھەث، لىن وان ئى، د وى رۆزى نەورۆزى دە كۆ ھەرە رۆزى ئەقىندا رۆزى كەتبۇون بۇو، ژ بەر دەرى و پەنځەران، ئەيوان و ھەۋاشان، ب لەپىنا لېشان، كەنلى روويان، نىزىرەنا چاقان و خەيالىن ب ھەيەجان، ھەقۇودو ھەمبىتىز دكىن. دوا دەھاتن خەونىن، خاچ دەردەكتەن، ستران دەھاتن گۆتن. شېنىيەكى بۆش ئى بېپەيان كۆ جزىرى چو جارى نەدىتىبۇو، مينا بېلىن دېجەلىيەن كۆ د بەھاران دە دبۇو لەھى، ب سەر بازىر دەھاتبۇو. ئەھلى و ھەلاتى ھەكار، بەھەدىن، ئامەدىيە، سۆزان، بابان، ئورمىيە، شەڭاڭ، دىاريەك، سوپىرەك، رەا، سەمىسات، دېرىسم، بېتلىيس، مىكوس، وان، سەرەھەت، مېرىدىن، تۆر، چىابىن كەرمىتىچ، ئانتاقىا و گەلەكىن دەن، ب ھېنېجەتا پىرۇزىباھىيا مىر، ھاتبۇون جزىرى. بازار قولپىپبۇو سەر بازىرى كۆ سەيدا يەن ئەنلىقى، شايىرى بازىرى جزىرى و ھەلاتى بېتەن، د بېتىن خوه دە چېيل لى دكى؛

رۆزى كۆ دبۇويە ئىد و نەورۆز،
تازىمەن ژ بۆدەما دلەفرۆز،
سەھرا و چىمەن دكەنە مەسکەن،
بەيدا و دىمەن دكەنە گولشەن.

گاشا ئەم ژ مالى ھەنەكى ب دوور كەتن، ئايى خەلەف ئى، ب گافىن كولەك و ب بىھەنەكە گران ئا كا و

دیجله مه ئاز،

دهنگى دیجلەتى،

نېرىنا تارىخى، دلى ئىنسانىيەتنى،

دەستپىتىكم ئەز، زاين، هەبۈون.

چەمى جەنەتنى، دەستەبرايىن ئاراس، زاپ و فراتى،

تەورات، ئىنجىل، قوران،

ئادەم ئەز، براھيم، نووه.

توفان، جوودى، هەركۈل.

كەۋۆكە كە سېپ، پەلەكى هيشىن ئا دارا زەيتۈنى، قەزىن، قەزىنا ھەياتى.

وەخت، دۆ، ئېرۇ، سېبى. وەخت دەركە، دچە، تىنى.

خەم، خەون، خەيال. سوورەتىن وەختى، ھەيام، دەر و دەورانى.

كەسک، شىن، زەر. سۆر، رەنگى خوينى. رەنگى وەختى، دۆ، ئېرۇ.

خورت نەرم، زىز شىن، بلند نزىم. دەنگم ئەز، دەنگى بايىن،

بەرف و بارانى، ئاخ و برووسكى.

ب سىتېرىن زىزىن ئىن خورجى دەڭىم خەوى،

ب تىرىزىن زىزىن ئىن تاقىن ھشىيار دېم.

شىنەم، مينا ئاسمانى، بىھەنفرە، بەھىستىيار.

كەسکم، مينا بھارى، ئەشىندار، ھېقىدار.

بۆزم، مينا كەۋى، خەمگىر، ستۇوخوار.

سۆرم، مينا ئاخىن، شەكسىتى، بىندار.

كەسەرم ئەز، مرن، ل ئەنەيا ئىنسانىيەن بۆتى نىقسى.

بەختىيارى مه ئەز، ھەيات، ل ئاخا مەزۇپتامىيابىن زايى.

ئەقىنەم ئەز، حەز، ل پەي سالان، ئەسران، ئىنسان و مەددەنیيەتان مايى.

كەشتى مه ئەز، كەلەك، يَا نووه، يَا كەسق.

سەلاھەدىن، عەزىزان، مېرق. ز جوودىن بەر ب نىنۇڭايىن، بايىلىن،

باسرايىن.

ۋەلات ب وەلات، گەل ب گەل، زمان ب زمان. ھەيام ب ھەيام.

ئەسکەر، شۇور، تىير، مرتال.

ھەسپ، دەوار، پەز.

تتوون، زەيتۈون، ھەقىشىم.

ئىنسان، ئىنسان، ئىنسان.

شەر، پەقچۈون، شەوات، ھلودشىن.

سل، سەخت، شاش، مات، دودل، كەتى، وندابووبىي، مرى.

دېجلە مه ئەز، زمانى بېزمانان، دەنگى بېدەنگان.

دەنگى ئىنسانان، روھى وانه، ژ دەنگى وان ھوون دكارن نەخشەيا روھى وان، داخوازا دلى وان كەشف

بىن و بىر ب فىك و گومانىن وان بىن. لى بەلىن وى رۆز ئەنورۇز و پىرۇزىباھىن ئەف يەكا ھانى نە مىكون

دبوو، ژ بەر كۆز دەنگ بېپايان، ئىنسان بېھەزىمار، تەفگەر بىتاراھەست بۇو. ژ ھەر دەرى دەنگىن تېكەل بلند

دبوو. ل ھەر كۆچە، كۆلان و مەيدانى گۆچەند ھاتبۇون گىريدان، دىلان ل دار بۇون، بلورقان و تەمبۇورقانان

لېدەخستن، كەچ و خۇرتىن خاما دلىستن.

گاشا مە خوھ گىيەنەد كەلەھىن و قەسرا مىير، ئىدى تاش كۆب شەوق و گەرمەھىا خوھ بەشدارى جەزىنى

دبوو، گەھىشتىبو نېشرۇييان. گەلەك پاسەقان و نۆيەدارىن چەكدار ل بەر دىوار و دەرىن كەلەھ و قەسرا مىير كۆز

ژ دو ملىتن حەسىنىي يېتىن گەرس ھاتبۇون بىن و حەتا داۋىن ۋەھىچەيىن كەلەھىن دەرىن، بەخچە بېپايان مەزن، تىنى دار و بەر، گول و

كولىلەك بۇو. نە ب تەننىي كتابخانا مام سەھق، ھەر وەھا بەخچە و قەسرا مىير ژى، من، وى رۆزىنى، جارا

يەكەمین، دەيت. بېگومان ئەز زاھف جاران ژ بەر دەرى و دىوارتىن كەلەھىن كۆتەھىنى كۆتەھىنى سوور و برجىن خوھ

كەلەھەكە قەھىم بۇو، بەھەرپىسوم و من مەراق ل ھەياتا ملى دى ئى دىواران كەپپەن، لى ئەنها، ب سايما مام

سەھق، دەرى ل بەر من قەدبۇون و ئەز دەتكەتم ھوندر. بەخچە ب گەلەك بېچۈرۈك ئىن خېچىك ھاتبۇر

بېرىن و د ھەر بىرەكى دە دار، بەر و كولىلەكتىن جەنى، مينا نېرگەز، بەنەقش، سۆسەن و لالەزارىن بشكۆتى

ھەبۇون. ل ھەر دو ملىتن رىيا مەزن كۆدگەھىشتە قەسەرى، نۆيەدار رېز بۇوبۇون. بەخچە ژى مينا رى و

مەيدانىن بازىر، تىنى شىيىن بۇو، ھەيە كۆب ھەزاران ئىنسان، كۆم ب كۆم، چاشى وان ل كۆتەندەكىيەشىن

زراف كۆميانا مارەكى خوھ دلقلاندۇن و گوھىن وان ل دەنگى ساز، دەف، زرنە و ئەربانىن كۆتەۋازىن تېكىل

ئىن ھەمو مىرەكىيەن كوردان گوھەزېتىون بەخچەيىن مىير، ل سەرگەيىن ھېشىن ئىن بەخچى رۇونشىتۇون.

سېنىيەن فەرە ئىن رز، ساقار و گۆشت كۆزى بىھەن و دوومانەكە لەزىز دفۇورىا، ل بەر وان بۇون. ب جل و

بەرگىن خوھ يېتىن تېكەل و دەنگىن، وان تېكەلى و رەنگىنيا وەلاتى كوردان ژى نېشان دەدان.

قەسرا مىير، ئەز دەكارم بېيىم، ئاشاهىا ھەرى مەزن بۇو كۆم من د ھەياتا خوھ يَا پەرەگەندە دە دىتىيە.

بېگومان ھەكە ئىنسان سارايا سولتانى ئۆسمانى، ناشەندا گومرە ئەندا ھەياتا مە يَا وەلاتىن غەرپىسىنى، كۆرپە

ھەياتا من، مىير، تېلى و گەلەك كەسىن دن ژ جىزىرا بۆتان، بەر ب گەشا گەرىتى زېراند، نەھەسسىنە. قەسەر،

ب دىوان، مەجلىس، مىشانخانە، كتابخانە، دەرسخانە، مىزگەفت، شانەشىن، ئاشاخانە، متباخ، ھەمام، خان،

زۇورىن سەعىد و نىچىرىنى، جىلسەنچىن و نانپىشىنى، مەزەلەن كەچ و ۋەن، زارۆك و قەوراشان، خۇلام و

جاريان ئىن بېھەزىمار، ئاشاهىا ھەرى ناۋدار ئا ھەمو وەلاتى كوردان بۇو. ل گۇرا گۆتنان تى دە ب قاسى

ههرقاس من سترانا تاپن خهلهف چو جاري نهبيستبو و هلن دخويما کۆ وي، ديسان، مينا هه جاري، گۆتن، ل گۆرا مه رجيئن کۆ ئەم تى ده بون، ل هەف ئابييون، من ئى، بىگاڭ، گۆتتىن وي دوباره كرن. ب دەنگى بلوورى و پسەپسا «مير و ميرز» ئەم گەھيشتن ديوانخانا مير، ل بەر دەرى ئەم سەكىنىن. دەريئن ديوانخانى كۆب زېقىن گەوهەر نەقشىرى بون و ل سەرى ئى سۈورەتى شىرىدەكى دناش كەفرەكى رەش ده هاتبىو كۆلاندىن، ۋەكىرى بون و ديوانخانا رۇنى كۆب تىرىيەتىن تاڭى و لەيلانا ئاشا چىم ئالىيەكى وي شەوق ددا، تىرى شېتىنى بونو. ل ھەمبەر دەرى، ل ملى دن ئى ديوانخانى كۆز مە ب قاسى سەد گافان دورو بون، مير ل سەر ديوانەكە رەنگىن، ژ شېتىيەن دەر و دۆر ھەنەكى بلندىر، روونشتىبو. گۆتتىن مير كۆئىنسانەكى ب رېھ و سەمىيەل، ميرەكى ب كىيمانى ناڭسال ئان كال دانى بىرائينسانان، ل ور، ب بال و ئەنداما خۆرتەكى شۆخ و شەنگ، ب شال و شاپكىن گەوهەر، ب سەمىيەل زراف و روويەكى دەلال و گەش، روونشتىبو. ميرى مە ل ور، دناش گرسەيا كالەمیران دە مينا شتەكە رەهانى زراف، دەلال، ئارام، ماخورول ميغانان دنهېرى.

ماما، ميرى مە گەلهكى خۆرتە، من، ب حەيرەت، ژ مام سەفۇرە گۆت.

ھەرى خۆرتە، لى ئىر و زانايە، سەرەخت و ھشىارە، وي دەستى خود بەر سەرى من و گۆت.

روويىن مير بكمەن بونو، ژ رۇونشتەن، نېرىن و تەقەھەرىن وي يېن گران دخويما کۆ مير، تەقى ئومرى خود، ئەللى شخولى ميران، زانا و كومانداران بونو. د روو و ئاورى وي ده تارىخا مە يان نۇو كۆ قۇناغا نۇو يانەياتا من بۇ ئى، دخويما؛ يەكىتى، پىشىكەتن، سەرمایە، ئاشتى، ئەدالەت، خۆرتى، خەسەرىتى و مينا نەتىجەيەكە قان تشتان ھەموپيان دېتىنى، نەمازە دېتىيا ب ئۆسمانىيان رە كۆ چو جاري ل سەر ئاخا كوردان ميرەكى خورت نەدەخوستت. و داپيا دېتىيا ب ئۆسمانىيان رە، مينا هەر جاري، ديار بونو؛ شهر، خوين، زان و كەسىر... ھەمەو گەگىن و ھلاتىن ئۆسمانى و كوردان ل ديوانخانا مە بونو. ئاپن خەلهف ئەك ب يەك، ب تiliya خود ياقىرمىچى و ب رەنگىن تسوونى زەربوپىي، نىشانى مە زارەكان دا؛ ميرىن ھەكار، بەھدىنان، بابان، بەدلەس و موکسىن ب شال و شاپكىن و ھلاتىن خود؛ پاشايىن ئۆسمانى يېن بازارىن ديارىيەك، بەغدا، مۇوسل و وانى و چەند زايىتىن مەزن ب كنجىرىن خود يېن رەسمى، فەسىئن خود يېن سۆر و ب سەمىيەل و رېھىن خود يېن پالك؛ چەند سەھىرىتىن و ھلاتىن فەنگى ب جل و بەرگىن فەنگى كۆب جل و بەرگىن مام سەفو دېشىيان؛ پاترىك و كەشەيېن جەتەن ئەرمەن، سوريان، كەلدىن، ناستور، ياقۇوبىي ب جل، بەرگ و كومىئن خود يېن رەش ئىين دىني؛ سى سەرەكىن روهانى يېن جەتاتا جەھوبىان ب كومىئن خود يېن بچۈرك ئىين رەش و ب رېھىن خود يېن گەلهكى درېش؛ شېتىخىن ئىزىدەيان ب لىبايىن خود يېن سېپى و پۇز، رېھ و سەمىيەل خود يېن درېت ئىن نۇوارانى؛ شېتىخىن عەرەبەن ب گالابى و ئەگالىن خود يېن رەش ئىين حەنەكى؛ ئاغا، بەگ، مالەزىن و ئىسلامى و سەيدايىن مەدرەسە و مزگەفتان، ب رېھىن خود يېن رەش ئىين دەن كۆ سەردەكىن عەشىرىن كوردان ب شال و شاپكىن خود يېن خۇسوسى يېن رۇزىن وەها و گەلهكى كەسىن دن كۆ ب گۆتتىن ئاپن خەلهف «ترە» و د ئەساسىن خود ده، ژ باڭ و كالان، دەمنىن ھەفۇدو بون و ھەكە فەرسەند بەنۈزۈقەت ئاڭلەتەماما، چەلەنگو، رووگەشى، ل رۆزاخوش حوكىدارق..

(۳۶۰) مەزەل ھەبۇن، ژ بلى مزگەفت، زىندان و خانا كۆل بەر دەقىن چىم بونو. ھەرچەند سارايا سولتانى ئۆسمانى ناۋەندا ھەمۇ سخول و كارىن دەولەتا ئۆسمانى بونو، قەسرا مير ئى ئەوچەند ناۋەندا ھەمۇ پېتۈندى و شخولىيەن ميرەكىيەن كوردان بونو. ل سەر قەسلىنىڭ گەلهكى شىير ھاتبۇن نېسىن، گەلهكى ستران، چېرۈك، رىوايەت ھاتبۇن ليكىن. ملىن ھەرى ناۋەندا ئى قەسرى، بىگومان، برجا بەلەك بون كۆب رېتىن شاپىرىن ناۋەندا رۇوبۇو رەمزا ميرەكىيەن جىزىرا بۇتەنلى. برجا بەلەك كۆب تەبىرى ئىلەق دشىيا، ل سەر ئاشا چىم و ب كەقەن شەھەرى يېن رەش و سېپى ھاتبۇن لېتكىن و ژ لەورە ژن رە «برجا بەلەك» دەھاتە گۆتن، ديوانخانا مير بونو. ھەر جەلەب شخولىيەن مير و ميرەكىيەن ژور دەھاتە گەراندىن. ھەر جەلەب مېشان، پاشا، وەزىر، مير، سەفېر، ئالىم، شاپىر، سەيدا، كەشه، پاترىك، ھەهام، قاسىل ور دەھاتەن قەبۈول كرن. جقات و جقىن ل ور دەھاتەن گەراندىن، سۆز و بىيارل ور دەھاتەن گەراندىن، گاشا گەراندىن شخولىيەن رەسمى يېن ميرەكىيەن كوتا دبۇن، ب دەنگ ئاۋازا دەنگىيەن، شەقىبەھىر ل ور دار دەكتەن، قەشمەر و بەردىشكەن ل ور ھونەرىن خود كۆھەمۇ مەتھىيە بونو، ل ور دخونەندىن.

بەرى كۆئەم د دەرىيەن قەسلىنىڭ ھەپەر، ل بەر دەرىيەن مەزن، ل نك مام سەفت، كۆب كىيفخەوشى سەمىيەل خود با ددا و ئاپن خەلهف كۆب كىيفخەوشى گونكىيەن خود دەركاندىن و ب پتەپت ژ مام رە تىشتن دەگۆتن، من سەرى خود ھەلدا و ب دېقەت، ب قاسى كىيەلىكى، ل گەلهە، سۇور و بىرىجىن وي، ل قەسرا فەرەد و بلند ول برجا بەلەك نېپىرى. ھەرچەناس ئۆز نە سەھىپىاز و رەمدەلار بەم ئى، مينا نەما تىن بىرا من، وي گاڭىن، ل ور، چاثىن من ئىن كۆ ديسان ئىشىشا و دەنگى دلىن من، ب ليان، گۆتەن من كۆ قۇناغا مير ئىن وي رۆزى بیوبۇا قۇناغەكە نۇو يانەياتا من و من ئىن بىن قۇناغەكە نۇو يانەياتا خود بېرىا.

چاخى ئەم كەتن ھوندر، نە خولام و خزمەتكار، لى بلوورقانىن كۆز شال و شاپكىن وان ديار بون كۆھەر يەك ژ دەقەرەكى ميرەكىيەن بونو، رى پېتىشكەشى مە كرن. ھەزمارا وان نەما نايى بىرا من، لى گەلهك بلوورقان، ئەز بېتىم پېنچى، ھۇون بېتىش سەد، دناش شال و شاپكىن رىساندى و نەقشىرى يېن رەنگىن دە، بلوورقان وان ئىن رەش، سېپى، سۆر، قەھەوبىي، زراف، كورت، درېش، شەش، ھەيشت، دۆزىدەھە گەلەكى، ل سەر لېشىن وان، ل پەھى ھەش رېت بۇوبۇون و ب ئاۋازا بلوورى يان ب ئاھەنگ كۆھەمۇ دەنگان ل ھەن دانى و ديار بونو، ب پەسنى، چىلا مير دەر، رىا ديوانخانى كۆب مەرمەرىن گەور ئىن فەرسى راخستىبۇو و ب پەنچەرەيىن فەرە ئىن قەسلىنى دبۇن، شانى مېغانان دكىن. ئاپن خەلهف كۆب پتەپتە كە بىيىمانە مام سەفو بېتىزار كېرىو، دەث ژ گۆتتىن خود يېن تەوش بەردا، ل من زېرى و ب ھېدىكى، ب ئاھەنگ دەنگىن بلوورى، دەست ب سترانەكى كەن و ھېتىزى؛

مېرە، ميرى مەنۋ،
بەنۈزۈقەت ئاڭلەتەماما،
چەلەنگو، رووگەشى،
ل رۆزاخوش حوكىدارق..

لیدخستان و دگوتن. هر یه کی ل گزرا مهقام و قالبین دفه رین خوه، ل گزرا ئاواز و ئوسلویا خوه، هونه ره که خاس ل دار دخست. ئاوازا دنگبیتین چیایتن هه کاری ته فی ئاوازا دنگبیتین بەریا میریدینی، ئوسلویا گۆتنا ناستوران کۆ گەله کی ب دوایین ئیسا مەسیھ دشیان، ته فی ئوسلویا تەلقینین ئېزدیان، مەقامین نەقشیبەندی و قەدری بیتین ئیسلامی ته فی مەقامین ئەرمەن، كەلدان و جەھویان دبوون. سەد دنگ و سەد ئاوازل بن گوھى ھەف دەکەن.

باشۇئەم دیسان تەرك کرن، ھەممە، رووترش، گۆت، ئەم ھەرتەم دەلىن دكە.

ئاپۇ دیسان دا پەی دنگیتین ناس، من لى شەگەراند، دا كۆرى ل تەشقەلەيدەتى بىگرم، ئاپۇ ھەرتەم دەپەی دنگان. دە ئەم ئى ھەرن نك وى.

بیتیي کۆ كەسەك بانگ مە بکە يان جىيەھە کى نىشانى مە بده، ئەم ھەرسىن چۈون كۆشىن، ل نك ئاپىن خەلەف رۇونشتەن. ها يا كەسى ژ مە نەبۇو، ھەركەس ب شخولى خوه قە مىژۇول بۇو. كۆما كۆ ئەم ل كىتەلەكى رۇونشتىبۇون، دۆستىن ئاپىن خەلەف و ژ دفه رین چىيائى شىڭالى بۇون. وان سترانىن گەلەكى كەقىن، گەھل بەر ھەف، گەھ ب دۆر، دگوتن. سترانىن وان بىتىرپەسنى بۇون، پەستىن میر و شىخان، ئاغا و بەگان، دين و ئىبادەت، تەبەت و دىنلەپ. مينا كۆ ئەو ژ خوه قە چۈوبىن، وەلى ژ ھەر تەشتى دووركەتى، دەستەكى وان ل بەر پەلى گوھى وان، پرانىا جاران چاقى وان گرتى، وان ھەر دگوتن. وەخت نە خەما وان بۇو، گاشا ئەم راۋەستىيان، وان بىھنا خوه قەددار، فەركە ئاثقەد خوارن، فەركە ئاثقەد خوارن دا كۆز ئۇو خوه دەست پى بکن.

من دو سېيىش، سىن ھورمى و پۇرتاقالەك خوارن. لىنگىن من كۆد بىن من دە بۇون، تەقىزىن. تەقىي كۆ پەنجەردەتىن مە جىلىسىن قە كەرىبۇون، بىھەنە كە گرەن ئا جخارە، قەلۇون، خويدان و بىتگومان يا ترو و فسىتىن فستۇزىتى مە، ب سەر مەجلىسىن دە گەرىبۇو. بىھەنە من چكىا. ئەم، ب قەلۇن ئارمىن، بىرچىن ھەنگىچى كۆ ھەرتەل پەھى حەنەك و لىستىكان بۇوم، ھىنى رۇونشتىنا قىن جەلەبىن نەبوبۇوم. ب من ئىتىدى وەلىن ھات كۆ دنگىن كۆ د دەستپىتىكى دە نەوچەند ژ ھەفۇودو جەھى، خوش و بالكىش بۇون، قولپىن سەر دنگەكى، ب تەننى دنگەكى؛ دنگى ناس ئى پەسنان. چاقى من ل وان، من ھەنەكى مەھۋىت، ھېتىزىن ھشك، تەقىي كاكلەن گۇزان، خوارن و ب قاسى جىيەرەكى ژ ئى ئاثقەخوار. وان دگوت، لىن نە ب دنگى دل، نە ب ھۆستەھيا ئافرىنى، ژ بەرقىزىي، ب دنگى قالبىن كەفن كۆ بىتىي كەد و خېرەتكە ھېتىا، ل پەھى ھەف رىز دبۇون...

ژ ناۋىبەرى چقا س وەخت بەھورى، ئەز بىن زانام، لى چاخى تىپرىتىن تاۋى ئىتىدى ژ مەجلىسى ب دوور كەتىبۇون و خوه گىيەنابۇون سەر بانى قەسرى، ژ ئەجزىيەن، ژ نشكا شە، پشتى كۆ دنگبىتى كەل ئى رىسىپى كۆ دران د دەپ دە نەمابۇو و گۆتا و باش فاھم نەدبوو، راۋەستىيا، من ژى دنگى خوه بىن زراف و زەلال بلند كر. د ناث وان دنگىن قەرت دە، دنگى من مينا دنگى چقىيەكى دەركەت، لىن دنگى چقىيەكى كۆ ھەن ئۇو، ب ھەيدەجان، چاقى خوه ل دىنین فەدەك و ھېتىي ھېتىي ب فرى دەكت. دنگى من ژى دنگى پەسنى بۇو، لىن نە مينا دنگىن دن، دنگى من چىلا ئاغا و بەگان، میر و شىخان نەدەك، وى چىتل ل چەمنى دېجەلەيى دكە؛

بەلىن مىر، مينا قەندىلا شەقا مە، قەندىلەكە رۆنى بۇو. شەقۇبۇھىر ك ب قەندىلەكە رۆنى، تارىخ ب زلامىن كۆ مينا قەندىلى رۆنى نە، ل دار دكەشە.

جقات شىتەن، دە ئەم ھەرن ھوندر، كونجىكى يادىگار و بەخشىشان، ئاپىن خەلەف گۆت و داف دا مە كۆئەم بکەن ھوندر.

كونجى كۆ ئاپىن خەلەف نىشان ددا، ب رەنگىن تىكەل دچرووسى؛ ھەر جەلەب زىر و زىنەت، لولۇو و گەردەن ئىن ماراڭرى، شۇور و خەنچەرەن كەلانزىر و قەمەرمارى، تەنچىن ھەلقەدار، نېرگىزى و بەرودە ئىن زېھەيلى، جاو و قەدىفەيتىن ھەقىرىشىمى بىتىن گرانبىها، مەھفۇر و خالچەيتىن ھەقىرىشىمى بىتىن ھەمو و دەلاتىن رۆزھەلاتى، ل ور، ب دوزانەكە تىكۈزۈز، ل نك ھەف، رىز بۇبۇون. دىيار بۇو، ھەر مېيغانى كۆ ھاتىبۇو، ب هېنېجەتا پېرۋازىبەيىن، تىشتە سېھەيى و گرانبىها بىتىن ھەلاتىن خوه ژى، مينا دىاري، ژ بىز مير ئانبىبۇو.

لىن مام سەقۇب ملى ئاپىن خەلەف كۆ ھەن ژى چاقى وى ل سەر چرووسكىتىن زىر و زىنەتان بۇو، گرت، نز خەلەف، گۆت، جقاتەكە دن ئا شىن ل ملى دن ھەيدە، تو زارووان ھەلدە و ھەرە ور.

مام سەقۇئەم، تەقىي ئاپىن خەلەف و دو پاسەقانان، شاندىن جىيەھە كى دن، مەجلىسا دنگبىتى، چىرۆكىتىز سترانىن و بلوورقانان كۆل ملى دن ئى قەسىرى، ژ دیوانخانا مير گەلمەكى ب دوور بۇو. مەجلىسا دنگبىتىان كۆ ئەسلى خوه مېيغانخانە بۇو و ژ بۇي رۆزى بۇبۇو جىيەت دنگبىتىان، نە ب قاسى بىرجا بەلەك بۇبۇيا ژى، نە كىيمى وى مەزن بۇو. جقات گەربابۇو، دنگبىتىتىن ھەرىمەن جەھى بىتىن بناش و بىتىناش، سازىنەن ئىن ھۆستە، بلوورقانىن كۆ ھەر تەخلیت دنگ ژ بلووردا دارىن دەرخەستەن، تەمبۇرۇشانىن كۆز ھەر تىلەكە تەنبۇورى دۆزىدە دنگ دەرخەستەن، موسىكەمەن، زۇرنەزەن و دەفلەيدەرتىن بىزارتە بىتىن وەلىت كۆ ھۆستەتى بىتىن ھونەرلا تەخستىن ھەلەتىن تىكەل ئىن موسىكىن بۇون، گەلەك شاگىت و بەرەدەش كۆ ئۇو دەگەپىشەن، ھەموو ل سەر دۆشەگان رۇونشتىبۇون و حازربا دانى ئىشارەتى دەرنەن. پاشتى مەراسىما میرتىتىن، دنگبىتىتىن میر و بەگان ئىن دەركەتىن ھەزۈورا دېوانخانى و بگۇتانا. وان ئى د رۆزى تارىخى دە ھەموو ھونەرلا خوه پېشىشكەشى شىتىنىي بىزارتە بىرگانان و نىشان بىدا ئەم دنگبىتى و ھونەرمەندىن يەكتا بۇون. ب دوور رە ژى وان ئىن ل بازارى جىزىت و دەقەرىن دن ئىن میرەكىي، ھەفت رۆز و ھەفت شەقان كۆ پېرۋازىبەي دى بدۇميا، ھەر و ھەر لېخستانا و بگۇتانا.

پاشتى تەجروپەيىن كىرىت ئىن سالان كۆ تىرى كەسەر، حەسەرەت و ژان بۇون، ئەز تىيگەپىشىتم كۆئەم مەجلىسا ھانى كۆ وى رۆزى، ژ بۇ من، ب تەننى شىتىنا ھەپە كە گەرم ئا رۆزانە بۇو، د ئەساسىن خوه دە، دنگى تىقەن ئى تارىخى بۇو. دەرىپىن ھەياتىن ھېنى من كۆ قا عەدا چەرخا فەلەكى و دەھا بۇو؛ ھەر رۇپەلەكە نۇو يا تارىخى ب دەنگان قەدبۇو، جارنا ب دنگى شۇور و تەنچان، جارنا ب دنگى قەلەمشۇر و دنگبىتىان، جارنا ژى ب ھەمو دەنگان كۆ ھونگىڭا تىر و خوبىن رۆن تەقىي ھەش دەرنەن.

چاخى ئاپىن خەلەف كۆل سەر گۆتىن مام سەقۇخو نەگىيەنابۇو بەخشىشان و ھەنەكى ئەحىز بۇبۇو، دنگبىتى و بلوورقان دېقىن، كېفَا وى ھاتە شۇونى، تاۋىلى، ئەم ل بەر دەرى ھەشتىن و تەقىي كولەكىا خوه، بازدا، چو كۆشەيدەكى مەجلىسى. ھونەرمەند كۆم ب كۆم رۇونشتىبۇون، سىنييەن فېكى و خوارنان ل بەر وان،

ئەز دىجىلە مە، دىجىلە يَا لەھى.

نە قامە، نە بەھۇر، نە ژى دەلات... ھەرتىم زىندى.

دەنگىبىزلىن خودانىتەجىرو بە كۆقدەرگۈن شاڭرتان بۇون، ڦېدىرى رى ل بەر من ۋەبۇو، من ئىنى حەيغا خوھەلاتىيا و مىينا وان، ھەفت رۆز و ھەفت شەھە، ھەر و ھەر بىگۇتى! لى ئىيجار، ڦېر بەختى من ئىنى نەچىن، ھەنگىتى تىشتكە كى قۇومى كۆز ھەياتا من خىست سەر رىيە كە دن. پاشتا من بەر ب دەرى بۇو، من ھاي ژىنى نىن بۇو كا ل وى ملىچ دبۇو. بىتىي كۆز ئەز زىنده لى بىفکرم، من گۆتنىن لەھەت سوار دەكىن و سترانا كۆز چو سترانى نەدشىپا، درېش دەرى. لى ژىنسىكا شە ژىلى دەنگى من، ھەممو دەنگ ھاتن بىرین و بىددەنگىيە كى ب سەر مەجلىسى دە گەرت. ئەز بىتىر كىيەخۇوش بۇوم و من بىتىز زۆر دەنگى خوھى بىي چىشەچىش ى رەبەن. ژىلى من، ھەما ج بىگە ھەمۇو شىتىيەن مەجلىسى رابوبۇون سەر پىپا ژى. مەجلىسى، دەنگىبىز، تەمبۇرۇشان و بلوورشانان دەنگى خوھ بىرپۇون و رابوبۇون سەر پىپا ژى. مەدرىز ھونەرمەندىيا من بىگىن! لى گاشا ئاپىن خەلەف، ب زختان، چىتى من كر، من راستى فاھم كر؛ كەرر، دەنگى خوھ بىرە، گىزىز، گىزىز... تو دېينى!

چاخى من دەنگى خوھ بىرى و خوھ زقراڭد، من راستى دىت؛ مىير، تەقى مام سەفۇ و چەند كەسىن دن ئىتىن گرس ئىين سەمبىل و رىيەپالك، ل پەمى من، ل پىن راودەستىابۇون. چما ئەمەن ھاتبۇون مەجلىسى، ئەز بىن نزام، لى ئەول ور بۇون! ئەز ۋەچىنلىقىم و ب جارەكى رابۇوم سەر پىپان. مىرى بەئىزراش و ئومرجوان كۆز ئاۋرى خوھ ئارامىيەك، رىزى و رىزدارىيەك درەشاند دۆرالىيەن خوھ، دەكەنیا.

بىتىه من خۆرتو، ئەۋ سترانا كىيە، تو دېيتى؟

سترانا منه، مىرى من، من، ب شەرمىزاي، گۆتى.

ناخوه تە ل ھەۋ ئانىيە؟

ھەرى.

كەنگى تە ئەۋ سترانا دەلال چىتىكى؟

نەھو...

چاخا من گۆتىن «نەھو»، ئەو و كەسىن بىن رە كەننیان.

دىجىلا كۆتۈچىللى دىكى، كىيە، چىيە؟

ئەزم...

تو كىيى؟ تو كورى كىيى؟ ناۋىتى تە چىيە؟

بىر، من گۆتى و دەوسا بەرسىقا پرسا دن، من سەرى خوار كر و ل دەلنىگىن شالىن خوھ كۆز عەردى چۈپۈن، نەھىيەر.

پاشتى كۆمام سەفۇ د گوھى مىير د تىشتن گۆتن، مىير دەستى خوھ بىر سەرى من و پاشنى گۆت؛ عافەرين، دەنگى تە زاھف خۇدەشە، لى ئىرى رە و ژ گۆتنىن تە رە تەرىپىيە، دەرس و نىزام دەقى. پاشنى ژى ئەم قەگەريبا سەر رىيەپالكان و گۆتە وان، بىر ۋە بشىپىن مەدرەسىن، مەدرەسا سۆر. بالا من ئىنى لى بە، ھايىا من ئىنى ژىن ھەبە، كەكىن سەتەپەھان ئىنى لى خوھبىتى بىك... دەنگى مىير خورت بۇو، ئىنى دە گەرمەھى و جۆش، فەرمان و جىدىيەت ھەبۇو. ھەرچى گۆتنىن وى بۇون، ئەو تۆۋەكە تەزە بۇون كۆز مىير، ژ بۆئومرى من ئىنى تەرەس، ھەياتا من ئا تىيەكەل دچاند ئاخا جىزىرا بۆتانى. ھەرجى گۆتنىن من و دووماھىيىكا تۆۋا كۆز دەھاتە چاندن و رىيا تەزە يە ئومرى من، ھەتون ئىنى وان د شەقۇبەھىر كا بىي دە گوھدارى بىكىن. ئەز ئىيدى و ھەستىيام، شەقا دىجىلە بىي دقولپە و سەتىرلىن كۆز نەا دچن ئاقا، سەتىرلا من تىيەن بىردا من. دە من و سەتىرلا من ب تەننى بەپىلەن. دە قەندىلە بەتەفيپىن و ھەرن...

شەقىبوھىرك دودۇ

ھەيىف

گۆپكىن زنجىرا چىايان، ب رەنگەكى ھەلەسۇر، ب رۇناھىيەكە بىپايان، مينا كەسکەسۈرەكى، دچرووسى. ب رەنگىن تاڭىن كۆرەنگىن ھېياتى نە ئى، ھەيات ھشىار دىه، دار و بەر خود دخەملىن، ئىنسان، مينا من كۆ ب فرتەكە ئاڭىن و ب چەند لب مەھۋىشان دەست ب رۆزى نوو دكە، مينا و كۆب دەنگىز زار و زىچان و ب دەست و تىلىپىن نەرمىن ژن و كەچان ھشىار دىن، چەمىن دىجىلەيىن رۇناھىيا تاڭىن ھەمبىز دكە و كراسەكى ئى كراسىتىن خود يېيىن بىتەھەزىمار كۆب رەنگىن تاڭىن ھاتىيە هووناندىن، ل خود دكە و ئاغا ئابادىن ب سايا تىرىتىپىن تاڭىن ژ نوو ۋە، ب بىھەتىن ئابادىن ئېيىن ھەيات و دىنالىپىن دەپورە. گاف دانى سېبەھى دقولپە سەرنىشىرىپان و تىرىتىپىن تاڭىن د ناقيبەرا كەڭانىن پرا جىزىرى رە خود درىتى ئاڭىن دكەن، ھنگىز ئىدى دنیا و ھەيات د ناڭ رۇناھىيا بۆش دەدەيە و خود داشۇ، ب گۆتنەكە دن، خود ژ جورم و گونەھىن خود پاڭىز دكە. مەرث باورە كۆئە و زىنەدىي و خورتىيا تىرىتىن تاڭىن يېيىن نىشىرىپان ئېلەلەبەته، لىن سەد مخاين، نە وەلىيە، مينا ھەرتىستى، پشتى سەيرانا رۇناھىيەن، تاڭ د سەر چىا، چەم، گەلى، نەوال، دەشت و بەريان رە دقولپە ملىن دن ئى ئاسمانان و ژ ھېتىر قۇووتا خود دكەتە. دانى ئىتەشاران، بەرى كۆنگۈر ئىتەشارى داكەتە، ل ملىن رۆزآفا يېيىن چەمىن دىجىلەيىن، ل پەي چىاپىتنى بلنىد، تىرىتىپىن تاڭىن كۆز ئىدى قەلس و ڈارن، دىسان ب رەنگەكى ھەلەسۇر خود دخەملىن و ھېتىدەن دەندا دن. لى بەرى كۆتاش ژ مە خاتىر بخوازە و ل پەي چىيان وندادا بە، مينا بۇوكەكە نازدار كۆب گاڭىن گران و ب شەرمۇكى دەكەتە مەزەلەن كەرددەن، جارەكە داوىن ل مە ئىنسانان و دىنالىپىن ۋەدەگەرە و ب سى دەنگان بانگ ل مە دكە؛ ئەز دەرم، ئەز دەرم، ئەز دەرم.

تاش دەرە، ستىپەتىن، بىتەھەزىمار، بىپايان، بۆش. ئاسمان دوقلىپە سەر بخىرىيەكى كۆتى دە پىتىپىن ئىنگىز، بىتەراوەست، دچرووسىن. ستىپەتىن، مينا رىتەرەن شەقىنى، رى ل بەر ھەيىقى، بانوويا شەقان، ئەفيندارا كەسەر كۈر ئا رۆزىن و حوكىدارا رەشاھىا شەقىنى، قەدكەن و ھەيىف، ب تەڭگەرەن ئارام، گران، نازەننەن تىن و جىيەن خود يېيىن گارابەدا دقاتا ئاسمىتىن دە وەردەگەر. رۇناھىيەكە دن كۆب رۇناھىيا تاڭىن ناسېبە، ل ھەمبەر دنیا و ھەياتى، راپىن گۆڤەندىي؛ كۆمكَا سىيۇيان كۆ مينا سوارتىن شەقىنى ژ رۆزھەلاتىن ھلتىن، تۇمىن مەخلان، ئەۋەھەفت ستىپەتىن خودشىك كۆب ھەف رە نەقىشەكە زىرىن د سىنگا ئاسمىتىن دە دەھوون، لەيل و مەجنۇن كۆھەرتە يەك ل رۆزھەلاتىن، يا دن ل رۆزآفا يېيىن دچرووسىن، چەرخ و فەلەك كۆ د گەورىا ئاسمىتىن دە رىزەكە كەوھەر تىپىن پىن، دوپوشك كۆب دوپوشكان دشې و ھەرتم ل رۆزھەلاتىيە، پىر و مزىن كۆ مينا تاڭىن ژ رۆزھەلاتىن سەرى ھەلدىن و ل رۆزآفا يېيىن دەھلىن، كەرانكۈشكە كۆپشىتىنى شەقان دخورجە و قۇرۇخ كۆ د دەستى سېھەن دە رۆزھەلاتىن دىيار دې، ئەۋە ستىپەتىن ھەممۇو، ژ بەرقاڭىنى تاڭىن كۆ حوكىدارا تەكانە ياخىن ئەز تىپەتىن، ب ھەف رە، ب ھەۋەكاريەكە تېكۈزۈ ئا قاعدهييەن تەبىيەتى، سەركىشىيا گۆقەندە شەقىنى دكەن. شەف پەردا خود ياخىن ئەز تىپەتىن ب كەلا ھەيىقى و گۆقەندە ستىپەن دچرووسى، قەدگەر سەر دنیا و ھەياتى، ھەممۇ وەست و كەفت و لەفتا رۆزى ژ ھۆلى رادكە و دنیا و ھەياتى دخە ناڭ خەودەكە شېرىن و وەونەكە رەنگىن، دا كۆد بەریانگەكە نوو، خورت و زىنەدە ياسىبەدەكە نوو دە، دىسان، خاتىر بخوازە و ھەردە. چاخا ھەيىف و ستىپەتىدە خاتىر دخوازىن و دەرن، تاش ژىي، ب تىرىتىپىن خود يېيىن چىكى ى زەر، دىسان، ل پەي چىاپىن جوودى سەرى ھەلددە و ب سى دەنگان بانگ ل دنیا و ھەياتى دكە؛ ئەز تىپەتىن، ئەز تىپەتىن، ئەز تىپەتىن...

دەنگىن مە يانى دەنگىز بىرەتىن دەنگىبىز كۆ ھۇن ئى ئىشەف ژى بىھىزىن، دەنگىز خەونىن دەور و دەورانىن بەھۇرى و خەم و خەيالىن كەۋەنە.

دەور و دەورانىن بەھۇرى، يانى وەخت، وەختا كۆل تو كەسى، تو تىشتى، تو ززۇوفى گوھەدارى ناكە و ھەر تىشتى، ھەر كەسى، ھەر بوبىھەر ئەدە بەر خود و ھەرتم دەھەر كە. ھەيام تىپىن و دەرن، ئەو دەھەر كە؛ مىير و بەگ، سلتان و پاشا تىپىن و دەرن، ئەو دەھەر كە؛ فەلاكتە، شەر، پەقچۇون، قەتلیعام، كۆچ تىپىن و دەرن، ئەو دەھەر كە؛ ئەم، ئىنسانىن باسىد كۆز بۆ دەمە كە كورت دىن مىيىشانىن ۋى ئاغا كۆپرى جاران ب خوينى تى ئاشدان و پاشى، پرى جاران بىشىۋپ دىن بناخ، تىپىن و دەرن؛ ئەو دەھەر كە.

ھەر دەھەر كە چەمىن مە يىن دىجىلەيىن كۆ بىتەراوەست دەھەر كە و ھەرتم، شەھ و رۆز، سال و بابلىسىك، ل سەرەنچامى مە ئىنسانان شاھدى دكە.

ھەر رۆز لىستىكا ھەياتى دوبارە دې، ھەيات ژ نوو ۋە ھەشىار دې. د بەريانگا سېبەھى دە تاش ل پەي چىاپىن جوودى، ب تىرىتىپىن خود يېيىن زىرىن، ب سى دەنگان، بانگ ل مە، ئىنسانىن كۆ مىيىشانىن ھەياتى نە، دكە؛ ئەز تىپەتىن، ئەز تىپەتىن، ئەز تىپەتىن... ب دوو رە، د دانى سېبەھى دە، ئەو، مينا كەۋانەكى فەكشىيابىي، ل سەر

و ههیاتنی نه کرنه و کله به ربانگا سینی هنی نه اقیتیه. ب قاسی بیهنه کن دناف جیهان ده روونشتی، نئز فرتەک ئاثق خد خوم و چەند لب زى مهويش داقیشم دهقى خود. ز دنگىنی چیم پى قوه چو دنگ ناپیشان. ئهز خود ددم هەف، راديم سەر پیسان و ددرم بەر پەنجھەرنی، دا کۆل چیم، لە واپرداز بنيتیرم. ئەز ل دنگان دگەرم، دنگىن کۆد خەونیتین من ده بوون و ئەز هشیار كرم، گەلۇ ئەولو كۈون نە؟ دناف چیم دە؟ پى رە؟ يان زى دنگىن چیم ب خوه؟ چەم لور، ز من ب قاسی سەد لنگان دور، ل سەر روویت وی چروو سكىتەن سەتیران كۆتىدەكەن و شەدمىن، نازدەنین دەھەركە. پشتى كۆئەزل چەم كۆھر و هەر ناشەندە قەدرا منە، فەدكم، هنگى ئەز تېيدىگەھىم كۆد دنگىن کۆتىز هشیار كرمە، نە لە واپرداز، لې بەلى لەھشىت منن. دنگ، كۆتن، كەلام، ستران، سەرىيەتەتى، دەستان، رىبواپەت، ھەدىس، لاۋ، دوا، چىرەك، بەيت، رىز، ھەممو بەھەف رە، دەھشىت من ده ئۆلان دنن دا كۆريەكى بىيىن و خوه ز من رىزگار بکن، خوه ب رۇناھيا دنیاپىن بگەپىن. ھەر چاوان كۆكولىلىكا بەرفينى زىكىن ئاخىن، قەشا و بەرفىن دچىرىنى و دسقەمما زەستانى دە سەرى ھەلددە، ھەر وسان دنگىن بگەپىن، وان زىننى گەلىن كۈر ئەن خەمون و خەيالان دەرىپىن، وان ل ھەف بىيىن و ز وان گۆتەكە نۇو، سەرىيەتەتى كە نۇو پىتىك بىيىن. گۆتەكە نۇو كۆتى دە ھەم راستىتىن من و وەنەنە ھەم زى خەمون و خەيالىن من و وە.

خەون و خەيال مينا ھەسپەكى رەوانە كۆد دەست ب بەزى كر، ئىيىدى گەلەكى زەحمدەتە كۆمەر بكارىه رى ئى بىگەر، مينا ھەرسپىن چىن كۆز نەنگويان ناگەپىنە خوه، ھەسپىن خەون و خەيالان زى رى ل بەر خود راست دكە و ب گۆتنىتىن تېكەل، چىن -نەچىن، كەرىت -نەكەرىت، بەدەو -سەشك، بلند -نزم، شىرىن -نەشىرىن، خورت -قەلس دېھەز. راستە، گۆتنا خەوش، بەهارا دلانە، لېن ھەر بەهارى زى زەستانە كەنە، ھەر بەهارەك ل پەھى زەستانە كەنە. ز لەورە ھەسپىن خەمون و خەيالان ب گۆتنىتىن خوه جارنا دلان ب كەن و حەنەك دكەلىن، جارنا زى ب كەسىر و ۋان دسوتىن، جارنا دنگ و گۆتن دەن ھەنگى كۆمەر زى تېر نابە، جارنا دىن ژاھر كۆمەر ئەز خەلاس نابە، جارنا مينا تېرىتىن تاڭىن ھېشى و خەوستەكان هشیار دكەن، جارنا زى مينا سەتىرىتىن كۆدرىز، جۆش و ھەيدەجانى دەھەمىرىن. ھەسپىن خەمون و خەيالان چاڭ ناتەمۈنە، ھەر و ھەر، ب سى دنگان، بانگ ل سوارى ژىرى دكە.

چاڭىن من ئىن ساخ ل سەر ئاشا زىرىن ئىن چىم، دل و مىيىتىن من بەر ب گەلىن كۈر ئەن دنگ، خەمون و خەيالان كۆد هەشىت من دە قەشارتىبىه، ئەز خېرەتلى ل تېرىتىن يەكەمین ئىن تاڭىن دكەم و خوه بەرددەم بىن، گەلىن، دكەق ناش دنگان، ناش خەمون و خەيالىن بھورى. ل ور ئەز جارنا ب تەنن مە، جارنا ب دەھان، سەدان، ھەزاران دنگان رە مە، جارنا پىتىگى راستيان تىم، جارنا دەرەوان، جارنا دنگىن ھەياتا من ب سەر من دە تېن، جارنا دنگىن ھەياتىن كۆشىرىكىن ھەياتا من بوون، جارنا شەكتە كە دنگان ل بەر من دخوبە، جارنا دەرىپايە كە بىداۋىن تا ئۆلان و ئاخىبان... حەتا كۆ ھەسپىن من ئىن رەوان ز بەزى دكەق، حەتا كۆ دنبا رۆنى دبە و دنگ رۇناھيا دنیاپىن دېپىن.

فرمۇ، ئەقە زى چىرەكە من و دنگ، خەون و خەيالان.

چەرخا دنیاپىن، ھەرودەها ب ھاتن و چۈوپىندا رۆز و شەقى، ھەفتە و مەھان، سال و سەدسالان، دزۋە، ئەم زى تىن دە، ئەز زى تىن دە. كورد دېپىش، حەتا خوه ناس كر، ئۆمرى خوه خەلاس كر. نەا، دخەلاسيا ئۆمرى خوه دە، ئەز ھەر رۆز و شەقان، مەھ و سالان دەھمېتىم، ئىيىدى نە قاخو، شك، گومان و لەز و بەزا رۆزانە، ز بۆ من، ھەنە، نە زى خوهستەك، مراز و خەيالىن وەها. مينا بەرفەندەيە كە خورت كۆ خوه ز سىنگا چىان رىزگار كەرە و بەر ب گەلىپىن بىيىنى گەپ دەب، من زى خوه ز زېنجرىتىن وەختى و نىرەتىن كۆ وەخت ل ستووپىن ئىنسانان دكە، رىزگار كەرە و مينا بەرفەندەيە كەن بەر ب گەلىپىن خەون و خەيالىن خوه بىيىن بھورى گەپ دېپ.

ھەرودەكى قىچەمنى دېجەلەپىن كۆنەا، چەند گاڭ چەم ب دوور دەھەركە؛ ز چەرخا وەختى رىزگار، ز ھەممو بارىن وەختى نازاد، ز ھەممو كەسپ و كۆسپىپەن وەختى سەرەست، لىت دەھىنى وەختى دە دناف كۆ دەھشىتەن دەنگىن بھورى، ب خوشەخوش، و دەورانان دە، بىن رە. بەلى مينا دېجەلەپىن كۆ دناف پېتلىن وى دە دۆ، ب دنگىن بھورى، ھەممو دەور خوه ب ئىرەز ئىرەز، ب دنگىن تېكەل ئېن ئىرەز، ب گورەگور، خوه ب سېھەن دگەھىن، ھەممو دەور دەوران، تەقى ھەممو رەنگ، دنگ و تاھەتىن خوه، ب ھەف رە، جارنا تەقىيەق و سەرەپەن بۇوپى، جارنا ل كېلەكە ھەف و ب دۇوزان و ئاھەنگ، دەھەركەن و پەرگال و سەرىيەتەتىا ھەباتا من، ھەياتا وە، ھەياتا ئەھلى دەر و دۇرەن چىم تىن پى.

ئىيىدى نە كېفخۇدەشى، نە كەسىر، نە ھېشى، نە ھەشەستنا خەيالان ز بۆ من مايە. نە مال و ملک، نە شان و شۆھەدت، نە مالبات و زارۆك، نە حەساب و كتاب، نە هاتن و مەنفەات... حەتا بەرى نەا ب چەند مەھان، ز ھەممو تاشتىن من ئىيىن ھەياتى كۆل سەر رىا ھەياتا من ئا فەتلۇكە يەك ب يەك و نەدا بۇون، دو تاشتىن من مابۇون؛ سەتىر چوو، ھەللىا و خورجى. دنگىن من زى ئىيىدى دچە. چو تاشتى كۆ ئىيىدى من ب ۋىتى ھەياتا كامباخ ۋە گەرىيەدە، نېنە و نەما. تەقى چەرخا وەختى ل دىزى بېرائىن، خەون و خەيالانە، نەا ئىيىدى ب تەننى تەدقىگەرا خەون و خەيالان، ھەركىنا وان ئا بېراوەست ھەيە و مايە. ھەدفا من، ئىرەز، ئىيىدى ب تەننى ئەشە؛ ئەز بەكارىم خوه بگەھىن بىن كەلەپەن خەون، خەيال و دنگىن بھورى و وان ۋەگەز ئىرەز، ھەيە كۆ پەرگەنە و تەقىيەق، بگەھىن وە، نەشىن نۇو، دنگىن دەور و دوراپىن بى. نەا زەز، ب تەننى، ز بۆقىن يەكى، دل دكە كۆ ھەنە كە دەپىش، بىيىنى چو مەھەستە كە ھەياتا رۆزانە، بىيىنى چو ھالەتكى ئىنسانى مينا ھەسپىدى، زكىرەشى، كىن و نەفرەتى كۆ ئىنسانان دكە دىلى خوه، لې بەلى ھەن زى ب ھەز و ئەقينا گۆتن، ۋە گۆتن و بەھىستىن، ب بەھىستنا دنگىن بھورى و ب خەيالىن بھورى و ب بېرپىن تەفگەر و لەباتىن رۆزىن بىن، خەتىن سەرەكە و كەتكەتىن وان ئىيىن خەوش -نەخەوش، چىن -نەچىن بىن رۆزىن بەھورى، بىن رۆزىن بىن، چەند رۆز، چەند ھەفتە بىن دن بېش، مينا چەمن دېجەلەپىن كۆ ھەر تاشتى دېنە، بەھىسە و ب دنگىن خوه بىن خاس، ب خوشىنا خوه ۋەدىپىز، مينا ئاشا كۆ جارنا ب تاشا گەرم، دىيار، زەلآل، لەيالان دەد، جارنا دناف مۇز دەھەمانى دە قەشارتى، نەخوبىا، جارنا مينا رەنگىن تەپىرى تاۋىس رەنگىن، ب شۆخ و شەنگ، جارنا مينا چىرەكەن تەپاراتى خىزىن، ب كەسىر و ۋان.

ھەماچ بىگەر ھەر شەق، پشتى كۆواپىك و كوندىن شەقى زى ئىيىدى دنگىن خوه دېن، مينا كۆ ھەن دنگ بانگى من دكەن، ئەز هشىار دېم. دنبا ھەن تارىبىه، سەتىر نەچۈونە ئاشا، تېرىتىن تاڭىن ھەن بانگى دنبا

سسيدا، تاليم و زانيايان دگرها، ب مازهليين خوه ييتن بيهمنهدان و رازانى كۆھرم هونك و بىدەنگ بولو،
بيپايان بولو.

مهدرهسا سۆر کۆب خوە زى مىينا كەلهەكى بwoo، نە دوورى كەلهە جزىرى و قەسرا مىير بwoo. هەنەكى ژچىم ب دوور، لى نەزىكى برجا بەلەك، قەسرا مىير و نىزىكى مزگەفتا سلىمانىين، تىرىھ و مزگەفتا نوه پېتغەمبەر بwoo. مەدرەسە كۆھەرتىم ب شىنىيان، بى مىيىشان، رىيى، شىيخ، مەلا، ئالىم و دەنگبېئان فە تىنى بwoo، د ناشا بازىر دە بwoo. هەرەرتىن دە ب قاسىي سەدد، سەدد و بىيىست شاگىرت، ب قاسىي پانزدەھ، بىيىست فەقە و ب قاسىي دەھ سەھەيىدا ھەبۈون. ئەو ھەمۇول ور دەشىيان، وان ل ور دخوارن، قەدەخوارن، رادزان، دخواردىن و تەرييە دبۈون. مەدرەسا سۆر نە ب تەنەتى واردەكى گىرىنگ تىن علم و ئىيرفانى بwoo، ھەرودەها مالەكە گەرم ئا مالىباتا مسلمانان بwoo زى. خوارن و قەخوارن زى كىيم نەدبwoo، مىقاتخانە ھەرەرتىن زى بwoo. و ھەمۇو مەسىرەفا مەدرەسىن ل سەر قەسرا مىير كېيىت بwoo.

هه ما ج بگره هه مهو ناقدارین ئەدھىياتا كەفنا راه ياكىرىدى ل مەدرەسا سۆر خودنديبوون. مەلايىن جزىرى كۆز ب دیوانما خوه ناقدار بwoo، هەم ل مەدرەسى خودنديبوو ھەم زىي مامۆستىيەن مەدرەسى بwoo و ل ور وفات كىرىبو و ھاتبىو قەشارتن. فەقىيەتىريان كۆشاڭرىتى مەلايىن جزىرى بwoo و دەساستى خوه دە دنگىپېشى كى خەلکى بwoo، كۆب شىير و ديوانىين خوه ناس بwoo، ل ور خودنديبوو. ل گۇرا گوتىنان، سەعىيدىايىن ئەحمدەدى خانى كۆ دەستانما مەمى ئالان قولپاندبوو سەر شىيرا مانزووم و زىي شاھاسەرەكە مىينا مەم و زىن ئانىبىو پىن، كۆ مە زىي كەتابىين وي، نەمازە نۇويارا كۆئەويى زىبۇ مە زارەكان نەقسىبىوو، ل مەدرەسى دخوندىن، ل ور خودنديبوو. و ھەن كەلهك كەسىن دن ئىين ناقدار كۆز ئەسەرتىن نەمر ئانىبىوون پىن.

بهلى، جيئهنى كۆ مير دل كريبوو كۆئەزلى بىوما و من تى ده دل، روھ و مېشىنى خوه تەربىيە بىرا، جيئهەكى و دها يىن دەنگىتىن تىتكەل ئىين صىبر، خىرەت، مەغانەت و مانۇوياتىنى بىوو. ئاقلى كۆ تاجا زىرىن بىو و د سەرىي ھەركەسى ده نىن بىوو، لە مەدرەسا سۆز، داش رۇۋەپەلىن كتابان ده بىو و كتاب ھەممۇل ھېشىغا من بىوون.

مینا نهایت بیرا من، گاش ائا پی خله ف د وی روزا گهرم و رونی یا پاییزی ز هز تسلیمی مام سه فتو
کرم و مام سه فتو زی نه برم مهد رسنی و چاخا ئدم د دریین زد خم ئین ز داری گوزان ره به مرین و من گاشا
خوه یا یه کدمین ناشیت دنیا زانین و تمریبی، هنگتی، ل یهوانی، بهری کوتا مام من تسلیمی سه عیدایین
مهد رسنی بکه، وی، ل نک سه عیدایین رو و ترش، ب قاسی چهند کنی، کمن ل سه رو وین وی، مینا ههر
گاشی سمبیل بادایی، شال و شاپکیت ردنگین و پاقز شدیایی، ب فکر و بالداری، ل من نهییری، ب هردو
دستیین خوه قاما من ئا هنه کی خوار راست کر، دستی خوه بین راستی بر سه ری من و کته ب کته گوته
من؛ برو، گوهن خوه بد من، چان گوتتین من بکه گوهار و بخه گوهن خوه... ل سه داخوازا میر، نیرو
ههیاتا ته دکه ف سه ریبه که نوو، ریه که بی ریز، گدی تو بی، تو وحه تا مرنی قش شیره تی ز بیر نه کی؛ زانین،
کسی کول زیره، بلند دکه، نه زانی، که سی کول زوره، نزم دکه.

بیگومان من، ب ههجهانا خوه یا زاروکتیئی و ههشی خوه یین خهشم، گوتنیین مام و شیرهتا وی د ددهمه که

و خود است، هزاری زی بیشتر. ده تاسا من تری ناف بکن، قوتیا جخاری، هسته و خود لیدانکی بین و دهین کیله کا نشینیمن من، دهربین دلخ خوه فه کن و ل دهنگین کو د به ریانگین سبه هیین چه من دیجله بین ده ل هف هاتنه، گوهداری بکن.

دنهنگي مهدرهسا سوئر ڙ دنهنگين تيڪله هاتبوو پئ؛ دنهنگي سهيداينين خوهدي علم و ئيرفان، دنهنگي فهقههين کول سهير ريا علم و ئيرفانى بونون، دنهنگي شاگرتبيين کو هئي هايا وان نه ڙ علم و ئيرفانى هه بورو نه ڙ چهارخا فلهکي، دنهنگي بانگفانى مزگهفتني کو روزئي پيٽنج جاران ههمو تواخا مهدرهسيٽ تئي دكر، دنهنگي پيشنميٽ کو ب ريز و ريزداري، رتبهه ريل ئاهلي دهاتن مزگهفتني دكر، دنهنگي قوتايبين کو دكهه تن هجرههين مهدرهسي و تئي دل خوداين ئالمين دفکرين و دهريسين خوه ڙ بهر دكرن، دنهنگي كاهنيا حهوشا مهدرهسي کو هه رتم ب خوشخوش دهه رکي، دنهنگي ئايدت، ههديس و دهريسين کو ڙ مهزليلين بيههه زمار ئيٽين مهدرهسي بلند دبوو، دنهنگي خوهندنا دهرسان کو ڙ دهرسخانان دهردچوو و دنهنگي فاتييههين کو هه رتم ڙ گورا مهلاين جزيٽي ڏدگوههه زي مهدرهسي...
...

د وختا مه ده، مهدرسا سر، يك ژناقهندتین هری گرينگ ئى علم و ئيرفانى يىن هه مسو مەزۆپەتاميا ژورين بوو. مهدرسەيىن كوردان ناسن، مهدرسەيىن وهستانى، كۆ با هەرى مەشهور مەدرەسا مېر حەسەنەتى ولەيىھ، مەدرەسەيىن وهستانى، غەيدايىت، يىن بازارىن چۆلەمپىرگ، بازىد، فارقىن، تامەد، چەپەخچۈر، سىرت، مۇوش، بېدىلىس، نۇرشىن و گەلەك دەشقەرىتىن دن، ھەم ب ناش و دەنگن ھەم ژى وارى زانىن و علمن. لى بەلىنى د ناش وان ده، ب قاسى كۆئەز دزانم، يا هەرى ناۋىدار و هەرى گرينگ مەدرەسا سوۋەر، كۆب دەستى مىرىتىن وهلاتى جىزىرا بېتات ئاقا بۇويھ و ھەرتىپ تائىكىارى و چاقەنەريا وان ھەپاتا خوھ دەۋام كريه. ژ بلى مەدرەسا سوۋەر ھن مەدرەسەيىن دن ئىتىن ناۋىدار ئىن جىزىرى مىينا مەدرەسا مىير عەقدال و مەدرەسا سولىيمانىيەن ژى ھەنە. لى مەدرەسا سوۋەر، ب ئاشاھىا خوھ كۆز قەرمىتىن سوۋەر ئىتىن ھوناندى ئاقابووبۇو، ب تىرىيەتىن خوھ يىتىن موهىم كۆز بۆ ھەممۇ و ھلاتى كوردان موهىم بۇون، ب ئالىيم و سەيدايىتىن خوھ يىتىن بىزارتە كۆل ھەممۇ و ھلاتىن رۆزھەلات خودى ناش و دەنگ بۇون، ب تەربىيا خوھ يا مىينا پۇلا كۆشەت و رۆز، سال دۇنۇزدەھ مەھ دەۋام دك و پەروردەدىبا خوھ يا مىانا ھەقىرىشىم كۆز چەند سەد سالان و ب ۋەر دەھر و ھەر ل دار بۇو، ب ھەۋشا خوھ يا فەرەھ كۆھەرتىم شىتىن و گەمش بۇو، ب ئەيواپىن خوھ يىتىن ھونونك كۆب ستۇون، كەمەر و كەفانىتىن خوھ كۆز جەلدە كە تايىبەتى يا ئاشاھىيى دانى پىن، ب كتابخانايَا خوھ يا دەلەمەند كۆز دەھمۇ جىيەنان ئىسلامىيەتىن ده ناۋىدار بۇو، ب رەھلە، رەف و ھەجىرىتىن خوھ يىتىن بېچۈوك كۆز زىكتى دىوارەن دە قەكۈلاندى بۇون، ب مىزگەفتا خوھ يا نەقشاندى كۆل سەر رىبا ھەقىرىشىم كۆز و ھلاتى رۆمىتى حەتا چىن و ماصىچىنى دچوو، قۇتناغەكە ئەساسى بۇو، ب نىشتىت، ھەدىسى و گۇتنىتىن بىزارتەتىن رېزداران كۆل دىوارتىن مەدرەسى كۆلابى بۇون، ب دىوارتىن خوھ يىتىن چىكى سوۋ كۆد بەريانگ و ھنگۈزان ده ب شەوقە كە سوۋ دېرقى، ب گۆزىن مەلايىن جىزىرى و مالباتىتىن مىبرىكىتى كۆل ھەممۇ ھەر تىمىت زىارتەتكەھەكى ناس بۇو، ب پەنجەردەتىن خوھ يىتىن فەرەھ ئىن چاخكىرى كۆتىرىتىن تاشقى تىن رە درىتىتى ھوندر دكىن و ھەرتىپ شەۋەت كە زىرىن درەشاند ھوندرى دەرسخانان، ب مىقانخانَا خوھ كۆز چەند مەزەلان ھاتىبۇو يېت و ھەر شەۋەت تىن دە جەقاتا

ئا دېجىلەپىن درېشى ھاوېردىز دىرى، دېرى. ل ھوندر، ئەم ل ھەمبىر ھەف، ل كىيىلەكا پەنجەرى، ل سەر دۆشەگىين رەنگىن ئىين رىسىن روونشات، رووپى مە ب تىيرېشىن تاشى رۇنى، ھى زى خەول سەرچاشى مە، ب قاسى كىيىلەكى بىدەنگ، مە ل ھەقۇدو نەھىرى. ئاپىن خەلەف، دىسان ب پەتەپتا سترانەكى، تاواكى خۇ تىشى شىپەر كەپ، ئانى تىسى يېن ھشك تىن دە ھورۇ كەپ بەقچىپۇ خۇ يېن دارى دەست ب خوارنى كەپ و ۋە من پېرسى،

خۇرتۇ، ما توژى ناخوازى؟

نو، من گۇتنى و من رووپى خۇ ۋە زېرەندا د پەنجەرى رە ل چەمنى زەلال كۆب رەنگىن كەسەكەسۈرەكى شەوق ددا، نەھىرى.

چىيە؟ وى پېرسى، ج دەردى تەھىيە؟ مىنا كۆپ وى فاھم كىرە كۆئەز ل تىشىتەكى دەكىرىم.

ئاپىن ئەز ئىنى تىشىتەكى بېتىم، لى مەخەيدە، من ب دەنگەكى گەلەكى نزم گۇتنى.

نا، كورى من، بېتىم، ئەز ئىنى نەخەيدەم، چما ئەز ئىنى بەخەيدەم ئەز ناخوازىم ئاپىن خەلەف، من دل نىنە كۆئەز ھەرم مەدرەسى، بېتىم كۆئەز ئى بەنھىرىم، من زى رە گۆت. ئەز ناخوازىم بىم مەلا يان زى سەيدا، ئەز دخوازىم، مىنا تە، بىم دەنگىيىش، بىم شىغان...

ل سەر گۇتنا من، ئاپىن خەلەف كۆحەتەنگى گەلەكى جىدى بۇو، ب قاسى چەندەكى كەنیا و پاشى دىسان، ژەتسەپىتىكى، دەست ب وى سترانا ئېخور كە، مېر و مەلەكان دان مەدەھان و خاسىت ئاشا قوبەھان رۇناھى دابۇو بەرئ سېھەن...

من ل رووپىن قەرمچى يېن شاقانى مىرىن بۇتىيان نەھىرى، رىبە و سەمبىلەن وى سېپى دىرى، ئەنیا وى ب خېزىتىن ئومەركى نەچار و كال تىزى بۇو، ژەر كۆھەما ج بىگە دران د دەث دەنماپۇو، لېقىن وى ل سەر ھەف سوار بۇبۇون. دەمارىن قىركا و، مىنا كۆئەول دەر بن، سۆر دىرىن. لى بەلنى چاۋىن وى مىنا چاۋىن زارۇكەكى بچووڭ دلىستەن، ب جۇشا دەستىتى سىنى، ب ھەيدەجانا سترانى، ب كەلا ئىيىسا ھەپاتى... نا، ئەز فىكىرىم ھەنگى، ئاپىن خەلەف نەشقانەكى خراب بۇو، ژەر قاشى ئەو، ب وەختا كۆھەر و ھەر دەھەركى، بۇبۇو شاقانەكى يەكتا، ھۆستەيى شخولى خۇ و زانايى دەنگان. لى بېگۇمان ھۆستەھى و زاناهيا وى، ب كەدا سالان و خىرەتا ئومەركى ھاتبۇو پىن، د پەتەپتەكى شاگارتى، خەمشىمى، نەزانى، شاشى و كىيمانىان رە ھۆستەھى ھاتبۇو، خەرەجىن قالا، كار و شخولىن رەزازان، پېتەندىتىن بىمانە، تىشىتىن بىتىكىر، وەختىتىن بىتىكىس ھەمۇو ل پەتەپتەكى دەھىاتا ئاپىن خەلەف دەمابۇو؛ شاقانى، بلۇر، ستران، دەنگ و گۇتن. كېفخۇدشىا وى يا ھەپاتىن، ئىيىدى پېشىتى كۆتۈرىشانان زى خاتىر خودستبۇون، ب تەننى ئەو بۇون؛ بەرخەكە نۇۋازىي كۆب دەستىتىن ھۆستە يېتىن ئاپىن خەلەف، جارا يەكەمین، پىن ل عەردى دىرى؛ سترانەكە نۇچىپۇوبىي كۆپ وى ب ھەنچەتا داۋوت و دىلاتىن يان شىن و تاھرىن ل ھەفت ئانىبۇو، كەلامەكە

زەھەف كورت دە، پېشىتى كۆئەوى مەدرەسە تەرك كەپ و چوو، ژېپەرن، لى بەلى ئەو گۇتن و شىپەت، ب دوو رە، جار ب جار، د ناڭ رووپەلەن زەربۇوبىي يېتىن كەتابان دە و ل سەر رىتىن فەتلۆزكە يېتىن ھەپاتا من، ھەرتم پېرگى من ھاتن، كەتابان و ھەپاتىن ئەو ھەرتم ب بىرە من ئانىن و ئەو زى بۇون مىنا قى گۇھارى گوھىن من و بۇون پەرچەيېتىن ھەپاتا من، روو و ھەشىتى من.

دەنگىن تەرىپىا روو و ھەشە من، ھەكە ئەز راستىيىن بېتىم، بەرى كۆئەز ل مەدرەسا سۆر دەست ب خۇندىنە بىكم، كەتە دلى من. بېتگۇمان ب دەنگ، ھەست، جۆش و ئالىكارىا ئاپىن خەلەف كۆرۈپۈن من بەر ب مەدرەسا سۆر، علم و ئېرفانى زېرەندا.

ھەرقاكسى مېر داخواز كېپۈر كۆ من دەست ب خۇندىنې بىكرا زى، من دل نىن بۇو كۆئەز بچووما مەدرەسا سۆر. ھەرچەندە خەلەتكى ب پەسەن چېيل ل مەدرەسا سۆر دىرىن، ئەوچەندە زى ب خۆف و ساۋ. سەيداپىن مەدرەسى ب ھەشكەمىي و زالىيا خۇ، فەقەھەتىن وى ب رووتىشى و ماخروورىا خۇ، ھېرىپەيىن وى زى تارىتى و تەننەھەپە خۇ ناف دابۇون. ھەركەسى پىن دزاپىبۇو؛ تىشىتى يەكەمین كۆشاكىرت ل مەدرەسى هىن دبۇون، چوو لېدان بۇو، دا كۆشاكىرت ھېنى دەرسان بىن و ھەمۇو كەتىپەن دەرسان زېھەر بىكىن. ژخۇھە مەدرەسە زى، ژەللىيەن دەرۋە، ب دیوارىن خۇ بەن لەند و ب قەرمىتىن خۇ بېتىن چارچىك، مىنا زىنەنەكى دەخويما، كۆز زىنەنەنا كەلەھى زى خرابتى بۇو.

چەند رۆز ب دوو وى رۆزا پېرۋە ئا نەورۆز و دەستەلەتىيا مېر رە، رۆزەكىن، چاخا ئەز ھەشىيار بۇوم، تاڭلىي، ئەززە مەزەدىن من و ھەمە كۆ مىنا ھەر جارى ب فس و تىرىن ھەمە گەنە بوبۇو، دەركەتم و چووم نك ئاپىن خەلەف كۆل ئاخىرى بۇو و مېھەكە كولەك دەۋشىيا. سترانەكە كەۋنارە كۆگۆتتىن وى ب ئاپەتىن كەقىن ئېن جەھوو و فەلەھان دەشىيا، ل سەر گەنەن دەما، مىنا كۆئەو ھەر دەن، وى ستران و كەلامەن دەلى كۆتۈن كۆچۈن كۆچۈن كۆچۈن نە گۆتتىن وان بەھىستبۇون و نە زى فاھم دىنیا يەكە دن، وى ستران و كەلامەن دەلى كۆتۈن كۆچۈن كۆچۈن نە گۆتتىن وان بەھىستبۇون و نە زى فاھم دىن، مىنا كۆئەو زى دنیا يەكە دن ھاتىن. ل ئاخورا بىتەنگ كۆز زى بېھەنەكە گران ئا ترۋىشكى دەھات و ئېنسىتىن زى ھەنەكى ساۋ دەركەت، ئەز زى، بىتەنگ، ل كىيەلەكَا وى، ل سەر توتىكان، روونشىم، من ئەلبىكا شىرى ھەنەكى دن بىن گۇھانىتىن مېھەن و گۇھىن خۇ دا سەر ستران و ماقامىن وى كۆگەلەكى ژ ماقاماما سترانىتىن كۆمە دزاپىبۇون جەھى بۇو.

عاشق و ماسۇوق مەفتە د دەستە
مە مارا زەخۇ دەخوھەستە
مە مارا زەخۇ دەخوھەستە
پاشىتى كۆپ زەخۇ دەخوھەستە...

پاشىتى كۆپ زەخۇ دەخوھەستە كەتە ئىيىشى تىشى شىپەر كە، بېتىم كۆز ھەف رە تىشىتەكى بېتىم، ئەم راپۇن سەر پېبان و دەركەت دەرۋە. دەركەكى ئاخورى راست ۋە دەركەت دەرۋە ھوندرى مالىتى، لى ئاپىن خەلەف ئېجىار دەرىيەن دەرۋە رە دەركەت. ل دەرۋە رۇناھىتىن لەيلان دادا، ئاسمان زەلال، ئاشقا چىيم زەلال، ھاوېردىز زەلال بۇو. پاشىتى كۆپ مە ب قاسى چەندەكى ل دۆزرا خۇ نەھىرى، ئەم زېرىن ئالىيەن مالىتى كۆدۈپەن ئەنەن سېھەن

نایپ، ئەز ئىچ چما دۇنزىدەت ئان ئى پانزىدە سالان ل وى مەدرەسى كۆمینا زىندانەكىيە، بىيىنم؟ دەسا كۆز ئەز ئى مينا تەل دەشت و زۆزانان بىم، ل بلوورى خم و بىسترىم؟

هنگىنى وى ب قاسى كىيلەكى ل من، ب بالدارى، نېھىرى، تاۋەكى خوھ بىدەقى خوھ و شىرىت كۆتى دە مابۇو، قەخوار و تىشىت كى كۆئەز ھېچ ل ھېشىتى نەبۇوم، ئى من پرسى؛ بىر، ئەف سترانا كۆت من نەها گۆت، سترانا ج بۇو؟

سترانا بۇو، من كۆتىن، دا كۆئەز بەرسىقەك، لى بەرسىقەك تەوش بىدىنى، سترانا شقانان بۇو. نۇ، ئەوى، گەلهكى جىيدى، گۆت، نۇ كورى من، نۇ، سترانا شقانان ژ بۆمىھ، بەرخ، بىن، نېھىرى، كاھر بەران، گىسەك و جەلەپىن دن ئىين حەيوانانە، ئەف سترانا كۆت من نەها گۆت، دئەساستى خوھ دە، نە سترانە. ئەو، دوايە، دوا مەرثان، دوايا رۇناھىيەن، بەريانگا سبىن، دوايا مە يېرىدىان.

ب گۇتنا وي رە بىيەنگىكەن كەنەتلىكەن، دنيا كۆنۇو ھشىيار دبۇو، ۋەخوھ تارام بۇو. نە گولىزەرا گولى رەشك هي ھشىيار بوبۇو، نە ئى هەممەبىن فەستوۋۇز. زنجىرا چىايىتن ئابادىن ل دوور د ناش مۇز و دوومانى دە، مينا ئەفسانەيىتن كەفشارە كۆھەرتىم ل سەر زمانى ئاپىن خەلەف بۇون، دخوبان، چەمنى دېجىلەبىن ب نازەننى خوھ دە با دىك و بىر ب ژەر دەھەركى. ھەياتىنى ل دەرەقە ئى دەست بىي كرپۇو، ل پەھىچىم، د ناشبەرا چىا و چىم دە، كەرۋانەكى درېز كۆز ھەسپ، كەر و دەقەيان ھاتىسو پىت، بەر ب ئالىي و ھەلاتىن موسول و باسرايىت ب رى كەتبۇو و ژ بازىتىر ب دوور دەكتەت. چەند سەگىيەن ترال ل قراخىتىن چىم باز ددان و دلىستن. قاز، وەردەك، مىرىشك و دىك، پەرەگەنندە، ب درېشاھىا چىم رە، ھەرودەكى كۆئەتو ۋە ئاپىن خەلەف كولەك بىن، دىگەريان. سوارەكى ل سەر مەھىيەنەكە مەزن كۆ جاھنیا وئى ئى ل پەھى بۇو، بەر ب چىان ھەلدەكشىا. رەفەكى تەبىيەن مەزن ئىين قولنغان ئىھر وسان بەر ب وئى ئالىي، ل ئاسمانا چىكى زەلال دەفيان.

من ئاپىن خەلەف كۆھەما ج بىگەنەرەت ب كىيف بۇو، چو جارى ئەچەند جىدى و بىيەنگى نەدىتپۇو. بىر، وى دسان دەست ب ئاخافتىنى كر و گۆت، ژ بىر مەكە بىر، ناشقى تە ژ براھيم پىتغەمبەر تىن. ناشقە تە پىرۋەز، ھەم ناشقى پىتغەمبەرەكى ھەمو دىنانە، ھەم ۋە بىرا و ھىيمە. ناشقى تە، ھىيمى براتى بىن يە. ھەمۇ دىن برا نە، خوددايىن ئالىمەن، ب گۇتنا مە، يەزدانى دلۇقانى دلۇقىن، يەكە، ھەمۇ دىن ۋە پىن رە نە. چ ئىزىدى، چ مىسلمان، چ فلە، چ جەھوو. ناشقى تە تىمىسالىن ھەمۈپانە... لىن بەلنى دەشقى تو تىشىت كى ھېچ ژ بىر نەكى، ئەم، تو ۋەزى تىن دە، ئىزىدى نە. ھەرقىقا س ل مالا مە قورانى كەريم ھەبە و ناشقى ھەممە ژ مەحەممە، رەسىولى خوددا، وەرە ۋەزى، ئەم ئىزىدى نە، خوددىتىن دىنەن ھەمو دىنان، زمانى ھەمو زمانان، كتابا ھەمو كتابان... باڭ و كايىن مە وەها دەكتەن، يەزدانى دلۇقان ب زمانى مە بىن شىپەن ئاخقىيە، ژ لەورە، كتابا مە مىسەحەفا رەش ب زمانى كوردى داھاتىيە... لىن بەلنى يەزدان يەكە؛ دلۇقانى وي يەكە؛ رەحمەت، وۇدان، مەرھەممەت، نور، گەرماھى، رندى يەكە؛ شەق دكارن رەش، ئاسمان گىرتى و ھەيام جوون بىن، لى بەريانگا سبەھىنەرەت يەكە، بەريانگەكە نۇو، تەزە، زەلال و سادە؛ رى دكارن گەلەك بىن، لى دەرىيەن زانىنا روه و دل يەكە. تو ھەرە مەدرەسىت، تو دى بىيىنى كۆمەدرەسە دى تە بەدە سەر رىيەكە راست ئا تەرىيىا روه، ھەش و دل...

كەفشارە يَا ئىنسانىيەتىن كۆز بىر بوبۇو و ب دەنكى ئاپىن خەلەف شەدگوھەزى نەشىشىن نۇو؛ گىيا يەكى نۇوھېشىنەتى كۆنيشانا ھەياتى و مىيەسەربىا پىتى بۇو؛ گۆتنەكە كەملى كۆتى دە گەرماھىا ئىنسانى ھەبۇو و مەھسەلەيەكە خۇوشلەھەۋەتەتى كۆ گوھداران ھەر دخوستن لى گوھدارى بىن. ژ بلى ۋان نە مال و ملکى دنیاپىن، نە شان و شۇرەتا وئى، نە ۋى خەرەج و كەفتۈلەفتا وئى خەما ئاپىن خەلەف بۇو. زەركەك شىرىت تەزە كۆز گوھانىن تىشى يېتىن مىھەكە قەرقاش دەتە دۆتىن، پارىيەكى نان ئىت تەزە كۆب دەستى پېرەزىن جىران ل ئارگۇونان دەتە پىشاندىن، بلوورەكە سپەھى كۆز دەور و دەورانىن سترانىن كەفشارە يادىكەر مابۇو، شىپەھى كى دلسۆز كۆھوچەداريا وان ب كۆتنە ئاپىن خەلەف ھەبۇو، گوھدارەكى بەرەق كۆمینا و دخوست دەرىيەن دلى خوھ ل بەر سەرىپەتەتى و دەستانان ۋەتكە، ئەقىنەكە كەرم ئا بېرىشانەكى، يا ئاغا و ھەلاتى دېجىلەپىن، يا بەريانگىن سبەھىن، يا بۆرۇنا بەرانەكى قەرت، يا بەنەقشەكە نۇويشىكۆشى كۆھەمۇ پەرچەپىن بچۈوك ئىين ھەياتا ئاپىن خەلەف بۇون و گۆتنەكە نەرم كۆ دەرىيەن دل و روھان ۋەتكە... ھەياتا ئاپىن خەلەف ژ ۋان ھاتبۇو بىچ.

ئاپىن خەلەفنى كۆھېچ نەدگوھەرى، ھەكە ئەم درانىن وى كۆرۈز ب رۆز كىيەتىر دبۇون، لىنگى وى بىن كولەك كۆرۈز ب رۆز دىۋارتر دبۇو و خۇزوپىكا وى كۆرۈز ب رۆز پىشت لى خوارتر دكىر، نەھەسبىپىن، ھېچ كال نەدبۇو، جار ب جار، وەھا گۆتپىوو من، كورى من، ھەزار رېپەن ھېنپۇون و زانىنىيەن، لى بەلنى، ژ بۆ كۆتوبكاري خوھ بىدى سەر رىيا زانىنىي، تە ھېسانى، زەلالى و سادابۇون دەقىن. شخولى تەچ دە، بلا بىبە، لى دەقى ئەم زەلال، سادە و ھېسان بە، ئەگەر خەلەك ژ تە، ژ شخولى تە، ژ گۇتنا تە فاھم ناكە، ھەنگى دەقى تو بىزابى خوھ بىدى سەر رىيا زانىنىي، تە ھۆستەھىن شخولى خوھ بىي؛ ھۆستەھى ژ تەقىيەھەقىن زەلالى و سادابۇونى، ژ زەھەممەتى و زۆرى ژ ھېسانىبۇونى دەرخستتە؛ زەلالى، سادە و ھېسانپۇون ل پەھى چىايىتن زۆر و زەھەممەتەن، ئەگەر تو ھەلکىشىيائى چىيان و تە خوھ ژ گۆپىكىن وان كۆز د ناش مۇز و دوومانان دە نە، بەرا زېرىدا و تە خوھ ژ مۇز دوومانى رىزگار كر، ھەنگى تو ھۆستە بىي... ئەگەر ئەز دەكەن، دلىزم، دىستىم، ل بلوورى دخەن و ب ھېسانى دېيىق، تو باورەمە كە كۆ من د زىيانا خوھ دە زەھەممەتى، دىۋارى، زۇر و كېيتى نەدىتتە، ژ بەرقلۇنى، ھەممۇ زىيانا من د ناش نەچارى، زەھەممەتى و كېيتى دە بەھورى. من زاھف مرن و كوشتن، قەتل و قەتلىعام، بىندەستى و بىيگاھى دېتىن و ژيام. لى من ھەرتەم ھەول دا كۆئەز دكارم ژ زەلالى، سادەھى و ھېسانىبۇونى بەگەھىنەم، ژ لەورە من ژ دۇلدىبۇون، ترس، سووزەنى، شەك، ترالى، سەرسارى، تەمەللى، ھەسۋەدى، پۆزىلەنى، زەخەللى، شخولىن دەرەوين و فۇرۇتىن شالا رۇو بادا. من ھەرتەم خوھ دا سەر رىيا شخولى كۆئەز دكارم پى رايىم، ھەقاليىن كۆئەز دكارم بىن رە بىم، گۇتنا كۆئەز دكارم ژ زەلالى و كېيەخەۋەشىيەكى بىنپى... تو ۋەن يەكى چو جارى ژ بىر نەكى، تو گۇتنا من بىكى گۆستىر و تىيەخى تلىبا خوھ...

گۆستىرەن ئاپىن خەلەف و گوھارىن مام سەفتە كۆرۈپ رىيا زانىن و تەربىيا روه و ھەش ل بەر من قەكىن... وى بەريانگىن من ل روپۇئ ئاپىن خەلەف كۆب عەرددەكى نۇوچوتىكى دىشبيا، نېھىرى و ئەزىز دەرس و تە جىروپەپىن وى فەرىم. خۇرتق، توج دېۋىتى؟ ئەۋى گۆت و ئەز ژ دنیا خەم و خەبالان ۋەتكەن دەنگىز نە خەم...

ههرفیین ماحمه‌مده‌دی، یهک ب یهک، نشسی و ئەو یهک ب یهک، لىن جار ب جار، رۆژ ب رۆژ، هەفتە ب هەفتە، ب مرووزه‌کى تىرىش و ب صەبرەكە فەرەھ، ھېنى من كر؛ ئەلیف، بىن، تىن، سىن، جىيم، ھى، خى، دال و ھەرودەها يېتىن دن... ھەرفىين كۆپ ب مۇورىيان دشىبيان، لى سەر كاخز بۇون، لىن ب نىزىن، خىرىت و شقا يا ستار كۆل كۇو دكەت ئىت ئاگىر دېرىستاند، ئەو دبۇون دەنگ. ب دوو ھەرفان رە گۆتنەن، گۆتنىتىن نشىسىكى كۆز د ناش رووپەلىيەن كتابان دە، بىتدەنگ، بىتپەن، بىپەن، بىپەن نشىستى بۇون و ل ھېشىا من بۇون كۆئەز وان بقۇلىپىيم سەر دەنگان و روھ بدم وان.

كتابىيەن كۆمە دخوهندن، پرانيا وان ب عەرەبى، ھېنىن وان ۋى ب كوردى بۇون. درس گەلهك، كتاب زاھاف، خوهندن و ژېھەركىن بىنداوين، شق و چۈچ بىتەھەتمار بۇون. ل گۆرا درس و كتابان فەقەھەك چجو، يەكى نۇو دهات، گۆتن، كتاب، دەنگ و شىتىو دگوھەرین، لىن ھشكاهيا سەعىدایيان، فەرتىن مەلايان، بىتباشىا فەقەھان و ئىشا شق و چۈزىان ھەر مينا خوه دمان. مەلايەكى مە يىن رىھەيس، چاقىەلۇق، دەقىگىز و زماندرىش ھەبوو كۆنناشقى وى سەبەھەتولالاھ كۆ من د جىيە دەناشقى وى ۋى چۈچ دەناشقى بەن دەنگىن كۆ دەستپېيك و كوتاھى نە دە، ب قاسى ئۇمرى خوه، ھۇون دېپەيشن و پىتەندىيان داتىن، دەرن و تىن، دخون و قەدخون، ئىنسانان دناسن و ب وان رە دېن، درس و تەجربەيەن ھەياتىن و دردگەن و دگەھىيەن ئىنسانىن دن، فيئر دبن و فيئر دكىن، دكەن و دگرىن، دقىرىن و دلۋىيان، دەپەپەن و دەھوپەن... و ب دەنگىن دەنگان ھەر تىشتى دكىن. گاڭا ئىنسان ھۆستەيەن دەنگان بە، ھنگى ھەر جەلەب دەنگ ب ھىسانى دقولىن سەر گۆتنان، گە سەر گۆتنا دەقىكى، گە سەر يا نشىسىكى.

چاخا مام سەفتەز برم مەدرىسا سۆر و من ل ور دەست ب خوندنى كر، ھنگى، جارا يەكەمین ئەز د ھەياتا خوه د پېتىرىگى گۆتنا نشىسىكى ھاتم. رووپەلىيەن دەفتەر و كتابان ل بەر من قەبۇون، ھەرفىين ماحمه‌دە دەنگەن كۆن ئەزىز بۇون، لىن د سالىيەن پىتىشىن دە من ھەرى زىتە ژەكتابا نۇوبارى يا سەعىدایيان خانى حەز دكىر و ھەرتەن ئەو دخوهند. نۇوبار، فەرەنگىكە بچۈوك بۇو كۆسەيدايىن خانى، ب كورمانجى، ژېز ھېنېبۇونا گۆتنىن عەرەبى، نشىبىبۇو دا كۆشاكىرىتىن مەدرەسان ئەو بخونندا. كتابا يەكەمین كۆ من د تاريا شەقىن و رۇناھىا رۆزى دە ھەرتەن خوند و ژېھەر كەر زىن، ژخوه، نۇوبار بۇو. سەيدالىيەن خانى كۆ د وختىن خوه دە حال و ھەوالىي مەدرەسا سۆر و ھەيە كۆ حال و ھەوالىي شەقىن دەرىتىن ئەن كامباخ كۆز مېش قە، پەرچەيەكى مەدرەسى بۇون-باش دازىبىبۇو، كتاب ژ بۇ مە زارۆكان لى كريو و تىن د دەنگ،

شىك ئىخسەن ئەحمدەدى خانى
ناشقى «نۇوبارا بچۈوكان» لى دانى
نە ژ بۇ ساھىپەر دا جان
بىللىكى ژ بۇ بچۈوكىن كورمانجان...

دەرىتىن زانىنى كۆئەز تى رە بەھوريوم و كەتبۇوم ناشا كاھنیا تەرىپىا ھەش و دل، داشتى ئەز بېتىم، د ئەينى و دختىن دە، ھەش و دلى من، د ناشبەرا گۆتنا دەقىكى و گۆتنا نشىسىكى دە پەرچە كر. و نە ب تەمنى ھەوقاس، ھەرچى جىھانىا گۆتنا نشىسى بۇو، ئەزل ور زى پەرچە بۇوم. د مەدرەسى د ھەرتەن قادىدىتىن زمانى عەرەبى و كتابىيەن كۆچىتلا دىنى ئىسلامىيەتى دكىن و پرانى ب عەرەبى ھاتبۇون نشىسىن، ھەبۇون. لىن چاخا من

دەنگى گۆتنا نشىسىكى و دەنگى گۆتنا دەقىكى ژ ھەقۇودو گەلەكى جودا نە. د دەنگى گۆتنا نشىسىكى دە كۆ ل سەر كاخزىن بىپەرە و بىتجان ئېن سپى و زەرن، گۆتنەن دەنگ نىنە، د دەنگى گۆتنا دەقىكى دە كۆ ب تەنلى د بىر و ھەشى ئېنسىيەن دىيە، دەنگ ھەبىيە، گۆتنەن نىنە. ئېنسان ل گۆرا داخوازا دلى خوه دەنگەكى دە گۆتنا نشىسىكى، لىن ھەرج گۆتنا دەقىكىيە، ئەو پېتىشى دەنگە و ب دوو رە، چاخا دەنگ ژ دەقى ئېنسىيە دەردكەش، دە گۆتن. گۆتنا نشىسىكى حاززە و ل بەر دەيە، ھۇون وئى دخويىن، وەردىگەن، ھېنى وئى دېن و وئى دگەھىن ھەش خوه. گۆتنا دەقىكى نىنە، ھۇون وئى ژ ھەشى خوه دەردىخن، دافرىيەن، ھەيات دەننى، ب ئالكاريا دەنگى كۆز دەقىكى و دەردكەش، ب ماقام و شىيەدەكى خاس، ھۇون وئى قەدگەھەزىن كەسىن ھەمبەرى خوه، مىنما كۆئەز نەما دكم. د ۋان ھەردو جەلەيەن گۆتنى دە، ژ دەنگ بىت قە، ھەر تىشت شاشى ھەقۇودو بە. تەنلى دەنگ وان دگەھىن ھەقۇودو. ژ بەر كۆ د ھەياتا ئېنسىيەن دە ھەر تىشت ب دەنگان قە گەردايىيە؛ ب دەنگەكى مىنما قىرىپەن ھۇون تىن دنیايان، ب دەنگەكى مىنما ئاخىننى ھۇون ژ دنیايان كۆچ دكىن، د ناشبەرا ۋان ھەردو دەنگىن كۆ دەستپېيك و كوتاھى نە دە، ب قاسى ئۇمرى خوه، ھۇون دېپەيشن و پىتەندىيان داتىن، دەرن و تىن، دخون و قەدخون، ئىنسانان دناسن و ب وان رە دېن، درس و تەجربەيەن ھەياتىن و دردگەن و دگەھىيەن ئىنسانىن دن، فيئر دبن و فيئر دكىن، دكەن و دگرىن، دقىرىن و دلۋىيان، دەپەپەن و دەھوپەن... و ب ئاليكاريا دەنگان ھەر تىشتى دكىن. گاڭا ئىنسان ھۆستەيەن دەنگان بە، ھنگى ھەر جەلەب دەنگ ب ھىسانى دقولىن سەر گۆتنان، گە سەر گۆتنا دەقىكى، گە سەر يا نشىسىكى.

چاخا مام سەفتەز برم مەدرىسا سۆر و من ل ور دەست ب خوندنى كر، ھنگى، جارا يەكەمین ئەز د ھەياتا خوه د پېتىرىگى گۆتنا نشىسىكى ھاتم. رووپەلىيەن دەفتەر و كتابان ل بەر من قەبۇون، ل بەر من دەست ب گۆقەندى كر و من ژ وان ھەرف و گۆتىتىن كۆ نە زىنلى بۇون، دەنگەكى و ھەياتەكە زىنلى ئافراند.

رۆز و ھەياتىن دەرس و دەرسخانان، خوندن و دەرسخانان ئىتىدى دەست پىن كريوو. د دەرسخانەبە كە بچۈوك دە كۆ ھەرتەن رۆزى بۇو و تېرىپەن تاشقى د جاخىن پەنجەھەيان رە خوه دگىھەنلىن ھوندر، تەقى ھەفت زارۆكىتىن دن كۆ زارۆكىتىن مالباتىن گەرگەران بۇون و ھەرى يەك ژ دەھەر دەكە جىزيرا بۆتان دھاتن، جىل و بەرگىتىن من نۇو، پۇرى من ب ھەقىنگا درىتىز و كۆ يَا ئاپىن خەلەف قوسىيائى، گوھارەكى نۇو يىن زىرىن كۆ مام سەفتە مىنما يادىگارا مېر دابۇو من، د گۆھىن من ئىن راستى دە، ل كىلەكە پەنجەھەيەكى كۆل حەوشە ئە مەدرەسىن كۆ ھەرتەن پاقىز و مالشىتى بۇو، دنھېرى و كەثانى وئى مىنما ھەيشا چاردەھى مەھى كۆ نۇو ھلھاتىيە، خودشىك و سېھەيى، رەھلەيەكە كەن كۆ شاگىتىن بەرلى من ئىن دە ب كىر و چاقۇپيان ھەن ھەرفىتىن كۆ دەقىا ھەرفىتىن ناشقى وان بۇويا، كۆلانىبۇون، ل بەر من، چاخى من ئىن ساخ گەھل سەر ھۆگۈتىن من ئىن دەرسىن، گەھل سەر گۆل و كولىلىك ئان ژى كاھنیا ھەۋشى، د ھەشى من ئىن تەقىيەھە دە ب سەدان، ھەيە كۆب ھەزاران دەنگ، من دەست ب دەرسان كر. پېشى، ب ھەزار زەھمەتى و تەشقىلى، ب قىيرقىز و خەرىز، ب شقا دارى ئەناران ئىن فەقەھى من ئىن بىباش كۆ ناشقى وئى ئەقدىلىستار بۇو، ئەز ھېنى ئەلەپتىيا عەرەبى بۇوم. ئەقدىلىستار كۆ گافا من شقا و ديت، تاھلى، ناشقى وئى قولپاند سەر يَا ستار، ب دەستخەتكە خودشىك، ل سەر كاخزەكە سېپى،

باش و کالان، چلهنگ و رهوان، ددرکه تبورو گهشت و سهیرانی. یه ک ب دلپاکی و زیزیا خوه، یا دن ب ههیینی و کیفخوھشیا خوه دلی من ئى تەردەس و زارۆك، ب هەیەجانە کە غەریب و کەله کە ئەجیب، دگۇشاشقان.

ل زیزەمینا مالى، مە هەم دەقىن کووب و دیزكان قەدکر و دخوار و قەدخوار، هەم زى لیستكىن کۆمەب وان دازىبۈون، دلىستن و يېتىن کۆمەپ نزانىبۈون زى دەجەرباندىن. دەقىن مە شىرىن، دلی مە گەرم، بەدەنا مە نەرم، ئەم دەكتەن ناش جىھانە کە دن كۆزەمەمو جىھانىن دن ئىبن هەياتا مە جەھى بۇو و تى دە ب تەنلى مراز و خوھستەك، خەون و خەيالىن خەشىم ئىبن زارۆكتىبىن ھەبۈون. نە، پېشى ئومەركى درېتىئى كامباخ و كىريت كۆزەزدالىي و پاقشىدا دەور و دەورانىن وان رۆزآن ئىدى كەله کى دوورە، ئەز دەكارم بېپىش كۆنگى، د وان رۆز و سالىن من ئىبن ھەرى خوهش دە، ل زىزەمنا تارى كۆجىھانە کە رۇناك بەرىيىشى من دکر، جارا يەكمىن، من بىر ب سەھىر و قۇروتا خەون و خەيالان برو و ھەيدى ھەيدى، ب ئالىكىاريا لیستكىن مە كۆزە خەون و خەيالان دەھانە بىن، ئەز تىكھىشىم كۆخەون و خەيالەك زەلال و سادە، ل مەلەكى، گەلەك جاران، ۋ قۇوهەتا بىر و تىزېرىتىن كۆھەياتا مە دەن زىندان و ناھىلەن ئەم دەھەياتا خوه دە زى، نىزىكى ل خەون و خەيالىن خوه بىكىن، ب قۇوهەتنەن و ل مەلەكى دن زى، ژاستىتىن ئومەرى مە كۆچۈر جارى ژەخ، شىك، ترس، دەك، دەرەو، بىتگاشى، بىھەنەنگى و كىريتىتى رىزگار نابىن، بىتىر و چىتىر راستن.

لیستكىن مە كۆھەم لیستكىن ئادەتى يېتىن وەلاتىن مە بۇون، هەم زى يېتىن نۇو يېتىن خەون و خەيالىن مە بۇون، زاھف بۇون. نە ھەوجەيە كۆنەنەما وان كۆھى زى مينا كۆئەد دۆقۇمەپىن، تىبىرا من، كەتەب كىتە، ژ و رە بېپىش، لى د ناش وان دە لیستكىن كۆمە ھەرى زىدە زى حەز دەرن، چما ئەز ئىنى تىشىنى كۆيەزدانى دلۇقان بىن دازانە، ژ و ۋەھىشىم، لیستكىن كۆ «بلۇ» تى دە بۇون ئان زى چىتلەل «بلۇ» دەرن، بۇون. چاخا ئەز و ئارمىن دادکەتن زىزەمینى و ئەم ل ور دلىستن، جارنا ئەم ل سەرتەلىسان ئان زى ل تەنستا كۆپىن ھونك روودنىشتن و مە بىھەنا خوه قەددە. ھنگى ئەمۇ سەرئى خوه داتانى سەر ملى من و ل ھېشىنى دەسەكىنى كۆ من زىنى رە تىشتنە خوخەش بىگىتا. من تەخسىر نەدەر، بىنگومان پېشى خوارنا شىپەنەيەن كۆپىان، من زىنى رە بەحسا گول و كولىلەكان، تەير و تلوران دەر. دەتساسى خوه دە من دل دكىزى رە ستاران بىگۇتنا، ستارانىن كۆ من ئىنى ل ھەفت بايانىانا و تى دە قالا خوخەشى و دەلالىي و ئى بۇويا. لى من ھى نىكاربىوو گۇتنىن ئەقىن و ھەبىنى ل ھەفت بايانىا، ژ لەورە من و ئى قىما خوه ب كۆتىنەن گول و كولىلەكان دانى. ھەرجى ئارمىن بۇو، و ئى زى بەحسا دىيا خوه يانەخوخەش كۆزى رە كەتابا ئىسایپىن مەسىھ دەخوند و رۆز ب رۆز خرابىت دېبۈ و جارنا زى بەحسا باقى خوه بىن زانە دەر، باقى كۆب شخۇلىنىن مىر و مىرىكىي دچوو دەقەرىن دەور و گاڭا ئەو ۋەدەگەربىا ژ ئارمىن رە جل و بەرگىن خوخەشك، شەكر و شىپەنەيەن رىنە دانى و ئارمىن ھەلددە ھەمبىتزا خوه و زىنى رە بەحسا وەلاتىن دەور، زمانىن غەریب دەر و ژ روپەلىن كەتابان تارىخا ئەرمەنان كۆمېتىنارىن تارىخا كوردان ب دەر و كەسەر بۇو، دخوند. لى رۆزەتكى، ژ لىستك و خوارنىن وەستىپاپى، ل تەنستا كۆپەكى تىزى كاكلەن گۇوزان روونشىتى، و ئى رووپىن خوه بىن زىڭ كۆب تەسىرا سىيا فەندا كۆل سەر كۇپىن دەشەوتى و رۇناھىكە گەلەكى قەلس درەشاند سەر مە، ھىن بىتىر ژار و زەر دخوار، بەر ب من زەراند، ب

ديوارتىن مەدرەسى ل پەھى خوه دەشتن و گاڭا خوه داقيەت دنیا دەرقە، ھنگى قاعدەيەن جىبەنەكە دن ل دار بۇون، قاعدەيەن بلوورقان و دەنگبىتىزان كۆل سەر ھېمىنى كۆتىن دەشكى ئافا بۇبۇو، يېتىن گوندى و شقانان كۆل سەر ھەياتەكە سادە يان كۆتىن سادە ھاتىسو پى، يېتىن ئەھلى بازارى جىزىئى كۆز خەندەن بىتىر ب كۆتىنە ھەياتا خوه دەشىا... و يان ھەرى گىرىنگ زى قاعدەيەن مالا مام سەفو كۆز ھەمەو قاعدەيەن دن ئىين ھەياتا من جەھى بۇو.

من ئىدى ل مەدرەسى دخوار و قەدخوار، دېيام و رادىزم، لى چاخا من بخۇستا، پشتى درسان، دانى ئېشاران، ئان زى رۆزى ئىنپىان كۆرۈز بىھەنەدەن بۇو، ئەز، برقىن سېتىو و كۆز كۆل بەر چاقىنى سەيدايەن من، ھەنەكى تەردىن، دەردىكەتم دەرقە و دچووم مالى و ۋەزىر زى، مينا بەرى، تەقى ھەمە و گولىزدرى، يان زى ب تەنلا سەرىخ خوه، دەر قەرەخاپىن چىم رە و د بن سىا دارىن قەدەيم ئىبن چنار، بى و بەروپىان دە، دچووم مالا مام سەفو و دەكتەن ناشا قاعدەيەن مالا ئەرەمن كۆب كۆتىن ئەسلىكى يېتىن دىنى ئىسایپىن مەسىھەتلىپ بىن و ژ دەرقە ھېچ نەدەخىيا.

ل حەوش ئان زى متباخ و مەزدەلىن قاتا زىپىن ئا مالى ده ئەم، ئەز كۆز مەدرەسى دەھاتم، مەگۆ كۆپرانيا جاران ژ دېرىن دەت، ئارمىن كۆھەرتىل نك دىيا خوه بۇو و ژ قاتا ژۆر دەت، ھەمە كۆز نك ئاپى خەلەف، چىرىن دەت و گولىزدر كۆزخو پرانيا جاران ل متباخا مالا مام سەفو بۇو، دەگەيشىن ھەقۇدو و مە جارنا ب تەشقەلە و خەرەجر، جارنا ب كىيفخوھشى و ھەنەكان، ھەتكا ھەقۇدو دېر. مال مەزىن، مەزدەن، مەزدەنەن، خەزەتكار و قەۋاشىپىن كۆل پەھى مە بازدانَا و كەلمەپەزىن كۆمەل پەھى خوه، پەرەگەندە، دەھىشتن، ھەلدا، پې بۇون. متباخ، مېشانخانە، حەوش، بەخچەيەن كەيلەكا چىم، سەرشۇك، مەزدەلىن قەوراشان، زىزەمینا مالى، مەزدەلىن بىھەنەدانى، ئەقانى ھەمەو مەيدانىا مە يان لىزىدە من ژ زىزەمینا كۆئىنسان ژ ئالىيەن ھوندر ئى متباخى، ب پېتەلۈر كەفرىن دادكەتى و ھەرەت تارى بۇو، ھەز دەر. گاڭا من كەيس دەيت، لى ب شەرتىن كۆئىرامىن يان زى گولىزدرى ل نك من بۇويا، من خوه ژ بەر چاقان و نەدا دەر و ئەز، تەقى ئارمىيە كۆمینا دىا خوه ھەنەكى مەزىز بۇو، يان زى گولىزدرى كۆھەرتىجاھنىيە كە نۇغىھىايى كۆھىرەھىز ژى دچوو، دانى بىسرا من، ب دىزىكا، دادكەتم زىزەمینى، وارى ھەر تەخلیت كەپ، دېزىك، ئەلبىك، كلۇز، تۈور، تىپر، تەلىس، كىيىس، سېتىل، كۆدك، مەشك كۆحەتا دەت تىزى خوارن و قەخوارنىن شىپەن بۇون. ئەقىنا دازان شەقەرەش، داخوازا دلەن من ژ تارىتىا زىزەمینى بۇو.

مەگۆپىن كۆمینا من دەست ب خەوندىنى كېرىپو و ھەمەيىن كۆتەقى باقى خوه دچوو بەر پېتىز، لى وي زى دل ھەبىو بەھاتا مەدرەسا سۆز، ھەقالىن من بۇون، لى جىبەن ئارمىن و گولىزدرى جەھى بۇو. ئەو نە ب تەنلىن ھەھالىن من، لى ھەرودە شىرىكىن سېرىن من بۇون زى. من ناھىيەن وان زى گوھەرەنديبۇو، ئارمىن كېرىپو سۆسنى، گولىزدرى ژى جاھنىيەن. ئارمىن، سۆسنا من ئا نازەنن، سۆسنى كە دەلال، بەزىزىڭ و ژار بۇو كۆل قەراخىن چەممىن دېجلەپىن، د ناث نىزىگەز، بەنەش، لالەزار و سۆسنىن بېتەھەز مار دە، ھېشىن ھاتىپو و ب تاڭا گەرم ئا وەلاتىن مەزۇپوتامىا ژۆرىن دېچلىمىسى. گولىزدرى، جاھنىيە من ئا قەمەر، جاھنىيە كە ھۆش بۇو كۆز توومىك و بىزىن و ئى ب باين چىايىن جىودى، ھەرەكۆل و گابارل فرى بۇو و ل دەشت و زۆزەنن ئەلاتىن دەلتەن.

قاسى بھوسته‌كى، بروئىن سېتىي كۆكمەسى كى وي نين بولو، ل پەمى خەمۇن و خەيالىن وەھا گرانبەها بولوم. ئەز نەھا تىيدىگەھىم؛ گۆتتىين من قورە، داخوازىن من بلند، رىيا من ژ رىيا ئىنسانىن دن جەھى بولو، ژ بەر كۆ من دخوهست، ئەز جەھى بولوم، نە داركە ژ دارىن بىتھەزمار ئىن دارستانەكى، لىچناركە قەھىم ئا ل قراخىن چەملى دىجىلەيىن كۆز دوور ۋە ئەز دەھاتە ناسىن. من دل نين بولو كۆئەز مينا ھەركەسى بولوم. بىلا يەقىنا وەز خوددا ھەبە، من ب گۆتنىين خود يېتىن قورە فۇرت نەداشىتىن، دەك و دۆلاب نەدگەراندن، خود مەزن، خەلکى بچۈوك نەددىت، لىچن ئەز ب تەنلىي وەلىي بولوم، دناش ھەمسو رىتىن ھەياتى دە كۆئەز پىرىگى وان دېبۈم، من دل دىك رىيا خود ياخاس پەيدا بىكرا. ژ لەورە ژى دەقىيا من خود ب كتابخانى و كتابان بىكىهاندا.

مەگۇزى دەست ب خودندىنى كىرىبو، لىچن نەل مەدرەسى، ل دېرىئى. ئەرمەن كۆز ھەزاران سالان و فەر ۋە، مينا مە، ئەھلىنى قىئى ئاخىن بولون، ب بەلاقبۇون و بېشىكەتنا دىنە ئىسا مەسيھ، بوبۇون فلە و فەلهان جىھەتىن تايىھەتى يېتىن خودندىن و پەروردەدىيىن ھەبۈن. مەگۇ دانى سېھان دچوو دېرىئى، دانى ئىشاران ژى ل مالى، ل قاتا ئۆزىن، ل مەزدەكە بچۈوك كۆل نىك كتابخانى بولو، ل بەر دەستىن مامۇستا ئىتىن خاس كۆمەن سەفوئە و ژ بۇ زارۆكىن ئەرمەن، ژ سەتەنبىل و بېتىروتىن دابۇو ئانىن، دخوهند. گاشا مە ھەقۇودو دەدىت، من ژى رە چىتىلا درس و مامۇستا ئىتىن خود يېتىن مەدرەسى، ئەوي ژى ئەز من رە چىتىلا دېر، كەشە، دەرس و مامۇستا ئىتىن خود يېتىن مالى دىك. ب دوو چۈپىنا من ئا مەدرەسى رە ب قاسى سالەك، سالەك و نىشقى، رۆزەك ژ رۆزىن پايزى ئىتىن مالى دىك. ب دوو چۈپىنا من ئا مەدرەسى رە ب قاسى سالەك، سالەك و نىشقى، رۆزەك ژ رۆزىن پايزى ئەز ئەنلىكىن تاقىنى هى ئەز خورت بولو و بارانىن ناڭدار ئىتىن دىجىلەيىن ھەنەتابۇون، دانى ئىشارادىكى كۆتىپەن ئەز ئەنلىكىن تاقىنى ل سەر سېننگا چىيابىن جىودى لمىلان ددا و ئاشا چىم ب رەنگەكى بەلەك ئىن سۆزى تارى دېرىقى، ل مالى، من ژى دا پەمى مەگۇ ئەم ھەلکىشيان ژۆر، مەزدەنى خودندىن و پەروردەدىيىا مەگۇ كۆكەكى بچۈوك بولو و تىن دە ژ دو كۆرسى، ماسەيەكە بچۈوك، رەفەكى كتابان و ل دىوارتىن سېپى ژى لەوحەيەكە ئىسا مەسيھ كۆسەر ئىتىن دا ئەنلىكىن تاقىنى دە بولو، پىن ۋە چو تشت نين بولو. مامۇستا ئىتىن ناقشىلار رۈوفەمەرى، سەمبىلىبۇق و رووگەش، ب جىل و بەرگىن ئالافرانگا، ل ھېقىيا مەگۇ بولو. گاشا ئەز دېتىم، ھەنەكى شاش بولو.

تو كۆكى بىي، خۆرتۇ، وي پىرسى.

ئەز برقى مە، من گۆتتى.

برۇ، ھەقلى منه، مەگۇزى لى ۋەھەرماند.

تو فەلە بىي؟ وي ب مەراق دۆمانند.

ناخىر، ئەز، ئېزىدى مە، من ل پېتۈوسا وي يا خوھىشك ئا مۇرەكېنى كۆد دەستىن وي دە بولو، نەھىرى و گۆت.

برۇ ل مەدرەسا سۆر دخوبىنە، مەگۇ كۆت.

ئېزىدى و مەدرەسا سۆر، مامۇستا، ھېن بىتىر شاشبۇوېي، گۆت، لىچن خوھىست كۆتتىن خود بەرمىنە و مۇڭار گۆھەرماند، باشە، خۆرتۇ، ئەم ئىن نەھا دەست ب دەرسا خود بکن، تو دخوازى چ بکى؟

قاسى كىلييەكى بىتەنگ، ل من نەھىرى و پاشى گۆتە من،

مايرىگ، مامى... برق، مامى دى بەر، كاھنە ئاشخارا وى دەمچقە...

نا كەچى، من، ئەجزىبۇيى، گۆتى. چما تو وەلى داخلى؟

ماامى ھە دكارە ئاقەدەران بخوبىنە و شاراكان بېتىدە... نەفەسا وى دچكە.

ھايرىگ چ دكە؟ ما مامە ئالىيىكارى ناكە؟ مينا كۆھا يىا من ژى ئىن بە، من ژى پىرسى.

بچۈوك بىن سەر رۇویە خود، ھەنكى دن نېزىبىكى من بولو و چىتىل ل وارى كۆ من ھەرى زىدە مەراق دكە، كەر؛

گاۋا مايرىگ د خەمو رە دەرە، ئەو ۋەدەگەرە كتابخانى، ناش كتابىتىن خود يېتىن گەمارى و تۆزگەرتى و ب

ساعەتان، ب شەقان، ئەول ور دەمینە، بېتىي كۆب كەمەسى كەر بېتىي، بخوبى يان ژى ۋە خودە... ئەو، قەلۇونا

وى و كەتاب و كەتاب و كەتاب...

دەنگىن كتابىتىن تۆزگەرتى كۆد ناش رۇوپەلەين كتابان دە، مينا كۆتنان، رېزبۇوېي يە، دەساستى خود دە،

دەنگىن ھەيات و تارىخىيە. ھەركتابەكە چىن و بېتىر ب تەھجۈرەيىن ئىنسانى و زانىنن ئۆمۈرەكى ھاتىيە

ھۇوناندىن. ل جىهاننى چوبەرھەمەكە ھېتىشا يېنە كۆتى دە كەدە ئىنسان و درس و تەھجۈرەيىن ئىنسانى

نەخوبىن. نەھا ئاین بېرا من كا كىن گۆتبۇو، لىچن ھۆستەيەكى كۆتى دە دەرس و تەھجۈرەيىن ھەباتا من كۆ

ئەز ئىن نەھا قالىنى بىكەم، ل دەرەكە وەھا گۆتبۇو؛ ھەر بەرھەمەكە بەدەو مينا تاقىيە، جارنا ھەلتىن و جىهاننى ب

رۇناھىيا خود دېش، جارنا دەرە ئاشا و ل ھېقىيا ھەلاتتىن دەمینە. كتابىتىن تۆزگەرتى يېتىن قەدیم ئىن كتابخانا

كىليەكە چەمە قەدیم دىجىلەيىن كۆد ناش رۇوپەلەين وان دە دەرس و تەھجۈرەيىن ئىنسانى جارنا ب قىرين،

جارنا ب لۇرین، ئولان دەدان، ھەمما ج بېگە ب تەمامى تاقىيەن ئاشقۇچوپى بولون كۆز ھام سەفوپى ۋە

كەسەكى رېز و رېزدارى نىشان نەددىت. بەلنى، ئەو تاش بولون، لىچن تاقىيەن

وەلنى كۆل ھېقىيا رۆھەكى بەراق، داخوازىكە بېتىيان و دەلەكى بىرىندار بولون، دا كۆز نۇو ۋە ھەلەرن و ب

شەمۇقا خود ھاوېردىر رۇنى بکەن، دەلنى بىرىندار بەجەپەن، روھى بەراق ھەنەكى ھاش بکەن.

ئەز ژى ۋەخە ئىنسانەكى وەلىي بولوم و ھى ژى، تەھى كۆئەز ئېتىدى ل سەر رىيا چۈپىنا بېتەگەرم، وەلىي مە؛

روھەكى بەراق كۆھەرتم پەمى زانىن، دەرس و تەھجۈرەيىان، داخوازىكە بېتىيان كۆل پەھەدەف و

ئارماڭىچىن كۆمینا جىودى بلندن، و دەلەكى بىرىندار كۆز زارۆكەتىيەن حەتا مرنى شۇور و خەنچەر بولونە قەدرا

وى و شۆپىا شۇور و خەنچەران ھەرتم پېتى رە بولونە. كتابىتىن تۆزگەرتى يېتىن كتابخانا مام سەفوھە و جەدارى دل و

روھى من ئىن خەشىيم بولون، دا كۆوان دەست ب ئاخاھىتى بىكرا، رۇناھىيەكە گەرم بىرەشاندا سەر ھاوېردىر.

ئەز ژى ھەوجەدارى كتابان بولوم، دا كۆمینا توۋىن بىن ئاخىن، من ژكتابان گەرمەھىيەك، نەرمەھىيەك

وەرىگەتا، زىكى ئاخىن بەقەلەشىندا، ھېشىن بەھاتاما، سەرى راکرا، مينا دارىن چەناران كۆل قراخىن چىم بولون،

رەھ و رېچىن خود دەلىن ئاغا رەش دە بەردا، ب گەمۇدى خود يېتى قەھىم بلند بىبۇما، ب شاخ، چەقل و پەلەن

خود بىبۇما تىمىسالەكە بچۈوك ئا دەرس و تەھجۈرەيىن ئىنسانىيەتى... ھۇون دېھىسەن، ئەز، زارۆكەكى ب

ئەز دخوازم ل و گوھدارى بكم، من گوتى.

لى ئەم ئى ب زماننە كۆ توژى فاھم ناكى، ب ئەرمەنى و فرانسەوى، بېھىش، تو دى ئەجزى بى، وي گوت و نەرازىبۇنا خوه نىشان دا.

ما تو چما ناچى كتابخانى بىرۇ؟ مىگۆ گۆت، باقۇل كتابخانىيە. وي تو دېرسى...

من خاتىر ژ مامۆستا خوهست، ئەز و مىگۇز دەرىكەتن و چۈون بەر دەرىن گرتى بىن كتابخانى، ل بەر دەرى مىگۆ جل و بەرگىن من راست كىن، ب هېدىكى ل دەرى خست ول هېنچىا بەرسىقىن ما. ب دەنگەكى بەرز رە، ئەم كەتن ھوندر، مام سەفۇل ور، مينا جارا بەرى كۆ من دېتىمۇ، سمبىلباذايى، ل پى، ل بەر دەرىي شانەشىنى، قەلۇون دەش دە، لى ئېيجار داش شال و شەپكىن يوقى دە، بەكەن، ل مە دنهىرى. سەرى ماسەيا كتابخانى يا گەلهكى درېتىشى كتاب بۇون، كتاببەن پەرەگەندە ژى ل دۆرا كورسىيەن كۆ هەنەكى ژ دەرىي شانەشىنى دوور بۇو، ل عەردى بۇون، تافلى من چاھىن خوه ل دیواران گەراند، رەف، كتاب و لەوحەيتىن ل سەر دیواران ل جىبە خوه بۇون.

ئۇ تەيرى تاوس ژى، كۆ من هەر و هەر ل بەشىن و بالا وى، ل شەكل و رەنگىن وى، ل دەنگ و خوندنا وى مەراق كىريو، ل ور بۇو.

برۇ، مالاڭايۇق، تول كۇو بى؟ مام سەفو، ب دەنگى خوه بىن گور كۆ د نافبەرا قىرین و ئۆزىنى دە بۇو، كۆتە من.

برۇ ھەرتى، باقۇ، مىگۆ، بەرسىق دايىن، لى ئەم ناخوازن تە ئەجز بکن. ئەز ئى شەگەرم دەرسى، ما بىرۇ دكارە ل ۋېر بە، حەتا ئەز دەرسى خەلاس دىكىم؟

تو ھەرە، تو ھەرە مامۆ گۆت، ژخوه من ژى دخوازم بىرۇ بدەيتا.

تمىزى كۆ ئارمىن بەحسا تۆز و گەمارى دك، ل كتابخانى ھەرتىشت، رەفيين دیواران، كتاببىن ل سەر رەفان، مەھفورىن ل عەردى، ماسە و كورسىيەن وى، كورسىيەن كۆل ملى دى ئى كتابخانى بۇون، لەوحەيتىن ل سەر دیواران، پاقۇر و نۇو دخويان. ماسەيا كۆب رەنگەكى قاھوھىي دېرقى، مينا كۆئۇ نۇو ھاتبە جىلاڭىن، گەرماھىيەك ددا ئىنسىيەن. كتابخانە رۆنى بۇو، ژ دەرىي شانەشىنى و پەنجەردەيىن فەرە ئىن كتابخانى دېجىلە، دارىن بى كۆل قراخىن دېجىلەيى بۇون، ل پەھى دېجىلەيى ژى جوودى دخويما.

وەرە بىرۇ، مالنەشەوتىيۇ وەرە، مامۆ گۆتى.

من هېدىكى گاش خوه ئاشىت ھوندر، مينا كۆ ئەز بىكەشم جىيانەكە نۇو كۆز بەددەوي، سپەھىتى، بىن دەنگى و ھزۈورى ھاتبۇو پىت. ئەز راستە راست نەچۈرمۇ نك مامۆ، پېشى ئەز بەر ب ماسى چۈرمۇ، من ب دەستى خوه، مينا كۆ ئەز دەستى خوه بىم پېزى ئارمى، كۆشەيتىن ماسىي مىست دان و ل كتابىتىن كۆپرەگەندە ل سەر ماسىي بۇون نېھىرىن. تېرىتىن سۆزەرۇن ل سەر ماسىي و پاشتا كتابان دېرقى. ژور ژى ئەز هېدىكىا چۈرمۇ بەر دیوارى كۆ لەوحە لى بۇون و ئەز ل بەر لەھە تەيرى بەرە، ئەز ئى تاشتەكى نىشانى تە بدم نېھىرى. چارچۈرەيى كۆب رەنگەكى زېقىن ھاتبۇو نەقشكەرن، تەيرى كۆ د ناش رۇناھىيا رەنگىن بىتەھىزما و

بېپايان دە، ستووپىن درېشل ژۇر، سېۋاتى رەنگىن ۋەبووبىي، ب چاھىن بچۈرك، ماخروور، نازەنин، ل من دنهىرى، سكۈونەتا روھى يا كتابخانى، تافلى، نا نە تافلى، هېدىكىا، دېھاند دل و روھى ئىنسىيەن. ب قاسى چەندەكى، ژ ملى راستى، ژ ملى چەپىن، گەھ رۇناھى ل ۋى ملى، گەھ ل وى ملى، مينا كۆ ئەز دايىكە ئېزىزىيان ئان ژى رېتىنە ژ مەلۇدا مسلمانان بخۇنۇم و بىن رە ھەرم، ب بەھىستىيارىكە وەلى، من ل بەر لەھە تاوس نەھىرى. ھەكە مامۆ دەنگ نەكرا، ھەيدە كۆ ئەز ئى ب قاسى دەممەكە درېش، وەلى ژخوھەچۈرى، ل بەر لەھە راوهەستىاما. لى ئەز ب دەنگى مامۆل خوه وارقلىم.

برۇ، ھۆ بىرۇ، ھەشىتى تە ل كۈويە؟ وەرە نك من.

ئەز ب گاھىن زاھف گران، چاھىن من ل سەر رەف و كتابابان، چۈرمۇ نك وى، تەنشتا دەرى. مينا كۆ مامۆ ب دەنگ و پېتىزىن كۆ د دل و روھى من دە ئۆلان ددان، بەھەسە، وى پىسى، تو ژكتابابان، كتابخانى و ۋى ئەز دەنگ دىكى، نە وەلى؟ بەلى، من كەن و كورت، گوتى.

تو دخوازى بىيىچ، وى دېسان پىسى، مامۆستە، سەيدا، ئالىم، نېھىسکار؟
نۇ، من گۆتنا وى برى و گۆت، نۇ، ئەز دخوازى بىم دەنگىيە.

دەنگىيە، وى گۆتنا من، لى ب دەنگى خوه بىن قەرت، دۇبارە كەر... دەنگىيە و كتاب... باشە، تو دىچ ج ب كتابابان بىكى، ھەكە تو دخوازى بىيى دەنگىيە؟

ئەز دخوازى دەنگى كتابابان بېھىزىم، ئەز دازانم، كتاب تېرى دەنگن، د ناش روپەلەيىن كتابابان دە ھەر تەخلىد دەنگ ھەنە...

دە وەرن ۋى ئەجەبى! مامۆ، شاشبۇوبىي، گۆت. بىرۇ، خۆزتىن چەلەنگ و تېكھىشىتى، كى تەھىنى گۆتتىن وەھا دەكە؟ سەيدا يىتىن تە؟ ھېنین دن؟

نۇ، من گۆت، ئەز پىن دازانم، ما كتاب نە تېرى دەنگن، دەنگىن ھەياتى؟
چاوان؟ دەنگىن چ؟ مامۆ، مينا كۆ من ھەشىن خوه ونداد كەيە، ب دېقەت، ل من نەھىرى و گۆت. د كتابابان دە دەنگ نىن، ھەرف، كەلەمە و گۆتن ھەنە.
ما ھەرف و گۆتن نە دەنگن؟

وى دەنگى خوه بىرۇ، ب ھەستە ئاگرىن قەلۇونا خوه گور كەر، چاھىن وى ل من، ژى چەند نەفەسىن كۈر كشاند. دوومانا قەلۇونى، گورز ب گورز، د دەرىن كۆ ھەنەكى ۋەھىبىو رە، بەر ب دەرۋە كەشىا. پاشىنى، مينا كۆ تاشتەكى كەتبە بىرا وى، ئەو زېرى نك ماسىي، ژ سەر ماسىي كتابەكە گەلەكى قالىند و مەزىن كۆب دەقۇرۇرۇ ۋەھىرى، وەرگەت و ۋەھىبىا جىبە خوه بىن بەرە. وى ھەر دو قومچىكىن ژۇرىن ئىن گۆملەكى خوه بىن پەھىوبىي سېپى ژى گەت، دەرىي شانەشىنى ۋەھىر و گۆت،
وەرە بىرۇ، وەرە. دەش ژ دەنگان بەرەدە و وەرە، ئەز ئى تاشتەكى نىشانى تە بدم.

هاتم، پاشنی، چند دلپ هیستر سهر روو و هنارکین من، فه گه ریام و چووم دهستنی مام سه‌فقو.
مامو، من ب دنگه کی کۆز کهلا دلئ من شکهستی بورو، گوتئن، مامو، هه که من پهرو باسک هه بورو،
ئه زئن نهها بفریاما.

لئ بدلی، ته قی سپاسداری، من ده ژئینادا خوه بدرنهدا و برسیشا خوه ژئی، مینا پرس، گوتئن؛
مامو، ما تاریخ ژ دنگان ناین پین؟ ما چاختن ئه م دخوین، هرف و که لیمه بین کتابان نابن دنگ؟
دنگئ کەسو کود کتابا کۆ مام سەفو نیشانی من دابوو ده ئولان ددا، يك ژ دنگین ئساسی بین
کتابخانی بورو. دنگ گله ک بورو و هه مورو هه فالیتین من بورو، ئان ژئی ئه ز ودها بییشم، هه مورو، گاف ب
گاف، رۆز ب رۆز بون هه فالیتین من و ب هه ف ره، مینا دنگه کی یه کگرتی بین درس و تجربه بیان،
دنگی من ته بیله کرن. ژ وئ رۆزا کۆ من نهها قالی کرو پین ده، ئئیدی هه رۆز، دانی ئیشاران و رۆزین
ئینیان کۆ رۆزین بیهندەدان بورو، ئه زل کتابخانی بوم، سعودا من، مینا سعودا میره کیا جزیرا بوتانی،
سورووکه بیپایان بورو؛ گهش، خودش، پینگاش ب پینگاش پیشکه تی، گهرم و ب هه بیجان.

ب هاتنا میری زرا ره، سعودا میره کیي کۆز بھر خره جر، شهر، ژئیتی، بھریه ری و جهه الاتی هه رتم
رهش بورو، قولپیبوو سهر روناهی، گھشی و پیشکه تی. ته قی کۆ میر گله کی خورت بورو، وی شخولین
میره کیي ب هونه ره که وله دگراند کۆ د تاریخن ده نههات بورو دیتن؛ ناشتیه که قه هیم د ناشبیرا عه شیر،
ناشچه، دین، تاریقهت و ئه هلن میره کیي ده هات بورو پین. میره کیي کۆ پیشی ئاشتیا خوه يا هوندرين ئان بیوو
پین، ب میره کیي دن ئین کوردان ره ژئی پیتووندیه که سامیمی و خورت ئاشا کربوو و هه ما چ بگه بورو بیوو
میره کیا هه ری گرینگ ئا هه مورو هه رمنی. جزیری و ده و دۆزین جزیری بورو بیوون ناشندا تیجاره د و
بازرگانی، كه روان دچوون، كه روان دهاتن، ژ ولاتی رۆمن بگه حه تا ولاتی باسراپان و ولاتی چینی،
هه مورو مال و هه نینن ئانا تولی، مەزۆپوتامیا و ئاسیا بین دهاتن و دچوون. دراٹ زاهف بورو بیوو، دهولمه ندی
فرهه دبیوو، ته قی دهولمه ندی کارخانه، دووکان، خان، قۇناغ، بازار ئاشا دبیوون. مەدرسه و مزگهفت تیئی
دبیوون، دیئر، هاوره و جیھیتین دینی بیئن دن ئین جھوو، ئه رمن، سوریان، كەلدان و ناستوران ب پیش
دکه تان. ئالیم و زانه دهاتن و ل جزیری ب جیھ دبیوون.

هه رچی ئه ز بیوو، من ژئی دو جیهان، نا جیهان گوتئه که مەزنه، دو ھیلین ئاشا کربوون؛ مەدرەسا سۆر و
کتابخانا مام سەفو. ل مەدرەسی ئه ز ھینی کتابین عه رهی، علمی ئیسلامی، حەساب و عه دنیگاری،
فەلسەفە و ئەددەبیاتی دبیوون. لئ بھلی ژ حەساب و هەندەسى، فەلەکیات و کتابین تەقیھەت ئین فەلسەفا
ئیسلامی بیئر من ژ چیزۆک، ئەفسانه، سەرینهاتی و گوتئان حمز دکر. مەمی ئالان و مەم و زین-ا
سەیداین خانی کۆ ئه ز ئى شەقەکە دن، چاخا گوتئن و ده سهر گوتئنی، قال بکم، شیخى سەمان و شیرین
فەقیئی تەپیان کۆ ب زەلالی و مژارین خوه، گله کی ب بین شاپیئی ئەجەم فەربىدون ئەتتار دشبيان،
چیزۆکین لەیل و مەجنوننى کۆ من دکاربیو ب عه رهی و کوردى بخوندا، یوسف و زولەیخا کۆز تەپاتان
دەردەتات و ب کورديکە زەلال لېپیو بیوو، فەرەد و شیرین کۆ مینا مەمی ئالان ئەقینه که بیپایان لئی خزین

ئەم دەرکەتن شانەشینا فەرە کۆ هه مورو دیجلە مینا مارەکی کۆ چېش ددا، ژ پرا سەر دیجلە بیئن، ب دوو پری
رە کەلەھ و قەسرا میر و ل ملى ژئی ھەتا عەردەتین ھیشین کۆ ب دارستانە که بچووك ئا دارتین بی،
سپیندار و ماززو، ژ بھر چاشان وندا دبیوو، دخوبىا. ل هەردو ملىن شانەشینى کورسینە نزم و ماسەپەتىن
بچووك هه بیوون. ئەم چوون بھر ب ملى راستى و ل سەر کورسیان رۇونشىت. مام سەفو کتابا کۆ ب چەرمەکى
تارى بین قەھوھىي جىلدكى بیوو، دانى سەر ماسى، کورسینى من ھنەکى بھر ب خوه كشاند و روپەلەن
کەتىپ ئىن گەلەکى زەربوھىي شەكىن. ل دەرەکە کتابىن کۆتى ده چەرمەکى سۆر ھه بیوو، ئەم راوهستا و
روپەلەن شەكى نىشانى من دا. من ژ رۇوپەلان چو تشت فاھم نەكىن. روپەل ب ھەرفىتىن لاتىنى لى
بیوو بیوون. لئ د روپەلە ملى راستى ده سۈورەتكى کۆ ب قاسى نىقىش روپەلە بیوو، دخوبىا.

ھەكە تو زمانى کتابىن مەراق دكى، ئەز بېيىم، مام سەفو، ساکىن، گۆت. كتاب ب فرانسەھوبيي. لئ توڭ
من رە بېيىه کا ئەو كەسىن کۆ تو د رەسم ده دېيىنى، کى نە؟

د سۈورەتكى زاهف بەدەو کۆ ب قەلمەمەکە رەش و هەر كەتە ب ھۆستاھىيە كە زاريف لېپیو بیوو ده، چەرمەکى
درىئۆ فەتلۈكە کۆ ب دیجلەيا مە دشبيا و تى ده لەشكەرىتىن بېھەزمار ئىن چەكدار، ل ملى چەپىن چىتىم، ل
سەر گەكى، گەسەيە كە ئىنسان كۆ د دەستى، وان ده چەك و پوپسات، قىرەقىرى دكىن، ل ملى راستى ژئى
دىسان شىئىنە كە بۆش كۆل عەرەدە كى مینا دەشتى، ب دەست و مل، بانگ دكىن، دخوبىا. نە ژ جل و بەرگىن
وان، نە ژ چەك و پوپسات، نە ژ ئىز روو و روپەچكى وان فاھم دبیوو كا ئەم كى بیوون.
ئەز زانم، من گۆت...

ئەز دزانم كۆ تو زمانى، مامو، كەنەك ل سەر رۇوپەن وى بىن گولۇقەر، گۆت. ئەز بېيىم تە، ئەف كەسىن كۆ
ل ملى چەپىن نە، باش و كالىن تە كار دوخن، ئەف كەسىن ملى راستى، باش و كالىن من، ئەرمەنن و ئەف
كەسىن كۆل چىتىن، يەونانى نە. ملى چەپىن، ولاتىن كار دوخان، ملى راستى ژئى ولاتىن ئەرمەننەن و ئەف
چەمىن كۆ تو دېيىنى، چەمىن بۆتائىنييە. ئەف بۇويەر بەری نەما، كېيم زىنە، ب دو ھەزار و دو سەد سالان
قەھمەيە. نېشىكار و كوماندارە كى يەونانى كۆ ب خوه ژئى تىن ده بۇويەر، هەم ژئى گەلەك
بۇويەر دن ئىن رېپەتىيا يەونانان نەشىيە... د ۋىن كتابخانا كۆ تو دېيىنى ده، ب سەدان، ب ھەزاران كتابىن
و دەھەنە. دكتابان ده دنگ نىنە، لىن تارىخەك ھەيد، تارىخەك كۆ د ۋىن گەرمەلە تۆسمانيان و ناقچىن
دە، مە زاهف ھە وجەدارى پىن ھەيدە... ئەز دېيىنم كۆ تول پەرى رېكىن بىي، ل رېكىن دگەرى. فەرمۇ، ودرە
كتابخانا ستۇوخار كۆز خوه ل ھېتىغا مېتىغانە، كەنگى دلئ تە بخوازە، كەنگى و دەختى تە ھەبە، ودرە، ھەيد
كۆ كتاب ئالىكاريا تە بىن. ئەز ئى ب مگەدىج، مامۇستاپىتىن وى و كەيايىن مالى رە پېيەقىم دا كۆ توب
سەرەپەستى و درى كتابخانى و ئەم ھەمە ئالىكاريا تە و پېسەتىن تە بىن. ما تابە؟

گەرمەھىيە ك ب سەر من ده هات، چاچىن من تىنی بیوو ھېپەتىر، ئەز رابۇم بېن، ھەتا بھر جاھىن شانەشىنى
چووم، ل ملى ژۆر، ل كەلەھ و قەسرا میر، ل جوودىتىن سەرلى ئاسمانان، ل دارتىن بىي كۆ ب رەنگەكى مینا
رەنگى خۇولىيەن، بھر ب ئاسمانان بلند دبیوون، نەھىرى، جارەك، دو جاران ژ ملەكى ھەتا ملى دن چووم و

لیسوبوبون، ههبوو. ل کتابخانا مام سەفۆ، بیگومان، کتابینن کۆب زمانی کوردى، عەرەبى و فارسى لیسوبوبون و من ئى ئىتىدی دكارىبىو بخوندا، ههبوون، لى پرانىا کتابان، ل گۇزرا کۆمگۇ و مامۆستەيىن وى شەرە دىكىن، ب زمانىئىن ئەرمەنى، ئارامى، لاتىنى، رۆمى، ئىتالى و فرانسەوى بعون. د ناڭ روپەلەين وان کتابان دە جىيەنەكە گەلەكى جەھى، ب ھەرف، جملە، گۆتن، مژار، سەرىيەتەتى، وىتە، دىمەن، خېز و رېتىن خۇو، سلاڭ لى من، ل رەبەنلى خودەت کۆنگەلەكى دوورى وى جىيەنەتى بعون، دىكىن... من ب وان زمانان نزانبىبوبو و ھەكە ئەز راستىيى بېتىم، من نە دل، نە ئى تاقەت ھەبۈر كۆئەن وان ھەن بۇوما ئى، لى ۋەرەبەختى من ئىچى، ل تەنەشتا من، ھەقىلى من مکۆكۆن ناشىنى وى كىرىبۇر هوورق، كۆز کتابان بېتىر بالا وى ل سەر خوارنۇ بۇو و مامۆستەيىن وى كۆز بلى دەرسان تېتكىلى تىشىتەكى نەدبۇون، ھەرتىم دوورى ئىنسىتىن بۇون و مينا رېتىن کتابەكىن بەرسىيە پرسىياران ددان و مام سەفۆ كۆچارنا، بېتىر ئى رۆزىن ئىنپىيان، دانى ئىشارى، دھاتە کتابخانى و درس و شىرەت ددان من، ھەبۇون. ھەرج تىشىتى كۆز من دل دكىپرسىيا و بىزابۇريا، بېتىيى كۆئەز شەرم بكم ئان ل رەوشىن بىفكىرم، کتابىن كۆئەز لىن هوور دبۇوم د دەستىيى من ده، ھەشى من ب دەنگىن کتابىن تېتكەل تىزى، ئەز چەچۈرم مەزەلى مکۆ و مامۆستەيىان، من ل دەرى دخست، بىكەن، دكەتەندر و راستەراست داخوازا دلى خۇو دېرسى؛

رېتىن ئىتىن کتابىي ئى، مينا زمانى فەنساوى، ژ ملىي چەپتىن خوندن، نە وەلى؟.. ناشىنى قى شەرقانى كۆشۈرۈ د دەست، تىر و كەھقان ل مل، دقيىرە، چىيە؟.. ئەث كەسىن يەھەر ئىز كۆنگەنە، ئەث کتاب لېكىي، نە وەلى؟.. ئەث بەرگەھىنەن ئەنگەن كۆچىپ ل قادا شەر، مىن، كوشۇن و خۇنىنى دكە، ل كۇو، چاوان، كەنگى قەمەمە؟.. ئەث چ وار و دەلاتە كۆز ئى دوومان رادبە؟.. ئەث دەريما كۆدقەلشە، ل كۈويە، ناشىنى وى چىيە؟ ئەث ئىنسانىن كۆل بەرى نە، چ كەمن، ژ كۇو تىن، دەرن كۇو؟.. فەرق د ناشىبەردا قان ھەردو كتاب و زمانان دە ج نە؟..

بىلىنى، ھەرجاوان كۆئەز ب خىپرا كۆتتا دەشكى ياي ئاپىچ خەلەف، دەنگىبىزىن جىزىرى، شاگىرت، فەقه، مەلا و سەيدايان مەدرەسى، ھەم ھېنى دەنگ و پېتىزىن وەلاتىن كوردان و ھەم ئى ھېنى ھېشى و كىتفخوشى، دەرد و كەسرەن ئىنسانى بۇوم، ھەرودلىن، ب خىپرا كۆتتا نېشىسىكى با گەلەك زمانىئىن كۆن دەنغانىبۇون و نزانبىبۇون، ئەز ھېنى دەنگىن زىنلى ئىنسانى كۆجارنا گەرم، جارنا سار، جارنا زەلال، جارنا تەقىيەت، جارنا چىن، جارنا ژى كىرىت بۇون، بۇوم. ل کتابخانى، د ناڭ وان کتابىن بېيەزمار ده، ھەن کتابىن كۆب بەرگىن وان ئىن ب چەرم جىيلدەرى ب ھەث دشبيان، بېتىر بالا من دكىيەشاندن. ژ ئالىيەكى مام سەفۆ راست دەگۆت، كتاب ناپەيشن، لىن ئەز دكارم پىشى تەجروپەيىن ئومرەكى قىن يەكىن بېتىم كۆكتاب، ھەكە نە ھەموو بن ئى، كتابەكە ب ھۆستەھى، ب كەد، خىرەت و ئەقىينا ئىنسانى لىبۇوبىي، بىر ب حال و ھەوالى ئىنسىتى دەب و ب ئاوايەكى وەلى نېزىكى ل ئىنسىتىن دكە كۆئىنسان بېقى نەقى، بخوازە، نەخوازە، بېكەت، د ناڭ بېندەنگىا كۆكتاب تىنە پىن دە، ب كتابىي رە ھەقىلىيەكە گەرم ئافا دكە و سۆچەتەكە خۇوش، گەش و بىكىرل دار دخە.

كتابىن كۆھەرى زىنده بالا من دكىشاندن، من روپەلەين وان دقولپاندن و ل بەرگەھ و سورەتىن تىن ده

قەدگۇت، رۇستەمىن زال كۆچىرەكە كە ھەقبەش ئا كوردان و ئەجەمان بۇو، گولىستان و بۆستانا سادى، دیوانا ھافرى شەرازى، چاربىنن خەيام، مەسەنەويا روومى و شەھنامە فېرەدوسى كۆئالايتىن ھەرى بلند و رەنگىن ئىن ئەددەپياتا رۆزھەلاتى بۇون، بالا من دكشاندن و من ئەو دخوندن. بىگومان مەلائىن جىزىرى ئى كۆزخۇو تەقىي رېز و شېرىن خۇو، ھەپەت و تىرا خۇو، ھەرتىم، ب مە رە بۇو. تىرا مەلە ل تەنەشتا مەدرەسى و مزگەفتا وئى بۇو. ئەز نزامى كا نەها چاوانە، لى ھەنگى يەك دكارىبىو ھەم ئالىيى مزگەفتى بچووپا مەزەلى مەلە، ھەم ئە ئالىيى دەرۋەش. ئەز ئالىيى ھوندر، د مزگەفتى رە، كۆب دەرىيەكى نزەن بچووک قەدبوو ھەجىرىدە كۆز كەفرىن رەش ئىن شەھەكىرى يېتىن زتارىن جىووپىن لىبۇوبو و ژور ئى د قولكە كە تەنگ رە، ب نېرەدەپا ئەنگەن كۆز ئەنچەندا ھەرى بىر، مەزەلى مەلە دادكەت، دچووم نك مەلە. د مەزەلى مەلە ده، ژبلى تىرا مەلە كۆب قەدەپەيەكى كەسک ئى گرانبەها بىن تىرى رېز و ھەدىس، ھاتبىو راپىچاندىن، تىنە دن كۆئىن ئەھلى مالباتا مير ئەزىزبان بۇون، ھەبۇون. لى گافا ئەز دادكەت مەزەل، راستە راست دچووم بەر تىرا مەلە، من جاو رادمۇسى و د دەستىي من ده دیوانا مەلە، ل تەنەشتا كېيلا تېرىپ روونشىتم. مەلە كۆد دیوانا خۇو د گۆتىبۇو، «حەتا تو دەر و دەرسان نەكى تەكرار و مەسرووف - د دنیاپىي تو نابىي نە مەشەھور و نە مارۇوف»، ب رېتىن خۇو بىن بېزارتە، بۇوبو يەك ژ سەيدايان من ئىن ئەنگ بۇويا مەشەھورى و مەسرووفىيى نېشانى من ددان. گافا بىهنا من تەنگ بۇويا يان كېيغا من ژ تەنەشتەكى رە بەھاتا، يان من دل ھەبۇويا دەستانەكە نۇو بخوندا يان ژى گۆتىن ئەنچەنەكە نۇو ل ھەش بانىا، من خۇو داۋىت بەختىن مەلە كۆب جۆمەردى، زەلالى و ئەقىنا خۇو ناس بۇو و ھەركەسىن بېكەت، ل نك خۇو، دەھبەند.

د شەقۇھېتىرىكىن مە يېن مەدرەسى ده ژى، پېتىي دەرس و خەباتى، ئەم شاگىرت و فەقه، ل مەجلىسا مەدرەسى، ل ھەث دجىيان و مە ل مەقام و ئاوازا كۆتتا دەشكى گوھدارى دك. چېرۆك و دەستان زاھف بۇون، شاگىرت و فەقه يېن ژ دەۋەرەن سەرەھد و بازىدى، شاكا و ئورمىمىن، مكوس و بەدلسىن، دىاربەك و فېسىت، ھەران و بەر - فراتى، مىرەپەن و تۈرى، ھەكار و بەھەدىناتىن كۆنگەلەكى دل دكىن بىبۇونا ھافزىن يەكتا، ستران و دەستان ئەنچەن دەۋەرەن خۇو، د درەھاھيا شەقىن دەستىيابىي و بېتەنگ ده، ب گەلەك دەنگ و جەلەبان، مينا تىزىيەكە نۇوت و نەلبى، ل پەھى ھەتەر ئىز دكىن. د وان شەقۇھېتىرىكان ده، گافا گەلەكى پېتۇست نەبۇويا و شاگىرت زۆرى نەدانە من، من نەدگۇت، لىن گوھدارى دك. ژبلى مەممى ئالان كۆھەما چ بىگە ئەم ھەموو زارۋەكىن جىزىرا يۆتەنلىپى مەزىن دبۇون، كېيغا من ژ خەجن و سىيابەند كۆچىلا ئەقىنەكە كەسەر كۆرۈر كۆل چىيان سېپىانى خەلاتىن داۋى دەھات، دك. بەنەقشا نارىن و جەمبەلەن ئەكaran كۆب دەقىن زەلال و سادە يېن ھەكاران ھەر دىسان چىلا ئەقىنەكە زىز دكە و دەستانا دەمدەن كۆچىلا بەرخودانَا مىرەكى كورد، خانى ئەپنېتىن و ئەھلىنى وى يېن كەلەھا دەمدەن دك، دەھات. ئەث ھەموو چېرۆك و دەستان، تەقىي لەھەنگىن خۇو، ب خىپرا وان شەقۇھېتىرىكان، ژ وان شاگىرت و فەقەھان بېتىر بۇون ھەقىلىن من، شەرىكىن دەرس و تەجروپەيىن ھەياتا من.

ھەرجى ھەيتىنا من ئا دن بۇو، ل ور ئى دەريايەكە زەلال و بېداوين ژ كتابىن تېكەل كۆب زمانىن غەرېب

ژ کتابان بیهنه که ئەجىپ كۆزەنەكى ب بىهنا ئىنجاس و هەۋىرىتىن چىلىمى دشىبا و نەفەسا ئىنىسىن دېڭىناند، بلند بىوو. لى نە خەم بىوو، بىهنا كتابان زى تايىدى وان دەور و دەورانان بۇ كۆكتاب زى دەدان. پىرى جاران تىرىتىن سۆز ئىين تاۋەكە قەلسىن سەر رووپەلىنى كۆتىن دەسۋەت، خىزىز، بەرگەھ ئان زى شەكل ھەبىوو، دەنكىيم، زەربۈسىي ۋەدەرن، ئەزىز بەر ھەر رووپەلىنى كۆتىن دەسۋەت، خىزىز، ئەشكەر، ئاۋىر ئىنىتىن جەھىزەن، من رووپەلىنىن ب قاسى چەندەكى من ل وان دەھىئىرى و پاشى ئەز ب وان رە دېپەيقيم. نا، نە كۆئەز دېپەيقيم، من خوه دخست دەوسا كەس و شىنىتىن كۆد سۈورەتلىن دە، ب لىباس، تەشكەر، ئاۋىر ئىنىتىن جەھىزەن، جارنا ئەز دبۇوم لەشكەرەك و مىينا لەشكەرەكى دېقىرىيام، جارنا دبۇوم كالەپىرەكى ب گېپىال و من لاۋ دخوندن، جارنا دبۇوم لەشكەرەك و فەرمان دىباراندىن، جارنا دبۇوم پېرىزەك و ستران دەھوراندىن، جارنا زى ئەز دبۇوم شايرەك و من، مىينا دەنگىبىزەكى، گۆتنل پەھى ھەۋى رىز دەرن. ھەركەسەكى ب دەنگەكى، ھەر تەشكەرەكى ب شىيەيەكى و ھەر دەنگەكى زى ب مەقامەكە خاس. ل گۇرا من، ب قاسى كۆ من زەھرەتىن مامۆستەيان و سۈورەتلىن فاھم كىرىوو، دەنگى كەسپەن مىينا پۇلا سەرت بۇو، كۆكەفر زى دېرى، دەنگى ناسۆ مىينا قەدىفە نەرم بىوو، كۆرۈھىن ھەرى شىيت زى ھاش دەر، دەنگى مارۋ زى مىينا دەنگى ئاشا چەمنى دېجىلەيىن بىوو، كۆجارنا بلند، جارنا ئارام، ھەر و ھەر دەھەرەكى.

ھەرودەكى كتابان، د ناڭ سۈورەتلىن دە زى، نەمازەن سۈورەت ل بەر دلى من، يېتىر، عەزىز بۇون. د تەوراتىن دە، د يەك ژ رووپەلىن پېشىن ئىين كتابا يەكمىن ئا مۇسا پېتغەمبەر دە، سۈورەتەكى گەلەكى سېپەھى ھەبىوو، كۆچەمىن دېجىلە و فراتىن، ب ھەموو زەلالى و بەددۇي نىشان ددا. ھەرقاقس، پاشتى كۆئەز پېرگى ستىرى ئاتەم، ھېزىمارا سۈورەتلىن تەوراتىن كۆل بەر دەلە من عەزىز بۇون، زاھفتر بۇون، لىن بەلنى ھەنگى، د كتاباخانى د ئەو سۈورەتلىن كۆچەمىن قەدىم ئىين ئىنىسانىيەتىن بەرىتىشى من دەرن، ھەم ھەيدەجانەكە بۇش ددا من، ھەم زى سکۈونەتكە كۈرۈم. ما كى دازانە، ھەيدە كۆدەستىپىكا سترانا من ئا دېجىلەيىن زى، ھەنگى، ژ ناڭ رووپەلىن تەوراتىن، كاهنیا سەرىپەتايىن فرات و دېجىلەيىن، دەرەت؟ د كتابا كەسپە د ئەو سۈورەتلىن كۆمام سەفۇر ئىشانى من دابۇو، كۆتىن دە باش و كالىن من، ئىين مام سەفۇر و يەونان كۆپاشى، پاشتى سرگۈونا مە، ئەو ئى بىوونا ھەۋال و ھۆگۈن ھەيات و قەدەرما من، ب قېرىقىرىن شەر و پەقچۇننان، ل ھەف دەھىئىن، ھەرتىم بالا من دېكىشاند. كاردۇوخ، ئەرمەن، يەونان، چەك و پوپساد، قىرىن، گازىن، ھاوار، مىن، كوشتن، ترس، رەقىن، د وى سۈورەتلىن دە ئەف ھەممۇ، ب ھېسانى و ب زەلالى، دخوبان.

د كتابا ناسۆ دە، سۈورەتەك كۆتىن دە كالەمېرەكى كۆناسۆ بخۇو بۇو، ل قىراخىن دەريايىكە ب پېتلىن تارى ھاربۈسىي، ل سەر زىنارەكى رۇونشىتىبۇو و ب كەسەر، ب خىزىن، ل دەريا رەش، پېتلىن تارى، ئەورىن گىتى دەھىئىرى، گەلەكى بالا من دېكىشاند. ھەيدە كۆھىن ھەنگى، چاخا من، جار ب جار ل سۈورەت نەھىتىبۇو، بېسىي كۆھا يىا من زى ھەبە، چاقىن من ئىنى كۆز، مىينا ھەر جارا موسىيەت، ۋەننیابۇو و من بىر ب قەدەر و ھەۋا لەلاتىن غۇرپىيىن كۆگەلەكى ب قەدەردا ناسۆ دشىبا، بىرپۇو.

ھەرجى كتابا مارۋ بىوو، دىسان د رووپەلىن پېشىن ئىين كتابىن دە سۈورەتەكى كۆئەجەب خوھشىك، نا نە خوھشىك، زىز ھەبىوو، كۆپىپايان بالا من دېكىشاند؛ د سۈورەت دە، ل پېتىشى، قەھەرمانەكى بەزىنرېش، بېرىھ و

دەنپەرتىن، د دەستىپەكى دە، ب ئالىكاريا مام سەفو، كتابا كەسپە كۆچىلا دەھەزار لەشكەرەتىن يەونانى دەر، لەشكەرەتىن كۆز و لەلاتىن خۇو دەردەكەتن، دچۇون بايلىق، ل ور شەكەستە كە خەدار دخواران و ب ھەزار زەھمەتىان، د و لاتىن مەد، كاردوخ، ئەرمەن، دەريا رەش، سەتەنپۇل رە دېھەنەن و لەلاتىن خۇو. ب دوو رە زى من ژ تەوراتا كۆچىلا زەھمەتى و دژوارىتىن كۆئەھلىنى ئەنى ئىسپەرائىل دېتىپۇن دەر، كتابا مارۋ كۆچىلا قەھەرمانەكى كۆز بىنگاڭىشىن دەۋ ژ و لاتىن خۇو بىن شەھوتى و خەبەپۈسىي بەرددە و دەكتە بەر پېتلىن و لەلاتىن غەرپىيىن دەر، كتابا بچووك ئا ناسۆ كۆھەم چىلا سۇخ و شەنگى، كېف و حەنەكى، ئەفيين و ئەشقۇن، ھەم زى دەر دەر و كەسەر، ھەسەرەت و بېرىكىنى دەر، حەز كر، ژ بەر كۆنافە نەشىسکاران درېش و ئەجىپ بۇون، مىينا كۆ من ھەرتىم دەر، من ئەۋ زى ل گۇرا داخوازا دلى خۇد گۇھەراندىن و ب ناۋىنە نۇو كۆد بىرە من دە دەمان، ب ناڭ كر، ئەۋ كتاباتىن كۆئەنەنە قالىن دەم و بىتىن مىينا وان ھەممۇ، ب چەرم جىيلەكى، ب نەقشىن زېرھەيلى ھۇناندى، ناۋىن كتاب و نەشىسکارل سەر بەرگ، ب خەتكە كە گەلەكى سېپەھى لېتىپۇيى، مەزىن و بەدەول كىتەلە كا ھەپ، ل سەر دەفەكى كۆنەزىكى دیوارى لەوها تەپىرى تاوس بۇو، رىز بۇوبۇون. كتاب ب سۈورەت و خىزىن گەلەكى سېپەھى كۆئىنىتىن دەكارىپىو تىن دە ھەممۇ كەتكەن كتاباتىن بىدىتا، تىزى بۇون. سۈورەت ب پېتۇسسا رەش لېتىپوبۇون و ھەممۇ ب دەستىن ھۆستەيەكى ھۆستەيەن ئىن رەسمى ئەپریبۇون. نە ھەوجە بۇو كۆئىنىتىن كتاب بخۇوندنا، چاخا ئىنىسىن ل سۈورەتلىن كتابان دەھىتىرى، تاڭلىنى، تىدەگەيىشتى كە كتاب و ئەۋ رووپەلىن كتاباتىن كۆ سۈورەت تىن دە بۇون، قالا چ دەرن. دانى ئىشاران، پاشتى دەرسىن زەمانىت كوردى و عەرەبى، ئەزىز مەدرەسى، جىهاندا علمى ئىسلامپەت و رۆزھەلاتىن دەرەكەت، ب لەز و بەز، جارنا د كۆلاننىن تەنگ ئىن بازىزىر، جارنا ب درېۋاھىا چىتم رە، د بەر دارتىن گەھىم ئىن دېجىلەيىن رە، تەقى كۆئەز و دەستىيابى بۇوم، من خۇد گەيىھاند مالا مام سەفو، ل متباخىتى، بىتىي كۆئەز بالا خۇد بەم تاشتەكى ئان زى مىينا بەرلى، ب قەستا لېستىكىن «بلۇ» زى تىن دە، ھەرم نك كەھەلەن خۇو، من چەند پارى قەلەيا سېلىلى، سەرەيەكى پېشاز ئان ئىسپەتەك دخست ناڭ پارىھەكى نان و ھەلدەشىام ژۆر، كتاباخانى. چاخا من دەرىي قەھىم ئىن كتاباخانى ۋەدەر، جىهاندا من ئا دن كۆب دەنگ و پېتلىن دەر و دەورانىن گەلەكى دۈر ئەپەر دەر، ب جۆمەر دەپەكە بېپايان، خېرەتلىنى ل من دەر و ھەممۇ تاشتىن خۇد پېشىكەشى من دەر.

مىينا كۆئەز ل مەدرەسى دەست ب خۇوندنا قۇرانى بكم، ئان ل تەنشىتا تر يا مەلائىن جىزىرى دەست ب خۇوندنا بەيتان بكم، وەلى ب رېز و رېزدارى، ب ھەز و دېقەت، ئەز پېشى دچۈرم بەر دېپۇر، نك تەپىرى تاوس، من ب قاسى كىتەلەكى لى دەھىئىرى، نېرەوانا كۆز بۆ كتاباتىن ژۆرى رەفان ل كتاباخانى بۇو، دېكىشاند و دانى بەر دېپۇر، ھەلدەشىامى، ب دەستىن خۇد چارچۇوه و رەسمى تەپىرى تاوس مىست دە، پاشتى زەھەز دچۈرم بەر دېفىن كتابان و من كتابا كۆز وى رۆزى من دل دەر، ژ رەف و دەرگەت و رووپىن من بەر ب دېپۇر، تەپىرى تاوس، شانشىن و دېجىلەيىن، ئەزىز عەرەبى، ل سەر مەھفۇورىن رەنگىن ئىن ب نەقشىن بەدەو ئىن جىزىرا بۆتەنەن دەھىئىرەن، بەرخۇون، درېش دبۇوم و من رووپەلىن كتابا مەزىن ۋەدەرن. كۆتىن ئارمى راست بۇو، تەقى كۆبەر دەستىن مالى ھەر ھەفتە ئان زى دو ھەفتان جارەكى كتاباخانە دەمالشىت و تۆزا كتابان زى دېرىن،

چەلەنگ، زارۆکەکى ل پشتا وي، شۇور د دەستان دە، ل تەنىشتا وي ژى ژنكەكە جوان ئا بەدەو، كالەمېرىدەكى قەجىقى و هن كەسىن دن ئىين ب جل و بەرگىين شەوتى و لىيمەبۈمىي، ب ھەۋە دەمىشيان، ل پەي وان ژى بازارى كۆتەقى بىرچ، بەدەن، خانى و ئاڭاھىيىن خودە ناڭ گۈلۈكىين ئېڭىر دە بۇو، دخوبىا. قەھەمانى مە، تەقى ژن، زارۆك، باش و ناسىئىن خودە، ئاخا باش و كالىن خودە يېئىن مرى، بازارى خودە يېئىن شەوتى، ھەڤال و دۆستىئىن خودە يېئىن كوشتى، ژن و زارۆكىين ناسىئىن خودە يېئىن دىلەكتى ل پەي خودە دەشت و دەكت بەر پېتلىن وەلاتىن غەربىيى، مىنى كۆمە دى ژى، پاشتى تېكچۈونا سەرەلدانا مىر، بکرا...
ئۇ دەكتابا مارۆ دە، ب خېرا مامۆستەيىن مىگۇ، ئەز ھېنىي جىمال خودە يَا يەكمىن و داوىن ئا لاتىنى ژى بۇوم: ئارما، قىرومك كانىز.

يانى: ئەز سترانا سىلەھ و ئىنسانان دېيىم...

دەنگى بىتەنگىيى، گەلەك جاران، ژ دەنگى سىلەھىن كۆب دەنگى خودە يېئىن ئەجىب ھەمۇ دەنگان ژ ھۆلى رادكە، تىپى. بەلىنى، دەنگى سىلەھان، دەنگى شۇور، دەنگى تەشقى، دەنگى توپان، دەنگىن كۆ دەنگى ئىنسىئىن دىكۈزە و ھاوايردۇر دەقلەپىنە سەر چولەكە بىتەنگ.

بىتەنگى، وەستە،

ھەكە نە وەست بە، كەسەرە،

ھەكە نە كەسەر بە، حەسرەتە،

ھەكە نە حەسرەت بە، ژانە،

ھەكە نە ژان بە، بىر و ھەشە.

يان ژى نەف ھەمۇ نە.

يان ژى ھن ژ ۋانن.

مىنى نە،

مىنى كۆئەندا دەم، ب قەستا بىھەندەن و جىخارە پىتچانى

رادوەستم و دەكەقىم ناڭ پېلىن بىتەنگىيى.

نا، ئەز ناكەقىم ناڭ پېلىن بىتەنگىيى،

پېلىن بىتەنگىيا دەر و دەرانىن وندابۇرى و زېرىبۇرى ب

سەر من دە تىن...
دەنگ، د بەريانگەكە چىكى زەلال ئا ھەيامەكە زاھف كەقىن دە دەنگ.

رۇناھى، گەوهەرى.

د پەي تارىتىيا شەقىن رە رۇناھى.

رۇناھىا كۆچىتلا سترانىن كەقناردىيە،

رۇناھىا كۆل سەر ھەر تىرىئىا وى، ھەر تەقگەرا وى سترانىن

ئابادىن لېبۈونە.
ھەيامەك و روژىكە وەها يَا سترانان.
تاشەكە گەوهەر كۆل سەر سىنگا چىايى شەنگالى ئەيلان دە.
تىرىيەتىن رۇنى كۆد ناڭ پەل و چەقلەن دارىن كىلەكە چەمنى زەلال رە دەردن.
چەرسەكىيەن رۇنى كۆل سەر ئاڭا كاھنى درەقىن.
شەقىيەن رەنگىن كۆل سەر دىوارىن ژ كەقىن رەش ئىن خانىيىن گۇند دېرقىن.
دنىا ئارام، ساکىن، رۇنى.
لى دەنگ، دەنگىن خۆقى:
ئالاھ، ئالاھ، ئالاھ...
ئالاھ، ئالاھ، ئالاھ...
ساو، ترس، دەنگىن قىامەتنى،
پېلا دەنگان، دەنگىن سەمىن ھەسپان،
دەنگىن ھېرىپا ھەسپان،
دەنگىن قىرىپا سواران.
گاف ب گاف نىزىكىتر.
گاف ب گاف ژ ئارامى و سكۈونەتى دەورتر.
ئۇ دەنگ، دەنگىن ترسىيان.
تەير و تلۇر، ب باسک و پەروازان، دەور ب دەور.
دىك و مىشىك، ب ترالى، گەھل قى ئالى، گەھل وى ئالى.
ھەسپ و مەھىن، ب ھېرىپا و ھېشىن، رەقىن.
جاھنى، پەز، دەوار، كەر، بەرگىر، رەقىن.
ئىنسان، زار و زىچ، كال و پىر، ژن و مىر.
خود ئاشارتىن، رەقىن.
لى ئەوانا، دەنگىن وان:
ئالاھ، ئالاھ، ئالاھ...
ئالاھ، ئالاھ، ئالاھ...
دەنگىن تەكىرىتىن وان.
دەنگىن شۇورى وان.

قىيرينا كۆئارامىيا دەستىي سېبىي دەقەلشىنە.
 دەنگىنى كۆپىدەنگىيا ئىنسانى ياشەفاقلى تىك دەب.
 لى ئەوانا، دەنگىنى وان.
 د ناشا مەيدانا گوند دە.
 ل بەر دیوارتىن مالان.
 ل بەر دەريان.
 ل بەر دەرىيەن كۆز نەها، تەقى مژو دوومانا دەور و دەورانان،
 د ناڭ مژو دوومانە دە ب بىر تى.
 ل مالەكى ڙ مالىيەن گوند، ل ملى ئىيغۇر، پىتىج كەس، سى زارۆك،
 باش و دى.
 باش و دو زارۆك، كەچەك و كورەك، ل ئىيغۇر، د ناڭ پىيىز دە.
 دى و زارۆكەك، كورەكى كۆھى ئىيغۇر، د كادىينى دە.
 بىيەنگى، بىيەنگىيا ترس و ساوى.
 بىيەنگىيا ترسا شور، ترسا مرنى.
 كادىن، زارۆك د ھەمېيىزا گەرم ئا دى دى.
 دى، ترس، جوفىن.
 زارۆك، گرین، لەرزىن.
 مەگرى كورى من، مەگرى، مەگرى.
 گرین.
 دەستىي نەرم ئى دى، پەھىت، ل سەر دەقىن زارۆك.
 مەگرى، مەگرى، مەگرى لاۋى من ئى دەلال...
 لى ئەوانا، دەنگىنى وان.
 غەربى، ئەجىب.
 دەنگىنى روھىستىن.
 نېزىكتىر، ل ھوندر. ل ملى مالى...
 قىيرىن، شەرقىن، پېرقىن.
 بىراوەست، ب قاسىي چەندەكىن.
 چەندەكىن كۆز ب قاسىي باپلىسکەكى درىش، بىداوين.
 دەنگ، دەنگىنى دەرىيەن ئىيغۇر.
 ئۇ دەنگىنى زارۆك، دەنگىنى كەچكىن؛

باقۇ، باقۇ، باقۇ،
 يادى، يادى، يادى.
 دەنگىنى پېز، بەرخ، مېيھ.
 دەنگىنى كور، كەچ، باش.
 ئۇ دەنگىنى وان، جارەك، دو جاران، سىن جاران.
 جار ب جار.
 ئۇ دەنگىنى شور، جارەك، دو جاران، سىن جاران.
 جار ب جار.
 قىيرىن، ئاخىن.
 بىرین.
 ئۇ مەن، بىيەنگىيا ل پەھى مرنى.
 بىيەنگىيا كۆل پەھى دلۋىتىن خۇنىي يېتىن دەقىن شور تى پى.
 ب قاسىي چەندەكىن كۆز ب قاسىي باپلىسکەكىيە.
 ب دوو رە دىسان دەنگ، دەنگىنى وان.
 نەزىكتىر. ل نك كادىينى.
 مەگرى كورى من، مەگرى، مەگرى.
 دەست، بىنگاف، ل سەر دەقىن زارۆك،
 چاش شل، بەددەن ب تايىا ترسى كەتتى.
 چەند سەرى ل سەر دیوارى كادىينى.
 قىيرىن، قىينا وان.
 قىيرىن، قىينا زارۆك و دى.
 ئۇ شور، دەنگىنى شور.
 گەھل ژۆر، گەھل ژىتىر.
 جارەك، دو جاران، سە جاران.
 جار ب جار.
 ئاخىن، خۇين.
 خۇينا كۆز دەقىن شور دلۆپ دكە.
 ئۇ چۈوين، چۈوينا زارۆك و دى.
 چۈوينا وان، شوربازىن خۇېنخوار.
 ئۇ بىيەنگى، بىيەنگىيا بۆش ئا مرنى...

و ریزدار، حمز و هزکارین خوه دوور، زیربوبی و د ناث تهنيتیه که بیپایان ده، ب دنگه کی خه مگین و زیز، ب کهسر و حمسره، دنگ ل دریا غریب و تاری یا خویان دکر.

ئەز دبوم لهنهنگ مارق، بارت من گران، ستوبین من خوار، ولاتی من ئى شەوتى و هەفال، ناس و خزمین من ئىن کوشتی ل پەي من، هەفلا من ئا هەياتى وندا، باش و کورى من وستیابى و دلشکەستى، شورى د دەستى من ده، دلى من ب مرن، کوشتن و کەتنى گوشاشتى، مينا دزهکى، بىتدنگ، تەقى هەفال و هۆزگەن من ئىن شەرى مان و نەمانى، ب خودستەك و هەدەفا دلۇيەكە هيقى و چىلەكە رۆناھى، ئازل كەشتیان سوار دبوم، من ژ ئاشا كەسک ئا دریا زەلال لەنگەر دىگرت و جارنا ب قىرين، جارنا ب گرين، بىندرار، من بەرى خوه ددا ولاتین غەریب و نەديار، وارت ئىنسانىن كۆنە مېشانپە رور بۇون و نە زى دلدار.

هەرجى كەسو بۇو، زخوه ئەو، ئەز بوم. چاخا من روپەلین زەربوبى يېن کتابا قالند و مەزن ئا كەسو ۋەدەكىر و ل سوورەتان دنهىرى، تافلى، ئەز، جارنا، دقولپىم سەر لەنگەكى تارىخى كۆد سوورەت و بەرگەھين کتابىن ده دخوايا، جارنا زى ئاز دبوم كومانداركى سەرفاز، ئالىمەكى بىرر، زانايەكى دوورىن و لەشكەرەكى زىر و من ب قىيردىقىر، ب خەجر، گەھ سوار، گەھ پەيا، گەھ ب چەك و زىخ، گەھ روت و پېخواس، گەھ ل چۈلەن كەرم ئىن چىكى زوها، گەھ ل نەوالىن كۇور ئىن چىايىن بلند، پېلىن چەمى دېجەلەي، بلنداهىيىن چىايىن شەنگالى، بوجىن ولاتى بابىلى، دەرىيەن قەھيم ئىن كەلهەن نېنىشايىن، چىايىن ئاسىن يېن ولاتى مەد و كاردوخان، زۆزانىن ولاتى تەرمەنان، ئاقا هار ئا دریا رەش و گەلهك جىه، وار، ولات و قۇناغىن دن، ب لەزا برووسكى، ب سەقكاهىا پەرى تەپرى تاوس، د بىھەنەكى ده دېرىن و من بۇوەرىن كۆرگەھين کتابىن بەرىيەش دىكىن، وەردەگەن و ئەو دقولپاندن سەر وى هەياتا من ئا خۆزتىي كۆز ئى بىھەنە گەشبوونى دفۇرۇيا؛ هن ژ كەسىن بەرگەھان كۆد ناث بەرفى دە دەرسىن، دبۇن ئۆسمانى، هەنین دن كۆتى، برجى، وستىابى، لېش و هناركىن وان تەركى، دبۇن كورد، هەنین دن كۆد ناث مۇز دوومانى ده، رىوندايى، ل رىبەكتى دگەريان، دبۇن ئەرمەن، مىر و مېزايىن بەرگەھان كۆب دەك و دۆلاب، ب شەر و پەقچۇن گۆرا ھەشۇودو دكۈلان، دبۇن مېرىن جىزرا يوتان، ھەكاران، مكوس و سەرەدان و ھەرىيەك دبۇ خوددىي دنگەك، دنگەكى خاس كۆن ل گۆرا ھەلوست و راۋەستىنا وان ئا سوورەتان، ل گۆرا خوه، دافراند و قەۋاند.

گۆتنەكە كوردان ھەبە، دېيىز، سى و سىن چىپرەكىن ھەچىن ھەنە، ھەموو زى ل سەر ھەمىيى نە. ھەياتا من زى وەلىت بۇو؛ رۆز، ھەفتە، مەھ، سال ب چىپرۆك، مەسەل، ئەفسانە، شىر، سەرپەتەتى، لاۋ، رىز، ھەدىس، ئايەت، گۆتن و كتابىن كۆل سەر شەر، پەقچۇن، ۋەقەتىن، خزىن و كەسەرەن بۇون، دەرياس دبۇن. ھەكە هۇون نەها پېرسن، كا ئەزز ئاش ھەمۇپيان كۆنە ب تەننى نەقشىن ھەياتا من، ھەرودەھا ھى زى بىرىن و كەسەرەن روه و دلە من، چەھىن بۇوم، ئەز ئىنى، پېشى ئەقچەند قەدا و بەلایتىن كۆب سەر مە دەھاتنە، ژ و رە بېيىم كۆل جىيەنانى ھەر تاشت، ئىنسان، تەپر، تۇور، دار، نەبات، ھەر جەلەب مەھلوقات، مەھکومى مۇنىن نە، لىن ھەكە هۇون بخوازى تاشتەكى، ئىنسانەك، بۇويەرەك، سەرپەتەتىيەك، پېۋندىيەك،

دەنگى بېيىم ئى شەر و پەقچۇونى، دئومرى من ئى خەشىم ئى زارەكتى و خۆزتىي ده، تەقى كۆھەيام ئارام، دنیا رۇنى و وەخت ھېقىدەر بۇو، ھەرتىم، مينا شۇورى خۇنرۇشان، ل سەر ملى مە، ھلاۋەستىبىبو. مەھەرتىم، ب گەلهك ھېنچەت و شىپۇدیان، بىر ب دەنگى شەر دبر، ئەم ھەرتى پى دەھەسيان.

نەما، د فى شەقا مە يا وستىابىي ده، ھەر تاشت چقاس ئارام، چقاس بىتەنگە! گۇھى خوه بدن سەر دەنگان... ژ دەنگى من ئى كال و بىندرار، ژ دەنگى چەمىن دېجەلە بىن ئابادىن و ھەركبار، ژ دەنگى بايىن سەشك ئى ھۇونك و ئەقىندرار پى قەچەنگ ھەنە؟ نا، نىنە. لى ھۇون، دەنگى ھەيامىن بىن، د فى باش ب ۋىيەكى بىنابىن؛ دەنگى من ژى، دەنگى دېجەلە و دەنگى با ژى، د ئەسائى خوه ده، دەنگى كى دەنگى شەرە، تى دە دەنگىن تېكەل ئىن شەر ھەھى. دەنگى شەر... كىن، نەفرەت، بەرىھەر، چاقسىزى... شۇور، خەنچەر، تەنگ، تۆپ، ھلوشىن، شەوات، خوين، بىرین، ئاخىن، قىرىن، ھاوار... مرن، وندابۇون، ۋەققەتىن، كۆچ، حەسەرت... شەر، يانى بىرین، بىنېتىن مېرىنى و دل، بىنېتىن ئىنسان و جەقاتان كۆچ جارى ناجەبن... شەر، يانى شۇيا كۆرۈ ئا بىرینان ل روپىت ئىنسانان، ل روھى جەقاتان، ل كۆرۈپەتەن ئەنارا دەر و دەورانان. بلا ئەف ئارامى و سکۈونەت و نەخاپىنە، بەرپا ئى ئارامىيى شەر ھەبۇو، ترسا من، ئەم تورسە كۆپشتى ئىنى ژى دى دىسەن شەر ھەبە. ھۇون وەرن، دەنگى شەر و پەقچۇونان، ژ تەجروپەيان، يانى ژ دەنگى من، دەنگى دېجەلەن و دەنگى بايت دەستى سېھەتى بېرسن.

ھەياتا من كۆد ناقبەرا مەدرەسا سۆز و كتابخانا مام سەفو، گۆتنا دەقكى و گۆتنا نەقسلىكى، مالا ئاپىن خەلەف و مەزلىن مەدرەسى، ئارامى و گولىزەر دە دېبەرى، مينا كۆليلكىن سۆز ئىن خوبىنى يېن ھناران كۆ د بەهاران دە دېشكەن، رۆز ب رۆز، گەشتر و خوھشتر دبۇو. وەخت دەرەركى، ھەيام دچۇن، سال دېبەرین و ھەياتا من، ب روپەلین نوو يېن دەرس و تەجروپەيتىن ھەياتى كۆد ناث تەقى دەنگىن دەنگى ئەندر دبۇو. لى بەلىن ھەما چ بىگە، ھەموو تاشتىن كۆئەز ھەن دبۇم، ل سەر شەر، پەقچۇن، ئەقىن، حەسەرت، ۋان و ھېقىبىن بۇون. مەدرەسە، وارى ئەقىبىن مانھۇى، كتابخانە، وارى ئەقىبىن نەفسى؛ گۆتنا دەشكى، وارى خەنون و خەيالان، گۆتنا نەقسلىكى، وارى حەساب و كتابان بۇو. ل مەدرەسى، د دەستى سېھەن يان ژى د نېقە شەقان ده، گەھ ل دەرسخانى، گەھ ل ھەجري، گەھ ل تەپيا مەلابىن جىزىرى، پىرى جاران كتابەك ژ كتابىن دەرسخانى د دەستى من ده، رىزتەن كتابەكىن يان ژى يېن چىرۇكە كە مينا ھەزار و شەقەتكىن ل سەر لېقىن من، ھەشىن من ل دوور، د ناث كۆرۈپەيىن مانھۇى يېن ھەياتا پېشى ئىنى ھەياتى، ئەز ژ خوه قە دچۇم. ل كتابخانى، دانى ئىقشاران يان ژى دەرەنگى شەشقان، گەھ ل عەردى، ل سەر خالىچە و مەھفۇران، گەھ ل سەر دیوانى، درېئىبوبىي، د بن رۇناھىا قەندىلەن ده، چاقىن من بىرى جاران ل سەر تەپرى تاوس ئى دېپەر، گۇھى من ل سەر دەنگى ئاشا دېجەلەي، ھەرتىم كتاب و روپەل د ناث روپەلەن ده ژى سوورەت و بەرگەھەل بەر من، دلى من ب بەدەپيا سوورەت و بەرگەھان كەلدىابى، ھەشىن من ل سەر خېز، كەس و شەكىن كۆد ناث بەرگەھان دە دخوبان، ب دەنگەكى بلند، گەھ ب قىرىن، گەھ ب گازىن، گەھ ب ئۆلان، گەھ ب لىيان، من ئىنسانىن بەرگەھان قەدەن و روھ و دەنگەك ددا وان.

ئەز دبوم ناسۇ و من ل ولاتەكى غەریب، ل نك ئىنسانىن غەریب كۆب زمانەكى غەریب داخقىن، ژ رىز

ب بمژنا خوه یا دریز و زراف که تبوو روشه که ودلن کۆئیدی ترەک و دەھ ترل با وى مینا هەف بۇو، مگۇنىيە حورق، ب خوارن و گۆشتى کۆ وى ب شەف و رۆز داقدولتاند، بوبۇو مینا جۆنەگا يەکى بىرىپۇبى، گولىزىر، ب بمژن و بالا خوه یا شىخ و ب مەمكىن خوه يېن مینا دو پۇرتاقاللىن دەريا سېپى بوبۇو دارەکە بهىشان ئا بھارى کۆ پەل و ساخ دە و ھەرجى ئارمىت بۇو، وى ئى بەمژن ئاڭەتىپۇو، لى ئەھر و دەلنى دەريا سېپى بوبۇو دارەکە خوه، ۋازار و مەردەزى مابۇو. گەلەك كەسىن دن، ژ چىزىرى و دەر و دۈرەن جىزىرى، گوندى، بازارى، كورىن ئاغا و بەگان، گافان و جوتىكاران ل جەڭتەن مە زىتە بوبۇو، لى ئەۋان دودۇ ئىدى بوبۇوون ھەقالەندىن ئەساسى يېن كۆما مە يا تردىن؛ تىلى و يەزدىشىر.

تىلى كۆز من ب قاسى چەند سالان بچووكىت، ژ ھەردو چاقان كۆر و پۇزىرانەكى ب دلى و بۇو و ل مەدرەسا بچووك ئا قەسرا مىر، ل بەر دەستى سەيداپىن بىزارتە قوران و دەرسان ھەفر دکر، كورى مىر بۇو. يەزدىشىر كۆز من ب قاسى دو سالان بچووكىت، لى ب گەودى ب قاسى من، خۆرەكى چەلەنگ و لەھەقەتى، رووگەش و ۋىزىر، برازىن مىر بۇو. يەزدىشىر كۆ دو سالان ب دوو من رە، ل مەدرەسا سۆر، دەست ب خوندنى كريپو، كورى مىر سەيەھەدىن و خوارزىن سەعىد بەگى بۇو. سەيەھەدىن بەگ، بەريا مىر و براين مىر سالە بەگى، مىرى جىزىر بوتانى بۇو و سەعىد بەگ ژى سەرەتكى كەلەھا گوركىتلى بۇو. د شەقۇھىرىكىن بىن دە، ھەكە بەزادانى دلوقان ژى دل بکە و حەتا ھنگى نەفەسا من نەچكىنە، ئەزئى چىلا سەيەھەدىن بەگ، سەعىد بەگ و كەلەھا گوركىتلى كۆقولپى سەر قادا شەر و بىرىنەكە كور د دلى و لەلتى جىزىر بوتانى دە قەدا و نەخدوشىپىن كۆر ئانن پىن، بكم.

ھەرجى ھەممە بۇو، ئەھى ئى، مینا يەزدىشىر، دو سالان ب دوو من رە، ھەيە كۆز ھەسۈددى و زىركەشيا ل ھەمبەر من، ل مەدرەسا سۆر، دەست ب خوندنى كريپو و تەقى كۆ ئەو كورى خەلمەن ئىپەدى بۇو، ل سەر رىا مەلاتى و علمى ئىسلامىيەتى پېتىڭاڭ ب پېتىڭاڭ پېش دەكت.

ئۇ رۆزى كۆ نەتا تى بىرا من، ئەم ھەپىتىجەھال ل نك ھەقۇدو، ل قەسرى، ل شانەشىنا مىر بۇون. د بھارەكە گەرم دە، كۆئىدى دارىن بەھىشان كوللىكىن خوه يېن سېپى دوھشاندن و دارىن ھناران كوللىكىن خوه يېن سۆر د قولپاندن سەر ھنارىن بچووك، رۆزەكە گەرم ئا چارى ئەيدىيا قوريانى بۇو و دنيا ئىدى ئىتشار بۇو. رۆزەكە تىشى كىيف و شاهىلى پەي مابۇو، تەقى كۆ دنیا ھى ئى ب رۇنაھىيەكە كەقەلس ئا چىكى سۆر خەملاندىبۇو، ئىدى چرووسكەن ستىرەن ل سەر گۆكىتلىن چىايىن جوودى دخوبان. رۆزى داۋىن ئا جەزىنى بۇو، حەججىتىن كۆل سەر رىا مەكەبىن بۇون و ھەر سال دەتلىن ل خان و مالىتىن جىزىرى مېشان دبۇون، نەھا ل ئاخا پېرۆز ئا مىسلمانان بۇون، زارۆكىن كۆل ھېشىغا جەنۇنى بۇون، چار رۆزان، ب بەخشىش، يادىگارى، ليستك و شاهىسى و شەيتاھىيان وەستىاپابون، تەقىتىن متباخ و ئاشخانەيېن قەسرا مىر كۆ د دەرسىن بەزىر كۆ تىشى ئىنسان بۇون، ھەرتم ژى دوو و دوومان بلند دبۇو، ئىدى قەمربىوون و مىزگەفت و مەدرەسىن بەزىر كۆ تىشى ئىنسان بۇون، قالا بوبۇوون. مېشاتىن داۋىن ئېن قەسىرى كۆ ھەموو گەرگىن وەليت بۇون، پاشتى خوارنا شىشا ئىتشارى، كۆز خوارنىن بىزارتە يېن جىزىر بۇتان، كوتلىكىن مېلاڭىنى، ساقارا كەرەنگى، چەند جەلەب مەتفۇونى، مەتفۇونىدا دىزىكىن، بامىيىن، باجانىن سۆر و رەش، قەلى، سەلاتىن سەۋەر، ماستى، خامىنى و ب دوو شىشىن رە ژى،

خىسىك، داخوازىك، بىن نەمر، ھنگى ھۇون دېنى خوه بىپېرەن گۆتنى، گەر گۆتنا دەشكى، گەر يا نىفسكى و ژى بىر و ھەشەكى قەھىم بىن پىن، -بىر و ھەشەكى قەھىم كۆ رى ل وندابۇون، ژىپىرۇپۇين و تىكچۇونى بىگە و نەھىيلە وەختا كامباخ كۆ ھەر دەھرەكە، ب پېلىن خوه، ھەر تىشتى بەھەتسىپىنە.

بەلنى، ژ دەرس و تەجروبەيېن گۆتن ئا ھەياتا خوه، ئەز دكارم، ب كورتى، ۋى تىشتى ژ وھ بېيىزم؛ ھەرەكى كۆ د دەستپېتىكا تەوراتى دەھاتىيە گۆتن، بەريا ھەر تىشتى گۆتن ھەبۇو، ب گۆتنى، ئافرينا ھەرى ھېزىشا يائىنسانان، ھەر تىشت ئافرى؛ ژ لەورە پىن باوەر بن، چو جارى روو ژ گۆتنى بانەدەن، لى ھور بن، باوەرى ھەم ب گۆتنا تەوراتى بىن، ھەم ب تەلقييەن ئېزدىيان، ھەم ب يا چىرەك و ئەفسانان، ھەم ب يا بوبۇر و سەرپەھاتىيان؛ خوه بىگەيىن جەھەرە گۆتنى و رى بىن كۆ بلا گۆتن ژى خوه بىگەيەن روھ و جانىن وە؛ ل گۆتن و جەھەرە وئى بەكىن و وئى قەمۇنىن، دەنگەك بىنلى، ب روھ و جانەكە نۇو وئى بخەملىن، گۆتنا بېرۇھ كۆ ھۇون دېيىن، ئان ژى دېھىزىن، بقولپىن سەر ھەينەكە زىنى، بلا ئەو بىزى؛ ھەكە ھۇون پېرگى گۆتىتىن تەوش، پۈچ ئان ژى قاشى ئەپىن، رۇو ژ وان بامەدەن، دەوسا كۆ ھۇون يەكى قەبۇول و يَا دن ژى رەد بىن، ب ھەولدان و خىيرەت، وان ل ھەۋ بىن و ژ وان دەولەمەندىيەكە نۇو بىن پىن، وان پاقىز بىن، زەلالىيەكە گەرم و سامىيەتەكە دلسۆز بىن وان، ژ بىر مەك كۆ ھەر گۆتن ل گۆرا يەھتىاج، داخواز و مزاڭەكە ئىنسانى ھاتىيە ئافرىن و ل جىھانى نە ب تەمنى داخوازىك ھەيە، نە ژى ئىيحتىاج و مزاڭەك، ئەۋەھەمۇ زاھەن، تىكەن و پىرى جاران ژى ل دىزى ھەقىن، لى ئەكە ھۇون ھۆستايان گۆتنى نە، ھنگى، ب خىرەتا زېرىنگەرەكى وان بەھۇون، بەقشىن و ل ھەۋ بىن؛ گۆتنا مەممى ئالان، ئان ژى يازىنا زىدان ل گۆرا دەور و دەوران، رابۇون و روونشتىن، جىل و بەرگىن ھەم و زىنلى بېپېش و ھەرچ يَا بەكۆتىن ئەوانە، وئى ژى، ب جىل و بەرگىن نۇو، مینا دەرس و تەجروبەيەكە ئىنسانى، بەرپېشىن گوھدارى خوه بىن... ئاھا كورتەبىرا ھەياتا من؛ گۆتنا ئىنسانى و شەرىن نەيىنسانى كۆ ب دەستى ئىنسانان تى بىن، يانى ب قەولى مارق، ئىنسان و چەك و فەگۇتنا وان...

كەنگى ئەز ب دەنگى بېتۈرم ئى شەر و پەقچۇونان ھەسيام؟ بېگومان گەلەك كەتكەت د ھەشىن من كۆز كەتكەت ئەپەتىيەپى دەھەنە، لى بەلنى، ھەكە ئەز نە شاش بىم، جارا يەكەمین، د وئى رۆزى بېرۆز ئا ھەيدىا قوريانى يائى سەرەتلىكەن دە، ئەز ب خورتى، ب دەنگى شەر و پەقچۇونان ھەسيام. ھنگى ئىدى ئۆرمى من قۇناغىيەن دەستپېتىكى بېرىپۇو، من بىر ب چەرخا فەلەكى، كار و شخولىن دنیا و میرەكىيا جىزىر بوتانى دېر، ھەفتەيدىك، دو ھەفتان جارەكى ب جۇزازانەكە كۆرەپەپ و سەمبېلىن كۆ ب شەرمۇكى نەخشىيەكە نۇو ل سەر رۇويىتىن دانىن پىن، ژىندرى، ب دەنگى خوه كۆ ئىدى بەر ب قەرتبۇونى قە دچوو، سترانىن نۇو كۆ مينا خودىيەپى، دو ھەفتان جارەكى ب پەي خوه ھېشىتىپۇون و چىلا ھەياتا دېچىلەپەن دىكەن، ل ھەۋ دانىن و مينا رۆزىن خۆرىتىپا ئاپىن خەلەف، من ژى خەپال ل فرکاندىن تەن و جانىن نەرمك و گەرمەھىيا مەمكىن گەوھەر دىكەن، تەقى كۆ من قۇناغا شاگەتىيەن ژى بېرىپۇو، ئەز ھى، بېتى كۆ بخوازىم بېم فەقە و مەلە ئان ژى ئالىيمەكى دىندا، ل مەدرەسا كۆ مینا مېرەكىي، رۆز ب رۆز دبۇو ناڭەندەكە گەلەكى گېنگ، دەمام.

من و ھەقالىن من، مە ھەمۇپىان بەمژن ئاڭەتىپۇو؛ كۆ دەسىن بەمەپىي تەرك،

گیهاندبوون شانهشینی، ئەو ژەھەت قەقەتىندىن، من دىت كۆز بىتقل، برووبىن چاھى راستى و ئەنپىا مەڭ خوبىن دهات. ھەرسى ئىنى مينا دەقەبىن حىچ ھار بوبۇبۇن و ب قىرەقىر تىشتنە كىرىت ئەھەت رە دەگۆتن. ئەز تەللى و دو بەردەست ل نك مەڭ مان دا كۆز وى ھاش بىن، چەندىن دن ئىھەمە و يەزدىنىشىئۈر ور ب دوور خستان. لى چاخا ئەو ژشانەشىنىن ب دوور كەتن، گۆتتىن كۆز دەقىن ھەمەيىن تىردىن، ب قىرەقىر دەركەتن، كۆتى دە ھەم تۆزقىن فەلاكەتىن رۆزىتىن بىن و ھەم ئىھەنگى شەر و پەقچۇننىن دىن، گەل و ۋەلاتان ھەبۇن، چو جارى ئىزبىرا من نەچۇن. ھەر جارا كۆز مۇسىبەتەك ھاتە سەرى مە، ئەو گۆتىن ئى، جار ب جار، ھاتن بىرما من. نەها، پشتى ئومرەتكى، گاڭا ئەز بەحسا وان دكم، مينا كۆئەتەتىن نۇو، دىسان، ژ دەقىن ھەمە دەردىكەن و روھى من دگۈشىنىن؟

فلە، كورى فلەھان... نەينووك فلە... ھۆ، ئەھلى جىزىرى، ھەسپىن كولە، سەبىن توولە و كەسىن فلە، لى مەبە ئەولە، گەللى بۆتىيان، لى مەبە ئەولە...

دەنگى سترانا دېجەلەيىن دەھىپىن بەھارى دە، كۆز ھەنگى چەم دىبە لەھى، خورتە. نە ب تەنلى دەھىپىن بەھارى دە، ھەرودەغا گاڭا ھەستىن ھېرىس، كەرب و ھېيدەتلى ل دارن، دەنگى سترانى دىسان خورتە. خورتاھيا دەنگ، ژ ھېشىياربۇونا تەبىيەتى و سەرھەلدانى حىسىن و پېشانە. وەها؛

دېجەلە مە ئەز،
دەنگى دېجەلەيىن،
قىريپىنا كۆئۈلان دەد،
ھاوارا كۆبانگ دەك،
سترانا كۆ دېتىز.

ل سەر رۇويە من شۆپىا شۇور، رم،
رەنگى دەرد و كەمسەران،
پېشىنا مەريان،
شهر، پەقچۇن، قەقەتىن، تالان.

د ناش شەكىرىتىن زىناران دە دىزىم،
د ناش بۇشاھىتىن دەرىيابەك ئارام دە تىك دەرم.

ئەز دىزىم، بايىن گور، رۆزان، بەرفا سېپى،
ئارزوو، جوش، ئەقىن،

ئەز دەرم، بايىن گەرم، چۈل، نە ستارى، نە سى.

فالاھى، بىندەنگى، ساكىن،

ل سەر رۇويە من كەلەك، كەشتى، مينا هيستىرەن چاقان،
سيما دارى چىناران، بى و سپىنداران، مينا شۆپىتىن دەركەتىان.

شىناباھىتىن كولىنى دەمىسىن، قەلمەزدەنگ و تىلۇلۇكىن ھاتىبو پىن، ب قۇملۇق كۆتتا كوردى، ژ دىنيا يېن رە نان، ژ ئائىرەتىن رە ئىيمان، خاتىر ژ مىر و قەسرى دخوهستن ولى ھەسىپىن خوھ سوار دبۇون و دچوون. ب دەھان، ھەمە كۆز ب سەدان خزمەتكار و قورا شىن قەسرى ل بەخچى قەسرى ولى بەخچەيىن فەرە كۆز د ناشەمەرا دىوارىنىن بىلند ئىپن قەسرى و قراخىتىن چىتىن دەرىن، كەلەپۇر و گەمارىا كۆشىتىن جىزىرى ل پەھى خوھ ھېشىتىبۇن، دخستن تەلىسان و رېتىن بچوک ئىپن بەخچەيان دمالاشتن.

ئەم ل ژۇر، ل شانەشىينا فەرە ئا قەسرى كۆز كەقەرىن شەھەكتى بىتىن رەش ئىپن چىايان جىودى ھاتىبوو را خاستىن، پەرەگەندە، ب شىقاش ئىشارى يالىزىز كەفت و لەفتا چار رۆزىتىن ب شاھى وەستىيائى، ل سەر بىان بۇن. مىر، برا و برازىتىن مىر، مام سەقۇز، پېپېز، شېۋەرەندە، دەزىنەدار، سەرەسەكەر، مەلا و سەيدا يېتىن مىر ل ملىتى دن ئى قەسرى، ل ئالىيەن بىرجا بەلەك، ل مەجلىسا تەنۋىتى بىرچىن بۇن. تىپلى كۆز كورى ھەرى مەزىن ئىتىن مىر بۇو و گەلەكى دىشبيا مىر، ل نك من بۇو و من ئىھەنگى رە چىلا سەتىرەتىن كۆھەدى ھەدى ھەلداھاتن و دەچرووسىن، دەرى. تەقى كۆمرى زرافەن كەلەكى خۆزت بۇو، ژ نەھا ۋە ھەزىمارا زارەتكەن وى گەھىشىتىبۇن شەش ھەفتان. مىرى مە نە ب تەنلى ھۆستەتىن گەراندىن شخولىن مېرىكەن بۇو، ھەرودە ئەو ھۆستەتىن پەستا خوھ بۇو ئى؛ رۆز ب رۆز ھەزىمارا زىن، جاربە و زارەتكەن وى ھۆزى دېبۇن. سى كۆرتىن وى يېتىن مەزىن ھەبۇن، تىپلى، نەجىب و عەللى شامىل، لى ژ وان تىپلى، ھەيە كۆز بەر كۆراھىيا وى يان ئى بىندەنگىيا وى، بۇبۇو ھەقالى مە، من و تىپلى، دو كەسان ب چاھەكى، ھەۋالىتىن كەھەھىم كۆئەتەن وەر و ھەر دەوام بىكرا، ئانىبۇو پىن. ھەرچى مەڭ، ھەمە و يەزدىنىشىئۈر بۇن، ئەو ژى ل ئالىيەن دن ئى شانەشىنى بۇن و ب خەجىر د ناشەمەرا خوھ د دېيىقىن.

ئاڭا دېجەلەيىن، ب هېيتزا بارانا بەھارى، ب دەنگەكى خورت، مينا لەھىيەكى، پەھىت، ئاھەنگدار و تىكۈز دەھەركى. تەقى كۆئىتەشارى هى نۇو دەست پىن كەپىو، ھەيەكە رۆنلى يان نۇوگەر ھاتىبوو ولى سەر بلندەھىتىن چىايان جۇودى ھلاۋەستىبۇو. ھەيەقىن، ئەينىن مينا ھەيشا كۆز د مىسەھافا رەش ئا ئىپزىدەيان دە چىتلەن لى دېبۇو، بۇو؛ رۆنلى، نۇرمانى، سېپەھى و ئابادىن. و تىشتنى ھەرى خوھش زى، ھەفيت و سەتىرەن ھۆزەمەيدەكە رۇنەھىتى يان بىتپايان ل سەر رۇويە ئانىبۇون پىن. من ل مەلەكى ژ تىپلىن كۆز نۇرۇردا چاقان بىتپار بۇر، قالا نۇرمانىا حەيفىن و سەتىرەن دەرى و مەلەكى ئىچى جارب جار، مينا كۆئەتەل بەر خوھ بېيىش، وەھا دەگۆت، ستران دەقىن، تەللىي برا، ستران.

تىپلى ئى، ژ گۆتتىن من ئىپن ل سەر سترانى ئەجز، دە بېيىزە برق لۇ، دە بېيىزە، دەگۆت.

نۇ، تىپلى نۇ، من لى ۋە ۋەددەگەرەن، ئەز ئى ستران نەبىتىم، ئەز ئى لىكىم...

لى ئىشارا مە ب وى كىيغۇھوشىيا ئىشارا رۆنلى و ئارام ئا ئەيدىيا براتى و خوھشىن كوتا نەبۇو. ھەن ئەز و تىپلى، گۇھتى مە ل سەر دەنگى دېجەلەيىن، ب گۆتتىن تەوش، دېيىقىن، ل ملىت دن ئى شانەشىنى قىرىنەك بلند بۇو. مەڭ، ھەمە و يەزدىنىشىئۈر ب دەستت، بى و گۇرمەستان كەتبۇون ھەف. چما، سەبەب چىمو، كىن ل كىن ددا، مە نازانىبۇو، لى گاڭا ئەم گەھىشتەن نك وان و مە، ب ئالىيكاريا ھەن بەر دەستتىن قەسرى كۆخو

هۆ تو، دنگىن قىيرينا ئىنسانىيەتى،
دنگىن هاوارا ئىنسانىيەتى.
گوھ بده من، دنگىن من، دنگىن جىزرا بوتانى.
جزيرا بوتان، كورى جوودى، نەقىيى نوه،
ملەكى ل چيا و زۆزانان
ملەكى بەر ب چۈل و دەريايان.

ئاسمان، رۆ، سىتىر، هەيث، ھەيچەرۆن قەدىم، قەھىم،
شادىتىن رووبىتى من، شۇپىن ل سەر رووبىتى من،
دنهورىن لۇرىنى كەسەرى،
دفرىكىن رووبىتى من ئى بىرىندار
ل قراخىتىن من تەير و تلور،
ئەيلەز، باز، باشۇكە،
لەگلەگ، قولنگ، تەيرى تاوس، ب رەنگىن كەسەرسۆرى.
كەسەرسۆرەكە ئابادىن گەل پىسىپرا ئاسمان، گەل سەر رووبىتى من.
ئەز دەھەركم، ژ دۆ بەر ب ئېرۇ،
ژ دنگى خورت ئى جوشى بەر ب دنگى بىتەنگىيى.

جزيرا بوتان، مەرجانا ژۇرىن ئا مەزۆپەتامىياين،
تىن دەھەستىن خورت، بەستىن كۇور قەشارتى،
گۆتنىن دلال، كەلامىن زەلال، ژ دۆ بەر ب ئېرۇ،
قەگوهاستى، مىينا لەھى.

سوارىن ھەسپىن سەگلاقى مىينا لەھى،
ئەورىن ب بارانى ئاقىس مىينا لەھى،
رەفى قولنگان مىينا لەھى،

كەۋر و زنارىن رەش ئىن جوودىيى، مىينا لەھى،
تۆشقىن كۆھىشىن تى، مىينا لەھى،
سمبلىن كۆسەرى رادكىن، مىينا لەھى،
گۆتنا كۆتەقى من دەھەركە، مىينا لەھى،
و ئەز، شۇپا ئىنسانىيەتى مىينا لەھى.

هۆ تو، قىيرينا ئىنسانىيەتى،
دنگىن هاوارا ئىنسانىيەتى،

گوھ بده من؛ دېجىلە مە ئەز،
دنگىن سترانا دېجىلەيىن،
زمانى بىزمانان، دنگىن بىتەنگان...

بەلى، شەقىوھىرکا مە دىئىيچار چىلا دەنگ، پىشىن، رەنگ و تاھمىيەن نۇو بىتىن ھەياتا من كۆل دەرقەيى
وللاتىن جىزира بوتان رابۇو گۆقەندىنى، بىكە. لى پېتىسى خەونەك... خەونەك كۆمن، چاقنى من قەكىرى، ب ئېشى
خەدار ئا بىنېتىن من، جارنا هشىyar، جارنا ژخۇدەچۈرىي، بەرى كۆز ھۇون وەرن، دىت.

خەونا من، مەرنا من بۇو، من د خەونا خۇد دە مەرنا خۇد دىت. ھەرچىقا من د ھەر گاھەكە نۇو يَا ھەياتا
خۇد دە مەرن دىت، ھەرتەن ئەز پېرگى مەرنى بۇوم و من مەرنا كۆزى خەلاسى نە مىكۈنە، مىنما پەرچەيەكى
ئەساسى يَا ھەياتا خۇد قەبۇول كر و گەلەك عەزىزىن خۇد گۆزى ئاغا رەش كر، چو جارى ئەز نە كەتم گۆزەكە
نۇوقەكۆلابى يَا گۆرسەنانەكە كەفناز كۆز ب دارىن بىي و سپىندازان وارى ئارامى و سکۈونەتىيە. لى د ۋىتى
خەونا من نا نۇو د ئەز كەتم گۆزى، گۆزەكە نۇو كۆز د بن سىيا دارەكە قەدىم ئا توپىيەن دەقەدابىي بۇو و زىتى
بىهينا ئاغا رەش ئا نۇو كۆلابى دەپورىا.

شەف بۇو، دنيا ئارام، ھاویردۇر چىكسايى، ئاسمان رۇنى بۇو. شەوقا ھەيچەرەنەكە گەوهەر و لىستىكىن
رۇنى يېتىن ستىرېن ھەزەزۆك شەقىنى، كىيم زىتىدە، قولپاندۇو سەر رۇنى. پېتىسى ب قاسى چەندەكى ئەزىز
ئالىيەن ھوندرى مالى كۆز ئىشىنى ستىرېن، كەنن ھەيچەرەن ئاغا رۇنى، خوشىنى ئافا زەلال و پەلىن دارىن ل
پەنجھەرىن سەكىيەم و من ل لىستىكىن ستىرېن، كەنن ھەيچەرەن ئاغا رۇنى، خوشىنى ئافا زەلال و پەلىن دارىن ل
كىيەكىن چىيم كۆيەك ب يەك ھلدوھشىيان و مىنما چۈرۈسەكە زەر كۆز ناڭ رەشاھىيا تەنك ئا شەقىنى دە
دېرقىن، ھلدوھشىيان، نەھىرى. وەلى دخۇيا كۆتەبىيەتىن دىسان كەراسىن خۇد دگوھەراند، پەل دوھشىيان، دار
سەرقوت دىمان، چىا ب ھاتتا بەرفىنى شاشكەكە سپى دكىيەنەن سەرەت خۇد. مىنما كۆپەل ل بەر من رابۇوبىن
گۆقەندى، ئەو ھېيدى ھېيدى ژ چەقلەتىن داران ۋەدقەتىيان، ل ھەواين چەپ ددان خۇد، ب قاسى كىيەكى
دەزقىن و دوھشىيان عەردى.

ما ھەيات ئىنى نە وەها بۇو؟ ئەز، چاقنى من ل سەر گۆقەندىا پەلان، د خەونا خۇد دە فكىرىم. گاشا وەخت
تىن، ھەياتا ئىنسانەكى ژ دارا ژىندا ئائىنسانىيەتى ۋەدقەتە و دوھشە عەردى. ھەياتا پەلان كۆتا دەب،
ھەياتا داران دوام دەكە دا كۆدىسان، بەھارەكە دن ئا بىن، پەلان بىشكۆقىنە.

د ھەشىن من دە فكىر و پىرسىن وەها، سەرگىيەر، وەستىيەي و ھەنگى بىيھەنەنگ، ب ھەدىكا من دەرى ۋەتكەر
و ئەز دەركەتە دەرۋە. ب تەنا كەراس و دەرىيەن سېسى، لىن كولاقەكى قەھىيم ئاشقاتان ل سەر ملىيەن من و
جىخارەيەكە پېچايى و ھەستە د دەستىن من دە. دنيا ھەنگى ھۇونك بۇو، خۇناڭ كەتبۇو عەردى و بایەكى
سەقك پىشتا دەر و بەر، دار و پەلىن كۆئىدى رەنگ گۆھەراندۇوون، ھېيدىكا، مىست ددا. ئەز چۈرمەن بەر چىيم،
چەممى قەدىم ئىنى دېجلەيىن كۆھەرەت ب شىيەدەكى ب مە رەيدە و نەھا ئى دەنگى وى ل بەر گۆھىن مە دەكە. د
بن دارەكە چنارى دە كۆچەند گافان ژ چىيم ب دوور بۇو و گەمۇدى وى ب قاسى بىرچەكە كەلەھا جىزىرى ستۇر
بۇو، ئەز ل سەر تۆتكان روونشىتم. من جىخارە پېتىخىست، ژىن چەند ھلمىيەن كۈور كىيشاند، ل دوومانما وى كۆز
گۆزز ب گۆزز بلند دبوو نەھىرى و گۆھىن خۇد دا سەر دەنگى چىيم، دەنگى با و دەنگى سەقك ئىنى پەلان.

چەم دەھەركى، ئاف، بىراوەست، ژ ۋەلاتىن ژۇر بەر ب وەلاتىن ژىتىر دخوشىيا. بەر ب دەرنە، لىن بەر ب

شەقىوھىرک سىسى

رو

دەنگى من يانى دەنگى برويىن دەنگىبىتىز كۆھۇن ئىنى ئىشەش زى سەھ بىن، دەنگى دېجلەيى خۆپان،
فراتىن مالكوتىران، نىيۇقايا شەوتى و بابىلا ھلودشىايىيە.

ئىشارەكە نۇو يَا ھەيامەكە كەقىن تا ۋان، كەسەر، حەسەرت و مەرنى تى؛ سىبا ئىشارە كۆرمەزەكە كەقىن ئا
چەرخا دىنایاين يە، ھېيدى ھېيدى ھاویردۇر رادپېتىچە و تى؛ كۆتىنەن قى ئىشارا نۇو كۆز دەدور و دەرۋانىن باش
و كالان مانە، يەك ب يەك، خۇد ل با دكىن و تىن و ھۇون، گوھەدارىن قى ئىشارا نۇو، خۇددىيەن شەقىوھىرکا
نۇو كۆز دى ب مەراق ل كۆتىنەن باش و كالان گوھەدارى بىن، ب ئەقىنى قەفەسا دلى خۇد ژ دەنگ و پەزىتىن
من، برويىن دەنگىبىتىز، كالامىتىر ل بەر مەرنى، ترددىيەن پېتىچەرەن ئى دنیا بىن رەۋەكىن، گاڭ ب گاڭ، نىزىك
ل من ل دەنگى من دكىن و تىن.

دە وەرن، ھۇون ھەمۇو ب ھەف رە وەرن دا كۆئەم ھەمۇو ب ھەف رە ھەرن. ئەم ھەرن قراخىين چەمان، بىن
دارىن وەخت و دەوران، بەر لىنگى سور و برجىيەن كەلەھان، گۆيىكىن گەرەن ھەزار سالان، كاڭلىي بازاران،
كۈوراھىيا كەلەپۈرەن مەدەنەيەتان، نك كالامىتىر لىن ئىزىدەيان، ئەيوانلىن مالىيەن كەلدانان، دەقەرىن
سازى يېتىن بەدەۋىيان، وەلاتىن ئىزىدەيان، مىسلمانان، فلەھان. ئەم ھەرن گەشت و سەيرانا شەقىوھىرکا مە يَا نۇو
و خۇد بىگەيەن ئان ھەمۇ دەنگان.

دنهنگى ستران و سەرييەتاييان، دنهنگى ئايىت و هەدىسان، دنهنگى شەر و پەقچۇونان، دنهنگى مىير و ئۆزدیان، مىيركۈز و بىتبەختان، زارۆك و دايكان، دنهنگى تەير و تلوران، راوار و درەندەيان... دنهنگان ھەر تشت، چەم، دار، پەل، بەھر، ئاسۇ، عەرد، ئاسمان، ئىنسان، حەيوان، كەلهە، خانى، دەشت، كەلى سەر و بنى ھەڤۇدو دىرىن. ھەر تشت دىكتە ناقا ھەف...

وەخت، ئەقە بۇو؛ مەكانەكى بىيىسىرەوبەر كۆب تەمنى ژ دنهنگان دهاتە پى. ھەيات، ئەقە بۇو؛ دارەكە ئابادىن ئا چنارى كۆز پەلىن كۆز ھەرتىم دېشىكۈن و دوهشىان، ھاتبۇو پى. حىس و بەھىستىاريا ئىنسانى، ئەقە بۇو؛ بایەكى سەشكۆز داھەخت و ھەيمان، وار و ۋەلاتان، دار و پەلان دە دەگەريا.

گوھدارىن عەزىز، دەما دل نەشەوتە، چاش ژى ھېستران نازىنە. دەما مىن ب يەكى ئەيان نەبە، ئەو ب ۋىشىيەبىي، نايىن خەونان ژى. خەونا من، مىندا كۆل رىيە، نىشانى من دا. ب من ئەيانە، من زىدە وەخت نەمايدە. دەبلەزىن، قەندىلىنى بىين، ل كۆشا ھانى يال بەر سەرى من، ل سەر رەپىن دىين، تاسا من ئا ئاقىنى تىزى ئاڭ بىكىن، چەند جخاران بېيىچەن، تەقى ھەستە و خوھىدىنى دەين بەر من، ھۇون ژى خوھ ژ ھەياتا دەرقە كۆز ھۇون ژى تىين، خەلاس بىكىن و گۇھى خوھ بدن سەر دنهنگان، دنهنگىن وەخت، ھەيات و حىسان...

دنهنگى دارا تۈۋىيەن، ھەكە مەرەپ بخوازە فەرqliقە كىن تىخە ناقبىئەرا دەنگىن داران، ژ دنهنگى دارا چنارى يان ژ دنهنگى دارا ھەنارى جودايدە. دنهنگى دارا چنارى يا سەدسالان مىندا دنهنگى چىايىن جوودىيە، كۆزى دنهنگە كىن كۇور و دۇور بلند دەبە. دنهنگى دارا ھەنارى يا ۋار مىندا دنهنگى ئاقەكە بەھارىتىيە، كۆز ھۇورك و تەنک دەھرەكە. ھەرچى دنهنگى دارا تۈۋىيە با خەمللىيە، مىندا دنهنگى ئاخا ئاقىسى، كۆزى دنهنگى ھەياتىنى تى. ۋەلاتىن جىزبرا بوتانىنى تىزى دار و بەرە، ھەر جەلەپ دار، ھەر تەخلىد شناھى تى دە ھەيدە. تو ب كىيە خوھ بىي، چ دارى بخوازى، تو دەكارى ل بىنى پالدى، چ دارى بخوازى، تو دەكارى ھلکشىنى.

د سالىن من ئىين خۆرتانىيى دە، ب مەراقەكە خۆرتەكى نۇوگەيىشتى، مىندا گەلەك تىشتىن دن، ئەزكە تبۇوم پەي داران ژى، ھەم دارىن بېيەر ھەم بېيەر دارىن ل قراخىن چەممى دېجلەيى، بىين ل بەر لىنگ و ل سەر سىننگا چىايىن جوودىي، بىين بازارى فنكى كۆب كەلەھ و ئاقەھىيەن خوھ بىين تارىخى كۆب كەفرىن سېپىلىيەن، مەشھۇرە، يېن دەر و دۆرىن گۈرگۈل، كەھر و بىركى كۆشناھى ھىچ چو جارى ژى تە كىيمە، بىين دەللىنى تۈزى كۆدارىن عەردى بەيارن و ۋەدارىن ھەمۇ ناشچىن جەھىن نە، بىين ۋەلاتىن ھەكاران كۆدارىن چىايىتنى بلند و نەوالىن كۈورن، من ئەف ھەمۇو، ھەما چ بگەرە، يەك ب يەك دىناسىن.

ئۇمرى من ھنگى گەھىشتىبوو ھەقدەھان، ھەزىدەھان، سەمبىلىن من ئىيدى مىندا قەيتانى، رىها من كۆز من ۋىتىدەكە، مىندا عەردى جۆتكىرى بۇو، بەذن و پىئاڭ تەنگىتىر، دەرىيى و كراس قىرىزىت دبۇون. پېشىيا دەرىيىن من بىئىن دبۇو، جل و بەرگ بچۇوكىر، سۆل و پىئاڭ تەنگىتىر، دەرىيى و كراس قىرىزىت دبۇون. پېشىيا دەرىيىن من بىئىن دەلنگىرلىرى ب چىلىكىن مىز و ئاقىكى، ھەرتىم، زەر بۇون. «بلىق» بەلى بلىقىن بېيىاف كۆئىدى بىر ب حال و ھەوالىنى چەرخا فەلەكىن دىرى، مىندا دارىن چىايىن جوودىي، ھەما چ بگەرە ھەرتىم، سەرلىنى دبۇو. نە ب تەمنى دخەو و خەونان دە، ھەروھا د داوهت و دىلان، تاھىزى و شىپان دە ژى. بلىق كۆئىدى ھەقالى ھەرى باش ئى من و بەددەنا من بۇويا، قولپىسىوو سەر جناورەكى بىيەخت و فەتباز و ھەرتىم، ل ھەر دەرى، نەفسەس ل من

كۇ؟ خوشەخۇشا ئاقىنى چ دەگۆت، ل پەمى وئى خوشەخۇشى چ دەنگ ھەبۇون؟ چىتىم د زىكى خوھ دە ج جەلەب دەنگ ۋەدشارتن؟ بەریا من، كى ھاتبۇو و ل دەنگى چىتىم گوھدارى كەرىبۇو، ژىق ھەخواربۇو، تىن دە خوھ شوشىتىسوو، تىن دە دەرىاس بۇوبۇو؟ ئۇمرى دارا چنارى چقاس بۇو؟ كىن ئەو چاندبۇو؟ وئى شاھدى ل ج و ل كىن كەرىبۇو؟ چىل و پەلىن وئى كۆنها ب بايىن سەشكەلىشىان، بەریا من، زىكى رە بوبۇون دالدە، بوبۇون سەتارى؟ ئۇ با... ئەو ژ كۆو دەھات، ب كۆو دە چچۇو؟ وئى ج دەگۆت، ج دەسترا، چىلاچ دەرى؟ ئۇ پەل، پەلىن كۆن يەك ب يەك، ب ئاھەنگ، ب ئازىزىن دوهشىيان. رەمزى چ بۇون ئەو؟ ئۇمرى؟ وەخت؟ ھەيام؟ ئىنسان؟ رۆز؟ ھەفتە، مەھ؟ سال، سەدساڭ؟ ھەيە كۆھمۇو؟

بەلىن، ھەمۇو. ما ئۇمر، وەخت، ھەيام، ئىنسان، رۆز، ھەفتە، مەھ، سال و سەدساڭ ژى مىندا ئان پەلان، گاڭا وەختى وان دەھات، نەدەھشىيان و پېشىتى كۆئەو دوهشىيان، ما ئەو ھەمۇو ب بايىن ھۇونىك ئى بەرىانگان، گاڭ ب گاڭ، ب وەختى، نەھاتن ژ بېر كىن؟

پېشىتى كۆن جىخارا خوھ كېيشاند، د بىن دارا چنارى دە، د ناش دەنگى چەم، با و پەلان دە، بېر و ھەشىن من ب دەنگ و پەزىنان تىن، ب فكىر و گومانان مىندا ھەيلە كانەكى گەھل قىر، گەھل ور، ژىشىكا ۋە، ئەز ژ خوھ ۋە چۈرم و مەرم. چما، چاوان؟ ئەز بىن نازانم، لى ئەز، بىتىي كۆپىشىم، ب ژان و كەسەرەكىن بەھەسم، بىتىي چو كول و بېرىنى، ب ئارامى، ب ھزوور مەرم.

لى ھەرەكى ھۇون دزانىن، ئىيىزدى مىندا داوايا ھەياتىن نازانى، وان باودرى ب كراسگوھەرينى ھەيە. بەدەن دەرە، روھ قەدەگوھەزە بەدەنە كەنۇو. روھەكى پاك و قەنچ خوھ دەھىنە بەدەنە كەپاڭ، روھەكى كېيت و نەقەنچ دوقولىھە سەر روھى حەيوانە كە ئان ژى ئىنسانەكى بىتەھەش. ئەز مەرم، لى رۇھى من ھېشىار بۇو، چاقىنى من گەرتى، لىن دەرىتىن روھى من قەكىرى بۇون. ئەھلى ئاس ھاتن سەر من، فەقىر ئەپلى ئىيمانلى سەر من خوھەندىن، شىيختى ئىيزىدان، ب بەراتى، ئاڭا چىتىم، دلىپ ب دلىپ، خىستە دەقىنى من ول روھىن من رەشاند، وئى ئەز شۇشتىم، جلىن سېپى ل من كىن. ئەھلى من ئىن عەزىز، ئاس و دۆستىن من ئىن ئىيزىك ب دەف، ئەرىانە و بلىورى، ب قەمولى مەرگى، ب تەرقىن و ناسىنى ئەز قەمشارتىم.

ئەز ھاتم ۋەشارتن، لىن ھەن دەنگى شىيخ و فەقىر ئەن دەھاتە گۇھىن من؛ رۆزەك ژ رۆزانە

وەرن خەلکى ئارىفي زانە
زەن خەلکى ئارىفي زانە
زەن خەلکى ئارىفي زانە وەرن

مەرگى ئەن بەيانە
زەن خەلکى ئارىفي زانە وەرن
مەرگى ئەن بەيان دبۇو، مەرگى ئەن بەيان بۇو، لى رۇھى كۆل ئەن بەيان بۇو ئەن بەيان بۇو؛ دەنگ دەھاتن، من ئەو دەنگ و دەنگىتىرى ژ من ب دەرە كەتىوو، لى ئەز بوبۇوم گوھدارى دەنگان. د ناش دەنگە كى دېھىستىن، دەنگ و دەنگىتىرى ژ من ب دەرە كەتىوو، لى ئەز بوبۇوم گوھدارى دەنگان. د ناش دەنگە كى چىك ى سېپى بىن گەھەر دە، ب نۇورەكە كۆپ شەوقا رۆپىن دەشىبا، دەنگى ئاخا چەم، با، دار، بەر و پەلان كۆتەقى خوھ ب سەدان، ب ھەزاران دەنگىن دن ژى دانىن، دەگپىشىتتە من. دەنگىن دۆز، دەنگىن بېر،

دچکاند و دخوهست من، ژ بۆداخوازین خوه، بفهتساندا. وی نه ل من، نه ل دل و میشین من و نه ژی ل
تشته‌کی دن دفکری. وی ههه مینا خوه دکر، ل پهی خهون و خهیلان، سترانا خوه یا بینگ ئا داخواز و
مرازان دگوت؛
هوور و کوور
نرم و گهرم
تەنگ و نەرمك...

لې بەلۇنەرچەند بېڭ و بالا من مینا دارەکە بھارى شاخ ددا، دنگن من مینا دنگن شىرەکى دۆريا و
من ئىیدى خوه پەيایكى ترە كۆ دكارىسۇو ب هەسباند، ئەوچەند ژى من خوه مینا
شىرەكى كۆ دقەفسى دىھ و دقەفسى دۆره، حىس دکر. جىزىر ئىيدى ژ من ره بچۈك دهات. جىزرا بۇتان
ب جارەکى بوبۇو تەنگ و هەو كەل و بهستا من تى ده رادبۇو. تەقى كۆئارمىن و گولىزەرى ئى ژى ل ور
بۇون و ان ژى مینا من بەئىن داشەتن و مەمكىن وان بوبۇون مینا سېقىنەن هەورەخى. دل و روھ، میشى و
ھەش ئىیدى ب فرى كەتبۇون، من دل ھەبو دنيا بىيتا، دهور و دهورانىن دن، وەلات و بازارىن دن ژى ناس
پکار، چۈزۈن دەھات، ئى من ھەر ژ خوه دېرسى؛ من ئى ئىدى ل مەدرەسى چ بکرا؟

وەختا من ب كتاب، رېز، شىر، ستران چىرۆك، سەريپەتەتى و شەقۇھېرلىكان دەربايس دبۇو. نە مال و
ملکىتىن من نە ژى پەرە و دەولەمەندىتىن من ھەبۇون، ھەن ئى من ب خىرا تائىكاريما مېر و مام سەفۇر قورت
داشىتىن. من ھەم ستران دگۆتنەم ژى ل ھەفت دانىن. ھنگى من خستبۇو سەرى خوه، ئەز ئى ببۇوما
کەسىنى خودىدى شان و شۇرۇت، ببۇوما دنگبىتەكى خودىدى رېز و رېزدارى، ئى ھەرچى سترانىن كۆ من
چىتكەن، نە ب دلى من بوبۇن. نە زمانى وان چو زمان بوبۇن، نە ژى ئوسلوب، لەھەشانىن و مىۋارىن وان. ھەما
چ بىگە ھەر ئىشار و ھەر شەف، پاشتى كۆ شەقۇھېرلىك خەلاس دبۇون و شىنى چوقۇن، من دەست ب سترانان
دەرى. ژ سترانان رە بىتەنگى دەشىا، بىتەنگىكە تايىەتى كۆ تى ده تۆقىن ئافرنىن ھەن. تەشى كۆئەزە
سترانان رازى نەبوبۇم، وەختىن من ئىين ھەرى خودش، ئە وەختىن بىتەنگ بوبۇن كۆ ھنگى دلى من، مینا
لەھكىيە كۆ خوه دگەھىنە دەربايان، ھاش دبۇو، روھى من دەكتە ناث بىتەنگىكە كۆب دنگىتىن سترانان
خەملى بوبۇ. د ناث نشىنېتىن قرىۋېتىن مەدرەسى ئان ژى يېن پاقلىقەن مالا ئاپىن خەلەف كۆب دەستىن
نەرمك ئىين گولىزەرى ھاتبۇون شۇوشۇتن دە، لەھىف ھەتا بەر قرکا من كىيشانى، جارنا، مەھىن گەرم،
پەنجەرە شەكرى، جارنا، وەختىن سار و سەقەمنى، د ئۆدا گەنى دە بىھەنچىكىيابى، من ھەر دگوت، رېزىن كەن
و نۇو، يېن دق و ئېرۇل ھەف سوار دكەن و ستران ل پەي ستران ل ھەفت دانىن. لى تىتەكى سترانان كىيم
بوبۇ. چ؟ د وان كتاب، شىر و رېزىن كۆ من وان سالىيىن خۇرتىسى، دخوەند ئان ژى لى دنھېرىن دە، تىتى
ھەرى بالا من دكىيشاند و جۆش و ھېيەجانكە تايىەتى ددا من، سالخانان شىۋەيىتىن ھەياتى بوبۇن. شىۋەيىتى
ھەياتى، دنگ و پەزتىن وئى كۆز ھەياتا كۆئەزەت حەتا ھنگى زىبابۇم، خورتر، دەولەمەندەر و بالكىشتىر
بوبۇن. د داويا داوىن دە، پاشتى ب سەدان سترانىن تەوش و پۈچ ئىين شەقەن من ئىين تەنى كۆ من ژھېج
كەسىكى رە نەخۇوندن و زۇوتىرىن وەخت ئەۋۇز بىير كەن، ئەز تىكىھېشتم كۆ كىيمانىا سترانىن من ئەث يەكە
ھانى بوبۇ؛ شىۋەيىتىن ھەياتى، دنگ و پەزتىن زىيىن، دەولەمەندى، بالكىشى، دەرس و تەجروېيىتىن ھەيات
و زىيىن. بەلنى، ئەز تىكىھېشتم كۆ سترانكە هېيىغا و كەملى، ب تەنى، دكارەل سەر ئاشاھىا دەرس و
تەجروېيىتىن تىكىملى ئىين ئىنسانى وەردە پېتى.

من و سترانىن من ئەث دېيان...

دچکاند و دخوهست من، ژ بۆداخوازین خوه، بفهتساندا. وی نه ل من، نه ل دل و میشین من و نه ژى ل
تشەكى دن دفکری. وی هەر مینا خوه دکر، ل پەي خهون و خهیلان، سترانا خوه یا بینگ ئا داخواز و
مرازان دگوت؛
هوور و کوور
نرم و گهرم
تەنگ و نەرمك...

لې بەلۇنەرچەند بېڭ و بالا من مینا دارەکە بھارى شاخ ددا، دنگن من مینا دنگن شىرەکى دۆريا و
من ئىیدى خوه پەيایكى ترە كۆ دكارىسۇو ب هەسباند، ئەوچەند ژى من خوه مینا
شىرەكى كۆ دقەفسى دىھ و دقەفسى دۆره، حىس دکر. جىزىر ئىيدى ژ من ره بچۈك دهات. جىزرا بۇتان
ب جارەكى بوبۇو تەنگ و هەو كەل و بهستا من تى ده رادبۇو. تەقى كۆئارمىن و گولىزەرى ئى ژى ل ور
بوبۇن و ان ژى مینا من بەئىن داشەتن و مەمكىن وان بوبۇون مینا سېقىنەن هەورەخى. دل و روھ، میشى و
ھەش ئىیدى ب فرى كەتبۇون، من دل ھەبو دنيا بىيتا، دهور و دهورانىن دن، وەلات و بازارىن دن ژى ناس
پکار، چۈزۈن قەدیم ئى دېيچەلىك كۆ دقەفسى دىھ و دەھرەكى، كەلەھا قەدیم كۆز
پېتىچ ھەزار سالان و قىرە ئەرچىزىن بەرگەن كۆ دقەفسى دىھ و دەھرەكى، چۈزۈن دېيچەلىك كۆز
ئاشاھىا ھەرى بەدەو ئا كەلەھ و بازىرى بوبۇ، خانىيەن دن ئىين سېھەي يېن كەلەھى، چىايىن جوودى و چىايىن
دن ئىين دۆرالىيەن بازىرى كۆ بەرگەن كەپتەيان دانىن پېن، قراخىن چىيم و دارىن قەھىم كۆل قراخىن چىيم بلند
دېبوبۇن، رېيىن فەرە كۆل كەپتەيان دانىن پېن، شەرىكىيەن قەدەرا چىيم بوبۇن، تاخىن كەفان ئىين بازىرى كۆز ھەزاران
سالان و قىرە شاھدىيە كەفتارە دكەن، تاخىن فلە، جەھو و ئىزىزىيان كۆ رەنگىكى تايىھەتى درەشاندىن
سەر بازىرى، كۆچە و كۆلەن ئىين بازىرى كۆ هەرم تىشىنى بوبۇن، بازارىن بازىرى كۆ مەيداندا جەنەن و
جەشاتىن ھەمۇو وەلاتىنى كۆلەن ئەھلى كەن دەنەن ھەبوبۇن و مالىتىن خوه دانىن و لى دەرۋەن، مازاتىن
پەز و دەواران كۆ تى دەز ھەممۇو وەلاتىنى كوردىستانىن ھەر جەلەب بەز و دەوار ھەبوبۇن، دووكاتىن ئەنار،
نەجار، كۆشكار، تەرزى كۆ پەرپانىا وان دەستىن فلە و جەھوبىان دە بوبۇن، قاھوەخانە و ئاشاخانە كۆپەرپانىا وان
د دەستىن ئەھلى مىلسەمانان دە بوبۇن، خان و ھەمامىتىن بازىرى كۆ ھەما چ بىگە ھەممۇو د دەستىن ئەرمەن و
كەلەنان دە بوبۇن، مزگەفت و مەدرەسە، دىئر و ھەۋەر، ئەزان و زىنگل كۆ ھەرى يەك ب ئاھەنگا خوه یا تايىەتى
دنگى خوه بىلدى دكەن، ئەقانە ھەمۇو ئىیدى پەرچەيىتىن ھەياتى من بوبۇن و ئىیدى چو كەل و بهستى نەدگىيەنەن
رەھىتىن. من ئە و دناسىن، گاڭ ب گاڭ، ل وان دەران گەربابۇم، قولت ب قولت زىبابۇم. ل ھەر كۆشەيى،
ل ھەر دەرى تەجروېيە كە من ئا خاس، سەريپەتەتى كە من ئا نەمر ھەبوبۇ.

من بازارىن نۇو، وار و وەلاتىن نۇو، ئىنسان و زمانىن نۇو، تەجروې و سەريپەتەتىن نۇو دېيان. يېن نۇو
دېيان ل يېن كەفان زىيەد بوبۇنا. مینا داران، شاخ و پەليتىن نۇو دېيان ل شاخ و پەليتىن كەفان زىيەد بوبۇنا.
ھەچچى مەدرەسا سۆر بوبۇ، ئىیدى ئەز ژى تېر بوبۇوم. من خودەندا خوه بېرىپو سەرى، ب زمانى عەرەبى
ھەدىس خەتم كەربابۇن، رېزىن فيردەوسى، شىراز، سادى و خەيام ب فارسى دخوهندن، ب علمى ئىپىنى

تەنگ د ناقبەرا شاخ، گولى و پەلپەن دارا تۈۋىيەن رە سەھردى، تاقھەك تىير و شەوقين د سەر گۆيىكىن چىايايان رە درىتىشى هاوېردىز دىرى. بەبىونىتىن سېپى و بەنەقشىن مۇر كۆل دەر و دۆرىتىن من دخوييان، سەرى راکىبۈن. ئاخا نەرم بىيەندەكە نەرم ئا گىبا و ھېشناھىبىي دفۇرۇرى. جانىن من، ھەممو بەدەنە من تەۋىزىبو، من نىكارىبۈو لنىگىن خوه بلقاندا. وەلى، ل سەر گىيايتىن كۆب قاسىي بەھۆستەكى بلند بۇون، من خوه درىتىشى عەردى كەر و ئىزىز قەل زۇر، ل دارا تۈۋىيەن، گەودى، شاخ، گولى، چقل، پەل و تۈۋىيەن وى يىتن زەر و كەملى نەھىرى. پەل هيدىكى دالقىان، بايەكى سقك د ناقبەرا پەلان رە دالقىا.

دارا تۈۋىيەن، ئەز فەتكىم، ئۆمرى وى كۆكەسى بىن نازانىبۈو، گەودى وى يىن گەرس كۆب درىتەھيا دەھ سالان ھاتىسو پىتى، ھېيز و قۇوھتا وى كۆب شەف و ب روژ، ھەرتەم ل بەر بەرف و باھۆزى، باران و پۇوكى، تاش و تىرىل ل بەر خوه ددا، رەھ و رىتچىن وى كۆد كوراھىيەن ئاخا رەش دە مىنما گورمىستىن شىرەكى ب ئاخى خەر بوبۇ يەك و چو قۇوتەتى نىكارىبۈو ئەۋىزى دەرەنەن، مىنما خۇينا ئىنسانەكى ھەرتەم دەھرەكى و خوخ دەگەھەراند، و لېپەن توپىان د ھەممو ئالىيەن وى دە، ب دۇرزاڭ، مىنما خۇينا ئىنسانەكى ھەرتەم دەھرەكى و خوخ دەگەھەراند، راوهست، ئارامى و گومرەھىا وى كۆيىتىسى كۆئەو خوخ بلقىشىن و ب دەرەكى دەن دەھرە، ھەرتەم د ناف تەقىگەرەكە خورت د بۇو، ب ۋان ھەممو ملىيەن خوخ، دارا تۈۋىيەن ئەمسالەكە باش بۇو ھەم زۇق من ھەم زۇق ئىنسانان.

ئەز ھى وەلى دەتكىم، تۈۋىيەكە ب قاسىي پېچىھەكى ژ دارى بەر ب ژىير بۇو و ھاتە كەتە سەر چاشى من ئىن كۆر. سوودا من ئا قىبراڭا من بىدەنگ گۆت، تۈۋ دى وەرە و خوخ ل ئالىيەن من ئىن رەش بەقلىيەن!

من جەزا تۈۋىيە دايىن، ئەو ئاقىيەت دەقى خوخ، شىرىتى تۈۋىيە دەقى من ب شىرىنەھىيەكە ئەجىتىپ خوخەش تېرى كەر. من ژ دۆزرا خوخ چەندەن بىتىن دەن ژىھەلدىن و ئاقىيەت دەقى خوخ. ھەر دانى سىنى، بەرى كۆز من دەست ب جخارى بىكرا، من پارىيەكى نان دخواردا كۆتەھاما دەقى خوخ بىگەھەراندا. وى سىنى ژى خوربىنيا من، تۈۋىيەن لەزىز و مەزن ئىن چەملى دېجىلەپ بۇون.

دارا تۈۋىيەن، دىسان ئەز فەتكىم، بەرى نەما ب پېتىچەن سالان ژى دار وەها مەزن بۇو، بەرى نەما ب دەھ سالان ژى، روژا يەكەمەن كۆز من خوخ ل بىنە قەزلاند ژى. كىنى ئەث ل فەرچانىدە؟ ئۆمرى وىن چىيە؟ بىست سال، پېتىچەن سال، سەدد، دو سەدد، سىنى سەدد سال؟ كىنى ئەث دارا يەكتا مىنما شتلى دەتىيە، ئاث دايە شتلى، پەلپەن وى يىتن يەكەمەن كۆز بىشكۇقىنى، ھېمارتنە، ئاھنەنگەك دانە شاخ و گولىيەن وى، تۈۋىيەن وى يىتن يەكەمەن خوارانە؟ كىنى مىنما من د بن دە پال دايە، د خەو رە چۈپەي؟ كىنى خوخ سېپارتىيە سىيا وى، د بن دە سەرە دانىيە و خواران خوارانە؟ بەلى، ئىنسان هاتىنە و چۈونە، دەوران، وەخت و مەھوسەنەنە و چۈونە، لى دارا تۈۋىيەن ھەر د جىيە خوخ دە مايە و شاھدى ل ھەر جەلەپ هاتىن و چۈپەن، ل ھەر جەلەپ گوھەرنى كەرە. خودزى نەما زمانى ئىن دارى ھەبۈپىا، من گۆت، وى سەرىيەتەتىپەن خوخ، تىشت و بۇويەرەن كۆز وى دىتتە، گۆتن، سۆجەت و سترانىتىن كۆز وى بەھىستەنە، بگۆتا و زەن رە بەحسا تەجروپەيەن خوخ بىكرا...

ل سەر سەھرى من دارا تۈۋىيەن، ل بەر من ژى چەملى دېجىلەپ و زەن ھەنەكى ب دۇور، ل قىراخىن چىم، چەند تەپىرىتىن مەزن كۆب قۇلنىڭان دىشىپىان، دخوييان. چەملى دېجىلەپ ب سەرىيەتەتى و تەجروپەيەن خوخ يىتن

شەقەك ژ وان شەقىن من ئىن وەكەھەق ئىن گومان و پۇنۋاندىنى، كۆئىزلى مالا ئاپىن خەلەف بۇوم، پشتى شەقبۇھىرەكە خوخەش ب چەند رىسپېپىتىن ئېزدىيان رە، ل بەر دەستىن سىنى، ئەز ژ نىشىكا قە ژ خەو ھېشىار بۇوم. بىهەنا من چىكىيەن، نەفەسا من تەنگ بۇو. ب زەممەتە من نەفەس دەرىت، خويىان ژ من دچوو و تىشتەكى مىنما گورمىستەكى قەفەسا سىنگا من دگۇشىساند. ب لەز، ب تىرس و خۆفا كۆئەز تىن دە بۇوم، من راھىشت تاسا ئاقىنى كۆھەرتەم، ئەز ل كۆو بۇوما، ل بەر سەھرى من بۇو و من ئاڭا تاسىن ھەممو قەخوار. پشتى كۆز ھەنەكى بىهەنا من دەركەت، من خوه دا ھەف و ئاقىيەت دەرە، نك چىم. دىنيا چىكى سايىپ بۇو، تەقى كۆباران نېن بۇو، شلى كەتىبو عەردى.

شەقا وان رۆزان ژى مىنما شەقا خەمۇنا من بۇو كۆبەرى نەما ب بىسەكەكى من ژ و رە قال كر. هاوېردىز بىدەنگ، ھەر دەر د ناف ئارامىيەكە بۆش د بۇو.

ل ملى من ئىن راستى گۆرسەيەكە تارى ژ داران ھەبۇو و ئەز بەر ب وان چۈرمەن، زارۇكتىيا من ل وان دەران دەرىپاس بۇوبۇو؛ من دار يەك ب يەك دناسىن، حەتا ب گوھەرینىن وان ئىن سالەدەختى، مىش و مۆز، تەپەر و تلۇورىتىن كۆدەتەن و قەدەشتەن ژى دىزايىبۇون. د ھەر دەستپېنگا بەھارى د ئەز ھەفتى دو، سىي جاران دچۈرمەن كۆك داران و ب وان رە دېپەقىم؛ دارى، من دگۆت، بەتىپەر ار گەۋەن تە ژار بۇو، نەما فەھەتەر، دارا بىيىن، خانما داران، بەتىپەر ئەث شاخ و گولىيەن تە نېن بۇون، نەما ب ۋان شاخ و گولىيەن تو بېتە خاما يى. دارا بەھىقى، بۇوكا جلسىپى، پېتەر كوللىكىتىن تە يىن سېپى دەرەنگەر بشىكۇقىن، لى پار و ئىسال زۇوتى...

دار تېكەل بۇون؛ دارتىن سەد سالان ئىن چەناران كۆھەر يەك ژ وان ب قاسىي خانىي ئاپىن خەلەف ستۇرۇ بۇون، دارتىن نازەن ئىن سەرە روپى و بى كۆب بەدەۋى خوخ درىتىشى چىم دەرىن، دارتىن گومرەھ ئىن بەر و كۆتەشى شاخ، گولى و چقللىن خوخ مىنما ھەباتەكە شىن بەر ئىن تۈو، بەھىف، بېزىك و سېقان كۆز مالى ھەر كەسى بۇون.

مىنما خەوانا من، ھەنگىن ژى ئەز چۈرمەن دارەكە شىن و كوللاشىن گەرم ئىن شەنان ئىن ئاپىن خەلەف ل من، ل سەر تۆتکان رۇونشىتم. من ژ مىيىز قە دەست ب جخارى كىبۇو، تۇونا كۆمەن دەكىشىنەن، نە بىتايى تىتونىنىن تەھۆش بۇو، تىتونەن كە قاماش ئا زەر ژ وەلاتىن مۇوش و ھەكاران بۇو و پەلپەن دەرەن دەن ئەللىيەن خەلەپ و بېرۈودى دەھات. مام سەفۇر قۇتىيەكە زېقىن ئا تىتونىنى كۆز ب نەقشىن خوخەش دېرقى و ئاپىن خەلەف ژى ھەستەيەكى كەشىرى يَا ژ ئالىيەن چىابىن شەنگالىن دابۇون من. ھەنگى د بن دارا تۈۋىيەن دە، ب ھە فال تىپا دەنگىن چەملى كۆل بەر من دەھرەكى و رۇناھىيا سىتىرىن كۆئىتىدى ژ من خاتىر دخوهستەن، د ناف وى بىھەنەنگىيە من ئا بېپىايان دە من چەند جخارە پېتچاندن و ئەو ل پەمى ھەف كېشىاندەن. ژ بلى جخارە كېشىانى من ج دەرى، ئەز ل چ دەتكىم؟ ھېچ نايى بىسرا من، لى ئەز باودرم، دلى من ئىن تىرسۆك ئىن بىزدايى، روھىن من ئىن نەرمىزىكى و مىزىتىن من ئىن تەقىرى ھەنگى ل چو تىشتى ژى نەدەتكىن. وەلى، د ناف دوومانان كۆز جخارى بىلد دبۇو و مىزاكۆز د سەر ئاپا چىم رە، ب ئالىكارىا بايەكى سقك خوخ دەلچاند دە، ئەز خىلماشى بۇوم و ب قاسىي بىستەكى ئەخۇر رە چۈرمەن.

چاخا من چاشى خوخ ۋەكەر، ئىيدى نە مۇ مابۇو نە دوومان، تىرىتىن تاھىنى ل سەر چىم دلىستەن، رۇناھىيەكە

مازات، دووکان، قاوههخانه، کولان تری بون. په ز، دوار، کر، هیستر، هسپ، هشتول بن گوهن هه ف دکه تن، دنگین تیکه ل هه دقه لین و گومه گومه که وله ب سه را بازی بر ده که تبوو کوه ده دن بگوتا روز ما هشتریه.

ل مالا مام سه فتو کوب قاسی دمه که دریز بون، من سه ری نه دابوین، تافلی، نه ز چووم متباخن، واری کو هه رتم تی ده شینی هه بون. چهند قهورا ش ب تشننه متباخن داکه تبون. من ز قهورا شه که ژار و زراف کز به ری بین دن پیزگی من هات، مگو پرسی.

مگونه ل مالییه، ئه ولی، رووترش، گوته من، لى ئارمن و دایکا وئ ل ژورن.

ز دمه که و قره من ئارمن ژی نه دیتسو و هه که نه راستی بیتیم من بیزی ژی ل وئ، ل لیستکین وئ کو هی برد وام بون، ل ئنداما وئ یا دریش، ژار و لاواز، ل مه مکین وئ کول گزرا به دهنا وئ گله کی کچک بون، کربوو، لى من هنگی وخت نه بون کوئز بچووما ژور، نک وئ و دیا وئ.

مگول کو ویه؟ من ز قهورا ش، رووبکمن، پرسی، تو بین دزانی؟

وئ نزانبیوو، لى قهورا شا کول بهر تفکن بون و ئاگر فهدا، ل من فه گه راند.

ئه گه رئز نه شاش بیم، مگو دشی ل دیری به.

ده ب خاتری ود، من گوت و ژور لمزاند. لى بهری کوئز ژدری ده رکه قم، ل وان چه گه ریام و من ده ماند،

حه برا، ز ئارمن و دیا وئ ره مه بیش کوئز ها ته. ئه وئ ل بهر بکه فن کو من ئو نه دیتنه. نه ئی پشته شخولین خود و درم.

ب لز ئز چووم دیری کوئز قه سرا میر ب قاسی سی تاخان و ز جامیعا نه بی نووه ب قاسی چهند سه د گافان ب دور بون. به خچه یه کی فرده و دریز لی دیری هه بون کو هه رتم ب هیشیناهیه که به ده رنگ ددا و تی ده هه رجه لد ب دار و چیچه که هه بون. دیر، ب هه رئا واهی، هوستاهی ئاشاهیه ئه رمه نان نیشان ددا. هوسته بیش ئه رمه نان ئه، که قر ب که قر، خه ملاند بون، که قر تین رهش ئین چیا بین جوودی و که قر تین سپی بین مه رمه رکوئز ئالیین موسلین هاتبیون ئانین، مینا ب رگه هه کی، ل هه ش نانبیوو و زی ئافاهیه که به کتا ئانبیوون پیش. دریتین مه زن ئین دیری بین ب ره نگی تاری کوئز داری گویزان هاتبیون چیکر، هه مرو بنه قش و بخه مل بون. په نجھه ره بین دیری فرده، بانی وئ بلند بون. به ری زی، ئه زهند جاران، ب مام سه فتو، مگو ئان زی ب ئارمن و دیا وئ ره چووبووم ور، لى د وی دانی سبی ده، دیرا کود ناف تیریزین تافن ده لهیلان ددا، مینا ئافاهیه که ئه فسانه وی دخویا.

د وی دانی سی ده مگول ورچ دکر؟ ب مهراق، من هیدیکا ده بین مه زن شه کر و ئه ز که تم هوندری دیری. به لی، مگول ور، ل ملی دن ئی دیری، ل بهر خاچا ستور ئا نه بی ئیسا کو ستور خوار، ل سدری تاجا تری ستری، خوین ل ئه نی، دهست و پیشین وی بزمارکی، مه لول، ل زیر دنه بیری، ته شی ب قاسی پانزده خوزت و که چین دن، ل پیا را وه ستایو و دسترا. جیهت کو مگو و هه ئالیین وی لى بون، لوش بون، لی

ب هه زاران سالان، ب ئارامی، ل بهر من ده رکی. چهم ژکوو دهات و بهر ب کوو ده رکی، ل کوو دزا، ل کوو ونداد بون؟ وی ل وار و هلا تین دن چ دیدن، ب کیران ئا ش، ئاقزی، گول، جوز، چهم و ده ریا یان ره دبوو یه ک، ژ کیزانی ژه دهه تی؟

دارا توبین، چهم دیجله بین، نه ز قیریام، دنگ ده رخن، دنگی خوه بلند بکن، چیلا ئینسانان، وه خ و هه یامین وان، سه ریتھاتی و ته جو ویتین وان بکن. لى نه دار نه ژی دیجله دیهیشی، ب ته نی دنگی شفک ئی باین کود نافه را شاخ، گولی و په لین داری ره و د سر پیتیلین ئاشن ده خوه ده لشاند، دهات.

دارا توبین، چهم دیجله بین... ته شی به ده وی و گومر هه بین، سوکوونه تا وان؛ ته شی خه مل، به ده وی و ئازمیا وان؛ ته شی ئوصه کی که شن، دولمه ندی، بهر، هیشیناهی و رنگین وان؛ ته شی بین دنگی، سه ریتھاتی و ته جو ویتین وان؛ ته شی بیزار و بیزمانی، جومه ردیا وان.

ئینسان ژی دشیا وها بوبیا، نه فکریم؛ ئینسانه کی گومر هه، لى ساکین؛ ب خه مل، شوخ و شدنگ، لى ئارام؛ ئومر هه کی خاس، لى دهله ندی، بهر، هه رتم ب کار و شخول؛ بین دنگ، لى خود ده جو ویتین وان؛ سه ریتھاتی؛ نه ده ۋىسىت و چەنگە باز، لى جومه ردی گوتتا ده رس و ته جو ویتین وان.

زانین و ته جو ویه، ل ور، ل بدر دهقی چم، بیسی کو کسە کی وان ببینه، دهست ل من دکرن.

هنگی، دن دارا توبین ده، پشته کو من تیز تو خوان، لى بهری کو من دهست ب جخاری کر، چاقنی من ل سه ر تیریزین شه وقین ئین ل سه ر ئا ش دیجله بین، من بیارا که نوو یا هه یاتا خوه دا و بیارا خوه، ز خوه، ز دارا توبین و چه می دیجله بین ره، چهند جاران، ب دنگ، دوباره کر؛ برق، ته گاشه که نوو یا هه یاتي دهقی. برقیت ترددین، ته ده رس و ته جو ویتین نوو بین هه یاتي دهقی. برقیت کوئز دخوازه ژ کۆراھیا خوه ستراند ده رخ، چاقنی خوه بین ساخ ۋىكى ده دارى بنه تېر (هه که تو دکاری)، ته مینا ئىش دارا توبین کە ملاندن، خە ملاندن، شاخ و گولی، بهر و دولمه ندی دهقی. برق، برقیت نیقچە، نیقچا، نیقیزدی، نیقىسلمان، نیقىفلە، نیقىجهوو، نیقىز قر، نیقىز ور، ده رابه بیش، بده رئ و هه ره، حتا کوئز چەنچەنی هانی کوئز پیش مەزن بوبی، کوئ تو سترانا وئ دھونى، دھەرکە، حتا کوچم خوه دگھېئىنی چەمین دن ئان ژی ده بیان دن، تو زی بیش ره و بیش ره هه ره. برق، سیپیوو، تو بی، تو ز بیز نه کی؛ بیرسە، مە ترسە. برق، ترالۆ، ده رابه سه رپا و هەر ده ئەھالىن خوه، وان يەک ب يەک، مگو، هەمە، تیلى، يەزدىشىپر و بیش ئین دن ببینه و ز وان ره ب دنگە کی نەرم مینا دنگى ئىش دارا توبین بیشىزه؛ ته جو ویتین دنگى ئەنگەن ده جەریاندىنی هەرتم چىتىرە.

دەنگى ئەخشە بیش بیزار و بیزمان، مینا دنگى زەلەلى، دەنگە کی تیکەلە کۆز دهور و کوور تى. پشته کو من بیارا خوه دا، دنگى وار، وەلات، بازار و دەققىن نوو و کەش، شین و کاپل د بیش و هەشمى من ده، گاڭ ب گاڭ، ب جىھ بون. من ئىدی دزانبیوو کا داخوازا دلى من چ بون؛ من دنگى وان جىھە ئەنگەن دەرس و ته جو ویتین ئینسانى بون، دشیا.

چاخا ئەز ژ دارا توبین ۋەھە تیم، من خوه دا كوچە بیش تەنگ کوئد تاخیتىن كە فنارە بین بازیز ره دگەھیشتن مالا مام سه فتو. دانی سبیه که رۇنى و زەلال بون، لى بازیز، ژ میش قه، دهست ب هە یاتا رۆزانە كربوو. بازار،

ئىنسانان. بىر، وي ديسان گوته من، تو قان تشتان ژ كىو هين دېي؟ كى هينى تە دكە؟ تو مينا كەشەيىن مە ئىي كۆما دېرىپىشى!

چو كەس... من گۆتى و ئەز بىيىدەنگ راودستيام.

چما تو هاتى؟ وي، پشتى بىيىدەنگىيە كە ب قاسى كىليلە كىن، ژ من پرسى. تو هاتى كۆقان تشتان بېيىشى؟ نا، من گۆتى. نا. ما ئەم دكارن ب هەف رە هەرن مالا وە، كتابخانى؟

نەها؟

بەلىن، نەها...

وي دەنگى خوه نەكىر. ئەم كەتن رى و ب هەف رە چۈون مالى، بىيى كۆئەم ل رى ژ هەف رە تىشىتە كى بېتىن، ئەو ب مەراق، ئەز ژى ب سەدان پىس و فەركان. ل مالىن تاقلىن مە خوه گىياند قاتا ژۆر، كتابخانى. من ھلما گران نا كتابخانى كۆ من بىرىلى كىريو، ب نەفەسە كە كۇور كىيشاند ھوندى خوه.

كۆرۈ ئەف بىيەن، يا تۆز و گەمارىيە، تۆزا كتابان، مگۆ گۆت، مينا كۆ بىيەنا مسک و ئەمبەرى بە، تو مينا رەقەكى ئائى سەھرى خوه درىز دكى، دەنگىن خوه قەدكى و نەفسى دكى.

نه خەم بىو، بىلەم بىشىا. رەنناھىيە ل كتابخانى ژى لەيلان ددا، تېرىپىشى تاشى ل ھوندر دچرووسىن. ھەر تىشت ل كتابخانى مينا خوه بىو. لى ئىيجار ل سەر ماسى كتاب زاھف زىيدە بۇون. پشتى كۆ من ئاورەك ئاشىتە تەيرى تاوس كۆل دىۋىپىر بىو، من لەزاند دەرىيەن شانەشىنا كتابخانى، ئەو حەتا داوى ۋەكىر، ژ ور ژى چۈرم بەر ماسى، بىيى كۆئەز لان بىنھىر، من مەسۇ كتاب دان ھەف و ئەو دانىن كونجىكە كى، بەر لىنگى رەفە كە بلند. مگۆ بىيىدەنگ ل من دەنھىرلى، تەقى كۆھى و دەخت نەھاتبوو كۆ من مەراما خوه ژى رە بىكوتا، ژ بۇ كۆئەز تىشتە كى بىيىم، من د بەر رە ئاشىتە.

د ۋىن رۆزلا خوهش دە خۇزى ئەم نەھا ل وار و وەلاتە كى دن بۇونا...

وي ئاورەك ژ من قىدا، لى دەنگى خوه نەكىر، بىسەبر ل من، ل تەقىكەرا من ئا بلەز و بەز نەھىرى. ئەز چۈرم ملىن دەرى و ژ چاشىيە كە مەزن ئا رەفەكى من چەند نەخشە دەرخسقان و ئائىن، دانىن سەر ماسى. ب دوو رە ژى ئەز ۋەڭەرىيام سەر رەفە كۆئەز ھەرتىم ل بەرى بۇوم، رەفتى كتابىيەن كەسقى، ناسق، مارق و بىتىن دن كۆ دەنگى دەور و دەورانلىن كەقىن دەنگىهاندىن من. ژ ور ژى من ب تەننى كتابا كەسقى با رىپىتىسى و دەرگەرت و ئەز ۋەڭەرىيام بەر ماسى.

مگۆ، ژ كەرەمە خوه وەردە، من گۆت و ل سەر ماسا درىز نەخشەيىن چەرمىن كۆب پەنۇرسىيەن رەنگىنەن ھاتبۇون نەخشاندىن، فەركىن. سى نەخشە ل بەر مە فەبۇون. نەخشە يەك دەر جەقى و لەلاتىن كۆ دەنۋراتىن دە بەحس دبۇون، بۇو. يەكا دن، حوكمداريا مەزن و فەرە كۆئىسىكەندەرى مەزن ب گەر، تەقىكەر، رىپىتى و ۋەڭەرىيام خوه ئائىا كىريو، نېشان ددا. يَا سىسيان ژى ل سەر رىپىتىيا كەسقى و دەھ ھەزار لەشكەرىتىن يەوانانى كۆپىن رە بۇون، بۇو.

ل قان بىنھىرە، من گۆتە مگۆ، چاشىن من ل سەر نەخشەيان، بىيى كۆئەز لى بىنھىر، ل قان وار و وەلاتان، بازار و مەكانان بىنھىرە.

تىشتى ئەجىپ، ئەو د ناف رەنناھىيە كە زاھف گەش دە بۇون. تېرىپىشى تاشى د پەنجەرە ژۆرلىن رە خوه درىزى وان كىرىپو و ئەو ھەمۇ، تەقى نەبى ئىسا، خستبۇون ناش خەلە كە زىرىن ئا رەنناھىيە. هەنگى ل ھەمۇ و لەلاتىن جىزىرا بۆتەنلى ب تەننى چەند ئاشاھى ھەبۇون كۆپەنجەرەيىن وان ب جام بۇون. دېرى، يەك ژ وان تاشاھىيان بۇو. جامىيەن تايىھەتى، ئەز نازانم كا كىراثان، لى ئى ژ و لەلاتە كى ئەورۇپا يې ئانىبۇون و پەنجەرەيىن دېرى خەملاندىبۇون. جامىيەن پەنجەرەيان تېرىپىز دېرىن و شەوقا وان، هىن خورتر، ۋە دەگۆھەزاندىن ھوندر. مگۆ و ھەۋالىن وى نەھا د ناش وى تۆپا نۇورى دە سەتران. وان، ب ھەف رە، ئىلاھى كۆئەرمەنان ژى رە دەگۆتن شاراگان، دەخوندىن. لى ئەف ئىلاھىيىن كۆ نەھا دەتە خودندىن، نە مينا ئىلاھىيىن گاخانتان بۇون، ئەو بىتىر ب ھەدىسى كە ئىنچىلى دېشىبا.

مگۆ ئەز نەدىتىبۇوم، ب قاسى چەندەكى ئەز وەلى ل كىليلە كا دەرى، ل سەر تەختە كى دېرى روونشىتم و من گوھى خوه دا شاراگانى. دېرى، سەتران، شاراگان، كۆما موسىكىن، دەنگى ھەدىسان كۆچىلا ئىنسانان دكى... تىشتىن كۆ من ھەرتىم، ل ھەر دەرى ژى حەز دكى؛ گۆتىن كۆ حال و ھەوالىت ئىنسانان دەگۆتن، چىلا سەرپەتەتىپەن ئىنسانى دكىن. مال مەدرەسى ژى نە وەلى بۇو ؟ ل ور ژى من ژ ھەندەسە، ئەبىجەد و حەسابان بېتىر ژگۆتن، رېز و ھەدىسىن كۆ قالا بۇويەر و سەرپەتەتىپەن ئىنسانى دكىن، حەز نەدكىر؟ ما گۆتىن كۆ دبۇون دەنگىن ئىنسانى بېتىر بالا من نەدىكىيشاندىن؟ موسىكى، دەنگ و گۆتىن كۆچىلا كەسەر و ژانى، ۋەقەتىن و ھەسرەتى دكىن، ھېشى و باودىرىپ، كەد و خويدانى سالىخ ددان، كەھ ل دېرى، كەھ ل مزگەفتى، گەھ ل ۋىر، گەھ ل ور، جۆشە كە روھانى ددا من، وان دەنگىنەن نو د روھى من دە دانىن بىي. ل دېرى، ل وى جىھى نېقتارى، بەددەپە كە روھانى بلند دبۇو. لى نە زىدە ب ئاهنەنگ.

من دەست ل مگۆ كر و چاخا مگۆ ئەز دېتىم و ژ كۆمى ۋەقەتىيا، بىيى كۆئەز ل ھېشىا وى بىسەكتىم، ئەز دېرى دەركەتم.

تە خېرە؟ تو وەها دانىن سىيھاتىيى دېرى ؟ مگۆ گۆتە من، بەرى كۆئە دەرىپى دېرى دېتىم دېشىت خوه رە بىگەرە.

سەترانا وە باش بىو، من ب دەنگە كى گەلە كى نەرم لى ۋەقەتىيەن، دەنگى وەل ھەف دەتات و ھەمۇ ب ھەف رە ئاوايەكى پاقۇر ئەنگەن روھانى دانى بىي.

چاوان؟ وي، ھەنەكى ئەجىيەمايى و بىبەنچىكىيابى، پېسى و بەر ب من ھات. بەنزا من ژى درىزىتىر بىو، لى ھەرچى گەودە بىو، گەودە وى ھە كە ب قاسى گەمۇدى چىنارە كى نەبۇوا ژى، ب قاسى گەمۇدى دارە كە كال ئا سېپىندارىن گەرس ئىين دەر و دۆرىن چەمە زاپىن بىو. وى ژى سەمبىل و رىبە بەردا بىو، لى نە مينا باشقىن خوه، مينا كەشەيەكى دېرى، كۆرپە ل سەر جىيتىك و گومكان ژىدىكىن، سەمبىل و رىبە ب ھەف رە ل سەر چەنگى دەرىن يەك و شەكلە كى مينا چەرخە كى دانىن.

بېگومان يەكىتىيا دەنگى تىيز و دەنگى قالاند گەرينگە، من دەستتى خوه بىر سەر سەمبىلىتىن خوه و گۆتىن. ئاھەنگە كە پېوست دەنگى ئەنۋەنگە دەنگى ئەنۋەنگە كەچان و كوران دەھەبە. ب قاسى كۆ من دەت وە هىن بىتىر خېرەت دەنگى دا كۆ ئاھەنگا دەنگان وەردە پىي؛ دەنگىن بلند و نىزم، دەنگى ھالەتىن موسىكى و

ئەز دەقىٽى هەرم، ئەوى گۆت و بىتىيى كۆل من قەگەرە ئان ئى گۇھدارى بىكە، ب بازدان، دا رى و چوو... ئەز، كەنهك ل سەر رووپىن من، د دەستىين من د نەخشە و كىتىيەپ، دەركە تم شانەشىنى و چۈوم ل سەر دىوانا كۆل ملىن چەپىن بۇو، روونشتىم. من نەخشە، يەك ب يەك، دىسان فەكىن. دەقىز وان ب لاتىنى، يەك ئى ب عەرەبى بۇو. وار، وەلات، چىيا، دەشت، ئاڭ، چەم، بازار، گوند ھەمسو عەردىن مەزپۇتامىيان د نەخشەيان دە، كەتە ب كەتكە، دخويان. دېجلە، فرات، زاپ، خاببور، دىيارىكەر، مىتىرىن، جىزىرى، بەروار، موسىل، بەغدا، بەدرى، لاپىش، نىيتۇقە، باپىل، ئورۇر، سووسا، شەت-ئول عەرەب ھەمسو ل بەر من بۇون. مينا كۆ دەنگىيەن تىيەكەل ئىن وان وار، وەلات و بازاران ژ نەخشەيان بلند بىن و ل بەر گۇھىن من كەقىن، ب قاسىي بىسىكەكى من چاقىن خوه گرت و گۇھىن خوه بەل كەر. ئەز كى بۇوم، ژ كۇو بۇوم، ئايدى چ و كى بۇوم؟ هەيدە كۆچۈكەس و چوكەسى، چووار و چوولاتى. لى ئەلىن هەيدە كۆھەركەس و ھەركەسى، ھەر وار و ھەر وەلاتى.

د ناڭ وان فكەر و گومانان دە، من ب تەنى، ب تىستەكى دازانبىوو؛ ئەز كى بۇوما، ئايدى كى بۇوما ئى، كەس و ناس، وار و وەلاتى من د ناڭ وان نەخشەيان دە بۇو.

پاشتى كۆ من چەند جىخارە كىيشاندىن، ل نەخشەيان نەھىرىن، ل دەنگىيەن كۆز نەخشەيان بلند دېوو، گۇھدارى كەن، من نەخشە دانىن ئالىيەكى، ل چەملىن دېجلەيىن نەھىرى و كىتابا ستور ئا كەسۋەقەك. من دازانبىوو كا روپەپل و بەرگەها كۆئەز لىن دگەريام، ل كۇو بۇو. من وئى روپەلەن ھەيدە كۆھەرە ئى ب سەدان جاران فەرىپۇو، فەكەر. سوورەتەكى كۆسەرانسەرەن روپەلەن فەگرتبۇو، دخوبىا؛ ب قاسىي دەلەشكەرىن كەسۋ كۆھەمۇو چەكدار بۇون، ب فەرياد و فيگان، ل سەركەلەكەكى، ژ قراخەكى ئاسىنى بىن چەمەكى ھار كۆپىتل ددا، بەر ب قراختى دن ئىن چىتىم دچوون. ب چ زمانى دقىريان؟ قىيرەقىرا وان چاوان بۇو و يَا ھەرگىنگ، وان ئى بكاربۇويا خوه ب ملىن دن ئىن چىتىم بىگىھاندا؟ ئەو ئى بكاربۇونا ژ پىتلىن ھار خەلاس بۇونا؟ ل بەر من چەملىن دېجلەيىن، ب قاسىي كىتىليەكى درېز، سەرەتى من ب پېسىن من ئىن ھەرتىي يېتىن وەھا تىشى، من ل سوورەت، چەم، كەلەك، و ئىنسانىن ل سەرەت نەھىرى.

دەنگى كەلەكىتىن چەملىن دېجلەيىن، مينا دەنگى دەفيتىيە، كۆز دەرەن دەخوازا دەنگى دەفەن دېھىسىسە، وەلىن باودر دەك كۆ دەيلانە، ھەر تىشت خودش و رنده. لىن رەوش پىرى جاران نە مينا دەنگى دەورە. ھەرجى كەلەكە، گاڭا مەرف لى سوار دېب و وئى بەرددە ناڭ چىتىم، ھنگى تاڭلىنى ھەر تىشت دەگوھەرە. مينا ھەر تىشتى، كەلەك ئى قاعددىيەن خوه يېتىن خاس ھەنە. ب سەرەت مە دە ئى وەلىن ھات، رىيەتىما مە يَا چىتىم و سەرپىتەنائىما مە كەلەكى، نە ل گۇرا دەخوازا مە، لى ئى ل گۇرا قاعددىيەن كەلەكى ھاتە پى.

پاشتى كۆ من دەخوازا دلى خوه ژ مەگۇرە گۆت، ب قاسىي چەند مەھان، ھەيدە كۆب قاسىي سالەكى، ئەز ھەر ل خۇونا چۈپىنچى فەتكەرىم و من مەرازا خوه ژ گەلەك كەسىپىن دن رە ئى گۆت. ھەرودكى مەگۇ، د دەستپېتىكى دە ھەركەسى حەنەكتىن خوه ب من كەن ئان ئى گۇنەھىن خوه ب من، ب خۇرتىن سېتىي كۆھەش نە ل سېتىرى بۇو، ئائىن. تەقى كۆئەت وار و وەلاتىن نەخشەيان گەلەكى نىتىزىكى مە بۇون، ئىنسانان ئەت و گەلەكى دوورى

بەرە ئى من ئەو دىتنە، ل وان نەھىرىتىيە، ئەوى، كورت و كەن، گۆت.

د ھەرسىن نەخشەيان دە ئى چەملىن دېجەلە و فراتىن، مينا دو خىزىن ئەساسى يېتىن نەخشەيان، ھەروەھا وان وار و وەلاتان، ژ وەلاتىن باكۇر بەر ب وەلاتىن باشۇر، ب فەتلۇكە، ب چەپ، گەھل كەنلەكە ھەفەت، گەھل دەنگى كەنلەكە ھەف دەور، بەر ب زېرى دېبون و ل زېرى، بەرلى كۆئەت دەرىبايىن رە بىن يەك، خوه دىگىھاندن ھەشۈرۈدۈ.

مەگۇ، من ب دەنگەكى زاھەف نزىم گۆت، برابىچى من ئىن عەزىز، ما ئەم نە كورتىن چەملىن دېجەلەيى نە؟ ھەرە ئى گۆت.

ما ئەف ھەرسىن نەخشە ئى چىتلا مە، تارىخ، سەرپىتەتى و قەدەرا مە ناكىن؟

ھەيدە كۆئەت دەنگى...

نا، نە كۆھەيدە كۆئەت دەنگى، ئەز ئەت رە ب مسۋىگەرى بېتىم، ئەت چىتلا مە دەنگى.

بۇق، دەث ژ دېنيتىيە بەرددە، مەگۇ، باجزى، ل رووپىن من نەھىرى و گۆتەن، توج دخوازى بېتىرى؟ داخوازا دلى ئەقەيدە، مەگۇت و راۋەستام دا كۆ بالا وى، ب تەمامى، بىكىشىنەم سەر دەنگى خوه بىن

نەرەمك. داخوازا دلى من بىرايىن من ئىن دەلال، ئەز، تو، ھەممە، يەزدىنىشىپەر و ھەفالىن دن، ئەم ھەمسو ب ھەف رە بىكەقىن رى و بىن پەي دېجلەيىن و پىن رە ھەرن، حەتا وار و وەلاتىن كۆئەتى دە خوه دەگەيىنە دەرىايىن. ئەم وان وار و وەلاتان بېتىن، ئېنسان، حەبىوان ئاڭ و چىايىتىن وان بىناسىن، ل دەنگىيەن وان ئىتىن غەرپىت گۇھدارى بىكەن، ژ ئاقىقىن وان ۋەخۇن، نان و خوارنىتىن وان ئىتىن كۆئەم ناس ناكىن، بىخۇن.

بۇق، ھەنەكى بىزدەيى، مينا كۆئەت و ۋەجەنچە، گۆت، من دازانبىوو كۆت تو دىن ئى، لى ئەت چەنچەندا! تە مېتىرىنى كەران خوارىيە ؟ ئان تە مېتىرىنى خوه ب كایىن رە خوارىيە؟ بېتىرە، چ ب تە ھاتىيە؟

نا، بىرايىن من، من ساكنىن ئى گۆت، ئىتىدى و دەخت ھاتىيە كۆئەم ب فرىن كەقىن، دەرس و تەجروپەيىن نوو كۆز تارىخە كەقىنارە تىن، ل ھەياتا خوه يَا خەشىم زىيدە بىكەن...

تەردىنۇ، تو باوەر ئەقەپلىق دى رى بىدە ؟ ئەگەر ئەت رى بىدە ئى گەر، كا ئىيمىكان، ئەم ئىن چاوان ھەرن، كى دى مە بې، ب كۇ دد ؟

تو قان تىستان ھەمۈپىان ل ھېقىيا من بەھىلە، بىرايى خوه بىن مان و نەمانىت، من دەستتى خوه بىن چەملىن ئاڭلىقىت سەر ملىق وى و گۆتىنى، خوددىن سەبرى، مەللىكىت مەسىتىيە. ھېچ خەم مەخۇ، كەسى كۆبەقە دەيلانى، دەشى خوه بەھەزىنە ئى.

باشە، ئەگەر ئەم ل وان وەلاتىن غەرپىت رىبا خوه شاش بىكەن، وندى بن ؟

شاشى ھەرتەم پارا مە ئىنسانانە. ما ئەم ل ۋەر زىرى رىبا خوه شاش ناكىن؟ فەرز بىكە كۆئەم ل وان دەران رىبا خوه شاش كەن، لى ما نە ئىھەتمامە كۆئەم بكاربىن ژ رېتىن شاش رىبەن نوو دەرخىن، نە وەلى ؟

تو مينا ئىنسانىن باقل ناپەيىقى، دەث ژ ئان سەرەدابىان بەرددە، ھەرە سەر کار و شوخلۇن كۆت تو پىت دىنانى،

هه موو ریین ئوروپاين خوه دگهین روماين، ئوچهند هه موو ریین رۆزهلا تى زى خوه دگهین به غدايىن.
بىكىرە، ئەز، تو، هەقالىين دن، ئەم هه موو ب هەف رەل بە غدايىن...

پشتى خەيدىدا نا من ئا درېت كۆنە كىمى كۆتاردىكە مانزووم ئا نەقشاندى يائىدەپاتا عمرەبى بۇو، ئەوي
دەنگى خوه نەكىر، ب يىتەنگىيەن رەئز زى هە پەيقيم و من ھېيدىكا ھەمە، تەقى كتابىين وي، لە جرا كۆ
ب ھلمەكە گران بىھەن ل مەرقان دچكارىد و ب قەندىلەكى رۆزنى دبوو، تەرك كر و ئەز دەركەتم.

لىن تىشتن ئەجىپ ئەث يە كا ھانى بۇو؛ ئىنسانى كۆنەرەي زىدە ئەز زى دەرسىيام كۆنەپىزە نا و رى ل بەر
مە بىگە، زى بەرقاشىن، ئىنسانى ھەرى ماقولۇ دەركەت. بەلىن، ئەز قالا مام سەفۆرەم. مگۇئەز ترساندېبۇو
و من دەلىن باور دکر كۆنەمما من مەسىلى زى رە قەكرا، ئەم دى ب مسۇگەرى بىگوتا نۆ. لىن دەلىن نەبۇو. و
بەرى كۆنەز مەسىلى زى رە قەكەم، ئەوي گۆتنى ئانى سەر مەسىلا رۆپىتىي. ئەم بىيىزەن ب قاسى شەش،
ھەفت مەھان ب دوو ئاخافتنا من ئا يەكەمین ئا ب مگۇرە، رۆزەكى، دانى ئىشارى، ل مالا ئاپىن خەلەف،
ئەز و ئاپىن خەلەف كۆئىدى كەلهكى كال بۇوبۇو، ل بەر دەرى، بالا مەل سەر تىرىپەتتىن تاقىن كۆن سەر ئاپا
دېجلەيىن رەنگەكى سۆر و مۆر دانى پى، ل سەر كورسىيەن نۆم روونشتبۇون و قالا سەرەشىكى و گوھەرینتىن
ھەمە دکر. كەيايەكى مام سەفۆرات و بانگى من كۆنەز بچۈرمە مالى، نك مام سەفەر. من ئاپىن خەلەف
كۆئىدى نە دکارىبۇول بلۇورى خستا، نە بەحسا بەرقانىن گوھانتىرى بکرا و نە زى گونك بفراندا، د جىھ
دەھشت و ب بازدان ئەز چۈرمە مام. مينا كەلهكى جاران، مام، قەلۇون د دەت دە، سەمبىلەدابىي، جل و
بەرگىيەن بۇتى بىن رەنگىنلى، ل كتابخانى بۇو، لى ئىبارەت نە ب تەنتى بۇو، ل نك وى پىپۇزەكى دەن ئى
مېير، ئاپىن ئۆخىر كۆنەناتىنى وى بىن ئەساسى ئۆگانەس چالكتىيان بۇو و مينا مام سەفۆر ئەسلەي خوه ئەرمەن،
لى ئىنسانەكى كال ئى رسپى و كنك بۇو، ل پىان، ل بەر ماسىن راودەستابوو.
وەرە، بۆ وەرە، مام گۆنە من.

من دەرىي كتابخانى ھېيدىكا گرت و ئەز گاف ب گاف چۈرمەن كەلەكە ماسى. ل سەر ماسى
كتابنە نۇو يېن ب چەرمى رەش و سۆر جىبلەكى كۆنەز بەيچ نەيتىبۇون، هەبۇون.
تو براكتى من ئۆخىر دناسى، نە وەلى؟ مام كۆئىدى كەلەتتىي شۆپىن خوه ل سەر رەو و ئەنبا وي ب جىھ
دکرەن، بىكەن، زى من پرسى.

ھەرى، من، چاقىن من ل كتابان، گۆتنى.
كتاب... قان كتابان مامى تە ئۆخىر كۆستانتىنپۇلۇ ئانە. ئەو نۇو زور تى. پشتى قىن گۆتنى، مام كۆن
ھەنگى دن قەلەوەتر بۇوبۇو و هەماچ بىگە ستۇرىپىنى وى ب مل رە بۇوبۇ يەك، قەگەر يە ئۆخىر زى
رە قالا من، ژىريما من، ھەوەسا من ئا كتابان، داخوازا من ئا دەنگبىتىي كر. لى ژىشىكا قە، ئەو دىسان
قەگەر يە سەر من و بلهز پرسى،

بۆرە، كا تو نايىزى من، مەسىلا تە و چۈرمەن ج بۇو؟
ئەوي ژىكۈو بەيىستبۇو؟ من دازىبىبۇ كۆمگە، زى بەر ترسا خوه، پىن رە نەپەيىشىبۇو. چو پىتەندىيا مام و
ھەمە زى نىن بۇو. من ھەن ئەئارمەتى رە زى، دا كۆئەپىن نەيىشە، بە حسا چۈرىپىنى نەكىبۇو.

خوه دىيىتىن، مينا كۆئەمو ھەفت قات د بىن عەردى دە بن، ئان زى ھەفت قات ل سەر ئاسمانان. ئە وار و
ۋەلات، ۋېئىنسانىتىن كۆنەتكىنى جىزىرىنى كۆنەتكىنى جىزىرىنى كۆنەتكىنى دوور دەسباندىن، مينا وار و ۋەلاتتىن
خەون، ئەفسانە و چىرەكان بۇون.

ب دوو مگۇرە، ئەز ب ھەممەيىن مالۇبران رە، گەھەل مالى، گەھەل مەدرەسى، پەيقيم. ھەممە كۆززار،
زراف و بەزىنەرەتتىز بۇو، خوه دابۇو علمى ئىسلاممەتى و وى دل ھەبۇو كۆپبۇريا عالمەكى زىر. ھەشى وي كۆز
ھەرتەم ب مەسەلە و دۆزىن گەلەكى مانھەوي و بلند تىزى بۇو، تىشەك ژحال و ھەوالىن من، ژ بىر و دەپتىن
مەن نەدبىرى. ھەممە كۆنەھە فالىن وي، ھەماچ بىگە، ھەممە مەلە و فەقهەيىن رسپ و ناشسالە بۇون، ھەن
ھەنگى ب شەرمەزكە دەھات و ل سەر ھەجەتتىز بەن دەپتىن. گۆتنى و يەكەمین، ھەرتەيىنى بۇو:
كورى، دەۋ ژ دېنتىي بەرددە، ھەنەكى جىدى بە، ئەوي دەگەت و مينا مامەسىتەيىن مە يېن مەدرەسى، گۆتنىن
خوه يېن ئەساسى، مينا لېيتىن تىزىيەن، دناث پىتىلا گۆتنان دە، ل پەيە ھەف، يەك ب يەك، گران ب گران، رىز
دەرىن؛ جىدەت ئەساسە، ئىلاھىيەت ل سەر ھەر تىتىيە، مانھەۋىيات گەرینگە، سەرفازىيا دېنی ھەدەفه...
ھەممە كۆسەپىتىن زراف ل ئېغا خوه يا زراف ئا زۇرى زىدە كەپبۇو، تەسپىتىن نۆت و نەھ لېي د دەستان دە،
ھەرتەم لېاسىتىن پاقۇر ئېن نۇوشۇشتى ل خوه دەرىن و ھەرچەقاسى ب قاسى ھەدىسىن پېتىغەمبەران نەبۇريا زى،
ھەن د وى ئۆمرى دە، ھەول ددا كۆنە مينا ھەدىسان كۆنەتتى دەرس و شىرەت بۇون، پېيقيا. لى داۋىدا داۋىن،
پېشىتى خېرىت و رەكەكە بېپايان، من ھەممە كۆئىدىي پىن رە ل سەر تەر و فەسىن وي ھەنەكى نەدبۇو، ئىكىنا كر.
رۆزەكى، ل مەدرەسى كۆئىدىي ب تەمامى وار و ۋەلاتتى ھەممە بۇو، ل مالكەكە تەنگ كۆنەقا ھەممە ب
علمىيەن بلند رادبۇو، خوه دىسپارتىي، من ھەممە خەولە كر و جارەكە دەن گۆتنى ئانى سەر رۆپىتىي. كتابىن ئېبىنى
عەرەبى و ئەحمدە ئەندەزىلى ل بەر وي، روھ و ھەشى وي ب نۇورا ئىلاھى ژخۇدقەچۈرى، پېشىتى گۆتنىن وي
يېن ھەرىدایم، وي، ب دەنگەكى نەرم كۆتى دە ئىدىي چىلىكىن ھەبۇون، ژ من پرسى،

ئەز دىنام شخولى تە، نە شخولى ئاقلاسە، لى تو بىيىزە من، ئەگەر تو دەست ب رىيۇنگىي بىكى، تە دل
ھەيە كۆنە تو ھەرى بەغدايىن زى؟

من پرسا وي بېڭىمان فاھم كەپبۇو. پېشىتى ئەز ل سەر ئېبىنى عەرەبى و ئەندەزىلى و ل سەر مەزناھىا وان
پاشىن زى، ب قاسى كېلىيەكە درېت ل سەر بەغدايىن، ھارۇون رەشىد، پادىشەھى كۆنەپىزەن ئىسلاممەتى
دەرخستىبۇو قاتا ھەفتان ئا ئاسمانان، مەدەنەتى ئىسلامى و بەغا، پىتەندىيا چىرەكىن ھەزار و شەقەكى و
بەغدايىن، شەھەزادا كۆنەز چىرەكىن ۋەلاتتىن مەزۇپوتامىيەن ھەر شەش، ل پەيە ھەف، بىسەست و
بىتەۋەست دەگۆتنى، پەيقيم.

ھەممەيىن برا، من گۆتنى، بىكىرە كۆنەت چەمەن دېجلەيىن كۆنە تۇنها زى دکارى ل دەنگى وي گوھدارى
بىكى، ئەينى مينا جىزىرى، د بەغدايىن رە زى دەرىياس دە. بىكىرە براكتى، ئەو شەقەن شەھەزاد و شەقەن كۆز
شەھەزاد قالى دە، شەقەن بەغدايىن نە، شەقەن كۆنە سەرسۇر ئالەم و ئاسمانان دەنەقىشىن؛ ئەف
كتابىن كۆنە ل بەر تە نە، ئەو كتابىن كۆئەم دخوبىن، ھەممە ب ئاوايەكى خوه دگەپىن بەغدايىن. ھەرچەند

هەرودەکى كۆز ھاتىيە كۆتن، ھەكە كۆز بىدە پەي كۆز، ئەۋئى د كۆنچالى دە وەرىيە. ترسا من ئى ئەقە بۇو، كۆز ئەم ھەموو د ناڭ پېتلىين دېچىلەيى دە وەرىيونا. ل ملىن دن، ھەكە تىشىتەكى ب سەرىي وى و بىرايىن وى كۆز ھەن ئى زارۇك بۇون، بەهاتا، دەپيا حەتا مرنىت ئىيدى من بىن ل ئاغا جىزىرا بۆتەنلى نەكرا، دا كۆز من بكاربۇبىدا خوه ژەتىرس و خەزىبا مىير كۆز گەلەكى ناس بۇو، رىزگار بىكرا. ژەر قىنى يەكىن من جەسارتە نەك كۆئەز كەل و جۆشا تىپلى راكم و من ئى ب تەنلى خۇستە كۆئەز بۆز مە و رىتوبىتىا مە دوا بىكە و ژەيىزدانى دۇلۇغان نىياز بىكە كۆئەم ب سەر كەقىن.

ژەلى وان ئى زاھف كەسيئن دن دخوستىن ب مە رە وەرن، لىن مە كۆما خوه فەرەنەكىر و داۋىيە بىريار دا كۆز مىگۇز، خەرپاپىت كۆز ب ئەسىلى خوه ئەرمەن و ھەقالەكى من و مىگۇز بۇو، ھەممە، كەمالەدىن، ھەقالەكى ھەممە يىن ئەسەبى و ژخۇرەزى كۆكۈرى شىخۇلىسلامى مىر مەلە ئەقەلقودس بۇو و ئەز، ب ھەۋى رە بچۇونا. پېتىج كەس كۆئۇمرى وان د ناقىبەرا ھەزىدەھ و بىست و پېتىجان دە بۇو. لىن كۆما مە نە ب تەنلى ھەۋقاس بۇو، سىن كەسيئن دن ئى لى زىيەد بۇون؛ ئاپىن ياقۇوب، كورى وى بەدرۇس و سەگىن وان گۇرزو. ھەرى، ھۇون دەكەن، لىن سەگىن وان ئى ب قاسىي بىنسانەكى، ب قاسىي من و ھەقالىن من ژىپ، بىپىر و باقل بۇو. ھەكە گۇرزو كۆز سەگەكى كى گۇرخ ئى يەمان ئى چىايىتەن ھەكارى، دەقەرتىن تىپارى بۇو، ب مە رە نەبوبۇيا، ھەيە كۆئەم بىرىبانا. ئاپىن ياقۇوب كۆكەلدان بۇو و دۆستەكى باش ئى مام سەفو قۇبۇ، كەلەكشانى ھەرى ھۆستە يىن ھەموو ناشچىنى بۇو. مام سەفو پىن رە پەيپەيپۇ كۆئەز و رىتەپەي رە بىكە و ئەم رىتوبىتىا خوه پىن رە ل دار خن. كورى وى بەدرۇس كۆز ئۇمرى مە دە ول دىرىكە چىايىن ئاشىتىا و تەخۇومايان، ل بەر دەستىن كەشەيىن ناستورى شاڭگىتى دىكىر، خۇستېپۇ تەقىي مە وەرن.

ئەز درېتەنەكم، دەلەبەريانگەكە سېبەيدە كە دەستپېتىكا پايزى، د وەختەكى كۆستېر ئەدى دەھەلىان، گويىكتىن چىان ئىيدى هشىيار دېبۇن، كەروان حازىرىن خوه يىبن رىتوبىتىي دىكىن، دىز كەلەپۇرپەن خوه قەدگەريان، كەلەش و مىپەركۈز تەقىنگىن خوه تىشى بارووت و گولە دەكىن، مەلە و كەشە بان ژ بۆنفيش و نىيازىن سېپىتى دەست و رۇوبۇنى خوه دەشۈشقەن، لىن ئىنسانىن كۆز ھەر رۆزەكە نۇول ئۇمرى خوه زىيەد دەكىن، ھى ئى د ناڭ خەمۇ و خەنوان دە بۇون، يانى د وەختەكى بىيەندىنگ دە كۆز بلى دەنگىن تەبىيەتىن چو دەنگ ھى نىن بۇو و ب ھەر ئاوابىي ل چىرىك و سەرىيەتىيان دەھات، ل ملىن ژۇرئىن چىتىم، ل بەر پۇزى قراخىن دېچىلەيى يىبن بىرجا بەلەك ئا قەسرا مىر، مىگۇ، ھەممە، خەرایتىت، كەمالەدىن و ئەز كۆز ھەرى يەك ژ مە خۇدە خەونەكە خاس و ل پەي ھەدەفەكە تايىھەتى بۇو، تەقى سىندۇق، زەخىرە و بارىتەن خوه، ئەم ل كەلە كا ئاپىن ياقۇوبىن سەبىتلىپۇق، كۆكۈرى وى بەدرۇس و سەگىن وى گۇرزو بىن چىكى سېپى و ب قاسىي بىنسانەكى كى گرس زىتى تىن دە بۇون، سوار بۇون، مە ژ مام سەفو، ئارمىنى، ئاپىن خەلەف، گولىزەرى، تىپلى و چەند ھەقال، دۆست، خىم و ناسىن دن كۆز بۆز بىرىكىنى ھاتبۇون، خاتىر خۇستە، بەرئى خوه دا وەلاتىن ژىپ و دەست ب رىتوبىتىا خوه كەر.

دەنگى لالشىن كۆئەز ل پەي بۇوم، ب ھىسانى نەگەيىشتە من. لىن بەرئى كۆز ئەز گۆتەنلى بىيىن سەر لالشىن، ئەز ئى كەتە ب كەتە، ژ دەستپېتىكى، ژ و رە چىلا رىتوبىتىا مە بىكە. مە د دەستپېتىكى دە شاشىيەكە مەزىن كىبۇو، ئەم، رىتوبىتىن كەلەكىن، مىنابەرد و ئاسمان، رۆز و شەقىن، ژ هەفۇودو جەھى بۇون. كەل و ھەيدەجانا

گافا مەرەت كار و شخولى مىرەكىيەكى دەگەرىنە، بقىنى نەقىنى، ھايانا مەرچان ژ گەلەك تەشتان دىبە، بىرۇ. من بەھىست كۆز تە دل ب رىتوبىتىكى ھەيىه، نە وەلى؟

دەنگىن وى نەرم مىنابەقىدىپە بۇو. من ژ دەنگ دەرخست كۆمن دەرىپۇو ھەر تەشتى، تەقى كۆئاپىن ئۆخىر ل نىك مە بۇو، ژى رە بگۇتا. دېسان بلهز و بەز من خوه سپارت نەخشەيان، ئەو دەرخستەن و ئانىن ل بەر وان راخستەن و مىنابەر كەتىن تەقىنگەكە شەشخانە يَا ھەلقەدار، من گۆتن ل پەمى ھەف، بىتىي كۆئەز نەفەسەك بىگەرم، رەشاندىن. گەھ ب دەست و پى، گەھ ب تەقىگەر و نىشان، گەھ ب نەخشە و كىتاب، گەھ ب رىز و گۆتەنلىن كەتابان كۆئەز ھەن بۇوبۇوم، ئەز بېراوەست ھەر پەيقيم، -حەتا كۆز مام ب ملىن گەرت و ئەز دام سەكىناندىن.

بۇو، ئەمۇ ب ھېدىكىا كۆت و ھەنەكى راۋەستا دا كۆئەز ل خوه وارقلم، نەما گوھەن خوه بىدە من، بىرۇ تو باش دىكى، باش دەتكىرى. ھەرە. مىگۇزى ب خوه رە بىبە و ھەرە... گۆتنەكە مە ھەيىه، دېيتىن، ب خەزىبا كەس راناھىرىنى باقىنى كەزىبا. تەقىگەر دەقى. ھەرن، رەھ و رىتچىن مە ھەمووبىان، يىبن تە، يىبن مىگۇ، يىبن ئەھلى فلە، يىبن مسلمانان، يىبن جەھوبىان ھەمۇو ل ورن، ھەرن وان وار و دەلاتان بېبىن، ھى كۆز دەنگ نەبۇپە... ئاپىن تە ئۆخىر كۆز سەتەنبولىنى تىن، خەبەرلىن كەيت ئىن شەر ئائىنەن. دوومان دېسان ژ بەرۇشا لى ئۆسمانى بىلند دەبە، سارا يايى سلتانى ئۆسمانى دېسان دەكەلە. وەلى دەخويە كۆز بايىن خەربىي يىن شەر بەر ب مە تىن. بەرئى كۆز با خوه بگەيىنە مە، ھۇون ھەرن، ئەز ئى ئالىيەن و بىكم، ھەرن... چەند ھېستەر سەر بىبىكتىن چاھىن ئەم، مىنابەقىدىن كۆئەز ل كەتابخانى بۇوم، دېسان من خوه ئاشىتى دەستىن وى.

تەخىنما وى راست دەركەت، چەند سال ب دوو وان گۆتنان رە، بايىت خەرىسى يىن شەر خوه گىھەن دەقەرتىن مە ژى... بايىن خەربىي يىبن شەر... گۆتنەكە چقاس د جىھە... چىلا مە ژخۇلە سەر شى گۆتەنلىيە، ئەز ئىن وەرم سەر بايىن خەربىي و شەر ئى، لىن نەما گۆتنە من ل سەر چەپىنى، چووبىنا بەر ب بايىن شەرقى يىبن تارىخىيە.

پاشتى كۆز مام سەفو قەكىرى ل من كر، شخولى من ژى كەلەكى ھىسان بۇو و فكرا چەپىنى ل بايىر دەنگ دا. ھەرودەكى كۆسەرىيەن سەمىل ئىن گەنم كۆگاشا دەھەملەن، ل پەمى ھەۋى، يەك ب يەك دېشىكەن، پاشتى گۆتەنلىي مام، ھەقالىن من ژى يەك ب يەك ھاتن سەر داخوازا من. مىگۇ كۆتەنەرەن، ھەممە كۆز چو جارى، ژ بۆچو تەشتى رازىبۇونا خوه دىيار نەدەك، گۆتە «ھەلە ئەم بىنھەپەن»، لىن گۆتنە وى ژى ھەرئى بۇو. من دل ھەبۇو كۆز يەزدىنىشىر ئى ب مە رە بەهاتا، لىن د وان وەختان دە، ژ بۆز دەرس و پەرەرەدىيى ئەسکەرى، تەقى چەند كۆرتىن دن ئىن بەگ و سەرەكەشىران، ئەو چەپىو مەكتەبەكە ناشدار ئا ئۆسمانىيەن. ھەرچى تىپلى، كورى مىر بۇو، ئەمۇ دخوست ب مە رە بەهاتا، و نە ب تەنلى ئەو، نەجىب و عەلە شامل كۆز برايىتىن وى بۇون و ئىيدى بەرئى ئاشىتىبۇون، ب خوه رە بانىا. لىن تىپلى كورى مىر بۇو ژ ھەر دوچاشان كۆز بۇو. ئەز كۆز، ئەو كۆز، ھەممە ژ خەز كۆز ئالەمىن، مىگۇ كۆز ئەفسى و بەدەنا خوه... حالى مە دى ج بۇويا؟

کۆ هەرچقاس مینا بەری ب ئەجىبە كە گران نەبۈوپا زى، هى زى تر و فس چۇون، لەزاند ملى پېشىن ئى
كەلەكىن و چوو نك كامۇ، هەڤرىي خوه يىن مانەوي.

پاشتى قىن خەجري كۆ مينا بارانا نىسانىنى ژىشكا شەھاتبۇو و يىتىي كۆ دنیا بدە بەر خوه، دىسان ز
نىشكە، وندابوبۇو، دنيا مە يا بچووك ئا كەلەكالى سەرچەمەن دىجلەيىن هەنەكى شەھاتبۇو و ژخوه رۆزە ما
يا يەكەمەن زى رۆزە كە گەرم و زىلال ئا داويا نىسانى بۇو. كەسىن كۆب حال و ھەوالىن چەمەن دىجلە و
فراتى و رىپىتىي كەلەكان دىزائىبۇون، شىرىت ل مە كىرۇون و گۇتىون كۆ مە دەپىا بەرى داويا مەھا ئادارى چو
رىپىتىي نەكرا. هەياما چەلە و زېستانى، هەياما ھەرى دىۋار ئا دىجىلەيىن بىيە، بەرف، باران، زىپك و باھۆز
ئافا چېتم دقولپىينە سەر ئاقا دەربا رەش كۆ ھەرت ب خەزىد چەلقە. ھنگى ئاش ودىنى دە كۆپىلىن
دىجىلەيىن خوه دەھەيىن سىنگا گر و زنارىن قراخىتىن چېتم. ل گۇزا شىرىتتىن ئاپىن ياقۇوب، مە نە ب تەننى مەھا
ئادارى، لى ھەما چ بىگە ھەممۇ مەھا نىسانى زى ل پەي خوه يىشت دا كۆ مە بكارىبۇيا د ھەيامەكە ئارام
و زىلال دە، يىتىي ئىيھىمالىن نەخوش و ئەندىشەيىن خەتران، ب سەلامەتى رىپىتىي خوه ل دار بختسا.

گەرجى من دىزايىبۇ كۆل سەر ئاقا دىجىلە و فراتى، ژەزاران سالان و ۋەر، ھەرتەم، ب كەلەكان چووين
و ھاتنەكە بېش ھەبۇو و ئىنسان، حەيوان، مال و زەخىرە ھەم ژۆزى مەزۇپوتامىيابىن بەر ب ژىتىي
مەزۇپوتامىيابىن ھەم زى بەرقلەئى وى، جىھە وار گوھەستن، لى تەقىي فىن يەكىن، ھەتا كۆتەز ب كەلەكىن،
ل سەر ئاقا چېتم، بەر ب ژىتىي دىجىلەيىن نەبۇوم، من نزائىبۇو كۆ دىجىلە و ئاقا دىجىلەيىن خوه دەيىن ھەياتەكە
خاسە و رىپىتىي كەلەكان ل سەر دىجىلەيىن، دنيا يەكە خاسە. هى د رۆزە ما يەكەمەن دەئەم پېرگى ب
دەهان كەلەكتىن تىرى ئىنسان، حەيوان، تەلىسى و سىندۇق ھاتن كۆ، ب تەفگەرەكە گەش لى ئالىزگە بەر ب
رۆزگەھ بەر ب ژىتىي دچۇون. ھەياتال ل سەر ئاقا دىجىلەيىن شىن بۇو، كەلەكتىنان ھەشۈددۈ دناسىن، گاشا ئەو
پېرگى ھەشۈددۈ دەهاتن، حال و خاتىرتىن ھەشۈددۈ دېرسىن، ئەھلى ل سەر كەلەكان سلاڭ ددان ھەشۈددۈ،
كەلەكان مال و تشت مينا تسوون، بەركەتتىن تەشقىنى، گۆشىتى قەلى، سەبزە، ھېشىر و تۈۋىتىن ھشىك، گۆز و
بەھىف، ساڭار، پەتىر، چۈرتەن ددان ھەشۈددۈ ئان زى ب ھەت رە دەگۈھەراندىن.

ئاپىن ياقۇوب كۆ ھەممۇ ئۆمرى خوه ل سەر ئاقا بەرلەنديبۇو، گۇتىوبو مە كۆل ملى رۆزاقايان
مەزۇپوتامىيابىن، پاشتى وەلاتىن تۆزى، مېرىدىن، نىسيتىن و راس ئۆل ئەينى، ئەينى مينا دىجىلەيىن و ئەھلى
ل سەرچەمەن دىجىلەيىن، رىپىتىي كە بېش ل سەرچەمەن فراتى زى ھەبۇو. نە ب تەننى ئەھلى دەر و دەقەرقەن
چېتم دچۇون و دەهاتن، ھەروەها ئەسکەر و زايىتىن ئۆردىا ئۆسمانى، پاشا و مەتسەرسەرەيەن دەولەتى، كارمەند و
كەردىەستىن وەلاتىن ئەورۇپايىن، شىيخ و بىگىن عەرەبىان، كەشه و سەرەتكەن روهانى يىتن ئەرمەن، كەلدان و
ناسىتىريان، مىر و بەگىن كوردان، ھەممۇ ل سەر كەلەكان، ب كېفخۇشى، ل سەر ئاقا چىك ى شىن،
رىپىتى دىرىن.

دىجىلە و فرات... د نەخشەيىن مام سەفو دە كۆ دودۇ ۋان ل نك مە بۇو، ئەف ھەردو چەمەن موقۇدەس
ھەرتەم ب خەتىئەن كور و نەقشاندى دخويان. ھەردو چەمەن زى ل ژۆر، ل وەلاتىن سەرەھەدان دەست ب ھەياتا
خوه دىرىن و ۋەر، دىجىلە ل سەر خەتا دىيارىەك، جىزىر، نىنىشقا و موسىل، نەمروود، ئاشور، تەكرىت،

من چاقىتى من ئى ساخ زى كۆر كىرۇو دا كۆ من تاشتىن نەبۈپىنى، يانى تاشتىن كۆ ھەرى بەرىچاڭ بۇو،
نەدىتا. زارۇتكىيا من، مگۇو ھەمە ب ھەف رە دەرىاس بوبۇو، لى ئەم ئىيدى مەزن بوبۇن و ھەرچقاس دەرەو
بوبۇو زى مە خود زلامىن خوددى ناڭ، جىھە و روومەت دەھەسباند. ئەم ھەرى يەك ب ئاوايىكى پەرەردە
بوبۇون و ھەرى يەكى ژە مە رىيەك و ئارماڭىچە كە خاس دابۇو بەر خوه. مگۇو ھەمە، تەقى كۆئەول ھەف
ھاتبۇون و ب ھەف رە دېپەيچىن، ژخوه، پاشتى پەقچۇونا وان، ژەھە نە خوخىش بوبۇن. خەرایپتەھە قالىتى مگۇو
بوبۇ ئەم دىناسى، لى ھەمە و ھەقالىتى ھەمە وى نە دىناسىن. ھەرجى كەمالە دىن بوبۇ، ھۇون بېتىن، ھەزەبى
خوددى بوبۇ؛ ئەسەبى، جرا وى نەخوش، ژەكەن و حەنەكى ب دوور، پۇزىلەند. كەمالە دىن كۆد سەر پۈزى خوه
رە ب چوکەسى قايل نەدبۇو، ب بېزنا خوه يَا درېزى و ۋازار، رووبىت خوه يىن زراف، مەزىتى مە ھەممۇپىان بوبۇ و
مینا باشى خوه ئەوى زى دابۇو سەر رىا علم و مەدرەسى و دىسان مینا باشى خوه، دخوست ل ھەركەسى، ل
ھەرى جىيەتى، ھەر وەخت، حۆكم بکە.

نە ب تەننى خوخى و جرا مە ژەھۇدو جەھى بوبۇ، ھەرۋەھا خەون و ھەدەفيتىن مە ژى كەلەكى جەھى بوبۇ. ژ
لەورە ھەركەسى دل دىكەر كۆرتىتىي مە ل گۇرا داخواز و ھەدەفيتىن وى بھاتا پى.
ھەن د رۆزە يەكەمەن دە، پاشتى كۆئەم ژ بازارى چىزىرىن قەقەن ئەتىيەن و كەتن بەر بېتلىن دىجىلەيىن، دانى
ئىتتارى كۆئەم، ژ بلى ئاپىن ياقۇوب و بەدرۆس، ھەممۇ بېتىخو، وەستىيابىي و ب ھەيدەجانا رىپىتىي سەرسەم،
پەرگەندە، ل ۋەر، ل سەر كەلەكى درېتى بوبۇون، ب قىيرىنا كەمالە دىن، ل راستىا خوه يَا كېرىت
قەگىرىن. كەمالە دىن ب دەنگى خوه يىن جىزىر كۆ دەنگى قەتكەكى دىشبيا، دكەر قىيەدەقىيەز؛
دە رابە ھەرە ژ نك من، نەينۈك فله، زۇۋە كە، ھەرە. گەمارىن پىس ئى حەرام...

كەمالە دىن كۆز وى قېزەقىيەن و پى دە من ناشىت وى قۇلپاند سەر كامۆتىن جىزىر كۆ، دقىيرىا سەر مگۇو كۆز
ھەنەكى ژ كامۆپ دوور ۋەزلىبۇو. مگۇيىن زكۆ كۆگرس و قەملە و بوبۇ و ھەرتەم، سال دۆزدەھە مەھ، ھەم د
بەرفى ھەم د تاشىن د ژى بېبىنا خویدانى دەمات، وەلى دخوايا، جىھەل كامۆتەنگ كىرۇو. ھەكە مە رىلى
نەگىتا، مگۇو كۆد خەو د بوبۇ و ب قىيەقىيە زەقىقىيەن دەنگى كەنگى ئەپەيەكىن گېرى ئاشىن بکرا.

چ ئەۋەھەتى دىكى، سەگىن هارا! مگۇ كۆزە كامۆتە كامۆتە خۆ دا ھەت دا كۆ ئېپرىشىكى مینا ئېپرىشىن پەنگىن
ئەرمەنسەتلىنى كۆھىچ كەسە كى نەدىتىبۇون، لى ھەركەسى قال دك، بىبە سەر كامۆتە

ھەرچقاس بال و ئەندامىا مگۇ مینا پەنگان نەبۈپا زى، دەنگى وى ب دەنگى پەنگان دشبيا، نەمازە
چاخا چاقىنى وى ب پەردا ھېپىسى مینا گۇلا بلوورى دچۇرسى، ئۆزىنى پى دكەت. لى ئاپىن ياقۇوب كۆل
ملى وان، ل كۈنچى كەلەكى، ب بىرگە كە درېزىل بەر كەلەكى راست دكەر، تاشلى خوه كېھاند وان و
نەھىشت كۆ مگۇ شەلپە يَا پەنگان د رۇوبىن كامۆتە دەتەقىيەن. د ئەساسى خوه دە، ل ور، ل سەر ئاقا دىجىلەيىن
دەنگى پەنگ و دەنگى قېڭان رابۇونا ھەت د سەر دە كامۆتىن ژخوردازى نۆقى ئاشە بوبۇا، ھېچ خراب
نەدبۇو، لى مە هى نۇو دەست ب رىپىتىا خوه يَا خەونان كىرۇو. گاشا ئەم ژى گەھىشتەن نك وان، مە ئەۋەز
ھەشۈددۈ، ھەيدە كۆ ھەتا داوابىا ھەياتا وان، قەقەتاند و مگۇ ھاتە نك من، ملى داوابىن ئى كەلەكى و ھەمە

جاران تهقيابون، کلهک ل سه‌ر ئاقى ب نازدەن دەھركى. لى بارى مە كۆب دوو رە بۇو بەلا سەرى مە، سەشك بۇو. گافا بار گران بۇو، کلهک هىن چىتىر و قەھيمترل سەر ئاقى دەھركى، لى گافا بار سەشك بۇو تالۇكەيىن قولپىن و سەرروپىنبونى هىن بېتىر بۇون. بەريا رىتىتىنى، مە ب ۋىتى يەكىن نازىبىوو، ئاپى ياقۇوب ۋىتى دەھركى دەھركى، گارانەكە ئىنسان، ئى خوددى بارەكى گران بۇونا. لى بارى مە ب تەنلىقىن چەند ۋەلى باوەر بۇو كۆئەم، گارانەكە ئىنسان، ئى خوددى بارەكى گران بۇونا. لى بارى مە ب تەنلىقىن چەند تەلىس زاد و زەخىرە، چەند كىس خوار و شىرىنناھى، دو سندۇقىن بچوکو ئىبن جل، بەرگ و كتابان بۇون. دنيا ئىتىدى گەرم بۇو و مە چو تاشتىن قالىند و گران نەگىرتوون نىك خود. ب شەققى، پىشتى كۆمە چەند تىكە گۈشتى قەلى، تەقى ئان دخوار، مە چوپول و كولافىن ئاپى ياقۇوب ئىبن كلهكى رادخستان، جل و كيسىتىن خود داتانىن بن سەرى خود، جلهكى تەنك داقىتىه سەر خوه و پال ددا.

زىبلى وي قىيىزەقىزىرا كەمالەدینى جرجىرۆك، سىن رۆزىن مە يىتن پىشىن، تەقى كۆئاشا مە ب جۆتكەكى دەن دەچوو، ب ئارامى و خوشى بەھورىن، هەكە ئەم مىش و پىشىيان نەھەسبىيەن. ب بلندبۇونا تاقىن رە، گەرمەھىيەكە گران نەھەمۇو ھاۋىردىر شەدگەت و تىرىزىان ل سەر سىنىڭا زىنارىن رەش كۆللى چو خەيشىناھى نىن بۇون، و زىنارىن سپى كۆز تاھتىن مەرمەر ھاتبۇون يىن و ل ھەردو ملىتىن چىم دخوبان، لەيلان ددان. نە بايەكى ھەبۇو نە ۋى ھۇننەكاهىيەكى كۆئىنسىتىن دكاربىوو خوه بىسپارتايى. دانى ئىتقارى، بەرى كۆز رە ھەر ئاقا، دنيا ھەنەكى ھۇننەكى دبوو، ژاكۇر بايەكى سەشك ب ھىدىكى راپبۇو و پېستا ئاقىن مىست ددا، لى ھەنگى زىي ئۆردىيا پىشىيان دەوسا تىرىزىن تىن دگرت و پىشىيەن ھار مىينا تىرىزىن سوارىن مۆخۇلان ب ئىنسىتىن ۋە ددان. ژ بەر ترسا پىشىيان مە دكاربىوو ئاڭ ۋەندا نە ۋى قەندىل پېتىختى. نە تاقىنى، لى ئەلەن پىشىيان زۆرا مە، خۇرتىن كۆئاش دگونكىن وان دە وەردگەريا، بىرن و ب ئىتىش و ئىننادا خود، ئەم ژ حال خسان. پىشتى رۆزى يەكەمین، دەست، رۇو و ھەمۇو بەدەنە مە، ب ۋەندا پىشىيان، بۇو مىينا سەرادەدەكى كۆز قولىن سۇر ھاتبۇو يىن. ب تەنن ئاپى ياقۇوب كۆز مىتىز شەھىنى پىشىيان بۇوبۇو و گۈزۈ كۆز نشكا فە خود نۇقى ئاقىن دكەر و پىشتى كىلييەكى ديسان ب ھىسانى ھلدكشىا سەر كلهكى، تەسلامى پىشىيان نەبۇون.

پىشتى سىن رۆزىن ئارام ھەر تاشت ژ نشكا فە گوھەرى، رۆزى سىسىان كۆمە ئىتىدى جوودى، چىا، دار و تاخووبىتىن جىزىرا بوتانى ل پەي خود ھىشتىبۇو، دانى ئىتشارى، ئەورتىن رەش ئاسمان شەگەرن، بايەكى گور دەركەت و ئىتشارى زىي تەھى بىرۇسکىن كۆز دكەن چىرقىنى، بارانەكە بۆش بارى. ئاپى ياقۇوب كۆز رۆزىن وەها زاھف دىتىبۇو، ب كەفت و لمفت، لى ب سكۈونەت حەتا ھەنەكى زىي كېفخوش، دلىيەن باران و خۇيدانى ل سەر ئەندا وى يارەھە سەمبەتلىن وى يىتن پالك، سترانەك زىي ل سەر لېشىن وى، كلهكى كېشىsand قراخىن چىم، جىيەكى داھلەدە. بارانا بۆش، مىينا ھاتتا خود، ۋەلى زىي پىشتى دەمەكى، ژ نشكا فە چوو. تەقى كۆز دنيا گەرتىبىوو و با ھەبۇو، باران سەكىنباپوو. ئاپى ياقۇوب كلهكى ديسان بەردا چىم دا كۆز بەرى بەريانگى مە خود بگىھاندا گوندەكى كۆز خزمىن ئاپى ياقۇوب تى دە دەپان. تارىيەكە بىپايان دنيا شەگىرتوو، نە سەتىر و ھەيىش ھەبۇون نە ۋى ب قاسى مەستقىلەكى رۇناھىيەك. مە، نەمازە من و بەدرەس ئالىيەن ئاپى ياقۇوب دكەر، ل بەر دەستى وى، ل گۇرا گۆتتەن وى، دچوون و دھاتن، تاشت ددان ھەش، ب بىرەكى گەھ كلهكى ژ قراخىن چىم ب دور دخست گەھ رى ل بەرى راست دكەر. ئاشا چىم كلهكى بلند بۇوبۇو، ئاشا بارانى، ئاشا بەرف و قەمشايىن چىان كۆز دەھلىان، ئاشا كاھنى و جۆپىن بھارى كۆخو ب چىم دگىھاندىن،

سامارا، بەغدا و كوت -ئەل ئامارا، ھەرچى فرات بۇو، ئۇزى ل سەر خەتا گەرگەر، بېرەجوجوك، ئەل ھاما، راكا، دىتەززەر، مەجادىن، ئانا، هەت، بابىل، ئۇر و باسراپىن بەر ب ژىتىر بۇون و ھەردو چەم ل شات -ئۇل عەرەبىي دگەھىشىتتە ھەڤ و ب ھەڤ رە خود دگىھاندىن دەرىيائىن بۆش ئىبن بېلداۋىن. دېجەلە و فراتى ھەر جەلەپ و ھلات، ھەر تەخلیت ئاخ، ھەر شىيە خەلک دەيىن، دەھەردىن وان رە دېھورىن و داوايىن دەرىي بۆش دەندى دبۇون. چىا و زىنارىن سار كۆز ھەرتىم گۆيىكىن وان ب بەرگ و قەمشايىن سپى دىكىن، دار و دارستانىن شۆخ كۆئىنسان نىكاربىوو تى رە دەرىياس بۇويا، نەوال و گەللىكىن كور كۆز بلى ھەبىۋاتىن درەندە چۆكەسى نەدىتىبۇون، دەشت و بەرىيەن زەر كۆز عەرەردىن خوه يىتن بېر ھەرتىم كاھنەيا ھەياتا ئىنسانىن مەزەپوتامىيابۇن، چۆل و قۇومىتىن گەرم كۆز بلى چەتكى جەھى بۇون، ھەممۇ ب ھەڤ رە، پەرچەيدەكى ھەياتا چەمان دانىنە پېن. ب دەھان، ھەيە كۆب سەدان زمان، زاراھە، گەل، ئەھل، عەشىر، جەڭاڭ و مىرەكىيەن كۆقەدرا چەمان دانىنە پېن؛ زمان و كلامتىن كەۋاھە يىتن ئىنسانىيەتى، دين و ئۆلىن ھەرى كەفن ئىبن ھەمۇو جىھانى، شەر و پەشقۇننىن خەدار ئىتتى تارىخى، ئەش ھەمۇ ئايدى تارىخا چەمان بۇون. وەلاتىن تەوراتىن، سەرپەتھاتىيەن نېتۇشا و بابىلى، گەر ئان زىي ۋەھىزاز ئەسڪەرىن كەسۋ، مەشا ئەسڪەرى يَا سەكەندەرى مەكەدۇنى و مەرنا وى، بازازىن كۆز مىينا سەتىرەكى چەپەپسىبۇون و ب دوو رە ھلۇدشىباپۇون، مەدەننەتىن كۆز دەھولەمەندىدە كە نۇول تارىخا ئىنسانىيەتى زىدە كەپەن كەپەن ب دوو رە وندە بۇوبۇون، ئۆردىبۇن كۆز ھۆكم ل ھەمۇو دەنیاپىن كەپەن ب دوو رە تىك چەپەپسىبۇون، ئاقاھى و ئەسەرىن بېتپايان ئىبن ئىنسانىيەتى كۆز ب رەنگەكى ھەپەن سەر ئەشاندېبۇون سەر ئىنسانىيەتى و ب دوو رە، ب زەلەدە و تەۋانىن كۆز مەزەپوتامىيابۇن ھېچ كېم نەدبۇون، ب عەردى ۋەھىزاز ب دوو رە تەۋانىن ئاقبەرا ھەردو چەمان، ئاغا بلنداھى و ھلۇدشىن، سەرگەتن و شەكتەن بۇو.

ھەيە كۆل جىھانى زەمۇو چەمان زىدەتىر، پې مەلىن دېجەلە و فراتى ھەبۇون، ل جىيەنە ناچقىن، چەمان نىزىكى ل ھەش دكىن، ل جىيەن زىي ۋەھىزەدە ب دوور دكەتن، ل ھەرىتىمین چىان چەمنە دەن مىينا زاپ و خابورى خود دگىھاندىن چەمان و ئاشا وان گۇرتو، بۆشتر دكىن، ل جىيەنە دەشتىن، چەم مىينا دەرىيائەكى فەدە دبۇون، د نەوال و گەليان دە، ب چىقىن فەتلۈكە، دقولپىن سەر ئاقە كە تەنگ مىينا جۆ و كاھنەيان. ما ئىنسان و ئىنسانىيەت زىي نە وەھا بۇ؟ تارىخا ئىنسان و ئىنسانىيەت زىي نە مىينا چەمان و قەدەردا وان بۇو؟

ل سەر كلهكى، چاشى من ل قراخ و بەرگەھىن دۆرالىيەن چىم، ھەما ج بگەھ ھەرتىم د ناش ۋان حىس و فەكaran دە، گەھل پېن، ل نك ئاپى ياقۇوب، گەھ روونشىتى، گەھ نشىتى، ئەز ھېيدى ھېيدى بەر ب كوراھىيەن تارىخا وەلاتىن ناچبەرە ھەردو چەمان دادكەتم. كلهكى ئاپى ياقۇوب، يەك ژ كلهكى كەپەن ھەرى مەتىن و قەھىم ناھەمۇو جىزىرا بوتانى و مۇولسى بۇو؛ كلهكى ژ دارتن درېتە و قەھىم ئىبن گۆزىان ھاتبۇو يىن و دار ب دەرىيەن قەھىم ھاتبۇون گەریدان. ھەمۇ دۆرالىيەن كلهكى ئاپى ياقۇوب، چىنى قەھىم بىزىتىن دەھەرەتىن چىاپىن تىيار، وەلاتىن ھەكارى كۆز چەرمى خوه يىن قەھىم ناچدار بۇون، رايپەچاپى بۇو. ھەلبەت مەشكەتىپەن ھاتبۇون و دەرماندىن و ب خېرا مەشكەن كۆل گۇرا گۆتتە ئاپى ياقۇوب، د ناش سىيە سالان دە ب تەنن دو

یا گورزو، کنه ک ل سه ره روویی وی بین گولوچر، ب سهربلندی، چیلا نهسالهتا گورزو کریبو و گوتبو کز گورزو ژ بافقکه که گردگر، حهتا ئینسان دکاره بییژه ترتره، ژ بافقکن نافدارئی کولاپی بین شهمزی، دهات، من ئهسالهتا گورزو کز گله کی مه زن و ب پاززو بیو و هرمت بوجا خوه، مینا ئالله که ژه کشاندی، بیر ب ژور رهپ دکر، دوئی کله برهانگا سبی، د ئاقا هار ئا دیجله بین دیت. د دهستپیکن ده هه شنی من تشتیکی ژ گورزو نه دبری، ئه و ژی، هه که ئهز راستیی بیتاش، مینا من هنکی ترددین بیو، کمی نزانیبیو کا وی دئ ل کوو، چ بکرا. چا خا ئهم ھلدکشیان قراخین چیم و مه زاروره تین خوه ب جیه دانی، ئه و نه دهات، لئی گافا ئهم دیسان سواری کله کن دیبون و ب رئ دکه تن، ل بھر چاھنی مه، ئه و چچو و ل سه ره ته لیسان دمیزیا؛ گافا ئهم دکه تن خه، ئه و دهات و روویی مه، نه ما زه روویی من و بدرؤس دلاست و ئهم ژ خه و هشیار دکرن. گافا مه سفرا خوه یا سه فه ریبی کوژ نان، پیڤاز، باجانی سوّر، ئیسیوت، په نیز، چورتان، قەلی دهاته بین، ل سه ره کله کن رادخست، ژ نشکا ژه، ئه وی خوه داھیت ئاقنی و ئهم و سفره ب چلکین ئاقنی شل دکر. مینا کوئو ب مه ره قایشی بکشینه، هرمت ژاھنی تشتیکن کز ب دلی مه بیو، دکر؛ مه سه لا گافا ئاقن دگھیشته ئه سران و گرمایه و ریویتیی ئهم گیت دکر، ئه و دهات ل ھه مبهر مه راده دستا، هردو لنگین خوه بین داوین داتانی عه ردی، شەقین خوه ۋە دکرن و ئەف بکن، تیرماشی خوه بین سوّر رهپ دکر و ل مه دنهیزی. مه دئ چ بکرا؟ لئی تشتی هه ری خودش، اوی دانیبیو کا وی دئ ل ھه مبهر کتی چئی بکرا؛ بەلی، ل ھه مبهر ھمە بین فستووژ و ھمالدە دینى جرجۆرك. گورزو چچو، ل ھه مبهر وان روودنشت، شەقین خوه ۋە دکرن، تیرماشی خوه مینا تیرە کی کوژ کەقانی ل بھر پە كاندنی بھ، بھر ب وان دکر و ب هزز، ل وان دنهیزی.

دلئی گورزو کتییه ود، من ب کمن دگۆته وان و ئەز ژ وان ب دوور دکه تم دا کوئه و ئیریش نه بین سه ره من. هه يه کوژ بھر ئەقینا گورزو يا ھمە و کھمالدە دین بیو، گافا ئهم هه مسوو نوقى ئاقنی بیو، بھریا مه ھەموویان، گورزو خوه گیهاندە ھمە و وی کیشاند کیلە کا چیم، پاشی ژی کھمالدە دین. گافا ژه، ژ نشکا چە، خوه د ناث ئاقا سار ئا دیجلمە دیت، ئەم چەنچیقیوون، د دهستپیکن ده کەسی نکاریبیو ئالیکاریا کەسە کی دن بکرا. ئەم، هەر يە کتی ب خوه کەتبیوون. هە کەلە ک ل کەقىر زىزاران بکھتا، هە کە كۆچەند کەس ژ مه بیاران، لئی کەلە ک د ناث ئاقنی ده سه ر و بین بیو بیو، ئەم ژی نوقى ئاقنی بیو بیوون. تەقى چئی يە کتی ئاث گور، پیتل ب زە خم و دۇرالیتین بھورى تېرى كەقىر بیوون.

بھری مه ھەموویان گورزو بیر ب رەوشى بىر و كەتە پە مه. مینا کوئه کەلە ک جاران دقەومى و گەلە ک کەس دمن، هە کە ئەم د ئاقنی ده گیت نە بیوون و نە مەن، تى ده کەدا گورزو گەلە کە. سه ری ھەمە ل گەقەدە کەتبو و قەلشیبیو، ملەکى مگۆشكەستبیو، سىن پېچیجن دەستى راستى بیيەن بەدرؤس ژەبوبۇون و دەستى وی قەلشیبیو، ھیتى کامى، مینا کوئه ب كېرئ ژېكىرە، ژەبوبۇو و گۆشىتى وی بىن پەلزى دخوبىا. پارسوسویین خەرپاپتىن کۆھرمت بېتەنگ بیو، شەکەستبیوون. هەرجى ئەز بیوم، ئازشۇوا من ئا راستى پېرگى كەقەدە کە ئەنگ بەھورى دەنگ بیو، شەقەن ئەز بیوم، ئازشۇوا من ئا راستى پېرگى تشتە کە پېن بې، خەلاس بیو بیو.

ھەمسوو ب ھەف رە، رەھین چیم لە قاندیبۇون و ئاٹ بلند كریبۇون. ھەركىننا ئاقنی، ھە کە نه مینا لەھیيە کتی بھ رى، خورت بیو. تشتین کۆ مه ھیچ ھیتى نەدکر و چو جارتى نەھەسباندیبۇو، بھر ب دەستى سبی قومى. دەرەنگىن شەقىن، پېستى کۆ ئاپن ياقوب ژ خەمودە ک ب قاسى گەنگىنی کەھشیار بیو و هاتە بیتىك و درگەت، ئەم ھەمسوو، ل پەھى رۆزەکە گران و دەستیا بیو، پەرگەندا، ل سه رەلە کا شل، ب جل و كولاقین تەنک راپتەچايى، كەتن خەوەدە كور، حەتا کۆ ئەم ب دەنگى گورزو ژ خەوەشیار بیوون. چلکین یە كەمین ئین رەنەھىپا سبی، ھە ما چ بگە نوو ئاقنیتسبۇون، كەلە بەر بانگە کە نوو ھەپن ب تەمامى سه رە رانە كریبۇو، لئی تاريا شەقەن قەلشیبیو. ب ھشیاربۇونا مه ۋە، ئەم ھەمسوو ۋە چەنچىن؛ دیجلمە ھار بیو بیو، پېتلىن چیم خوه دىگەمان دىن زانارین قراخى ملى راستىن بىن چیم کۆ گەلە کی بلند بیوون، كەلە ک بوبۇو مینا ھەنلە كانە کن و ل سه رە ئاقنی دزفرى. تشتىن ھەرى خراب، ئاپن ياقوب پېتىك خەستبۇو و ئېتىدى چوپپەر، چو، شەن بیوون کۆ ئەھىپا بكاربۇو يەپن كەلە ژ كەقەن ب دوور خەستا. ھەنگى من ھېریس و خەزەپا دیجلمە بىن ژى دیت؛ دیجلمە بوبۇو جەناورە كە کۆ ژ ئاگر چچو، نە گۆتن، نە خېرەت، نە ھەولدان، نە لاقا، نە ژى شەر لە تەسىر دکر. خوشەخوشا ئاقنی و خومەخوما پېتلىن ترس و خۆفە كە نە دەتى دانىن پېت. د رابۇون و كەتا كەلە کى ده، پېشى مەگو و ھەمە كۆ ھەپن ژ خەول سه رە چاھنی وان بیو، گېتى ئاقنی بیوون. ب دوو وان رە ژى، ژ خوه ئەم ھەمسوو؛ پېتە كە ئەجىپ خورت كەلە كە مینا موويە كى ھلدا و پاشى ل ئاقا چیم خەست؛ ژ ئاقنی بىن چە ئېتىدى نە كەلە ك ما بابو نە ژى تشتە کە دن.

دەنگىن نینۇۋاپىن، دەنگىن کۆژ بىن ئاخا نینۇۋاپىن، ب باين سەقك ئىن بەر بانگان، دەھورى، ل مۇوسىلى ل بېر گۆھىن من كەت. لىن ھەرە كى و ژ چیلا كەلە کى رى فاھم كرې، من خوه ب ھېسانى نە گەيھاند مۇسلىن ژى. ب سەر ووبۇندا كەلە کى رە، ئەو خەيالىن من کۆ مه دئ یېتىي چو قەزا و بەلابىن بكاربۇو رېپتىبا خوه بەدەماندا، بېتگومان، تېتكچۈپ، ھەنگى ئەز تېتكەھىشتم كۆھە دەفین كۆھە دەفین دەن بەر خوه، گەر بىتىن شەخسى، گەر بىتىن فکرى، ھەرمت ژ خەدون و خەيالىن ئېنسىپەن دوور تر و دژوار ترنى و رېا وان نە راستە راست، لىن خوار و تېتى فەتلىكە يە. خەيالىن ئېنسىپەن مینا سېتىرا گەلاوېتىنى نە، كۆژ دوور فە، پېستى ئېقى شەقان، د تاريا شەقىنى دە، رى شانى رېيان دەكە. چو كەس نکارە خوه ب گەلاوېز كۆ مینا خەيالان ھەرتەم ھە يە، بگەھىنە، لىن ئەمۇل ور، ژ ئېنسىپەن دىنیا بىن دوور، د ئاسمانان ده رۇنىيە، دچروسو سەر و رى ئىشان دەدە.

بەلی، كەلە کا ئاپن ياقوب مینا پەلە کى دارا تەوپىن بىن پا يېزى، پېشى نوقى ئاقنی بیو، پاشى ژى ل سه رە پېتلىن لەھىا كۆ رابۇو بیو، ب قاسى وى دەما كۆ مە دەكاربىسو بەدەتى، كەھەل قى ملى، كەھەل وى ملى، ل كەقىر زىزاران بەر چاشان وندان بیو و چچو. لىت ژ بەر بەختى مە بىن چى، كەس ژ مە نەمە؛ كەلە ک ل بەھورى دەنگ سەر ووبۇو، مە ھەمۇوان ب ئاڭشىنى دەنگ سەر و د سەر دە كەلە كەنەنە كە ھۆستە مینا ئاپن ياقوب و سەھىن وى بىن ژير گورزو ھەبۇو.

ئەز دەنگ ژ وھ بەحسا گورزو كۆژ ھەفت باقىن ئېنسانان ژى باقلەر بیو، بكم. گەرچى ئاپن ياقوب كۆ ژ چىايىن ھەكاران بیو، هى د دەستپىكى رېپتىما مە دە، دەستى وى بىن راستى ل سەر ئەننیا چىك ى سېپى

خهیالین خوه بین دهستپیکن؛ مه خهیال چاندبوون و دفیا مه بهره‌میتین خهیالین خوه هلدا. هرچی برینین مه، ئیشا ئاشنیا من و یا ملنی مگۆکۆز وئر رۆزئی و پن شه هەرتم دهوم کر، ئەو ژی یەک ژ بهره‌میتین خهیالان بwoo.

مه همه، کامۆ و خەراپیت، تەقى چەند سوارتن کورد و کەلدان، ل سەرھەسپان، بەر ب ملنی رۆزئا، يانى بەر ب جزیرى ب رى كر، دا كۆپشتى چەند سالان، ل جزیرى، د ناش مژ و دوومانا ئاگرى شەر ده، ژ نۇو شەھقۇودو ببىن. مه ژى، تەقى كەروانەكى درېز كۆز دەفرىن وانى دهات و بەر ب بەغدايىن دچوو، د بەريانگەكە سبەيەكە رۆزنى ده، بەرى كۆتاف و گەرمەھاھاھا وارىدەر قەگرە، ل سەر دەقەيان، بەرى خوه دا ئالىيى رۆزھەلاتى، موسلى. مه ئىچار ريا چىتم، كەلهك و كەشتىپىن بچووک ئىن دېجەلەيىن نەدفيا. هەكە ئينسان گور، رووفى و كەفتارتىن كۆنېشقى شەقان ژ نشكا شە دەردكەتن و ئىرسى حەيوانان دىكىن نەھەسىپىنە، ريا كەروانى ئەرمەن كۆئەم پىن رە بۇون، ژ ريا چىتم كۆز نشكا شە دەكارىبسو مينا دزەكى رۈويەكى خوه بىن دن ئىت تارى ئىشانى ئىنسىپىن بدا و بقوليا سەر تۆفانەكى، چىتىر بwoo. د ناش رەنگىن پايىزى ده، دار و بەر ب رەنگەكى تىيكەل ئىت بەلەك نەقساندى، ئاخ، عەرد و رى زوها و گىبايىن زەر ب تېرىزىن تاشنى شەوتى، ئاسمان ب ئەورىن گەوھەر خەملاندى، تېرىزىن تاشنى ب گەرمەھىن هەرتىن ژتى، جۆ و گۆل ب ئاڭەكە زەلال برقى، تېرىزىن كۆچەر ژ دەڤەرتىن باکور و رۆزئا، رەف ب رەف ل فرى، تېرىزىن درەنە، ئىتلىق، باز، دۆخان، باشۋەكە، ل دۆرا كەروانى درېزلى ئاسمانان، ب باسکىن خوه بىن خورت، كەھل ژۇر، گەھ ل زېر، ھەيف و سېرىزىن ئىشار و شەقان ب شەوقەكە بىپايان چەرسى، چەمنى دېجەلەيىن ب خوشەخوشان خوه هەرتم ل كىلەكما مه، خان ب خان، قۇناغ ب قۇناغ، ئەم چۇون موسلى.

د بۇويەرا چىتم ده كۆبۇو درسەكە نۇو يَا ھېياتا من و من ھېرسا چىتم ژ نېزىك ۋە ناسى، مه ھەرتىنى خوه وندار كەپپەن، نەكتاب و دەفتەر نە پەرە و زېر نە ژى زاد و زەخىرە ماپۇون. لى تەقى ۋەكىن، ھەكە ئەم سەرددەتىن ھەدەف و خەيالىن خوه بۇون، ھنگى دېشىا ئەم د ريا خوه د بچوونا. ھېلىتا تېرى ئۆر خودى چىنلىك. ئا مه ژى بىيگۇمان، خودى ئەركىم بwoo.

ل موسلى كۆل ھەمبەرى نېنۇقاين، ل ملنی رۆزھەلات ئىن دېجەلەيىن مينا شۇورەكى ۋە كەشىياپى، ب كەلهك، برج، سۇور، ئاقاھى، خانى، خان، ھەمام، دىرى، مزگەفت، ھەورا، كۆلان، كۆچە، ھەوش و بەخچەيىن خوه بىن زاھف كەقىن، ھاتىپو پىن، ئەم ل مېشانخانا دېرا كەلدانى كۆيەك ژ ئاڭاھىيىن ھەرى بەدەن ئېنىن موسلى بwoo، ب جىيە بۇون. مېشانى خودى، قەول و دېنى وى ج بۇويما ژى، مېشانى خودى بwoo و ھەمسو دەرى ژتى رە ۋە كەپپەن... ھەن كەشەيىن رسپىپى بىن دېرى ئۆگەلەكى باش ب كۆرى دېيىشىن و ب ئەسلى خوه ژ دەڤەرتىن شىنگال و ھەكاران دەغان، ناسىن ئاپىن ياقۇوب بۇون. وان ب رېز و رېزدار ئەم ل مېشانخانى كۆب حەوشان خوه ژ كەقەرەن شەھكىرى بىن رەش ھاتىپو پىن، ئەيوانا خوه يَا بەكەمېر كۆھەرتم ھۇونك بwoo و ب زۇورىن خوه بىن بېھەزمار ب قەسەرەكى دېشىپا، ب جىيە كرەن. مه ل مېشانخانى دخوار و ۋەدەخوار، لى مام سەفۆ كۆسەرەپەتەتىا مه بەھىستىپو، دىسان، گەھىشتە ھاوارا مه و پەرەيدەكى باش، ب كەلهك ئاقانەكى خورت رە، گىيەناندە مه. نە ھەوجە بwoo كۆمە چو شخول بکرا، ئەز و مگۆ كۆئىدى بۇوبۇن

لى كەلهك، تەليس، سندوق، جل و بەرگ، كەتاب و نەخشە، خوارن و قەخوارنەن مه ھەممو د بەر ئاڭىن رە چوون و رىپەتىپا مه يَا كەلهكى كۆمە دل ھەبۇو حەتا ساماراپىن بەزماندا، ل ور، د ناش بھورى دە، ب داوى ھات.

د قەمەندين وەها نەچىن ده، دېنى ئىنسان نەل نەچىيىان، لى ل چى يى بىن د ناش نەچى بىن ده هەنە، بىكىر، ھەرەكى كۆئىلەمەكى كۆنەقىن وى نەنا ناين بىرا من گۆتىيە؛ دەوسا كۆئەم ل سترىپەن گولى بەفكەن و ل بەر كەقىن، دېنى ئەم كەپخۇوش بن كۆگول دەكارە د ناش سترىپان د بېشىكۆقە. ئەم ژ مەرنى خەلاس بوبۇون، ب ئالىكارييا ئاپىن ياقۇوب و گورزۇ مەھەمۈيان خوه ب قراخىن مەلەكى چىتم گىيەنابۇو و گوندى كۆئىپىن ياقۇوب قال كەپپەن ب قاسى ئەم سبەھەكى، ئاپىن ياقۇوب، گورزۇ و گوندى، تەقى ھەسب، گورزۇ يَا گوند رە، ئەم بېتىش ب قاسى ئەم سبەھەكى، ئاپىن ياقۇوب، گورزۇ و گوندى، تەقى ھەسب، بەرگىر، نەقىن و دارىھەستان ھاتن و ئەم ھەلدا بەن گوند.

ب قاسى سى، چار مەھان، حەتا كۆھاھىنَا كامباخ ئا شەوتى زىي د سەر مە رە قولپى ئەم ل گوند مان دا كۆبرىنەن مە ھەنەكى بىجەرن. حالى ھەمە كۆئەنەندا وى ژ ئالىيى چەپىن شە قەلشىبۇو و ھەممۇ قۆقىن وى كۆپىيابىي بwoo، گەلهكى خراب بwoo. ب قاسى چەند ھەفتان، بىيىي كۆگوتىنەكى ژ دەقىن وى دەركەفە، ژ خەۋەقەچۈپىي، ئەو رازا، لى پاشى ئەو ھېيدى ھېيدى، رۆز ب رۆز، ب سەر خوه دەھات. رەوشان ملنی مگۆ و پارسۇپەن خەراپىت ژى خراب بwoo، لى ئەو، مينا بىرینىن كامۆ، دەھەربىن. ھەچى پېچىپەن بەدرۆس بۇون، شەشتەكى كۆئىنەن بىكرا نىن بwoo، ئەو ژى مينا من دېشىن بەدەن ئىنسىپىن ده شۆپپەن كۈر دەھىشىن، بېبۇيا.

پېشى كۆمە، ھەر يەك ژ مەل مالەكى، مەھىن خوه ل گوندى كۆز كەلدان و كوردان ھاتىپو پىن، پشتا خوه دابۇو قۇونتارتىن چىن و تى ده دارىن گەپپەن، بەررو و تۈۋىن ھەبۇون، تەمام كر، ئەم ل ھەفچىيان؛ مە بېيارەكە نۇو دېشىا. بېيارا من دىيار بwoo؛ من ئى رىپەتىپا خوه بەزماندا. راستە، ھەدەف و خەيالىن ئىنسىپىن ھەرتىن دەوري ئىنسىپىن، لى بەلنى ئىنسان دېنى سەرددەستى وان بە، نە كۆئەو بىن سەرددەست. ھەمە كۆز من زاھەن ئەجىز بwoo و ژخوه ھەن د دەستپىپەن كەپپەن بېتىپەن دەپۆشىم بوبۇو، مينا من نەدەركىرى و ب چېر و نەرمان دەركەپتەن ئەنلىقلى سەشك، بارى گەرانە، وى دەگۆت، ئەم كەتن پىن ۋە تەرەدىنى پېتەخواس و د ۋان دەرمان دە دەركەتن! ھەرى، ئەف نەزانى بېمەسەۋولىيەت دەكارە ئاڭىنى خوه بىن ئاڭ ژى بەگەرېنە، لى ئەز نىزام كا ئەم ب چ سەۋاداپىن كەتن پەھى ۋە كۆنکارە سەرەت خوه و قۇونا خوه ژ ھەفچەتىپە؟

ھەمە كۆز مەرنى خەلاس بوبۇو، كەپسا خوه ل من نانىبۇو و د ھەر فەرسەندى ده مينا زېپكىن دېبارى... ل گوند، د دەستپىپەن كەپپەن تۈۋىن ئېيدى پەلەن خوه دەھەشاندىن و گۆپكىن چىيان ب مەرەكە بۆش رەشەھىيەكى دەگىيەندىن ئاسمانان، پېشى خەرەجەكە ب قاسى چەند رۆزان، ھەر يەكى ژ مە بېيارا خوه دا؛ ھەمە، كامۆ و خەراپىت ئى شەگەریانا جزىرى. ئاپىن ياقۇوب، تەقى گورزۇ، بەدرۆس، مگۆ و ئەز، ئەم ئى ئەسلىپەن موسلى. ئاپىن ياقۇوب كۆپەتىپە كەلهكى ئەنەھەپىا، دى ل موسلى كەلهكى چىتكارا و بەدرۆس تەسلىپى ئەسلىپى دېرا كەلدانىان كۆز كەلهكى ب ناش و دەنگ بwoo بکرا و ئەز و مگۆ ژى، مە دى بىدە پەمى ھەدەف و

سەرەبىست بۇو. ل سەر بانى دىرىي، ژشارابا ياقۇدى كۆكەلدەتىن مۇسىلىنىڭ تۈرىتى يەكتا يىن ناقچىنى چىدەرن، پىن ئەق چو قەخوارنىن دن نىن بۇو، لىن ل سەر برجىن كەلەھا سەلچۇقىيان كۆل وى ملى سەرەبىست بۇو، ھەر جەلەپ ۋەخوارن ھېبۇو. ۋەر ئىنى يەكتى بۇو كۆز برج بېتىل بەر دلى مە عەزىز بۇو. مە سفرا خۆر يَا كۆز ئىنى جەلەپ ۋەخوارن ھېبۇو، ل بانى برجى كۆز مينا مەيدانەكە بچۇك بۇو، رادخىست، د بىن كەمەدا رۆنى كۆز ھەيىف و سەتىران ھاتىبو پىن، جارنا ئەز، مىگۇ و بەدرۆس، تەشى كۆرۈز، ب تەمنى، جارنا ئىنى مىقىشان و شاگىرتىن دىرىي ئىنى ب مە رە، ئەم روودىشتن و حەتا دەرەنگى شەقى، جارنا ئىنى حەتا كۆز تىرىتىن يەكەمین ئىپن تاقىنى ھلەدان، ناشا چەم، ب لىدىانا رۆناھىيى، مينا مەھفۇورەكە ھەقىرىشىم ئى دچرووسى و كەلەكشانان كەلەكىتىن خۆر بەرددان چىم، مە دخوار، ۋەدخوار و ب زمانىنى خۆر بىتىن كۆردى، ئەرمەنى و كەلدەن ئەندا زىغۇتن.

د شەقەكە رۆنى و ساكىن ئا وان شەقان ده، چاخا سەتىر ئىپدى دەھلىان و وەخت گەپىشتىو ھۆزەمەيىن پىشىن ئىپن رۆناھىيا سېبەھەكە نۇو، جارا يەكەمین من ناققى سەتىرئى كۆب دوو رە بۇو ئەقىندارا من ئا ھەياتى، بەھىسىت. ئەز، مىگۇ، بەدرۆس و كۆرۈز ب تەنلى بۇون، مىقىشانىن مە بىتىن شەقى و مەستىيابۇن و چوپۇون، لى ئەم مابۇون و مە ب سەرەبەكى كۆخۇش و ب دلەكى جوش، رووبىت مە بەر ب ملى ئىنىتۇشاپىن، دەستانىن كەقنانەر كۆخەوا مە درەقاندن و وەختىن بەھورى، ب دەنگ و ئۆلانىن تىكەل، ب مە دىگىھاندن، دىغۇتن. يەك ۋەسەبەبىن كۆئەم ھەرەت دچۇون برجىن كەلەھىن زخۇھ ئەۋ بۇو؛ كەلەھل سەر گەرەكى ئاشا بۇوبۇو و ۋەر ئىلى دن ئىنى چەم، يانى ئاشا ئىنىتۇشاپىن، ئەينى مينا ئاسىمەن، حەتا و حەتا دخۇيا. نىنۇقا كۆھەماچ بىگەر ھەفتى دو، سىن جاران ئەم دچۇونى و ل گوندەكى ئىنىتۇشاپىن، ب ناققى نەبى يیونس كۆھى ئىنى شەقىن بۇو، دەو ۋەدخوار، ئىقشاران ئىنى مينا بەرگەھەكە بىتىنگى ل بەر مە راخستى بۇو. بەدرۆس ب زمانى كەلدەن كۆشىيەكى زمانى ئارامى بىن ئىسا پىيغەمبەر و كتابا ئېنجىلە بۇو، دەستانەكە كەقنى كۆلەكەكى ب ھەدىسەكە دىنى دشېيا، لى ئىنى دە ناققى گلگامەش، ئەنكىدوو، ئۆرخ دەرياس دبۇو، زخۇھەچۈپىي، چاڭگىتى، سەرخۇھەش دىغۇت. ھەيە كۆئەدەۋ شەقە ھەرە خۇدەش ئا بەدرۆس بۇو، ۋەلەورە ئەول و دەلاتىن ھەزار سالان ئىنى باش و كالىن خۆر، ل كاھنیا دەلەمەندى و مەدەنەتى كەقنىشىن ئا كەلدەن و ھەرودەها ئا ئېنسانىيەتى بۇو. ما نىنۇقا، نە دەلاتىن وان ئى دەستپېتىكى، بازارى وان ئى تارىخى بۇو؟ ما ئەو گۆتنىنىن كۆبدرۆس ھەنگى كەھ ب ئاوايەكى زىز و گران، گەھ ب ناقبەر و بىھەنەدانەكە درىيەت دىگۇت و دەنگ و پەزىتىن تەقىگەرا وەختى مينا تەقىگەرا پېتلىن چىم، دىگىھانە سفرا مە ياشقىر و روھى مە بىن خۇرت و ھار ھاشن دىكىر، نە گۆتنىنىن تارىخىدە كەقنانەر بۇون؟

ژ بلى ھن ناڭ و گۆتنىن، من ژ سەترانا بەدرۆس تىشىتەكى فاھم نەدەركىر، لى دەنگى زىز ئىنى بەدرۆس و شىيەبىن گۆتتا وى ئالىكارىبا من دكى كۆئەز بكاربىم گۆتنىن وى ل بىتىنگا دل و روھى خۆ خم و ۋەزى سەترانەك كۆئايىدە من بۇو، من ۋەزى فاھم دكى درەخ. ھەيە كۆ سەترانا بەدرۆس چىلا چەمنى دىجىلەبىن و كەچ و ۋەزىن كۆل دەقەرەتىن ساكىن ئىپن چىم خۆ دشۇشتىن، دكىر؛ ھەيە كۆ دەنگبىزىرەكى ل بلوور ئان ئى سازا خۆ دەختى چىلا و دەلاتەكى بەختى دەخەرەش د ناڭ خۇينى ده بۇو و قەدەرە وى وندابۇون بۇو، دكىر، ئان ئىنى سەتران ئى

سووتارىن بازارى مۇسىلىنى، كۆلەتىن تەنگ و فەتلۆكە، تاخا جەھووبىان كۆنافەندا زېق بۇو، ئەپىزىرىا ھەموو ناقچى بۇو، تاخا سەفارەتاخانەيىن وەلاتىن ئەوروپا يېتىن كۆ تاخا ھەرى بەرچاڭ ئا بازىز بۇو، ئاقاھاھى و قۇناغىن ئاپاشا و كارىدەستىن دەلەتىن ئۆسمانى كۆ مەركەزەكە قەھىم ئا ھەموو وەلاتىن شەرقى بۇو، قاھەخانەيىن قراخىن چىم كۆھەرەت ب دوومانى نېرگەلە، قەملۇن و جەخارى مينا دووگەھەكى بۇون، ئاشخانەيىن گەمارى بىتىن تەشى مۆز، مېش و كەملىش، دووكانىن بازار و قراخىن چىم كۆ قۇناغا ھەرى گەرېنگ ئا كەرۋانان بۇون، دەگەریان و مەلەپەن دەتىك ددا خۇر. دانى سېبى، پشتى خوربىنىيى كۆ بىرى جاران ۋەچائى، نان، پەزىر و زەپتوونان دەھاتە پىن، ئەم دادكەن قراخىن چىم، نك نەجارىن كۆ كەلەك و قەيىك چىدەرن و ئىپدى بۇوبۇو مەكانى ئاپىن ياقۇوب و گورۇز. ۋەن نەجاران دېجىلە كەلەك نازەننىن دخۇيا، پا كۆ بەرى مە ھەيد ب بىست، سى سالان ئاشا بۇوبۇو و ۋەسى و پېتىچە ئەپنەن كۆ مينا كەۋانەكى شەكشىايى ھاتبۇو بىن، دەشتا كۆل پەي پەرى و ئاشقى، بىتسى چو دار و بەران، مينا دەرىيەكە زېرىن سەرەقت و تازى كۆ مەسىلەيىن تەوراتى دانىن بېرائىنسىن، رېن كەرۋانان كۆ دەشتى دە مينا ماردەكى رەش ئى چىدەپ دەخوبان، ھەممۇل ور، ب ھەۋەت رە بەرگەھەكە بىتپايان دانىن بىن. پشتى وي، د كۈچە و كۆلەتىن تەنگ، د بىن سىيا خانى و ئاشقەيەن رە كۆب كەلەپىچىن قەھىم لېسوبۇون، ھافىيان ھۇونك، زېستانان گەرم بۇون و شېپۇدەيىن ھەرى كەقنى ئىنى ئاشقەيەن ناقچى نىشان دەن، ئەم دادكەن بازىرەن دەشتلى بەر دلى مە شېرىن بۇون؛ ئەم كەرۋان و گۈندىيان قولپىبۇون سەر رۆزى ماھىشەرى. دانى ئېشاران دە تىشتلى بەر دلى مە شېرىن بۇون، دچۇون و ل قاھەخانەيىن كۆ دەقاتىن دووھەمین ئىپن خانىيەن قراخىن چىم ده، ژ سەدان سالان و ۋەر ھەر ھەبۇون و جىھەت تەرالىن بىتكەيس و بىتكار ئىپن مۇسىلى بۇون، ل سەر كورسېيىن نزىم و بچۇك روودىشتن، مە نېرگەلە دەخوەست. چاخا نېرگەلە دەھات، مە ئاڭگىر نېرگەلە كۈر دكى، سېمىيەتىن خۆ بىتىن بۆكە باددا و رووبىت مە گەھ بەر ب چىم كۆھەماچ بىگەر ھەرەت ب رەنگەكى لەيلاقى شەوق ددا، گەھل كۆلەتىن زېرىي مە كۆلەھى ئېنسانان، ھەمال، پارسەك، دز، زايىت، ئەسکەر، بەگ، شىپىخ، مەله، كەشه، ھەهام، گۈندى، بازىرگان، كارىھەند، كارىدەست، د ناڭ جل و بەرگەن كەلەكى زەقۇدو دەجەن ده، دەھەركى، گۆھى مە ل سەر دەنگىن ئېكەل ئىپن زمانىن عەرەبى، كەلدەن، تۈركىنى، ھەبىدىي، ئەرمەنى، كۆردى كۆل بن گۆھى ھەۋە دەتكەن، گورۇز ب گورۇز نېرگەلە دەكتىشاند. ھەنگى مە كېتفا گۈرى پېر دكى. تىشتى دن كۆ مە كەلەكى زىز ھەز دكىر، گەرا بەدەن و برجىن كەلەھا مۇسىلە بۇو. كەلەھا مۇسىلە كۆلەكە كى ب كەلەھا جىزىرى و ياشقىرەن دەپەرى كەلەھا ئەن ب تەنلى ب رىا چىم، لى ھەرودەها ب چەند دەرىيەن خۆ بىتىن تارىخى مينا دەرىيەن سېنچارى، بىن جىزىرى كۆ دەرىيەن كەرۋان بۇون، پېۋندىيەكە خورت ب وەلاتىن دن رە دانى پە. تەشى كۆ كەلەھە كەلەكى كەقنى بۇو، هەن تىشتەكى موھىم پىن نېبوبۇو و ئېنسان ب ھېتسانى دكاربىوو، د نېردوانان رە ھلکشىيا سەر بەدەن و برجىن و ۋەر ئەپل ھەموو ناقچى كۆز ھېشناھىيى بېپار بۇو، لى ب ئاسمانى بۆش و ئاغا گەھەر و بەلەك كۆب تىرىتىن ئاشا كۆ دچۇو ئاشا، لەيلان ددا و مينا بەرگەھەكە چىرەكتىن كەقنى بۇو، بىنھېرتا.

ھەرجى ئېشار بۇون، ھەنگى مە دىيوانا خۆر ياشقىرەن دەۋەتلى دار دەختىت؛ ل سەر بانى مېقانخانى كۆ مينا شانەشىينا قەسرا مېر فەرە بۇو و ل سەر برجىن كەلەھا سەلچۇقىيان كۆل بىلەنداھىا گەرەكى ئاشا بۇوبۇو و ھەنگى د دەستە پاشايىن ئۆسمانى و ويلايەتا مۇسىلى ده، لى مەلەكى وى ۋەھلى بازىرە دە

بهر ده مینا شاهمارانان خوه ل با دکرن... نینوغا... کۆئىدى قولپىبوو سەر ئاخاكە قراج ئى بىبەر، کۆئىدى بۇبۇو وەلاتىن مار، مارىۋۆك، گومگومۆك و باشۆكەيان...

ستېرىچۈرون ئاشا، تىرىتىل پەىلىنداھىيىن پشتى موسولىنى هلدەھاتن، ژىلى دەنگى قولنگ و تەبىرىن كۆچەر، دىكىن سېيىن و كەله كەنلىقىن دېجەلەيىن، هىن چو دەنگ نىن بۇون. لىن ل ملىن دن ئىن چىم، زىننۇقايان دەنگ دەھاتن. يېن كىن، چاوان؟ ئەز نزام، بايدى كى شىك ھەدىكا خوفە خوف، ئاش مینا دەنگى كاھىنە كىن هيدىكىا خوشە خوش دكىر و ژىرىن نىنۇقايان، ژكە فەر و زىنارىن كلىسى دەنگىن تىتكەل دەھاتن؛ ئۆرپەن شىپەران، چەرقىندا شۇوران، ھېرىپا شەسپان، رەپەپا نىڭان، ۋەپەپا نىڭان، ئاخىندا پېرۇزان، گۆتىپن دەنگىزىن... بى لېداندا تىرىزىان، ئاڭاران، قېرىپا شەرفانان، قېرىپا زارۆكەن، ئاخىندا پېرۇزان، گۆتىپن دەنگىزىن... بى لېداندا تىرىزىان، دەنگىن نىنۇقايان ژى ب سەر من دەھاتن، گوھىن من بەل، ژخوھچۈپىي، دەست و ملىن من ۋەكىرى، چاھىن من گرتى، من پەزىنلىن كۆپ مینا پېلىن دېجەلەيىن، بېراوەست، د پەىھەف رە، ژەدور و دەورانلىن نەناس دەھاتن، كەتە ب كەتە، ھەمبىز كەن.

ھنگى تىرىزى د روھى من دە ژى ۋەھەدان، ھنگى ھەمۇو دنيا بۇو يا من... دەنگىن فەقىر و قۇولىن ئېرىدىان، من دازىبۇو، مینا دەنگىن نىنۇقايان و ژىنۇقايان نە ۋەچەند ب دوور، د نەوال و گەلبىن تەنگ نىن چىپايان شەنگالى دە، بىتىپى چو بەندىن دەور و دەورانان، ھەر و ھەر دەھەركى. من دەقىيا خوه ب وى دەنگى كۆپەك ژەددەفىن من ئېن ئەساسى يېن رېتىپىي بۇو، بىگىھاندا.

ئىزىدىن دەۋەرىن بەدر، شەنگال و لالشى، ب جل و بەرگىن خوه يېن تايىھىتى يېن سېپى، بۆرى خوه بىن گەله كى درىز، رىيە و سەمبىيەن خوه يېن شەھەركى، ژبۆكىن و فرقەتنى، نەمازە ژبۆفرۇتنا ھەننەن چىپايان شەنگالى، مینا گۈزى، بەھىف، مەۋىش، توو و ھېشىرىن ھشك، جارنا دەھاتن بازىرەن موسولى. تەقى كۆئە و ئەھلى ناھىچىن بۇون و ب كورمانجىھىكە زىلال و خوھشەك دېپەيىن، مینا ئىنسانىن غەربى، ل سەر روويىن وان ھەرتىم شۆپىن شك، سووزىنى و ترسەكى دىيار بۇو. ئەو ب تەڭگەرا خوه بەتەقىرىپ، ب نېرىپا خوه نەرم، ب گۆتىپن خوه نەفسبەچۈوك بۇون. لى بەلىن تەقى فىي يەكى خەلکى بازىر، نەمازە زارۆك و خۇزىتىن ئەھلى مسلمان، مینا كۆئىزدى ژەننەيەكە دن و مەھلۇقا تايىن نەچى بن، حەقارەت ل وان دکرن. زارۆك دەھەتن پەي وان و دېقىريان؛

كۈرپەن شەيتىن ھاتن، كۈرپەن شەيتىن...

رۆزەك ژوان رۆزەن مە يېن تارال ئېن موسولى كۆئىدى پايزىز بەر ب چەلەيان دچوو، لىن ھى ژى دنيا گەرم بۇو، دانىتى سېيىن، پشتى كۆمن و مىگۇز ئاپىن ياقۇوب كۆل نىك نەجارەكى قراخىن چىم، كىلەكاكەلەكە خوه يَا نۇو كۆنھەجار ژىن رە، ب ھۆستاھىيەكە مەزىن چىكىرىپوو، سەكىبۇو، خاتىر خوھست و بەرى خوه دا تاخا جەھۇپىان. ل رى، بەرى كۆئەم بگەھىن تاخى، ئەم راستى ئىزىدىيەكى بۇون. ب قاسى دەھ زارۆكەن دۆرل ئىزىدىن رەبەن گەرتىپوون و ب قىرەقىر حەقارەت لى دکرن. ئىزىدى كۆن ناقسالە بۇو، تەلىسەك ل پىشتى، ل دۆرلا خوه دەزقىرى و خوبىان ل ئەنلى، رۆزىكى ل سەر چاقان، ب لاثا، ب تەمنى دەنگ، زارۆكەن مەك، بەھىلەن ئەز دەھ دەرم...

قاala ئىنسانىن سل، سووزەن و بىھەنتەنگ كۆشكەستىن خەدار خواربۇون و نىكاربىعون رىيەكە راست بىبىن و بدن بەر خوه، دەر.

پشتى كۆبەدرۆس دەستانا خوه يادىزىپ مینا ستران گۆت، ئەو سەكىنى. د ناث وان چەلکىن يەكەمین ئېن تېرىزىن تاشىن دە، تەقى كۆمن گەلەكى قەخواربۇو و خەول سەر چاھىن من ب چەند رۇندىكىن كۆل سەر روويىن بەدرۆس مینا لېپىن لوولۇپىان دېرىقىن، كەت.

براكتى، من گوتىنى، ما گوتىنىن سترانا تە ئەوچەند زىز بۇو؟ نو، وى گۆت، ھەيە كۆئۇ نە ئەوچەند زىز بن، لى ھەر جارا كۆئەز وى دېتىزم، ئەز غەربىپا دايىك و خودەن خوه كۆھەرتىم قىتىن ئەسەن ئەنچىز دېتىزم، دەم.

دەنگى ئەستەر، سەرئى وى ل بەر وى، گۆت. ئەو ل گوند، ل دەۋەرەن ئاشىتا و تىپارىن نە. دايىكا من تەرما و خوهەنин من ساراھ و ئەستەر... مە ب ھەف رە ئەف ستران دەنگى خوهەن مە يادچووک ئەستەر ئەنچىز د ناث وان چىا و گەليان دە پەرەد بىلەن دبوو و مینا قەدیفەن ل روھى مرۆز ھۆكم دەر.

ئەستەر، دەنگى ئەستەر، ئەز ب دەنگەكى بىلەن دەنگەكى فەرىزىپ و ب دوورە من ل بەدرۆس شەگەراند، دەنگى وى چاوانە، ئەو چاوان دېتىز، چ دېتىز، ژ كەنگى ئە؟ من ئىپس ھەين درەزتەر بىرگانان، لى ب پېرقيينا بەدرۆس و مىگۇنەزل خوه وارقلېيم و من دەنگى خوه برى، لى ناڭىنى ئەستەر ئەنچىز كۆب دوورە بۇو سەتىپ و مەرەقا دەنگى وى ھەنگى ل دلى من ھاتە كۆلان. ما تۆقىن ئەشىنەكە ئابادىن ب مەرەقا كە كۆور نايىن ئاڭەتن؟

سېبىيەكە نۇو دەست پىن دکر، دەقىيا ئەم رابۇنا. مىگۇ و بەدرۆس خوه دان ھەف، دە رابە بىرە، مىگۇ كۆتە نو، من گۆتە وان، ھوون ھەرن، ئەز ئىن ھەنەكى دن ژى روونم. دەف ژ سەفرى ژى بەردىن، ئەز ئىن راکم.

پشتى كۆئە و تەقى گۇرۇز چۈون، من روويىن خوه دېسان بەر ب نىنۇقايان كۆز دىن ئاغا رەش دە قەشارتىپوو، كەر و ب دېقەلت ل گەر ئەننۇقايان نەھېرت. دىن وان گەران دە چ قەشارتىپوو؟ ئەو چېرۆكىن كۆتەورات و كەتابىن دن ئېن ئۆلى دگۆتن، راست بۇون ئان ب تەننى چېرۆك بۇون؟ ئەو شېرىن يەكتا كۆقالى دېبون و ھەما چ بگەر دەمىزە ھەمۇ مەزىزپۇتامىايى بۇون، ب تەننى ژبۆھەشىار كەندا مەرەقا ئىنسانان بۇون ئان ژى ب راستى ئەو د وەختى خوه دە ھەبۇون؟ كىن، چاوان ئەن ئەننۇقا ئاڭا كېرىپوو، چاوان ئەن ھەلۇشىپا بۇو و ب عەردى ۋە بۇبۇو يەك؟ شەر، زەلزەلە، تۆفان، نەخوھشى، خەلا؟

نىنۇقا... ئەو ئاڭاھىيىن يەكتا يېن ھەمۇ جىھانى، كەلەھە، بەدەن و برجىن كۆ دەھىشتەن ئاسمانان، شانەشىنەن كۆل سەر ئاڭا دېجەلەيىن مینا بەخچەيىن جەنەتى بۇون، قەسەر و قۇناغىن نەقشانىدى يېن قەلائىن مەزىن، كۆلان ئەن فەھ كۆب كەمەران دەھىشتەن ھەقۇدو، رەقاسەيىن كۆد مەجلىسىن زېرەپلى يېن بىسەر و

کربوو، د داویا داوین ده هاتبوو. بجىھيپۇونا خەپالان مينا تاشا گۈلەكە كۆد قىزەقىزا ھاقىننى ده ب كەللى دەكەقىيە، حەتا ناڭ ب تينا تافا گەرم نەگەپىرە دەرەجىيەكى، ئەب ب كەلى ناكەقە. لى گاشا ئەو ھاتە دەرەجا خود، كەل زىن رادىھ. وى رۆزى، بەر ب نېۋەزىيان، خەپالىن من ب كەلى كەتبۇون و كەلا خەپالان زىن كەلا روھى من راکربوو. ل سەر ھەسپەكى بەدهو ئىچىايىتىن شەنگالى، بۆخچىكا من ئا جل و بەرگان ل پشتا ھەسپ، كەھ ب مەشەكە نەرم، كەھ ب رەوان، شال و شاپكىن پاڭتئىن شەنگالى ل من، د بېرىكا من ده ھەنەكى پەرە، تتسۇونا زەر و ھەستە، لىكىن من ل زەنگۈويان، ھەشىارد دەستىن من ده، بالا من ل سەر بلنداهىيەن شەنگالى كۆڭاڭ ب گاش گەستەر دبۇون، ھۇنکاھيا بايدىكى شەك ئى باکورول سەر رۇوبىتىن، تىندا سەشك ئا تاشا پايسىزى ل سەر ئەننەيا من، كەتھەخوش، مەسعود، من ب ھەقىرىيەن خود، خۇرتىن ئىزىدى كۆتكەن خدر و ھادى بۇو، سۆجەت دكرو زاھف تىشتىن كۆمەن مەراق دكىن، زان دېرسى.

تەقى كۆمگۈزى دل دكىر ب من رە بەھاتا لالشى، من خۇەست، ئەز ب تەنا سەرى خود بۇوما دا كۆ من ھەموو كەتتىن رەھ و رىچىتىن ئۆمىرى خود، ھەموو پېسىن دل و روھى خود، ب ھەر شىيەدەيى، بىكاربۇيا بىدىتا، حىس بکرا، ل سەرى يەفكەر ياما و ھەيدە كۆداويا داوين بگەيىشتىما نەتىجەيەكى. داوىتى، پشتى خەرچەرەكە دو رۆزان، من مىكۆ كۆڭەلەكى ئەجز بۇوبۇو و ئىپتى دل دكىر ئەگەر بىا جىزىرى، ئىككى كەر كۆئەول مۇولسىنى، ل نك ناسىتىن مام سەقۇق كۆئەرمەن بۇون و حال و وختىن وان گەلەكى خودش بۇو، ب جىھە بە ول ھېقىشا من بېسەنە. پشتى شەگەردا من، مە دى بىدا سەر رىيا چىيم و ئەم ئىن داڭەتتا بەغدايىتى.

مینا ھەر ئىزىدىكى، دەنگىن خۆرتان زى باش بۇو و چاخا پېرىتىن من ھەنەكى كىيەتىر دبۇون، ل سەر تكايى من، ل رى، وان ستران و قەمۇلىن ئىزىدىيەن شەنگالى زى من رە دگۇتن. د وى رىتوبىتىن د ئەز ھەنەن بۇوم كۆ قەولەكى ئىزىدىيان ئىن رۆزى و جەزىن شىيەمىسى زى ھەبۇو. ھەردو خۆرتان ب ھەف رە، ل سەر ھەسپىن كۆل پەي ھەف، ب گاشتىن نەرم، د ناڭ دار و داھلان رە دچوون، ب ئاوازەكى نەرم، قەمۇلى شىيەمىسى كۆ مەتھىپەكە درېئا ئىزدانى مەزن بۇو، دگۇتن؛

يا شىيەمىس تو ھەھىم
تو خالقەكى من ئى ژەقەدىم
يا شىيەمىس ژەممۇ دەرداڭ رە تو ھەكىم ئى...

پېشى ئەم چوون گوندى خۆرتان كۆل سېنگا چىيى، د داھلەدەيەكى ده، مینا ھېلىنەكە قەرتەلان ۋەدەيى بۇو و خانىيەن گوند ھەما ج بىگە ل سەر ھەفت سوار بۇوبۇون، مە فراشىنا خود يادەرەنگ كۆز تىكەگە گۆشت، صاصار و مەھبىرى ھاتبوو پىن، ل سەر بانى خانىيەكى كۆزى ھەممۇ دەشتا زەر مینا سىنەكە زىتەھىلى دخوا، خوار. خۆرت زەھىبۇون و خدر كۆڭەلەكى خۆرت بۇو، ژەنها شە، گەيىشتىبوو زارۇڭا خود يادىپەن. ب دوو خوارنى و چايقەخوارنى رە، ئىيچار ھەما ج بىگە ھەممۇ گوند ب مە رە، تەقى زارۇڭ، كال و پېران، ل سەر پشتى كەر، بەرگىر و ھەسپان، مە بەرى خود دا گەللىيەن كۆد كۇوراھىيەن چىيان دە بۇون و ئەم دىسان ب رى كەتن، رۇوبىتى مە بەر ب گەللىي لالشى، وارى مەقەدەس ئى ھەممۇ رۆزى و جەزىن بۇو. ئەم ژ دەشتا خۆپان ئا ب تىندا تاشى شەھوتى، تۆز و گەمارا ھەردەت قراج ب دوور كەتبۇون و ھلکشىباپۇن بلنداهىيەن چىان و

ب لەزا بىرۇوسكىن ئەم كەھتن ناڭ زارۇڭان، ب چەند شەقامىيەن كۆدەقىيا د رۇوبىتى ھەممە و كامۇ دەزى بىتەقىيا، مە زارۇڭ زىن ب دوور خىستان. ئىزىدىيەن كۆڭەلەكى ژار و كەنگ بۇو، ژەرگەريان، بىتەنگ دەرىيە دەھەزىما. من بارى وى ھەلدا و مە ئەورەزى ب خەر رە بىرەخانى. ناڭنى وى ھوسىتىن بۇو و ژ دەقەرەن چىايى شەنگالى، گۇندى سەفىتى بۇو، ژ بۆرۇتنەتى ھېتىرىتىن ھەشك داڭەتىپۇ مووسىلى. پشتى كۆئەنەنەكى ساكنى بۇو، چایا خود ۋەخوار، جخارا پېتچاپى كۆمەن دابۇوبىتى، كېشاند، ب رېزدارى، ل مە نەھىرى و گۆتە:

يەزدانى دلۇقان ژ و رازى ب، د ئەز ھەرم سووکەن و ھېتىرىتىن خود بەفرۇشم. ئەز ئىن ھە فالاتىن خود ل خانا نك دەرىن سېنجارى بېبىن، بەرى كۆئەنەن، دەقى ئەز شەخولىن خود ب سەر خەم.

كەكى ھوسىتىن، مەكۆ كۆمەن ھەر جارى بېرىر و دەنەنگ بۇو، گۆتە، ما تۇز بۆز ھېتىرىتىن خود چ دخوازى؟ ب چەند پەرە زى داخوازا ھوسىتىنى سەفنى زىدەتىر، مەكۆ ھېتىرىتىن دا كۆ وان يادىيگارى دېرەن دەلدايان كۆئەم لىن مېشان بۇون، بکە. ب دوو بازارا مە و ھوسىتىن رە، بىھەنا وى دەركەت و چايدە كە دن ۋەخوار. د وى ناقبەرىن دە، بىگومان، من د دەرەھەقىن وى، مالبالتا وى، چىايى شەنگالى، لالش، شىيخ و پېرىن ئىزىدىان، گەلەك تشت زىن پېسىن. ئەوي دل نىن بۇو كۆب درېئى بەرسىقا پېرىتىن من بىدا، لى تەقى ئىن، تشتتە تەقىھەف و پەرەگەنەد ب كورتەبىرى گۇتن. چاخا وى چایا خود خەلەس كە، قەدەھ دانى سەر ماسا گەمارى يادىپەن كۆلنى ۋەقۇك كۆلنى ۋەقۇك مېشان بۇو، چاھىنى ل قەدەھىن، ب دەنگەكى نەرم و نزىم گۆتە مە: ئەگەر رۆزى و جەزىن ئىزىك نەبۇونا، ئەز ئىن تو جارى دانەكەتىنى بازارى كامباخ كۆھەرتم دەنمەناھىما مە دكە. لى رۆزى و ئەيدل بەر دەرى نە، زار و زېچان زاد و زەخىرە، جل و خراد دەقىن.

رۆزى كەنگىيە ؟ من تاقلى ئىزى پېسى.
پشتى ھەفتە يەكتىيە.
جەزىن كەنگىيە، چ جەزى ؟

د پەي رۆزىن رۆزىن رەيد، جەزىن شىيەمىسى، ئەوى، ب مەراق ل من نەھىرى و گۆتە، پاشى ئىن ئەو رابۇو سەر پىيان، پەرەپەن خود خستە بېرىكىا ھوندرىن تا شەپكى خود، ژ مە خاتىر خۇەست، دا رى و چوو.

گۆتەننەن داخوازا من ئا بىنگەھىن دىسان ب بېرە من ئانى؛ من دەقىا خود ب رەھ و رىچىن خود، ب رەمز و سرتىن تەرىتى تاوس بىگىھەندا. ژەن چىتەر ھېتىجەت نىن بۇو؛ رۆزى جەزىن ئىزىدىان، دەقىا ئەز ل لالشى، دلىن قەمۇلىن ئىزىدىان كۆز زارۇڭەتىي و قىر قە، من، گەھ ب دزى و ۋەشاراتى، گەھ ب ئالىكاريا گۇتن و رەمان، ھەرتم دېھىست و حىس دكە.

پشتى شەش رۆزان، بەریا رۆزى يەكەمین ئا رۆزىيا شىيەمىسى، دەرەنگى ئانى سېنى كۆز توجار، بازىغان و گۇندىان ئىيىدى شەخولىن خود يېتىن سېپىدى بىرۇون سېرىي، تەقى دو ئىزىدىيەن خۆرت ئېن چىايى شەنگالى كۆ بەنزا وان ژ يادىپەن كۆز زارۇڭ بۇو و شەخولى خود بىرەن كۆتە كەنگەرەن گۇندى خود، ل سەر ھەسپىن رەوان ئېن بەلەك، مە بەرى خود دا ملىن باكور ئىن مۇولسىلى و د كەنگەرەن كۆتە كەنگەرەن گۇندى خود، ئەم بەر ب وار و ۋەلاتى ئىزىدىان ب رى كەتن. ژ جۆشا من رە پايان نىن بۇو، رۆزى كۆمەن ھەما ج بىگە ھەرتم خەمیال

لالشا خوهش، وارئ ئەموليا و ئەمبىيا نه، ب زمانى خوه يېن شىرىن، ب جل و بەرگىتىن خوه يېن پاقۇرىنى سپى، ب پۇز و رىبها خوه يا درىز كۆزىدى ب تەمامى سپى دىرن، ب مىشاتىپەرەربىا خوه يَا بىتپايان، خواسى، لى هەرتىم پاقۇش و شوشتى، قەولەك، رىزىك ئان گۆتنەكە باش و كالان ھەرتىم ل سەرلىقان، ب سەبرەكە مەزن، بۇ ئالىيگىرى من و پرسىن من ئېن بىداوين.

بەلىن، داوى ل پرسىن من نەدەھات؛ ئىزىدى كى بۇون، ژ كۇو دەھان، دىنه وان چ بۇو؟ ئەو سر و سەپەرىن كۆز دۇرما وان دىنىن وان بۇون، چ بۇون؟ چما هىلەتن ئەھلىتىن دۆرالى ئەۋچەند ئىزىدىان چچوو و دخوستن وان بېقەلىن؟ چما ئەو ھەرتىم ئىنسانىن دن درەقىان و اوار و ولاتىن وان ب تەنلى زىنار و چىياتىن ئاسىن، نەوال و گەلىيەن تەنڭ و كۈور بۇو؟ و ھەروھا هىن ب دەھان، سەدان سوالىن وەلى... ھنگىن ئەز ل سەر رى بۇوم، رىا فەتلۈكە، زەحەمت، ئاسىن و بىز دۇومان كۆئەز دىكىم ئەز، برقىيەن دەنگبىيەز. ئەز گەلەك تىشتەن هىن بۇوبۇوم، مىن ل مەدرەسىن گەلەك كەتاب خۇوندۇبۇون، ل جىقات و مەجلىسان ل گەلەك ئالىيم، سەيدا و دەنگبىيەن گەھدارى كېرىو، ل كەتابخانا مام سەفق، ژ سۈورەتىن بىتاز ئېن بىتەھەمار ئېن كەتابان دەنگەن زىنەن كۆز روھى من تەرىبىيە دىرن، ئافراندۇبۇون و ھەرتىم من گوھ دابۇو دەنگان، لى بەلىن ئەو ھەممۇ شەتىن كۆز من مىنما كەسەكى بىرچى كۆز خەلابىن دەرکەتبە، ب لەز و بەز داقولتاندۇبۇون، نەكمەللىبۇون. من كەملاندى دەقىا، لى چاوان؟ پرسىن من ئېن لالشى و بەرسىيەتىن كەكتى زەردەشت، ئەز باودرم، ئالىكاري كرەن كۆئەز ل سەر رىا خوه قوتاغەكە نۇو ھەرم و بېتىر كۆھ بدم دەنگان، حىسىن و سەرىپەتاييان.

تىشتى يەكەمەن كۆئەز كەكتى زەردەشت، خدر، ھادى و ئىزىدىن دن هىن بۇوم، ئەڭ يەكا ھانى بۇو؛ تارىخ و سەرىپەتايىن ئىزىدىان، ھەرتىم ب خوين، ژان، كەسەر، ترس و نەچارىن قە تىنى بۇو. ھەرتىم ئەۋۇز وار و گۈندىن خوه رەقىيابۇون، ھەرتىم وان خوه سېپارتىبۇو وارىتىن ئاسىن دا كۆز خوه ژ شۇور خەلاس بىكىن. گەھ ئۆزىدىن دۆرالى بىن مىلسەمان ئېن كۆر و عەرەبان كۆز دېمىن ئەندەخوارى بىن ئىزىدىان، ھەرتىم ئىرسىتىن عەشيرىن دۆرالى بىن مىلسەمان ئېن كۆر و عەرەبان كۆز دېمىن سۈندەخوارى بىن ئىزىدىان، ھەرتىم ئىرسىتىن خەدار بىرپۇن سەر ئىزىدىان و ئەو قىرىپۇون. نە جاردەك دو جاران، نە سالالەك دو سالان، نە ھەيامەك دو ھەيامان، لى ھەرتىم، د بەرف و بارانى، د گەرم و تاقىنى دە، ھەم د وەخت و ھەيامىن شەر و پەقچۇونى، ھەم د بىن ئاشتى و سكۈونەتى دە. ل ور، د وان رۆزىن پېرۆز ئېن لالشى دە، راستىيەكە كەرىت، مىنابىتەن ئەز بەرەپەن، دل و روھى من سۆت؛ سەرىپەتايىا ھەممۇ ئىزىدىان مىنابىتەن ئەز بۇو، ھەممۇ ژى، ب ئاوايەكى، ياخىرلەن، دل و روھى من سۆت؛ سەرىپەتايىا ھەممۇ ئىزىدىان مىنابىتەن ئەز بۇو، ھەممۇ ژى، ب ئاوايەكى، ياخىرلەن ب مووجىزەيدىكى، ژ شۇور خەلاس بۇوبۇون. باش و كالىن خدر و ھادى ل كىيلەكە چەملى دېجىلەپىن هاتپۇون كوشتن و خوبىنا وان تەقى ئاشا دېجىلەپىن بۇوبۇون. كەكتى زەردەشت كۆز من درىزىتەر، لى ژارتىر بۇو، مىنابىتەن سېيىسى مابۇو، باش، دە، برا و خودھىن وى ھەممۇ هاتپۇون كوشتن. يانى ئەو ھەممۇ مىنابىتەن بۇون.

ئان ژى ئەز وەها بېبىش؛ ئەو ھەممۇ برق بۇون، ئان بەرۋاشىتىن وى، برق، ئەو ھەممۇ بۇون. قەمۇل، سەران و گۆتنىن ئىزىدىان، ئېن بىتتىم و سېيىسان بۇون.

تىشتى دووهەمەن كۆئەز ل ور هىن بۇوم، قىيەمت و ھېبىزا گۆتنى بۇو، ژ بەر كۆغۇتن، قەمۇل، سەران، لاقۇر.

بەھوست ب بەھوست كەتبۇون ناش دار، بەر و ھېشناھىيەكە بۇش كۆل گۇرا گۇتنان وارى ھرج و پلنگىن يەكتا بۇو. ژ بلى ژۇۋۇزى، سەمۇرە، كىيورۇشك و پەزكۆزقىان، ل رى ئەم راستى گەلەك ئىنسان و كۆمەن دن ئېن ئىزىدىان كۆز رىبا وان ژى بەر ب لالشى بۇو، ھاتن. ھەركەس، ھەممۇ ئىزىدى، ب سەدان ھەيە كۆب ھەزاران، ژ دەھەرەتىن كۆز زىرىپەن كۆل ئەلەن ئەپەن، ھەزەران، ھەزەرەدان، خەزەن، ھەزەرەدان، خەزەن، ھەزەرەدان، ھەزەرەدان، سەرتەكاهىنی، سوار ئان پەمبا، تىر ئان بىچى، زارۆك ئان پىير، زىنەد يان نەخوهش، تەقى گۆتن، قەول و سەرتەن، د سەر نەوالىن كۆر، تاھتىن توۋۇز و ئاڭ و جوپىن شىن رە، مىنابىتەن كۆل ئەلەن ئەلەن دەھەرەن. رۆزى و جەڭىن ئىزىدىان ل دار بۇو و وان ئى دلى دېنى ئەز دەنگبىيەز بکرا. ھەما چ بىگەن ھەممۇ بىان قەمۇلى كۆ خۇرتان ژ بۇ من گۆتىبۇو، دگۆتن و بەر ب كۆرەھىيەن چىيى دەجۈن؛ ژ دەرەنچى حەتا دەرەنچى، شىشىمىسى خودانى فەرەجىن

دەست و دامانى شىشىمىس رادمىيىسم دەسەسا كابە، جىين ھەجى...

لالش كۆز چەند ئاشاھىيەن كەقناھار هاتپۇو بېن، د بىن گەلەكى كۆر دە، ل كىيلەكە گەورىيەكى، ب سەر زىنپىر دە پالدایپى بۇو. شىيخ ئادى كۆشىخى ھەرى مەزن ئى ئىزىدىان بۇو و ل گۇرا گۆتنىن شىشيخ و پېرىن ئىزىدىان، بەرى نەھا ب قاسى ھەزار، ھەزار و دو سەد سالان ل لالشى زىبابۇو، تەقى چەند شىشيخ و پېرىن دن ئېن ناقدار، ل ور ۋەشارتىبۇو. مىنابىتەن تىن بىرما من، چاخا ئەم داكەتىن بىن گەلى و لالش كۆئىنسىتىن دەكارپۇو د ناش ھەممۇ زىنار و تاھتىن دۆرالى د ب تەنلى ب رىبەكى خوه بەگىھاندابىن، ل مە دىيار بۇو، دلى من مىنابىتەن چەپىكە كۆز دخوست ژ قەفەسا خوه بېرە، دلى ب خورتى ھلاقيت. ژ ھەر چار ئالىيەن چىيى ئېنسان، د ناش جل و بەرگىن خوه يېن سېپى دە، ب گۇتنا قەمۇلى شىشىمىسى، قۆر ب قۆر، رېز ب رېز، ل پەي ھەف، بەر ب ئافاھىان دەچۈن. حەتا كۆچاچ دەدىت، ھەر دەر ئىنسان بۇو، دۆرالى ئاشاھىيان، كىيلەكە كاھانى ئىزىدىن كۆز دەھەرەن، بىن دار و بەرىن كۆزاپەر دۆر فەگرگەتپۇون، پال و قۇنتارتبەن چىيى، ھەر دەر تىنى بۇو. ھەركەسى ل دەرەكى، كۆم ب كۆم، كۆنلى خوه قەدابۇو، چۈول ئان ژى كوللاقى خوه راخستىبۇو و ل سەر ئاغا خودەدى، مىنابىتەن برقىيەن سېيىسى، بۇوبۇو مىشانى لالشى كۆل گۇرا قەمۇلان گۇر و مىيە ب ھەف رە تىن دەچېرىيان.

خدر، ھادى، زارۆك و گۈندىيەن وان ل قۇونتارتبەن زىناركى ئاسىن جىيەكى فەرەپەيدا كەن و ل ور ب جىيە بۇون. چو كەسى من، ئان ناسىن من ل ور نىن بۇون، ژ لەورە ئەم زى تەقى وان، ب جىقاتا وان، ل سەر كوللاقى قەھەدەپى، بۆخچىكا بچۈوك باھلىغا من، جەلەكى تەنگ لەھىغا من، ل كىيلەكە جۆيەكە بچۈوك كۆز كۆورەھىيەن چىا دزا، د بن سىيا دارەكە كال ئا توپىن كۆتىدى پەلەن خوه يېن داۋىن ژى داۋىن ئەز دەپەن ئەز بۇوم. ئەز، برقىيەن سېيىسى، برقىيەن كۆر، ل ور، ل نك وان بۇوم برقىيەن ئىزىدى. ئەز ھەرتىم ب خدر و ھادى رە بۇوم، لى گۈندىيەكى وان كۆل لالشى، ل نك شىشيخ و پېرىن گەرگەرەن ئىزىدىان ئەز بۇوم بىن دما و قەمال بۇو، ل ور بۇو ھەقالى ئى ئەمھەتىن من ئېن لالشى. ناڭنى قەمۇل ئاۋازخوهش زەردەشت بۇو و ئۆمرى وى ئىتىدى مىنابىتەن توپىن كۆب رەحەمت و سىيا خوه ئەز دەھەبانم، گەھىشتىبۇو پايىزاز خوه. كەكتى زەردەشت كۆھەرتىم دگۆت،

پندهست و نچار کۆخو سپارتبۇون جىبەتى هەرى ئاسىت بىن دنيايان، د بەربانگا سېنى ده، رووپىن وان بەر ب تاشا كۆل پەى بلنداھييەن چىان هېيدى ب هېيدى بلند دبوو، دەستىن وان بەر ب ئاسىيەن، ب ھەفت رە، بەرگەھەكە وەلى دانىن پىت كۆئز نە باودەرم، ل دنيايان د درەكە دن ده، بەرگەھەكە وەلى هەبۇو.

ب تىرىزىتىن يەكمىن ئىين بەربانگى، ب دەنگىن دىك و تەپيتن دار و داھلان رە، هەمۇو كەس ل سەرپىان بۇون. فەقىر و قەوال د نات كۆن و كۆمان د دەگرىيان و ب دەنگەكى بلند قەولى گۇندىيان دەگوت:

جنديو، رابه رۆزە
بەس ۋى خەوى ھەندۇزە
خوا بەرى سېنى زۆر ئەداب و دۆزە.

شىختى مەزترىن ئى ئىزدىيان، د دەستان د گۆيالى وى، جل و بەرگىن سېلى لى، شىيخ، پىر، فەقىر و قەوال ل دۆرالى، رووپىن وى بەر ب تىرىزىتىن تاشىن، ل بەر دەرىيەن ئاڭاھىيا شىيخ ئادى دىسەكىي و قەولى سېبەھى دەگوت:

نۇور ژ نۇورى شەقى
سېپهانە، ژ تە خالقى
مەلەكە، ل بەر تتفقى.

برۇ، باشقى منۇ، كەكى زىردەشت كۆ، پشتى رۆزى و جەزىتى، نەھىشت ئەز قەگەرم مۇوسلىنى و ل مالا كۆ ئەو ژى تىن دە دما، ئەز كەرم مېيغان، دەگوتە من، سى ب دەركەتنا خوه دەيندارىتىرىزىتىيە. ئىنسان، ھەيات و دنيا ب ھەبۇونا خوه دەيندارىن رۆپىن نە. رۆ دەھېيىن، دەخشىنىن، ئەدەشىنىن. خوداڭندى مەزن عەرد چەكى، ئاسمان ئافاراند، ب دوو رە رۆ بەخشاند. رۆپىن ژى تىر و تىرىزەن خوه، رۆپىن و نۇورا خوه بەخشاند مە بەنى ئادەمەن دەورانى.

ھەرتىشتنى كۆپىيەندىيا وى ب رۆپىن رە هەبۇو، ل بەر دلتى ئىزدىيان شىپەن بۇو. حەتا مار كۆئىنسان ژى ئەچەند تىرسىيا و درەقىيا، ژ بۆوان، رەمەزكە قۇودەتا رۆپىن بۇو. رۆ ھېيى و قۇودەتىن دەدە مار، وان دەگوت، گاڭا رۆ ھەيى و ب تىرىزىتىن خوه پشتا مار دفركىيە، مار زىنلىيە، مار دىرى، مار دە مار.

رۆزى و جەزىن چوون، خدر، ھادى و مالباٗتىن وان، گوندى و حەجىيەن ئىزدى چوون. ھەياتا لالشى كۆ ھەرەتم ب دەنگىن گۆتن، قەول و سترانىن ئىنسانان و خودندا چووك و تەيران ئىنى بۇو، قولپى سەر حالى خوه بىت بەرى. رۆز، ھەفتە، مەھل پەى ھەف ھەفتە، مەھل پەى رۆز لالشا كۆنە مينا رۆپىن رۆزى و جەزىتى، لى ئۆرە، تىرىزەن رۆپىن، تىبا رۆپىن، سىرا رۆپىن، نۇور، نۇوراھى، رۆنالى... تىشىتى دن كۆمن ل لالشى چىتەر فىيم كر، پىيەندىيا ئىزدىيان و رۆپىن بۇو. رۆ ناھەندا ھەياتا وان، بىر و باودەرىيەن وان بۇو. گۆتنا شمس كۆ وان ھەرەتم ب كار دانى و د قەولى شىيىسىنى د دەرياس دبوو، ب عەرەبى رۆ بۇو، فەرەج ژى رۆنالى بۇو. پەرانىا گۆتن، قەول و ئايەتىن وان ل سەر رۆپىن و رۇناھىا وى بۇو. ۋەخۇۋ ئىيادەتىن وان ژى ب ھەلھاتا رۆپىن دەست بىن دىك، ب ئاشاقچوونا رۆپىن تەمام دبوو. ھەم د ھەلھاتا رۆپىن ده، ھەم ژى د ئاشاقچوونا وى د وان رووپىن خوه بەر ب تاشىن دەكىر و قەول دخونىن. د وان رۆزىن رۆزى و جەزىتى ده، ب ھەزاران ئىنسانىن

چىرۇك ژ بۇ ئىزدىان مينا مەلهەمى بۇون. وەكى كۆئو بىن بىرىنپىن خوه بجهەبرىن، وان د كەلەبەربانگا سېنى ده، بەرى خوه بەر ب تىرىزىتىن يەكمىن ئىين تاشا رۆزا نۇو دەرىن و دوا دخونىن، دانى سېنى ل بەر دەرىيەن گۆرا شىيخ ئادى رىز دبوون، دەستىن پىر، شىيخ و فەقىرتن خوه رادموسەن و قەول دەگۆتن، دانى ئېقاڑا، بەرى كۆ تاش ل ملى رۆزەشا، ل پەى چىن ھەرە ئاشا، ل دۆزا كاھنیا سېنى كۆ كاھنیەكە مەقەدەس بۇو و ژى ئاشا شىفادار ئا زەمزەمى دەھرکى و كاھنیيەن دن ئىين لالشى دچىيان، تەشى دەنگى بلوور، ئەربانە، دەف و مەمبۇران، ل شىيخ و قەولپىن خوه گۇھەدارى دکرن، چاخا رۆ دچو ئاشا، وان ديسان بەرى خوه بەر ب رۆپىن دەك و مرازا دلى خوه مىينا قەول و رىز دەگۆتن و ئېشاران ژى، پشتى شىشقى، ديسان تەشى بلوور و ئەربانان، ل مەيدانىن بچۈوك ئىين لالشى، د بن رۇناھىا ھېشەرەتىن كۆ مىينا گۆلۈكە كە ئېڭىر چەرروسى، دەست ددان ھەف، زنجىرىن درېش و گولۇقەر دانىن بىن و ب ئاھەنگە كە تىكۈوز، تەشكەر كە گەش، لەباتەكە ب شۆخ و شەنگ، گەھ ب لەز، گەھ گران، لىن بىتى كۆز زىنجىرا گۆقەندىكىشان دەشاشىيەك ئان چەوتىيەك ھەبە، تەشكەر ھەر گۆقەندىكىشى ل گۆر ئاھەنگا گۆقەندى، حەتا دەرەنگى ئېشارى، ب روھ و خويدان، ژخۇدەچۈوبىي، گۆقەند دەگۆتن.

ئەز تىكەھىشتم؛ گۆتن، قەول، بلوور، ئەربانە، تەمبۇر ژ بۇ ئىنسانى ئىزدى ھەيات بۇو، د شىن و تاھىيان، داوهەت و دىلاتان، رۆزى و جەزىن، سەفەر و كۆچان ده، وان ھەر و ھەر دەگۆتن و دەرىيەن خەدار ئىن ھەيەيات وان كۆب تەنلى ژىزان و كەسەرە كە كۆور ھاتبۇو پى، ب ئالىكاريا دەنگ، گۆتن و ئاوازى كىيىمەر دکرن. قەولى دىنى و بلوور و سترانا كورماڭى ھېرە كە مانۇمى ددا ئىزدىيەن كۆھەرتىم دەرچقىن و قر دبوون، دا كۆئەب بكارىن، تەقى ھەمۇو بەلا و مۇوسىيەتان بىشىن و گۆتنا خوه ب نەفسىن نۇو بىگەپىن. بلوور و ئەربانان سادە، ل ھەياتا وان ئا سادە و ل گۆتنا وان ئا سادە دەھات. چو كەسى ژ وان نەخۇن دبۇو، ل بازارتىن مەزىن مىينا سەتەنبۇل، حەلب، شام، بەغدا، تەبىزىز، تەھرانى شىپە و جەلەپەن گۆتن و سترانى نەدىتىبۇون، لىن تەقى چىيەكى ھەر يەك ژ وان ھۆستەيەكى يەكتا يىن گۆتن، ستران و گۆقەندى بۇو. مىينا ھەيات و سەرىيەتاتىيەن خوه، وان قەول، گۆتن و سترانىن خوه ژى ھەرەت دەبارە كىرۇن و ب تەجروبەيەن ھەياتىن ھەم بۇو بۇو. ھۆستەيەن قەشارتىن سەرىن خوه ھەم ژى ھۆستەيەن گۆتنا زەلال ئا قەولپىن ئىزدى.

برۇ، باشقى منۇ، ئەم ب دنيايان نكارن، كەكى زىردەشت د سۆجەتىن مە يېن ئېشاران دە دەگوت، لى ئەم ب گۆتنا خوه دكارن و ئەم دزانىن كۆب تەنلى قۇودەتا گۆتنى دكارە ل ھەمبەر قۇودەتا شۇور و زىلما نەفرەتى بىسە كەنە. ژ بىر مەكە برو، قەراتىن كۆشۈر دەن، تى ب خويان.

ئۆرە، تىرىزەن رۆپىن، تىبا رۆپىن، سىرا رۆپىن، نۇور، نۇوراھى، رۆنالى... تىشىتى دن كۆمن ل لالشى چىتەر فىيم كر، پىيەندىيا ئىزدىيان و رۆپىن بۇو. رۆ ناھەندا ھەياتا وان، بىر و باودەرىيەن وان بۇو. گۆتنا شمس كۆ وان ھەرەتم ب كار دانى و د قەولى شىيىسىنى د دەرياس دبوو، ب عەرەبى رۆ بۇو، فەرەج ژى رۆنالى بۇو. پەرانىا گۆتن، قەول و ئايەتىن وان ل سەر رۆپىن و رۇناھىا وى بۇو. ۋەخۇۋ ئىيادەتىن وان ژى ب ھەلھاتا رۆپىن دەست بىن دىك، ب ئاشاقچوونا رۆپىن تەمام دبوو. ھەم د ھەلھاتا رۆپىن ده، ھەم ژى د ئاشاقچوونا وى د وان رووپىن خوه بەر ب تاشىن دەكىر و قەول دخونىن. د وان رۆزىن رۆزى و جەزىتى ده، ب ھەزاران ئىنسانىن

وی دهستنی خوه بین راستی دریزی من کرو کهفا دهستنی خوه چه کر. تئی ده که شره کی سه دهف کۆب قاسی گویزد کی لئی پاھن و گولۇقەر بورو و ب چلکتین رۇناھيا قەندىلەن دچروسوسى، هەبۇو. زۇرا كىشىر ب قولەکە بچۈوك قەككۈلابى بۇو و تىن رەپەنەکى چەرمىن دەرسا سکرى بۇو دا كۆمەرەت بكاربۇريا وئى مينا نېشتەکەن ب ستۇويىن خوه چە کرا. من كەۋەر ژ دەستى وى وەرگەت و لى نەھىرى. شەكلەکى خوھشىك ئىت تەپەرەکى تاوس لىن كۆلابى بۇو. تەپەرەت تاوس، ب ستۇويىن خوه بین بلند، تارك و نىكلە خوه بین درېز، چېپىن خوه بین مينا مىرتال و پورت و دووقەن کۆ مينا كەۋانەکى بدر ب ژۇر ۋەشكىشىابى، ب ھۆستەھى، ل سەر كەفرى سېي نەقشاندى بۇو.

شەرتىن من زى ئەقە، ئەوي دو لېب ھەمئىر بەر دەقىنى خوه و ب روویەکى گەش گۆت، چو دەقى تو جارى تەپەرە مە نەدى كەسەکى دن، ئەو دەقى ھەرتەل نك تە به. لى بەلى، ئەگەر ھەزكار و ئەشىندا رەكەن تە ھەبە، رۆزەكىن تو پىن رەھە ياتا خوه بکى يەك و تول قادا دىنابىي ژەركەسى بېتىر ژ وئى ئەقەن و ئەشىدارا خوه حەز بکى و نۇروا ئەقەنى دلى تە دەقەدە، ھەنگىن تو دەكارى تەپەرە مە بدى وئى زى. لى ب تەمنى وئى و نەھىچ كەسەکى دن. ھەرجى ئەزم، من ئەقەنى دەھە ب دەست نەخست، لى داخوازا من زەملەکى تاوس ئەھە كۆ تو ب دەست خى. مەلەكىن تاوس نىكارە تە ھەرتەم، ل ھەر دەرى پەسارتىزە، لى ئەو ئىن ھەرتەل قادا دىنابىامباخ كۆئىدى ب تەمامى تىرى شاشىبىيە و كىن و نەفرەتى رى ل بدر ئىنسانان خوار كەرە، رىا راست نېشانى تە بدە.

من دەنگىن خوه نەکر، لى كەفر بىر سەر لېتىن خوه، ئەو رامووسى، ب قاسى چەندەكى لىن نەھىرى. كەفرى بچۈوك ئى ساركۆ وئى نىقە شەقىنى، ھەيدىكىن بەر دەستى سېي، ب رۇنىما قەندىلەن دېرقى و مينا قەدىفە دوزۇز بۇو، ئارامى و گەرمەھىيەكە روهى قەدگەھەست ئىنسىن و تەقى كۆئەز وەستىيابىي و ژ دۇومانا جخارە و قەلۇونى و بىخۇوبىن سەرسەم بۇوم، من خوه زىنەد و كېنخۇوش حىس كر. من تەپەرەت تاوس دىسان رامووسى و ئەو بىر ستۇوبىن خوه و پىن چە کر.

سەرىيەتاتىما من و كەفرى سەددەف ئىت تەپەرەت تاوس كۆئەز ئىت، د شەقەن بىن دە، ب كىتكەت قالىت بكم، درەزە. لى زىنها ۋەز بىيىتم و ھەكەفرى تەپەرەت تاوس ئىن كەكىن زەردەشت، ل شامىن، وارى مە بىن نەفيىن، ئالىكاريما من كر كۆئەز قاتلى ئەشىدارا خوه سەتىرى كۆب دەرىتىن خەنجەرەكە بىتۈزۈن ھاتە كوشتن، بناسم و تۈلا سەتىرا خوه يا بىيىسۇد و بىيىماز ب ئەينى خەنجەرە خۇبىزىر ھەلەم.

لى وئى شەقىنى، پاشتى كۆكەكى زەردەشت رازىن دلى خوه ژ من رە گۆتن و كەفرى خوه بین گرانبەها دا من، بەرى كۆئەم رايىن و ھەرن بىكەن ناش جىبهان، وى دەستى خوه بىي راستى بىر سەر ملىتى من و ب دەنگەكى زېزىز من پىرسى، بىر، باشقى منۇ، باش و كالىن مە گۆتنە، بىرنا كۆئەيە قەدانى، رەحەت نابە... مەراقەكە من ھەيە، ما تو نابېرىنى من، كا ئەف بىرنا ل سەر رووپىن تە كۆ دىيارە بىرنا شۇور ئان خەنجەرەكىيە، ژ كۈوبە، ژ كەنگىيە؟ كىن چاشتى تە كۆر كر؟

و قەوالىن ئىزدىيان رە، ب دەنگىن قەمول و سترانىن ئىزدىيان، مينا كۆئەز ل دىنابىيەكە دن بىم، دېيام. دەنگ، پېشىن، ھەست، كۆتىن و رېزىن ئابادىن ئىن ھەرى سادە بىن ئىنسىن، ل ور، ب ھەفت رە بۇوبۇن يەك و مينا شەلەلەيىن ھەر چار چەمەن كۆد زىكى شەنگالى دەدەركەتن، دل و روھى من دشوشتن. نە دەور و دەوران مابۇو، نە زى وار و مەكان. بلا مەكۆل مۇسۇلى ل ھېتىقىا من بۇويما، بلا دىنابى دەرەقە ب تەشقەلە و خەرچىن خوه بىن مال، ملک، شان، شۇرەتى بىھەن ل ھەقۇودو بچىكاندا، من نە خەم بۇو. بلا قەدال دىنابىي و كىن و نەفرەتا وئى بەھاتا! ل لالشى دناث ھۇزۇرەكە ئابادىن دە، ب تاسەك ئاش، پارىيەك نان، كۆلمەك مەۋىز و تۇر و چەند ھېشىر، ب تەنلى ب قۇودەتا گۆتىنى باوەر، رېبەكە درېشل روپىن خوه بىن بىرىندار كۆھەما چ بگەرە ب گەلىي لالشى دىشىبا، زېتەدەكىرى، ب ھەز ئاززو و كېنخۇوشىنى، من رۆز و شەف ل پەي ھەفت دەرن. شەقەن مە زى ل مەجلس و دىوانان كۆز مېقان، دەنگبىيەز و قەوالىن دەنگخۇوش ئىزىزدىيان دەھاتە پىن، شەقەن يەكتا بىن گۆتن و سترانان بۇون. مە خوه دىپارت شەقەن بىتەنگ، زەلال، ئارام و ئەبەدى بىن لالشى و ب گۆتنى ژان و كەسەرەن خوه مەلەھەم دەرن.

شەقەك ژ وان شەقەن مە بىن ئارام كۆئىدى ب بىھەنگىيا، گول و كولىلىكتىن بەھارى دفووپۇرا و ب ھەلاتنا ھەيقىنى رۇنىتىر دېبوو، پاشتى كۆھەمۇ مېقان و فەقىر و قەمەل چۈون و ئەز و كەكتى زەردەشت كۆبۇوبۇ كەكتى من ئى ئاخىرەتى، ب تەمنى مان، مينا كۆئەدۇي فاھم كەرىبە كۆ وەختا من و خاتىخۇشتىنى ئىيلىدى ھاتىيە، وەست و ھەيە كۆ كەسەرەك ل سەر رۇو، ژىشقا ۋە، وئى گۆته من،

بىر، باشقى منۇ، من دل ھەيە يادىگاركەن بدم تە. لى ب شەرتەكى...

من دەنگىن خوه نەکر، ئەز وەستىيابىي بۇوم، من ب كەن لىن نەھىرى، كاكەكى گۆيزى ژ سەنیا شېرىنەھىيان گرت، خستە ناث تاسا ھەنگىت و ئەو بىر دەقىنى خوه.

ما تو دى نەپرسى كا يادىگار چىيە، شەرتىن من چىيە؟ وئى، مينا كۆئەنەكى ئەجز بە، گۆته.

گۆتنا خوهش بەھارا دلانە، كەكتى زەردەشت، من لى ۋەھەرەن، گۆتنا تە تېپەرە من دكە، من گۆتنى، بەھار ھاتىيە و گۆتنا تە بەھارا دلانە، ژ چەند مەھان و ۋەر ۋەز تە دلى من كر بەخچىن گولان ئىن بەھارى و ئەش زى ئىتپەت باشقى من دكە. تو بەرخودەر بى.

وئى دەنگىن خوه نەکر، رابۇو سەر پىيان، قەندىل ژ دېپەر ھەلدا و چۈو ئالىيەن ھوندر ئىن فەقىرخانا كۆز چەند ژۇوران ھاتبۇو پىن و ئەز، ئەو و چەند فەقىر و قەمەل ئىن دن تى دە دمان. پاشتى بىسکەكى ئەۋەھەرە، قەندىل ب دېپەر ۋە كەر، روونشت، چۆڭ ئاقىتى سەر چۆڭى، ب دېقەت ل من نەھىرى و گۆته من، ئەم ئىيلىدى بەرەكىن ھەقۇودو بىن ئاخىرەتى نە، ھەم ل ۋىن دىنابىي، ھەم ل سەر پېر سۆر، ھەم زى ل ھەياتا پەي ۋەن ئەقەنى، ھەم ئىن ھەر ب ھەفت رە بن. ئەز ئىن نەھەن تەشىنى خوه بىن ھەرى گرانبەها كۆپېرى كۆئەز ل بەر دەستى وى مەزىن بۇوبۇم و ئەز ئانىبۇوم لالشى، دابۇو من، بدم تە؛ تەپەرەت تاوس كۆرەمزا مەلەكىن تاوسە. دكتابا مە مساحەفا رەش دە تىن گۆتن، خودەندى مە پېشى مەلیا كەت ئافراندن كۆمەلەكى تاوس مەزىن وانە و ب دوو رە دىنابى سەر پاشتا مەلەكى تاوس مينا لولۇپەيەكى خالق كر. پاشتى ژى عەرد و ئاسمان، ھەيف و رۆ...

مینا نهای...
 ب دو دنگی شور و بیدنگی.
 تاخور بیدنگ، کادین بیدنگ.
 باش، دی و هرسی زاروک بیدنگ.
 حوش، گوند، هاویردور بیدنگ.
 نه تمیر و تلوره ک
 نه حمیوان و راوره ک
 نه زن و میره ک
 نه زاروک و کاله میره ک
 مال و زورین کوب گرماییا نیسین تری بون و دو زن دنگ دهان،
 کاهنیا کوب دستی هوتیتی بین که فناه لیبویوو و دو دهه رکی،
 خانی و دیوارین کوب که قرین فرشی بین رش لیبویوون،
 دار و دارستانین کو واری سه عیدین ناسک و غهزالان بون،
 نوال و گلیتین کوب دنگی قمول و سترانی تولان ددان،
 دیوان و مه مجلسین کوب دنگی سترا و قهولان گدرم دبوون،
 کالین ریهسپی کو دهور و دهوران دیتبوون،
 زاروکین بچوک کو هنی بیر ب چرخا دهور و دهوران ندبرن،
 هر یه ک خودی جانه کی، ئومردکی، هیاته کی،
 هر یه ک خودی ناقه کی، شان و باشه کی.
 گوندی کو ز سدان سالان و فر فه ناس،
 باش و کالین فهشارتی، ل گزستانا گوند ئا ناس،
 دار و بهرتن کوب دستی باش و کالان چاندی و ناس،
 روز و بهچه بین کوب ته جروب و خاتر بین باش و کالان فه ناس،
 باش، دی، برا، برازی، خال، خوارزی، هفال، دوست، همو ناس،
 حهتا دو، همو ب ههث ره، ب کمد و خویدان، خهون و خهیال،
 ب هیاته که ناس.
 ههمو نهایا ب بیدنگی که نه ناس،
 کو ز بیدنگیا گزستانی کوورتر، ژ بیدنگیا دهربایان بوشتر،

برینین مه هه مویان هنه، که کن من ئئ دلال، من گوتی، ئه هلهی برینین کوورن، برینین مه، جارنا
 مینا برینین من ل سهر رو و نه، جارنا مینا برینین ته ل سهر دل و رومن... برینین من... ئه و بهری کو ئمز بیر
 ب هه یامان بیم، هاتنه چه دان، نایی بیرا من کا که نگی برو.
 ئوئز گریام.

دنگی بیدنگی کو واره کی فه گرت، ئیدی زوو ب زوو زور ده رنا که فه. هه که دنگی بیدنگی کی ز
 شوین برینین کوور هاتبه پی، هنگی بیدنگی ده ئیله له بیت. هنگی بیدنگی د ناف هه جله ب دنگی
 هه یاتن ده، مینا چه مین کو د بن قه شایین چلی ده ده رکه، مه جرا یه که خاس دینه و تی ده هه و هه تولان
 دده، لی بیلی تولان که و دلی کوب تندی دل و رو دکارن وی ببھیسن. هه جارا کو من دل کر کوب
 دنگین هه یاتن و ب دنگین کو هه رتم ل دو را دنگیزه کی نه، دنگی بیدنگی ژ بیر بکم، چاشن من ئئ
 کور و روویت من ئئ قله شی دنگی بیدنگی ئانین بیرا من. رو ز ب رو ز، سال ب سال هین بیتر... هه چه ند
 ئومری من کاملی و گھیشتہ قوانغیت نوو، دنگی بیدنگی ژی ئه و چه ند دل و روھی من گوشت.

گوهدارین قه در بلند، خورتین دلال،

من ئئ ژ کی ره بکوتا کو دلی من ب لیان بیو و هه بیدنگی کی نیشانا دنگین کو نایین گوتی بیو؟
 ئه ز ئی نهایا چاوان ژ و ره ببیشم کوب چیلا پرسا که کن زه دهشت ره، نهای دیسان دلی من لیانه، دیسان
 و دخت دنگین به دنگیتی؟

هه یه کو ز به دنگی بیدنگی و تولانا وییه کا ئه ز بوم دنگیز و من گوتی کره پارا هه یاتا خوه. هه یه
 کو ز لوما ئه ز و هه رونشتمه، ته شی برینین من کو من گاش ب گاش دین گزی، حه تا به ریانگان، ژ و ره
 کتنه کتین تاریخه که کریت و هه یاتین شکه مستی دی بشم. تاریخه که کریت و هه یاتین شکه مستی کو ز زان،
 که سه ر، حه سه رت، سووزنی، که تن، بیگا فی کوب گوتی نایین زمین، کو دن هیمین بیدنگی، هاتنه
 بین...

گوهدارن،

ما ژان، که سه ر حه سه رت ژی مینا کیف خوهشی شوخ و شه نگی نه هه و چه دارین گوتی نه؟ ما ژان و
 کیف خوهشی، که سه ر و به ختیاری، حه سه رت و مه سعو دی نه جیوی نه؟ ما گوتی من ئا دست پیتی کنی یا
 شه قبوه تیرکا مه یا یه که مین نایین بیرا وه؛ دنگی ژ بیر بوبیان... یانی دنگی بیدنگی...

هه یه کو ز له ور، کو ز بکاریم ژ دنگی به دنگی ره ئوازه کن ببینم، ئه ز بوم به ندی گوتی. گوتی کو
 هاتیه هووناندن، ب دنگ و ئوازه کن کوتی ده بیدنگی ژی خودی دنگه.

بیدنگیا کو ز پشتی دهربا شور ئان ژی پرسین ل سه ر دهربا شور هاتیه پی، ب چو بیدنگی بین دن ناشیه.
 بیدنگیا دهربا شور خورت، کوور و زینداره. به لی، زیندار، بیدنگی که و دلی کو ز چو جاری نامرده.
 بیدنگی که و دلی کو ز مینا لوریا پیره زین کو ز شین و تاهزیان رونشته، هه د دل و رو د ده دهینزه.

ل بەر بايەكى سقك ئى سبەھە كە رۆزى،
گەل قىر، گەل لور.

دەرىبا شورۇ و مۆھرا مرنى؛ بىتەنگى، ب تەمامى بىتەنگى...
لى ب دوو بىتەنگىدا درېئىڭا بوش رە، مينا موجىزە يەكى، جارنا
دەنگەكى زراف، پىزىنە كە سقك.

مینا سمبەلە كى زار كۆل پە قىلى مایه،

مینا كەفرى ستۇونا پەركى كۆل بەر لەھىيە كى رايوبىي چووبىي،

مینا چىكىدەكى كۆز ھېلىپىنا خوه كە تىيە،

مینا قولنگى پەرشەستى كۆل پە رەفنى خوه كۆ د ناش گولۇكىن
پۈوك و باھۆزى دە وندابوبىي، مایه.

ئۇ موجىزە؛ ل كادىنە،

د ناش كە كۆب خوبىن ئىنسىتىن رەنك گوھەريي، دەنگ و پەزىن

نالىنا زارۇكى بەرسىر

ناخىنا دايىكا وي...

دەنگەك، ل پەي هەر تىشتى ديسان دەنگەك...

دەنگى بەغدا و بابىلى، بىنگومان ڏەنگى لالشى كۆيە كجار دل و روھى من قەگرتبوو، گەلەكى جەھى
بۇو. ھەرەوەكى دەنگى ئىنسىنان، دەنگىن جىھە واران ڙى خودسەرن. ھەر وار، وەلات و دەفەر خوددى
دەنگەكى خاسە، كۆتى دەھەمو سەرىپەتەتى، تەجروبە و تارىخا ناقچى ھەيد. وەلاتنى ئىزدىيان كۆ خوددى
دەنگەكى گەلەكى تايىھەتى يىن كەقناھ بۇو، ل سەر رىيا تەرىپە كرنا روھى من، بۇو مەدرەسە يەكە نوو، لى بەلنى
ڙ لالش و دەنگى لالشى ئىيدى وەختا خاترخوھستىنەتەپىو. ئەز، بىزىن ئىزىدى، رىتونگى دىنيي، دەپىا د رىا
قەددرا خوه يَا نەچارى تەرس دە بچووما و من رېين نوو كۆ جارنا كاش ئان نشىف، جارنا فەتلۇكە ئان
يەكىپى، جارنا ڙى كۆر ئان خاچ دبۇون، بېرىا، قۇناغىن نوو كۆ جارنا تى دە ب تەمنى دەنگى كوندان دەھاتە
بېھىستان و جارنا ڙى تى دە دەنگىن تىككەل ئىن سەرىپەتەتىن ئىنسانى ئۆلان ددان، بىدا بەر خوه. ھىن گەلەك
وار و وەلاتىن كۆ من نەدناسىن و ب دەنگىن ئىنسان، بۇويەر، سەرىپەتەتى و تارىخى ۋە تىشى بۇون، ل ھېشىا
من، ل ھېشىا روھى من ئىن قىشمەر و فەر و گومانىن من ئىن زارۇك بۇون.

پىشتى كۆ من كەلىۋانا ھاچىنما مەزۆپەتاميا ۋۆرەن ڙى ل گەللىپىن لالشى كۆل گۆزرا موسىل و دەقەرىن دن
ئىن شەھوتى هوونكىر بۇو، بەھوراند، من ديسان دا رى، د سېھە كە رۆزى يَا دەستپېتىكى پاپىزى دە، بەرى كۆ
رۆل مە ھلەورە، ل سەر ھەسپە كى رەوان ئى كومىتەت، تەشى قەوالى دەنگەھە قىرىشىم كەك زەردەشت و ئەو
ھەر دو خۆزىتىن كۆ د چووبىنا من دە، ڙ موسىلى حەتا لالشى، ب من رە بۇون، خدر و ھادى، كەفرى سەدەف

ئى تەپىرى تاوس كۆئىدى مينا بىرىنېن رۇوېن من بۇوبۇ پەرچە يەكى ھەياتا من، ل ستووپىن من، ئەم كەتن
رى، مە ڙ لالش، چىا، گەلى و دارستانىن ئارام و ژ تەشقەلە و خەرجىن ئىنسانان دوور خاتر خوھستى، بەرى
خوه دا چۈلا قراج ئا موسىل و نىنۇقاپىن كۆ مينا ھەر جارى د خەوا خوه يَا تارال ئا ھەزاران سالان د بۇون. ل
موسىل و نىنۇقاپىن ھېچ چو گوھەرین نىن بۇو، ھەكە ئەم توپ و گەمارا كۆ قاتەكە دن ل توپ و گەمارا وەختى
قەدىم ئىن ھەرتىمى زىلە كرپۇو، نەھەسىپىن. دېجلە ب شىۋەپىن خوه يىن ناس، ب تەڭگەرەن گران ئىن فەتلۇكە
د چۈلا شەوتى دە دەھرەكى؛ بایىن سەركەن و گەرم ئى شەرقى مينا ئالاۋىن ئاڭەكى نۇپىتەكتى رۇوېن ئىنسىتىن
مېست ددا؛ تەپىرىن باشۇكە ب تەڭگەرەن گران ل دۆرالىپىن چىتم و گەركىن نىنۇقاپىن، بىمەبەست، ل ئاسمانىن
شىن كۆ جارنا ب ئەورىن سېپى دنهقشىن، چەرخ دبۇون؛ دوپىشك، مار و مارىۋىزك، تېرىپەتىن تىن ئىن تاۋىنى
ل سەرپىشىتا وان، د ناقبەرا كۆچ و كەفرىن نىنۇقاپىا شەوتى دە ھېدىكى، چە ددان؛ كەلەك و كەشتىتىن
بچۈوك ل سەر ئاشا دېجلە يىن يَا ساکىن، مينا پەز و دەوارتىن ل قراخىتىن چىتم كۆب گەرمەپە تاۋىنى گەپ
بۇوبۇن، گران گران خوه دلقاتىن؛ قاھوھخانە ديسان، ب دوومانەكە گران ئا جىخارە، قەلۇن و نېرگلى، ب
قۇزەقزا مېش و پېشىyan و ب قىرەقىرا توجار و سىيمىسارتىن ھېلىمباز كۆ كەمىسى نىزانبىپو كا بەزى گوھى باقى
وان ڙ كۇو بۇو و ب ھەزار فەن و دۆلەبان كاپا شەل و گىايىن تەرب بوهايان زىيان دەرۇتن گوندىتىن دۆرالى،
تىشى بۇون؛ دەنگىن زمانىن جورەجور ئىن دېرىتىن تىككەل ئىن فلەھان، مەركەفتىتىن تىككەل ئىن شافى و ھەنفيتىن
مەسلمانان و ھەورايىن جەھوپىيان ل بىن گوھى ھەف دەتكەن. قايكەخانەتىن ل كېلەك كا چىتم، دووكانىن بازاران،
مەيدانىن كرىن و فەرۇتىنى، خانىن كەقناھ يىن كەروانىن دوور و نېرىك كۆز بىلى دۆمانىدا ھەياتا رۆزانە ب
كىرى چو تىشتى نەدھاتىن، مينا تىيمىسالىپىن ھەياتا رەنگىن ئا مەزۆپەتاميا ۋۆرەن كۆز زانىن و شۇورا خوه يَا
تارىخى ب دوور كەتبۇو، شېن و گەش بۇون. موسىلى، بازارى قەدىم ئى تارىخىن، مينا ھەر جارى، بىتىي
كۆز ھاپا وى ڙ تارىخى ھەبە، د وەختەكە تارىخى دە، ھەيامەكە نوول تارىخى زىلە دك.

لى بەلنى، ل ور، ئىنسانەكى كۆ بىر ب ئان ھەمە توشتان دبر و ب سېر، ل ھېشىا ھاتىن بۇو، ھەبۇو؛
مەگۆ. ھەرچقاس ئەو ب من رە نەھاتبۇو لالشى و ھەياتا لالشى دن ئىن ھەياتىن، كۆب ھۇويەتە وى يَا ئەرمەن و ب
خەتم نەكىرۇو، ئەۋى ل موسىلى، ل گۆزرا خوه، شىۋەپىن دن ئىن ھەياتىن، كۆب ھۇويەتە وى يَا ئەرمەن و ب
دېنىي وى يېن خەستىيانى ۋە گەلەكى گىرىدىاپىپۇو، خەتم كرپۇو. وى ڙى مينا من، مينا نىشانان ھەياتا نوو يَا
ھەياتا مە كۆب شۆپىن تارىخى يېن چەمەن دېجەلىن ل سەر رەتىتىپە كە خاس بۇو، رېبە بەرداپۇو. لىن رېبە
من كۆ عەبىيەن رۇوېن من ھەنەكى فەدشارتن، مينا رېبە فەقىر و قەوالىتىن ئىزىدىيان دەرىتىش و شەھەكى، رېبە
مەگۆ كۆز بەرۋاشىنى رېبە من، بال و ئەندامما وى يَا گەرس تەمام دك، مينا كەمەتىن دېرائەرمەنان كورت و
ھەنەكى گۆلۇقەر بۇو. ئەز دەرىتى، رېبە من دەرىتى؛ مەگۆ گۆلۇقەر، رېبە وى گۆلۇقەر بۇو.

چاخى ئېتىشارى ئەز، تەشى ھەقلىپىن خوه يېن رى، چۈوم دېرائەرمەنان و د دەرسخانان دېرىتى دە من مەكۆ كۆز
ناث رەپىن كەتابان دە ب تەنلى بۇو و ل بەر رەھلە يەكى، د بىن رۇناھيا قەندىلەكى و سۈورەتەكى ئىسما مەسىھ
دە، سەرئى وى ل بەر كەتابەكە ۋە كەنەرى، دەھەرى، دېت و مە، مينا كۆ دېجەلە و فرات ب ھەف رە بېبە يەك،
وەلتى تاۋالى خوه ئاۋىتىتەمپىزىا ھەف، ھەنگى نە ب تەنلى زىكىن مە يېن كۆئىدى مينا دەفەكى و ھەرمىبۇون،
ھەرەھا مۇوېتىن رەش ئىن رېبەن مە ڙى گەپىشتەنە ھەف و ھەۋوودۇ راموسانىن. دەست و مەلىن مالىراتى

میراتین باش و کالین وی بون، گلهک و هشانین کوڈ کتابخانا دیری ده بون، خودنبوون، علمی خوه بیت زمانی ئەرمەنی ب پیش ده بربو، هنه کی ب ئەرمەنیا کەفتاره کۆزی ژئ ره دگوت، کراپار، هین بوبو، مینا شاللوردکی ب ئەرمەنیا نوو کۆزی ره دگوت، ئاشکاراپار، دېیقى، ل سەر ئەلفىيىا ئەرمەنی کۆبەردا لارق، هېيدى بە، من گۆتى، تە كەزبا من د دەقى من رە ئانى.

مینا شاللوردکی ب ئەرمەنیا نوو کۆزی ره دگوت، ئاشکاراپار، دېیقى، ل سەر ئەلفىيىا ئەرمەنی کۆبەردا وەختى مە ب قاسى هەزار و چار سەد سالان، ژئالىي کەشە مەسىز ب ماشدۇتس ۋە ھاتبۇر پىت، ھورا بوبو، شىبر و سترانىن شايىرىن ناڭدار ئىپن ئەرمەننان مینا نەرسەس شۇرۇھال و سایات نۆۋە ژەر كربوون و د وى ناقىھەرى دە چەند جاران چوپبۇر و ۋەلاتى ئاشور و نەمرۇودى.

چاخا مە ئىشاران خوه دىسان دىپارت بلنداھىيىن كەلەھا موسل و كەلەھا سەلچوقيان و دەست ب خوارن و ۋەخوارنى دىك، پاشتى بىسىكەن، ب دوو چەند ئىسڪانان رە، د بن خالىچە ييا رۆنى ياسىتىران دە، ب ھەقالىتىا دەنگى سەگىن بازىر و كۈندىن نىنۇقاپىي، مگۇ دەست پى دك و مینا كۆئەمى دخوهست دەنگى خوه بىگەينە كوراھىيىن روھى نىنۇقاپىي، ب دەنگەكى كەلەك بەرز، رىزىنە ژەتەواراتى كۆزى ژەر كربوون و چىتلا نىنۇقاپىي دەرن، نىشجۇر و پەرەگەندە دخوهندن؛

ھۆ، تو، بازازى خودلى ل سەرەت بارى!.. وار و ۋەلاتى دەرەو، كەلەپور و تالانى... دەنگى قامچىيان،

ھېرەھىرا ھەسپان، شرقىيىنا سورا، ۋەزەزا رمان، ئاخىنا بىرىندا، جەنەدەكىن بەھەۋار ئىپن مريان... ھۆ،

بازازى ئەھلىكىيەف... دەرمان ئىپن... بىرىننىن تە دى چو جارى نەجەبرن...

پاشتى دەمەكە درىشل موسل و دەر و دۆرىن موسلى، مە دەپيا دىسان خوه بدا ھەف و ئەم ب رى كەتنا. مام سەفو كۆھا يوا وى ھەرتەن ژەھبۇر و ژەدور فە خودەيتى ل مە دك، دىسان، كىيسەكى مەزن تىزى مەجىدىيىن ئۆسمانى و كىيسەكى بچووك ژى تىزى زىرىتىن بچووك، تەشى ئاپىن ياقوب كۆد ناقبەرما موسل و جىزىت دە، ب كەلەكا خود يا نوو بار و رىتى دېن و دانىن، شاندۇر، مە دراف، جل و بەرگ، خوارن و ۋەخوارن، ناس و دۆستەنەبۇون. مە خىردت، بىر و باوهرى، مەراق و بەرپىسپارى ھەبۇو. زكى مە تىزى، ئومرى مە كامىل، لى ئەھىياتا مە خۇرت، ئارمانجا مە بلنىد، ھەدفا مە كۈور و دور بۇو. مە دەپيا بەرى خوه بدأ ئۆخىرى و خوه بىسپارتتا ئاخىن نوو، ئىكلىملىن نوو، دەنگىن نوو.

مە پىتدىقى و تەقدىرىن خوه، ل سەر دووكان و بازارىن موسلى، يەك ب يەك ب جىيە ئانىن و بۆچىكىن خوه حازىر كەن، ژەھقەشال و دۆستىن كۆب مېشانپەرەدەك بېپەيان رابوبۇون و ئەم ل مال، مەجلىس و مېشانخانەيىن خوه ھەواندبوون خاتىر خۇشتىن، دو شەقۇھىتىن ب شۇخ و شەنگ، يەك ل مېشانخاندا دىرا كەلدانان، يەك ژى ل يَا ئەرمەننان ل دار خىستان و د بەريانگە كە پاپىزى دە، بەرى كۆچلەك تىرىيەتىن تاشى بىكەفە زكى دىنمايىت، تەقى كەروانەكى بوش ئى عەربىيىن بازىرگان كۆز دەقەرىتىن رەهائى دەھات و بەر ب باسراپاين دچوو، ل سەر پاشتا دو ھەسپېت ئەسىل كۆز مە ژئاخورا دىرا ئەرمەننان دەپىن كربوون و د قەگەر دە مە دى تەسلىمى وان بکرا، ئەم ب رى كەتن.

لۇ بەرى كۆئەم ب رى كەقىن، ئەم داكەن قراخىن چىم و چوون نك ئاپىن ياقوب كۆز بۆچەند رۆزان ھاتبۇر موسلى. ئاپىن ياقوب، ل كىتەلەكا وى ژى دۆستى مە، سەگى فەدەكار و بېرر گورزۇ كۆ دسان دووف دەستىن كەشەيىن دىرى تەورات، زەبۇر و ئىننجىل ژنۇو قە خەتم كربوو، ل سەر مەدەنەتى ئۇرات توپىا كۆ

مگۇ بوبوون مینا مەنگەنە كۆنە ب تەننی دكارىبىو نەفەسى ل من بچىكاندا و بەدەنا من ئا درىتى بگۇشاندا، ھەرودەها وى دكارىبىو، ئەز باودرم، كۆلۈزىن پۇلا ژى مینا رسپەن گىال ھەف بادا.

لارق، ھەزەپا تە! كەزبەشۇ، تول كۈپ بىي؟ ئەھىنەكى ئەسەبى ل من قەگەراند. ئەف چ حالى تەيە؟ ئەف رېھ، ئەف قەلاوى. تۈدى بىھقى، مالىراتى! من گۆتى و رى ل ئاخافتىا وى گرت.

من دىزايىبو كۆنە بىي ب مەھان، ب تەننی ھىشىتىبو و مینا ئەورىن ئاپسۇ ئەسمانان كۆل ھېشىيا بايەكى سەشك بوبون دا كۆخورت بىارن، ئەھىز بوبو و ل ھېنچەتكى دەگەريا كۆنە ب تەننی بىار، لى بەلى مینا شىرەكى بۆرە ژى. مینا كۆئەمى نىيەتا من فاھم كرەي، ئەھىنەكى ژ من ب دوور كەت، چاھەك ل ھەقالىن من گەراند، مینا كۆئەمۇ ۋان ھەنەكى فەدى بکە، دىسان ئاورەكە ساردا من و ھېرسىبىسى، لى ب ئېجار ب دەنگەكى نەرمەتلەن من قەگەراند.

بۆر، كەزبەشۇ، ما ئەز تە ناس ناكم؟ تونها دىسان دخوازى كىرى دەغان ل قۇونا پسىكەن راست بىكى! ب ۋېنى گۆتى پېرىقىنى ب من و ھەقالىن من كەت و ئەز بەر ب وى چۈرم و ئېجار من ئەو پەپىت ھەمبىز كر.

ئەم ل ھەف ھاتبۇون.

دۆترا رۆزى ئەھىنە كەتەكت بەحسا ھەياتا خوه يا موسلى و وان مەھىن خوه، من ژى بەحسا لالشى، ئىزىدىان، قەھول و سترانىن وان كر. ب ھەممو تەفەروايان، بېتىي كۆنە ئەز، نە ژى ئەز، ئەم سەرىيەتەتى، فەرى، بۇويەر ئان ژى كەتەيدەكى ژېرى بکن، بېگومان من قەھول، ھەدیس و سترانىن كۆئەز لالشى ھىن بوبويم، ژى رە گەھ مینا ستران كەھ مینا كۆتىن، يەك ب يەك، ژېھر، ۋەگۆتن و كەقەن خوه يىن سەدەفەنى كۆل گۆزەھولى كەكى زەردەشت، ئەھىنە ئەز د رۆزىن من تەنگ و نەچىن د ئالىكاريما من بکرا و د ستۇرىيەن من دە مینا نىيشانان پايدەنلىكى دەنگەن ل با دبۇو، بەرىيىشى وى كر. چاخا من د بەريانگە كە سېبەيە كە زەلال دە، ل مېشانخاندا دىرا ئەرمەننان كۆمگۆزى ئىدى ل ور، ل نك من بوبو، د ناڭ جىهان دە، چېرەكى خوه و لالشى بەر سەرى، بەرى كۆئەم ب كەقەن خەوى، مینا لۆرىنەكى، من رىزىن ئىپن داۋىن ئەھەھەنلىنى شېھەنلىنى ژى رە خەۋانى كەرمەتى، دىرىشىن گەلبىي لالشى، مەددە حالى سەنتى، تو بانگى رەحەتى، رەحمە ل دى و باشىن ھاززان و گوھداران...

ھەرجى مگۇ بوبو، وى ژى مینا من، ھەيە كۆز من ژى زېدەتىر، بالا خوه دابۇو سەر تىشتن نوو و ل بەر دەستىن كەشەيىن دىرى تەورات، زەبۇر و ئىننجىل ژنۇو قە خەتم كربوو، ل سەر مەدەنەتى ئۇرات توپىا كۆ

ی زیین دهه‌رکی، من هیدیکا سترانا کۆ من د وئى دانى سبى ده، ژىشقا قەل ھەۋى ئانىبۇو و خودستە کا روھى من بۇو، دلۋاراند؛

ئەستەرىتى، لىنى ئەستەرىتى

زارشىپېنىتى، لىنى كەچى

بىلا و دلاتىنە كارىن

ئەستەرىتى، لىنى ئەستەرىتى...

من دل نىنېنە كۆئەز نەھا ئىنگەرا مە كۆب دوو رە بۇو تەجروبىيە كە گىرىنگ ئا ھەياتا مە، ژوھەر، تەقىيەمە مۇوكىتەكتان شەرە بىكم، ژېھر كۆ من هى ئەلەك تشت و بۇويەرەن گىرىنگ ھەنە كۆز وە رە بىيىش. لىنى كەكە ئەز ب كورتى چىلا ئىنگەرا دەويان ئا گەرا مە كۆئىچارىزى ب قاسى سىن - چار مەھان دەوام كە، بىكم، ھنگى ئەز دەقىي بىيىش كۆ من و مەڭخۇ گىيەنەندا كاھىنیا ئىنسانىيەتى، دلىن ھەمۇو مەددەنیيەتىن ئىنسانان، بىيىسى كۆئەم پېرىگى قەزى و بەلايىن مەزن وەرن. ئەم ژ مۇسلىنى دەركەتن و ھەرتەن دەلىلەك دەھىزى، جارنا ژىنە كى ب دوور، جارنا نىك، بەرپ باشۇر، دلاتىن چۈل و گەرمىن، گاش ب گاش، رۆز ب رۆز داکەتن. كەروان ھېدى دچوو، دەنگىن حەساب، خەرچىر، پەقچوون، ستران و ھەنە كىن بازىرگانىن ئەرەب ل بن گۇھىن ھەف دەكتەن. ب رۆزى، نەمازە گاشا تاڭ بلند دبوو، تىينا تاڭى ئەيلان ددا و ھاۋىدۇر دەقلىپاند سەر دەستە كە روتۇ ئا چىكى زەر و ئىقشاران دنیا دقولپى سەر مەھفوورە كە نەقشاندى يَا دلاتىن وانى و سەتىپەن چرووسى كۆ مىينا چىايىن ئابادىن ئى جۇودبىن ئارام، قەھىيم و رۇنى د زكى ئاسمانان دە رادوھەستىيان، گەھ رۇناھىيە كە ئەجيپ خورت درەشاندن سەر دنیي گەھ ژى مىينا كۆئە و بخازىن دەرس و تەجروبىيەن چەرخا فەلەكى نىشانى مە ئىنسانان بىن، مىينا كۆئە بىيىش، ئومرى ئىنسانان ژى وەھايە، درېيان و ژ مەلەكى بەر ب مەلەكى دەن دخورجىن و نەدا دبۇون. ل ھەمۇو دنیايان، ل دەقەرەتىن جەھى كۆ ئومرى من تى رە بۆزىيە، من مەھفوورا نەقشاندى يَا سەتىران ھەرتەن دىتىيە، لىنى نە ب و ئەجيپا و دلاتىن باشۇر ئىنچىلى. ل ور سەتىر گەلەكى نەزىكى مە بۇون، مىينا كۆئەول سەر سەرە مە ھلاۋەستىن و چىلا حال و ھەوالى مە بىن، ب مە رە بۇون و تەقىي مە ب كەروانى رە دەمەشيان. بەھىست.

ھەر گاشا كۆ مە داھىيت، ھەر قۇناغا كۆ مە دېرى، تىنى دەنگ بۇون، دەنگىن تارىخى و زېپەرۈمىي كۆز بلى من و مەڭ كەسە كى دەن سەھ نەدەرن. ئەم داکەتن و دلاتىن خۇپان ئى نەمروودى كۆد تموراتىن دە قالى دە و ھەما چ بىگە تىمسالا ئافاھىيەن گەرگەر، شەدت و زۆر دەستىيا ئىنسىتىنە. ژور مە خۇ گىيەنەن بازىرە قەدىم ئى باش و كالىن ئاپىن ياقۇوب ئاشۇورى كۆ بەريا مە ب ھەزاران سالان ئاڭا بۇبۇو و ناشى خۇ دابۇو ئىمپراتوريا ئاشۇورى و نەشىن كۆز ھەزاران سالان و قىرە دەھاتن ب چىرۇكىتىن وى مەزن بۇبۇون. د ور رە ئەم داکەتن تەكىرىتى، بازىرە دېجلەبىي كۆئەھلى وى ب تەمامى عەرەب بۇو و ئىنسان دەكارە بەشىز كۆ ھنگى تەخووبىي كى نەدیار ئىن داھىرە مەذۇپتامىا ۋۇرۇن و مەزۇپتامىا ۋېرىن دە بۇو. ژ تەكىرىتى ئەم گەھىشتىن يەك ژ ھەرىتىمەن ھەرى گەش ئېن و دلاتىن چەمىي دېجلەبىي، بازىرە ئىسلامىيەتى سامارايى كۆ قۇولەيا وى،

و قامىيىتى وى بىن سۆر رەپ، ل قايكخانى، ل كىتەلەكا دووكىتىن، ل سەر كورسييە كى گەلەكى نزم روونشتبۇو و چاى ۋەدەخوار. گۇرۇز ئەم ناسىبۇون، چاوان چاۋىنى وى ب مە كەت، تاڭلى، ئەو رابۇو و شىئىن، ب كېت بەر ب مە ھات و مىينا نىشانا كېفخوھشىا وى، ئەوى خۇ ئاقېتىتە سەر مە.

دە بەھە گۇرۇز، مەڭ، ھنەكى ئەسەبى قىريبا سەر گۇرۇز، لاۋۇ، ما تۈدى بکوتى مە؟

پشتى كۆ گۇرۇز ھنەكى ھاش بۇو، كەنەك ل سەر رووپىيە مە، ئەم ژى ل كىتەلەكا ئاپىن ياقۇوب، ل سەر كورسيان روونشتن و مە دەست ب سۆجەتىن كىر. مەڭ دىن نامەيدىك كۆز باشى خۇ رە ئەشىپپۇو، بىداین و ئەم ئىن ژ بۆرىنگىيەن بىن بشىپۇربانان. پشتى بۇويەرە كەلەكىن، ھەم چاۋىنى من ھەم ژى چاۋىنى مەڭ ۋەنگىيەن كەلەك و كەشتىيان تەرسىيابۇو. ب تەننى دو رې ھەبۇون، رىا چىپم و ھەكە رىا ئاپىن نەبۇريا ھنگى مە رىا بەزى، رىا كەروانان دېشىا. گەرچى ئاپىن ياقۇوب تىتەندەگەھىشتى كە مەل وى دلاتىن باشۇر ئىن چۈل و ھەرىن ج دېشىا، لىنى ئەۋىزى دەن ئەپەرەن دە بۇو كۆئىچار رىا كەروانان ئىن ژ بۆ مە چىتىر بۇويا. ب تەننى شىيرەتە كە وى ل مە ھەبۇو؛ د دلاتىن چۈل و خەزىبىن دە ھەر تشت دەكارىبىو ب سەر ئىن دە بەھاتا، رى ب كەلەشىن بەدەھىي كۆ بىچى بۇون و ل پارىيەك نان دەگەریان، چەتەپ ئۆسمانى كۆز ئەسکەرەتىپەن دەۋىپىشىن كۆ ب تىبا تاڭى ئەپەرەن دەھىزى ھار بۇبۇون، توحار و بازىرگانىن كۆ ھەياتا و ان دەك و دەپاب بۇو، گۇنديزىن كۆ داخوازا دلى وان و گۆتتا دەقىي وان نە مىينا ھەف بۇو، تېرى بۇو، دېشىا ئەم ب تەۋدىپ بۇونا، ئەم دېشىا نە پەيا، لى سوار بۇونا و ھەسپىن مە ژى دېشىا ئەسپىل بۇونا.

خۇرتوۋ ژ بىر مەكىن، وى گۇتە مە، ھەسپىن ئەسپىل سوارتىن خۇ د رى د ناهىتلەن.

بەرى كۆ ئەم ژى خاتىر بخوازىن، پشتى قولتا داۋىن ئا چاينى، من ژى كورى وى، ھەقىرىتى مە بىن رىۋىتىيا كامباخ ئا دېجەلىتى بەدرۆس پېسى.

بەدرۆس چوویە گوند، وى گۇت. ئەو چوویە نىك دى و خودھەن خۇ. خودھا وى ئەستەر ھەنە كى نەخوھەن بۇو.

من ناشى ئەستەرى كۆ پاشى بۇو سەتىرا بەر دلى من، ھنگى جارا دووهەمین، ئىيجار ژ دەقىي باشى وى، بەھىست.

ئەستەر، ئەستەرا دەنگشالۇر؟ من ژى پېسى.

بەلى، ئەستەر... توۋ كەو دازانى كۆ دەنگى وى خوھەش؟ دەستىن وى بىن راستىن ل سەر سەمبىلەن وى يېتىن بېق، مەراقەك ل سەر رووپىي وى، وى ل من ۋەگەراند.

بەدرۆس گۇتبۇو، من ب كۆرەتەبىرى گۇتى و ئەم رابۇون سەر پىيان دا كۆد رىا خۇ دە ھەرن.

دۇترا رۆزى، چاخا مە د كىتەلەكا چىپم رە، تەقىي كەرۋانى دەپەن كۆھە ما چ بىگە ژ دەشەيان ھاتبۇو بىي و بازىرگانىن ئەرەب ئېن زېھاتى و خوددانتەجروبە، دەست ب رىۋىتىسا خۇ خەرچىغا من رە پايان نىن بۇو؛ ھەسپىن من ئىن نۇوتماركىرى، مىينا كۆئە د گۆۋەندى دە ب، ب ئائەنگ دچوو، چاۋىنى من گەل سەر دەشتا زەر ئا بىتداوىن كۆ لەيلان ددا، گەل سەر چەمىي دېجەلىتىن كۆ كراسى ئەپەرەن دەپەنگە كى زەر

عهربان زئی ره دگوتون گوفا، بwoo. ریویتیه که بوش د ریا چیم ره هم بهر ب ژور هم بهر ب ژیتل دار بwoo.
د ریونگیا مه ده، دنگین کو هری زبده مه دبهیستن، هه که ئەم قیرقیرا بازگانین کهروین، ئەو تەعەموتا
سەگان، دنگی تیزئى پیشیتین بیباشان، هیرههیرا هەسپان و گوفە گوفا دەھیان نەھەسبیان، هنگی دنگی
دۇلایتن ئاشنی بwoo، کۆد کیلە کا چیم ره مينا دیوارتین کۆب کەمەران ھاتبۇن برين، خوه دریزى ئاشنی دکرن و
ئاشا چیم ب ئالیکاریا جۆك و قەته کان دگیھاندن سەر عەردان و مينا جناورە کي ھەر و ھەر خورچە خورج
دکرن و زورەزورا اویىك و کوزەکۈزۈرە چەقلەن شەقى بwoo، کۆھەرتىم ئېشاران ل دۆرا کەروین دگەريان و
ب دنگى خوه دەھیتین کەھروین، ھەسپىتىن مه، بەرگىر و كەرىن بەدەپىتىن کۆل رى، ل جىھەنە دەكتەن ناف
رەفتى كەھروین، ئەجز دکرن.

ل ھەر بازارى كەروانسارايىن قەھىيم و كەفناھەر كۆتى دە ھەر جەلەب ئىنسان كۆب ھەر تەخلیت كار و
شۆخلى رادبۇون و ب ھەر جەلەب زمانى دېھىشىن، ھبۇون. حال و ھەوالى دنیاپىن، خەبەر و نۇوجەپىن وار و
وەلاتان، پسەپىتىن ل پەمى دەرى و حەوشان، بۇويەر و سەرپەتھاتىتىن بەگ، مىير، شىيخ، پاشا و پاديشاھان،
بها و ئەرزانىا كەرىن و فرقەتىن، كەلام و سترانىن عەرەب، ئەجمەم، جەھو، كەلدىان و ملەتىن دن ئىن ناقچى و
ھەما چ پەگە ھەر تاشتىن كۆد دەھاتە بىرا ئىنسىن ل مەزلىن تەنگ، ئاشخانەپىن گەنى، مەۋاتخانەپىن ب
دوومانا جىخارە، قەلۇون و نەرگلىنى تىرى و ئەبوانىن ھۇونك ئىن وان كەروانسارايىن دەھاتنە پەيغەن و
گۆتن.

رۆزەكىن، ل كەروانسارايىكە گەلە كى كەشن ئىن وەلىن كۆز مەرمەرى ۋەرشى يىن سپى لېبوبۇو، ل ساماراپا
خۆيان كۆز مېزى شە ئاشتىن خوه بەتال كېرىو، دانى ئېفارە كە پچە كى سايى، ل ئەبوانا فەھ و ئاشڭىرى يَا
خانى، ل سەر سەدرىن درېت ئىن ب جاوىن نەقسىكى دەرەتى، رووەمە بەر ب تېرىزىن ھىلەسۆر ئىن تاشن،
من و مىگۆ، مە، جانگران و سىست پال دابۇو. من، تاسە كە كۈور تىرى خورمە ل بەر من، خورمە لب ب لب
داشىتىن دەقى خوه و د ناقبەرئى دە زى، چاخا من ژ خوارنا خورمە يان كەيىس دەيت، گۇتن ل ھەفت سوار دکرن.
مگۇرۇي بەدەنەقىرى، چاقىنەرمىزى دەخو و دچوو. دۆزرا سېبى، بەر كە تېرىزىتىن تاشقى ل مە ھەلبەتا، مە دى
ديسان بەر ب ئالىپىن بەغداپىن بدا رى. مە بىھەنەقەدان دېقايا. من ژ تەجرووبەپىن خوه يىن مەدرەسە و كتابخانَا
مام سەفۇ دزاپىبۇو كۆخەلکىن دوورىن و زىرەك ھەبۇون كۆبۇويەر، سەرىپەتەتى و گەر و گەشتىن خوه
قەدگوھەزانىن سەر كاخزان و ئەو دنڅسىن. لى ھەرجى ئەز بۇوم، مينا وان كەسان نە زىرەكى پېتۇرسى بۇوم،
ناشېرە مەن و نېسىن نە باش بwoo، نە پېتۇرس و دەفتەرتىن من ھەبۇون، نە زى كەتاب و مەدوكىتەپىن من، ژ
لەورە من زى تاشتىن كۆ من دەپەن و دېھىستان، بۇويەر و حىسىن كۆد دل و مېزىتى من دە ئۆلانەكى قەددان،
ب ئالىكارىا گۆتنان، دقولپانىن سەر سترانان؛ سترانىن كۆب تەننى من ئەول ھەۋ دەن، ب تەننى من لى
گوھدارى دکرن و ب تەننى من پىن دزاپىبۇون. هنگى، د ئەبوانا خانان كەروانان دە زى، ئەز ھەر ب شخولى
خوه مژوول بۇوم، ل مەلە كى خورمەپىن شىپىرەن، ل مەلە كى زى گۆتنىن شىپىرەن ل نك من بۇون. لى مگۇتىن
نەفسە كۆل سەر سەدرار كىلە كا من، د خەو و دچوو، ھەيدە كۆئەل خورمە يان تامىرى بە، ھشىار بwoo،
دەستىن خوه ئاشتىتە تاسا خورمە يان و ب دنگەكى ئەسەبى گۆتە من،

مینا قوللەيا بابىلى، ژ دور قە دخواپا و ب فەرمانا كورى خالىيفە هارۇون رەشىد، خالىيفە ئەل موتاسىبلەھ
ھاتبۇ ئاشا كەن و د دەمە كە كورت دە بوبۇو يەك ژ ناقھەندىتىن گېنگ ئىن مەدەننەتىن جىھانى و پشتى
دەمەكىن، ژ نشىكا ۋە، تېك چووبۇو و ھلوشىباپو. ژورزى مە خود بەردا بازارى ئەچەمەن دېجلەپىن
كۆب رۆز ب تېرىزەن تاشى، ب شەف ژى ب رۇناھىا قەندىلەن دچرووسى و ب دارىن خود بەردا بازار و شەقەكى ناس بwoo، يانى
سەرىپەتەتىن خوه يىن خەلەپەپىن ئىسلامىيەتى و چىرەكىن خوه يىن ھەزار و شەقەكى ناس بwoo، يانى
بەغداپىن.

ژ بلى بەغداپىن، ھەكە ئەم بازارىن بچووك كۆل كىلەكىن و ان ئاشا بوبۇون نەھەسبىيەن، ھەما چ بگە
ھەمۇ بازارىن دن ئىن كەفناھەر بوبۇون كاڤل و كوند سەر دبوارىن وان ئىن وېرەن دخونەن و كولى ل سەر
بانى وان ئىن ھلوشىايى دېنگىزىن. تارىخە كە كۆرىن نوول بەر ئىنسانىيەتى قەكىرىو، د ناش قووم، ئاخ،
تۆز و ھەرىپىن وان بازارىن وېرەن و ھلوشىايى دەھەشارتى بwoo. نە ب تەننى بازارىن كۆ وەختە كى مينا
ستېران دچرووسىن، ھەروھە ئەباپاين ژى ل ور كەتبۇو خەوا گران ئا مەن و ژىپىرۇپۇنى.
دېجلەپىن د نك ئاششورى رە كۆ چەپپەن كەفناھەر ئەباپاين ھەياتىنى تىن دە، ژ مېزى قە تەمىرىپۇون، ب خېزە كە
فەتلۆكە، چەپ ددا؛ برج و دبوارىن كەلەھا ساماراپىن يىن ژەھەشكەتى، مينا كۆئەل و ل ھېشىقا چەلە كە ھەياتىنى
بن، ستۇوخار، ل چۇلا بېداپىن و سەتەور دنھېپىن؛ ھەرجى تەكىپ كۆل سەر گەركى ئاشا بوبۇو، ل چىپ
دنهپىر، ل ور ژى، مەكانىن ھەرى زىندار، قاھەخانەپىن كەلە كا چىپ بۇون، كۆتى دە، مينا قاھەخانەپىن
مۇسىلى، ب تەننى مېش و كەلىشىپىن رابوبۇون گۆڤەندى، زىندار بۇون.

ھەيات ل وان دەران ب تەننى دېجلە بwoo؛ ئاش، ھەركىن و تەقگەرا چىپ بۇو كۆ مانەيەكى ددا ھەيات و
وھەختى، دەور و دەورانى.

تەقى كۆھاھىن و مەھىتىن ھەرى دژوار ل پەمى مابۇون، دنیا ھى زى د ناش چۇلا بېدار و بېبەر دە
گەلە كى گەرم بwoo، ژ لەورە مەشا كەھروین گەلە كى گران بwoo، ل ھەر قۇناغەكى، ل ھەر بازارە كى ئەم دەسەكىن.
ب تەننى ل كىلە كا چىپ دار و ھېشىناھى ھەبۇون، لىن ل وان دەران ژى تۆزدە كە تېكۈز ئاشپەن خۇپەنخوار
كۆب تۆزدەپىن كەقىن ئىن ئاشپەر و مەدان دشېپان و ژ تىنا تاشقى و دەقىپىن ل بەر دەقى ئاشقى ھەز دکرن،
بەدەن ئىنسىن د ناش كەلە كى دە دقولپانىن سەر سەرادەكە قولقۇلى. بېباشى پېشىپان وەلى ئېرىشە كە
بېراۋەست دېن سەر ئىنسىن و دەلى ب ئىنسىن قە ددان كۆ ئائىگى ئەپەن ئەن ژ ئائىگى تېرىپەن كەلدانان ژى
خراپتەر بwoo. لى ژ بەر بەختى مە بىن چى، ل رى ئەم ھەما چ بگە ھەر تەم بېرگى شەقان و كەرىپىن بېز كۆب
ھېشىپا مەستەكە گىا، بېسەر و دچوو و كېچىك، چەرخ دبۇون، گەندىپىن بچووك ئىن عەرەپەن زەش كۆپىرى
تەنگ و تارى ب كەرپىچىن شەھەتى لېبوبۇون، فلەھىتىن كۆچەر ئەن عەرەپ كۆتۈن ئەن رەش كۆپىرى
جاران ب مووپىن بىزنان ھاتبۇون رسانىن، ل بەر ئاشقى، بېرەكى يان زى د بن سپا دارە زرافە دەھەداپۇون
و بېرگى رەفيتىن جەنەرەمەپىن ئۆسمىانى كۆھەرتەل رى بۇون و ژ دەھەرە كە مەزۇپوتامىيەن شەدگوھەزىن
دەھەرە كە دەن، دەھاتن و ب خېپەر وان، ئەم ژ ھەسپان پەيا دبۇون و مە بىھەنە خوه بىستە كە بەردا. ھەرجى
چەمن دېجلەپىن بwoo، د ناشېرە موسىل و بەغداپىن د، تېنى كەشتى و كەلە كىن بچووك ئىن گولۇقەر كۆ

و هلى كمته بەغدىيىن، بازارى كۆد خەوهەكە كۇور دە بۇو. دنيا ژخوھ گرتى بۇو و ژفند و قەندىلەنە قەلس كۆل
قىرول ور، د پەنچەرىيان رە دخويان، پىققىشىنى د بازارى رۆزنى يىن مەددەنەتى ئىسلامىيەتى دە نىن
بۇو. بەغا دا كۆل ملى رۆزئا يىچىمى دېجىلەيى ئاشا بوبۇو و خانى و تاخىن وى ل گۇزرا ئەۋەنگەرەن ئاشا
دېجىلەيى هاتبوون پىن، كراسىن خەۋى ل خوھ كېرىپو و كەتبۇو ناش شەقەك ژ شەقىن ھەزار و شەقەكىن يىن
كەچا نارىن، خوھشەك و بىرپەشەھەزەزادى كۆب قەستا چىرۇكىن شەشان و قۇوهتا گۆتنى ئەددىبى، ھېرس و
شىدەتە حۆكمەدارەكى، شەف ل پەي شەقىنى، ھاش دكىر. لى بەلى سەرەكىن دەور و دەوراندىتى يىن كەروانى
كۆئەم پىن رە بۇون، دزانىبۇون کا ئەم ئى ب كۇو د بېچۈونا و كەروانى مە، بىتىيى كۆزىدە دەنگ دەرخە، د
ناش كۆچە و كۆلەتىن تەنگ رە بۇورى و خوھ گىيەنەدە بەر ئاقاھىيەكە كەقىن و مەنەن كۆزى رە دەگۆتن خاتا ئەل
ئۆزىقە. خانا ئەل ئۆرقىما كۆمە دۆترا رۆزى، ب رۆناھىيا چاشان بەدھوى و خودشىيەن وى دىتىن، ئەز دكارم بېتىم،
تەقىي ژۇرپىن رازانى، بانى سپەھى، ئاسخانى فەھ، مېقانخاناب كۆرسىيەن نۆم كۆب بەنلى ئەندىرى رىستى
راخسەتى بۇون، دىواناب سەدر و دۆشەگىن نەقشاندى لەھەۋاتى، ھوشَا فەھ ئا چاركوشە، ئەيوانا بلند و
ئاخورى بىتسەر و بەر، خانا ھەرى خوش، باش و كەش ئا ھەموو مەزۇپوتامىيەن بۇو.

بەغدا بازارەكى يەكتا يىن مەزۇپوتامىيەن بۇو؛ ب ئاقاھىيەن خوھ يىن سپەھى كۆب قەرمىتىن شەوتى
لىبسوپۇون، بازارىن خوھ يىن كۆتى دە ژ شىرىئى شىئىر بىگە حەتا ھېنەكىن تەيرى سىمير، ھەر تشت پەيدا دبۇو،
خانىبىن خوھ يىن باسىت كۆب كەپپىچىن ئاشا بوبۇون؛ ب مزگەفت و منارەبىن خوھ يىن ئەھلى مسلمانىن
شافى، ھەنفى و شى، دىرىتىن خوھ يىن فەلەھان ئىن كاتولىك و ئۆرتادۆكىس، ھەقىرىتىن خوھ يىن جەھوپىن
مەزۇپوتامىيەتىرەن و ھەموو ناشقەيىن؛ ب تاخىن خوھ يىن مسلمانان كۆزى عەرب، كورد، فارس، ترک،
چەركەز، مۆقۇلى و ئاشغانىان دەھانە پىن و تاخىن جەھوو و فەلەھان كۆز ئەرمەن، كەلدان (ئاشور، ناستور،
سوريان، ياقۇوبى ژى تىن دە) و فەرنگىيەن ئەورۇپايىن كۆل بەغدايىن بەر ئەپەتلىك و ئۆرتادۆكىس،
ب كارى دەولەتىن خوھ رادبۇون؛ ب ھەموش و ئەيوانىن خوھ يىن گەلەكى بەدھو كۆب بىن مۇوسل، دىيارەكى
و جىزىئى دەپەن، قۇناغىن خوھ يىن حۆكمەتا ئۆسمانى كۆل كەنەلەكى چىم جىھەن ھەرى بەدھو قەھەر تۈسۈن،
شانەشىنەن خوھ يىن فەھ و خوھشەك ئىن خانىبىن گەرگىن بەغدا، سەفيir و كارىدەستىن دەولەتىن ئەورۇپى
و يىن كوماندار و پاشايىن ئۆسمانى كۆل قراخىن چىم بۇون و ژى بەرگەھەكە رەنگىن، نەمازە دانى ئېشاران،
بەرى كۆتاف ھەرە ئاشا، دخوا، بېپايان بۇو. ل بەغدايىن كۆد دەما خالىفەيى ئەباسى ھارۇن ئەل رەشىد دە
گەھىشتىبوو بلندەھىيەن دەولەمەندى و مەددەنەتى، ھەر كەس، ھەر دىن، ھەر زمان، ھەر قەھول، ھەر دەرھە،
ھەر ليستىك، ھەر بىباشى، ھەر تشت ھەبۇو؛ دەنگى ئەمانىن سامى، ئارى، مۆخۇل و رەشكان ل بىن گۇھى
ھەش دەكت، جل و بەرگىن خەلکىن جەھى، ب ھەش رە دەريايەكە رەنگان دانىن پىن.

ژىنین بەغدىيىن يىن ژ ھەموو مەلتان د ناش چارشەفېين خوھ يىن رەش و درېز دە، ب نېرىننا چاقىن نازدار
ئىن كەلکىرى، ل كۆلەتىن تەنگ و شانەشىنەن فەھ، ل كەشتى و قايكىن بازىر، ل مال و جىھەن ئەددىبى، ب
نازەنин و ب جىلەو ئارزوويا بەدنا نەرم دەردخىستن قاتا ھەفتان ئا ئاسمانان. ب خىرا مام سەفر كۆھەما چ
بىگە مە ژ بىر كېرىپو، شۇور سەمبەتلىقىن مە نەدبىرى، مەجىدىتىن مە يىن گەنابىها، زىتىن مە يىن زەر ھەبۇون،

كۇرۇ بۇز، بابىلندۇ! ما ئەز ئى ژ دەستىن تە ھەرم كۇو؟ لا و تو ناھىيلى ئەز بىسڪەكى چاقىن خوھ ژى گەرم
بىكم! ئەف چ قىرەقىر و لۆرەلۇرا تە يە؟
قىرەقىر، لۆرەلۇرا چ؟ من ب جۆمەردى تاسك درېتىي وى كە و گۆتىن، ئەز ب دەنگەكى نۆم چېتلا دەرس
و تەجروبەيان دەرس و تەجروبەيان دەرس و تەجروبەيان دەرس و تەجروبەيان دەرس و تەجروبەيان دەرس

ز بۆ كۆئىنسان بىھ خوددى دەرس و تەجروبەيان دەرس و تەجروبەيان دەرس و تەجروبەيان دەرس و تەجروبەيان دەرس
بىر نەكە، باشى داپىرا منۇ، مىگۇ.
ياني تونها قان قىرەقىر، پەتەپت و لۆرەلۇران دەرس و تەجروبە دەھەسبىنى؟ وى، دەف تىرى خورمە، ب
زەممەتى گۆت.

نە قىرەقىر، پەتەپت و لۆرەلۇران دەرس و تەجروبەيان دەرس و تەجروبەيان دەرس و تەجروبەيان دەرس
گۆتنىن ھەياتى... من ب ئاوازەكى نەرم مىينا لۆرېنەكى گۆتى.

مەگوپىن قەلە و كۆدقىيا من ناقىنى وى ل ور بەقولپاندا سەر مەگوپىن خورمەخوارە، تافلىنى ھەموو خورمە
خوارەن، ب ئاوارەكى تىش جارەكى -دو جاران ل من نەپىرى، مىنا كۆھەشىنى وى ژ من تشتەكى نەپەر، چەند
جاران سەرەت خوھ ل با كەر و بىتىي كۆبەرسىشا من بەدە، ملى خوھ يىن راستى خستە بن سەرەت خوھ، قۇونا خوھ
يا فەھ كۆب قاسى دۆلاپەك ئاثىنى مەزۇن بۇو و ژى بىبەنەكە نەخوش دەھات، بەر ب من كەر دېسان پال دا.
مىگۇ، خەممۇرۇ، من ھېدىيىكا، مىنا كۆئەز و بلىزىنەن، گۆتى، ھەيات، مىگۇ، ژ ھەياتا كۆئەم پىن دىنان،
كۇرۇتر، فەھەتەر و فەتلۆكەتەرە. چاخا تو دل بىكى وى بىلەپەننى سەر رىيەكە راستەراست، سەر كاخزەكە سپى،
سەر گۆتنىن باسىتى ھېچ و پۈچ، تو دى شاشى بىكى. ھەيات نە ب تەنلى ئەف كەفريت خەرە، تەف
دەندىكىن خورمەيان، ئەف ئاشا دېجىلەيى كۆئەم دېبىنەن، لى با دەنگىن كۆد ناش چان كەفريت خەرە دە
دەگەرن، رەھ و رىچىن دارا خورمەنى كۆد كۇوارەھىا ئاخىن دە نە، پېتىل و تەۋەنگەرەن كۆد بىنى ئاشا دېجىلەيى دە
تىنەن پىن و ئەم نابىن، ئەقانىن ھەموو ژى پەرچەيەكى بەھەسبىنى و يەكى دن
نەھەسبىنى، چاخا تو چاقىنى من ئى ساخ بىبىنى و يىن كۆب دەريا شۇور كۆز بۇويه نەبىنى، ھەنگى تو دى
چەپتى بىكى. ھەيات مېراسا باش و كالانە، ھەيات يادىگارا تارىخ و وەختانە. و ژ بىر مەكە، ھەشالى من
ئى خورمەخوار، ھەيات، بەلابىن سەرەت مەيدە ژى... ئەف خانى و ئاشەھىيەن خەرە، بىچ و كەلەھىن ھلۇشىيابى،
قەسىر و قۇناغىن شەوتى، ئاخ و عەردە كۆزى ھەموو فەلاكت و موسىبەت، ژان و ئىشان ئەنسان و
ئەنسانىيەتى ب بىرا مە تىن، ئەقانىن ژى ئايدى ھەياتى نە. ژان و ئىش مىگۇ، خزىن و كەسەر... ئەف ژى
پەرچەيىن ھەياتى نە، ئەف ژى دېن دەرس و تەجروبە. لى ب خىرا گۆتن، ستران و لۆرېنى، مىگۇ، ھەشالى
من ئىن قۇونگەنلىقىن...
د ئېشارەكە، نا نە ئېشارە، د شەفەكە تارى و چىكى سايى بەدە، مىنا كۆمكاكە كەلەشان كۆھەرتم خوھ دىپارتن
رەشاھيا شەقىنى، يان ژى مىنا حەرامىيەن بەغدىيىن كۆب دىزى دەكتەن بازىر و ژى دەردەكتەن، كەروانى مە ژى

وەلی ژ بەر ھەيەجانا من کۆ من ھەو دزانىبىو كا كىفخۇشى بۇو يان خەمگىنى بۇو، نەفەسا من چكىا.
ھەرسىن گەزىن ئەسasىي يېئن بايپىلى، گرىن بايپىل، قەسر و ئەمانىتى، ل ور، ل بەر مە، مىنما كۆئەو بانگ ل مە
بىك، دخوبان. مە ژ وان چېرىڭ و مەسىلەيېن كۆمە خۇوندېبىو و بېھىستېبىو، دزانىبىو كۆد قەسرا قىralى نەمە
ئىن بايپىلى نەبوبۇدا دانەزار ژ وان گران ب قاسى بىيھەنەن كىن ب دورو بۇو؛ قۇولەيا بايپىلى كۆد تەۋراتى دە چېيل
لى دبوو و بۇوبۇو سەبەبا زەھەقكەتنا قەموم و زمانىيەن ئىنسانان، ل كېلەك فراتى، نېزىكى گرى ئەمانى بۇو؛
دەرىيەن خۇودا دەندا بايپىلىان ئىشتارى كۆب بىرچىن بلند ئىين كەلەھەكى دەشپىان و ب نەقس و سۈورەتىن
كۆلابى تىزى بۇون و د وەختى خوه د تىيمسالا خورتى، دەلەمەندى و مەذناھىبىن بۇون، ل ور داش خۇولى،
تۆز، ئاخ، گىچىن خەچىكان دە بۇو. شىئىر و پلنگىتىن كۆب قاسى زىنارەكى چىاپىيەن زاڭگۆرسى مەنzen بۇون و ب
كەقلىيەن نەھىيت ئى بازال لېسبوبۇون و جۇنەگا و فرىشتهيېن كۆد دىوارىن قەسر و قۇناغان دە هاتبۇون
كۆلاندىن داقېبىرا وان گر و بلنداهىيان دە بۇون. تارىخە كە كەسەر كۈور، سەرىپەتەن ئىتتىن خۇينخوار، قەدەرتىن
ئىنسانى يېئن تىزى ژان و خزىن، شهر، ئېرىش و پەقچۇونىن خەدار، خەستەك و ماراپىن زاھف بلند، ئەقپىن و
سەدودايىتىن كۈور، ھىرس، كىن و نەفرەتكە بىتپىايان، رك و ئىنادەكە مىنما پۇلا، شۇور، رم، تىپر و خەنجەرىتىن
خۇينى يېئن تۈۋۈز و ژاھرىن... ئەف ھەموو د ناث وان گر و د بن وان قەموم، خىچىق، قەرمىت، كەرىچىج و كەفران
دە فەشارتى بۇون.

مگوژی، هه که نه زیده‌یی من بوویا، ب قاسی من، ب هه‌یه‌جان بوو، ل سهر هه‌سپی خوه بین کومیت،
ههوری وی داکه‌تی، گهودی خوه بین مه‌زن دهه‌زاند، ب دیقه‌لت ل کاٹلین باپیلا شه‌وتی دنه‌هیری و ریزین
ته‌وراتنی کوچیلا باپیله دکرن، مینا دینه‌کی چولتی کوژ ناش خودلی و خیچکتین باپیله شه‌شایی به، دقیریا؛
ئۇ زمان و گۆتنا ھەممۇ جىهانى يەك بوو... ئۆئىنسانان گۆت، ئەم ل جىهانى بەلاف نەبن، وەرن ئەم ز
خوه رە بازاردکى و قوللەيەكى کۆسەری وئى دگھىزە ئاسمانان ئافا بکن و ۋېخوه ناف و شۆزەتكى ل دار
خىن... ئۇ رەبىئ ئالەمین پەيا بوو دا کۆ بازار و قوللەيَا کۆ بەنى ئادەمان ئافا دکرن، بىيىنە و رەب گۆت؛
ھەممۇ قەمۇمەكى نه و زمانى وان ھەممۇيان يەكە... لى وەرن، ئەم پەيا بن و زمانى وان ل ور تەقىيەھەت بکن
دا کۆئەمۇ ۋەھىفە دەۋەدۇ فېیم نەك. ئۇ رەبىئ ئالەمین ئەمۇ ۋەرل سەرانسىرى ئەجىھانى بەلاف كرن و وان ئىيدى
دەۋ ئاشاڭىدا بازىتى بەردا؛ ۋە بەر ئىچى يەكى ناشى ئاشى بازىتى بوو باپىل...
دەۋ ئاشاڭىدا بازىتى بەردا؛ ۋە بەر ئىچى يەكى ناشى ئاشى بازىتى بوو باپىل...

نه مگوّ دقیریا؛ با... با... با...
هه که مهسهله و هر سه ترده دینیی، بیگومان، نه زری نه کیمی مگوّ بoom و لنگین من پهیت ل سه
زه نگوویان، هه شسارد دهستی من ده، ل سه هه سب نه رابoom سه پیان و من سه ری هه سپتی خوه بی
قهدر بر ب قراخین چه می فراتی به ردا و ژ مگوّ زی بیتر دهست ب قیرینی که؛
گوشه نده، لو گوشه نده... گوشه ندا روناهیین یا با بیلا کامباخه... سترانه، لئی سترانه... سترانا و دلاتنی
شیش آنه...

ب قاسی چند هفته‌یان، نه م ل بابل، گوندین ددر و دوری و ل کیله‌کا چیم، بهر ب ملی زیر، هتا جیهی کوچ فرات و دیجلیه‌یان، نه ش هردو جتوپین جومه‌رد و دلالل ئین مهزوپوتامیا‌یان، پشتی حه‌سرده‌که

زکی مه تیر، جل و بهرگین مه نوو، بیریکین مه تیزی بیون. ئەم ل خانا ئەل تۆرتمى دمان، مە ئاززوپىا خوه ياخورت و هار ئا بەدەنین نەرمك ل مال و اۋارىن گەرم و موسىكشىناس، ل نك ھورمەيىتن پۇزىزەر، پۇزىرەش، چاششىن، چاقبىلەك، زمانشىرىن و دەنگىخوهش كۆب زمان و ئاوازىن تېتكەل ستران دگۇتن، ھەماچ بىگە بېراوهست، ئاش دکر و دانى ئىشاران ژى مە قايىكە كە بچۈوك كىرى دکر و ل سەرانسەر ئىچىم، گەھ بەر بزۇر، گەھ بەر ب ژىر، ل سەر زمانى من گۇتن و سترانىن جىزира بۇتان و ئىزىدىان، ل سەر زمانى مىگۇزى رىزى و كەلامىن تورات و ئىنجلىقى، ئەم دەركەتن سەيرانى و ژىچىم مە بازار، گاش ب گاش، خانى ب خانى جارىكە دەناسە،

زفستانا وئى سالى باش دهرياس بيو، نه بارانه كە بېش هات نه زى لەھييەن كۆ دقولپىن سەر فەلاكە تەتكى و بازار د بن ئاققىن ده دھىشىت، رابوبوبون. سووتال، ترال و پىتىخواسىن بەغدايىن كۆ مينا پارسە كىيەن بازىز بېھەئىمار بیون، د وختى زفستانىن ده زى، ب قىرقةير خۇر ۋە لەنگەرگەھىن خانىيەن كىنلەكىيەن چىم نۇقى ئاققى دكىن و ب سۆۋەرى ۋە ملەكى دچوون ملىن دن. ئاراميا دنبايىن ۋە بۇ مە زى فەرسەند بيو دا كۆئەم د رىا خۇد د بىچۈونا.

سەرئى سېبىيەكە سايىي و زەلال، مەھسېپىن خۇه بىتىن ئەسىل، تىپر و نۇوقاركىرى ژتاولەبىتىن خانا قەدىم ئا
مېشانپەرور دەرخستىن، خورج و بۆخچىكىن خۇه ئاشقىتىن پشتا ھەسپان و بەر ب باپىلى دا رى. دو رىپين
چۈونىنا باپىلىنى ھەبوون؛ يى يەكىن، ئىنسان دكارىبى ب سوارى، راستەراست ژ بەغدايىن بچۈرۈپ باپىلى كۆز
بەغدايىن نە زىدە دور بۇو؛ رىبا دەۋىيان زى، ئىنسان دكارىبىسو پەيا يان سوار، ژ بەغدايىن بچۈرۈپ بازارى
ناسراھىيە كۆز كىتىلە كا چەملى فراتى بۇو و ژور زى ب كەشتى داكەتا باپىلى. مە دل ھەبوو خۇھە نازەنن ئا
دىجىلەبىن فرات زى بىدىتا و رىپوتىيەك، نە ب كەشتى، لى ب ھەسپان، د كىتىلە كا وئى رە بانىا پىن. لۇما زى
ئەم پىتشى چۈون ناسراھىيەن و مە خۇھ گىيەنادە چەملى فرىت كۆمەندا چەملى دىجىلەبىن ھەياتە كە شىن، گەش و
بىبر دەخشاند ناقچەيى سەتەور. ل ور، ل بەر دەشقى فراتى زى ئەم جارادكە دن تىيىگەھىشتىن كۆكەناھىيە ھەمەر
ھەياتا مەزۆپەتامىيابىن، رەھ و رىپچىن ھەمۇو مەددەنیيەت، ئەھل و قەدومىيەن كۆھاتىبۇون و چۈوبۇون، ئەڭ
ھەر دو چەم بۇون. بىيىسى فرات و دىجىلەبىن دى نە مەددەنیيەتەكى بەھاتا پىن، نە زى مىراسە كە بروومەت ئا
ئىنسان و ئىنسانىيەتى.

بیسی کوئه م بلہ زین، گاٹ ب گاٹ، قوناغ ب قوناغ، گھ تاشتیه که ب شیر و نانی هشک نئی سیلی ل
بهر کونی پهدو بین کوچھر، گھ فراچینه که ب ساقار، سیر ماست، ہومس و ٹاجورین داگرتی، ل میقانخانا
گوندہ کی کھنارہ بی ژ وہ ختین که لدانان مایی، گھ شیشہ که ب تیکہ گوشتین غہزادان تزی، ل تاشخانا
خانہ که گھماری، د کیلہ کا چھمنی فراتی رہ کو ھردو ملین وی تزی باخ، بہ خچھے، دارین پالیہ، خورمه،
قامیش و ھیشنامی بعون، مه نهزیکی ل ولاتی بابیلی کرو دانی ٹیشارہ کتی کوئ انسان تزی ٹھورین سپی و
ته بیرین قولنگان بعون، ٹھم گھیشت واری کاھنیا مہ دنبیه تین روزہ لاتی. گافا چافی من ب گرو بانداھیین
بابیلی که تن، دلی من پھیت ھلاقیت، مینا کو دھور و دھرانہ ک کو بھری زیارتہا مه ب پینچ شہش هزار
سالان ھاتبو پین، ژ نوو قہ فمڑیاھ و ئو دھور و دھرانا بھوری ژ نوو قہ رابہ گوئندہ که رونی و شہوقتری،

ته ئەز گىهاندەم شان دەنگان... ئەم ژىنى گەرا خۇە چ هىن بۇون؟ ئەم ئىجىھىن بىن؟ هى ژى رە وەخت دەقى
مەڭىز، هى زۇويىھە... ئۇۋە ئىمبا تۆزۈنى دل و روھى مە دە بىكەملەن، ھېشىن وەرن، زىل بدن و پاشى ئەم ئىجىھىن
بىسېتىن كا ئەف دەنگ چ نە، بىيەن كىن نە، ج دېيىشەن و چىپلاچ دكىن... ھەلەھەت مىينا دەرس و تەجرووھى يان...
ھەيدە كۆ مىينا گۇتنىن سترانەكى...

دەنگى سترانَا دېجلەيىن بىيگومان بىيىي دەنگى چەمنى فراتى، جىيۇيا دېجلەيىن، نايىن بھېسىتەن. ھەردو
چەم، ھەردو دەنگ ھەشۈرە دەمام دكىن و ژى دەنگەكى تىيان پىن؛ دەنگى قەددەرە مەزۇپوتامىايى.

مەزۇپوتامىيا مە ئەز

رەھىيەن من ئاش و چەم

ھەياتا من پەقچۇون، مىزارىن من خوين

لىنى زمانى من بەددوى، گۇتنى من ئەبدەدى

ھەرتەم، ژ گۇتنىا ھەر شاپىر و واقانووسەرى بىتەر

وەختەكى ل سەر لېتىقىن گۈڭامەش، ل قراخىن چەمنى قەدىم

د ھەشى نەمروود

د روھى يۈونس

د دلىن براھيم دە، ل وەلاتى تۆفانى

قەكىن روپەلەن كاتابىن مەقەدەس

قەكىن دەرىيەن روھ و دلىن خەلکىن

ل وان درانام نەز

ئۆلانا من ل ور

گوھ بدن من

گوھ بدن ئاخا من ئا ب تاش و فەلاكەتى شەھوتى

تۆش، زايىن، گەشى، خوهشى، ئاززو، ئەقىن، ھەمۇو ئەز

ئاڭر، شەوات، ھلوھىشىن، كىرىتى، نەفرەت، دەمناھى ھەمۇو ئەز

ھەمۇو د رەھ و رىچەن من 55، ھەمۇو د كوروارەھىيەن ئاخا شەھوتى دە

ھەر تىشت ب من دەست پىن دكە، ب من شەدەرە

رۆز ھەبۇو، حەسرەتا من دلۋەتكە باران

رۆزەكە ھونك، دەنگەكى گور، ئاوازىدەكە زەلال

سمبلىيەن شۇخ ئىين گەنم، جە، گارس

حەسرەتا من دلۋەتكە ئاف ل سەر پەلەن دارىن توو

دارىن پالىيە، دارىن خورمە بىن با، بىن دەنگ

بېپايان ئا وەلات، دەولەت، وار و ناۋچەيان، خۇە دەگەناندەن ھەۋە گەريان و ب دوو رە ژى، چاخا ئەم
تىيگەھىشتەن كۆ دلى مە ئىيدى رەحەتە و دەنگ و پەۋىزىن وار و وەلاتىن كۆ مە دېتتە، دەور و دەورانىن كۆ مە د
دل و روھى خۇە دە بھېسىتە، ئىيدى د خەنۋىن مە دە ئۆلان دەن، ھنگى مە گۇتنا باش و كالان كۆ دېتىھە،
كەسى نە ل بەر چاڭە، نە ل بەر دلە، ب بىر ئانى و سەرەت ھەسپىن خۇە بەر ب ژۆر، بەر وار و وەلاتى باش و
كالان كۆ ئەم ژى دەھاتن، بادا.

لى رۆز داوين، بەرى كۆ ئەم، تەقى چار -پىنج ئالەمانىن ناۋسەرە و ئالىيم كۆ كەتبۇون پەي چىرۇكىين
تەوراتى و ھاتبۇون بابىلى و ب زمانى فرانسزى كۆ مەڭىپ دزاپىبۇو، ھەمۇو كەتكىتىن بابىلى، ب
نىشاندانا جىھە و واران، ژ مە رە گۇتىبۇون، ھەرن گۇندىنى نىزىك و خوارنا ئېتشارى بخۇن، ل سەرگى بابىلى،
چاقى مە ل دیوار، قورۇق و ئاقاھىيەن خەرە، مەڭىز، دەستەكى وى ل سەر رىبەها وى، ژ من پىسى،
برۇ، ئاقلىكىيمۇ، ئاقلى تە ژ ىنى سەھەھاتا مە كۆ نە شخۇلى ئاقلاقان بۇو، ج بىرى؟

من تاڭلى بەرسىيەن نەدایى، قەرمىتەكى سىز ئى شەھوتى بىن خەرەيان د دەستىن من دە، من ل تېرىتىن كۆ د
ناث تۆز و گەمارا گەر و ئاقاھىيەن رە ل پېشىدا دیوارىن ھلەشىيەپى دخستى، دەھىرى. ل ھەنەكى دۇورى مە ژى
ئاشا چېيم ب تېرىتىن تاڭلا زېستانى دچرووسى و زلىكىن ل بەر دەقى ئاقلى ب بايەكى سەشك دەشىان و پەلىن
زلىكىن خۇە ل ئاشا چەپەپى دخستى. چەند تېرىتىن باشۇكە بىيەن ترال، ب قىۋەقىيەر د سەر ئاقلى ئەن ئەن ئەن
سەرەت مە دەرىيان، مارىزۇك د ناث كەقەرەن رە چەپ دەدان و كولىتىن كۆ ب قاسى ئەلەكىن مەزىن بۇون، ژ
كەفرەكى كۆ ب تىينا ئاقلى و تۆزا ھەزاران سالان قولپىبۇو سەر رەنگەكى بۆز، دەكىيان سەر كەفرەكى دەن. رۆز
دچوو ئاشا و دنيا ئارام بۇو، مىينا كۆ ئەو فەلاكەتىن ئېنسانى كۆ جار ب جار قەمەپىبۇون، ل شان دەران
نەھاتىن پىن. مىينا كۆ ئەو ب تەننى چىرۇك بۇون، نە دەنگەك، نە ژى پېتىنەك، مىينا كۆ ھەر تىشت، ب
تەمامى ھەر تىشت ل پەي ماپە، ھاۋىردىز ئەچەند ساکىن، زەلال و بەددە بۇو.

مەڭىز، خۇەدى ژ تە، ژ باشى تە و ھەفت باش و باشىكىن تە رازى بە، من پىشتى كەتلىيەكىن گۇتىنى. باش و
كالىن مە گۇتە، بېرسە و نەترسە. مە ژى بېرس كەتىن ئەم كەتىن رىيان و جەتە ئان دەران ھاتن. ھەكە
ئەم نەھاتىن، نەما مە دى ژ كۆ بىزابۇويا كا رەنگىنى ۋەل ئەپەتى دەستىن من چىيە، چما ئەن تەپەتىن باشۇكە
كۆ ئەز باۋەرم، ژ ھەزار سالان و ۋەل ئەپەتىن دەستىن و دەلاتىن بابىلى نە و كولىتىن رەش كۆ د
تەوراتى دە قالا وان دەب، پەرچەيىن ھەياتا بابىلى نە.

برۇ، دەث ژ شان گۇتنىن شاشۇ - ماشۇ دېتىرى. بىتىھە كا توج دېتىرى.
مەبەستا هن تىشتان ئان گۇتنىن شاشۇ - ماشۇ دېتىرى.

مەبەستا من، دەنگەن، باشى من، دەنگ... دەنگى كەرمىتى، دەنگى باشۇكە و كولىان، مار و مارىزۇكەن،
تۆز و خودلەپان، كاڭل و خەرەيان... دەنگ و زمانىن قولەپا بابىلى، گېن بېھەپەتار ئىين و دەلاتىن ئاشۇران،
دەنگى ساز و زلىكىن ل بەر دەقى ئاشا چەپەپى دەنگى شېر و پەلەنگىن كەلدانان... دەنگى شۇرۇ و مەرتالىن ل
سەر بىرچىن بازارى بابىلى، دەنگى شەوات و ھلوھىشىن قەمسەر و قۇناغىيەن بازىرى... خۇەدى ژ تە رازى بە، مەڭىز،

گیا ناچر وو سن د ناث کا فلاں ده
قولنگ تاخوین، له گله گ بئ هیلين
شەش رەش، رۆز جۈون
گوھ بدن قىرىنا ئاخا شەوتى
قىرىن، شەوات مىنا شۇورى مىنى ل سەر سىنگا من داچقى
ھەمۇو رم، مساس، شۇور، خەنجىر و تىير ژەنگىن
ھەمۇو د دلى من ده

و ئەز بىندەنگ، بىتىرە، بىكىل

كا به خچە يىتن سەمیرامىس، باخىن سانەه رىب

قەسرىن سەرگۇن، كۈلانىن سەردانىپال، برجىن نابېزۇلاسار

كا ھاشىنگەھىن نابۇو كادنەزار

كا چەم و بەندىن ئىسىكەندەر

گوھ بدن ئاخينا فراتى، ھاوارا دىجلەيىن

ئەز، ئاخىنەم ئەز، ھاوار، ھاوار

دەنگم ئەز، ژ دەر و دەرلان

ئۇلانم ئەز، ژ كاڭل و خىبەيان

ھېرسا ئاخى، تۇلا خوينى

ھوكىي وەختى، فەرمانا ھېامىن

ناقىن دۇ و ئىرۇ مە ئەز

ل وەلاتىن چىيان

ل وەلاتىن چۈلى و ل وەلاتىن چەمان

ب كلاما دەنگىيىزان ھەر و ھەر دىزى...

و هخته کی چوویی دکه، هوون، خورتین هدیاما نوو، نهایا، چاخا هاویردؤر، هەر تشت خوه دسپیئرە خەوی، دیسان گوھ بدن دنگان؛ گوھ بدن ئاخینا باین چیاین جوودیی، دنگى بلوورا شقانین کۆپەزین خوه ژېزەن، هەشقییی هنگوران مەحمل کرنە، دنگى دنگبیشین کۆخورتین ئەقینا گەرم و خورت کۆل قراخین چەمن دېجلەین و ل سەر زۆزانین چیاین زاگرسی تىيەن پىن، ل ھەفت تىيەن.

چاخا دنيا دکەفە خەو، چرووسك ل ئاسمانان ۋىيدەن، ستيير ب سوزۇنى دخەملن و ئارامىيە كە كۈور ئاشا چىتم شەدگە، هنگى هوون ھشىيار بن، خورتین قەدرگەر، ھشىيار بن و ل دنگان، ل كەتكىيەن دنگان گوھدارى بىن؛ د ناث ئاخینا باین ئىشارى د ئىلاھى، لاڭچە دوايتىن تارىخە كە كەشار ئا خوبىنىشى ھەنە؛ د ناث دنگى بلوورا شقانان دەنفاسا سەرىيەتتىيەن دۆ يىيەن كەسەرەزى ھەنە؛ د ناث گۆتنا دنگبیشین ئېرىۋە دە، بېسىتىيارىيەن ئەثىيەن دۆ يىيەن وندابۇبى ھەنە.

ئىشاراتى، شەف تىي، شەقبوھىرەك تىي. ھۆخورتین بىربر، دەرىيەن دلىن خوه يىيەن ئىشارى شەكىن، ھەر جەلەب سىستى، سوزۇنى و ئەندىشەيىن بدن ئالى و خوه ب دنگان رە بىن يەك، بىن ھە فالبەندىن دنگان، دنگىيەن کۆز ھەۋىشىم نەرمەر، ژەشۇر توۋۇزتر، ژەشىر شىپىنتىر، ژەشى زەلالتر، ژەشى گەرمەتن. بىانى دنگى با، بلوور، دنگبىش، ئەقىن و سەرىيەتتىيەن ئىنسانى.

يانى دنگى من كۆھەما چ بىگە، ئىنسان دكارە بىيىزە، يەكىتىيا ھەموو ۋان دنگانە.

يانى دنگى كۆد رۆز و ھەيامىيەن بۆرى دەھەرتىم ل پەي خەوەسىرى و ئازادىيەن بۇو. ئازادى؛ گۆتنە كە گەلەكى دىۋار و تىرى تەھلۈوكە، گۆتنە كە نەناس و غەربىپ. ما ژەلى كەسىيەن مىينا من و وە، مىينا مام سەۋىز و ئاپىن خەلەف، مىينا ئەو ھەمسو كەسىيەن بىيگاڭ ئىيەن ژېرىبۇبىي، كى ژەقۆتنا ئازادىيەن حەز دەكە ؟ نەمازە دەزېپوتاميا خويىزىتە و كامباخ ئا زېرىن و ژۆپىن دە، -كۆ قولپىيە سەر گۆرەكىن كۆ ئازادى تىي دە بناخ بۇويە، ل بەر دلىن كىن ئازادى و گۆقۆتا ئازادىيەن عەزىزە ؟ وە زىي بىتگومان ھاى زىي ھەيە؛ گۆقۆتا ئازادىيەن ھەستە كە خورت نك ھەوجەدارىن ئازادىيەن كۆ لى خەيال دكەن و خۇفە كە كۈورل نك تىكىرىن ئازادىيەن كۆپى قەرقىن خوه دكەن، تىيەن پىن. ئازادى، ژەپىر مەكىن، ھەرتىم ئازادى، ل ھەمبەر ھەركىنە و ھەختى، كەسپ و كۆسپىن ھەيامىي، زۆر و زولما چەرخا فەلەكىن، تەقى ھەر تىشتى ئازادى؛ ئازادى، هوون ب تەنە سەرى خوه زىي بىيىن، د داۋىتىن دە مىن و كوشۇن زىي ھەبە، دىسان ئازادى. ئازادى، چۈپىن و دىتتە؛ كەشەتكەن و نۇوكىنە. گافا ھەستە كە خورت كە تە دلى وە، ئارزوویە كە بىپايان روھى وە فەگرت و وە خۇو ل تەخۇوپىن دىيار و نەدىار قەلباند و مىينا كۆئە و ھېچ نىن، وە گاف كرەن، ھنگى هوون گاۋە كە دە نىزىكى ئازادىيە نە. ھنگى هوون ئىي پىت بەھەسن كۆز بائى ئەرم ئى ئازادىيە پۇر، روو و بەدەندا و دەفركىيە و دنگى سترانا ئازادىيە، نە مىينا مارشە كە ئەسکەرلى يَا ئۆسمانى و فارسان نە زىي مىينا قىرىنە كە بەردايىي يَا بەرەشكىن ئاغا و شىيخىن كوردان، لى مىينا لۇرىنە كە بېرىدىنان، ل بەر گوھى و دەنھېزە.

مەبەستا من ب گۆقۆتا ئازادىيە ئەقە؛ ئەز و مگۆز كۆن نە ب تەننى ھەزكار، لىن تەردىيەن ئازادىيە بۇون، مە تەخۇوب دابۇون بىن لىنگىن خوه، ئەو گاف كىرىپۇن و گاۋە كە دە نىزىكى ل ئازادىيە كىرىپۇ، ب دوو رە زىي، دىسان د سېبەھە كە زۇو يَا رۇنى دە، زىنەد و شەۋىيەي ھشىيار بە. هوون، گوھدارىن دنگى من كۆچىلا

شەقبوھىرەك چار

شاخ

ھەنگى من، يانى دنگى بىزىيەن بىزىدار، خوددىيە كە قىرى تەميرى تاوس و مېغانى كاڭلىق نىينۇقا، ئاشۇر و بابىلى، ئىشەۋ زىي، دىسان ب و رەيە.

ئىشارە كە نوو، شەقە كە نوو، شەقبوھىرە كە نوو.

شەقبوھىرە كا چەندان ؟ ژەشەقبوھىرە كا مە يَا داۋىن و قىر شە چەند شەف بەھورىن ؟ چەند رۆز ھاتن و چۈون ؟ چەند دارىن بېھيفان كولىلىكىن خوه يىيەن گوھەر بىشكۇقاندن، چەند دارىن هناران ب كوللىكىن خوه يىيەن چىك ئىسۇر خوه خەملاتدىن ؟ دلىن چەند بېرىشانان ب چىلە ئەقىيەنەن ھەنگاشقىن ؟ چەند جوانقىران ژېت چاقىيەن كلىكىرى، پۆرى گولىكىرى و بېزىندا رەhan ستران و دىلان ل ھەفت ئانىن ؟ دە بېتىن من، خورتىن چەلەنگ، بېتىن من كا ژەشمەقا مە يَا داۋىن و قىر شە دل ژېتچەن ھەلداشىتتە، روھ چ بېسىتتە، مېتىي بىر ب ج بىر ب ج بېتىن چەن، ج دېئىن، ج دېتىز ؟ سەردى جىزىرا بۇتانا خېقىان ئىرۇل سەرچ بالىفيتىيە ؟ خورتىن ئىرۇ، دە بېتىن ۋىيەت كەلەمەتتىن دۆ كۆ ئىتىدى ل سەر رىيا چۈپىنەيە و گافە كە دە نىزىكى ل خەوا ئەبەدى كرىيە، كا ئىرۇ چېيە، چاوانە... ئەقىيە ئىرۇ چېيە، چاوانە ؟

دېسان ئىتتەشارە، دېسان دىنلەپا و دەستىيابى خوه خەلماش دەكە، دېسان ئەۋ ئەن بىكە خەوەكە كۈور دا كۆ دېسان د سېبەھە كە زۇو يَا رۇنى دە، زىنەد و شەۋىيەي ھشىيار بە. هوون، گوھدارىن دنگى من كۆچىلا

و دخت ئى وندا بىه، مينا قىنهندىلا كۆل دىيوبىر رۇناھى درەشىنە سەر ئۆدى، هېيدى هېيدى، فەمرە. لى دەنگىن تىقىل ئىپن وەختان، ژ زۆزان و چىان، ژ داھل و دارستانان، ژ گوند و بازاران، ژ چەم و گرافان، ئى وەرن و ئۆدىيا مە ياخار تىرى بىن. ھەر تىشت ئى وندا بىه و ھەرە، ب تەنى دەنگ ئى بىن، ئەز ئى بىن و ھۇن، دل و روھى ھېيامىتىن نۇو دى بىن. ئەز ئى بانگ ل دەنگان بكم و ئەۋ ئى ژ تاريا شەقى، يەك ب يەك و دەرن شەقۇھىرىكا مە كۆ وەخت، دەور و دەوران ل پەھ خوھ ھەشىتىيە. شخولى من كۆ من دل ھەيە، سېيىرە بېھ شخولى وە، ب تەنى ئەقەيە: بانگ ل دەنگان كىرن، وان ل ھەۋ ئانىن و وان ب رىك و پىتىكى ۋە گۆھەزتن. ب تەنى ئەقە... ژ بلى ئى يەكى ئەز ب كىرىچ چو تىشتى نەھاتم و نەما تىيم ژى.

بەرى نەبا كىتىلەكىن، بەرى كۆ ھۇن و دەرن، پىشتى كۆ بىرىتىن من دەرمان بۇن، من خوھ داھەف، كەقىرى خوھ يىن عەزىز ئى تەپىرى تاواس خستە ستۇويىن خوھ، من راھشت ھەردو گۆيالان و دەركەتم دەر، بەر دەرى. من دل ھەبوو كۆ ئەز حەتا بەر دەقىن چىم بچۈوما، لى من نكارىبىوو. ژ لمورە ئەز ل بەر دەرى، ژ تاقەتنى كەتى، ھۇونكاهىيا بايەكى سقك ل سەر رۇويە من، ل پىيان سەتكىنیم و من ل ھاۋىردىر ئەھىرى. ژ ئاخىن بىھەنا بەھارى، تەبىيەتا نۇوقەشىيابى دەھات، ھېشناھىيە كە بوش دنيا شەگرتىبۇر، دار خەملىبىوون، پەلىن دارىن بىتھەنمار ئىپن تۇويىن كۆ من ئەپچەند حەز دىكىن، مينا بۇوكەكە خاما و بەدەخ خوھ دلخاندىن، نېرگىز و سۆسنان سەرى ھلداپۇون، لالەزارىن رەنگىن ژ قراخىن چىم درېتى لىكىن چىان دىكىن، بەنۋاشتىن سۆر د سىنگا ئاخىن دە گۆلىن سۆر ئانىبۇون پى. ئاشا دىجىلەيىن يا گور ب خوشىنى، ب لەيالىتىن تېرىزىن تاشا ھەلمسۆر چەرووسى، دەھەركى. جىزىر، بازىرى كەفناھى بىن چەمىن دىجىلەيىن، بازىرى كۆبۈرۈيە قەدەرما، ل ملىئى ژۆر، ب قاسى قۇناغەك، دو قۇناغان ژ من ب دوور، مينا ھەر جارى كۆرۈپ پىتىنج ھەزار سالان و قىر قە ھەرتەن دوبارە دېبور، ب دەنگىن رۆژانە، رۆزەكە دن نا ھەياتا ئەبەدى ب داوى دانى. كەلەھا بازىر، قەسرا مىير، برجا بەلەك، باخ و بەخچەيتىن مىرل كىتەل كۆل ور چەفت ددا، مينا زارەكە كى ستۇخوار كۆ باش و دىيا خوھ و ندا كەرى، دخويان. ل پەي وان پرا دىجىلەيىن كۆ ھەردو قراخىن چىم ب كەمبەرەن فەرەھ و مەزن دىگىھاندىن دەھەن، مينا كەفانەكى ۋەشكىشىيابى بىن وەختىن ئاشور و مەدان دخويان. ژ بلى چەند ئەورىن سېپى كۆل دوور، ل دۇرالىتىن چىان مينا پىينەيەكى راوهستىباپۇون، ل ئاسمان چو تەڭگەر نىن بۇو. ئاسمان كۆب رەنگى تاشا كۆ ئىندى دچوو ئاشا، قۇلىپىبۇو سەر مەھفوورەكە سۆر ئا وەلاتى كەمانشاھى، مينا كۆ وئى ژى ھاي ژ شەقۇھىرىكا مە ھەبە، ھازاريا ئىتىشارى دەر، ژ دۇرالى دەنگ دەھاتن، تەقى كۆ من نكارىبۇو ئەۋ ھەف بانىندا دەر، دەنگىن تىكەل ئىپن بازىرى كۆ دەست ب ئىتىشارەكە نۇو دەر، دەھەيىشتىن من. ژ بازىر، ژ كىتەل كا چىم، ژ داھلىن ل بەر قۇونتارىتىن چىان.

دەنگ، بېر و ھەش، دىجىلە، جىزىر، سالىن كۆل جىزىر بەھورىن... و نەها. پىشتى ئومرەكى پەرەگەندە و شەرپەزە، ھەياتەكە دەركەتى ل ۋى وەلاتى، ل ۋى وەلاتى، دىسان شەگەر، دىسان بازىرى لىستىكىن زارەكتىيەن، ئەقىنېن دەستپېتىكى، گۇتتىن خەشىم ئىپن خۇرتانىيى... چەمنى من ئى وان رۆژان، بازىرى من ئى وان سالان... ل بەر دەرى، نەفەسچىكىابىي، خەمگىر، بىرىندار و وەستىاپىي، من دل كر كۆ ئەز ژى، مينا وان تەپىرىن كۆ د سەر سەر ئەدەپىي من رە، بەر ب زۆزانان دەريان، بەرم و ھەرم وان رۆژان، وان سالان. دانى ئىتىشارا

ئازادىيەن تى دە بۇو بنگۇر، بەلى ئەم قەگەرباپوون وى مەكانى قەدەيم كۆ ئەم نەھا ژى لى نە و توو و مەھویزى ئى دخون، ئاڭا وى ۋە دەخون.

ئىشەت، ھۇن ئى ل شەگەرا مە، بۇوېرەن پىشتى گەرا ئازادىيەن گوھدارى بىن. نەھا دىسان وەختى گۇتتىيە: ھەرودەكى كۆ تېرىزىن رۇنى يېن سېپىدى ئەن ئاشا تارى يَا چەمنى دىجىلەيىن دەجەشىنە و درېتى كۇوراھىيەن ئاھىنە ئەقەن ئەن ئاشا تارى يَا چەمنى دىجىلەيىن دەجەشىنە و درېتى كەلام ئى حۆكم ل وەختى بىك، ھەيات ئى فەزى و دۆ دى ل ئېرۇ زىتىدە بە. ئەق، ئارزوويا منه. يانى گۆتن، ب تەنى گۆتن سەرىپەتەتىيان، قەدەران، حىسان، دەنگان... خىن گەرم دە، رە دەگۈشىن، مېتى دە دەپى وەختىن بەھورى و دل ل دەنگىن وندابۇوبى دەگەرە. ئۇ شەقۇھىرىك دېن دەرس، دېن تەھجۈرە، دېن گوھارى گوھى وە.

دەنگىن وندابۇوبى يېن دۆ، پېتىر؛ يېن سالىن بەھورى، يېن سەدالىن چووبىي. ھەمۇ د مېتى و دل دەل نك ھەف، ل ھەۋ سواربۇوبى. دەنگەك ژ ھەياما مە يانوو، بەرى نەھا ب سالەك - دو سالان، دەنگەكى دەن ژ زارۆكتىبا من، يەكى دن ژ دەورىن بەرى نەھا ب چەند سەد سالان، يەكى دن ژ بابىل و نېزىقىشائىن، يەكى ژى ژ دەما نەبى نۇوه و جىوودىيەن. يەك تى دېنىي، يەك د شاھىيە دەھە، يەك د شىيىنە دە، ل مەلەكى كەسەر و ژان، ل مەلەكى شادى و كېفخۇشى، رۆزەكى كېف و حەنەك، دۆترا رۆزەن ئاخىن و نالىن. و دىسان و جارەكە دن... د بېر و ھەش د ھەمۇ ب ھەش رە، ھەمۇ دەنگىن دۆ ژى، يېن ئېرۇ ژى ل نك ھەف، لى بەلى چاخا ئەم تېن سەر زەپىن، دەقىن ئەۋ ھەشۇدو قەقەتن، ل گۆرا رېزەكە تېكۈز، پەرگالەكە دىيار بىتىن گۆتن، يەك ب يەك، كەتە ب كەتە ل ھەف و دەر، مينا رەنگىن نەقاشەكى ب ھەف رە نەقشەكى بىن پى. بېر و ھەش دەقىن جارنا ب لەزا برووسكى ھەرە دەور و دەورانىن ھەرى كەقىن، جارنا ژى ب گاڭتىن گرائىن كەپەپسەكى د كۆلانىن تەنگ ئىن جىزىر رە، بەر ب جوودىيە دەرگەقەسە كە دەپەن تەقىنى بىنى ئاشا چەمىن دىجىلەيى بىيە. سترانەكى ھلکىشە گۆيىكىن چىايىن دۆرالى، جارنا ب نەفەسە كە دەپەن تەقىنى بىنى ئاشا چەمىن دىجىلەيى بىيە. خۇددىبىن بېر و ھەش، يانى دەنگىبىش، يانى گوھدار دەقىن دەناف دەر و دەورانان دەن، ھەم ژى ل دەر قەبىي وان بىن، ھەم ب جوودىيە دەن، ھەم ژى بىن دەنگىن سترانَا دىجىلەيى، ھەم ب تارىخىن دەن، ھەم ژى بىن تارىخ.

بېر و ھەش، لى نە ب تەنى بېر و ھەش، ھەرودە دل و روھ ژى دەقىن ب گۆتنى باوەر بە؛ ب ئاڭا چەمىن دىجىلەيى، ب كەشى ئەقەن بىرەنەكى، ب دلۇيا خويىانا جۆتكارەكى و ب دەنگىن مىسزىگەر ئى تارىخىن باوەر بە.

دەنگىبىش دەقىن ب ئاخىندا بىرەنداھەكى باوەر بە.

چېرۆكىبىش دەقىن ب نېرىندا شەكەستى يَا بىڭاڭەكى باوەر بە. گوھدار دەقىن ب گۆتنى ئەدەپىي يَا ھۇننادى باوەر بە.

دچوو ئاقا. مينا ئيرق، رۆزى تەگرا مە رى ئاقا دىجلەيىن دېرقى و حىسىئىن كەش ئىين ئارامى و كېفخۇھىشىنى ددا ئىنسىتىن. هەرچى ئاسمانى بىو، ب زەلالى و سپەھىتىيا خوه، مينا تۆبە كە نۇورى، تىرىزىتىن خوه يېئن رۇنى درەشاندىن. لى دور، ل بەر قۇونتارتىن چىيان، گىر، دار و داھل د ناف مەتكى ده بىوون، لى بەلى مىز مينا تۈولەكى تەنك ئىن ھەۋىشمى دخوبىا، تۈولەكى نازك كۆ كەچىن خاما يېئن حەز و ئەقىنى خوه بىن دېتىچەن. مەتى ب رەنگەكى بۆز ئى قورشۇونى پەرددە، كەھ بەر ب ژۆر، كەھ بەر ب ئىزىر، دار و داھل، كەھر و زىنار دېتىچان.

ل سهر وان همه سپین مه بین و دفاکار کۆ مه ل مووسلى ژ وان دۆستىن و دفاکار ئىن كەلدانان دەين كىريون، تەقى كەروانەك تر كەنەنەن ئەلهەوي كۆ مال بىرپۇن باسرايىن، نك عەرەبىن شى و ژور قەدگە رىيان وەلاتىنى خۇو، ئاتان تىلما ناقيقىن، بىر و ھەشىن مه ب دېمەتىن لالش، مووسىل، نېتۇشا، ئاشورور، بەغدا، بابيل، فرات و دېجلەيىن قە ترىش، دلى مه ب ھەيدەجانا قەگەر ئەلدىايى، دكىيەلەكە چەمنى دېجلەيى رە، كۆ مه ھە دۈزىرسۇ، ئەم تى رە دەرىاس بۇونا، ل سەر لېشىن من گۈزىتىن سترانەكە تەوش ئا جوش و ھەيدەجانى، ئەم كەتن بازىارى جىزى. من ب چاقىنى خۇو بىن ساخ، ب ھزر و دېقەت، تەقى مىگۆ، د پېشىيا كەمروپىن دە، ل دۆرالى فەكىر. بازار ل بەر مه بۇ؛ خانىيەن نزم كۆب كەفرىن قۇلكانىك ئىن چىايىن جىودىيەن لېبۈوبۇون، مىينا نەفەرىن ئۆزدەيە كە شەكەستى، پەرەگەندە و ستوخوار دخوبىان؛ چەم دكىيەلەكە بازىر رە، ل ھەردۇ ملىتىن وى دارىتىن تۇو، چنار، بى سپىيىدار، مىينا مارەكى كۆل نېچىپرا خۇو دېچكە، وەلى ب فەتلۆكە دەھەركى، منارەيىن درېتىن مزگەفتان كۆب كەفرىن رەش لېبۈوبۇون، بەر ب ئاسىمىن بلند دبۇون، كەلەھ و قەسىر ل سەر گرىي كىيەلەكاكا چىيم، مىينا نكولى قەرتەلەكى، خۇو درېتىن ئاۋاشى دكىر، چىا، زىنار، كەندال ل ملىت چەپىن بازىر بىتىھەقگەر، ساکىن، لىت مىينا كۆئەل ل ھېشىتا تەشگەرەتكىن بن، ماخروور رادوھەستىن. بەرگەھە كە تېكۈز كۆز ھېچىش تىشتەكى وى نە كېيم بۇو، مىينا نەقشىتىن تېكەل كۆب ھەش رە خالىچە يەكى تېين پېن، ل بەر مە را خىستى بۇو.

گاشا به رگه‌ها ته کوزز، ب رنه‌گ و شیوه‌بینن خوه بینن تیکدل، ل بهر من رابوو گونه‌ندی، هنگی نه ب
ته نئی دلی من ب هدیه جان هلا قیت، هه رو ها چاشی من ئئی کور ژی دیسان ئیشیا. هه جارا کۆئیش دکه ته
چاشی من ئئی کور، من بیر دیر کۆه‌نگی داخواز و ئاززو و بین نوو یان ژی حیس و بھیستیار بین نوو، ناسین
و پتوهندیتین نوو یان ژی بوویه ر و سره‌پیه‌تاییتین نوو ل ری بوون. جارنا بین باش، چن و دلشا، جارنا بین
نه باش، کریت و فه‌لاکه‌تان. ئەز نهها «جارنا چن، جارنا نهچن» دېزم، لئن بەلنى پرانیا جاران، هەماچ بگەرە
ھەممو جاران، ئىین نهچن دقه‌ومىن. دھیاتە كە بىيگاۋ و بندەست دە كەنگى بۇويه‌رىن چى دقه‌ومىن؟
لئى ئىجبار، د فەگەرا مە دە، من ئىچ بديتا، چ دى بقەومى؟ دانى ئېشارى بى وئى رۆزى پاييزى كۆ
ئەوچەند ئارام و زلال بىو، بدرگەها بەددو ئا وئى رۆزى كۆئەوچەند دلال بىو، ب تەننی حىسىن گەرم بىين
سکۈونەت، ئاشتى و ھزوورى ددان ئىنسىتىن. ئەم ژ دەفھەرىن كۆب ھەزاران سالان ژ سکۈونەت، ئاشت و
ھزوورى ب دور بىوون و ب توغانىتىن مەزن ئىين ئىنسانى ھلوه‌شىابون، دهاتن و ب راستى ژى مە
ھەجەدارى ب سکۈونەت، ئاشتى، و ھزوورى ھەبىو.

ئىرەق كۆز يەك ژ دانى ئېشارىن من ئىپن بەھەرمار ئېين قىي هەياتا كامباخىن، حەتا هەيدە كۆ دانى ئېشارا داۋىن بە، ئىرەق كۆز يەك ژ دانى ئېشارىن من ئىپن بەھەرمار ئېين قىي هەياتا كامباخىن، حەتا هەيدە كۆ دانى ئېشارا داۋىن بە،

نهز؛ ههياتهک کونه ئېرۇ، لى دۆدە مايە، ئومردك کونه ئېرۇ، لى ژۆڭە خەلاس بۇویە.
نها، ئەم قەگەرن سەرەتەياتا دۆ، گوھدارىتن بىسەبر ئىين ئېرۇ، ئېشارتى و ئەم داكەقىن كۈوراھىيەن دۆ و
دەنگىن خوه يىتىن عەزىز ھشىار بىك، ئېشارا تىرى خەم و خەيال ب قەندىيلا گۆتنى رۇنى بىك، رۇناھىا
قەندىيلا گۆتنى ب رۇناھىا سىتىران ۋە بىك يەك، پەردا تارى ياشەقىنى ژخوه، ژگۈتنا خوه، ژھاۋىردىر ب
دۇور خىن، خېرەتتى ل گەش و ھەيداجاتا بھارى بىك، سار و سەقەما زەقستانى تۈزەز ئىجارەكە دن نەما
بىسىن و بىزىم، ب گەرمەھىيا گۆتنى، ب تەمامى تىيىك بىن، خوه بگەھىن بەدەنلىن نازىك كۆل هيچىيا ھەمىيىز،
دەست و تلىيەن دلسۆز و ھورمەتكار بۇون، ھناركىن نۇوبىشكۆشى كۆل هيچىيا راموسوانەكە گەرم بۇون،
چاقىن ئەقىندرار كۆل هيچىيا گەرمەھىا ئەقىننى و چىلە مەھامەتتى بۇون و خوه بگەھىن نك و ان ئىنسانلىن كۆ
بىيڭىڭىش و بىيچارە ماپۇون. ئەم تاجەكە نارىن كۆز كوللىكىن سېپ يىتن بەھېشان ھاتىيە بىن، دەنلىن سەر سەردى
دەلالىيەن خوه يىن نارىن، دەستىيەكە گولىن مەحەممەدى دەيىن بەر كىيلىن گۆرىن ئىنسانلىن كەتى و سترانەكە
گەھەش، كەھ زىن باشىزلىن سەر دىچلىمبا خۇيان كۆھەرتەت شاھەدى ل ھەر شىتى، ھەر بۇوەھىرى دەكە.

گهلمی خورتان، زوو کن، تاسا من ئا زېچىن ئا ئاققىنى تېرى ئاف و كۆدكا من ئا دارى ئا مەھۇرىتى تېرى مەھۇرۇش بکن و دەيىن كېليلەكا من، چەند جخارا ژ تسوونا خورسىن بېپىچەن و تەقلى خۇدەيدانكەكى دەيىن بەر من. تەيفكەكە هيئىزىرىن ھشك ئىين چىايىن شىنگاللىنى ژى ژ بىر مەكىن، ھەروەكى باش و كالان گوتىتىه، ھەئىزىرىن چىايىن شىنگاللىنى بىتتاڭىن، خورمەيىن بەغدايىن بىتەندىك... خورمەيىن بەغدايىن كۆ من و مگۇ خوارن و من د شەۋبەھىتىرىكا چۈوبىي دە قالىنى كرن، ھەئىزىرىن شىنگاللىنى كۆ من د زارۆكتىيا خوه دە دخوارن، ئانىن بىرا من. ئەز دخوازم ئىشەف بىم زارۆك، كالى بىرىنخدادار كۆ ھەرتەم زارۆك بۇو، دىسان دخوازە ل زارۆكتىيا خوه قەگەر و ئىشەف ھەئىزىرىن دەختىن خوه بىيىن زارۆكتىيى ژى دخوازە...

ده زووکن، ئۇز پى دەھىم، كۆئاغا رەش ئا ئابادىن كۆھەرتم ل پەي ھەركەمىسى، ھەر جەلەب خەبات و
لەباتى، ھەر تەخلید قىرىپەر خەرجى، دەمینە، ھەرتم ب مېقانپەر وەرىيەكە بىپايان ھەمبىتزا خوھەر كەسى
رە شەدكە، ئاغا پىرۆز كۆئەز زىھاتقە و ھەرتم قالىتى دكم، ھەمبىتزا خوھ يايپىرۆز و ئارام ئىچارىز بۇ من
قەتكەر و بانگە من دكە.

دنهنگی بازاری جزیری، دنهنگی تارمی و گولیزه ری، دنهنگی مام سه فقد شهگهرا مه ده، ئیتىدی نه مینا به رئی ب ئاههنگ و ب ئولان بwoo، ژ بهرقاشیبین دنهنگ زیز، سه خت و سووزدن بوون، حەتا ئىنسان دکاره ببیزە کۆ دنهنگ کەتیبون ناف كۈوراھيا بىتەندىگىسى.

مینا نهاد تی بیرا من، گافا ئەم گھیشتەن جزیرى، ئىندى پايىز بۇو و رۆژكە ئارام، زەلال و بەدھو ئا پايىزى

شەرمۇكى دەھنیان، تىكا كىر كۆئەو لەگەندەكى تىشى ئاقا گەرم بىكىن و بىيىن دا كۆئەز لەنگىن خوه تېيىخىنى و-
ھەكە جەنابىي وان ژى دل بىكە-قاھوەيدەكى بىن من...
پاشتى چەندەكى، ئەز نازانم كا چقاس، مىگۆب رووپەكى مىرووز و خەمگىن داكەتە زىتىر، سەرىتى وى ل بەر
وى، ب گاھىن گران، هاتە نك من و بىتىي كۆل من فەكه، گۆتە من،
دادى تە دخوازە.

ب ھاتنا مىگۆھەر تىشت راوهستا، گۆتن، حەنەك، خوارن، جلوهىيەن كەچان، ھەرتىشت. من بىيىدەنگ
لەنگىن خوه كۆھەنەكى نەرم بوبۇوون، ژئاڭىن دەرخسەن، ئەو زوها كىن، ژ جىيەن خوه رابۇوم، من جل و
بەرگىن خوه ھەنەكى دان ھەف، مىينا مىگۆ، بىتىي كۆئەز تىشىكە كى بېسىم، تەقىي مىگۆ، ب گاھىن گران،
خواسى، ھلکشىام ژۇر، وارى تەريپىا دل و روھى من. چاخا چاشى قەرۋەشا كۆل بەر دەرىتى سەنەمخانى
راوهستىباوو، ب مە كەت، وى تىليا خوه بىر بەر پۈزى خوه و خوهست كۆئەم بىيىدەنگ بن. ئەم، مىكۆل پىشى،
ئەزلىپەي وى، كەتن ھوندر، مەزەللى دىيا مىگۆ و ئارمىتى كۆزى بىھەندەكە گران ئا دەرمان و رتووبەتى دەھات.
مەزلا بىتەھوا لوش بۇو، ل كىتەلەكە تەختى رازانى، ل ھەردو ملان دو فەند ئىكەنەپەپۇون، ل سەر رەفتى كىتەلەك
تەخت ژى قەندىلەكە كۆئاڭىرى وى خوخ ل با دكى، رۇناھىيەكە زرافەشاند سەر تەختى رازانى. مايرىگا
قەدرىلەند كۆچاھىن وى گرتى بۇون، مىينا ھەر جارى د ناڭ ئىتەپپەن پاڭزىتىن سېسى ده رازايى بۇو، لىن بەلنى
ئىجارتى ھەر جارى بىتەر ژار و بىتەھال دخويما. ل ھەردو ملىئىن وى ژى دو كەس ھەبۇون؛ ل ملىنى راستى، ئارمىتى،
خودىيا لىستىكتىن مە يېن زېزەمینان كۆنەتەبۇو ژىر، ل كىتەلەكە قوت و گولۇقىرل بىن راودەستىا.
ل سەر كورسىيەكى نزم روونشىتىبۇو. ل ملىنى چەپى ژى قەوراۋەشكە قوت و گولۇقىرل بىن راودەستىا.

ئارمىتى د بىنى رە، ب نىتىنەكە زىز و سىيەتمەكار كۆھەم ژ خەم و كەسەرى ھەم ژ غەيد و نازى دەھاتە پىت،
ب قاسى كىتەلەكى ل مە نەھىرى و پاشى دىسان چاشى خوه ژ مە دا ئالى و ل دىخا خوه نەھىرى. فيستىنەكى
درىيئەن تارى لى بۇو، رووپىن وى كۆگەلەكى ب رووپىن مايرىگى دىشىبا، نەدا درىتەر دخويما. پۇزى وى كىنتر،
چاھىن وى بچووكىتىر و ستووپىن وى زرافەت بۇو. چاخا چاشى من پىن كەت، گەرمەھىيەكى كۆ من نزاپىبۇو كا چ
بۇو، ب سەر من دە هات. ئەز ھەيدىكىچا چۈممە كىتەلەكە وى و من بىيىدەنگ دەستى خوه درىيئى وى كر. وى ژى،
ئەو ھەنەكى مىست دا. گاھا چاھىن مە، ب نىتىنەكە گەرم، گەھىشتەنەھەف، وى ب قاسى بىستەكى، ب
بالكىشى ل من نەھىرى و دەست ب گرى كر. رەوش نە چو روھش بۇو، من دەستىتىن خوه ژىن كىشانىن، ئەز
زېرىم سەر دىيا وى و ب دەنگەكى نەرم من گۆتى،
مايرىگ، ئەز ھاتە، بىر...

مايرىگى كۆھەيدىكى نەفسەن دىگەت و ددا، ب زەھمەتى، چاشى خوه ۋەكەر و ل من نەھىرى. پاشتى كۆ وى
فېيم كر كا ئەز كى مە، ب كەنەكى نەرم، ل من نەھىرى. لېتىشىن وى ژى لەشىان، لى ژ لېشان چو دەنگ
دەرنەكەتن. پاشى چاھىن وى دىسان ھاتەن گرتىن. خاچا وى يا سېھى و ئېنجىلا ئىسما مەسىھ كۆئەز وەلنى

چاخا كەروان بەر ب خانا بازىتىر تا تاخا مەدرەسا سۆر كۆب خاتىن بازارىن موسىل و بەغداپىن دىشىبا چوو،
مە ژ تۈركەنەن ئەفسىچووك و دلىسۆز خاتىر خەۋەست و ئەم راستە راست چوون مالى، مala مىگۇوان، مala مام
سەفو، ئارمىتى و دىا وى، مala كۆ من بىتىي لى كرىپو، و ھەماچ بىگە ئىتىدى مala من بۇرۇزى. ھايان كەسى ژ
ھاتتا مە نىن بۇو، ھەيە كۆ وان ئەم ژ بىر ژى كرىپو، ھەرۋەكى كۆ كەلدانان كۆتىپو، گاھا چاڭ چاڭان
نەبىنە، چاڭ چاڭان ژ بىر دەك... بەرى كۆ ئەم بىگەنەن مالى، ل بەر دىوارىن دەر ئىن حەوشى فەھ ئا مالى، ئەم
ژ ھەسپان پەيا بۇون و ھەفسارىن ھەسپان د دەستى مە دە، ب ھەيدىكى ئەم داكەتن حەۋىشى. ھەم ژ قاتا ژىر،
ژ ئالىيە متبەخى، ھەم ژ قاتا ژۆر، ژ دو ۋۇرۇن رۇناھىيا چەپىيەن پېخستى دخوبىان و ژ بانى خىيىنى، ژ
دۇوكىشىن دوومان بلند دبوو. مالى ژى، مىينا بازىتىر، حازىزى ئېشارى دك. پاشتى كۆ مە ھەسپ ل بەخچە
گىرەدان، مىينا دىزىن شەقى، بىيىدەنگ، ئەم كەتن ھوندر، ملى متبەخى. ژ ھەممو مالى بىھەنەكە خوھش و گەرم
ئا خوارن، شىف و بەھاراتان دفۇرپىا. سىن قەوراۋاش ل متبەخى ب حازىزىن ئېشارى، شىف و خوارنې مژوول
بۇون. گاھا چاشى وان ب مە كەت، پېشى ئەم ۋەچىنلىقىن، پاشى ژى، چاخا وان ئەم ناسىن، قىرىنېكى كۆئەز
باودەرم، ژ كىفخۇشى و حەميرەتى دەھاتە پى، ب وان كەت. ب قىربىنا وان ئان ژى ئەم بېبىشىن، ب ھاتتا مە،
سکۈونەتا مالى كۆ پەرچەيەكى سكۈونەتا دانى ئېشارى بىن بازىتىر بۇو، يەكجار تىك چوو و تەشقەلەيەكە
بچووك و خودشىك ب مالى كەت. كەيابىن رېھىسىپى و كال ئى مام سەفو كۆ ئەرەمەنەكى و ھەلاتىن وانى بۇو و
ھنگى ل مالى دما، قەوراۋاشىن دن ئىن مالى ژى هاتن متبەخى، لى ھەرجى مام سەفو، ئارمىتى و دىا وى
بۇون، ئەو نەدەخويان. من ب دەنگەكى نىن ژ قۇراۋاشەكى پىرسى كا ئەول كۇو بۇون.

مامۆ نەل مالىيە، قەوراۋاش كۆتە من و مىينا كۆ من تىشىتەكى نەخوھش پىن كرىپە، ب ئاوارەكە تۈۋەل من
فەكەر و دۆماند، ھەرچى دىيا ئارمىتى و مىگۆيە، ئەو گەلەكى نەخوھشە. و ئەز بېتىم تە، ھەرچى ئارمىتىيە، ئەو ژ
تەغەيدىيە، ئەز باودەرم، ژ لەورە ئەو داناكەكە ژىر.

من دەنگەن خوه نەكەر، مەسەلە دىيار بۇو. لىن گاھا مىگۆ بەھىيەست كۆ دىيا وي گەلەكى نەخوھشە، تاڭلىنى، ب
ئاخىنەكە كۆر و ب گاھىن وەلىنى سەشك كۆ كەسى ژىن نەدپا، ئەو ھلکشىيا ژۆر، قاتا دەدۋىان، نىك دىيا خوه.
ئەم گەھىشتىبۇون جىزىرى، ئىتىدى چولەز و بەزا من نىن بۇو، من ھەيدىكى گەرىتكى سىست ئا دۆخىندا خوه شەداند،
پاشتا من ل كەچان، گونكىن خوه ھەنەكى مىست دان، ل متبەخى ل سەر سەدرى كىتەلەكە پەنځەرى روونشىتىم و
من ھەم ل كەچىن خاما كۆ مىينا سەمزەرىيەكى ب چاپكى د متبەخى دەپەنگىن نەھىرى و ھەم ژ خوارنېن كۆ
وان پەيدەرپەي د ناڭ تەيفىكىن بچووك د دانىن بەر من، مىينا كۆئەز ژ خەلابىن دەركەتىم، ئاشىتىن دەقى
خوه. حال، خاتىر، پرس، گۆتن ل پەھەت دەھاتن. كەيا و كەچان ھەر تىشت مەراق دەرن و گۆتن ژ دەقى
ھەف درەۋاندىن. من ژى ب كېتىف و ھەنەك، بىتىي كۆئەز بىلەزىنەم، بەرسىشا وان ددا.

رېتىتىيا ل سەر ھەسپىن كۆ ژ موسلىنى حەتا جىزىرى ھاتېبۇو پىن، ئەز ژ ھەف خەستبۇوم؛ پاشتا من، ستووپىن
من بۇوبۇ مىينا مىنارەدا مىزگەفتا نەبى نۇوھىي قەھىم، من نىكارىپو نەو بىلەنلىدنا. ھېت، قۆرك و قارچىكا من
وەللى ژان دكەر كۆ قۇونا من ل سەر دۆشەگا نەرمەك ئا سەدرى ژى نەدەھەۋىا. ھەرچى لەنگىن من ئىن درىيەز كۆ
ھەرەت د ناڭ زەنگىزىيان د بۇون، بۇوبۇن مىينا مساسى. من ژ دىلەپەرىن سەمۇرە كۆل من دەنھېرپىن و ب

باودرم، د ههموو ههياتا وئى ياخودوش ده مينا دهرمانەكى سکۈونەتا مانەوي بۇون، ديسان ل بەر سەرىي وى بۇون.
زۆرە. پشتى تە ب قاسى دو هەزار و سىن سەد -چار سەد سالان، ئەزىزى چۈرمەن دەقەران و من شاشمايى دىت كۆئەو دەقەر ھەر مينا خوه نە، مينا كۆتە ئەول پەي خوه يېشىتىون.

من ئىن گۆتنا خوه ھىن ئى درېزىتەر بىكرا و ژ روپەلەن ۋەكىرى ياختابىن رە قالا رەتىتىسا خوه و تەجروبەيەن خوه ئى بىكرا، لىن ب دەنگەكى تىيز ئەزل خوه وارقلىم.
تە كىن ل پەي خوه ھشت، بەلقتىپ، تردىنزا
ئارمىن بۇو.

ئاز نەھەقىم، وئى گۆتى و بەر ب وئى كۆل بەر دەرى راودىستابۇو، چۈرمە، نارمە، جانى، تو نەھەق ئى.
ئاز نەھەقىم، وئى گۆتى خوه دائىلى، تو بەھەق، ئەز نەھەق! ئەف بۇون چەند سال كۆتۈرۈپ وەندا بۇوبىي
و چۈوبىي؟

ئاز ھەرتەل تە دەتكىرىم، من، قەندىل د دەستىي من دە، ل كىيەلەكى وئى راودىستىام و گۆتى...
دەرەو... ھۆستەيىت دەرەوان... شخولىن تە زخۇھەر تە دەرەوە.
نا، ب سەرىي تە بە، ب سەرىي مايرىكى بە، نا.

چ نا؟ تو دخوازى چ بېتىشى، سەختەكار؟

تە چىما مۇوپىتىن خوه ھەلەنەكىنە؟ من گۆتى، داكۆئەز بكارىم مەسىلى بگۇھەرىنەم و ھېرسا و داخىم.
مۇوپىتىن پى و چىپپىن وئى د رۇناھيا قەندىلىي دە، ل سەر بەدەن و لاشىنى وئى بىن سېپى رەش دەرن. بىھەنەك كۆ
ب بىھەنە مىسکى دىشىبىا، زېن دەتات. بىرۇتى وئى زراف، مەمكىن وئى بچۈوك، ھېتىتىن وئى تەنگ، چىپپىن وئى
سەست بۇون، لىت تىشتنەكى كۆتەن زى فاھم نەدەرك، خوشكى و بەدەوەيەكە تايىھەتى دادىتى و كەلا من ئا حەز و
حەزىزىنى رادىر.

نا ئاخپارما من، نا... من ب كەن گۆتى و گۆتنا ئاخپارى كۆتۈپ زمانى ئەرمەنلى دەتە مانەيا خوشكى، لىت
زىتەد كەر و ژەشىكا فە، ب دەستىي خوه بىن سەرىيەست من ئەو ھەمبىز كەر و سەتۈرىي وئى بىن زراف ماج كەر.
سەرسەرى، وئى گۆتە خوه ۋەكشاند، چاشى تە بىن دن ئىت ئىزى، ژەر قان دەرەو و لىستىتىن تە، كۆر بە...
تو دى بىبىنى، تو دى ژەر دە چاقان ئى بىي، كۆرە!
بەلنى، كۆرە...

ئەف دەنگىن نۇو ئىزى، بىن مەڭۆ بۇو، ئەو ئىزى ھاتبۇو كتابخانى.

كۆرە، باقۇ خەبەر شاندە، مەڭۆ دۆماند، ئەول نك مىرە، پشتى كۆشخولى وى تەمام بە، ئەو ئىت وەرە
دەقىت توب جىيەكى دە نەچى. پاشى وئى خودە خوه ئىزى ھەلدا و قەگەربا مەزەلى مایرىكىتى و ئەز ديسان ل
كتابخانى ب تەمنى مام. ئەز دەستىيابى و سەرسەم بۇوم، ژەجىھانەكى كۆز رەتىتى، گەشت و گەرى ھاتبۇو
پىن، دەتام و دەكتەم ناٹ جىيەنەكە ناس كۆز دەرد، كەسەر، نەخوشى و بىنگاھىتىن رۆزانە دەتەنە پىن. لىن من

باودرم، د هەموو هەياتا وئى ياخودوش ده مينا دهرمانەكى سکۈونەتا مانەوي بۇون، ديسان ل بەر سەرىي وى بۇون.

مايرىك، ديسان من گۆتى، ئەز، برق... مۆزىك...
د وان سالىين من ئىن زارۆكتىيى دە كۆمن هى هاى ژ چەرخا فەلەكى نىن بۇو، ژ بەر دېنىتى و تەشقەلەيتىن

من ئىن بىراوەست، مايرىكى كۆھنگى ل سەر بىيان بۇو و دەكارىبىو بەنە، ناشى مۆزىك كۆنە كايدە، نە ئىزى
جۈزەنگە، لىت خوه د سەر ھەموو بىيان رە دېتىنە، ل من كەرىبوو. داكۆئەز بكارىم ھەوايا زىز ئا مەزىل ھەنەكى
بگۇھەرىنەم، من دل كەر، ناشى مۆزىك ب بىرا وئى بىيىن. لىن بەلنى زى چو بەرسىيەن ئان تەفگەرنەتات. دوسا
وئى، مەڭۆ كۆئىدى ب قاسى بەرگەكى گرس بۇو، بەرسىيەن دا،

مۆزىك!.. تو و مۆزىك... مۆزىكى كۆئىدى نە ب تەمنى ژ جۈزەنگا يەكى ھەروەھا ژ گايدەكى ئىزى مەزىلە!

ب قاسى چەنەدەكى ئەز ل مەزىل، ل بەر سەر مایرىكى راودەستام، لىن پاشنى، ھېدىلىكا، ئەز ژ مەزىل
دەركەتم و ب گاۋىن گرەن چۈرمەن كتابخانى، وارى كۆھەرتەم، مينا سىيا من ب من رە بۇو و رى شانى من
ددا. كتابخانە تارى و ھەوايىن وئى گرەن بۇو. ئەز راستەراست چۈرمەن و من دەرىيەن شانەشىنى ئەكەر، ھەوايىكە
پاقدىش ئىقشاران، تەقى رۇناھىيەكە قەلس ئا سەتىرىن قەلس ئىن دەستپەيىكە ئىقشارى رېشان ھەندرە. دەنگى
دېجىلەيىن و دەنگى بلىورەكى ژ نىزىك قە، دەنگىن تىيەكەل ئىن بازىرى ژ دوور قە دەتەن. پشتى كۆمن
قەندىل ۋېتىخىستن، يەك د دەستىي من دە، ئەز دەناف كتابخانى دە، گاش ب گاش چەرخ بۇوم؛ رەف، كتاب،
ماسە، كاخز، پېنۇرس و كتابتىن ل سەر ماسى، دېوان، كورسى، لەوحەيىن دېواران، خالىچە و مەھفوورىن
عەردى، ھەر تىشت ل جىيەن خوه بىن بەرى بۇون، بېيگومان ژ بلى وان نەخشە و كتابتىن كۆمن و مەڭۆب
خوه رە بروپۇرون و دئاشا چەمەت دېجەلىي دە گىيەر كەرىبۇن. ئەز چۈرمەن بەر لەوحە يَا تەبىرى تاوس و دەستىي من
ل سەر كەفرى تەبىرى تاوس كۆل سەتۈرىي من بۇو، لىت نەھىرى. تەبىرى تاوس... مەلەكىن تاوس... تەبىرى كۆد
دەستپەيىكى دە جىيەن ل سەر باسکىن خوه گەراندۇرۇ... مەلەكىن كۆئىنسىن ژ كېتىتى و خرابىن دپاراست.
چىابىن شىنگالى، لالش، ئىزىدىتىن گەلىيەن لاشنى، شىيخ، فەقىر، قەوال... ھەموو ھاتن بىرا من.

كتابتىن ناسۇ، كەسۇ، مارۇ؟ ئەز چۈرمەن بەر دەفيتىن كۆئەو كتاب لى بۇون، ئەو ئىزى ل سەر رەفان، ل كىيەلەك
ھەش رېزىكى بۇون. من راھشت كتابا كەسۇ دا كۆئى رۇپەلەن كۆتى دە دېھەنلى چىيم ھەبۇو، قەكم. گاشا من
رۇپەل قەكر، كولىلەكە بەبىسونى ياخشىكىبۇيى ژىت كەت.

بەبىسونا من، ب كەسەرەكىن، من گۆتە و من راھشت وئى و من ئەۋۇ ژ عەردى راڭر. من بەبىسونا كۆئىدى
ب بىھەنە ئاخ و گىيا نەدەفورىيا، بەرى چەنەد سالان، خستبۇو ناٹ وان ھەردو رۇپەلەن و وەلنى دخوبىا كۆز وئى
رۆزى و پىن قە كەسى رۇپەن كەتىيەن ژەنە كەرىبۇن.

ب رۇناھيا قەندىلىي من ژ نىزىك قە، ب دېقەت، جارەكە دن، ل رۇپەلەن كتابتىن و دېتىن، چەمەن ھار،
ئىنسانىتىن ترسىيابى، كەلەكە كۆدقۇلىپى، نەھىرى.

كەسۇ، من دەنگى خوه بلند كەر و گۆت، مام كەسۇ... من زى ئەف دەقەر ھەممۇ دېتىن، ئەز ئىزى بۇوم شەرىكى

تاشتان ژ بو خوه و ههیاتا خوه تیمسال هلدیشین. من ژی ئەف زلامى هانى كۆپ قاسى ماخورىيا خوه، ب نەفسىچوکىيا خوه، ب قاسى دنگى خوه يىن توق و تەڭگەرین خوه يىن خورت ب زراچېپەستىياريا خوه ژى ناس بۇو، هلۋارتبۇو.

مام سەفو كۆگەلەكى وەستىيابى و ب ئەندىشە دخوا، نۇو ژ قەسرا مىرەتپۇو. مەھەرسىيان ژى دل دكى كۆئەوەرە و بىنە، لى ئەو نەچۈو. ئەوي رېوبىتىا مە مەراق دكى و هەرتشت، كەن ب كەن دېرسى. تاشتىيابى مە يى دەولەمەند گەھىشتنە ئىقىرىيەن و پىشى فرائىينى كۆمەل مەتباخى خوار و كەيىا ژ بۆگەراندنا شخولنە مالىن چوو بازىبىر، ئەم ژى هلكشىيان ژۆر، كتابخانى. ب قاسى چەندەكى مام چوو نك خانما خوه، لى ژ بلى ونى، ئەم دانى ئىشارى ژى، ل كتابخانى ھەر ناخقىن. دانى ئىشارى، چاخا تېرىيەتىن تاشى مينا مەرتالان خوه درېشى ھوندر كەن و ل ھوندر ھۆزىمەيە كە زىرىن ئانىن پى، ھنگى مام سەفو ب دەستى من و مىگۆ گرت، ئەم بىن شانەشىنى و پىشى كۆئەم ل سەر كورسىيەن نزم روونشەن، گۆته من و مىگۆ،

خۆرتنى، نهال من گوھدارى بىكىن. ھۇون چوون، وھ گەلهكى تشت ديتىن، دەرس و تەجروبەييەن نۇو ل ئومىرى خوه زىيدە كەن و ھۇون چەگەربىان ناش رەفي خوه. دەستورا من ئا ھەياتى ئەف گۆتنا ھانى ياخ و كالانە؛ كەو قەنجە، ب رەفتى خوه رە... ئۇ ھەرجى رەفتى مەيە، ئەورىن رەش دۆرالى لى گرتنە، ئىشارداكەتىيە و ھەروەكى كۆھۇون ژى پى دزانى، شەشا تارى ژ ئىشارى كىفسە. نە ب تەمنى مىرەكىيا جىزرا بۆتاتى، ھەروەها ھەممو و دلات بەر ب گەرمەتلەكە كۇرۇ كۆدى ھەر تاشتى داقۇلتىنە و شەواتەكە خەدار كۆتەر و شىل تەقدە دى تىن دە بشەوتەن، دەرە. شەشا تارى، دى ب ھەزارى، خۆرتنى، گۆتنا من ئەقەيە كۆھۇون دەقى ب تەقىدىر بن...

پىشى قان گۆتنىن كۆتاشتەكى زىدە ژىن فيم نەدبوون، مام سەفو بىھەنەك قەددادا، ئاگىن قەملۇنَا خوه نۇو كەر، ب قاسى بىسستەكى ل چىيم نەھىرى و پاشى ل مە، ب دېقەت نەھىرى و دۆماند، دەولەتا ئۆسمانى گاڭ ب گاش دۆرى ل مىرەكىيان تەنگ دكە، پاشايىن دىارىيەكىر، بەغدا، موسول و سیواسىتىخووپەيەن حوكىمدا리ا خوه فرەھەتر دكەن، فەصاد و سېخور د ناش عەشير، ئەھل، تەرىقەت و ناشچەپەيەن و دلىت دە، ب دزى، دگەرن، پەسەپسنى دكەن، دەرە و فىتتەيان بەلاڭ دكەن. مسلمان، فلە، جەھو ژەھفودو ب دور دەكەقىن، قىسە و گۆتنىن نەخۇوش د ناشپەرا وان دە دەرن و تىن. و ناشەندا شان ھەممو تاشستان ژى بازارى جىزىرى و مىرەكىيا جىزرا بۆتاتىيە. بازارى جىزىرى، مىرەكىيا جىزرا بۆتاتى بۇوە سترى و كەتىيە چاڭىتى ھەركەمىسى. ھەكە مىر ئاشتىيەك د ناشپەرا عەشير، ناشچە و ئەھلى دلىت دە نەانيا پىن، رووشًا خەلکى باش نەكرا، بەر ب يەكتىيەكە تېتكۈز گاڭ ناشىتى، ھنگى وى دى ئەمچەن د بال نەكشاندا... ھەر رۆز قاسىد و خەبەرگۈھىز دەرن و تىن، نوينەرەن دەولەتا ئۆسمانى، دەولەتا فارسى، دەولەتتىن ئەوروبىي دەرن و تىن. ئەم، مىر و ھەۋالىن وى ھەر رۆز دېچن و حەتا سېھەن ل سەر قىچوپىنا كرىت دېپىيەن... رووش نە باشە، خۆرتنى، ئەھلى مە نەزان، عەشيرەن مە ھۆز، رېبەرەن مە يىن جەمەتان سەرەشىكەن. ئىنسانىن مە نە ب زانىن، لى ب شۇور و تېنگىن خوه باوەر دكەن و شۇور و تېنگ كۆئەشقە زەپەتەكى، لى ھەروەها مينا تىمسالا ھەياتا خوه ژى هلۋارتبۇو. د ھەياتى دە، ھەرتەم، ھەركەس ھەن كەس و چەندەكە ژەنگىن، دكارن ژ نۇو قە ژ كالانان بىكىشىن و بىمەقىن. و ژ بىر مەكىن، ھنگى شۇور و تېنگان ل ھەر

تاقىمەت نىن بۇو كۆئەزل تاشتەكى بىفكىرياما. من دىوانا كۆل كۆشى بۇو، كېشاند و ئانى بەر ماسەبىن، دو قەندىل دانىن سەر ماسىن، ل دىوانى پال دا و پەرەگەندە ل روپەلىن كتابا كەسقۇ دىھەن د ناف روپەلان دە فەكىر و وەلى دە خەو رە چۈوم.

گاشا ئەز ب دنگىن كەرت ئى مام سەفو ھەشىyar بۇوم، ئىدى بەر بانگى لىيدابۇو و دنيا رۆنى بۇوبۇو. ئەز قەرسىبۇوم، من دەرىيە شانەشىنىن شەكىرى ھېشىتىبۇو، چو تاشت ناشىتىبۇو سەر خوه و وەلى د دىوانا تەنگ دە، چۆگىن من د بەر زىكى من دە، نېسىتىبۇوم. برو، كورى من...

مام سەفو، مىگۆ، كەيابىن مام ل بەر سەرەت من راوەستىبابۇن و ب كەن ل من دەھىرىن. دنگىن مام سەفو يىن توق مينا لۆرىنەكى بۇو؛ رووبىن وى يى بىكەن، راوەستا وى ياخىرور، بەدەنا وى ياكىس، سەمىيەلىن وى يىن بوق، زمانى وى يىن شىرىن، گۆتنىن وى يىن بالكىش... بەلى من بىرى ل مام كەپەن. من خوه دە مەھى و ئەز چۈوم دەستى وى، لى ئەز ھەمبىز كەم و ژئەنپەن مەراموosa. ھنگى ئەز گريام.

پىشى كۆئەز چۈوم ئاڭدەستخانى، ب قاسى چەندەكە درېتەن مىزى كەر دەست و رووبىن خوه شوشت، ئەز چۈوم مەتباخىن، نك مام. تاشتىن حازر بۇو، چەند جەلەب پەتىر، شىر، ماست، نانى گەرم ئى سېلىن، ھىك، تو، ئېشىك، چەند جەلەب سەبزىيەت ئەز... ھەر تاشتىن كۆدقىيا ل مالا مام سەفو ھەبۈوا، ل بەر بۇو. مام، مىگۆ، كەيىا و ئەز، ئەم ل سفرى روونشەن. ئەز گەلهكى بىچى بۇوم، ب روونشىنى من مينا گورەكى برج دەست ب خوارنى كر.

بخۇھ كورى من، مام سەفو گوته من و تەيفكەن تېنى بەر ب من كر، كورى من، ئەقە پەنېرىپى پۇونگى ئەدەھەرەن ھەكارانە، ئەقە پەنېرىپى سىرېك ژ دەھەرەن و انىتىيە، بخۇھ...

من ژ مام سەفو حەز دكە، من ژ پەنېرىپى سىرېك و پۇونگى و ژ سېپىدىن رۆنى يىن جىزىرى حەز دكە.. نەفەس ل من چىكىايى، گەپەكە مەذىن د دەقى من دە، بىكەن، من ل مام سەفو نەھىرى؛ ئەقە ئىنسانى بەزىندرېش، لى ئە مينا ماساس، ئەز ھنگى فىكىريم، بەئىن و بالخۇشك، لى ئە مينا شتلى، ژ بەر قاشىنى خانما خوه، زىنده، ھەم ب بەدەن ھەم ب ھەش و مىزىش، ساكن، بىرىرى. بەدەن كە خورت، تەندروستىيە كە تېكۈز، مل، بى و لىنگىن كۆد داھل و دەشىان، د چىا و زۆزانان د بۇونە مينا پۇلا، بەپەستىيارىيە كە نازك، سالىن بازارىين مەھن ئىن دەلات بىن زۆرم و فەرەنگان كۆ دەولەمەندىيە كە بىتىيان دايە ھەياتى وى ياي رۆزەھەلات. خوددىن كتابخانا يەكتىا ياخ و دەلات بىن زۆرم و فەرەنگان كۆ دەولەمەندىيە كە بىتىيان دايە ھەياتى وى ياي رۆزەھەلات. خوددىن نېز چىيپەپۈو... پىپۇر، ئاقلمەند. جۆمەرد. جوانىرەكى بالكىش، مينا لەھەنگەكى كۆز دەور و دەوراتىن بابىل و نېنۇقايىن مايە...

ھنگى، د وى بەر بانگا سېىتى د ئەز تېگەھىشتىم كۆ من مام سەفو نە ب تەمنى مينا مامەكى يان ژى زەپەتەكى، لى ھەروەها مينا تىمسالا ھەياتا خوه ژى هلۋارتبۇو. د ھەياتى دە، ھەرتەم، ھەركەس ھەن كەس و

برایین خود بین کجک میر به درخان. لی بدلی تهقی کۆشخولین میرهکیت و ها دمهشیان، هرتم دناشها باش و باشکین مالباتنی ده بەریهەری و دەخھسی هەبۇون و چاقنی هەرکەسی ل میریتیپ بۇو. بدلی، تهقی کۆراماسیت حۆكمداریت پى جاران دې كەفەنەکى تىنى خوبىن، هەرکەس ل پەی وی كراسىيە و ۋۆكراسىت حۆكمداریت بەریهەرەكە كور هرتم دناشها مالا میر و سەمامىت وی مالا سەيفەدین بەگى دە بۇو.

هەكە ئەم نەها قەگەرن سەر چىرۆكە خود و سەعید بەگى، دەقى ھۇون، بەرى هەر تىستى ب قىيەتىن بىزابن؛ سەعید بەگ کۆيەك ژ بەگىن هەرى بەرچاخ ئى ولاتىنى جىزира بوتانى بۇو، پەممەن میر و خالى ھەقالى مە يەزدىنىشىپ بۇو. نە ب تەننی ئەقچەند، لى بدلی ژ بۆكۆ خۇون بىتەختى، دزمەناھى و كامباخىا ھەياتا مە كۆز ب بىتكاشى و پەردەگەندەھى دەرياس بۇو، باش تىپكەتىن، دەقە خۇون قىيەتى زى بىزابن؛ يەزدىنىشىپ كۆز ھەقالى من، مىگۆ، ھەمە و تىلى بۇو، كورى سەيفەدین بەگى كۆز حۆكمدارىي میرەكيا جىزира بوتانى ھاتبۇو ب دوور خستن، بۇو. تەقىي کۆباف و كالىن میر و سەعید بەگى و لاتىنى جىزира بوتانى دناشها خود دە پارفە كىرىون دا كۆشەر و بەریهەر چىتەبن، ھەرتم ھەكە شەر نەبەر زى، بەریهەرەكە پى جاران نەڭەركى ھەبۇو. میر و باشى يەزدىنىشىپ سەيفەدین بەگ پەممەن ھەڤۇود بۇون. يەزدىنىشىپ و كورى میر تىلى بىت ژ ھەردو چاقان كۆز ھەردو زى ھەقالىن من بۇون، پەممەن ھەڤۇود بۇون. يانى خوارزان خال راكبۇون، برازان مام وندا كرىيون و ھەياتا ئىنسانان و ھەروەھا تارىخا میرەكىتى و ھەيە كۆتارىخا و لاتەكى زى دناشها مام و برازى، پەممەن و خوارزيان دە بەر فەلاكەتان گىئر دیوو.

من تۈقىن قىي فەلاكەتىن كۆز خۆستەك و مازاتن رند، لى ژ نەتىيجە و سەرەنجامىتىن كىرىت دەتە پى د ئىپيشا كەلەھا سەعید بەگى دە دىت. من د وى گاشايىھەمین ئا فەلاكەتان دە دىت كۆقەدەرا مە، ژ قىيەتى يەكا ھانى پىن قە نە تىشتەكى دە؛ مينا رووفىيەن خنس ئەم ئى زى ھەرتەل تریا سۆر ئا كەملى بىتكەيانا، لى مە دى چو جارى خود نەگىھاندا ترىي؛ مە دى ب خۇون، خەيال و ئاززووپىن ھەرى چى دەست ب كار و شخول بىكرا، لى د نەتىيجى دە، ژ بۆكۆ مە بكاربۇويا ھەياتا خود يە تەرسىن بىدۇماندا، مە دى ھەول بىدا كۆز ھەر تىشتى خود، خەتا خەيالا خەيال و خەمونىن خود يە بىن دەستپەكى زى، ژ بىر بىكرا، مە دى، ژ بەر زانان تەجروبەيەن مە و ترسا ھەياتىن، ھەر تىشت، خەتا خەونىن چى زى ل خود قەدەخە بىكرا.

لى بدلی بەرى كۆئەز گۆتنى بىنەم سەر ئىپيشى، ئەز ژ وە رە بە حسما بۇويەرەك كۆپىتلەن قى شەقا مە يَا رۇنى تىن، بكم، بۇويەرەكى كۆخودىيا وى وە زى، من زى ژ بىر كىيە؛ گولىزەرە.

دەنگى گولىزەرە كۆ من ژ بىر كىرپۇو، ژ نۇو قە، سى رۆز ب دوو ھاتنا مە رە، جارەكە دن، لى ئىجارد دەستپىكى دە مينا چىز و نفر، ب گوھى من كەت. ژ بەر چوپۇن و ھاتنا بۆش و خوارن و قەخوارنا خودش ئا مالا مام سەفو، دەرس و شىرىتىن وى، دەنگىن كۆز كتابخانى بانگ ل من دكىن و نەخوهشىا ديا ئارمىن، ئەز ب قاسى سە رۆزان ل ور مام. لى پاشتى سى رۆزان، بىگومان پاشتى كۆئەز و مىگۆ، ئەم چوپۇن ھەماما ھەرى خودش ئا باشىرى كۆ لەھىتىن وى يېن سېپى يېن ھوندر مينا ئەيواھەكى لەبۇوبۇون و مينا كەفەرىن فرۇونەكى گەرم بۇون، ب ئالىكاريا چەند قالب ساپاپۇن و تەلاقىن ھۆستە كۆھەر يەك مينا فېرس و پېھلەوانىكى ب گەودە بۇون و ب كىيسىتىن دەستتىن خود نە ب تەننی تۆز و گەمارى، ھەروەھا چەرمى ئىنسىتىن

دەرى، ھەرتم دەنگى ئەدالەت، ويجدان و مەرھەمەتى دەكۈزە. ئىھەتمالەكە مەزنە كۆ خوبىن بىرېش و گاشا خوبىن رىشىا، ئىيدى چو كەس نىكارە رى لى بىگە. ھنگى داخوازا تۆلى كۆز ھەزاران سالان و قەرەقە كاھنەيا ھەرى خەدار ئا موسوسييەت و فەلاكەتىن ھەممو مەزۆپەتامىيەت يە، دى دىسان قەزى. تۆلى ئى سەرەي ھەلەد، ئىنسان ئى ژ تۆلى مەدەت بىپىن، دىسان ب تۆلى باوەر بن، تۆلى ئى مينا نەخوهشىيەكە خەدار ھەممو وەليت ۋەگە، كور ئى بىهە دەمىنە باش، خوارزى خال، برازى مام. ژ لەورە خۆرتنى، دەقى ھۇون د ھەر حال و مەرجى دە بىزابن ئا سەرەي وەل سەر كىيىان باليفېيە و ھۇون ئى ج بىكىن و ھەياتا خود چاوان ب رى خىن...

دەنگى خوارزى و برازىان كۆ مام سەفوق قال دکر، من د ئىپيشا كامباخ ئا تۈرديا ئۆسمانىيائىن دە كۆز دىزى كەلەھا سەعید بەگى بۇو، ماتمايى، ب ھاوار و تۈلان بەھىست. ھەرەدەكى كۆباف و كالان گۆتىيە، موسوسييەتەك ژ ھەزار نەمىسييەتىن چەترە، من زى ب موسوسييەتە كەلەھا سەعید بەگى دىت كۆكىن، رەك و تۆلا ئاخا مەزۆپەتامىيەت يە، بەلابىن سەرەي مەزۆپەتامىيەت يە و نە كەمسەكى دن لى رك و كينا ئىنسانىيەن مەزۆپەتامىيەت ئىنسانىيەن ۋەلاتىن عمىبارەك تىك دانە و ھەن زى تىك ددن.

چىرۆكە مالباتا مير و ئەھلىن وى گەلەكى درىيە و مينا ھەر چىرۆكە كۆب تەننی ب خورافە و رىوايەتان تىن قەگۇن و قەدگەھەزە نەشىتىن نۇو، تىن دە راستى و شاشى د ناھا ھەف دە نە. تىن دە ج راستە، چ نەراستە، چ ھاتىيە پىن، چ لى زىبە بۇويە، ئىنسان نزانە. ئو ھەروەھا دىسان مينا ھەممو چۈزكەتىن كۆ بەردەشكىيە حۆكمداران دكىن و تىن دە ھەرتم قالاھى، سر و جىھىتىن قەشارتى ھەنە، ل گۆزرا داخوازا دلى كەسىن ل سەر حۆكمە، تىن ھۇوناندىن. بىنەمala مير گەلەكى كەقناھە و تەقىيەت، گەلەكى گۆمەرە و مينا دارەكە قەدەيم ئا توپىن ستور بۇو، كۆ چو كەس نىكارە ھەممو باش و باشکىن وى بەھىمېرە. مل و شاخىن مالباتىنى دەگەيىشتن ھەممو و لاتىن زىبىر و ۋۆر ئىن مەزۆپەتامىيەت. ھەرقەناسى مەزىتىن مالباتىنى دل بىكىن كۆرە و رېچىن خود گەھ بگەيىن مالباتا مەحەممەد پېغەمبەر، گەھ خالدى بىن و دلىد، گەھ سەلاھەدىنى ئەيپۇيى زى، ھەرەكەس قان گۆتىيەن ھانى مينا رىوايەتەن چۈز كەنەرە كە سەرەرفاز ئا نەقشاندى دېبىن. لى بدلی ھەكە نە وەھا بە زى، ژ مالباتىنى رە «عەزىزى» ھاتىيە گۆتن و ھەما چ بىگە ھەممو ئىنسانىيەن مالباتىنى، ھەما چ بىگە ھەرتم سۆفى بۇونە. گەرجى مىرىتى كۆ ھەرتم د دەستان دە تىزىيەكە درىيە بەبۇو، ب ئايىت، دوا، رىوايەت و گۆتنان باوەر بۇو و د داۋىيا ئۆمرە خود دە، چاخا وى ئىيدى ھەر تىشت، مىرىتى، مىرىتى، وەلات، مال، مالباتا، دۆست، ئەھل و ندا كەن، ل ۋەلاتىن غەرىبىيەن، خود ب تەمامى سپارت ئايىت و دوايان، د ئەسلەن خود دە، نە ئەمچەند دىندا بۇو، لى ژ مالباتىنى گەلەكى دىندا، ئالىم، شىيخ و مەلەپىن نەشادار دەرەكە تەن. ژ خود ژ ناشىن باش و كالىن مىرىز دىندا رىپەن دىيار دە؛ شەرەف خان، مەحەممەد خان، مانسۇر خان، سمايل خان، مەستەفە خان، عەقدال خان و ھەروەھا...

ل گۆزرا رىوايەتىن كۆز دەقەكى ۋە گەگۆھەزىيە دەقەكى دن و ژ ور زى دەقەكى دن، پاشتى كۆ باشى مير، مىرى عەشىلا دەفات دكە، پەممەن مىرى، سەيەفەدین بەگ تىن سەر حۆكم، لى ئە و نىكارە شخولىن میرەكىيەن ب رېتك و پېتك بەھىشىنە، ژ لەورە زى مالباتا وى ژ مىرىتىن ب دوور دخىنە و برايىن مەزن ئى مير، سالە بەگ دەكەفە دەوسا وى. لى ژ بەر كۆ سالە بەگ كۆ من زى ناس دکر، گەلەكى دىندا بۇو، وى زى جەن خود دا

بايەكى سقك ئى ئىشاران پەلىن دارىن تۈرىپ كۆهنهكى ژ مە ب دوور بۇون، دفركاندىن و چقل و پەلىن داران
ھېدىكى دلھيان؛ ئاقا چىتم كۆب تىرىتىن تاڭى قولپىبو سەر رەنگەكى سۇز و زىر، ب ئارامى دەھركى. و
ناڭ وى ئارامى و سکۈونەتى دە گولىزىر كۆئەز باودرم، نە ئارام بۇو، ب تەقگەرىن سەرتەتىشى درساند.
رۆزى تە، نا نە رۆزى تە، ئىشارا تە بخىر، گولىزىر، من ب دەنگى خۇھ يىن ھەرى نەرمك و خوشك
گوتى.

لى وى نە بەرسىف دا من، نە ژى ل من نەپتىرى.

گولىزىر، زمانشىرىنى، تو چاوان ؟ من ديسان گوتى. من بىير دبر كا چ دى ژ زمانى وى بىرلا و لۇما
من «زمانشىرىنى» ل گوتتا خۇھ زىيدە كىرىو و بىسى كۆئەز بەندى بەرسىقەكە بىسەكتىم، من گوتتا خۇھ
دەماند، وەلىن دخوبە كۆتە بەھىستىيە ئەز ھاتە و تودى، ژ بۇمن، تىشتەكى زەستانى بىسى ؟
ھنگىن وى ب ئاورەكى گەلەكى تۈۋەل من نەپتىرى و گوتە، بەلتىپىو! زمانشىرىنى گوتتا خۇھ دوبارە كر؛
بەلتىپىو.

ب تەننى ھەوقاس،لى بەلىن ئەو گوتتا وى ژ بۇمن، مينا دلۇيا شىر زەلال، شىرىن و گەرم بۇو. كەنەكى ل
سەر رووبىن من، من ب بالدارى لى نەپتىرى؛ رووبىن وى بىن ئەسمەر ھەنەكى زراڭ و گەلەكى لەھەفھاتى بۇو،
پۇرى وى كۆز دوور شە مينا پېلىتىن چەمى دىجىلەيى دخوبان، مينا تۈولەكى ھەۋىشىمى بىن نەرم بۇو، تەننى
وى سىپى، چاشىن وى بىن كلەرى خۇشك و كۈور، مىزانگ و برووبىتىن وى درېز و مينا كەشانەكى
قەكشىايى بۇون. دەست و لىنگىن وى ھەنەكى، مىزانگىن وى بىن رەش، ب كلى، رەشتە بۇون. ژى بىپەنەكە
گەلەكى خۇش كۆب بىيەنە مىسک و ئەمبەرى دشىپىا، دفۇورى. چەند قومچىكىن ژۇر ئىن فيستانى وى
قەككىريپۇن و ژى پېتىپىرىن وى بىن گوھەر ھەنەكى دخوبان. تەقى كۆئەول بەر دەرى روونشىبۇو و تەشى
درساند، ژ كىل، ھەنە، بىيەن و قومچىكان دىيار بۇو كۆئەول ھېتىشا يەكى يان تىشتەكى بۇو.
دە كا بېيىزە، ئەز ھەنەكى دن نىزىكى وى بۇوم، د سەر رە من ل پېتىپىرىن وى بىن شۆخ نەپتىرىن و من ژى
پېسى، تۈز من رە چ درسى؟

كۆرۈ، چاھەلسىپۇ، كەزدېرەشتو، وى ب ھېرس گوتە و رابوو سەر خۇھ، تەشى و ھرى ئاۋىت عەردى و
رووبىن خۇھ بادا، كەتە ھوندر. لى بەرى كۆئەو بەكەفە ھوندر، وى ديسان نفرەكە دن ل من باراند،
مالشەتىپۇ، توپى، تۈز چاشىن دن ژى بىيى، توپى، تو موھاتاجى گارسىن گلگەلى بى.

كا ھەمە ل كۈويە، زارشىرىنى، من گوتى و چاشىن من ل سەر ھېتىن وى بىن ۋەكشىيائى، من ب ھەدىكى
دا پى.

ئەز ج زانم! ئەو ژى دينەكى مينا تەيە، ژ مىئىز قەيدە، ئەو ناخوبىن، كى دزانە د كىۋان مەدەسە يان ژى
مۇنگەفتى دە نەا دىزۈنلى فلەھان دەدە! يەك تەدەنەكى سەرسەرى كۆنانى كۈچان كەتىيە زىكى و فەنگەرە مالا
خۇھ، يەك ژى گىيەكى سەرسەم كۆب زەكاتا خەلکى زك مەزىن كىرىيە و مالا خۇھ ژ بىر كىرىيە! يەك ژ يەكى
خراپتى.

ئى رادىكىن، مە ھەموو تۆز و كريتىيا چۈلا مەزۇپۇتامىيائى ژ تەن و بەددەنن خۇھ ئاۋىتىن، من، د ناث جل و
بەرگىن نۇو دە، سەمبىلاباپى، ماخۇرۇر و قورە، مينا كۆم ب گەرا خۇھ يَا مەزۇپۇتامىيائى دنيا ۋەگەرتىبە، ل
سەر لىتىپەن من گۆتتىپەن سترانەكى، ل كىيەكە كا چىتم، د بن سىبا دارىن قەدیم ئىن چنار، چلىق و تۈويان رە، بەرلى
خۇھ دا مالا ئاپىن خەلەف.

د وان سى رۆزىن من دە نە ئاپىن خەلەف ھاتبۇو مالا مام سەفو، نە ژى ھەمە و گولىزىر. كەيابىن مام
گۆتتوبۇ من كۆن ئاپىن خەلەف، تەقىي پانزدەھ -بىست شەقانان و كەرىپەن پەزىن مىر، مام و بەگىن جىزىرى،
دەركەتبۇ زۆزانان. لى چما ھەمەيىن فىستۇرۇ كۆخۇدى دىزىبۇو كا ل كۆچ فەسادىيەن دەر، نەھاتبۇو؛
گولىزىردا گولى رەش و درېز كۆب بەمۇن و بالا خۇھ ئىتىدى قولپىبو سەر سەتىا نارىن و دلىزۇ ئا دەستانان مەممىت
ئالان؟ چما ئەو نەھاتبۇون؟ نە مەكون بۇو كۆن خەنەپەسەتىبۇو كۆئەم قەگەرباپۇون، لى ھەيە كۆن خۇھ دە
كەرىپەن دانىبۇون؟ ئا خەر، هەرج بۇويا ژى، ئەز نەا ل رى بۇوم، ھەيات مينا ھەر جارى، ديسان خۇھ دوبارە
دەر، ئەز ديسان دانەكى ئىشارا ئەز، ل سەر رىا كۆ من ب ھەزاران جاران گاش كىرىبو، چاشى من ل سەر
ليستكىتىن تىرىتىپەن تاڭى كۆل سەر چىتم چەرۇوسىن و ژ زارەتكىتىن و فەقە، من ھەرتىم، لى شاھدى كىرىبو،
بەر ب مالا كۆئەز لى مەزىن بۇوبۇم چۈچۈم، -دا كۆ من ھەقالىن كۆرۈپۈي وان ئاشىپا بۇو و ئەز پى رە مەزىن
بۇوبۇم، بەيتا.

گولىزىر، مينا گەلەك جاران، ديسان ل بەر دەرىن مالا كۆل كىيەكە كا چىتم بۇو و ب لۆزىنەن چىتم دەكتە
خۇوان و ب ۋېچەققىچا تەيران ژخەوان ھشىيار دبۇو، ل سەر كەققىچە بەر دەرى روونشىبۇو و د دەستان دە
تەشىدەك، ل سەر چۆگىن ژى لوفكەك درېز كۆنیشان ددا كۆ گولىزىر ئەز ژ بۇ ھەنەكى، لى ژ بۇ شخولەكى
گىرىنگ، ب شخولى دەستى خۇھ رابووبۇو، ھەرى درساند. فيستانەكى تەنك ئى سادە و رەنگىن كۆحەتا بەر
لېنگىن وى داكەتبۇو، لېبۇو. گولىزىن وى ئىيجار نىن بۇون، وى پۇرى خۇھ قەچرەنابۇو و بەرداپۇو سەر ملان و
پۇرى كۆپىل ددا، ل بەر تىرىتىن تاڭى ب دەنگەكى چىكى رەش، ب شۇخ و شەنگ دېرقى. گاشى من شەكل
و شەملا وى دىت، ئەز سەكىنیم و ب قاسى چەندەكى، ژ دوور شە، من لى نەپتىرى. گەرمەھەك كۆئەز
باوەرم دەلھەبىنى بۇو، ب سەر من دە ھاتە. گەلۇم ژ ۋىن كەچا خاما و بەدە كۆئىدى مينا پۇرى خۇھ بىن
لەيلاندىايى شۇخ بۇو و ل بەر ۋىن مالا نەچار كۆئىدى ژىن نە بىيەنا تەر و فسان دەھاتە، نە ژى دەنگىن سترانىن
شەقانەكى كال ئى شىين، روونشىبۇو، حەز دەر؟

ب دەنگەكى بەر زەز كۆخىام و بەر بىن چۈوم. ھنگى چاشىن وى ب من كەت و ل سەر رووبىن وى
تەقگەرەك كۆ من ژىن دەرنەخست كا چ بۇو ھاتە پى. ھەيدەجان؟ جوش؟ ھېرس؟ كەرب؟ تافلى وى رووبىن
خۇھ ژ من بادا و تەشىيا دەستى خۇھ قۇزاند و ب لىنگىن خۇھ، مينا كۆئەو تىشتەكى پەھىن بىكە، وى گولۇك
پەنگى ژ خۇھ ب دوور خست. ئەز بىتەنگ چۈوم نك وى و ل بەر وى، ل پى سەكىنیم. نە دەنگ ژ من
دەرداكەت، نە ژ وى. ئىشارا دادكەت، دەنگىن شەقان و بەریشانىن كۆپەز ھاش دەنگ، ژ دوور شە دەھات؛ دەنگىن
زۆمپىن ھەسنەكەرەكى، مينا ئاوازى دەنگىبىزەكى كال، ب دۈوزان و ناھەنگ، ل بەر گوھىن مە دەكت؛ بەر ب
ملن چىابىن جوودى، سوارەك ھەسپىن خۇھ راکىرىو چارگاڭشىن و د ناث كۆرتالىن زىناران دە وندا دبۇو؛

شەقىن وە يىزىن قەرى كۆب ھېدىكا خوھ دلقاتىن و ھەش ژ من دېرن و چاشىن وى، چاشىن رەش كۆنها ب بالدارى و كورۇر، گەلهكى كورۇل من دنهتىرىن. نەل سەرچاچان چ دخوبى؟ كەن؟ لاقا؟ جوش؟ فەرمان؟ هەيە كۆھىچە تشتەكى، هەيە كۆھەممو تشت دنالا ھەف د.. ئەنىسا وى فەرە و ل سەرئى چو خىزى، قەرمىچەك ئان نىشاندەكىن وەخت و فەلاكەتان نىن بۇو. ئەنى، سەرى، مىتىزى هى پىرگى فەلاكەتىن كۆل رى بۇون، نەهاتبۇو. لىن ھەنگى نە ھەشى من ل بۇويەران بۇو، نە ژى ھەشى وى ل تەڭگەرەتىن رۆزى بى بۇو، ھنگى ب تەنلى ئەمۇ، راستىبا وى ھەبۇو. ژ وى دانى ئىشارى، ژ دەستپىيەكى دەتكىن بەدەن ئەف بەرگەھ، ب ھەممو زەلالىا خوھ، د ھەشى من دە مايە.

دەنگى بەدەن دەست ب ئاخافتىنى كىرن، وى ھېدىكا، بېسى كۆ من ژ سەر خوھ بقولپىنى، ئەز نىزان كا چاوان، لىن ب ھونەر كە بېتىيان، دەست و ملىتىن خوھ ژ فيستىن رىزگار كىرن، ب دوو رە ب دەستىن من گرتىن خىستە عەردى. پېشى ئەوى، د بن من دە، مىنما پلنگەكى كۆ دخوازە جەوركىن خوھ ژ كەفتاران بېارىزە، ب خورتى ل بەر خوھ دا، لىن پاشىنى، گاش ئەۋى فاھىم كر كۆئەن نىكارە خوھ ژ يەنچە بىتىن قەھىم رىزگار بىكە، بەدەندا ئى د بن بەدەندا من ئا قەلە و دە سىست بۇو. ب سىستىيا بەدەندا وى دەنگى وى ژى ھاتە بىرین. من ژى ھە دەنگ كر، دەنگ ئىيدى نە ھەوجه بۇو، نەل دېلىا مەل دەنگى ھلاقيتتا دل و تەڭگەرەتىن بەدەن دەنگەدارى بکرا. ل سەر مەھفوورا تەنك، ئەز و وى، ب ھەۋى رە يەكىبۈسى، ئەم ل عەردى درېش بۇوبۇون. من ھېدىكا دەستىن خوھ بىن راستى بىر پۇرى وى، رووپە وى كۆز من زېرىپىسو، راست كردا كۆئەول من، ل رووبىن من، ل چاشى من ئى كۆر و شۆپا شۇور كۆ مىنما پىنەيەكىن ل سەر رووبىن من بۇو، باش بىنېيە.

ل سەر رووبىن وى، د ناش بىبىكىن چاشىن وى كەچا خاما دە ندرماھى، كەرمەھى و ھېشى ھەبۇو. ھېشى ئەقىن و ئەقىندارىنى كۆئەن وەرتىم، د ھەممو ھەياتخ خوھ دە ھەجىدار بۇو، ھېشىما حەز و شەفتاتى كۆ وى ژ مالا بىتايىك و ژ باش و بىرائىت خوھ نەدىتىبوو، ھېشىما كېغىخوھىشى و جوشىا يەكتىبا بەدەندا كۆئەن ب ھەبرەتەنەت، ژ وان لىستىكىن مە بىن زارۆكتىنى و قۇرۇشى، ل پەھى بۇو. ئەن لىستىكىن ماسۇوم نەما قۇلپىبۇون سەر تشتەكى دن كۆ نە من و نە ژى وى دازانىبۇو كا ئەن وئى چاوان كوتا بىھە. بەلنى، ل سەر بىبىكىن چاشىن وى ھېشىما كۆبانگ دكىر و دىگەت «وەرە» ھەبۇو، لىن ل ملەكى دن ژى ھەشكەاهىك، ئەز چ دازانم، ھەيە كۆسەرتىيەك، خورتىيەك ژى ھەبۇو. خورتىيەك كۆب سترانىنى باشقى شەقانى ئىزىدى كەملىپۇو، ب نانى تىسى و شىرى خاۋ پەروردە بۇوبۇو و ب فەقىرى و نەچارى ھاتبۇو جەرىاندىن.

چاڤان دىگەت، وەرە، كۆرۆ، چما چاشى تە بىن ساخ من ناپىنە، وەرە، نەلە كە تو وەھا ب ھەممو گرانيا خوھ ل سەر من ئى و نەفەسى ل من دېچكىنى، نە كۆ تە خوھست، لى ژ بەر كۆ من رى دا، وەھايدە. دە وەرە،

ھەر تشتى ژ بىر بکە، ھەر تشتى كۆ تە دېتىيە و تۈزۈيابىي، ل پەھى خوھ بېھىلە و وەرە... ھەر تشت ل پەھى مابۇو، نەل ب تەنلى راستىيەك كۆ من پىرى جاران لىن خەيال كرىپۇو، ھەبۇو؛ ئەن.

فيستىنان وى بىن دەنگىن، دەنگىن سۆر، زەر، كەسەك، مۆر كۆ كەچىن كوردان ژى حەز دەن، بشكوقىن فيستىن كۆ حەتا ناشكىا وى بەر ژىر دبۇون و مىنما وى ل ھېشىما ۋەكىنى بۇون، مۇوبىن زراف ئىن پى و چېپىن وى كۆ تەنلى سېپى و بەدەن ئەسمەر دخەملاندىن، ستوو و گەردانا وى يا درېش كۆل ھېشىما راموسانان بۇو،

لې بىنېيە، تەردىنى تە هات، من گۆتى و بەر ب وى چووم. بەزىندا وى ژ من كىنتر، ئەندامام وى، بېگومان،

زراقتىر بۇو. بەدەندا وى يان نارىن كەلا من راكر دا كۆئىز وى بىبەست ھەمبىز بكم و پارسوسوبىتىن وى ب ھەردو دەستان بگۇشىنەن.

د بجهەممە و ھەرە جىيەن كۆ توژى تىيىبى، وى خوھ ھەنەكى دا ئالى و گۆتە.

دەنگى وى كۆ تىشى هېرس بۇو، ب من مىنما دەنگى بەرخەكەكى يان ژى مىنما دەنگى شالالورەكى دەتات؛ ئەوجەند ماسۇوم، دەلال و زەلال. دەنگى وى، بىھەنا وى، بالا وى ھەش ژ من بىر، من ھە دەكارىپىسو خوھ رايگەندا.

ئازاھى و سەرپەستىيا بازىر كۆئەم تى دە، بېسىي كۆھايا مە ئىنھەبە، دېيان، پشتى قەگەرا مە، تىكچووبۇ. دوسا ئازاھى و سەرپەستىيا بازىر، چووبىن و ھاتنى، نهار پرس، شك، گومان، رىتىگەتن و قەدەخەھەبۇن. مفرەزدىيەن ئەسکەرى يېن مىرەكىي كۆل بازىر و دەر و دۆزىن بازىر نەدھۈيان، نهار چاقىرىبا كەتن و دەركەتن بازىر دەرن، دەنگى تەنگان كۆل تەنلى دىتچىر و سەيدان دە، ل زۆزانىن چىايىن بىلند، دھاتە بەھىستەن، نهار دەقدەرین ئەسکەرى دە كۆل دەر و دۆزىن بازىر و مىرەكىي مىنلا بىلەن تسبىھەكە قەتىبايى، رۆز ب رۆز بىتىر بەلات دبۇون، دھاتە بەھىستەن. يا هەرى بالكىش، بېكىمان، ئۆسمانى بۇون، كۆحەتەنگى ئەۋەندا ب خورتى ھەبۇنا خوھ نىشانى ئەھلى جىزира بۆتائى نەكربۇون. پىشى مەلا، سەيدا و ئاقلمەندىن دەولەتى كۆب ئەسلى خوھ كورد بۇون و قاسىدى پاشايىن بىلەتەن بۇون، ل بازىر و ل دۆزرا قەسىرى خويابۇن، پاشى كارىدەستىيەن بابەلى كۆب رىپەتىن خوھ يېن پالك، كنجىتىن خوھ يېن ئالافرانگى و فەسىتىن خوھ يېن سۆرگەله كى بالا خەلکى دىشاندىن، ھاتن و چوون. ب دوو و ان رە ئى كوماندارتن ئەسکەرى، ئەسکەرىن چەكدار و مفرەزدىيەن پەيا و سوار كۆز بۆشەر و پەچچۇنان پەرورىدە بۇوبۇون، ل مىرەكىي، مىنلا گىرىپەن بەزى كۆز نىشاكا شە ئىن ئاخىن سەرى رادكەن، خويابۇن. ژئى تەفگەرا گەش، ھەركەسى، نە ب تەنلى من كۆز چاقەكى بۇوبۇوم، ھەرودە كۆز ھەرود چاقان ئى بۇوبۇون، تىندەھىشەن كۆپەرگەله كە نۇو كۆپىتەسکەرى بۇو و ب فەرمانا كومانداران و لوولەيا تەنڭى ب رى دەكت، ھىتىدى ھىتىدى، ل وھلىت دھاتە پى.

ل ملين دەن تەفگەرا مىر و مىرەكىي ئى، ژەھر جارى بىتىر خورتى، گەشتىر و فەرەتىر بۇوبۇو؛ مىر و بەگىن مىرەكى و بازىرپەن جىیران دھاتن و دچوون، ئاقلمەندىن مىر، مام سەقۇزى تى دە، ھەرتىم جقات دگەراندىن، قاسىدەرەتىن نۇوچە، خەبەر و نامە دېرن و دانىن، بازىغانان چەك و تەنگ دانىن و ل بازاران دەرەقۇن دەھاتن.

ب كورتەبرى، ئاسمانىن وەلاتىن جىزира بۆتائىن گەتىبۇون، عەور دەگۈريان، برووسك و باران ل رى بۇو.

ھەرجى ئەم بۇون، ئەز و ھەۋالىتىن من، ئەز و مىگۇ، پرانىيا جاران ل مالا وان، ل ھېقىيا مام سەفۇر خەبەرتىن وى بۇون، ھەمە، تەقى كۆما خوھ يَا دىندران، چووبۇو وەلاتىن ھەكاران، شەمىزىنانى، نك شىيختىن نەھرىيان و ھەم دەرس ددان وان ھەم ژى دەرس و تەجروبەيېن خوھ يېن دىنى دەولەمەندەن دەرن، تىلى كۆمن جارنا دەيت، ل مەدرەسا بچووک ئا قەسىرى دەرس ددا شاگرتىن مالباتى و ھەرجى يەزدىشىپر بۇو، مىنلا كۆ بېھىنا ئاغا ئاشش ئا بارانى ب دەنلىن وى كەتىبە، چووبۇونك خالى خوھ سەعىد بەگى. بازار، وەلات كۆب هاتنا مىر رە كەتبۇو سەرپەستەن كەن ئەن بەختىيارى و سەرفازانىتەن و ھەيات، تەقى خوارن و قەخوارن، زەخىرە و دەولەمەندىن گەشتىر بۇوبۇو، تەقى مە، نهار ل ھېقىي بۇو كۆتۈشەكى نەچى، تىشەكى كامباخ بقەمە. ھەركەسى دەيت كۆئاشتىا كۆمېر، ب ھەزاران دەۋارى و زەھەمەتىيان، د ناشېبەرا مىر، ئاغا، بەگ، شىيغ دىن، زمان، ئەھل و ناقچەيېن وەلىت دە، ب ھۆستاھىيەكە بېپايان، ئانىبۇو پى، مىنلا پرا كۆنكارىيە خوھ ل بەر پېتلىن راپووسيي راپىگە، وەلن ژېنى شە دەلقىا.

ھەنگى ھەر تىشت ژىنسىكا قە گوھەرى، ئەو كەچا خاما، لى بېدەنگ و ماسۇوم كۆپرانيا جاران ل قولىيەكىن، بېسىي كۆز دەنگى خوھ دەرخە، روودىشت ئائ ئى بېدەنگ ب شخولىن باسىد ئىن مالى رادبۇو، قولىي سەر، ئەزچ بېيىش، سەر تەبىردى كى درەندە يان ئى سەرپەنگە كى ھار. وىن ئى من رە دەگەت جناور، لى نەئو قولپىبۇو سەر جناورەكى كۆب تەقگەرتىن خورت، چاپك و زانا ئەز دىل گەرتىبۇو. نهار ئېدى و ئى ھەر تىشت ب رى دەختىت، مىنلا شاھمارانەكى خوھ دلشاند، قومچىكىن كراسى من ژەھەت دەرن، دەخىينا من كۆز بەرشارىي با وى گەلەكى سىست بۇو، ۋە دەرك، دەستتى خوھ ل سەر سېنگە من ئا تىرى پىچ دەگەراند. شەرم ئى ب دور كەتسىوو، گاشا و ئى دەستتى خوھ ئاقىت ناڭ ھەيا من، قرىنېيەكە دە كۆز يا بەرى گەلەكى جەھى بۇو و تى دە كەن، كەل، بەست و ئاززوو ھەبۇو، بېن كەت، بەلقتىز! ئەش سىنگى ھانى! چاوان تو دەكارى قى نېبخىرى د ناڭ شالان دە قەمشىرى؟

من دەنگى خوھ نەكىر، ما من ئىنچ بىگۇتا؟ «بلىقىن» كۆز و ئى ليستكىتىن زارۆكەتتىيەن باش دناسى، ب چەرخا فەلەكىن و لەزا سالان، قولپىبۇو سەر سەنگەكى بىبایش. ئەزب تەنلى كەننامى و من بېدەنگ لى نەھىرىي؛ شەپالى ب شخولى خوھ دىزانىبۇو، نە ب تەنلى كارى مالى، لى ب كارى روھ و دل ئى دىزانىبۇو. من روھ و جانى خوھ كۆ گەھىشىتىبوو بلەدەھىيەن چىايىن جوودبىي د ناڭ مۇر دەۋامانى بلەنداھىيان دە گۆھەنەن دەرەت و بەدەندا خوھ كۆ قولپىبۇو سەر كەۋانەكە ۋە كەشىيابىي كۆز دىن تىينا تاڭا گەرم ئا وەلاتىن بايىلەن دە دەرەن دەرگەرا من ل سەرپەنگىن ھار و ل سەر زمانى من ژى چەند رىتىن مەلائىن جىزىرى كۆز مە ھەنەكى ب دەور د گۆزرا زراف، بەدەندا وئى يا نارىن كە؛

شۆخ و شەنگى زوھەرەنگى دل ژ من بىر، دل ژ من ئاورى ھەبەتەپلەنگى دل ژ من بىر، دل ژ من وئى شەپالى مىسىخالى دېمىدوورى گەردانشەماللى جېھەتا بېسکان سەما لى، دل ژ من بىر، دل ژ من.

من دەنگى كېن و نەفرەتىن كۆ من گەلەك جاران ل چرول ور بەھىستىبوو، د دەستپىيەكى ئېرىشە كەلەھا سەعىد بەگى دە، جاردى ئى، ل كتابخانا مام سەفۇر، ژناڭ روپەلەين تەوراتى بەھىست. خودا يۆ، ئەمۇچ دەنگ بۇون كۆ خوھدايىن ئالىمەن ژ بۆ دەرس و تەجرويان ۋە گەزەن دەنديبۇو مە، نەفسىن نۇو يېن ئىنسانىيەتى، لى مە چو جارى ئى دەرس و تەجروبە وەرنىدەرگەتن.

پشتى كۆ من چىرۆكى خوھ و ھەبەتەپلەنگى ژى گۆته و، نەھا ئەم دېسان دەكارن ۋە گەرن سەر مۇوسىيەتىن كۆ دەقەمەن. مۇوسىيەتىن كۆ ئاخا وەلىت قولپاندۇبو سەر چۆلا بايبل و نىتۇشايا خۆيىان، ئىنسانىن وەلىت كەپپەر و لال، دەرەو، فۇرەت، دەك و دۆلەپ كەپپەر وونەر، ھېشى و بەست كوشىتىبوون و خزىن و كەدەرى كەپپەر نان و ئاش.

رەوشاجىزىرى، بۆتائىن و ھەمۇر وەلىت، بەرى چووبىنا مە و پشتى هاتنا مە، يەكجار گوھەرى بۇو. ئەو

کۆز ئەسکەری، بەرتىل، باج و قەمچۇرى بېتاز بۇو، خوه ژەھر تشتىن كۆ سىيا دەولەتى لى بۇو، ب دور دەخست. ئۇد سەر دە دەك و دۆلابىن وەلاتىن ئەوروپاىيىن، مىينا ئەنگلىستان، فەرنىسە، ئىتالىيە و رۇوسىيا يەن رەوشادەولەتا لى ئۆسمانى يەكجار ئالقۇز كىرىبوو، وان ل ملەكى دل دكىن كۆ دەولەت ل سەر پىيا بىينە و ژ لەورە ئالىيە و ئى دكىن، ل ملەكى ژى ئاڭر دەختىن داوا دەولەتى و پشتگىريا تەفگەرا ئازادخوازى يَا ئەھلىين دن دكىن دا كۆ دەولەت ژ قۇوهەتى بىكەفە و موھتاجى وان به.

وەلاتىن ئازام ئىن ئۆسمانى فەقىر و بىكەيس كەتبۇو، پاشا ب ئىدارەيە كە كىنى خەللىكى دېرچاندىن و حەتا دەرييىن وان ژى مىينا بەرتىل ئان ژى ب ناقىن پەررو، ئالىكىارى و بەخشىشىن، ژ وان دەستاندىن، ئۆردبىن لاو و كۈرىن مال و مالباتان، ب ناقىن ئەسکەرین كۆ ب قاسى ئومەركى درېز بۇو و زەددە كەسى نوت و نەھىن وان هەو ۋەدەگەرىيان، ژ وان وەردگەتن و ئەو د چۈلەن گەرم ئان ژى د چىايىن سار دە، بىيىن كۆ د وجданا وان ده ئۇلاندەك بىن قەدان، ددان كوشتن. بندەستى و بىتكاھىدا خەللىكى ب كۆتىنان نەدەتە ساخىدان، ژ بۇھەر تشتى، حەتا ژ بىز ئىسلىكى كۆ دچاندەن و گارسىنى كۆ دارادىن، ژ بۆتەلاقىن كۆ چىدىكەن و جل و بەرگىن كۆل خۇوه دكىن ژى باج ددان. و نە ب تەنلى باج ددان جىيەكى، وان باج ددا پادىشىيە، دەولەتى، ويلايەتى، پاشىنى، زايىت، تاھسيلىدار... ھەركەسى... ل وەلاتىن ئۆسمانى ھەركەمىسى ژ ھەنپىن دن ئەجز بۇو، ھەركەسى ل ھەنپىن دن دەك و دۆلاب دگەراندىن، ھەركەس ل پەي داف و كەمینان بۇو. ھەركەس ب ھەف رە، ل نك ھەف دىزىغا، لى ب رك، كين، بەرپەرى و دەنمەنەي. ھەركەسى ھەنپىن دن بچوک و نزم دىيت، ئۆردىيەن پادىشىيە، پادىشىيە وەزىران، وەزىران پاشايىان، پاشايىان مەتمەسەرفان، مەتمەسەرفان مىير، بەگ و ئاغان، وان ژى ئەھلى خۇوه. و ھەركەسى، ژ بۆگەرەندەن كار و سخولىتىن ھېياتا خۇوه، ھەول ددا كۆ زۆردارى ل ھەنپىن دن بکە. ھەركەسى ژ ھەنپىن دن نەفرەت دكىر، ژ ھەنپىن دن گەف دخوار، ھەنپىن دن ئىشاندۇبو و ھەركەس ل كەميسا ھالانىنا تولما خۇوه بۇو. تولما كۆ مام سەفو دەگۆت، كەمینا ھەرى خراب ئىنئىسانىيەتى بۇو.

لى بەلنى تەشى كۆ وەلاتىن لى ئۆسمانى دەلەقىيا و دكەلەيا، ئەۋىز زەخت و دەستەلاٗتىا خۇوه ژى، ل دەر و دەقەرىتىن كۆ ئەۋىز باودر بۇو، زېتىدەت دكىر. ھەماچ بىگەر دەولەتى خەستى خۇوه ژ وەلاتىن تراکىيا و بالكانى شۇشتىبوو و بىر دېر كۆ وەلاتىن مەخرب و چۈلەن عەربەستانى ئىزى، نە ب ھونەر و قۇودەتە عەربەبان، لى ب دەك و دۆلابىن دەولەتتىن ئەوروپاىيى، ژى ب دوور دكەتن. ژ لەورە ئەۋىز ھەم سۇرۇزەتتىن ھەرى خەدارل ئاناتۆلى و مەزۆپوتامىيەن كۆ بەرپەرىان وان مسلمان بۇون. پاشايىن ھەرى خۇىرىتەت و كاربىزىتەتتىن ھەرى خەدارل سېيواس، ئەرزىدرۇم، وان، ديارىدەكىر، مىتىردىن، رها، نسىيەن، مۇوسل و بەحدايان بۇون. ھەرجەند ئاخ و وەلاتىن دن ژ دەست دچۇن، ئاخا ئاناتۆلى و مەزۆپوتامىيەن ژى ئەۋەچەند د بىن نىرى پاشايىن رېبەپالك و دلقالىك دە دنالى.

وەلاتىن كوردان كۆ ب قاسى كوردان وەلاتىن ئەرمەن، ئاسوور، سورىيان، جەھوو و ئىزىدیان بۇو ژى و ژ دەستپەيكە دەولەتا ئۆسمانى و فەر قەھر ب دەولەتى رە بۇو، د ناقەندە ئاناتۆلى و مەزۆپوتامىيەن، د ناقەبدە سەرسەستان، ئەفلاك، بۆسنا ل سەر رىيا ئازادىيەن بۇون و باين ئازادىيەن ل بەرگۇھى تراپلۇوس، لىبان، سورىيە و گىرىدى كەتبۇو. ئۆردى ژ روشنى نە رازى بۇو، پاشايىان ب دەولەتى و ب ھەف رە قايسى دكشانىن، خەللىكى

مام سەفو كۆ ئىيدى چاۋىن كەسى لى نەدەكت، جارانا، د نىشى شەقان ئان كەلەپەربانگا سېھەن دە، وەستىيەپى، چاۋىسۇرپۇبىي، بېھنەنگ و زىز، دھاتە مالى. ھنگى مە دەلمازىن و ئەم دچۇن كەتابخانى، وارى فەرك، شك و گۈمانان و لەھېقىن دەنكىن. ئۇ پېشى دچۇن كەخانغا خۇوه كۆ ئىيدى چو جارى ئىزۇرۇ ئۆز خۇوه پېيا نەدبۇو، پاشىن دھاتە كەتابخانى كۆ ئىيدى نە ب تەنلى وارى خۇوندن و نەھىسىنى، ھەرودەها چاخا خەللىكى دەن ئەھلىين مالى بۇويا، بوبۇو وارى وى بىن خوارن، ئەخوارن، رازان و نەھىسىنى. ژ بەر كۆ ئەمدى دزانبىبۇو كۆ ئەم دەھېقىيا وى خەبەرتىن نۇو بۇون، وى ب هاتىتى فە، ھەكە بېچىبۇويا، تېشىنى سەشك كۆ ھەرمەپەيتن چاپك ژى دە دانىن، دخوار و دېھېقىي، ھەكە نەپەچىبۇويا، راستەراتى ئاگاھى ددان مە. گۆتىننى وى كۆ بەرى، پەنەپەي جاران، قالا خۇوندن، نەھىسىن، زانىن، ھونەر، ئەددەپات، گەر، گەشت، ھېنبۇون و پېشىشە كەتنى دكىن، نەھا، مىينا گوھەربىنا رەوشادا بازىر و ھەلەت، بىتىر قالا پەقچۇن، شەر، بەرىھەرى، چەك و دەشمەناھىيەن دكىن.

ئىنسىن شىرى خەف مىتىتە و ھەزكارى خۇوه، ئەزىتى و قۇودەتا خودىيە، ئەوي پىرى جاران دەگۆت، قەلۇونا خۇوه پېتىدەتتى، ژ بەر وەستا رۆز و شەقان، ل سەر سەددەن دە دەمەن، ئىنسان، نەمەرە ئىنسانىن مە يېن نەزان ئىن ناچىن ژ خۇوه ژ چەك، ھېز و قۇودەتا خۇوه ھەز دەن و تەشىنى ھەرى خراب، پىن باودر دكىن و ژ بەر قەنى ھەكىن ژى دكارن بىتەپەروا ھەر تەشىنى تېتكى بىن. حەتا چىلکا ترس و خۇفا تىيەكتەن، دلىپا ويجدان و مەرھەمەتى نەكەفە دلى وان، حەتا كۆ ئەۋاھەن كۆ خەتەرا ھەرى مەزىن چەكىن د دەستتىن وان دەدە، شخولى مە ھەممۇيان، د سىرى د ژى، شخولى میر گەلەكى زەھمەتە.

ھەرقاچاسى ھايانا مە، من و مىگۇ، كۆ د وى گەرەمىسىل و ھەيەجانى دەھى دەست ب شخولەكى دىيار نەكىپوو، ژ روشنى و پېۋەندىيان ھەبۇپا ئىزى، ب گۆتىن مام سەفو كۆ ب جارەكى ژ تاقەتىن كەتبۇو و ئىيدى مىينا كالەكى دخوبىا، روشن بىتىر زەلال دبۇو. مە ژ گۆتىن وى چىتىر فاھم دكىر كۆ دەولەتا ئۆسمانى كۆ دەمەكىن حۆكمدارى ھەفت دەۋىلەن، ژ وەلاتىن ماخىرىپ بىگەرەتە ئەۋەرسەستانى، ژ وەلاتىن قاۋاقسىيەن بىگەرەتە ئەۋەرسەيان، حۆكمدارى نېقىن جىيەن ئەۋەرسەيان بۇو و ئالا يائى ئۆسمانى نە ب تەنلى قەراخىتىن چەمەن دېجەلە و فراتىن، ھەرودەها ل قراخىن چەمەن ئەپل و توونايىت ئەپل دبۇو و كەشتىتىن وى نە ب تەنلى قراخىتىن دەرىپايىن سېپى، رەش و ئەگەپىن، ھەرودەها ل قراخىتىن ھازىر، ھېنەن، ئاتلاتىتىكى ژى لەنگەر داشتىتىن، مىينا كۆ ب زەلزەلەيەكى كەتبە، نەما ژ بىنى ۋە دەھمىشىا و ژ لەورە ژى د ناش تەفگەرەكە بىتەمەپا دە بۇو، دا كۆ بىكارىخ خۇوه خەلامس بکە. سلىتانى ئۆسمانى كۆ د ئەپەنلى وەختىن دە خالىقەيىن سەردرەز ئىن ھەممۇ قەھەمەتىن مسلمانان بۇو و د بىن باسکى خۇوه د ھەم ئەھلى مسلمان ھەم ژى نەمەلسەمان مىينا جەھوو، فلە، ئېزدى، پۇوتپەرەست دەھەواندىن، ھە دەكارىبىو ب گۆتەتكى وەلاتان شەگرتا، قەھەمان ب رى خەستا و حۆكمداريا خۇه مىينا حۆكمدارىيە كە قەدیم، قەھیم و ئەبەدەي نىشان بدا. گەلەك پاشايىن كۆ وەلاتىن دوور ئىن تەخۇوبان كۆ ۋېلايەتىن دەولەتا ئۆسمانى بۇون، سەرى ھەلداپۇون و پاشايىن مىينا پاشايىن سەرى ئەپەنلى ئەھلى زۆر دەولەتتى بېرىپەن. يەۋاناسىتەن، ھەماچ بىگەرە، ئازادىدا خۇوه ل دار خەستىبوو، وەلاتىن بالكانى مىينا سەرسەستان، ئەفلاك، بۆسنا ل سەر رىيا ئازادىيەن بۇون و باين ئازادىيەن ل بەرگۇھى تراپلۇوس، لىبان، سورىيە و گىرىدى كەتبۇو. ئۆردى ژ روشنى نە رازى بۇو، پاشايىان ب دەولەتى و ب ھەف رە قايسى دكشانىن، خەللىكى

دیجله‌یا کۆز هەرتم شاهدا هەر تشتى بۇو، ژ رەوشىن ھەبە، وەلىٽ نارىن، مىينا کۆز رەشا خوه گىيدابە، بىيەندىگ دەھەركى. ئەم چۈون كۆشەيا ھەرى دۇور ئا شانەشىنى و ل ور، ل سەر كورسىيەن نزم روونشات.

براكت، من گۇتنە مىگۇز كۆز رۇزىدىكىتىن چاشقىن خوه پاڭىز دىكىن، براكت، رۇزىدىكىن ژ بۇ رۇزىدىن بىن شەمشىرە، ژ بەر كۆز رۇزىدىن بىن، رۇزىدىن قىيامەتىن نە.

قىيامەتى دەست پىن كىرىبە، بېز، ئەوي، د ناڭ پېيچىيەن وى دە پەل و تىقۇن، ب دەنگەكى سەخت و سىست گۆتە من، ئەف ھەسۋودى، بەرىھەرى، دەخخىسى، رەوشادى و باقىنى من... ئەف چ نە؟

نۇ، مىگۇتىن دلىپاڭ، من گۇتنى ئەز رابووم سەرپىسا، چۈوم نك دىوارى شانەشىنى كۆب قاسى دەھ، پانزىدە بەھوستان بىلدۇ بۇو، من دۆخىنا خوه ۋەتكەر و د سەر دېۋىر رە، من ب قاسى چەندەكىن، بەر ب چىم، مىيزا خوه رەشاند. نۇ، دىسان من گۇتنى، گافا ئەز قەھەريام شۇونا خوه، نۇ براكت، ئەز نازانم كا نە فەرق كر، لى ئىيجار مام لۇرپىنا خوه يا كىرىت نا كورمان، دۇبارە نەك. ئەوي ئىيجار تىتەتى دەن گۆت.

لاو، كەرى چۆلى، ئەوي، پېشى، ھەنگى بەھىرس گۆت، تو وەها كىر و گۇنكىن خوه دەردىخى و مىزى، مىينا كۆئە ئاشا زەمزەمى بە، بەر ب ژىر درەشىنى! ئەگەر ھن تە بىبىن، ئەم ئىچ بىن؟ پشتى ئىنى گۆتىنى، گاش ئەمۇ دىت كۆئەز بەرسىيەت نادىمى، ھەنگى وي، نەبا ب دەنگەكى ماقاولىر، بەرسىيە من دا، من فەرق نەك كا باشقۇچ گۆت و جىخارىدەكە پېيچايى دا من و ياخو ژى بىر دەقى خوه و ب ھەستى ئەف ۋېيختى.

من فەرق كر، مىگۇ، من گۇتنى، ھەستە ئىنى گۆت، جىخارا خوه پېيختى و ژى مەزەكە كور كىشاند. ژ نىشقا ۋەتەن ئەن ئاوس كەتە بىرا من و من دەستى خوه بە سەر تەبىرى خوه كۆد ستۇوبىي من دە بۇو و گۆتنا خوه دۆماند، مامۇ ئىيجار ب دەنگەكى سىستەر و زىزىتر، گۆتنا خوه يا خەوى، ئەز باودرم، بەبىي كۆھا يى وي ژى، ھەبە، گۆھەرى و ئەز ئىنى يەكىن نە مىانا ئەلامەتا خېرىنى، ژ بەرقاچىنى، مىانا دەستپەتىكا رۇزىدىن قىيامەتى دېبىن. نا، نە كۆئەز وەلى دېبىن، لى وەلى حىسىن دكم، مىگۇ. رۇزىدىن گەلەكى كىرىت ل بەر مە نە... بەلىنى، وى شەشىن مام خەبەرا خراب كۆز ھەيامەكە نۇو، ھەياما تىيىچۈون و وندابۇونى ل بەر مىرىدەكىيەن فەدرى، گىيەنەدەمە؛ وى شەشقىن بىريار ھاتبۇو ستاندىن كۆز مىرى ژى تەقى ئىرىشى ئۆسمانىيان بىبۇيا و ئەم ئىنى بەھەش كۆز رە بىچۇندا سەر ھېتىپىن سەعىد بەگىن كۆل ھەمبەر ئۆسمانىيان رابووبۇون.

وى شەشقىن، ل بەر دەستى سپىيەتى، چاخا مام سەفۇر ھاتە مال، ئەو كەلەگى بۇو، ژى دەنگ دەرنەدەكت. راستەراست ئەو چۇو سەرەشىزكىن، ھۇرمەيتىن مالى ئىنى رە ئاڭ گەرم كەن، پشتى كۆئەۋى خوه شوشت و بىبىنا خوه ۋەدا، د ناڭ جل و بەرگىيەن نۇو يېتىن ئەوروبى دە، ئەو ھاتە كىتابخانى. چاشقىن وي يېتىن گر و گەرم دەخوھىتن بىكەن، لى د شۇونا كەنى دە كەسەر دخوا. ئەو نە دەپىيەنى، قەلۇون دېپىت دە، ب تەندا سەر ئەر خوه، راست و چەپ، ل با دكەر و د ناڭ كىتابخانى مەزىن دە، ب گاشقىن گرمان مىانا كەسەكى كۆز ھەش ژى چۈپە و نىزابىھ كا ئەو چ دكە، چۈپە و دھات. من و مىگۇ، كۆمە خوه دابۇو كىتەكىن و ب ھەبەجان ل ھېشىا خەبەرىن وى بۇون، بىيەندىگ لى دەھەرى. پشتى چەندەكى ئەوي ساھەتا خوه يا زېشىن ژ بېرىكى يېتەگى خوه دەرخىست، لى نەھېرى، چۈپە و تەقى كۆز دنیا ھەنگى سايى بۇو، دەرىي شانەشىنى ۋەك، مىانا ئىنسانەكى كۆز نۇقى ئاقىنى بۇويە و ژ نىشقا كە دىسان دەركەتىيە سەر ئاقىنى و نەفس دگە، وى كىتەلەكە درېش نەفس گرت و

ھەمبەر ھەقۇودو قايسىتىن دەنگەن، حوكىدارىبا دەولەتا ئۆسمانى قەبۇول كىرىپۇن و يەكە ھەقۇودو قەبۇول نەدەن، ھەقۇول ئۆسمانى ئەن دەنگ دەدۇر. تەقى ئۆزدەن ئۆسمانىيان، ئەو دچۇون شەر و پەقچۇونان، وان شەرقان و چەكدارىن خوه دەشاندىن شەرپىن دەور ئەن ئۆسمانىيان كۆل سەر تەخۇوبىيەن دەور ئەن دەليت دەقەمەن و سىنگا خوه ژ بۇ سەلامەتىيا دەولەتى و سلتانى وى دەنگ سېپەر، باج و ھەينىن خوه ددان دەولەتى و سلتانى مىانا سولتانى خوه بىن نەم دەزانبۇون. لى ب شەرتەكى؛ كۆئە دەن ئاشا خوه دە خودسەر بۇونا، پادىشىيە جارنا سلاچقىن خوه بىن گەرم ئان يادىكارەكە بچۈوك ئا بېرائىنى بنهىرتا، دەولەتى قەدر و قىيمەتا وان بگەرتا و دەستى خوه درېز ھەبۇون و ھەينىن وان نەكرا. لى ئەف شەرتى ئانچى كۆب سەدان سالان د ناۋىپەر دەولەتى و مىرىكىان دە پەيامەنەكە قەھىم بۇو، دەمەن داۋىن تىيىك چۈپەوو و پاشايىن كۆب دەرسىل دەنگ، نە بالا خوه ددان ۋى شەرتى، نە ژى گۆھى خوه ددان ئىكاز و شىرەتان و ئېرىش ل سەر ئېرىش دېرەن سەر ھەبۇون و ھەيىنەن مىر و بەغان. ھەك ئەز راستىيە بېتىش، ئەو ھەرتىم د ۋان ئېرىشىن خوه دە ب سەر دەكتەن، ژ لەورە د دەستى وان دە چەكەك كۆب بەھاين وى بېپايان بۇو، ھەبۇو؛ بەرىھەرى و دەنماھىا ناۋىخو يېن مىر، بەگ، ئاغا و گەرگىن كوردان. پاشايان سەبىتلىكىن خوه با ددان، ب كەن و فۇرت ئاڭگەرە وان ددان و ئاڭگەر ب ولاتى وان دەخستن، بېتىي كۆز گۆزەكە پۇوشى وان ژى تى دە بىشەوتىا. دەولەتا ئۆسمانى و پاشايىن وى ب گۆتنا باش و كالىن كوردان كۆز ھەرتىم ب تەجروبەيەن نۇو يېتىن كىرىت دوبارە دېبۇو، قەنج دەزانبۇون؛ بەرىھەرى كورد كوشتنە، دەخھىسىي كەۋانىنە و بەلاقىن مەراندەن.

مام سەفۇد وان داۋىا شەقان دە كۆب راستى ژى بۇوبۇون وەختەكى تارى يېتىداوين، بەددەن وى يَا گەرس ژ روونشىنى دەستىيەي، مەزىيە وى يېت رۇنى و سەرەدەخت ژ پەستەپەپت و گۆتىنن پۈچ سەستبۇوبىي، پشتى خەبارادىنەم، لى بەريا كۆئە بىكەقە خەو، ھەشىن وى ل سەر بۇويەرىن ل رى، ھەر دەگۆتەم، خۇرتەن، دەقى ئەف گۆتنا من بىھ گۇھار و بىكەقە گۆھى وە، ژ بېر مەكىن، كورمىت دارى نە ژ دارى بە، زەوالا دارى نىنە.

ئەف گۆتن ژى رە بۇوبۇو مىانا لۆرىنەكىن، لى لۆرىنەكە ژاھىن، تاھل. وى ھەر دەگۆت كورمىت دارى... كورمىت دارى و دكەتە خەو، لى مىانا كۆئە بىكەقە خەوا مەرنى يان ژى بىكەقە ناڭ خەوەكىن كۆب تەنلى ژ كابووبۇيەن دەۋوژەھىن ھاتبەپ. لى بەلىن شەقەكىن، گافا ئەمەن ھاتە مالى، وى خەبەرىن كىرىت ئەن وى رۇزى ئىيەنەن دەن و ل سەر سەدرى كىتابخانى پال دا و كەتە خەوى، ناڭ كابووبۇسان، وى ئىيجار ئەف گۆتن نەگۆت دەبىرە نەك. ئىيجار وى گۆتنەكە دن ئا باش و كالان گۆت و دوبارە كە ئاخىنا ژ دەستى دەن رە نامىنە... ئاخىن... ئاخىن... ئاخىن...

ھەنگى، پشتى كۆز خەوە ب تۈولىن خوه يېتىن رەش مامىن كۆب ئاخىن، ئاخىنى ژ خوه ۋە چۈپە، راپېچا و بەر كورواھىتىن تارى يېتىن خەوە، من ل مىگۇ كۆز بەر رەوشادا باقى خوه، دىا خوه، ولاتى خوه، ب ھېدىكى دەرىي، نەھېرى، چۈپە نك وى، ب دەستى وى گرت و ئەو دەرخىست شانەشىنىن. دەرىي رۇنى بۇوبۇو، سەتىيەن چۈپەوون، تېرىزىن ئابادىن ل پەي گۆيىكىن چىايىن جوودى سەرەتىي، مىانا كۆز ھەلەدان، ئاقا دېجەلەيىن، مىانا كۆز ھەلەدان

هەرتەل دۆرالاپىن وان بۇو، ب ھونەرا قەدىم ئاش دىكىن. لى ئىجار رەوش يەكجار گوھرى بۇو، ئىجار بىقى نەقى خوبىن ئى بىزىيا. ژ چەند سالان و قىۋى، سەعىد بەگى كۆكەلهە دىرگولى مينا مەقەر ب كار دانى و حۆكم ل دەقەرەتىن ئەرروخ و چىايىن بەر ب وەلاتىن ھەكاران دىكىن، ل ھەمبەر حۆكمدارىدا دەولەتا ئۆسمانى سەھرى راکرىبۇو و ھەو گوتتنا وان ب جىھە دانى و ئىدى نە باج ددا دەولەتىن، نە ژى ئەسکەر داشاند ئۆزدېيىن. ئەف تەڭگەرا نۇو مينا سترىيەكى دەكتە چاشى دەولەتا كۆز ئەورۇپا، بالكان و وەلاتىن مخربىن قەدىكىشىپا؛ دەولەتى پىشىكەتتەكە وەها نە قەببۇل بۇو.

پشتى كۆمۈر ژى گۆتكە ئەرى و كەتە ناشا رەفيين ئۆسمانىيان، مفرەزىيەن چەكدار ئىپن ئۆزدەيا ئۆسمانى كۆبىزىپا ئەرى پاشا يەكى بەزىزىتىن، رووتىش و ۋەزىرلىقىنى، ب ناقىچە مەممەد پاشا، گاف ب گاف هاتن دەر و دۆرەتىن جىزىرى ژى. پېشى زابىت و بەردەستىن وان، پاشى پاشا و بەردەقكىن وان و ب دوو رە ژى مفرەزەيىن چەكدار و تۈپتەن وان هاتن. ئەسکەر گەر پەيياتى و سوار د رىبا بەئىرى رە، گەر ب كەلهە كان، ژ دىيارىھە كەن، ب رىچىم رە هاتن. تۈپتەن كۆغا و بەرگىران دەكتەن، ھەيدەجانەكە مەزن ل بازارى كۆھەما چ بىگەرە هەيج جارەكىن ژى تشتىن وەها ئەجىيەپ نەدىتىبۇو، ئانى پىن. مفرەزەيان ل بەر دەقىنى رىيان كۆد كېلىمكە چىتمەد بەھەرپۇن و ل بەر قۇوتتارتىن چىيان كۆب قاسى چەند قۇناغان ژ بازىز ب دوور بۇون، كۆنلى خود ئەدان، ئالا ئۆسمانى داچىكەندىن بلنداهىيان و ژ بەريانگان حەتا ھەنگۈرەن دەست ب تالىم و تەرمىنەن كەن.

جىزىرى، ئاخا وەلاتىن بۆتائىن كۆنە ب پىتلاقيىن زايىت و ئەسکەرەن و ب تەكتەن تۆيان دەھاتە ھەنجقاندىن، بىتەندىنگ و كەسەر كۈرۈل بۇويەران تەماشە دىكىن. دەقەرەتىن شۆخ و شەنگ ئىن دىجلەيىن كۆب دەنگىي بلوورا شەقانان و ئاوازا دەنگىيەرەن تىرى بۇو، نەها ب دەنگىي تەشقانگان، ب نىدا و مارشىتىن ئەسکەرەن؛ ئاخا رەش و سۆر ئا ب بەردەكەت كۆزەقىيەن نىسىك، گەنم، گارس و جە بۇو و پايسىز زەر، بەھارى ھەيشىن دىكىن، نەها ب بەركىن چالا و بارووتا شەھوتى يَا تەشقانگ و تۆيان تىرى بۇو. و ئەھلى بازىز كۆب خېزىن، ژ ھەر جارى بېتىل كار و شخولىن خود يېتىن رۆزىانە ھۇور دبۇو، دا كۆپالا خود ژ بۇويەران بەد ئالى، دزانبىبۇو كۆئەف تەڭگەر، ئەف حازرى و لەبات ل دىزى برازى و خوارزىيەن وان بۇو.

لەن ھەنگىن، د وان رۆزىيەن تارى دە، مە نزانبىبۇو كا مە دى چ بکرا، ل مالا كۆزخوھە تىن دە شىن ھەببۇو، يانى ل مالا مام سەفۇر كۆيەكچار قولبىبۇو سەر مالەكە بىتەندىنگ و كاڤل، ب راستى، شىن ھاتە پىن. ژ بەر بەختى مە بىن نەچىن، ھەيدە كۆپتەن چىن، شەقەكىن، ل بەر دەستىن سېبەھە كە رۆنلى و زەلال، خافا مام، دىا مىگۇ و ئارمىنى، سەنەمخانىن كۆز مىيىز قە بۇو، ژ ھاوايدۇر خاتىر خۇستىبۇو، ئىجار ژ دىنيا يەن ئەن ئەن خاتىر خۇست و دەفات كەر. سەنەمخانىن كۆھەر كەس ل بەندىدا دەفاتا وى بۇو، د دەستپەتىكە ھەياما نۇو يَا كامباخ دە، بەرى كۆئە ژى مينا مە، بىكەۋە بەر پىتلىك خەدار ئىپن ھەياما نۇو، ھەيدە كۆب زانىن، د دەمەكە باش دە، خاچا وىن ل ستوو، ئىنجىيلا نەبى ئىسال سەر سىنگى، د ژۈورەكە تارى، لى د بن رۆناھىيەكە قەملس ئا قەندىلەن دە، بىتەندىنگ، بىتەخەرخ، بېتىان، ب رۇويەكى ئارام، د خەواشەقان دە، خودزىيا من پىن، كەتە خەموا ئەبەدى و ھەممو خەم و ئەندىشەيىن دىنلى ل پەي خود ھېشىتەن. سەنەمخانى كۆھەر، ب سەبر و مەتائەت، ئالىيە مە ھەببۇو، لى وان بەرىيەر بىتەن خود، بىتەن كۆز راھىشىن چەك و سېلەھان، ھەرتە بىنجل دىكىن و ھېرس و كەربا كۆ

دا، پاشىنەتەن دەنەنديلا ل سەر ماسىن و دەرگەت و چوو بەر رەفيین كتابان، يەك ب يەك ل وان، ل پىشىتا وان، ل ناڭ و ناقنىشانىن وان نەھىرى. داوبىن ئەھە كتابەكە قالن و مەزن ئا چەرمىن ژ رەفەن كۆكتابىن كەسەر مارقۇ و بىن دىن لى بۇون، دەرگەت، ئەھەمەيز كەر، سى جاران راموسى و شەگەربا بەر ماسىن، ل سەر كۆرسىيەن ماسىن رۇونشتىت و رووپەلىن كتابا چەرمىن ۋەھەن. مەن و مىگۇ، مە ھەر دەپيان ژى كتاب دناسى، ئەو، تەورات بۇو. ھەر دو دەستىن مامقۇل سەر رووپەلىن كۆز كەرى بىن تەوراتى، وى سەھى خود ژى راکر و ھېدىكەل مە نەھىرى. ھېنگى مە دىت كۆرۈندك كۆل بەر رەفييا قەلس ئا چىرى مينا بىتىن لوولۇ دخوبان و دچىروسوين، ژ چاشىن وى بەر ب ژىتىر دبۇون.

كىن، ھېرس، كەرب و نەفرەتا كۆد ۋەن كىتابا مەقەدەس دە بەحس دە، دىسان سەھى رادكە، خۆرتتۇ ئەھەن، ب دەنگەكى كۆكەلهەگى بۇو، گۆتكە مە. كىن، ھېرس، كەرب و نەفرەتا كۆھەلەشىنە، دشەوتىنە، كاڤل دەكە و دەكۈز... .

وى دى گۆتكە خود بەدەماندا، لى ژ بۆ كۆئەل نك مە بەدنگ نەگىر، ئەھە خود راگرت. پاشتى بىسىكەكىن، گاشا ئەھە ئاگىرى قەلۇونا خود گەش كەر و ژى گۈزەك كىشاند، ل لەوحەيىن دیواران نەھىرى، ئەھە خەبەر ئەپتەن ئەپتەن كۆتكە مە،

ئۆسمانى دى ئېرىش بىن سەر ھېزىن سەعىد بەگى، پىمامى مىر و پاشا يىن ئۆسمانى، قاسىدىن پادىشىيە مىر ژى ئېقنا كەن كۆئە و ھېزىن مىرەكىي تەۋ ئېرىشىي بىن. من نىكارىبىو خۆرتنا، من و چەند ئاقلەمند، شىورەند و كورىن مىر، تىلى و نەجىب، مە كەن كەن، نىكارىبىو رىلى بەر قىن بەرپارى بگەرتا. ھېچ نەبە، مىر دەقىيا بېتەرەف با، خۆرتنا، لى نەببۇ، ئۆسمانىيان و بەردەقكىن كەقەنپەرەست ئېن مىرەكىي كۆب ئاقلانلى خود يېن كېتى ئاقلەمندە مىر دەن، رى نەدان مىر كۆئە و بەكارى بەرپارەكە دە بىستىنە. شۇور و خەنچەرەن دوبان ئېن خوبىنى كۆز پۇلايىن نېيرز و ب دەستىن ھەسنكەرەن ھۆستە چىبۇونە و ئەف چەندەكە، ب سايدا سەرە مىر، د كالانى خود دەنگىن بۇون، نەها دىسان ژ كالان ئېن كىشاند، دىسان مام و برازى، خال و خوارزى راپىن ھەش، دىسان داخوازا تولەمانى سەھى رادكە. دىسان گۆتنىن تەوراتى دوبارە دىن، دىسان ئەم ئىن نەچار تەوراتى دوبارە بىن.

مام سەفۇر وەها گۆتبۇو و بىتىي گۆتنەكە دەن ل ئۇلانا كۆد دلى وى دە ۋەنلەندا، زىنە بکە، رووپەلىن تەوراتى قەكىرى ھەشتن، رابوو سەر پىيا، تەقى جل و بەرگىن نۇو كۆئەم تېنە كەھەيىشتن كا چما ئەھە خەپەن ئەھە ئەھە ئەھە سەدرى دەرىپەل دا، لەھىفا تەنگ كىشاند سەر خود و ب گۆتنىن نۇو كۆ من قالىتى كەن، د خەر و ھەچوو. چاشىن من ئىن كۆر دىسان دەست پىن كىبۇو و دېشىيا و من بىر ب گۆتنىن نۇو، گۆتنىن نۇو، ھەپەن ئەھە ئەھە ئەھە ھەياما نۇو بۇون. دەنگىن سۈوزەنلى و كەسەر ئەپتەن كۆل سەر رۇويەن يەزدىنىشىرەن ماتبۇويى دەرەقىرین، د داۋىيا ئېرىشىشا كەلەھە سەعىد بەگى دە، تەقى دەنگىن شەوات و ھلەۋەشىنى، ب گۆھىن من كەت، دەنگەكى بىن ئەپتەن كۆز چاشەكى بېرپەن ئەپتەن، كۆز ۋى رۆزىن و پىن قە، ئەز ھەرتە لى دەتكەرم.

د ناڭبەرا باشىكىن مىر و سەعىد بەگى دە، ژ بۆ حۆكمدارىن، ھەرەكى كۆ من قالىتى كەر، ھەرتە بەرىيەر ھەببۇو، لى وان بەرىيەر بىتەن خود، بىتەن كۆز راھىشىن چەك و سېلەھان، ھەرتە بىنجل دىكىن و ھېرس و كەربا كۆ

پشتی ئومره کى، دىسان شەگەر يابو وارى ناس، وارى كۆئىنسان بە هزوور سەرەن خود داتىنە سەر ئاخا وي يارادش.

پشتی کۆمە سەنەم خان، بە دیسین ئەرمەنى و ب گۆتىن ئەرمەنى مىينا «هایر - قۇرتى - هۆزىن - سوپ پ ناتىشقاز» كۆئىنسان دكاره بېتىھە، ئەم مىينا بىسلاڭا مسلمانان بۇو، قەشارت، ئەم شەگەربىان وانى و لور مان، لىق بەلنى ھەشىن من ھەر ل سەر و ھلاتىن جىزىرا بۇتانى و بۇويەرىن وى بۇون. ج دەھەمى؟ وان تۆپان دەست ب تەقىنى كىريون، ھەكە كرىن، دەنگىن وان چاوان بۇو؟ تەقى كۆمام، مىگۇ و ئارمىن ب يىرار خۇوستن رى ل چۈپىنا من بىگىن، داۋيا داۋىن، پشتى چەند ھەفتان، ئەز ھەوھەپىام، روھى من ئى دىن ئىسىيان كەر و دئىقارەك زەلائى ئەيەرەزىنى دە كۆھىيەق قولپىبۇو سەرسەنپەيەك كەزىقىن ئا مەزىن و گولۇقەر و دنیا د ناشا رۇناھىيەكە ھەلسەر دە ھەشتىبوو، من ئەو و كەسىن دەن ل جىيە ھشتىن، يەك ب يەك ژ وان خاتىر خۇدەست و دىسان ل ھەسبى خۇد بىي كەھىيل ئى بەلەك سوار بۇوم، مەھىدەپەيەن من كۆمام سەفۇر دابۇون من د بىرىكىا من، تەبىرى من ئى تاوس د ستووپىي من و خەنجەرا من ئا زىقەھىلى د پشتى من دد، من بەرى خۇد دا جىزىرا بۇتانى خۇپان.

چاخی نه ز د رۆژه که گەله کی گەرم دە، پاشتى نىشەرپىان، گەھىشتىم دەقەرىتىن جزىرى، تىشتى يە كەمین كۆپالا من كېشىناند، بىيەندىنگى بۇو؛ نە مەقهەرىن ئەسڪەرىلى ھاوايردۇرپىن بازىر مابۇون، نە ۋى تۈپىين وان، نە شقان و گاشان دخوبان نە ۋى كەرى و گارانىن وان كۆھەرتىم ل دۇرما بازىر دېچىرىپان. بەهار داقولپى سەرھافىنى، تىپەرىزپىن تاۋىن و تىپەنە كە بۆش ھاوايردۇر دكزىراند و زەشقى و گىيان كۆكراسىنى خودە بىن بەهارى ۋى خۇدە كەرىپۇون، زەر دكىن. تاۋىن زۇرا دارتىن چلۇ، سېپىنداار، چنان و تۈپىن كۆكەھ ل قىر، گەھ ل ور، لى ھەرل قراخىتىن چىتىم مىينا نەقشىپىن خالىچە يە كە رەنگىن دخوبان، بىرپۇو و دار سىست بۇوبۇون، پەلان سەستو خوار كېرىپۇو. ۋى بلى چەند قۇزىكىن تىزال كۆب دەنگى خودە بىن بەد بىيەندىنگىيا ھاوايردۇر خرا دكىن، چو تېيرل ئاسىتىن نەدخوبان. هە يە كۆزەر من رە دەلى دهات، لى ھەر تىشت، سەست، سەخت و بىيەندىنگ بۇو، بىيگىمان ھە كە نەز گۈلەر رۆزگەنин بالىلەند كۆخەللىكى چاندۇپۇن و بە ماخوروورى و خورتى خودە دابۇون بەر تاۋىن، نەھەسىپىنەن. ل تاخىن دەرقە يى بازىر ئى زىن، زارۆك و پىپەزىنپىن كۆل بەر دەريان، ل حەوش و كۆچەيان دخوبان، بە گاۋىپىن بەتەقدىر تەفگەرا خود گېتىدان، بىتىپ كۆئە و بخوازىن بالى بىكىشىپىن سەرخۇد، بەتەقدىرل بەر چاقان وندادىپۇون.

بیدهندگین په ردا خوه راکیشاندبوو سهربازاری قدهمیم کۆب هزاران سالان هەر و هەر وارى دەنگان بۇو.
ل بازىر ئەز هین بۇوم كۆھىزىن ئۆسمانىيان، ب ئالىكاريا هيپىزىن مىير و هن بەگىن دن ئىين كورد كۆز
كاشلكرنا گۈندىن سەعىد بەگى بگەرە حەتا ئەگرتتا رى، قۇناغ و شەكتان دا كۆھىزىن سەعىد بەگى نكارىن
ھەرن و ورن، ب ھەموو سخولىيەن بەردەستىيى رابوبىوون، زۆرە سەعىد بەگى بىرپۇون و ئۆئى، تەقى مالبات و
كۆماندارىن وى، ژكەلەها دېرىگۈلى، ب ساخى، دەرخىستىبۇون. لى تەقى كۆئىدى ئەھلى ل دۆرا مىير
ۋەددىرىيان بازىر، مىير ھى كۆتۈ خوه كۆزل قادا شەرەتلىبوو ۋەگرتن، رانەكىپۇو و ۋەنەگە رايابۇو. رۆز، نە رۆزغا
راوەست و بىيەندەنانى بۇو، تاقلىي من ھەسىپى خوه يىن دلسۆز كۆز رىبە كە دوور، ل سەرى ئى كەسەكى مينا
من كۆب قاسى تۆپە كە ئۆسمانىيان گاران بۇو، دەتات و گەلەكى وەستىاپىي بۇو، ل ئاخورا مام سەفۇ گوھەرت،

رەز مىرەكى بىتىرە فالەكى بۇو، زارۆكىتىن خۇوه مىگۇ و تارمە كۆب دەلالى و نازدارى مەزىن بېبۈن و ھەرتىم ناز و تىپىز وان ھەبۈو، من، بىرىيەن سىتىي كۆل مالا وئى گەرمەھيا مال و مالباتىن دىتىبۇو، كېرىبو، دىسان، لى ئىجبار بەفاتخۇوه، گەھىشته ئالىيى مە. سەنەم خانى وەسىبەت كرىبۇ كۆمام، ھېچ نىبە ژۆجارا داوبىن، ژۆچەند رۆزان، دەست ژىكار و سخولىيەن مىرەكىيى بەرەد و وى بىسە وەلاتى باش و كالىين وى ول دەشقەرىن دەريا وانى وئى شەشىئە. ئەڭ داخوازا سەنەم خانى ژۆمە ھەمۇوبىان بۇو ھېتىجەت كۆمە خۇوه ژ تەقىگەر و يۈۋەرەتىن كۆدەغاننى بىتى، بە دوور خىستا.

توژی ب مه ره وهره، برو، مام، د ناث جل و بهرگین رهش ئیبن ئالافرانگی ده، ئیدی ریبهردایی، زک لئی ودرمی، ل کتابخانی گۆته من، توژی وهره، ئەز دترسم كۆتول شان دهاران، د شان رۆزئین ئالقۇز ده تىشتەكى، يېنى سەردى خوده.

مام، میتا مکو و همه کوهی زی نه دیار بیو، راسته راست نه گوته کوئز ترددین بیو، لی ئەوژ ترددینیا من دترسیا و دل در کوئز زی بیی ره بچووما. ب ریدانا میر کوئه شی کوچه و جهداریا وی د وان رۆزان ده گەلهکی ب مام سەفۇرەبیو، د کەلەپەربانگا سبەھەکە بهارى ده، بەرى کۆ بازار ھشیار بە و ئەسکەر دەست ب زرته زرتى بکن، ل سەرھەسپان، ب کۆمەکە ب قاسى بیست كەسان، مکو و ئارما رەبدەن کۆ يەكجار ژ خوھ قە چووبیو، بەدنا وئى يازار چەلسیبیو و ژ هەر جارى بیتىر ھەوجەدارى گەرمەھى و شەفقەتا من بیو، زی تى ده، مام سەفۇر کۆ ئىجارتى شال و شەپکىن فەرەد و بەلەك ئېن و ۋەلاتىن مکوسى ل خوھ كەپۈون ل پېش، ئەز، كەيا، چار عەگىدىن چەكدار ئېن بۇتى كۆب تېشانگەریا خوھ ناس بیوون و لۇولكىن تېشكىن وان ئېن زەقەتلى ل بەر تېرىتىن تائىنى دېرقىن زى ل دۆزىلەتىن وى، سەنەمەخاتا كۆ خوھشەك ھاتىبىو شوشتن و دەرمانىكىن، د ناش تابوتەكە گۈوزىن ئا دەرمانىكى دە دەشىيا، د ناش عەرەبەيەكە گىرتى يَا دىرا ئەرەمن ئا بۇتاتىن ده، ل پەي مە، ئەم ب رى كەتن. چوپىنا مە بیو گەشتەكە دىنىي يَا ئەرەمنان و ل ھەر جىھە و گۇندى كۆئەم تى رە يان د كېليلەكى رە دېھورىن و تى د ئەرمەنەن ھەبۈون، دھاتن نك كەمروانى مە بىي بېچۈوك، دچوون سەر سەنەمەخانى كۆ كەچا كەشەيەكى ناقىدار ئى ھەممۇ جەماعەت ئەرمەننان بیو، مىبا كۆ ئەو ل دۆرا مەرىيەم خانى، دايىكا ئىسا مەسىھ بېجىن، وەلىن ب رىز و رىزدارى، ل دۆزى دەجىيان، دەستتى خوھ دېرىن ئەنپى خوھ، خاچ دەردەخستن و ب زمانى خوھ زېئىنجىلىيە دېسىن، نەمازە ھە دېسلا ھاير مەر دخوندن.

پشتی ریویتیه که دریز ئا ب قاسی هفتھے يەکىن ـ ٥٥ رۆزان، ئەم گھیشتنە وانى، بازارى كۆز ھەزاران سالان و قىر قە، ھەرتم پايتەختىا ھەبۇنا ئەرمەنان كىرىبوو. بازىر و ھاويردۇرلىن بازىر بەھىستبوو كۆزكەچا وان ۋەندگەریا ئاخا باش و كىلان و وان حاززىيەكە مەزن ل دار خستىبون. د دانى ئېشارەكە ھەنەكى ھۇونك ٥، ئەھلى بازىر، نە ب تەننى ئەرمەن، تەقى كىشمە و گەرگىن دىرا ئەرمەنان، ھەرودەا كورد، تۈرك و جەھو زى، تەقى رىتىھەر و گەرگىن خوه، هاتن پېشىما مە و بىسى كۆراوهستن، وان ئەم ھەلدىن و ب كەشتىيەن بچۈرۈك ئىين دەرىيا وانى، ئەم چۈون گرافا بچۈرۈك ئا تاختامارى كۆيەك كى ۋارىتىن ھەرى مەقدەس ئىدين دىنيا فەلە و ئەرمەنان بۇو. ئەوانا لور، ل كىيلە كا دىرا كەفناڭر كۆل سەر گەرگەكى، ژ كەفرىئىن رەش و سېپى ئاقا بۇوبۇو و مينا نكلى بازەكى دخوبىا، ژ بۆسەنەم خانى، گۆزەك فەكۇلابۇون. مينا كۆز پاشى ئاتە سەھرى من ژى، سەنەم خان،

میر و بهگین کوردان کۆچو جاری نکارن ب پایه بلندیه که مهزن، مینا دولهت و حوكمدارین رابن، قیما خوه هەرت ب هن پایه بلنداهیین بچوک تین. سەعید و نیچیرین گومرە، دنگبیژەکی کۆھم دنگى وان هەم زى دنگە تاریخا وانه، میشانپەرورە، داوهت و دیلانین کۆل سەر زمانانه، ژبۇان پایه بلندییە، هەروەها كەلهەکه ئاسى، قەھیم و ماخروور کۆد بلنداهیین هەرى ئاسى يېن زنان و چیان دەئاقا بوبە و ل ملەکى ترسەکى دەھەلەن ناشچى و ل ملەکى زى خورتى و ئەسالەتەکى نیشان دەد. كەلهە دیگولى کۆتەسالەت و پایه بلندیا سەعید بەگى بۇو، نەبا ب تۆپین ئۆسمانیان دەھاتە هلۋەشاندن و زى ئاگر و دوومان دەگەیشته هەفت قاتى ئاسمانان. بېگومان ب ئالىكارى و ریدانا میر و بهگین دەئین کوردان کۆھتى زانىبۇون کۆئەو تۆپ ئى رۆزەکى دىزكى كەلهەن وان دە زى بىنەقىا. تۆيان كەفەر ل سەر كەفرى دیگولى نەدىيىشتن، بېگومان ل سەر داخوازا میرزى، كۆنە ئەوي، نە زى مە، هى زانىبۇو كۆلولەيەن وان تۆيان ئى رۆزەکى بىزقىريانا سەر پایه بلنداهيا میر، كەلهە ئەورەخى زى.

دیگول دشەوتى، لى كەلهەك كەسىن کۆد كەلهەن دە بۇون، خوه سپارتىبۇون چیان، دەر و دۈزىن شىكەفتىن کۆد ئەينى وەختى دە هيلىنىن تەيرىن درەندە بۇون. ئەز ئى، هەكە يەزادانه دلۇشان تاقەتى بىدە من، د شەقبۇھىركەن مە يەن بىن دە، ب درىزى بەحس لى بىكم، لى بىلەن، من دل هەيد، نەبا، ب تەننی هەوقاسى ز وە رە بىبىشم، كۆچاخا ئەز پەرگى چەند كەسىن کۆز كەلهەتى رەفيابۇون، هاتم و ئەوانا ئەز ناسىم، تافلى وان ئەز ھلدام و ئەم، پەياتى، چۈن سەر زىنارى هەرى بلند ئى هەممۇ ناشچى، نك ھەفالە من يەزدىشىپ، خوارزىتى سەعید بەگى كۆتىدى دىل كەتبۇو و ل سەر رىبا و دلاتى خەربىيەت بۇو. يەزدىشىپەر كۆبۇبو پەيادەكى كەلهەنگ ئى بەزىنرەتىز، پۆزىهاران و سمبىلەقىتان كۆل سەر بەدەن و رووبىت وى چۈنەيەن مىينا عەيىتىن بەدەن و رووبىت من و مىگۆندەخوبان، ل ور كۆھمۇ ناشچە مىينا بەرگەھەكى زى دخوبىا، ل بەر دەشىن شەكتەكىن، ل سەر كەفرەكى روونشىبۇو و ل كەلهە كۆزى ئاگر رادبۇو و ب باين ئىشارى كۆنۇ دەست پىن كەپوو، مىينا جناورەكى خوه ل با دکر، دنهپىرى. چاقىنى وى ب من كەت، لى ئەوي نە خوه لاشاند، نە زى رابۇو سەر پىبان و نە زى تەڭگەردە دە ئائى پىن. ئاوارى رووبە وى چ بۇو، من زى دەرنەختى، لى چاقىنى وى هەر ل سەر گولۇكىن ئىتگەر بۇو. بىتەنگىيەكى زىزىل دار بۇو، ئەز بەدەيكە چۈرمەن نك وى، كەسىن ل دۆرالى كۆميانا وى بىتەنگ بۇون، جىيە فەكرىن، ئەز ل كەفرى كىيلەكى وى روونشىتم، مىينا وى من زى چۆگۈكىن خوه كەيشاندىن بەر سىننگا خوه و ل ژىزىر، ل كەلهە كۆھو پایه بلندى بۇو و ئىتىدى دى دچىرۆك و رىوايەتان دە بىما، نەھىرى. لى ھىچ ژ بىرا من ناچە، هنگى ئەو بىتەنگىيە يەزدىشىپەر كۆ من زى باش ناس دەر، ئاگر ب روھى من خست. دىسان چاقىنى من ئى كۆز ئىشىما، دسان دلە من بۇو ب لەيان.

دەنگى بىتەنگىيە، گوھدارىن من ئىتىن بىسەر كۆنەها هوون ئى هەو گۆتنا من بىھىسىن، دەنگى بىتەنگىيە ب تەننی ز ئالىيى كەسىن كۆب تايىا دەنگى بىتەنگىيە كەتنە، دكارە وەر بەھىستەن. نەبا، ب قەستا جخارە پىچان و ئاپقىزانى، ب هېنجهتە ئاڭ، مەۋىز و بىھىشەدانى، ئەز ئى زى بېچم، گەلى گوھداران، بېچم و بکەۋە ناشا پىتلىن دەنگى بىتەنگىيە. پشتى دەنگ، پېتىن، قىيىرەن، قىيىرەن، گەرين، ئالىن، خەرەخىر، خەرەجىر و تەشقەلەيان، راستىا ھەياتى، بىتەنگىيە؛ بىتەنگىيە مرنى كۆزى خەلاسى نىنە و بىتەنگىيە كۆب ھالەتىن

حقىيىتىن خوه دەنن مالىت و ھەسپە كى زىننە و چىكى بۆز كۆسەيسان ژ تاولىن دەرسىتىبۇون، زەنگۆ كر، بىيى كۆئەز ھەرم نك ھەيە تېلىنگا خوه كۆز بەر خەرجىن قەومى، من چەندەكە درىز نەدىتىبۇو، من بەر ب كەلەها دىيگولى دارى. دانى ئېقەرەتى بۇو، تاۋا كۆز دەنبا ب تاڭرى دووژەھى قەلاندۇبو، ھېيدى ھېيدى، ل پەز زەقىيەن بۆش ئىتىن دەشتىن دچوو ئاڭا. ل رى ئەز پېرگى كەلەك كەسىن كۆز سەفەرى قەدگەریان و كەلەكى وەستىيەي دخوبان، هاتم. سەفەر ب سەرفرازى كوتا بوبۇبو، لى كەمىتىن كۆز سەفەرى دەھاتن، مزافەر نەدەخوبان و چو تىشت نەدەگۈن. ب تەننی ئەڭ كۆتىن ژ دەقى ئەن دەردەكتە؛ دىرگول دشەوتە.

من ھەسپى خوه راڭر چارگاۋىتى و دوسا كۆئەز بەر ب گۈندى كۆمېر كۆزنى خوه ل كېلەكتى قەدابۇو، من خوه دا سەر رىيا كەلەھى. هنگى، گاشا خەلەك ژور، بىيى كۆل پاش خوه بىنەپەر، گاۋەگاش، قەدگەریا و ئەز بەر ب كەلەھى دچووم، تەورات و ئەم رووبەلا كۆمام قەكىبۇو كەتە بىرا من. ھەكە بىن بىرا وە، من ژ وە رە بەحسا وى بەريانگا كېرىت كۆمام خەبەردا قەگەرتا كەلەها سەعید بەگى گىھاندۇبو مە، كېبۇو، بەريانگا كۆمام رووبەلەتىن تەوراتىن قەكىبۇو و پاشى دخەو رە چۈوبۇو. دۇترا رۆزى، چاخىن مام دىسان چۈن نك میر، ئەز ۋەگەر يام كاتباخانى نك ماسىن و من ل رووبەلا شەكىرى نەپەرت. بىيى كۆمام بىن بىزانى، ئەوي رووبەلەك قەكىبۇو كۆتىن دە سورەتكى مەزىن ئىن نەقشاندى ھەبۇو. د سورەت دە زلامەكى و سىن زىن ھەبۇون، زلام و دو زىن ل چۆلەكە بەيار دەمەشىيان و ل پەزى دەزەزەرەكى فەرە دشەوتى. ھەرچى ژانا سىسيان بۇو، ئەم و ھەنەكى ژان دوور، رووبىت وى بەر ب بازارى كۆزى دوومان راپدۇبو، راۋەستابۇو. ئۇ، لۇوت، ژانا وى و ھەردو كەچىن وى بۇون كۆب سەر داخوازا خەودا يەن ئالەمەن، بەر ب گۆنۈچەرەكە دە دچوون. لى ل رى، تەقى كۆز وان رە بىشەوتە، دەش ژ بازارى سىۋۆمىن بەردا بۇو و بەر ب دەشەرەكە دە دچوون. لى ل چۈن، تەقى كۆز وان رە ھاتبۇو گۆتىن كۆئەو ئى نەزقىريانا و ل بازارى شەوتى نەنھىرتا، خانغا لۇوت سەرەت خوه زەراندۇبو، ل بازىز نەھىبىيۇو و د جىيە دە بوبۇو كەقىر.

نەجا زى ئەز، ب مەراقا خانغا لۇوت، بەر ب كەلەها شەوتى كۆھەرەكەس، بىيى كۆبىزلىن و لى بىنەپەر، زى ئەز دەقۇم، لى من زانىبۇو كائەز گونەھكار بۈوم ئائ ئەو. بەر ب كۆئەز بىكەيم كەلەھى، دەنگى تۆپىن ئۆسمانىان خەبەر ئاگر و شەواتىن گىھاندەنەن. من دەنگەكى و دەنلىق تۆق، تىزى خۇف و ساو، د ھەممۇ ھەياتا خوه دە، چو جارى نەبەھىستۇو. تەقى كۆدەنگ ژ دوور دەھات، ئەوي ب ئۆللانا خوه ھەممۇ ھاۋىرەدۇر قەدگەر و ھەرچى زىنلى بۇو، تەپىر و راۋىر زى تى دە، دەتساند. ئۆچاخا كەلەھەل بەر چاقىنى من خوبىابۇو، ئەز ل سەر ھەسپىن خوه قەجىقىم؛ كەلەها كۆل سەر بلنداهىيەن ھەرى ژۇر ئىن زنان ئاڭا بوبۇو و مىينا ھەيتىلىنەك تەپىن ئەتلىق دخوبىا، ب راستى زى دشەوتى و گولۇكىن گور ئىن ئاگر بەر ب ئاسمان بلند دبۇون. رۆ چۈوبۇ ئاڭا، ئېشەر ئۆزى داڭەتبۇو و دېشەر ئۆزى دە رۇناھيا ئاگر ئەنگى كەلەدا دىيگولى ھاۋىرەدۇر قولپاندۇبو سەر بەريانگى. ئۆسمانىان تۆپىن كۆب تەننی ب ھەسپ و بەرگىران دەكارىبىوون بىن كەيشاندىن، ھلکشاندۇبوون ژۇر، ھەردو ملىن بلنداهىيەن زنان و ژور كەلەھ گولەباران دەرن. (پاشى من بەھىست كۆكۈرەن ئەو تۆپ ھلکشاندۇبوون ژۇر.)

ل ماله که هلوهشیایی کۆ د نهیوانین وئى ده
گیا بەزىن ئاقۇتىيە.

د ناپېرە كەقىتىن بىرا مېچى يَا حەوشى ده
كوللىكتىن رەنگىن هيىشىن هاتته.

ئوئەو، دەنگىن وى، قىچەقىچا وئى.
دايىەك و زارۆكەك.

كول پەي ھەمو دەنگىن کۆ ب دارىميا شورىتى هاتته بىرىن.
دەنگىتى وان، مووجىزەدا كۆ ھاتىيە پىتى.

دايىك و زارۆك، د ھەمبەزا ھەفۇدو دە، ل سەر ھەفت.
كادىن. بىھنا كا و پۇوشى. بىھنا خوينى.

پىشى دەنگ، نالىن، ئاخىن.
پاشى چاڭ، نىتىن.

برۇو، مۇزانگ، بىبىك. د ناڭ خوينى دە.
برىن، خوين، ئىش.

دەستى دى ل سەر رووپىن زارۆك. خوين، ب تەننى خوين.
دەست خوينى پاڭىز دكە. لى ديسان خوين.

لى دەنگ ژى، گىرينا زارۆك، ئاخىنا لېتكى.
ھەيات، ل پەي ھەرتىشتى ديسان ھەيات.

دارىميا شورى، مرن، خوين و ل ھەياتىن ۋەگەر.
تەقى خوينى، چاڭ قەدبە. جارەك، دو جاران.

پەرددىيەكە رەش، لى چىلەكە رۇناھى،
كود ناپېرە رەشاھىيەن رە دخوين.

رەشاھى، رۇناھى، رەشاھى، رۇناھى،
مینا كەلەكە ل سەر پىتىيەن ئاقۇتى،

جارەكى بەر ب رەشاھىيەن، جارەكى بەر ب رۇناھىيەن.
لى ھەمبىزى، ھەمبىزى دايىك ئا گەرم، ئا نەرم، ئا بۇش.

ھەمبىزى شل كۆرۈن خوين دەرکە.
نەفس، ھلم، كەرمەھىدا دايىەكەتى.

تەڭگەر، پىشى دەست، پاشى مل، بى، لىنگ، ھەمو بەدەن.
ب ھەدىكا، ب تەڭدىر.

مەن و كوشتنى ھاتىيە پىتى و ھە دەكارە ژ كەسەكى دن رە بىن گۆتن. بىتەنگى مينا سېبەر ئىنسىتىنە، جارنا ل
پەي ئىنسىتىن، جارنا ل پېش، ھەرتم ب ئىنسىتىن رەيە و چاخا ئىنسان دكەنە ئاقا كوراھىتىن بىتەنگىي مەننى،
ئەو ژى پىتى رە وندادە.

ھە يە كۆ بىتەنگى جارنا ژ ئىنسىتىن ب دوور دكەنە، ھە يە كۆ ئىنسان جارنا ئەوئى ژ بىر دكە، لى ب
مناسەبەتا حال و ھەوالەكى ئىنسانى، گەر كىيەن و ھەنەك، گەر خزىن و كەسەر، ديسان ئەو خود ب بىر تىنە
و بىتەنگ دقىرىە؛ ئەزىز قرم، ئەزىز قرم...

نەما، پىشتى كۆ من ھەول دا كۆئەز بىتەنگى سار ئا روھى سوتى بىن يەزىنىشىر ژ دەور و دەورانىن بۆرى
ھەلەيم و بىنم، بگەھىنەم و ھەگەورىا من ئا ژ گۆتنى زوها نەما ب تاسەكە ئاڭ ديسان شل، ب چەند لې مەويزى
دەقىن من تىشى، د ناڭ بايىن بىتەنگىي دە، ئەزىز فرا ھەجەھىكەن دەركەم. فکر، ھەدش، خەيال و خەون من
ھەلدىن و دىن نىك ھەجەھىكەن دەركەم سەپى يېتىن دووقچەتەل كۆ ھەر بەھار دەھان نىك مە، گۇندىن مە يېتىن
ھېيشىن و ئاشى. ھەجەھىكەن كۆز ۋەلاتىن گەرم ئېتىن چۆلى، ژ ئاخەكە شەوتى، ژ دەقەرەكە و نەدابووېي
دەھان و ۋەلاتىن چىبا و زۆزانان.

ھەجەھىك، بانى ئاخىران، دارتىن تووبىن، دارتىن ھەزىران.
پېرەتىن كۆ ب مىسینان ئاقا ھەجەھىكەن دەختەن كۆرتاتىن
كەفران.

ھەجەھىك، زۆزانىن بلند ئېتىن ھۇونك، دار و دەشىتىن ھەرتم ھېشىن.
خان و كەروانسارايىن ھەشەفرە، كەممەرخوار.
جو، گول، كاھنى و بىرەن كۆر.

ئۇ چەم، چەملى دېجەلەيىن كۆ دانى سېھان و دانى ئېشاران تىرىزىتىن زەر
ئېتىن تاقۇنى لى ددان.

ئۇ ھەجەھىكەن كۆ خود نزقى ئاڭ وى دكىن.
ھەجەھىك و دەنگى وان، قىچەقىچ، قىچەقىچ، قىچەقىچ
دەنگى كۆ مۇوجىزەيدە كەن تىنە بىرە ئىنسىتىن.

بازارىن كاڭل كۆ ب پەرددىيەن وەختى،
ب پەرددىيەن خودلۇ و ھەرى وندادۇونە
تى دە نەباتات، نە ھەيات مانە.

ئۇئەو، دەنگىن وى، ل سەر گىرىن كۆل سەر بازارىن وندابووېي ھاتته پىتى،
و قىچەقىچا وان.

كەلەھەكە شەوتى و كاڭل كۆ د قەلىشەكەن دىوارىن وئى دە
ئىدى مار، دوپىشك، مارىزۆك و گومگۆمۆك چەپ دەن.

وان، گوتن، کرن و قمولی خوددیان، بین وانه. مینا هیفا کول دوزرا تاقنی دزفره، ئەو ژی هرتم د ناف لنجین خوددیان ده چەرخ دین. ويجدان و مەرھەمەتا گۆتنا وان ب قاسى ويجدان و مەرھەماتا شورى خوددیانه، هەكە شور د كالان دەبىه، دەنگى وان نەرمە، هەكە شور ژ كالان كىشاندە، دەنگى وان ژى مینا شور توۋۇزە.

ھەكە هوون مەراق دکن کا ئەز چما، پشتى بىھنەدانا مە، قان تاشتان دېشم، دېنى ئەز بىيىش وە كۆنە ب تەننی سەعید بەگ، مال و خزمىن وى و كەلەها وى كەته بەر ئاكىرى ئۆسمانىيان، هەروھا دەنگىبىزىن وى ژى. دەنگىبىزىن كەتى و شەكتىيان نىن، هەكە هەبن ژى دەنگى وان نايىن بەھىستن. ژ بەر كۆچۈ كەس ناخوازە دەنگى كەتى و شەكتىيان بەھىسى و ل دەنگىبىزىن وان گوھدارى بکە. چىرەكە كۆتكەتى و شەكتىي دېتەن، چىرەكە كەتن و شەكتىي كۆ بازارا وى زاھف كەسانە. كەتن و شەكتىن پرى جاران پىشى بىھىقىتىيەك و پاشىن ژى ترس و خۆفەكە نەديار تىين پىن كۆنە ب تەننی تەفگەرىن جقاتەكى، هەروھا روهى كەسىن جقاتى ژى قىدگە. قىرىن تىين فەنساندىن، گىرىن رۇندىكىن خود و ندا دکن، پرس تىين فەشارتن، بەددەنن وەستىيابى سىست دین، دەرى ب هيىدىكا قەدەن، ئىنسان ب ئەندىشە تەفگەرلا خود گىرىدەن و سەتىر بىيەنگ درزىن. ئەز ژ تەجروبەيان دازنم؛ ئىنسان ناخوازى بترىن، ناخوازى كەتن و شەكتىن ب بىر بىن، ناخوازى هەياتا وان د ناث تۆرا خۆفى دە بخەنقة. تاشتىن بۇو، مەكەش دوو، باش و كالان گۆتىيە دا كۆ بىنە بىر ئىنسىن كۆھەر تاشتىن قەومى كۆتى دەزان، كەسەر، نەھقى و بىتاباشى هەيە، ل پەي بىنە و باش و روو نە بەر ب ملىن پاش، لىن بەر ب ملىن پىش بە. رۆناھى نە ل پەي، لىن ل پىشە، هەروھا ھېشى، سەرفازى، بەختىيارى و هەياتەكە مەسعود. و خەون و خەيال كۆ ئىنسان چو جارى يېتىي وان نابە. ب گۆتنەكى، ئەز دكارم بىيىش، ئىنسان وەها دفکەن؛ تو دى ژ بىر بکى دا كۆ خەون و خەيالىن خود ب سەر خى.

ژ لەورە، ئەز بىيىش وە، دەنگىبىزىن مەتھىي و پەستان كۆپ شۆخ و شەنگ، قالا خودىيەن خود و هەياتىن وان ئىن مىرانە، سەرىيەتايىن وان ئىن عەگىد، فكى و گومانىتىن وان ئىن بىتسايان دکن، نە دەنگىبىزىن بېرىانىنى، ژ بەرقاشىن، دەنگىبىزىن ژېركىنى نە. بەلنى، سەعید بەگ كۆ تەقى ب قاسى دو سەد ئىنسانىن خود، خود سپارتىبوو كەلهەن، مال و مالباتا وى ژى پى رە، د ناشېرلا حەزىز ئىن ئۆسمانىيان دە، شەكتى، ستۇوخوار، بەرخ خود دا وەلاتى غەربىيى و چوو. ب دوو چوپىنا وى رە، ورده ورده، هەم سەعید بەگ، شەواتا كەلەها وى و چوپىنا وى، هەم ژى گۇندىن كۆھاتبۇن شەوتاندىن، ئىنسانىن كۆھاتبۇن كوشتن، ژ بىر بۇو، ھەيات دىسان ۋەرگەريا سەر قەملۇ خود بىن بەرخ كۆپرى جاران بۇويەرەن بورى، كەتن و شەكتىن تى دە ناخوين. دىسان ئەھلى بۆتائى د كەلەبدۈرانگىن سبەھان دە هاتن بازىر، كەروان ژ بازىر قەھەتىيان، بایىن سېيىدى بىن هوونك د سەر چىيايان رە پشتا دار و دەقىيان شەھەر، مینا ھەر جارى تېرىزىن كۆل پەي چىياين جوودى سەرى ھلدا، ل سەر ئاشا چىيم كۆھەر و ھەر دەھەركى، لەيلان دا، ژنان ل پەي دەنگى وان دەھاتە بەھىستان، سترانا خورتى و مېرخاسىتى گوتن.

دەريان ل مىرتىن خود نفر كىن، پېرەننان ل حەوش و ئەيوانان، ژ بۆنەشىيەن خود دوا خودندن و دەنگىبىزىن كۆ وەخت كۆ مینا دەريايىن، ژ پېيانان تى پىن، وەھايە؛ پېلەك دەرە، يەكە نۇو تى. پېل رادىبە، خورت دە،

تەقگەر، جارادەك، دو جاران...
كادىن، كا، ئاخور، بىيەنگىا بۆش.
نە دەنگى پەز، نە دەنگى ئىنسان.

تەقگەر، د عەردى رە، د سەر كا و پۇوشى رە.
بەر ب رۆناھىن، بەر ب دەرىن فەڭرى.
ل بەر دەرى، ل عەردى، ل سەر پىشىن.
دايك و زارۆك، د ھەمبىزىا ھەفت دە،
د ناف خۇنىتى دە.

رۆناھى، تېرىزىن گەرم ئېن تاشىن.
بىھنَا ناخىن، گىا، چىچەك، رەن.
دار و بەر، بایەكى سەشك،
ل ھاويردۇر، د ناف چقل و پەرتىن داران دە.
ل سەر رووبە قەلشى، ئېبۈسى.
تېرىزىن سۆرل سەر رووبىن كۆب خۇنىتى سۆر.
ئاسمان، چىكى شىن. تىن دە خېزىن سېپى، مینا گولوكىن ھرى رۆزەكە نۇو، رۆناھىكە نۇو، نەفەسەكە نۇو.
لىن نە دەنگ، نە ھەس، نە پېش.

نە زار و زىچ، نە ژن و پېرىذىن، نە مېر و كالەمېر.
نە دىك و مېشىك، نە بەرخ و مى
ھەنگى ئەو. ب تەنا سەرى خود، د سەر داران رە.
بەر ب كاھنیا گوند، بەر ب ئاقنى.

غەرېب، كۆچەھەر، مېشان.
بېچۈك، نازەنن، نارىن.
رەش و سېپى. دووقچەتەل.
لى ئەو، دەنگى وى. قىچەقىچ، قىچەقىچ، قىچەقىچ.
ھەجەھەجىك. مووجەزە.
ھەنگى دەنگى ھەجەھەجىكى، دەنگى ھەياتى...

دەنگى دەنگىبىزىن كۆھەرتم دەنگى مەتھىيە و پەستانە، هەما چ بىگە ھەرتم ب شۆخ و شەنگە. نە ئاگر و تۆفان خەمما وانه، نە ژى ھلۇشىن و فەلاكتى، نە دەرە و كەسرەتىن ئىنسىن، نە ژى بىتچارەتى و بىتگاشىا خەللىكى كەتى. دەنگىبىزىن مەتھىي و پەستان، دەنگى خوددىي خود نە. دين و ئىمانا خوددیان، دين و ئىمانا

فهگه ریابوو، کربوو و ژنها قه بوبوو خوددیئن سئ زارۆکان. لئى بدلئى، چاخى مە، پىشى چەند سالان، جارا يەكەمین ھەۋوو دل شىينا ئاپىن خەلەف دىت و ئەم چۈون رووپىن ھەڤ، ئەوئى، تەۋى كۆشىن و تاھىزې بۇو، ب پايمەبلەندى، گۆتكە من كۆزى دل ھەبۇو چار ئىنان بىكە و ب قاسىي بىسست زارۆکان چىكە. ھەمە كۆمینا بەرى ژاڭ و زراف بۇو، خودها خوه گولىزىردى كۆب پىتەتا خوه يا ژ بۆز زەواجى گوھى من بىرپۇو، لئى ھەر گاڭا كۆكەيس ل من دهات، من مەمكىن وئى مينا كۆئەز پۇرتماقالەكى بېيىشم، دخستە دەقى خوه، بىرپۇو با خوه، مالا خوه يا مەزن. مالا ستوخوار كۆخوددیئن خوه وندَا كربوو و ئەز تىن دە، ب بىيەنا گەنى يا تر و فسىئەن ھەمە مەزىن بوبۇوم، ژ من رە مابۇو و ئىيىدى بوبۇوم مالا من. ما ھەمە كۆئاشى خوه كربوو ھەمەيىن مالمیران و ب ھەمۇو شخولىيەن مادى و مانھوى رادبۇو، دى مالا نەچار كۆز ھەفت دىكت، چ بىكا؟

مام سه‌فۆکۆپشتى وفاتا سەنه مخانى يەكجار كەتبۇو و گۇھرىبىسو، تەقى كۆئەوۇزگەلەك تشتان نەرازى بۇو، دىسان فەگەربابو سەر كارى خۇو و ھەما چ بىگە ھەممۇ و ھختى خۇول تەنشتا مىر ل كتابخانى درياس دك. ئەوي شخولىن خۇو يېن پەردە، مال، ملک و بازركانى ئىيدى تەسلىمى مكۆ كېبۇو و بالا وى ژ مال و ملکىيەن دىنيا يېن بېتىر سەر كتاب، خوندن و گۆتنىيەن كۆد ناش روپەلەن كتابان دە، مينا وى يېدەنگ، دنىستن، بۇو. ئەززى، ئەم دكارن بىشىن، بۇوبۇوم كەيابىن مكۆ و بىبىي كۆز حال و ھەوالى مالى دىنيا يېن تىشەكى فاھم بكم، ھەرتىپ رەبۇوم و چاخا ھەساب، هاتن و چۈرىنى بىھەن ل مكۆ دچىكاند، من زىن رە چەند سترانىيەن ئاپى خەلەفتى رەحىمەتى كۆقالا بېرىشانىيەن بەددەن شۇخ و مەمكەن و ھەر دىكىن، دگۆتۈن.

من مالا خريه هنهكى دا هەف، ل بەر دەرى، ئەو دو سى دارىتىن بلند ئېيىن چامى كۆخىتىنى دالدە دكىرن، بىرىن، مىينا شانەشىينا كاتباخانى، ژكە فرىز رەش و تەختى سپىنداران شانەشىنىكە فرەھ كۆدرىتىچىم دكىر، دا چىكىرن، ئاخورا تەنشتى كۆئىدى ب كېرى تىشتەكى نەدەفات، ب پاققىزىكە سەراست، قۇلپاند سەر مېيقانخانى يەكىن و ج بلۇر، تەمبۇر، ساز، ئەربىانە و ئالاقيين دن ئېيىن گۆتن و لېخىستىنى يېيىن من و يېيىن ئاپىن خەلەف ھەبۈون، ھەموو خىستىنى، مەزدلىي من و ھەممە ژى كەرە مەزدلىي رازانى، ب كەرىيىچان بلنداهىيەك كۆ ب ئەيوانىن مالايىن مۇوسىلى دېشىيان، دا چىكىرن و چۈرۈلى خۇو يېن ھۇواناندى يېن رەنگىن و دۆشەگا خۇو يَا هەرى ل سەرئى را خاست. جىيەتى رازانى گىرىنگ بۇو، ژ بەر كۆئەز پېرانيا جاران ژ بۇ خەون، خەيال و چىكىرنا ستران و شىران دەكەتە ناث نېشىنان. نېتىن ئېيدى و اۋرى من ئىتى خەون و خەيالىن گولبىزەر، ئارمىت، كەچ و زېتىن تېتكەل كۆ من ل مۇوسىل و بەغدايىن ناسىبىوون و گۆتن و سترانىتىن كۆ من نەها ژ ھەر جارى بېتىر دخوهست ل هەۋەت پانىا و ژىتى ھەنرەكە بەددو ئافراندا، بۇو.

خودندان من، کتابخانا مام سه‌فتو، گهر و گمهشتین من، سووتالی و تولاژیا من، ئاشاهیین خریه کۆ بالا کەسی نەدکیشاندن، کال و پیرتەن پشت‌خۆزبىك و درانکەتى کۆ كەسى ل كۆتىنا وان گوھدارى نەدكر، چۈلەن قراج کۆ موھتاجى دلىيە كە ئائىن بۇون، گۈلەن كۆ د ناڭ چىان ده خوه ۋەشارتبۇون، زەھىپىن كۆ د بىن تافا گەرم د ستۇو خوار كېرىيون، خانىن گەمارى كۆتىن ده ئىنسان و مشك ب ھەف رە دىڭىيان، گۇندىن بىرجى كۆ دووكەل و ئارداووبىتىن وان قەمبىزبۇون، قوتانغ و مالكىخانەيىن شەھەرتى كۆ هەو بالا كەسى دەكىشاند، حەوش و

باسکین خود تیزی ثاف دکه، دگهی قاتا هری بلند و ژنشکا قه بهر ب زیر دبه و هیدی ههدي ل قراختین ئاشنی وندا دبه. لى چاخا ئمو وندا دبه، يهكه نوو بلند دبه. پیتل تین، پیتل دهون، گوهدارون، لى پرسا من ئەفهیه: کا کیژان دنگبیز دکاره دنگنگن پیتلان ب گوهداران بگھیسنه؟ دنگبیزین مەتھیین و پەستان کۆ دەنگى وان هەرمى بلندە و تىن بھیستان؟ دنگبیزین کۆ د دنگى وان د سووزەنى، سەختى و ئەندىشە هەيە و دەنگىزین زېرىپوسي دگھین گوهداران؟

د سه ر هلوه شينا کله ها سه عييد به گئی و کا فلکرنا نافچی ره ب قاسی دو سالان ده ریاس بوبو و
ئينسان، ب پرسين نوو، ئنه ديشه و هيقيتین نوو، د ناث تەفگەرین نوو ده بعون. ميره كيا کۆ خەلکى باور
دكر کۆ وئى دئى قورودتا خوه وندا بکرا، ڦې بر قاشىنى، هيئر و قورو دتا خوه بيتى كريپو و تخويتىن خوه گيهاندېعون
دەۋەرەتىن دوور كۆب چارمەدۇرى دگھىشتەن موسىل، شنگال، رها، سوپىرەگ، ويرانشار، ديارىه كر، وان،
مكوس، شنۇ، ورمىيە، سە بلاخ، رواندز، هەكار و سېرتىن. ميرى كۆ هە فالبەندى پادىشاھى ئۆسمانى بوبو و
ب شخولىپىن پادىشىيە ئىين شەر و تىريشان رادبۇو، د ئەينى وەختى دە پىيەندىيە كە خورت ب شاھى ئىرانى رە
ئى دانىبۇو و ل ملەكى دن ڙى ب بهگ، ئاغا، شىيخ و ميرىتن دن ئىين كوردان رە ڙى خوهش دكر و حوكمداري
خوه گەھ ب گۇتنا شىرىن، گەھ ب شۇورى تۇۋۇل سەر و ان ڙى فەرز دكر. ئەوي ئاشتىيە ك كۆب تايەكى
خاف هاتبۇو درون، ئانىبۇو بېن و مالباتا سە عييد به گئى ڙى تى ده، ب مال و مالباتىن ڙىئە خوهش رە ڙى
پىيەندىيە ك ئاقا كريپو. يا هەرى بالكىش ڙى، ئەوي يە زى دىشىتىر كۆ برازىن وي دهات، ئيقنا كريپو كۆ
يە زى دىشىتىر ڙى بېه شىتۈرمەندى وي و هەرتەم بېن رە بە. باز ارىن بازىر و بېن جىزرا بۇتاني زىدە بوبۇون،
باز رگانى ب پىيش كە تبۇو، كە روانيين بېتەزمار دهاتن و دچوون، خوارن و شەخوارن گەش بوبۇو و حالى
خەلکى ڙى، ڦەھر جارى بىتىر، خوهش بوبۇو. چاخا حال و وەختىن خەلکى ل جىيە به، بوبىيەر هين زۇوتىر ڦ
بىرى دېن و هەر وەتكى كۆ تىن گۆتن، كەس خوه نادە بەر دىوارى كەتى، لىن ھەركەس خوه دەد بەر دىوارى قەھىيم
و كەس، ئىتدى ل تۇقانلى دىن نافكە.

ههرجي نه ز بروم، ز بلی مالا مام سهفتو، من ز خوه ره ستاريکه پهيدا کرييو؛ مالا ئاپي خلهف. ئاپي خدلهف، ئهه كالمهميي زهه زيزى يه زدي بىن شين و زارشىرين كۆنهز خوددى كرييو و ريا ئومرى من دابوو بدر من، ل دۆرالبيتنييارى، دناش زناريئن ئاسى و زنجيرما چيان ده، كولاقي وى لهىفما وى، كومى وى باھلifica وى، بلوورا وى ل ههمييزا وى، د بىن خالىچەي سېتىران ده، ل تەنىشتا شقانين كۆل بەر دەستى وى مەزن بوبوبون، سەرىخو دانىبۇو و چاشى خوه گرتىبوو. ما ششانەكى كۆئۈرمەكى، مىينا گۆتنىيەن خوه، سادە، لى ب گۇتن و سەرىپەتاتى كەلەكى دەولەمەند بەھەر اندىبۇو، دكارييۇو ژ مەرنەكى وەها كۆددلى تەبىەتى دە دەتە پى، چىتىر مەن بىدیتا؟ ھەممە كۆئىيەدى بوبوبۇ ئالىمەكى ناشدار ئى دىننى ئىسلامى و ناش و دەنگى وى رۆز ب رۆز بىتىر بەلاف دېبوو، قەگەرباپو جىزىرى و قەسىرەكە بچووك كۆز ب كەفرتىن رەش ئىتىن جوودىي لېيموبۇو، ژ جەھوپىيەكى بوتى كۆكۈچى وهلاتى فلستىنى كرييو، كرييو و تەقى دو ژن و سى زارۋەكتىن خوه ل ور ب جىھ بوبوبۇ. ھەممە كۆل گۇرا گۆتنىان ب مەلدا ناشىخىن نەقشىبەندى بىن وهلاتى ھەكار و شەمدەنیانى، ژىشىكا ۋە بوبوبۇ دەولەمەند و خوددى پەز، دەوار، مال و ملک، دو ژن، يەك ژ شىخىن مەدرەسا و ولاتى خەرزان، يەك ژى خوهەا ھەشالى وى كەمالەدین كۆز ب مە رەھاتىبوو گەرا مە يَا مسوسل، بەغدا و باييلى، لى ل رى

گوتنا من و جووره يېن فەگۇتنا من دقىيا ساده و زەلال بۇويا. لىنى ساده بۇون و زەلالى نە شخولى هەرى ھېسان ئى دەنگبېشەكى بۇو، ژېرقلارىنىن، ھەيدە كۆشخولى ھەرى دىۋار بۇو، كۆزى رە زانىن، ھونەر، قۇوهت و سەبر دقىيا. حەتا كۆز دەنگبېشەر تشت و ھەموو خەرجىن رۆزانە ل پەى خەنەشتا و نەكەتا ناش كۈوراھىيېن دەنگان، ناش كەتكەتىن بۇويەر و پىتۇندىتىن ئالۆز و تىكەل، چو جارى ئەملى ئەنگارىسى خەنەشتا بېگىھاندا گۇتنەكە سادە و دەنگەكى زەلال. دەنگبېشەقىيا زىچ دەتات، تەخسىر نەكرا، نە زەخەلى، نە ژى سىستى، ھەر و ھەر لېھوربۇون، ئېتىرىن، ئافرىن و گۇتن. جارەكە دن، جارەكە دن، ژۇنۇ فە، بە ئاوايەكى نۇو، بە شىيەھەكى جودا، حەتا كۆز دەنگبېشەبۇويا دەنگبېشە، يانى ھۆستەيېن گۇتنى. ئەز ھىن بۇوبۇوم؛ گۇتن دەكارىبىو بەست، كەل و حىسىتىن ئېنسانى بېگىھاندا ئېنسانان، لىنى گاشا گۇتن بە شىيەھەكى سادە ل ھەف ھاتبۇويا، بە ئاوايەكى زەلال بەھاتا گۇتن.

گوھدارنى، يەك ژ دەرسىتىن ھەموو ھەياتا من ئەقا ھانىتىيە؛ گۇتنى كۆز خزمەتا ئېنسىتىن دەيدە، دەكارە خاپىنۇك بە، دەنگ دەكارە ئېنسىتىن بخاپىنە. گۇتن دىركە، ژېر شەرت و مەرجىن دۆرالى، گەلەك تىستان ل خەوھەقەدەخ بەكە. گۇتنى خاڭ و نەكەملاندى كۆزگەر بە نىيەتەكە چىن، گەرنەچىن تىن گۇتن، دەكارە داخوازا ھەرى خۇوش ئا ئېنسانى زى تىيىك بېبە، دەنگى كۆنە ژ دل، لىنى ژېر رەھشى تىن گۇتن، تەقى كۆئەمۇ چېتلا حىسىن و خۇشتەكىيەن ھەرى ئېنسانى زى بىكىن، دەكارە دىنيا يەك ژ دەردۈن پۇچق راخىنە بەر چاقان. تو دى چاوان ل بلوورە بخىنى، تىلىتىن تە دى بەج ئاھەنگى ل سەر قولىن بلوورى بگەرە، تو دى تىلىتىن تەمبۇورى بەج شىيەدىيى بىنى زىيەن، تو دى ژ كېڭان گۇتنان دەنگىن چاوان بافقىن؟ تو دى دناف بەر دەيدىتىن دەنگ و ئاوازى دە چاوان بە ھۆستەھى بگەرە؟ تو دى يەكىتىيەكە تىتكۈزۈ و قەھىيم دناشىبەرا دەولەمەندىيا گۇتنان، ھونەردا گۇتنەكە نۇول سەر ھىيمەكى كەشناھارە، پەرگالا لەھەشانىنا وان، ئاھەنگا گۇتنى، ھۇناندىنا وان و ئۇسلىقىن دە چاوان بىنى پىن؟ ھونەرمەندىيەكە ھەيتا گۇتنابە كۆنابە شەرت و مەرجان، بەرسىشا ۋان پېسان ژ و دەخوازە، گەلى گوھداران.

ژ لەورە ئەزىل مەزەلى خۇو بىن خەوى كۆئىدى نە ب بىھەنا تر و فسىتىن ھەممە، لىنى ب بىھەنا خۇيدان و ئاشكى تىشى بۇو، دناف نېنىتىن خۇو بىن گەمارى دە درېش دبۇوم، پرانىيا جاران دەست و تىلىتىن من دناف شەقىن من دە، من گونك دفركاندىن و ئەز دەكتەم كۈوراھىيا ھالەتتىن ئېنسانى و ل دەنگان، ل گۇتنان، ل شىيە و چەشىتىن لەھەشانىنا وان دەفرکىرىم.

رۆزەكىن كۆدنىيا ئىدى بەر بەھارى دچوو و ھەوا، مىنى كۆئەمەنە كەن خۇو ب ئېنىسەن بکە، د رۆزەكىن دە ھەيدە كۆز بىست جاران خۇو دەگوھەراند، ژ خۇناڭەكە بۆش، تافالى دقولپى سەر تاڭەكە گەرم، دانى ئېشانى، ئەز چۈرم مالا مام سەھۋە كۆبانگى من كېرىو. مالا كۆز ھەرتەم ژى دەنگىن تىتكەل دەھاتن، نەما بىندەنگ بۇو و زارەكىن مالى مىگۇ و ئارمىن چووبۇون وەلاتىن ژۆر. مىگۇ تەقى كەھرىيەكى پەزى مىيىشىن چووبۇو مىكوسى و ئەملى خۇوها خۇو زى ب خەدەر بىر بىر دا كۆز ور ئە و بچۇنوا وەلاتىن وانىن، نك خەمىتىن خۇو بىن خالان و دايىكا خۇو كۆز لور دەنڅىيا، زىيارەت بىكرا. گاشا ئەز گەھىيىشتم مالى، قاتا ژۆر، وارى مە ھەمۇويان كەتابخانى، مام سەھۋەل سەر سەدرى خۇو، شال و شەپك لىنى، ل سەر سېينىغا وى كەتابەكە قالىن ئا ۋەھىرى كۆز

ئې بواسىن فەرەھ ئېن دېتىن قەدەيم كۆتى دە چېتلا درس و تەجروبەيېن بەھەزاران سالان دبۇو و ئەمە مۇو ئېنسان، سەيدا، فەقە، كەشە، مەتران، شقان، مىر، بەگ، دز، قەشمەر، كەدەخوار، زۆردار، پارسەك، سەختەكار، نەچار، فەقىر، پېر، دوروو، دلىسز، بایتى دەستتى سېن كۆستەانا تۈفان و ئافاتىن ھەرى كەش ئېن ئېنسانىيەتى هەن ژى دگۇتن، بەرف و باراتىن كۆ حوكىداريا كايىناتى ب بىرا ئېنسىتىن دەختىت، مار و مارىزىكىن كۆز ل پەى مەددەنەتتىن كەقناھ ماپۇون، ھەمۇو بەھەش رە ئالىكاريا من كېرىوون دا كۆئەز بىبۇوم ئېنسانەكى خۇودى درس و تەجروبەيان. لىنى ئەز ھىن ژى ئېنسانەكى بېتکار، بېشخۇل و بېتاف بۇوم. ھەرقاقس من ژ كەسەكى دەن رە نەگوتا ژى، مىن ناش، شان، شۇرەت، ئافرىن، بەرھەم و شخولى ھۇناندىن و لەھەقانىنى دەپيا.

ئەز دەنگبېشەم، بە ئەنلى دەنگبېشە، من دناف ئېنىان دە، ژ خەوھە دەگۈت، نە تىشىتەكى دەن، نە توجار و بازىگان، نە ئەمسىكەر و شەرقلان، نە ئالىم و شېيورمەند، نە بەگ و مېرىزان، نە ژى ششان و گاۋان، بە ئەنلى دەنگبېشە كەسەكى كۆب دەنگىتى خەوھە، بە گۇتنى خەوھە داھرىنە، بە گۇتنى دەزى، بە گۇتنى رادىبە. لىنى نە مىنى دەنگبېشەن شۆخ و شەنگى كۆل پەى كېف و حەنەكان، مىنى دەنگبېشەكى كۆز دەكارە ب ئالىكاريا گۇتنى ژاتا چاھىن خەوھە بىن كۆز و بىرینا روھى خەوھە بىن شەكمەتى درمان بکە.

د وان رەتوبىتىن خەوھە دە، چاخا ئەز دناف دەنگ و پېتىزىن دەر و دەورانىن وندابۇوي دە، بىتىيچى چوھە دەف و ئارماڭىنى، دەگەریام، من بېر ب تىشىتەكى بىر؛ ئەنلىتى. ئەنلىتىيەكە كۈور، قەھىيم و دەور دەقىيا دا كۆئىنسىتىن بېكارىيا بېھىستا، بېزىا و بافراندا. ئەنلىتىيەكە تىتكۈزۈن خەوھە دەستتىن خەوھە پېتگرتا. دەنگ، يانى دەنگى ئەغىرىپ بۇو، كۆزەكە ئاگرىن مانقەلنى بۇو كۆز ھۇنەرمەند دەقىيا ب دەستتىن خەوھە پېتگرتا. دەنگ، يانى دەنگى سادە، زەلال و راست كۆز دەنگبېشەكى ھېپىا ھەرتەم دەقىيا، دناف بىندەنگى و ئەنلىتىيەن دەنگى كۆز دەنگبېشەكى بېگومان نە بانگى ھەمۇو دەنگبېشەن يەك بۇو، نە ژى دەنگى وان مىنى ھەفت بۇو، لىنى دەنگبېشەن نە دەنگ و ھونەر ئاوازى بۇو، ژىن رە خېرەتەك كۆز ھەر بەر دەۋام بۇو، سەباتەك كۆز تەقى ھەر زەھمەتلى ل دار بۇو، مەتائەنەتەك كۆز دەكارىبۇو خەوھەل بەر ھەرتىشى رابىگرتا و ھېزەك كۆز تەقى ھەمۇو مۇوسىيەتەن دەكارىبىو بافراندا ژى دەقىيا، دا كۆز دەنگبېشە بېكارىيا رىيەكە خاس بىدا بەر خەوھە و نەمرىيەك ژ دەنگى خەوھە بافراندا. چو باوھەرەيا من ب دەنگبېشەن كۆز بەر دەقىك بۇون و نەكارىبۇون رىيەكە خاس بىدا بەر خەوھە، نىن بۇو، ژ لەورە ژى من ئەنلىتىيەكە كۈور، دەنگەكى خاس، دەنگەكە تايىھەتى و ئاواز و گۇتنەكە جەھى دەقىيا. گۆتىيەن پاك و گەرم، شىيەھەكى نۇو و جەھى، چىتل و قالىن بالكىش و لەھەقەتى، زمانەكى نۇو بىن سادە، تازى و ژ شۆخ و شەنگان دوور، كۆ گۇتنىن وى ل بېتىزىنگ و سەرادان كەتتە، كۆتى دە شۇپىا ھۇناندىنەكە خورت دىارە، تىن دە دەنگى فىك، گۆمان و وجدانە ھەرتەم تى بېھىست... من ئەث خۇسوسىيەت دەقىان.

قەولى من، ئەز باوھەرم، ھى د زارەكىتىا من دە، ب دەرس و شىيرەتتىن ئاپىن خەلەف، دىيار بۇو؛ ئەز ژى نەبۇوما دارەك ژ دارىتەن دارسەنەكى، لىنى ئەز ژى بىبۇوما دارا تۇويە يَا قەھىيم ئا قراخىن چەمەن دېجەلەيەن كۆ شاھەدى ل پېتۇندى، بۇويەر، قەدەر و گۇتنىن تىتكەل دەك و ژىن، ژ بۆز نېرەشان و گوھدارىتەن گرەنبوها، دەرس و تەجروبەيەك دەفراند. دەرس و تەجروبەيەكە نۇو، لىنى د ئەپىنى وەختى دە مىنى چىبايىن جۇدەپىن، چىايەكى ژ زنجىرا چىان.

ههمامانی بیویا، دنگ ل ور پهردە ب پهردە بلند دیوو، ئۆلان ددا و هەیه کۆز بەر قىي يەكى دەنگبىشان ئى شەقبۇھىرکا خوه يَا نەورۇزا وى سالى، ل ور، ل دار بخستا.

من جل و بەرگىئين خوه يېتىن ھەرى نوو و پاقىز كۆپ دەستى ھورمەيىن مالا مام سەقۇھاتبۇون شوشقان، ل خوه كرن، سەمبىيلەين خوه بادان، ئەو ب رۇونتى بەھيفىن برقاندىن، گرىتكە كە قەھىن ئاثېتى دۆخىنى، خوه دا هەف و ئەز ب رى كەتم، چۈرمەسىرى، نك تىلى كۆل مەدرەسا قەسلى ل ھېشىغا من بۇو. تىلى كۆمىتىن بەزىندرىز بۇو، لىن نه مىتىن من ژچاھەكى، ژ ھەردو چاشان كۆر بۇو، مىتىن مامى خوه سالە بەگ، بۇو بۇو سەيدايەكى تەمام، ئەم ب ھەف رە داكەن ژىير، خانى. تەقى كۆئىشارى ھى نوو دەست پىن كىرىوو، ھەما چ بىگە خان تىزى بۇو و ھەر كۆمە كە دەنگبىشان مەزدەلەك ۋەگرتبۇو، لىن ل كۆرە قەولە جىھەن ئەدبىي. ل ولىت مىر ھەبۇون، بەگ، ئاغا، شىيخ، ئالىم، مىلدار، بازىغان، كەيا، رىسىپى و گەرگەر ھەبۇون. دەنگبىش، چىرۇكبيش، بلوورقان، سازىيەند، قاسد، بەردىشك و قەشمەرىن وان ھەبۇون. ھەركەس دەشىدا دەيوانان دە، د شەقۇھىرک و جىشاتان دەل كۆرە جىھەن خوه يېت ئەدبىي روونشتا. خانا مىرئى وى شەقىتى ل كۆرە قەولى جىھەن ئەدبىي كۆسەيس و كەيا يېتىن قەسلى ب رى دەختىن، ژ دەنگبىش و تەمبۇرۇشانىن ناشدار و خوددى ھونەر كۆز ھەر ئالىتىن ولىت ھاتبۇون، حەتا سېھەن، ب دەنگىن وان بىگەريا.

ئەز، تىلى و دو پەيايتىن پى رە، ئەم چۈرون مەزدەلەك كۆپپەر و فەقىرىتىن ئىزدىتىن و لاتى سەرەھەدى لى روونشتىبۇون. ئىزدىتىن رىھەدىز، جلسپى و لېاسىرىز، تەقى دەف، ئەربانە، بلوور، ساز و تەمبۇرۇشان خوه، روونشتىبۇون و ھىيدىكا قەولىن خوه، مىتىن ستران دەگوتن. شىف ھاتبۇو خوارن، شەقۇھەتىن تىشەل و ئاشا هناران ھاتبۇو ۋە خوارن، سفرە رابوبۇو و دۆر ھاتبۇو گۆتنى. گۆتن، كلام و ستران مەزدەل ب مەزدەل دەرىبا، ژ يەكى شەدگوھەزى يەكى دەن و ھەر مەزدەلى كۆز گۆتن و ھەر دەگرت، ب دەنگ، ئاواز و ئۇسۇلۇتىن ھەرەمەتىن خوه، جارنا ب دەنگى دەنگبىشەكى، جارنا ب دەنگى كۆمى، گەھ ب ستران، گەھ ب چىرۇك، رەنگەكى نوو ددا گۆتنى، ئەو دەخەملانىد، ب قاسى چەندهكى دەگوت و پاشى دەوري مەزدەلى تەنشتى دەر. ھەر تەشتى كۆز بۇ ستارانەكى دەقىا، ژ سەيد و نىتچىرى بىگە حەتا شەر و پەقچۇنى، ژ ئەقىن و سەۋادىي بىگە حەتا دەخەسى و ھەسوودىي، ھەر تەشت د ناف گۆتنا كۆز دەگەريا دە بۇو. ساخىدان، لەھقانىن، پەسەن و مەتھىيە تىزى بۇون. يەك ب ستارانەكە بەرەيا مىتىدىتىن رادبۇو و دەگوت،

پاشل تۇوشتى و كەمال كەرۋاشكى
بىك ب تىلىن و پېشمال شىنى
سەر ب زېرىن و دران سەددەفى...

د ناشا سەرى وى دە چىل و شەش كەمىز نە
تىلىيەن خوه ژ مۇوم و شمايان بىرىنە

يەكى دەن ژ مەزدەلى تەنشتى گۆتنى و ھەر دەست ب ستارانىن ھەرمىن خوه بکە، ژ بۇ
نيشاندا نا ھونەرمەندى، ژېرى و زانىنا خوه، ستراندا كۆز دەتە گۆتن، دەزماند.

سېھان ژ خوددى رە

بەرپۇون بۇو، چاقىن وى گىرتى نقىابۇو. ب كەتىا من ئا ھوندر ئەو ھشىيار بۇو و خوه دا ھەث، رابوو سەر
پىا. پۇر، سەمبىيل و رىها وي ئىتىدى سېپى بۇون، فەرا كۆھەرتىم ل سەر بېبىكتىن چاقىن وى بۇون، نەها تەفييابى
بۇو و تەقىگەرا وى، ل كۆزرا بەدەنا وى يَا گرس، گرانتر بۇوبۇو.

وەر برق، ئەوى گۇتكە من و چۈو دەرىن شانەشىنىن ۋەكىر، وەر كورى من.
باران سەكىنېبۇو و تاشەكە ھەلمەسۈر لى دابۇو، بىھەنا ئاخا شل كۆز ھاۋىردىر دەپورىيا، حەتا بەر دەنگىن مە
دەھات. مام سەقۇھەتى كۆز بەرچاشىنى ئەھلى جىزىرا بۆتەنەن ھېچ تەشتەكى ژ بېر نەكىرىبۇو و ژ ۋېرىكەننى نەفرەت دەر،
ھەياما نوو كۆتۈرۈم و ساكنىن دخوبىا، مىتىن رۆپىن ساكنىن ئىن بەرەيا توۋانان نەبى نووھ دەيت و ھەرتىم گۆتىنا
خوه دەپارە دەر كۆز ئەم ب تەقىيەر بۇونا. لى ئېچار ئەوى ژ بۇ تەشتەكى دەن بانگى من كىرىبۇو.

پاشتى كۆز چاھى ھات و مە چاپا خوه ۋەخوار، ئەوى قەلۇونا خوه ب تەتۈونەكە زەر ئا ۋەچرى دەۋساند، ئەو
پېختى و ژى گۈزەك، دو گۈزە كىشاند، گۇتكە من،
كۆرى من، پاشتى چەند رۆزان نەورۆزە، ب ھېنچەتا نەورۆزى، مىر شىنەھىيەن گومرەھەل دار دەخىنە دا كۆز
دۆست ژى، دۆزىن ژى بېبىنەن. شەقا نەورۆزى، د قەسرا مىر دە، دو تەشت تېتىنە پىن، يەك، مىر و مىر، بەگ و
گەرگىن ھەممۇو و ھەلىت ئىن ل بىرجا بەلەك شىشا ئېڭىشارى بخون؛ دو دۆق، ل خانى ژى شەقۇھىرەكە دەنگبىشان ل
دار دەكە. ئەز دل دەم، تۈزى ل ور بى.

ماماق، من گۇتكە، جارەك، دو جاران كۆخىيام، ژىن ھەنەكى ب دۈور كەتم، چۈرم ل بن لەوها تەپىرى تاوس
سەكىنەم و من گۇتكە خوه دۆزماند، تە دېت، باش و كالان گۆتىيە، بىتىي شىيخ و پېر مەرە دەيوانا مىر. من نە
شىغ ھەنە، نە ژى پىر، ئەز رەبەنلى خوددى چ بكم، چاوان ھەرم دەيوانا مىر؟

برق، كۆرى من، دەش ژەنەكەن بەرەدە، ئەقە، نە ب تەننى داخوازا منە، شەقا بەرى، ل قەسلى، د ھۈورا
جەماتى دە، مىر تۇو حال و ھەوالى تە ژ من پىسى. ئەوى تو، جارا يەكەمین، د شەقەكە نەورۆزى دە دېتىيە و
دەخوازى دەيisan د شەقەكە نەورۆزى دە بېبىنە. ئەو ئىن ژى بىن شەقۇھىرەكى. ئەو دل دە كۆتۈل ور بى.

من ھە دەكارىبۇو تەشتەكى بىگوتا و ئەز ئىن نەچار بچۈرمە شەقۇھىرەكى. ترسا من ژ شەقۇھىرەكى نىن بۇو،
لى ھە كە تەشتەكى بەھاتا خۇستىن، من ئىن ل ور ج بىگۈتى ؟

ب مناسىبەتا نەورۆزى، سىن رۆز و سىن شەقان ئەھلى جىزىرا بۆتەنەن كېف كر، خوار، ۋەخوار، گۇۋەند گرت
و ھەر جەلەب شىنەھىيەن و ھەلىت ل دار خەست. سەفرەتىن كۆب سەدان كەس، ل پەي ھەف، لى رۇودىشتەن و
ژى رادبۇون، تەقى ھەر تەخلیت خوارنىن جىزىرا بۆتەنەن، ھاتن راخستىن، زارۇكىن ئەھلى مىسلمان، ھاتن
سەنت كەن، داۋەت و دىلەن ل دار كەتن، ماھرا خۆزت و كەچىن خاما ھاتن بىرين و رۆزى داۋىن، ئېڭىشارى، ل
خانا قەسلى، شەقۇھىرەكە دەولەمەند ئا دەنگان ھاتە پىن. خانا قەسلى د بىن مالكخانا مىزىزايىن مالباتا
عەزىزىيان، يائى مالباتا مىر بۇو و ل گۆرە گۆتنى، مىرزا بەنگىن كۆز د چىرۇك كە مەمن ئالان دە، بىرین زىنە
زىدان بۇو، ئەو ئاۋا كىرىبۇو. خانا كۆز ناش كەلەھىن دە، ژ بۇ مېقانىن مېرىكەن ھاتبۇو ئاۋا كەن، راستەراست
د بەخچىن رە خوه دەگىھەند چىت و كەسىن كۆز بخۇستا، دەكارىبۇو د سەر چىم رە ژى، ب قايك و كەلەكان
بەھاتايىن. خان ب كەمەران لېپىوبۇو و ھەر كەمەردەكى مىتىن مەزدەلەكى ھاتبۇو راخستىن. مىتىن كۆئىنسان ل

ناشقی وی خۆفەکە کوور ددا ئىنسىن، نەا، مىينا من و تىلى، مىينا فەقىرىتىن ئىزدى، ل نك مە، ب مە رە، ب زمانەكى سادە كۆ مىينا زمانى خەلکى سادە بۇو، دېيىشى. تەۋى كۆ مىيرەكيا وى دەولەمەند، عەرد و ئاخا وى بىسىنتر، مال و ملکتىن وى بىپايان، هاتن و هەينىن وى بىتاوين بۇو، جل و بەرگىن وى، كەنلى وى، ئاخافتىا وى، تەڭگەرا وى، هەرتشتى وى سادە بۇو و مىانا خەلکى بۆتى و ئەھلى جىزىرا بۆتاتى كۆزى حەز دىكىن، قىنى سادەبۇونى گەرماھىيەك خستە دلى من ژى كۆز و ئى رۆزى و بىن قە، هەر و هەر دەوام كر. لى بەلى دەنگى وى كۆتى دە هېيز و قۇودەكە دىيار ھەبۇو، دەگەل كۆئۇ ب زمانەكى سادە دېيىشى، دەنگى مىر، حۆكمدار و دەستەلاتداران بۇو. كۆتتىن وى بىارتە، پېتىتىن كۆتتانا گران و لەھەشاتى بۇون.

سەفو، يەزدىنىشىر و تىلى هەر پەسىنى تە دەن دەپەتىن كۆ تو بوبىي دەنگىزەكى ژىھاتى، ئەوى ل ھەمبەر بىتدەنگىا من گۆتنا خۆ دۆماند. ئەۋە راستە، گەلۇ؟

نا، مىرى من، ھەردو دەستتىن من ل بەر من، مىانا تىلى و ھەموو كەسىن مەزىل، ل سەر پىان سەكىنى، من گۆتى، زىدە دەن. دەنگىبىش، گولا جقات و گۆقەندان، ئىجار ھەرجى ئەزم، ھەقالىن من دەپەتىن، ئەز سترىي گولانم. ئەز ل كۇو، دەنگىزەكى ل كۇو!

نا، نا، دەف ژ شەرمۇكىي بەردد، ئەز دازام كۆ تو نە شەرمۇكى، ئەوى ب كەن گۆت، دەپەتىن، كۆتتىن تە، سالخانىتىن تە ژ نەھلىن دن جەھى نە.

ھەكە ئەو گۆتن و سالخان مىانا گۆتن و سالخانىتىن ستران و شىران بىتە ھەسىپ، من ب نەرمەھى گۆت، ئەو، نە گۆتن و سالخانىتىن ب شۇخ و شەنگەن. نە يېن كىنف و حەنەكان.

باشه، ئەوى گۆت و هاتە نك من، ب دەستتى من گىرت، ئەم ب ھەف رە، ل سەر مەھفۇر و دۆشەگىن راھىستى روونشتىن، بېتىه من، ئەو گۆتتىن چ نە؟

ھەكە ئەم وان مىانا گۆتن بەھەسبىان، ھەنگى ھەي كۆ ئەو گۆتتىن دەور و دەواراتىن ژىپىر بوبىي، بوبىيەرىن كىرىت ئېن وندابۇبىي و حىسىتىن كۆتتىن خوبىان.

يانى تو دېپەتى، ئەوى چاشى خود ل كۆما كۆنها روونشتىبوو، گەراند، كەنبا و گۆتە، كۆتتىن تە شەرە دەقىن؟

ناخىر، من ب لاقا ل مام سەفو و يەزدىنىشىر كۆل ھەمبەر مىر و من روونشتىبوون نەھىر و گۆتى. گاشا مىر و ئەز، ل تەنستا ھەقۇودو روونشتان، ھەنگى من ژ نىزىك قە دىت كۆ مىر رىھ و سمبىياتىن خۆ ھەنە و بروو و مەزانىگىن خۆ كلى كريپۇن. نە شەرە، مىرى من، من گۆتنا خۆ دۆماند، لى ھەي كۆتتىن سان وان بكارىيە ب چەند جۇوران تىيىگەھى، ب چەند شىيەدەن حىيس بىكە. يانى مىانا چەمنى دىيەلەن كۆز تەنلى دەھەركە، لى كەسىن كۆلى دنهىرەن، ل ئافا وى گوھدارى دەن، بېگومان، ب جۇورەيىن جەھى دەفرىن و دېھىسن.

مىركەنبا، وەلى دخويا كۆ كىتفا وى ژ سۆحەتاتا تەرەدىنەكى رە هاتبۇو، ئەوى لنگىن خود ئاقىتىن سەر ھەف، ژ سىنېتىن چەند لب مەۋىز گەرن و ئاقىتىن دەقى خۆ و پېرسىن خۆ دۆماندەن،

دىجىلە دەھەركە، بىر، كۈرى من، ھەركەس چىتم دېينە، ھەركەس دازانە كۆچەم ل ۋەرە دەھەركە و ھەركەس دېينە كا ئەو چاوان دەھەركە. ما ژى رە جۇورە و شىيەدەن جەھى دەقىن؟

تو دېپەتى، تەۋا خۆ ژ كەرەشكى و چاقىتىن خۆ ژ غەزالى دىزىنە خورمۇن دەكەۋە توق و بەنیان شەوق و شەممالا قىن غەزالى داقىيە چۈل و چىان داقىيە سەر دەريايىت ل سەر پەشتا گاماسىان...

بالا من ل سەر وان، گوھى من ل سەر گۆتنا وان، د دەقى من د نە گۆتن، لى ھەزىرىن ھشىك و بەھىش، ئەز دەكىرىم؛ گەلۇ ھېيز و قۇوەتا ۋان ئىنسىنان چ بۇ؟ مىانا بەگ، ئاتغا و شېيخىن وان، چەك، سېيلەھ، مال، ملک و پەرەپەن وان نىن بۇو، پارانىا وان نەچار و بەلەنگاز بۇون، لى تەۋى قىن يەكى ناشەكى وان، رىزى و رىزەدارىيەك ژ بۇ وان، قۇوەتكە وان ھەبۇو. ھەلبەت، من دەگۆتە، قۇوەتا وان، گۆتنا وان بۇو. بەگ و ئاتغا يائىن كۆ دەنگىبىزەن دەپەستاندن، دبۇن خەودى ناش، شان و شۆرەت، يېن كۆ دەنگىبىزەن چىتەر و نەر لى دىباراندەن، نە ل نك خەلکى، ھەيدە كۆل نك ژن و زارەكىن وان ژى روومەتكە وان نەدما. گۆتن، تەۋى ھەرتشتى، خوددى ھېزەكە دىيار بۇو كۆ د شەقىخانى مېر دە ل دار بۇو.

دەرەنگى شەقىنى، ئەو دەما كۆ ھەركەس ل ھېشىي بۇو، ھاتە، پېشى كورتەپست و تەڭگەرەك كەتە ناف شەنپەن شەقۇوهەرەكىنى، پاشى پەيپەتىن چەكدار ئېن مىر ھاتن و ل ھەممۇ دۆرالىيەن خانى بەلاق بۇون، ب دۇو وان رە ژى بەرەدەقىكىن مىر و داوابىن ژى مىر. مىرى كۆ مە ھەرتەن ناشىنى وى دېھىست، نە ب تەنلى ب جۆمەردىا خۆ يَا بىپايان، ب سەيد و نىتىچىرىن خۆ يېن ب ھەفتان و ب ھۆستەھىيا گەراندەن كارى مىرەكىنى، ھەرەھا ب دۆخىينا خۆ ژنى ناس بۇو و ژنەقا چەزار ژن كريپۇن، خەودىيەن ب قاسى دەھ جاريان بۇو و ھەزىمارا زارەكىن وى ھەر رۆز زىدە دبۇون؛ مىرى كۆ مىانا جانبازەكى د ناۋەھەر ئۆسمانىيان، فارسان، مىرىتىن كوردان، ئاتغا، بەگ، شېيخ، مەرتان و كەشەيىن ترک، كورد، ئەرمەن، عەرەب، ئەجمەم، ئاشورى، سوريان و كەلدانان دە چۇوو و دەھات و رۆز ب رۆز ھەم ناف و ناۋەنەشاندا خۆ ھەم حۆكم و مىرەتىا خۆ ب پېش دەختىت، نەا، د ناف شال و شەپكىن سادە يېن بۆتى دە، كۆلۈزەكى رەنگىن ل سەرى، رىبە و سەمىنلىن دەرىقى، رووكەن، ئاورگەش، ب بەزىن و بالەكە تەمام لى ژ من ب قاسى بەھۆستەكى كىنتر، ل نك مە، ل ھەمبەر مە بۇو. ل دۆزا وى ب قاسى دەھ، پاتزەدە كەسىن دن كۆ مام سەفو و يەزدىنىشىر ژى تىن دە بۇون، ھەبۇو. مىر و كۆما ل دۆرى، پاشى كۆ شەنپەن كۆب ھاتنا وى رابو بوبۇن پېن، دىسان ل جىيەتىن خۆ رەنگىن، دەست پېن كەن و گرەن گرەن د ناۋەھەر مەزەلەن خانى دە گەريان. بەرەدەقىكىن مىر كۆم، كەس و دەنگىن خانى يەك ب يەك ب مىر دەن ناسىن و ئەھى ژى، ب كەن و كېتى ب وان رە سۆحەت دەر. چاخا ئەو و كۆم ھاتن تەنستا مەزەلەت مە، تەۋى كۆتىلى ل نك مە بۇو، ئەوى سلاق دا مە و بەرلى ھەر كەسى حالى من پرسى. ئەوى ئەز ژ بېر نەكىپۇم، ب كەن گۆتە من، بىر، خۆرەتى قەنچ، ئەز ھەر گەر و گەشتىن تە، گۆتن و كەن ئەن دەھىزم.

قەستا و گۆتنا «كەننەت تە» چىبو، ئەز تىنەگەھىشىتم، لى مىرەكى كۆ دەستتى وى درېز بۇو و ل ھەر دەقەرى سېخور، قاسىد، پەيا و ئىنسىتىن وى ھەبۇون، بېگومان دەكارىبۇو ب كەلدەك تەشتان بېنامىوپا. مىرىتىن كۆل دۆزا ناشىنى وى ئەفسانەيەك ھاتبۇو بىن و پېرى جاران، ژ بەر سەرتى و تۈۋۈزىيا پەرگالىن وى يېن جەڭلى،

دهنج ددرتین، کته ب کته
 ریا من، ژرژور بهر ب ژیر
 د ناف همه مورو خوهشیدن دنیت ره
 د ناف تاخا رهش، تاخا سور، تاخا کلس ره
 تاخ، نئزم، تاخ هیتسا من...
 هیشنایه، گهشی و خوهشی
 بهردکت، بهر، ههینا تاخنی
 همه مورو ئەز، همه مورو دیجله، همه مورو ژ من
 ردهنی من د ناف تاخنی ده، پئی ره
 ناسمانین وئی، نئورین وئی
 ب چقین من رنهنگین، ب شهوقا من چرووسى
 و پیلائين من، ب با، باران و لاهیان رابووی
 چاشى من، بوانگین من
 نزىد دارین وختى، هەيام و دهورى
 و قرينا من، ل سەر تاخا شەوتى
 د ناف چيابىن خۆپان، گەللىيەن كور ده
 ئەف چ حاله، ئەف چ هەوا له؟
 كا وەلاتى ئاش، كا زەمانىيەن باش؟
 دیجله مە ئەز، سەبرا هەزار سالان
 ل بەر با و باھۆزى راودستى
 ل بەر ئاگر و شەواتى خوه راگرتى
 ل هەمېر لىستكىيەن بىر و هەش هەر زىندا
 بەرخودان قەولى منه
 نە ژ چاشسۆرىي، ژ بىنگاشىي
 نە ژ زۆر دەستيي، ژ بىچارەتىي
 رى و بەند ل من تىيەن گرتى
 نە ئىرۇ، نە دۆ، نە پىئىر، هەرتە
 لى رەوانىم ئەز، هەرتە گەھەز قەھەز ور
 د ناشا قەلىشەكىيەن كەفران، بەھورىن زنان، نەوالىن چيان ره
 ئەزم، دنهنگى ئاشا قەدىم

هەرى مىرىن من، ئەو دەھەركە، من گوتە، لى زەھەزاران سالان و قىرفة. دىجىلە شاھدا گەلەك دەور و
 دەوران، گەلەك هاتن و چۈوبىنان، گەلەك شەر و پەقچۇونان، گەلەك قىسە و گوتانە. د ناشا پىتلىن وئى ده كۆ
 ب لەھىتىن بھارى رادىن، گەلەك دنهنگەنە. هەيدى كۆ ئەز د ئاشا چەمى دىجىلەبىن ده سوورەتى ئادەم و
 هاۋايىن دېيىم، دنهنگى تۆفانا نەبى نووه دېھىسىم، لى دنهنگىتەكى دن هەيدى كۆ سوورەتى بەگ و ئاخا يىخ خوه
 تى ده دېيىنە و دنهنگىن شۆخ ئىبن دىللانەكى دېھىسىم.

ما ئەف ھەموو تشتىن كۆ بەھس دكى، پىتوستان، خۆرتى زېرى؟ ئەوي ب دېقەت ل روویه من ئىقەلشى
 و چاشى من ئىن كۆر نەھىرى و گۆت،

هەرى مىرى من، پىتوستان، هەكە نە ژ بۆ كەسەكى دن بە، ژ بۆ من پىتوستان، دا كۆ ئەز تىبىگەتىم چما رووپىن
 من قەلشىيە و چاشى من دەركەتىي... چەمى دىجىلەبىن، راستە، مىرى من، ل جىيەن خوهى و ھەر دەھەركە، لى
 د كۆوراھىتىن ئاشا وى ده دەنگەن و بەرسىقەن ھەنە، بەرسىقەك ژ بۆ من، بەرسىقەك ژ بۆ دنهنگىتەكى دن،
 بەرسىقەك ژ بۆ چىرۇكىتىزەكى دن كۆل پەپى پرس و بەرسىقەن...

چاخا بىيەندەنگىيەك ھاتە پى و چاشى من ب ئاورى تۈۋە ئىم سەفۆ كەت، هنگى من فاھم كر كۆ گۆتنىن
 من ئىبن داوابىن زىتىدە بۇون و نە ل گۆرە ئەددەبى بۇون.

مىرى من، مام سەفۆ، ب دنهنگەكى حەنەك، گوتە، برق شىرەكىن لىدكە، شىرەك كۆ چىلا سەرىيەتتىن
 دىجىلەبىن دكە، ئەگەر تە زى دل ھەبە، بلا برق ژ مە رە شىرا خوه بخونە.

مام دىسان گەھىشتىبو ئالىكارىا من. مىر ب دنهنگەكى بەرز كۆرە مەموو ئالىبىن خانى دھاتە بەھىستان
 كەنبا و گۆنە، چما نا، چما نا.

دنهنگى سەتراۋا دىجىلەبىن كۆ ھەرتە د ھەش و دلى من ده بۇو و ھۇوناندا وئى كۆ رېزىنە ژى ب لەزا
 بىرۇسکى لېبۈون، رېزىنە ژى مينا مەشا كىسىۋەكىن ب درىۋاھيا سالان، هەما چ بىگە ھەمەر ئومرى من گرت
 و چو جارى ژى ب داوى نەھات، ل چو دەقەرى ب تەمامى نەھاتە گۆتن، وئى شەقىن وەھا بلند بۇو؛

دىجىلە مە ئەز، قرينا ھەزار سالان،

گرينا نۇو يَا ئىرۇ،

شاھەن ئەز، وەخت، دەور، دەوران

خەون، خەيال، ھېقى

ئولاتا قىرىنى، نالينا گرىنى

شەۋ، رۆز، هەيام، مەھ، سال،

تاش، ھەيىف، سەتىر، ھەمەر ب من رە،

ھەمەر د دەرىيەن من رە بۆرى

دەستم ئەز، ل سەر دەرىيەن دەور و دەورانان

دەرى ۋەدىن يەك ب يەك

دەنگى من ميرات ژ دۆ، ميرات ژ بۇ سېھىنى
دەنگى من د سەر شەر و پەقچۇوانان
د سەر بىرين، مرن و كوشستان رە
ب تە رە هوئىنسان، هو دلى بىرىندار، روھىن سووزەن
هو ئىنسان، خودىيە ميراتى
تول كۈو بى؟

تە ل كۈو هەمبىز بكم، بەھەوبىن
ب دەنگى خود، ب ميراتى بەھەوبىن
ل كۈو دنيا كەتە خەۋى
دەنگ، دارد، خزىن و بىرين سنجىرى
ل كۈو دەنگ ھشىار دە

ل كۈو ئەزىز دەنگى خود بگەھىم تە، هوئىنسان؟

دەنگى كىن و نەفرەتىن چو جارى ژئاخا و لاتىنى بندەست، تەقى كۆ مير و ميرەكىي ژ بۇ ئاشتىين ھەول
ددان و ھەرتشت دىرىن، ب دورى نەدكەت. دولەت نىن بۇو، ئىيدارىدە كە يەكگىرىتى نىن بۇو، سەرەكەكى كۆز
ھەمو شاخ، پى و ملىئىن وەلىت دەتەنە قەبۈول كىن نىن بۇو، حەز و ئەقىنەنە كە نەتەوبىي نىن بۇو. وەلات ژ
مير، ميرەكى، ھەريم، عەشير، قابىلە، باشىك، مال و مالباتان دەتەن بىن و د بن حوكىداريا ئۆسمانىيان دە،
ھەر يەك ب سەرە خود حوكىدارى ناقچەيى خود، ئەھلى ناقچىي بۇو. ميرى زراف كۆ ئىدى ھەز زراف بۇو و
زك لى مەزن بۇوبۇو و ژ دەستپىيكتىن ھەرتىم ژ بۇيەكىتىيەكە خورت دخەبىتى، ھەي كۆ ميرى
يەكمىن بۇو كۆد وەلىت دە، ل سەر ئاخەكە زاھف فەرە حوكىداريا خود ئانىبىو بىن. ئەسى دەستپىكى دە د
ناشېرە عەشير، مال، باشىك و مالباتىن جىزىرا بۇتلىنى دە يەكىتىيەك ئانى بىن، ب دوو رە ژى د ناقېرە مير،
بەگ، شىيخ و ئاغايىن جىرلان دە. د وان رۆزىن شەقبوھىر كا نەورۇزى دە كۆ من قالى كر، حالى مير و
ميرەكىيە كە ئۆحالى ھەرى باش بۇو؛ مير نە ب تەنلى ل جىزىرا بۇتلىنى ھەرودە د ناقېرە ميرەكىيەن دە د
رەبوبۇو ميرى سەرەكە و ب بەگىن ھەكاران نۇورلاھ و فەتاه، بەگىن وانى دەروىش و خان مەممۇد،
بەگى خزانى خالد، بەگى قەرسى ھوسىن بەگى كۆز، بەگى موسى شەريف رە پىوهندىيەكە خورت ئانىبىو بىن.
شىيخىن نەقشىبەندى و قادرى، شىيخىن ئىزدى، تەرقەتىن سونى، شافى، ھەنفى و ئەلهوى، مالەك و
مەترانىن فلهان، ھەمامىن جەھوپىان، ھەموو ل دۆرالىيەن مير مينا پەروانى دىزىرىن و جىھەن خود، ل گۇرا
جىھە ئەدەبىي، ل تەشتىتا بەگ و گەرگىن كوردان دەگىتن.

ز بەر كىن و تەقىگەرتىن مير، ئىيدى ھەركەسى دىانىبۇو كۆئە ب قۇودەتا شور باودر بۇو. گەراندىن
شخولىيەن ميرەكىي ب پەرگالەكە گەلەكى سەرت و ئىبرادىيەكە مينا پۇلا دەمەشىا، ل ھەر ئالىيەن ميرەكىي

زىندانىن تارى كۆ خۆفە كە مەزن دخستە دلى خەلکى لېبوبۇون، دز، سىخور و كەلەش ب خورتى دەتەن
چەزاڭىن، جارنا دەست و ملىئىن وان ژىيدبۇون، جارنا ژى سەرىن وان، كەمس و بەگىن كۆ گاش خۇو ل گۆر
پەرگالا مىرەكىي نەداقتىت، پرى جاران پېرگى چەزايىن گران و حەتا پېرگى مىنلى دەتەن و بەگىن كۆز
ھەمبەر مىر تەقىگەر گەرپىدان، نە ب تەنلى ئەموانى، لى مال و مالباتا وان ژى تى دە، د ئاگىرى خەزىدىن دە
دەتەن سۆتن.

د وان سۆجەتىن مە بىن كتابخانى دە مام سەفوئەف جەلەب گەراندىن شخولىيەن ميرەكىي وەها ب ناش
دكى؛ ئەدالەتا شورور. ئەدالەتا كۆب شورورى تۈۋە دەتەن بىن.

مېرى ب ھېز و قۇودەتى باودرە، مام سەفو، بىتىي كۆئە ب خۇو پىن باودر بە، جارنا كەنەكى زراف، جارنا
ئەندىشە و سووزەنە كە دىيار ل سەر رۇو، دگۆت، مېرى ھەرتىم دېتىر، يەكىتىيا وەلىت لئى پېشى ب شورور، ب
دارى زۆرى و ب ترسى، پاشى ژى ب رىز و رىزدارى ورە پىن. زمانى كۆئەھلىت وەلىت و ئەھلى ئۆسمانى
ژى فاھم دكە، فزىنا شورور و تەقىنەن تەنگىت نە، -شورورى كۆزى خۇين دلۇپ دكە، بەركىن كۆز
سینگا ئىنسىتىن دە دەتقە. شورور و تەقىنەن پېشىي يەكىتىيەكى د ناشېرە مير، بەگ، ئاغا، شىيخ و ئەھلىتىن
تېكەل ئىن وەلىت دە بىنە پىن و ب دوو رە ژى ئىستىقلالا يەكىتىي. پېشى پەرچەبۇونى ژەزلى رايە، پاشى
ژى بندەستى. پېشى ل وەلىت ھاش، پاشى ژى رىا كاش ئا ئىستىقلالى.

ژ لەورە ئاشتى و ئارامىيەك ل سەر ئاخا جىزىرا بۇتلىنى كۆوارى ھەر جەلەب رىپەر و كەلەش، دزى و تالانى
بۇو، ھاتىسو بىن، خەلکى كۆ ھەرتىم ل سەر رىبان پېرگى كەلەش و دىزان دەتەن، نەما ب رەھتى دىچوون و
دەتەن، گۇندىتىن دوور كۆب ترسا ئېرىش و تالاتا چاپسۇران دەتەن خەۋى، نەما بىتىي چوئەندىشىن دەتىيان،
ترسا جىريانىن كۆ ھەرتىم داكارىبۇون خاپىنتى ل جىريانى خۇو بىكرا و ترسا كەلەشىن بىيانى كۆز قۇناغىن دوور
دەتەن و گۇندى كاھل دىرىن، نەماپۇو، ھەرچەندى گەتكەن و زىندا ئىن ئەپەندىن دەتەن
سەرەستى دەتەن كەرىن و فرۇتن، ھېزىتىن چەكدار ئىن ميرەكىي ب شەفت و ب رۆز د ناشېرە تاخۇبىتىن
ميرەكىي كۆرۆز ب رۆز فەرەھەر دبۇو، دچوون و دەتەن و داۋەت و دىلان بىتىرسى ل دار دەتەن، پەز و دەوار،
بىتىي چو تاھلۇوكىن، دەرەكەتن دەشت و زۆزانان.

ژ بۇ كۆ ئاشتى و ھەمەر ئەپەنچى بەرەۋام بە، ھەرتىم جەقىن و جەقات ل دار بۇون. ھەرچى
مير بۇو، ئەسى ژى، چاھا گۇتن دەتەن سەر مەسەلەيىن گران و گەرىنگ، ھەمەر بەگ، ئاغا و گەرگىن
وەلىت، تەقى شېورمەند، ئاقلمەند، كوماندار، سەيد و شىيخ -ئول ئىسلامىيەن ميرەكىي، ل دىوانا بىجا بەلەك
بەرھەف دكەن و ب وان داشتىورى، ل دىتەن و پېشىنارىتىن وان گوھدارى دكەن، بەرسىقا پېسىن وان ددا، دا كۆ
تەقەھەقىيەك نەيىن بىن و ئالۆزىيەك نەكەۋە ئەنەن دەشت و زۆزانان.

لى بەلنى تەقى شان ھەمەر ئەپەنچى بەرەۋام بە، ھەرتىم جەقىن و جەقات ل دار بۇون. ھەرچى
تەقىنەن، ئاشتىيەك بۇو كۆب تايىن قەلس، ل سەر عەرەدەكى فەرە ئىن نەقەھەيم، مينا پېنىيەتىن جەلەكى
رەزىايى، ھاتىسو دروون. ئاشتىيەك كۆ مير ئانىبىو بىن، تەقى حوكىمى شورور و
دېچەلەيىن ھاتىسو لېتىرن. بەرۋشا كۆز سەدان سالان و قەلس، ل سەر عەرەدەكى فەرە ئىن نەقەھەيم، مينا
ۋى دانىبۇو و مير دەقىن بەرۋشى گەتبۇو، لى بەرۋش دەلەlia و ئۆسمانى، فارس و قاسىدىن دەولەتىن رۆزاقا

و خەزەپىن. ئاخا ھەرى كەقن ئا ئىنسانىيەتى، ئاخا چەمەن فرات و دېجىلەپىن كۆب ئاقا خود مەدەنئەتىن كەفتىرین ئائىپۇن پىن، ئاخا بەخچى جىننەتى كۆد ناقيبەرا ھەردو چەمان دە بۇو، چەمەن زاپ و خابۇردى يېتىن تەوراتىن كۆد ناقيبەرا دەشت، زىنار، چىا و گەلىان رەب چى و فەتلانەكىتىن فەرەھەر دەھەركى، كەشتىيا نەبى نۇوه كۆل گۈزە گۈتنان، ل گۆپكىتىن چىايىن جوودى قەنىشتبۇو و ھەيامەكە نۇو راختىتوبۇ بەر ئىنسانىيەتى، زارۆك، باش و باشقىتىن كۆز پېشتا نەبى نۇوه كەتسبۇون و بازارتىن كۆئەوانا ئاقا كىربۇون؛ بابىل، ئەرەك، ئاكىكاد، كالانە، ئاشور، كالاھەر، رسەمنى، نىنۇقا، رەها، نىسيبىن، جزىر، ئەف يەكىنن ھانى ھەموو مەزۆپوتامياپىن ئاخا وى بۇو.

ئاخا مەزۆپوتامياپىن كۆب ھەرەبى ئىتى رە دەگۆتن «ئەل جەزىرە»، يانى گرافا ل سەر ئاقىنى، يانى ئاخا كۆد ناقيبەرا ھەردو چەمان دە بۇو و بازارى جزىرە كۆب دە ملىيەن چەمەن دېجىلەپىن فە دەھاتە راپتەچاندىن و مينا گرافەكىن بەر بەلاتى زېرى دېبۇو، جەززەيدەك بۇو كۆد ناٹ دەرىيا كىن و نەفرەتى دە مينا ھەيلەكانەكىن دچىرو و دەھات.

ئاخا مەزۆپوتامياپىن؛ ئاخا شەوتى، خېيان، كاۋىل و ھلوشىيابىي. كەى، خان، حوكىدار، سلطان، ھېيز و ئۆزدېتىن كۆھاتن و چۇون، ئېرىش، ئىستلا، ۋەگىتن، شەواتىن كۆپتەراوەست مينا پېلىتىن دەريايەكە تۆفانى، ھەرتەم ب سەر ئاخا مەزۆپوتامياپىن دەھاتن. كوشتن، شەوتاندىن، قەتلىعام، رەف، سرگۇون كۆچۈرەتىن ئەن ئاخى ب دوور نەكەتن. پېشى سامى كۆھىمەن مەدەنئەتى ل ناقيچى ئاقىتىن، پاشى كەلدان كۆز زۇرا سامىيان بىن و بازارتىن مينا بابىل، نىنۇقا، ئاشور ئاقا كىن. ب دۇو و ان رە مەد و پەرسەتىن كۆز وەلاتىن باکۇر ھاتن و ھەموو ئاخ ۋەگىتن، كاۋىل كرن و ھلوشىاندىن. ئىسىكەندەرەي مەزن كۆزۇرا پەرسان و كەيسارى وان داريووش بىر. ئەزىز بېرىش؟ پاشى ساسانى، پاشى ئەمەوى، ئاباسى. پاشى ئىستلايىن مۆخۇلان، ھولاكۇ خان و سوارتىن وى كۆمەنا كولىيان كۆد ھەر دەرى كۆتەمەتى رە دەرىباس دېبۇون، كاۋىل دەرن. ب دو و ان رە ئىستلايىكە دە ئاسىپىاين، يا تىيمۇرلەتكەن و تاتاران. پاشى ئىت ئۆسمانى كۆب ئەسلى خود ئاسىپىايبى بۇون و ژ ئاسىپىا دوور ھاتبۇون. ھەرىك ب خەدارىيەكە بېتپايان ناۋىدار، ھەرىك ل سەر كاۋىل ئىتىن، ھەرىك ھۆستەپىن بېتپايان ئىتىن ۋەگىتن، شەوات و كوشتىنى. پېلىل ل پەيلىن، ئېرىش ل سەر ئېرىشىنى، بېتەپەست، بېتەپەست... ھەركى كۆز دېپىشە، تۆفانان نەبى نۇوه ل سەر ئىت ئاغا خۇيان، ب تەننى چارەكى رابوویە، راست ناپىتىزە، ژ بەر كۆز ھەر جارا كۆپتەلەكە نۇو يا ئىستلايىن ھاتىيە، تۆفان جارەكە دەن رابوویە. پېلىل رابوویە، دىنيا لەقىيە، فەلەكىن دەف ژ چەرخا خود بەردايە، وەخت سەكىنە، با، باران، چۈرىن، ھاتن، كەروان، بازار، بېرى، جۆت و ندا بۇونە، گىيىا ھېيشىن نەھاتىيە، دار شاخ و پەل ۋەنەكىنە، گۈل نېشىكۈشىنى، دا كۆپپىلا رابووې داڭەشە. پېشى كۆپپىل داڭەتىيە، ھەرتشت مينا بەرى دەست ب ھەياتىنى كەرىيە، با دىسان د ناقيبەرا پەلىيەن دارىن توپىن دە گەرایيە، دارتىن هناران كولىلەك ۋەكەنە، سىتىر ژ مەلەكى ئاسىمەن بەر ب مەلەكى دە خورجىنە، مەھىن و جانۇل سەر ئاخا كۆب گىيىن نۇو ھېيشىنەتى مينا دەرىايەكەن لەيلان دايە، ب ھېرھېر و ب چارگاۋى، دانە لەز و بەزى، كەروان ژ ئاناتۆلى و كافكاسىيابىي د سەر رىا ھەۋىتىش ئا كەروانان رە، دىسان بەر ب بەغدا و باسرايىن، چىن و ماچىننى چۈنە، ھەرتشت د ناٹ تەۋگەرەكە خورت دە بۇوې، -حەتا پېلىل كە نۇو كۆل رى بۇوې، دىسان رايە.

كۆھىز و قۇوەتا وان د ھەر شەرت و مەرجى دە ژ يَا مىرەكىيەن زىدەتىر بۇو، ھەرتەم ئېزىنگ داۋىتىن ئاڭرى كۆبەرەش ل سەر ئەر بۇو و ئەو گور دەرن. دېمناھى، بەرىيەرى، پەقچۇون، شەر، ھەسوودى، دەخەسى و چاۋەبارى د ناقيبەرا ئەھلىنى كۆز ئۆسمانىيان بىن فە جو جارى چو دەولەت نەناسىبۇو، بېپايان زەحف بۇون. ئەھلىنەلىت ل ھەمبەر گۆتنا دەولەتىن و پاشايىپەن رېھپالىك و دلقالىك سەر ئەر خود دەھاتەن، لىن ل ھەمبەر ھەقۇودو دېبۇون شېر و پلنگ. گىيىن حەوشى ژ وان رە تاھەل بۇو، لىن ژاھرا پاشا، مەتەسەرف، ئەسڪەر و تاھسىلىدارىن ئۆسمانىيان، گەرژ بەر بېتگاۋىيەن، گەرژ بەر جەھەلتىن، ژ وان رە شەكىرى شېرىن بۇو. ئەو خۇسۇسىيەتىن كۆن بەرى ژ بۇ ئۆسمانىيان قال كر، ژ بۇ كوردان ژى راست بۇون؛ ھەركەسى ل دىزى ھەركەسى بۇو، ھەركەسى ل دىزى ھەن كەسىن دە دەك و دۆلەپ دەگەراندىن و ل پەي كەمینان بۇون. ھەركەسى ل گۈزە خود ھەن كەسىن دە بچۇوك و نزم دەيت، قۇوەتا خود كۆل ھەمبەر سەردەستان تېرىرى سەرفرازىيەكە تەمام نەدەر، ل دىزى ھەن كەسىن دەن كۆز وان قەمىلىر بۇون، دەجەراندىن.

خەللىكى كۆھەرتىم، ژ باش و كالان قىر قە، د ناقيبەرا دو قۇوەتتىن مەزىن، ئۆسمانى و فارسان دە ھاتبۇون پەرقاندىن و چو جارى يەكتىي و قۇوەتتەكە مەزىن كۆ دەكارىبىو ل ھەمبەر وان ھەردو ھېتىزىن مەزىن بىسىكىي، ئاشا نەكىريو و چو جارى نەكارىبىو تەخۇوبىتىن ۋاشان ھەردو دەولەتان گاۋ بکرا و خود بگىھاندا دىنلىي، بېتگومان، باودەرى نە ب قۇوەتا خود، لىن ب قۇوەتا دەولەتىن كۆھەرتىم نە ب دلىۋانى و شەفقەت، لىن ب زۆردارى و خەدارى خود نېشان دابۇو، دانى. تىشتى كۆدھاتە بىرا خەللىكى، ب تەننى زۆردارى، خەدارى و تىرس بۇو. رۆز دقولپىن، مەھە و سال دەرىباس دېبۇون، سەتىر گەھەش دېبۇون و درېشان، بەرف و باران دەھات و دچىو، ئاخا كەۋىرە ب تىبا ئاقىنى و ب تېرىتىزىن شەوتى دىنجرى، ھەجەجىك، لەگلەگ و قولنگ ژ وەلاتىن چۈلىن دەھاتن رۆزىانان و ژ رۆزىانان ۋە دەگەرپايان وەلاتىن چۈلىن، ئېنسان دەھاتن دىنلىي و پېشى ئۆمرەكى دەرن، نېشەك دەھات، يەكى دەن دچىو. لىن تىرس، تىرسا كۆب دەنگى شۇور، تېنىك و تېيان كەتىپو دلى خەللىكى، تىرسا كۆپىرى جاران نەدەھاتە زەمین، لىن كەلهەن ئەھەن دەھاتە زەمین، لىن ئەن ئەھەن ھەلەپەن ھەلەپەن خەللىكى، گۆرسەتلىنىن ل قۇنتراتىن چىيان شاھىدى لىن دەرن و بېر و حىسىتىن كۆپىتەنگ چېتلا تىرس، شىددەت و خەدارىي دەرن، ھەر و ھەر دەمان. خەللىك، گۇند ب گوند، بازار ب بازار، عەشىر ب عەشىر، مالبات ب مالبات، مىرەكى ب مەركى، د ناٹ تىرسە كە بىتداوين دە، ژ دەنلىي ب تەمامى دوور، د ناٹ كەفت و لەفتىن رۆزىان دە، بېتىسى ھەدەف و ئارمانچىن مەزىن، بېتىنى شۇورەكە يەكتىي و بەختىيارى، لىن ب بەرىيەر و دېتىپەن بېتەمەزمار، دېتىا. ھەر گاۋ و ھەولدا ئەندا كۆ بەر ب بەختىيارى و سەرفرازىيە، بەر ب ھەياتە كە ھېۋاتە دەھاتە ئاشىتىن، د داوىنى دە، پېتىرى كەلەكەن نۇو دەھات. نە يەكتىيە كە خەللىكى ھەبۇو، نە ژى برو و باودەريا يەكتىيە وەلىت. خەللىكى كۆز خۇندىن و نېشىپەن، ژ پەرەزەدىي و ئاڭاھىن ب دوور بۇو، ب تەۋگەر، بېر، ھەش، مېرىنى، فەر و گومانلىنىن خود، زەھەف تەنگ و گەرتى بۇو، گۇندى وان ژ بۇ وان ھەمۇ دەنلىا، ھەمۇ دەلات، ھەمۇ ئىنسانىيەت بۇو. وەخت و تارىخ، بېر و ھەش، حىسىن و پېشىن، ئاخ و ھەرىم، ھېيز و قۇوەت، شەر و پەقچۇون، كىن و نەفرەت ھەمۇ ب ھەفت رە بوبۇون يەك و ئەھلىنى وەلىت دېل گەرتسۇون.

قەدەر ئاخا مەزۆپوتامياپىن ژ دەور و دەورانىن بابىل و نىنۇقاپىن و ۋەققەت ھەر ئەينى بۇو؛ شەر، پەقچۇون و خەدارى. ئاخا مەزۆپوتامياپىن، ھەرتەم ئەينى ئاخ بۇو؛ ھەرەكى كۆد تەوراتىن دە دەھاتە كۆتىن، ئاخا تۆفان

تاخر هر رچ بیویا زی، دهقی به روشی دیسان قهبووبو و دومانا کهلا وئی ژ چیایین ههکاران دخویا. لئی بلهل، بهری کۆئەز گۆتنى بینم سەر چیاین ههکاران و ستیرى، من دل هەيە کۆئەم دیسان قهگەرن جزىرى، مالا من، نك ئارمىن و گولبىزدى.

دەنگى قىتەفت و پسەپسا ئارمىن و گولبىزدى د وان رۆزان دەنفەس ل من چكاندبوو. هنگى ئەز ل جزىرى، ل مالا خوه بۈوم و من ب تەنى دو تشت دىرىن؛ گونكىن خوه دفركاندن و شىر و ستران لېدىرىن. چاقىن من نە مالى ئىنلىكىن، نە زى ل شان و شۆھەتك كۆز پەرە، مال و ملکى ئىنلىكىن دەتە پىن بۈو. من ناش، ناشنىشان و شۇرەتك دل دىرى، لئى ب ئالىكاريغا گۆتنى، ب تەنى ب لەھەشانين و ئافرينا گۆتنا شىر، چىرۆك و سەرىپەتاييان. ھەقالىن من ھەممۇ بۈوبۇن خودىدى مال، ملک، شان، شۆرتەت و زارۆك. ھن ز وان بۈوبۇن خودىدىي چەند زىن و بىتەھەزىمار زارۆكان زى، لى من نە زىن و زارۆك ھەبۈون، نە زى مال و ملک. مينا جقاتا کۆئەم تى دە دىۋىان كۆھەرتىم دودلى بۈو، ھەرتىم خودىدىي دو ھەياتان، ھەياتەك خوبىايى و يەكا نەخوبىايى بۈو، ئەز زى پىرى جاران دو كەس بۈوم. كەسەكى كۆب شخولىتى رۆزانە رادبۈو، دخوار و شەدخار، دچوو و ئالىپىن مگۆدەر، ل كەتابخانى ب مام سەھۋىر دېپىشى، ل مەدرەسە قەسىرى ئايەت و ھەدىسىن تىلى گوھدارى دەر، ل بازارى كۆئىدى بۈوبۇن ناشەندەكە گىرىنگ ئا گەراندانا كار و شخولىتىن وەلىت و دەولەتا ئۆسمانى، ل بازارىن بازىر كۆئەل، زمان، لەھچە و قەوم ل ور لى بن گوھەن ھەف دەكتەن، ل كەروانسەرائى و خاتىن كۆكەروانەك دەتەتى، يەك زى دچوو، دگەربىا، ل قاھوھەخانىن كۆھەرتىم تىشى بۈو و ب بىھەنا جخارە، قەملۇن، نىتەركەلە، تر و فاسان مينا كۈلکان بۈون، روودنىشتىت، ھەرچەس كىيم بۈويا زى جارنا ل داوهت و دىلاتىن كۆھەرتىم دار بۈون، دخوبىا، ل شىن و تاھىزىن كۆب داوهت و دىلاتان رەقايسىش دكىيەشاندىن روودنىشتىت. ئو كەسەكى دن كۆھەرتىم تەندا سەرى خوه بۈو و د ناش فكى، گومان، شك، سووزەنلى و گۆتسان دە دەھەتسى. ھەرچەندەو كەسىن كۆد ناش شىتىيان ده بۈو، خورت و مەتىن، شىن و شەنگ دخوبىا، ئەو كەسىن ل دارا ئىنلىكىن تەننى زى دل و روھى خوه دە ھەۋچەند سەخت، سىست و دودلى بۈو. كەسىن شىتىيان دل دىرى كۆئەو ب شىتىيان رە بە و مينا كۈللىكىن سېپى يېن دارا بەھېشىن كۆب ھەف رە دېشكۆشىن، يەك ز وان بۈويا، لى بەلەن كەسىن تەننى دل دىرى ھەرتىم جەھى بۈويا، نە مينا شىتىيان رابوييا و روونشىتا و مينا پەلەن داۋىن ئىن دارەتكە تۈۋىن كۆد دەستپىتىكا زەشتانى دە، تەقى كۆھەممۇ پەل دەشىابۇن، نەدا بۇو پەي پەلەن دن و هىن زى ب يىسرار ب دارى ئە بۈو و نەدوھىشا.

من، بىزىپىن دەنگىپىتىر، يانى ئەو كەسىن كۆھەرتىم تەننى بۈو، يانى ب گۆتنا گولبىزدى، بىزىپىن بەلقىتىۋ و بەدەنا وى ياخىزت بۈوبۇن ئەسپىرى گۆتن و ئاقىكى. من دىرى، نەدەر، من نىكارىبىو خوه رابىگرتا، ھەم گۆتن ھەم زى ئاقىكى بۈوبۇن مينا چەمەن دېجەلەپىن و دەھەرگىن. دۆخىينا من ھەرتىم سىست، گەد ناش نېقىيان دە، گەھ ل قەرول ور، گوھى من ل سەر دەنگان، ھەشى من ل سەر گۆتنان، ئەز، سەرسەم و پەرەگەندە دگەربىام و من گۆتن ل ھەث دانىن، نا نە كۆ من ئەو ل ھەث دانىن، ل ھەث سوار دىرىن. گۆتنا كۆرمەزا ئىنسان و ئىنسانىيەتى بۈو، ژ دەستپىتىكا ئىنسانىيەتى حەتا ئىرۇ، ب تەنلى ژ دەقى ئىنسانىن دەردەكت و بەرسىشىا ھەست و حىسىيەن ئىنسانىن ددا. گۆتنى ھەم ئىنسان، ئەھل، قەوم، زمان و دين نىزى ھەقۇودو دىرىن ھەم زى ئەو ژ ھەقۇودو ب دوور دخستن. ل وەلاتىن مە زى گۆتن ھەم ب شخولىتى دەلۋەنلىقى رابوبۇو و چىرۆك، روایەت و

ھەكە هوون تارىخا ئاخى مەراق دكەن و سەرى خوه ب سەبەپىن قى خەدارىن دىشىيەن و ژ من دېرسىن كا دلى من چما ب لىيانە، فەرمۇ، ژ وە رە ھەم تارىخا ئاخى، ھەم زى يا خەدارىن كۆتى دە چىن و نەچىن، كەيتى و باشى، خرابى و رىنى دەرمت د نافا ھەف دە بۇونە.

ھەكە هوون مەراق دكەن كا ئەز چما نەها قالا ۋان تىستان دكەن، فەرمۇ، ئەز بېيىم وە؛ تەقى كۆمېر مېرەكى و وەلىت ھەنەكى ئاش كېبۈو، پېللەكە نۇول رى بۈو، تۆفانەكە نۇو رادبۈو. لى ئىيجار ل وەلاتىن ھەكاران، د چاش چىا، زنان، گەلى و نەوالىن كۆورئىن وى وەلاتىن كۆچۈپىنا وى ھەبۈو، ھاتتا وى نىن بۈو. ئىيجار پېلل د ناش ئەھلى كەلدان ئاستورى د دەكەلەيا. ئەھلى كەلدان ئاش و كالان، ژ ھەبۇن ئېنسانىيەتى و ۋەر قەل سەرە عەردى خوه، ل ناش چىاپىن سەرى ل ئاسمانان، د ناش كوردىن مسلمان ئېن جىرەن دە دەپىان. تىيارى، تۆپى، دەپەشان و ھەرىتىم دن ئېن وەلاتىن ھەكاران وار و ئاخا كەلدانان بۇون. ئەو زى مينا كوردان د بن حوكىداريا ئۆسمانىيەن دە، ب باج و بەرتىلىن كۆھەم ددان دەولەتىن ھەم زى ميرتىن كوردان، د ناش خوه دە ب سەرىھەستى ھەباتا خوه يَا كەقناھەر كۆب قەولىن ئېنجىلا ئىسە مەسيھ ب رى دەكت، دەۋماندىن. ئەو ب شخولى خوه ژىر، تەقگەرا خوه خورت، گەراندانا كارى ئۆزانە ژىھاتى و ب جىرانيا خوه دلەبىن بۇون. دېرىتىن خوه د سېنگا چىان ئان د كوراھىتىن نەوالان دە، د ناش زنان و شەفتان د ھەكۆلابۇن، ب ھونەرەكە ھۆستە، قۇونتارتىن چىيان قولپاندبوون سەر باخ و بەخچە و ئاشا چەمەن زاپ و خابورى كۆد كۆۋەلتەن بۇون. نەوالان د دەھەرگىن، كېشاندبوون سەر باخ و پىن باخ و بەخچە بېتىن خوه ئاش دەدان. دەكل كۆۋەلاتىن وان چىا بۈو و جىرەن ئان د كورد ب شخولى پەز و دەواران رادبۈون، وان د چىان دە، تەقى كارس، بېنچ و تىتوونى، رەزىن تى دچاندىن و زىن تىزىھە كى شىپەن كۆھەرلەكە وى ب قاسى پېتىچە كى بۈو، رادكەن و ژ تىزى ژى شەرابەكە زاھەف خوهش كۆل ھەممۇ مەززۇتامىا ژۆرىن ناشدار بۈو، چەدكەن. ل وەلاتىن وان دارىن بېر ئېن ھەشىر، هنار، گۈز، گەڭىز، شامېلەلوت، ھرمى، خۆخ و تۈۋىي بېپايان زاھەف بۈو. ئەو زى مينا كوردان عەشىر، باش و باشق بۈون و ھەيە كۆز ترسا مسلمانان، ھەرتىم ل تەنۋىتە ھەش، ب ھەف رە دىۋىان. ھېزەكە وان ئا ب قاسى پانزدەھە ھەزار چەكدارىن ھۆستە و ژىر ھەبۈو و د شەر و پەقچۇونان دە، ئەو زى تەقى كوردان، ب ئالىكاريپى رادبۈون. ل كۆرە قەولى پەرگالا ئۆسمانى و يَا كوردان، وان ھەم باج ددان ئۆسمانىيەن ھەم ژ مېرى ئەھكاران.

لى بەلەن ئەز نازنام كا چىبوبۇو، د دەمەن داۋىن دە وان ھە باج ددان كوردان و مار شامسوون كۆسەرەكتەن وان ئىن ھەم دېنى، ھەم جقاتى بۈو، ھەو ل گۆتنا مېر و نۇورلاھ بەگىن ھەكاران گوھدارى دەر و ھەما ج بگەرە ل ھەمبەر نۇرلاھ بەگ كۆ مينا ملەكى درېتىن مېر بۈو، سەرى راكىبۈو. ھەن كەسان دگۆتن كۆكەشەيتى ئامەرىكى، ئېنگەلز و فرەنسەوى كۆھەرتىم دەتەن نك وان، دەكتەن بن وان و ئەواپا ل دېنى كوردىن مسلمان سۆر دەن. ھەن كەسىن دن ژى دگۆتن كۆئەزى ئۆسمانى سېخورىتىن خوه د دەر و دۈرىن وان دگەراندىن و وان و كوردان بەرا ھەت ددان دا كۆھەردو مل ژى قەلس بەكەن. ھەن كەسىن دن ژى دگۆتن كۆئەزى ئۆسمانى ئۆزۈز كۆز ئەزىز ئاخىتى يېن فەلەھان بۈون، ب چىر، نفر، ئېرىش و دېمەناھىا خوه، ب شەر و پەقچۇونىن خوه، كەلدان ھېرس و ھار دىرىن دا كۆئەول ھەمبەر مېرەكىيەن كوردان راين و خوه بپارىزىن و د داۋىيا داۋىن دە ژى قەتل بېن.

مهدرهسا سوّر، قهوال، فهقیر، پیر و شیخین بیزدی، دنگبیزین بوتی، کتابخانا مام سهفتو هجره‌بیتین مهدرهسا سوّر فیل بوبوم کوّ گوتون ژ بوقوتی بو، بیتی کوتشنسته‌کی قه‌زنه بکه یان ژی وندابکه، بیتی کوّ بردۀ‌شکیا که‌سکی بکه و زبلی ئینسین، گوتتنی تیخه خزمه‌تا تشنسته‌کی دن، گوتون، ژ بوقوتنا بوبوم و سه‌ریهاتیان، چیل و ساخنانی بوو. چاخن جمهوه‌ر ده‌رکه‌ت رؤناهیین، وئی ب به‌دهوی و رؤناهیا خوه هاویردۀ‌ر ژی دخه‌ملاند و وان ب هه‌ف ره چیروکه‌که نوو کوّ هم ژ جه‌وه‌ری هم ژ رؤناهیا هاویردۀ‌رین جمهوه‌ری دهانه‌پی، دافرین.

من ل فهقیرخانا خوه کتابخانه‌یده که بچوک، ژ زمانین عه‌ری، فارسی، ئوسمانى و کوردى کوّ من پیت دزانبیو و ژ زمانین لاتین، ئیتالی، ئرمەنی، فرەنسەوی کوّ من پیت نزانبیو، لى ل سووره‌تین وان دنه‌بیری، ئانبیو پیت. يه‌زدانی دلوغان ژی رازی به، مام سه‌فتو ری دابوو کوّ من هن کتابتین کتابخانا وی، مینا کتابتین کتابتین کتابتین دلخانی ژی رازی به، مام سه‌فتو ری دابوو کوّ من هن کتابتین کتابخانا وی، مینا کتابتین کفسو، ناسوکول بر دلى من زاهف عه‌زیز بونو و ئەز پیت مەزن بوبوم، هلدا و بانیا مالی. من ژ مهدرهسا سوّر ژی، تەشی قورانی، چەند کتابتین قالند ئانبیوون و تیلی ژی، ب دزیکا، ژ مهدرهسا قەسری، شیرین سیاپیوش، دیوانا مەلاین جزیری، مهم و زینا ئەممەدی خانی و شیخی سەنان ئا فەقیتی تەیران ژی تی ده، چەند جیلد ئانبیوون و دابوون من. ل مالا نەچار کوّزشی بیهنه‌که گران ئا خویدان و گەماریی دهات، نها گوتتین دەشكى و نشىشكى و سوره‌دت و دېھنین کوّز گوتتانا پیتار بونو، لى من گوتون ل وان زیده دکر، ل بن گوھى ھەف دکەتن. نهال مالى، مینا دارستانه که دارین تووپىن، دارستانه که دنگان ھاتبۇر پیت کوتى ده هەر داره‌کى خوددېن دنگه‌کى خاس ئىت ئینسانى و د ھەر دنگه‌کى خاس ژی خوددېن ھەر تەخلیت ناوازىن ئینسانى بوو. دنگ، پیش، ئۆلان، قىرین، نالين، گرین، لاقا، بىتدنگى کوّ خوددېن دنگه‌کى خاس بوبو، ھەم‌سو ل ور، د ناٹ دارستانى ده، ل تەنشتا من بونو. ئەز دکەتم ناٹ دارستانى، ل ور پىتىگى دنگان، ئینسانان، سه‌ریهاتیان، ھالەتین ئینسانى، ھەست، حىسى و داخوارىن قەددەرین جەھى، ئاوارتىن تىكەل دهاتم، هن ژ وان دکەنیان، هن دگريان، هنان، مینا من بىتاواهست دگوت، هن ژی بىتدنگ دپۇزىن، شەر و پەچچۈن دهاتن پیت، بەدەن دگپىشتن ھەشۈدو، دل ھلداقىتن، مال بار دبۇون، کۆچپىن وەلاتىن غەربىيەن ل دار دکەتن و ئەز د دارستانى ده وندابووم. گوتتانا خەلکىن کوّز بوقۇمن دگوت، راست، لى كېم بوبو، ژ بەر کۆنە ب تەنتى ئەز، لى روھى من ژی دىن بوبو و ئەز د ناٹ دارستانى دنگ و گوتتانا دنگ، د سەر جەوهەرین گوتتانا رە دېنگىم و دگپىشتم كۈوراھىتىن روھى خوه بىن دىن و هىن بېتىر ھار دبۇوم.

چاخا ئەز ھار دبۇوم، من خوه داقىتىت كوجە و كۆلانان، زنار و چيان، دا كۆ روھى من ديسان ھاش بوبىا. چاخا ئەز ل گوتتانا هوور دبۇوم و وان ژی روھى من ھار دکر، من خوه داقىتىت بەختى چەند جىيەن کۆز بۆ من مەقسەد بونو؛ تریا مەلاين جزیرى کوّل تەنشتا مەدەرسا سوّر، د بىن مزگەفتى ده، ل نك چەند ترىيەتىن دن ئىيەن ئەولىما و خۆجەيان ده بوبو؛ مزگەفت و تریا نەبىي نووھ کۆز مەدەرسا سوّر ب قاسى بىسىكەكى ب دوور بوبو؛ ترىيەتىن مهم و زىنلى کۆز د تىزەمىن ئىيەن خانىيەكى خرىيە ده ۋەشارتى بونو، دارا قەدیم ئا تووپىن کۆز خۆرتىما من ده رىيەن دوور ئىيەن ناسىن و كەملاندىنى نىشانى من دابوو و گۆپكىن چىايىن جودىيەن کۆكەشتىما نەبىي نووھ ھاتبۇر و لى قەشىتىمۇ. پاشتى گوتتانا ل من دهاتن خەزىدىن و گونك ل بەدنا من سوّر دبۇون، د نىقىش شەقان ئان كەلەبەريان گىن سېھان ده، مینا كەلهشەكى، ب ھېدىكا، من خوه داقىتىت دەرۋە، دچوم

سەرپەھاتى تافراندۇرون دا كۆمە بىزابۇريا كا دور و دەورانىن مە بىيەن بۆرى چاوان بونو، ھەم ژى ب شخولى تىر، مرتال، شورور و تەنگى رابوبۇو و هن ئىنسان، ئەھل، قەوم و زمان بناخ كەرىبۇن. گوتون ھەرتەم ھەم د خزمەتا دەرۋاون ھەم ژى د خزمەتا راستىيەن ده بوبو. ئەز ژ درس و تەجروبەيەن ھەم گوتون دەپەن دەرۋاون ھەم ژى د خزمەتا ئىنسىن ده بوبىا و بىننەن ئىنسىن، گوتتانا چو جارى بىتىن نەدبوبو، بجه باراندا. ھەكە ھەم مۇئۇمرى ھونەرمەندەكى گوتتىن خوه بىننەن ئىنسانەكى، ب تەنن ئىنسانەكى ژى ساخ بکرا، ھنگى گوتون و خوددېن گوتتىن بىسەركەتى بوبو. ب من وەلتى دهات كۆل وەلاتى مە كۆ هەركەس ل دىزى ھەشۈدو بوبو و قولپىبوبو سەر وەلاتەكى كۆز و كەران كۆكەسلى ل ورنە دنگىنە جەدان و مەرھەمەتى دېھىست و نە ژى دودلى و سووزەنبا سەر رۇو دەپەت، كىيمانىيە كە زاھف مەنن ئا گوتتىن ھەبوبو و ھەكە وەلات د وى حالى كەپەت ده بوبو، تىن ده پارا كىيمانىا گوتتىن زاھف بوبو. ھەكە گوتون، گوتتانا لەھەۋاتى يا ئەدەبىي، گوتتانا سادە، زەلال و نەرم كۆچىلا ئىنسىن، سەرپەھاتىيەن وى و ھەر جەلەب ھالەتىن وى دکر، ب تىرا خوه ھەبوبىا ھنگى رەۋشا وەليت ژى دى جەھى بوبىا. ھەكە خال و خوارزى، برا و برازى ل ھەمبەر ھەشۈدو رادبۇون، ب يامن، ھەنەكى ژى ژ بەر كەمانىا گوتتىن بوبو، گوتتانا كۆدكارىبىو ئەو و دلى وان پەروردە بکرا، ئالىكاريما وان بکرا دا كۆئەۋەر ڈەرس و تەجروبەيەن باش و كالان بېتىر سەرەرەخت ببۇنا و رىيەن نوو بدانا بەر وان. گوتون دەپەن، گوتون دەپەن.

ھەم ژۆن، بىننەن من ئىن كۆل سەر رووپىن مین مینا پىنەيدەكى دخوبان و بىيەن روھى من كۆ چو جارى كەسەكى دن نەدەپەت و ھەم ژ بۆئىش، ئازار، هيتشى، ھەست و بەستىن كۆد ناٹ بەرۋشا كەل لىتەتى يا وەليت دەچەلقىان.

ز لەورە من زۆر دابوو گوتتىن و ھەر دگوت. جارەك، دو جاران، سىن جاران، ھەرل پەمى ھەف، دوبارە، ژ نوو ۋە. من سترانەك لىدكىر، پاشتى چەندەكى ديسانلى ۋەدەگەریام، ديسانلى ۋەدەگەریام، ديسانلى ۋەدەگەریام، ھەن گوتتىن وى، ھەن جەلمەيتىن وى دگوھەرەنەن، ل شاشى و چەھەتىپەن خوه واردەقلىم، ئەو راست دەركىن و ديسانلىدكىر و د داوابى داوابىن ده، د ناٹ ئەقىن ئەقىن گەمارى ده، دەستىن من ل سەر گونكىتىن من، من ژ خوه، ژ كەسى خوه بىي دووەمەن دېرسى؛

بۇرۇ، تەرەپىن، دىنە گوتتانا، ئەز ديسان ل سترانى ۋەگەرم؟

د دەستپىيەكى ده، چاخا ئەز خەشم بوبوم و من نكارىبىو دنگىن گوتتانا باش سەھ بکرا، ب من وەلتى دهات كۆ من گوتون ھەر دوبارە دەركىن و تەشىتەكى نوو نەدگوت. پاشتى، گوتتانا ھېنى من كەن كۆن نەدگوت، ھەر جارا كۆ گوتون دوبارە دبۇو، كۈوراھىتىن گوتتىن دهاتن پېش، سر و سەھەرەن وى خوه دىار دەركىن، ئاھەنگ و ئاوازا گوتتىن بېتىر دەھەملى و دەنەقسى، گرانى و زىيەدەھىتىن گوتتىن، مینا قاشلى پۇرەقاڭلى يان قالاڭنى گىزى، ژى دچۇون و ب تەنن جەوهەر گوتتىن، كاكلى وى دما، -جەوهەر و كاكلى كۆتى ده درس و تەجروبەيەن ھەرى پېتۇست ئىن ئىنسانى، راستىيەن ھەرى راست ئىن ئىنسىن كۆ ھەرتەم خوه ۋەشارتن و دەنگ و پېتىن ھەرى پېتۇست ئىن دل و روھى ئىنسىن ھەبوبىن... ژ وان گوتتىن ئاپىن خەلەف، مام سەفتو، فەقه و سەيدايتىن

نېږينا وئي يا نازک، گاف و تهفګرا وئي يا گران، بددهویه که نهديار دداین. تهقى کۆھرم بېهنا وئي تهنجک بوو، هەرم ناز و تيز دکر، ژ برقالاشين گولیزهري، ئەوي چو جاري دەنگى خوه بلند نەدکر و زى هىرهەپ رانەدبوو. دلى وئي تەنك بۇو و ھەم ژ من ھەم ژ ئىنسانىن دۆرالىپىن خوه حەز دکر و هەرم دل دکر ئالىكاري بکە. ئەوي بەحسا قومچىكىن فيستانىن خوه، قەواراشين کۆخوبىن ل وان كەتبۇو، شۇريا کۆكەلى بۇو، پېرىھەش قۇكى كۆئەۋى د تەنىشتا ئىشىنان دە دېتىبۇو، لالەيىن كۆپەلىن خوه يېن سۆر فەدکرن و مۇويتىن بن چەنگىن خوه كۆئەۋى نكارىبۇو، ب تەمامى، ژىتكارا و ژى بېهنا خودانى دهات، دکر.

حەيرا، بېهنا خويدانى، مينا بېهنا مسک و ئەمبەرتىسە، من دگۆتنى و دەستى خوه داھىتىن چەنگىن وئى، ھەكە ژ تە ژى مينا من، ھەر جەلەب بېهنا بەهاتا، تە دىچ بکرا؟ لى تەقى حەنەك و قەشمەرىتىن من، ئەو نەدكەنیا و ژ نەخوھشيا ديا خوه و قىر قە، ئەوي لىستكىن مە يېن زارۇتىسىن كۆد زېزەمىتىن مala وان دە، پرانىيا جاران ب ئالىكارىا بلۇ دەھاتن بىن، ژ بىر كەرىبون. گاشا ئەم ل مala من، ئانل مala وان، ل مەزەلى وى و د بن خاچ، سوورەتىن ئىپسا مەسيھ، قەند و قەندىلەن دە، ب تەنا سەرى خوه بۇون، ئەوي جارنا ب تەنىتىشىنى دکر، رادبۇو سەرپىسان، دەھاتە تەنىشتا من، ھەنەكى ژ پاشقە، ل ملى من ئى راستى دەشكىنى، فيستانى خوه ژ خوه دکر و مەمكىن خوه يېن بچۈوك نىشانى من ددا. لى ھەلەت من، ب وى تەرھى، مەمكەن نەدىتىن، ژ بر كۆچاشى من ئى راستى نەدىت.

كۆزە، لى بىنھىرە، ئەوي دگۆت، لى گاشا ئەز ھەنەكى دزقىريم، ئەو ژى، ھنگى بىكىن، ھەنەكى دەزقىرى دا كۆئەز مەمكان نەبىنەم.

لى سېھ و سې چىرەكىن ھەنە و ھەموو ل سەر ھورمېتى نە. د ھەياتا من ئا دووھەمین دە كۆد ناشېرە گولیزهرى و ئارەمىي دە درىاس دبۇو، سېھ و سې چىرەكەن من ھەبۇون و ھەموو ل سەر مەمكان بۇون. لىستكى وئى يا تەكانە بىنھەيدە بۇو، من خوه دگەنانى و بىتىسى كۆزەرەكى بدمى، من پارسوسوپىتىن وئى دگۇشانىن و مەمكىن بچۈوك دەركاندىن.

لى بەلىن گالى و گازىتىن وان ئىن زەواجى، فىتەت و بەلانگازىتىن وان ئىن داوهت و دىلاتى و چىر و قىرىنەتىن گولزەرى رۆز ب رۆز زىدە بۇون. جارنا، ژ بۇ كۆئەز ژى بەرسقەك بدم، من دگۆت، حەира، ئەز دەنگىيەشم، ئەز ستران و شىريان لىدىكم، ژ من بېھەون...

ھنگى گولیزهرى ب دەنگەكى كۆلى دەھات، دقىرپا سەر من؛ ئەز گوپىن ئۆمەتى تىيەخ ناش دەنگىيەنى و شىرىن تە!

ئارەمىي كۆتىتىن وەها ب كار نەدانىن، لى ئەوي ژى ستۇرىخ خوه خوار دکر، ب لاقا، ل من دنهىرى و دگۆته، ما دەنگ و شىر ئىن ھەياتا تە ب رى خە و زەكە تە تىپر بکە؟ ما دەنگىيەتىن دەن كۆخودى زار و زىچەن، د وختىتىن خوه يېن قالا دە، ستران و شىريان لىتىناڭ؟ ما من، رەبەنتى خەودى و دېنى گۆتەن دەنگىيەنى و ئۆمرى خوه دابۇو گۆتىنى، دكارىبۇو چ بگوتا و ب چ

نک تریا نەبى نۇوه كۆب قاسى چار، يېنچ مىتەپيان درېتىبۇو، ئان دچۇوم نک مەلايىن خوه بىن خودىدە رىزىتىن ھەبىه تېلىنگى كۆد ناش جاواھى كەسکى ھەقىشىمى دە دەنۋەت، ئان دچۇوم شەكەفتا كۆمەم و زىن، ئەۋەت ھەردۇ ئەقىندارىن بەخترەش كۆز ژىلى گۇرستانىن ھەقىشەن ھەقىودو، ل تەنىشتا ھەقىودو دەنۋىيان، ل بەر كېلىيەن وان روودنەتىم، ھەشى مەن ل سەر لەھەۋانىنا گۆتەننەن كۆل من ھاتىبۇون خەزەبىن، مەن ل دەنگى ئېيدەنگىغا تېرىپەن وان گوھدارى دکر، حەتا كۆئەزەل تەنىشتا تېرىپەن وان، مينا كورەكى وان، د روھى مەن دە ئۆلەتا دەنگان، بچۈوما خۇو.

لى بەلىن دناش وان ھەممۇ دەنگان دە دەنگىن دەن ھەبۇون كۆئەز نە بىسىي وان دبۇوم نە ژى ب وان. بەلىن دەنگى گولیزهرى كۆئېتىدى ھەبا و فەدیا وى رەۋىيابو و ب چېر و نفرى دەست بىن دکر و ب نالىن و ھېرەھېرى كوتا دەھات و دەنگى ئارەمىي كۆھرم ب ناز و تيز، ب مەھمز و قەزقۇز بەلەنگازى بۇو. گاشا (ھەدەف)، تەقەرەكە دىنىي گەيدابۇو و ل ھەممۇ ناچەچەيېن دەليت چەرخ دبۇو و ژ نېيىر و نيازى بېتىر ب كارى چېر و پاشقاوتتىسا خەلکىن رادبۇو، ژ بۇ كار و شخولىن خوه دچۇو دەرنە دور، ھنگى گولیزەرە كۆمەنە كەھەشىرى ژى ھېرەھېر رادبۇو، دەزىزەن و دەھاتە مala من، يانى مala خوه يا بەرلى. ئەوي دگۆت، بەلقيتىو، ئەۋەت چ ھەلەت، ئەۋەت چ كەپتىيە، ئەۋەت چ گەمارە دەست ب نەرپەن خوه دکر و ژ بۇ نىشاندانا ئاقلى و فەراسەتا خوه، قالا تىشىتىن ھېچچەپ و پۈچ كۆھىچ بالا من نەدكىيەنەن، دکر، لى من نە خەم بۇو، ھەرجى ئەز بۇوم، من ژى مەمكىن وى دەفركەنەن، ب لېشىن خوه كۆز ژى گەریز دچۇو، گەردنە وئى يا گەوھەر رادمۇساند و گەھ ستران، گەھ شىر، گەھ سەرىبەست، گەھ بودزىن، ژى رە زېز و ھەیران توک دەخوندەن. ژ بلى فەلقيتىو و كۆزى پېسىي حەرام، ئەوي چەند ناشىن دەن ئېن بالكىش ل من كەرىبون؛ سىنگو، ماساسۇ و مېركوتۇ سىنگ، ماساس و مېركوتى كۆد ھەياتا وئى و مala شەفانان دە ھەرم گەرىنگ بۇون، نەما خوه گەھاندۇپۇن بەدەنا وئى و ژى دەنگ رادکەن.

حەира، ژ ناش چان ناشان، مېركوتۇ، بىن ھەرى باشە، من دگۆتنى و مينا مېركوتەك كۆدان دەنچقاند، دۆرىام؛

مېركوتۇ، لۇ مېركوتۇ

دۆرىام، لۇ مېركوتۇ

مینا داركوتکوتۇ

ھەر دکوتۇ، ھەر دکوتۇ!..

ھەرجى ئارەمىي بۇو، بەدەنا وئى ژار، دلى وئى بکول، روهى وئى زرافېھېستىيار بۇو. ھەكە ئەز بېتىرم وھ كۆتھ و خودشىك بۇو، دەرەدە، ناخېر، ئەو نە خودشىك بۇو و ھەكە هوون ل رى پېتىگى وئى بەهاتانا، ئەز ئېيمىن، وھ دەن ئەنھەرتا. ھەشى وئى ژى، تەقى كۆئەن و كەچا مام سەھۇر و سەنەمخانى بۇو، نە ئەۋچەند زىدە بۇو، ژىرى و زىيەتىبۇون ژى ب دۆر بۇون. وئى نە دەنبا ناس دکر، نە جەقات و بازارى كۆتى دە دىريا و نە ژى دەر و دۆرىن خوه و ھېچ جارەكى ئەۋەت كەتىن ھانى مەرەق ژى نەدکر. لى دەنگى وئى زىزەت و نارىن، بال و

ئەف ھەموو تشت ژ بۆ کەلدانان بۇون و کەمیین کۆتۈشىنا کەلدانان دخوهستىن، ب چاقىسىزى، پاشگۇتنى، خىرەجىر و قىيرەقىرەكە بىپايان، دەنگى ئەھلى ئاكلى سەلەيم و خوددىي و جدان بىرىبۇو. ھەركەمىن ئەميان وان نەفکىيا، مىيانا وان تەۋىگەر گېتىندا، ل گۇرا وان، خايىنى دين و ئىمانى، سووتالىت ئەھلەق و پەرگالى بۇو. ھەركەس دەقىيا ل وان گۇھدارى بىرا، ل گۇرا وان كاڭ باقىيتا، سەرەكتايىا وان قەبۇل بىرا و ستووپىن خوه دەشىدندىن، ب پەر وان خوار بىرا. ديسان حوكىمى شۇور و تەشقىن ل دار بۇو و ژ مېرىپىن ۋە، ھەو كەسەكى دن دىكاربىبو رو لى بىگرتا. بايى خەزەدى ديسان رابوبۇو، تۆفانەكە نۇول رى بۇو و پېتلا كۆپاسكىتىن خوه دەشىدندىن، ب ھەموو ھېتزا خوه دەهات.

ھەرقاپاس چېتلا فلەھان دىبوو ژى، ئارماڭ و ھەدەف كەلدان، نەمازە كەلدانىن ناستورى بۇون. كەسى ژ بۆ ئەرمەنەن ئەرمەن چو تشت نەدگۆت و نەدكىر، لىن چاخا قال دەهاتە سەر كەلدانان، ئاڭىز دەقىن ھەركەسى دبارى. ھەن شىيخ و سەيدان ب قىرەقىر دەگۆن؛ ئەو فلەھەتىن يېتىجە پەران! ئەو كى كۆل ھەمبىر دىنە ئىسلامى رابۇونە؟ خوبىنا وان حەلال، كۆشىتىنا وان سەوابە!..

ھەن كەمیین خودندا، مىيانا ھەممە و كەمالەدین ژى ب ئىزدەتىن درېت ددان زانىن كۆتۈن، سترىن چاشنى وەلاتىن كوردان بۇون، د ناف كوردىن عەزىز ئەن مسلمانان دەل پەي دەولەتە كە فلەھ بۇون و وان ب پۆزىلىنى دىرابۇندا خوه، خەنجەر ل دلىن كوردان و مسلمانان خستىبو.

ھەرجى بەگ و گەدگەرىتىن كۆد ئەساسىن خوه دەل پەي عەرد و ھەيىنەن كەلدانان بۇون، وان ژى ل گۇرا خوه مەسەلە دىيار دەگۆن؛

كەلدان بىر بۇونە، ئىتىدى نە باج ددن، نە ژى ل بەگىن خوه گۇھدارى دەن، ب وان وەلىتىيە كۆئەر ژى تشتەتى كەن. وان درىس دەقى، ئەو دەقى د خوبىنا خوه دە بىتىن گەۋارىندىن.

كۆتۈن بىتارا وست دەهاتىن گەرانىندىن، لىن خوددىن كۆتۈن داوىن مىير و قەسرا كۆل تەنلىكىدا چەمەن دېچىلەيىن بۇو، كۆتۈن مىيانا ئۆزىدەدارەكە قادىم ئا ھەموو تارىخا ناشىچىن دخويى. ھەركەس ب مەراق، ل ھېتىشا بىريارا مىير بۇو. بەگىن ھەكاران نۇورلاھ و دەرىۋىش ئالىيکارى ژ مىير خوھستىبۇون دا كۆوان ب ھەۋەت رە ئېرىش بىرا سەر دەقەر و گۈندىن كەلدانان و كەۋەر ل سەر كەۋەر نەھىيەستىندا، لىن مىير نەدلەزاند و د بىريارا خوه دە گرمان بۇو. ديسان جەقىن و جەقات دەگەريان، بەگ و گەدگەر دەهاتن و دچوون و ژ ھەر سەرەرى گۆتنىكە دەردىكەت. قەندىل و مەسالەتىن قەسلىرى حەتا بەر دەستىن سېبەھان پىتىكەتى بۇون، ئۆتەدارىن نىشانىگەر، تەشكىن ئان ئىن زېھىيەلى ل ملىنى وان، ل دۇرما كەلەھىن و ل سەر بىرجان دچوون و دەهاتن، بەرى كۆتاتش ل وان ھلودەر و كەسەكى وان بىبىنە، قاسىد ب دىزىكا دەكەن قەسلىرى و ژى دەردىكەت. ھەركەسى دىزائىبۇو كۆپەرەت، مىيانا ھەموو بىريارىن گېرىنگ، د بەریانگەكە نۇو ياسېبەھەكى دە بەھاتا دىيار كەن. ژ لەورە، ل بەر دەستىن سپىيدان، ھاۋىر دۇر بىتىن خېرى، ناچىن دېرى.

جەلەپ گۆتنان رەوشى ب وان بىدا فاھم كەن؟ لىن ھەنگى، د وان رۆزىان دە كۆتەقىتىن ئارمىتى و گولىزەرى ل دۆزرا من دەهاتە رەستىن و جىيەل من تەنگ دەكىر و ئىتىدى ئەز ھېتىدى ھېتىدى تىيگەھىشتبۇوم كۆئەشق، حەنەك و كېف ژى چو جارى بىتىي سترى نەدبۇو و ئەقىن بىتىي ئېش و نازار نەدكەملى، سەفەردا من ئا وەلاتىن ھەكاران و گۈندىن كەلدانان ھاتە پىن.

دەنگى ستىرى ئەنگى، د وى سەفەردا من ئا چىياتىن ھەكاران دە، جارا يەكەمین كەتە گۇھىن من، لىن نە مىيانا كۆتن و كەن، مخابىن مىيانا نالىنەك كۆر.

جزىر ديسان بۇوبۇو ئاردوپىا دادايى كۆبەرەقش ل سەرەت ھاتبۇون ھلاۋەستىن و هاتن و چۈوين، گۆتن و قىسە، دەرەو و بۇھاتان يەكچار زېتىدە بۇوبۇون. مىيانا كۆتەقىتى كەن دەبىار، ژ نىشقا ۋە، بەرددىيەكە رەش ئا كېن و نەفرەتىن بىكىشىنە سەر بازىتىر، وەلى ب تەننى چىتىر، نفر، فۆرت، گۆتەتىن نەچىن يېتىن دەنەنەنى و بەرىيەرىتىن ل بازىتىر دەگەريا. بازىتىر كۆتەپبە ناۋەندەكە علم و ئىرفانى، براتى و دۆستىي ئەھل، زمان و ئۆلان و زەواجا د ناۋېبىرا مسلمان و فلەھان دە پەرەو دەر، قولپىپىسو سەر دۇوزەھەكى كۆزى ئاگىر رادبۇو. خەلکىن كۆد ناث ئاگرى دۇوزەھەن دە بۇو، بىتىي كۆتەپبە دەر دەنەنەيە ئەھلى فلە شەرە دەرن و ئاخىرەت، بەھىشتىت، بەخەچەيىن بەھىشتىت دەر. دەر و دەرمان ب مۇز دۇومان بۇو و گوران ژ مۇز دۇومانى حەز دەرن؛ بازىر بۇوبۇو وارى كەقەنەپەرەستان كۆتەقىتىن ئىسلامىن ل سەر دەنەنەيە ئەھلى فلە شەرە دەرن و كۆشىتىن فلەھان مىيانا سەواب، حەتا مىيانا فەرز نىشان ددان. مەدرەسا سۆر كۆتەپبە ئىلیم و زانىن بۇو، نەما بۇوبۇو وارى پستەپست و گۆتەپست كەيت، مەجلىس و دیوانىن ئىھىپىيان بۇوبۇون وارى فەتنە و فەسادىي فلەھان، قاھوە و دۇوكان بۇوبۇو وارى كامباخ ئىن رك و نەفرەتىن. ئەز نىزام كا ئەو ھەموو ژ كۆو، وەلى ب ژ جارەكىن، پەيدا بۇوبۇون، لىن ھەر جەلەپ خۆجە، شىيخ، سەيد، مەله، ئالىيم و شاگىتىن دېنى، ھەر يەك ژ دەرەكىن ھاتبۇول جەقىرىي جەقىابۇون و تەشكەرەتىن نۇو يېتىن دېنى ئاڭا كەرىپۇن. ھەمەيىن فەستۈز كۆتەتى كەندا ھەمەيىن مالىيەن دەهاتە ب ناش كەن، تەشكەرەكە خۇرت، مىيانا تەشكەرە حەمسەن سەبەھەن فارس كۆل تەھدىت و كۆشىتىن ژى رادبۇو، ئاڭا كەرىپۇو و ناۋىن ئىن دانىبۇو ھەدەف. ھەدفا كۆتەمە و پەيایتىن وى قال دەرن، بەلاڭىرنا دېنى ئىسلامىن و قركرىندا فلەھان بۇو. برايىن ھەمە، كەمالەدەن ئىجىرۈز كۆتەندا ھەمە درېت، زراف و ۋاز بۇو و دەنگىن وى ژى مىيانا قىزىك تېز و بەد بۇو، تەشكەرەكە دە ئاڭا كەرىپۇو و ناۋىن رىا راستى لىن كەرىپۇو. يانى رىا راستى ئەھەختىن، دىن، ئىمان و بەھىشتىن كۆز دەنەنەيە كەسەتىن كۆتەندا وى نەدەتكەرى و كۆشىتىن فلەھان دەرىباس بۇو. خۇدەت تەعالا چ ئەسەبىيەت، كىن و نەفرەتىن دېنیا يەبۇو، ھەموو خستىبۇون زەنك وان و ژ لەورە، ژ بەر ئەسەبىيەت، رك و كېنى، ئەو ھەرەت مىيانا ماساسى درېت و زراف بۇون. مىيانا وان، ھەن گەلەك تەشكەر، مەجلىس و دېلىن ل وەلاتىن جەپپەر بۇتائىن و ھەكاران ھاتبۇون پىن و ل ھەدرى میرەكىي و ھەلىت، ئايەت و ھەدىس ل سەر لېقىن وان، دېقىريان و دەگۆن؛

ئەول بازار، خان، ھەمام، ئاشخانە، قاھوەخانە، دۇوكان، مىزگەفت، گوند، شەكەفت، زۆزان، مەجلىس و مەدرەسان دەگەريان و گەھ ب پىسەپس، گەھ ب قىرەقىر، دەگۆن؛

ھەسپى كولە، سەبىي تۈولە، مىرى ئەلە لىن مەبە عەمولە...

زاره‌کیتن خوه، چووبو نک شیخ و سهیدین شه‌مزینانی، دا کۆنیزیکی شه‌ر و پەقچوونی بوبویا. یەزادانشیر کۆنیزیدی بوبو بوبو پەیابن هەری گرینگ ئئی میر، بین رە چووبو و تىلى زى چووبو وەلاتى خەرزا، خەلات و نۇرسىنى، نک شیخ و مەدرەسەيىن وان.

ھەرجى ئەز بوبوم، تەقى مام سەفۇر دل كېبۈر ئەز ب وان رە بچووما و يەزدىنىشىر خەبەر شاندبوو كۆنەز بىن رە بوبوما، ئەز نەچۈرم چو دەڭەرى و ل بازىر مام و من خود زەھەر جارى بىتىر دا سەر گۆنتىن. دنيا گەرم و ھاوبىردىر رۆنى بوبو. پىرى جاران، تەقى كۆنلگىن من ئىن راستى، پاشتى سەفەرا كەلەكىن با چەمنى دىجىلەپ، هەنەكى دكوليا، ئەز پېشى سوار، پاشنى پەيا، ھلدكشىام بلنداهىيىن چىيان جوودىيىن، لور، ل بەر دەقى شەھەكتەكى، كولاقنى كۆز ئابىن خەلەف زەن رە مىرات مابوو، دىن من دە، روودنىشىم، من جخارىدىيىن خوه تەحتەكى، كولاقنى كۆز ئابىن خەلەف زەن رە مىرات مابوو، دىن من دە، روودنىشىم، من جخارىدىيىن خوه يىين شەقىن دېتچاندن و تەقى ھەستە و مەويىر، ھەزىز، گۇوز و بەھىفەن كۆز بىتىرىكەن شالىتىن من دە بوبون و من درخىستىبون، داتانىن پېشىما خوه، دىن خالىچە يارەنگىن و چۈروسى ياسىتىران دە، ل ئاخا خۇيان ئا خەزبىتىن كۆل بەر من راخستىبۇو، دنھىرى و ل توافانا نۇوه، ل توافانىن كۆل پەي توافانا نۇوه رابوبوبۇن و ل توافانا كۆد وان رۆزان دە، د ناچىبەر نەقىيىن نەبى نۇوه د رادبۇو، دفکىيم. پېتچىيىن دەستىن من ئىن راستى ل سەر تەبىرى من ئىن تاوسى كۆد ستووپىن من دە بوبو، گەھ ب قىرین، گەھ ب ئاوازىدە نەرم، من گۆتن ل ھەۋ دانىن و دىسترام. گەرجى گۆتن، يىين من بوبون، من ئەم د كۇوراھىيىن روھى خود يىن دىن و ھەشى خود يىن پەرەگەندە دە پەيدا دكىن و ل ھەۋ سوار دكىن، لىن بەلنى د ئەساسىن خود دە، ئەم مەموو گۆتىن قەددەر و سەرپەتھاتىيىن خەزەب و توپانىن كەشقارە بوبون. جارنا ب من وەلىن دەتات كۆم من ھەر گۆتىن نۇو، ب ئاوازىدە نۇو دگۆتن، لىن د دەرنىڭ شەقىن دە، گافا ژ بۆكىشاندا جىخارى ئەز دەسەكىيم، ھنگى من بىر دېر كۆتىن، گۆتىن كەشقارە بوبون كۆبەريا من زى ب ھەزاران جاران ھاتبۇون گۆتن. جارنا زى بەرقاشىت و ئى، چاخا من گۆتىن كۆم زەرس و تەجرووبەيىن كەشقارە وەرگەرتىبۇو و ژ ستران و سەرپەتھاتىيىن بەرى زېھر كىريون، دوبارە دكىن، د كىيلىپەن وەست و بىيەنچەدانى دە، ئەزلى خوه واردقلېم كۆد ناش وان گۆتىن كەشقارە دە گۆتىن نۇو زى ھەبوبون. تارىخىن ھەر خوه دوبارە دكىن، لىن ھەيدە كۆب كەرسەكى نۇو، ب رساندىن و ھۇوناندىنەك نۇو؛ گۆتنى ھەر خوه دوبارە دكىن، لىن ھەيدە كۆب حىس، پېشىن، ھەست و بەھىستىيارىن نۇو. قەمەن و راستىپەن نۇو گۆتىن نۇو ل قال، چىتل و قىسىپەن كەشقارە زېيدە دكىن، مينا سىتىرىپەن كۆل سەر سەرى من دلىستان، دچرووپىن، دخورجىن و درېيان. جارنا، گافا سىتىرىپەن كە زەر ئا رۆنى زەملەكى ئاسىپىن بەر بىيىچە ئارماڭ و ھەدەفيتىن مەزن دەشاند. ئەم دەنگ و قىيرەقىرىپەن كۆبازار ۋەگەرتىبۇو، ب سەفەرا میر، ھانە بىرىن و خەددىيەت زى مينا سىتىران بوبون؛ ھەلدبۇون، دخەملىن، دچرووپىن، دچىشىن، ب شەوقا خوه رۆنى درەساندىن و ب دوو رە زى، دەھلىان و وندا دبوبون. ليستىكە كۆھەر شەف دوبارە بوبو و ليستىكا ئابادىن ئا ئىنسان و ئىنسانىيەتى دانى بىرا من.

خەبەر و نۇوچەيىن ئىپرىش و شەر ھەر رۆز دگەھىشتىن بازىر، لىن بەلنى حەتا كۆم نەتىجەيىن ئىپرىش و شەر ب چاخى خوه نەديتىن، من ب وان خىبداران باودر نەك. پاشتى سەفەرا میر، ئەم بېتىش ب قاسى مەھەك، مەھەك و نېقىتى ب دوو چوپىنا میر و چەكدارىن وى رە، كەپايىچە مام سەفق، د دانى ئىشارەكى دە، چاخا من

جوودىيىن سەرى ھەلدادان، دنھىرتەن و گوھى خوه بەل دكىن دا كۆخەبەر ال رى بېھىسن.

ب تەننى د وان دەمەتىن كورت ئىن دەستپىكى رۆزەكە نۇو دە، چاخا سىتىر دچون ئافا و تىپىز سەرى ھەلدادان، ھاوبىردىر ژ كورتەپستا بېپايان ب دوور بوبو و د ناش بىدەنگىكە كە كۈور دە كۆبىدەنگىكە مەننى دانى بىرا ئىنسىتىن، بەر ب رۆزەكە نۇو دچوو. ھنگى، ب تەننى ھنگى، بەر كۆجىرىپۇك و قىرچىقىرۇك دەست ب زەرت و فۇرتان بەن، ئەھلى بازىر پېتىرىپەن كە كۈور دە كۆجىرىپۇك و قىرچىقىرۇك دەست ب مەرھەماتا كۆھاتبۇو فەشارتن، دكى. وان بەريانگىن رۆزەن گەرم ئىن ھاشىنىن، دەستپىكى دەست ب ب قاسى وان سپىيدان بىدەنگ بوبو، دانى بىرا من؛ رۆزەن ئىپرىشا ل دىرى سەعىد بەگىن و كەلەھا وى. ھنگى ئىنسان و تەير، گۈند و بازار بىدەنگ بوبون، حوكىمىن ترس و خۇقا بىدەنگ و شۇور و تەنگى بەنگ ل دار بوبو. ب من وەلىن دەتات كۆچاخا بىرال برا، جىران ل جىران دەتاتە خەزەبىن، بىدەنگىيىن زى پەردىيىا خوه يا رەش رادكىشاند سەر ھاوبىردىر. لىن ئىچار ب تەننى د دەستىن سپىيدان دە.

من ژ يەزادانى پاك ھېشى ھەبوبو كۆدەر و دەوران دوبارە نەبوبويا، رۆزەن سەعىد بەگى ب شۇوندە ۋەنەگەريانا و میر ب بىرارا خود دەور و دەورانىن ترس و خۇقىن ۋەنەزىاندا. لى مخابن، د تاشتىيەكە سېبەھەكە چىكى رۆنى دە، مينا جارا بەرى، مام سەفۇر كۆيەكىجاڭار كەتبۇو، ۋەگەريما مالى، ھاتە نك مە، من مەگۆ كۆل كەتابخانى ل ھېشىما وى بوبون، ب گىرى، ب دەنگەكى ئەمۇچەند سەخت كۆم من ھېچ نەھېسستىبوو، كەتابىن تەھرات، زەپۇر و ئېنجىلا لۇوقا ل بەر وى، خەبەر نۇو گەيەنەد مە؛ ھەرچ كەسى كۆل ھەمبەر كۆتىن میر رابوبويا، دەپىيا ب سەرتى بەباتا جەزاڭىن و ژ لەورە مېر ئى ئېرىش بىرا سەركەلدانان. نە كېيم، نە زىتەد، وەخت، ژ نۇو ۋە دوبارە دېبۇو و ژ بەر كۆم من وەختا بەرى و بوبەرەن قەمۆمەن، ب كەتكەت، د شەقىيەن بۆرى دە گۆتىسو و، ئەز زىنە مينا وەختا تەھەرس نەكم و كۆتىن خوه دېسان نەبېتىم و نە چىلا حالى مام سەفۇر بكم، نە زى بوبەرەن كۆل پەي بىرارى ھاتن پى.

ژ نۇو ۋە تەشكەرە كە بۆش ئا ئەسکەرە دەست پىن كە، شۇور ۋەكالان ھاتە كەشاندىن، خەنچەر تۈۋۈز بوبون، بەرك كەتن دەقى لولەيان و ئېرىشە كە خەدار، ژ چەند ملان، سوار و پەيا، تەقى دووا، ئايەت و ھەدىسىتىن دېنداران، ب قۇودەتىن ئەسکەرە يىن جىزىرا بۆتان و ھەكاران، بەر ب چىايتىن كەلدانان رېشىا.

پاشتى چوپىنا میر و ھېزىتىن وى بىيىن چەكدار، بازار دېسان كەتە حالى خوه يى بەرى ھەياتە كە رۆزانە، بىيىچە چو ئارماڭ و ھەدەفيتىن مەزن دەشاند. ئەم دەنگ و قىيرەقىرىپەن كۆبازار ۋەگەرتىبۇو، ب سەفەرا میر، ھانە بىرىن و خەددىيەت زى مينا سىتىران ژەقىيەت زى ھەنگى ھەنگى بەر كەرسەكى كۆبەرگەر بوبو، ھەكە ئەم ئۆسمانىيان نەھەسبىن، لى مينا كۆئەو زى ب بوبەرەن قايلىن، تەقى كۆھەيا وان ژ شەر و سەفەرەن ھەبوبو و ۋەلایەت مۇوسل، دىارىكەر و واتى كەلەكى ئىزىزىك بوبو و ئەسکەر و سېخۇرەن وان ل ھەر دەرى وەلىت دەگەرىان، دەنگ ژ وان دەرنەدەكتەت. ھەمە چ بگەر بازار ۋەلەپا بوبوبۇو، مام سەفۇر ھەر دەرگەر كۆتىن خوه مەگۆ و ئارمانى ھەلداپۇو و ب قەستا زىيارەتى دېسان چووبوو وەلاتى وانى، ھەمە زى خوهە خوخە ھەلداپۇو، تەقى ژن و

هه که تشننکی نهچی زی بقموسیا و خرابیه کی زی بهاتا سه رئی مه، دفیا ئهز بچووما. مه خوه ب هیدیکا بەردا هەمبیزرا شەقا گەرم و رۆنى يا وەختىكى شەر و پەقچۇونى كۆل هيقىيا مه و رىيپتىيا مه بۇو. مينا هەر شەقا كامباخ كۆب بېيدەنگى و وەستا شەر و پەقچۇونان رايپچاجابى يبو و چو كەسى نزاپىيۇو كا ل پەي پەردا تارى ياشەقىي جەبۇو، شەقا مه زى، تەقى رۇناھى و لىستىكتىن ستپەران، بېيىزم بۇو. نە بايدىك ھەبۇو، نە زى هوونكاھىيەكتى و هىن د دەستپىيەكى رىيپتىيە دە، ھەيە كۆز گەرمى، يان ژ خۆف و ساوى، من خويدان دا و ب خويدان ا ل سەرئەنیا خوه، من ھەسپى خوه بەر ب وارىن هوونك، وارىن كۆنە ب خويدانى، لىت ب خوبىنى فەدگەقزىن، ئازۇت. گاش ب گاف، قۇناغ ب قۇناغ، مە نىزىبىكى ل وەلاتىن ھەكاران، قاتا شهر كر. د هەر گاشا مە، د ھەر قۇناغا كۆم دىرى دە، نىشان و نالەمەتىن شەر دخويان. رى، خان، پى، بەھور ھەمۇو گرتىبىوون و ب تەنلى، ب رېدايانا نۆيەدارىن چەكدار، ئىنسان دكاربىوو توپ دەرياس بوبۇا. ھەشمارا كەرى و ناخاران كىيم بۇو و ژ ھەر جىھەن كۆئەسکەر دەرياس بوبۇو، چال، كۆرت و شۆپتىن لىنگىن وان و سەمىن ھەسپىن وان دخويان. گاش ب گاف ھاويردۇر ئاسىتىر، چووين دۈزارتر و خۆف و ترس بېتىر دبۇو.

ژ بەر بەختى من ئىت چى ئەسکەر ان ئەز ناس دكرم و ب حەنەكىيەن خوه، رى ددان كۆئەم د رىا خوه د بچۇونا. چاخا ئەم كەتن ناڭ چىايىتىن ھەكاران، مە بەھىست كۆشەر ب سەرفرازى كوتا بوبۇو، كەلدىن تېكچۇوبۇون، پاترىكىن وان مار شەمۇون كۆسەرەكى وان ئىن جەشاکى و روھانى بۇو و مالباتا وي، تەقىي كەشە و مەترانىن ناڭدار ئىن ناستورىيان، كەتاب و مىراثتىن وان ئىن دىنى ل سەرپشتا ھەسپ، كەر و بەرگىران، بازابۇون و چووبۇون موسوللى و ھېزىتىن جىزира بەتتەن و ھەكاران، بىتىي زىرار و زىنەتكى، ژ چىان ۋەتكىشىيان. تارىخ ديسان دوبارە دبۇو، ديسان ھېزىتىن چەكدار ئىن سەرفراز وەلاتەكى شەوتى ل پەي خوه ھېشىتىبۇن و فەدگەريان و ئەز، چاخى من ئىت كۆر ديسان ب ژان و ليان، بەر ب شەواتى دچووم. شەوات راستىا من بۇو و ئەز ئىچارى زى ديسان بەر ب شەواتى دچووم. گەد د بن تاشا سنجىرى كۆمەنە تىيەكە ئاڭرى دۈۋەزىي بۇو و گەد د بن سىتىپەن كۆپىزىمان، لى ئەز باودرم، ماقاىيى ل مە، ل ئىنسانىن كۆقرا ھەقۇود دېرن، شاھدى دىرن دە، ھەر گاشا كۆمە هىن بېتىر نەزىكى ل دلى چىايىتىن ھەكاران دك، راستىا شەر ژى ھىن بېتىر ل بەر مە خوياپۇو. ھەرچەند رى تەنگىر، ئىنسان و گوند كېيىمتر، دار و داھل بۆشتىر، زىنار و چىا ئاسىتىر، نەوال و گەللى كۈورتىر دبۇون، راستىا كۆمە دىيت ژى ئەۋچەند كېتىتەر و ھۆقىتىر دبۇو. گۆتنا كۆ بەر دەتكىن شەر و جىرجىرۆك و قىرىقىرۆكىن دىن و ئىمانى، مىنە ھەدىسەكى ھەر دوبارە دىرن، ئىچار راست بۇو؛ كەفر ل سەر كەشر نەماپۇو. دار، داھل، دەقى، دارستان شەمۇتىبۇون، پۇزى چىبان ب دوو و دوومانى تېنگىكە چەپرەست ئاقىتەت ملى خوه، رەخت گەريدا، ل ھەسپىن كۆكىدا ژ بۇ من ئامادە كەپپە سوار بوبۇ، ژ يېن مایى خاتىر خوهست و تەقى ھەقىرىتىن خوه و تېر و كۈوزىتىن خوه، ب رى كەتم. لى بەرى كۆئەم ژ ھەشى دەركەن، كەيا كېسىن پەرە و بەركان ژى گىيەنە من و گۆته من؛

سپارتبە شەكتان. گوندى كۆ مالبات تى دە دىزى، د ناۋىپەرە تىيارە و ئاشىتا دە، ل بن گەلەيە كىيە. ھەيە كۆ خەلکىن گوند خوه گوندەكى د ناۋىپەرە چىا و گەليان دە... شەخولى من نە هيتسان بۇو، من نە ناۋىنى گوند دزانبىيۇو، نە ژى ب مسۇگەرە جىيە گوند، د ناۋا شەر و پەقچۇونى دە، دفیا ئەز لى بگەرىياما و من بپرسىيا، لى نە خەم بۇو. ژ

خەزىيا خوه و چووينا چىايىن جوودىيەن دك، ب دىزىكا ھاتە مالى و خەبەرەك گىيەنە من؛ ھەكە ژ من بهاتا، مام دل دك كۆ ئەز بەر ب دەقەرەن شەر، تىيارى و ئاشىتايىن بچووما و ھەيە كۆ من بكاربۇويا مالباتەك كۆل ور، د ناڭ ئاڭرى شەر دە ماپۇو، ژ ئاڭرى خەلاس بکرا. گوھدارىن دەلال، ھەك بىتە بىرا وە، من د شەققىن مە يېن بۇرى دە، ژ ور بە حسما گەرا مە يا موسول، بەغدا و بايپىلى، رىيپتىيا مە يا كەلەكىن، خەودىيەن كەلەكىن ئاپىن ياقووب، كورى وى بەدرۆس و سەگىن وان گۈرۈز كەپپە. مالباتا كۆ مام سەفۇ دل دك كۆ من بفلتانا، ژن و زارۆكىن ئاپىن ياقووب بۇون، ئاپىن ياقووب و بەدرۆس، ژ ئاڭرى شەر دوور، ل موسولى بۇون، لى بەلنى مالبات د ناڭ ئىنگەر دە ماپۇو و ئەمۇي خەبەرەك گىيەنەدەپ بەر دەپ، دەپ ئەپلىكىارى خەستىتوو. مام سەفۇ، ئەو ئىنسانىن كۆ ھە دكاربۇو گۆتنە خوه بگىيەندا مىر، ژنا خوه و ھەشالىن خوه يېن گەراندا شەخولىن مىرەكىيەن، ب بىيارا داۋىن ئا مىر دە، وندا كەپپە، لى تەقى شەكتەن ئەسالەت و ماخروورىت تەرك نە كەپپە و خوه بېيدەنگ سپارتىسو دەنگ و گۆتنەن كەتابان و ئىتىدى د وارى شەر و پەقچۇونى دە ژ دەستىنى وى چو تشت نەدەت، خەبەرەك ۋەگەزاندېبۇو من دا كۆ ئەز بچووما ھاوارا مالباتى. ل مەلەكى من نىكاربىسو گۆتنەن كە مام بکرا دودۇ، ل مەلەكى ژى من نىكاربىسو چىي بى يا ئاپىن ياقووب و بەدرۆس، ئەو ئىنسانىن كۆب ئالىكاريامىن رابۇبۇون و بېتىي كۆچو شەتكى بخوازىن، حەتا موسولى ب مە رە ھاتبۇون، ژ بېر بکرا و د سەر د ژى، من مينا ھەر جارى، ئىچار ژى بوبۇرە و قەھمەننەن دلاتىن ھەكاران زاھف مەراق دك و د جىيە دە من برىيار دا كۆ ئەز بچووما دلاتىن ھەكاران و ھەنگى من ژ كەيا تاكا تەرك كۆ ئەمۇ، ژ بۇ دۆترا شەققى، سىن ھەسپىن بەزى، سىن تېنگىن لولەدرىز، سىن تېرىن تېرى ئاڭ، دو كۈوزىن تېرى ئاڭ، كىيىسە كى بچووك تېرى پەرە، كىيىسە كى مەزى تېرى بەرەك و دو پەيياتىن نە فلە، لى مسلمانىن بېباور و نىشانىنگەر كۆ دكاربىسون بەرك ژ قولا دەرزى دەرياس بکاران، ل ھەوشما مالى حازر بکرا و ل ھېقىيا من بسەكىيە.

دۆترا رۆزىنى، چاخا شەف داڪەت و بېيدەنگىا كۆزخوھ بازار ۋەگەرتىبوو، ب تەمامى پەردا خوه كېيشاند سەر بازىر، شال و شاپاکىن من ئېن رەنگىن ئېن بۇتى ل من، كۆلۈزى من ئى فەرەئى كەسک و سۆرل سەرئ من، تەبىرى من ئى تاوس ل ستۇويىن من، د كېيلەكى چېتىم رە، ب گاۋىن سەشك و چاپك، من دا رى و چووم مالا مام سەفۇ. كەيا داخوازىن من ب جىيە ئانىبۇون و ھەسپ، تېر، كۈوز، پەيە، كەيا، دو قەۋاش، ل حەوشى، ل بەندى من بۇون. ئىتىدى گۆتنەندەقىدا، من سلاڭ ل ھەشالىن خوه يېن رېتىنگ كە، ئەو ناسىن، تېنگىكە چەپرەست ئاقىتەت ملى خوه، رەخت گەريدا، ل ھەسپىن كۆكىدا ژ بۇ من ئامادە كەپپە سوار بوبۇ، ژ يېن مایى خاتىر خوهست و تەقى ھەقىرىتىن خوه و تېر و كۈوزىن خوه، ب رى كەتم. لى بەرى كۆئەم ژ ھەشى دەركەن، كەيا كېسىن پەرە و بەركان ژى گىيەنە من و گۆته من؛

گوندى كۆ مالبات تى دە دىزى، د ناۋىپەرە تىيارە و ئاشىتا دە، ل بن گەلەيە كىيە. ھەيە كۆ خەلکىن گوند خوه گوندەكى د ناۋىپەرە چىا و گەليان دە... شەخولى من نە هيتسان بۇو، من نە ناۋىنى گوند دزانبىيۇو، نە ژى ب مسۇگەرە جىيە گوند، د ناۋا شەر و پەقچۇونى دە، دفیا ئەز لى بگەرىياما و من بپرسىيا، لى نە خەم بۇو. ژ

قهومى و ل پەمى زنجىرىدەكە زىناران سەگەكى گورىخ پەيدا بۇو و ب لەز و بەز درېتى مە كر. پەيپەن تەنەشتا من تەنگى دەستى خوه راست كردا كۆسەك ل عەردى بىگەقزىنە، لى من ئەم دا سەكتاندىن. سەگىن گورخ ئىنىش تەرىبىھەكى، چو جارى، بىتىسى شاقان و بىتىسى بەز، درېتى ئىنسىتىن نەدركىن و ل ملىت دن، سەگىن كۆپەر بەم باز ددا، ب من غەربىپ نەدەتات. چاخا سەگ نەزىكى ل مە كر، من سەگىن زاھف گر، ژ ستۇرىن وى بىن سېپى و قالىند و ژ تەشقىگەرا وى ياخورت ناسى؛ ئەم، گورزۇ بۇو. بەلنى، گورزۇنى ئاپىن ياقۇوب كۆد سەفترا مە ياخىپ دە ب مە رە بۇو و ھەياتا مە خەلاس كىرىپو. وەلى دخوبىا كۆپاشتى چەندىن سالان، ئەم دسان ئەز ناسىبىووم و لۆما بەر ب مە هاتبۇو. تافلى ئەزىز ھەسپ پەيدا بۇوم و بەر ب گورزۇ چۈمم.

گورزۇ، گورزۇ، مىننا كۆئەز باش و دىا خوه بىبىن، من ب قىرىن گۆت.

گورزۇ خوه ئاۋىتىتە سەر من، دەست و رووپىن من ئالاست، ئەز ھەمبىيىز كرم. ئەز نزامى كا چاوان و ل كۇو، لى ئەو بىنيدار بۇو، ستۇرىن وى و ھېتىتى وى بىن راستى ب خونىكە ھەشكىبۇرى سۆز دكىر. ھەيدە كۆز بەر پېرىپۇننى بۇويما، لى ئەم ماخورورى و نىپەننى سەرتھەو ل سەر رووپىن وى و دەشقىگەرا وى دە دخوبىا، ئەم بەر ب ھېدىكىا كۆوزەكۆوز دكرو دەستى من دالاست. من ژ تۇورەكى نان دەرخىست و دابىن، لى ئەم زاھف بىرچ بۇو، مىننا گورەكى بىرچى ئەم ئەن ب جارەتكى خوار. مىن دىسان دايىن. گورزۇ، من دىگۈتىن و دەستى خوه ل سەر سەرى ئى دگەراند، گورزۇ، چ بۇويە، چ قەمومىيە، ئەڭ چ حالە؟ چ ب سەرى ئەم ئەت، چ ب سەرى مالا ئاپىن ياقۇوب هات؟

من دل دكىر كۆئۇي بەرسىشا من بادا، ب من رە پېيەشىا، دا كۆ من دەست ب گىرىن بکرا و ئەز تىرا خوه بىگرياما. لى ئەم ب تەننى، ب نالىن، ل من دنهىرى. پاشى، چاخا ئەم تىر بۇو، ئەم رابۇو سەر بىيان، قاما بىچا خوه راست كر و بەر ب زىنارىن كۆئۇ ژىتەتاتبۇو، چۇو، لى پاشتى ب قاسى سەدد، سەدد و پىنچى گاڭان ئەم سەكتىنى، سەرى خوه زۇراند و ل مە نەھىرى.

دە، ئەم بدن دوو گورزۇ، من ژ ھەفرىيەن خوه رە گۆت و ل ھەسپى خوه سوار بۇوم، ئەم دل ھەيدە، مە بىهە جىيەھەكى.

حەتا بەر دەقى زىناران ئەم چۇون، لى ژ ور و پىن دە، مە ھە دكاربىوون ب ھەسپان بچۇونا. گورزۇ د قەلىشەكىن زىناران رە كەتبۇو ناش بەھەركە تەنگ و ل ور، ل ھېتىشىا مە سەكتىبۇو. ئەم ژ ھەسپان پەيدا بۇون و مە دا پەي گورزۇ. بەھور كۆب زىنارىن مىننا كېرىتى توۇز بۇو، بەر ب ژىير، بەر ب گەلەكى كۆور دادكەت. پاشتى چەندەكە درېت، بەھور ژىشكا قە خەلاس بۇو و داھلەكە شىئىن دەست پىن كر. نەما دەۋيا ئەم داھلى، د رېكە زاھف زراف ئا فەتلۆكە رە دەرىباس بۇونا، كېرىت و خەنچەر د دەستى مە دە، گەھ چاشنى مە ل دەر و دۆران، گەھ مە چىل، پەل و شاخىپن داھلىنى ژىيدىكە و گاڭ ب گاڭ بەر ب ژىير دبۇون. ب دوو داھلى رە، ئەم پېرىگى جوھەكىن هاتن و تى رە بەھەرىن. ئەز نزامى كا ئەم چقاسى چۇون، لى چاخا تاش ژ ملى رۆزآقا ھېدى ھېدى، خوخ ل پەي چيان فەشارت و ٹىيد تېبا خوه وندى كر، ئەم كەپيشتن بىننى گەلەكى. د دەقى كەللى دە، سەر زىنارەكى، د ناش دارىن زاھف قالىند ئېن ماززو دە كۆب باش، پەل و چىلىن خوه ھاپىر دۆز پېچابۇو، دىوارەكى ئاۋاھىدە كۆب دېرەكى دشپىيا، خويابۇو. گورزۇ بەر ب ئاۋاھىدە لەزانىد. چاخا ئەم نىزىكى

ھەم سۇ ھاپىر دۆز بىبەنە كە گەران تا شەھوات، دوو، دوومن، خوبىن، خوبىدان و مرنى رادبۇو، كۆمېن مىيىش، پېشى، مۆز و گېرەيان ۋېزىنە كە بېپايان دانى بىن، جەنەدەكىيەن پەز، دەوار، ھەسپ و بەرگىرەن پەرەگەندە، ل قەر، ل ور، ل عەردىن ۋە گەۋەپىسۇن و ب بىبەنە دەنگىكەن ئىنسىتىن داشەوتاندىن، ئىنسانىن مرى، ل بەر دەرىتىن مالان، ل ھوندر، ل سەر بان و ئەيوانان، د ناش ھەۋشۇ و كادىيان، باخ و بەخچەيان، د بن قۇنتارتىن چىان دە ب دەرىيەن تەنگى يان بىن شۇور كەتبۇون. زارۆك، كال، پېر، ژىن، مېر ھەر جەلەب ئىنسانىن كۆد ناش خوبىتى دە بۇون، نەما بۇوبۇن پارا تەپەتىن درەندە كۆ خەودىتىن دەنگى يان چىيان، دەن چەقەل، ھەچ، رووفى و گورىن كۆ خەودىتىن نموال، گەلى، شەكەفت و بەھەرىن و ھەلاتى تىيار و ئاشىتايىن كۆنافى خوه ژ ھاش و ئاشتىتىن كۆز بەر كا تەنگى و فەزىنا شۇور خەلاس بۇوبۇن، ل بەر چاشنى مە دەكتەن، لى چاخا وان ئەم ئىنسانىن كۆز بەر كا تەنگى و فەزىنا شۇور خەلاس بۇوبۇن، ل بەر چاشنى مە دەكتەن، لى چاخا وان ئەم دەدىت، مىننا ئاسك، سەمۇرە و كىيورقاشكىن وان چىيان، باز ددان و خوه د ناش زىنار و داران دە ۋەدەشارتن.

ئەم گەھىشتىبۇون دلىن و ھەلاتىن ھەكاران كۆنها بۇوبۇو و ھەلاتىن مرى و كوشتىيان. جەنەدەك، مرى و كوشتىيان حىسىسەكە و ھەللى دانى بىن كۆنە ئەز نە ژى كەسە كى دن دكارە بىنە زەپىن. بىتەمەزار مرى و كوشتى ل عەردى بۇون و ئىپەدى چو ۋەقەگەرا وان نىن بۇو و ھەياتەك كۆ خەودە ناش نەچارى، بىتكەسى و نەزانىن دە بۇو، ب ۋى تەرھى، ب تەنگى و شۇورى رك و نەفرەتىن، بىتىسى شىن و تاهزىز، بىتىسى ستران و دىلان، بىتىسى گۆز و ۋەشارتن، ژ نىشقا قە، كوتا دبۇو و د بن تاشا گەرم دە، مىننا ئاشا جۆيەكى مەچقىبۇو. ھەنگى، د رووشهكە و ھەل دە، ئەز تىيگىبىشتم كۆ ئىنسان ل ھەمبىر وى راستىيا كەپەتھېج نە تىشەكى بۇو. د كوراھىيىن زىنار و چىا، دار و دارستانىن دەنگى دەنگى بەر دەنگى بەر دەنگى، ل ھاپىر دۆز كۆز دەنگى دەنگى، ل ھاپىر دۆز كۆب تېرەن تاشىن دەنگى، ئۇلان ددا. ل ور، د ناش گەلەيىن كۆرور دە، ژ نىشقا قە، ئەز پېرىگى راستىيا ئاشا خەزەپىن كۆز سەدان، ھەيدە كۆز ھەزاران سالان و قەر قە ھەر قەدرا ھەرتىمە بۇو و ھەم من ھەم ژى كەسىن بەریا من ھەرتىم قال كەپەتھېج، ھاتبۇوم. لى بەلنى راستى ل بەر من و ھەقىرىن من، گاڭ ب گاڭ، ھەر جارا كۆئەم ھەنە كى دن، د سەر تاھت، زىنار و نەوالىن بىبىنى رە، ب ئالىكاريا ھەسپىن مە بىن ژىيەتى دادكەن بىن گەلەيان، كۆرور دېبۇو. ئاڭرى دووژەھىن ب دارستانىن كەتبۇو و ھەشك و تەر تەقەد شەھەتىبۇون؛ سەرى زېپىبۇون، مل، پى، لىنگ، دەست ژ بەدەنان قەقەتىباپۇون، چاڭ بەر كەتبۇون، بېشل، گۆھ مىننا لېتىن تېپىيان ل سەر تەحتان ھاتسوون راخاستن. دىنيا د ناش تاشا گەرم دە سەنجرى، لى ئەز، ئېچار دەپوسا خەيدانى، ژ سەرمایىن درجىفيم، دىنيا ب رۇناھىيا تاشىن دچىروسى، لى مىننا كۆپەردىيەكە رەش كەتبە سەر چاشنى من ئى ساخ ژى، دىنيا ل بەر من رەش بۇوبۇو.

من ئى ج بکرا، ژ كى، چاوان مالاباتا ئاپىن ياقۇوب بېرسىيا؟ ب ھەزاران ئىنسان كۆ دارستان ئاڭرى پېتەتى، دانىن بىن، پەرەگەندە، كەتبۇون و ئەز ژى ل بەي داركە دارستانى بۇوم. ھەكە ئەز بېچۈمما و من ژ كوردىن مسلمان بېرسىيا، ھەنگى ھەيدە كۆئەم ژى بىبۇن دارين دارستانى. ھەرجى كەلدانىن ساخمايى بۇون، ئەوانا ژى ئەم كۆر دەھەسباندىن و بەرى كۆئەم بىگەپەن وان، ژ ترسان، باز ددان و د ناش زىنار و تاھت، دار و داھلەن دەندە دبۇون. چ تىشەكى كۆمە بىكاربۇيا بکرا، نىن بۇو، بېتىڭاش، مە رووپى خوه ژ راستىيا شەر زەقاند و سەرى ئەسپىن خوه بەر ب و ھەلاتى جىزىرا بۇتانى كى. لى ھەنگى كاڭ ئەم ئىپەدى دەزلىن، تىشەكى

کەچكىن پاقىزىرن، دەست و ملىين وى مىست دان، كۆلۈز و پشتا خوه ژ خوه كىن و دانىن بن سەرى وى و
چاخا هەفرييەكى من داكەت بىنى گەلى دا كۆل ور ژ دار و تەختان پا خىليلەكى ل ھەۋ بىنە دا كۆمە كەچك
پى بىرا و بىن دن ژى ۋە گەر يارا ھوندرى دىرىن دا كۆپ بېنەپەرە كا كەسەكى دن ھى ساخ بۇو، ئەز ژى ل ھېشىا
كەچكىن مام كۆپى چاقىنى خوه ۋە كرا.

كەچك جوان بۇو و تەشى كۆئەول بەر مىرىنى بۇو، بەدھوى و خوهشىكاھىيەكە زاريف، سادە و سپەھى ل
سەر رووپىن وى بىن زەر دخويما. بەزنا وى درىش، بالا وى زراف، كەزىتىن وى زەر بۇون. بروو و بىزانگىن وى
مىبا كۆب قەلمەمىن ھاتىن چىيىرن، وەلى خودشك بۇون. دەۋ و لېقىتىن وى لەھەۋاتى، دەۋتىن وى بچووك
بۇون. رووپىن وى ھەنەكى زراڭ بۇو و ل سەر روو نە ئېش و ئازار دخويما، نە ژى كەدەر و ئەندىشە. ب تەنلى
ئەو، چاقىگرتى، ژخوهشەچووبى دىنىست. دەستەكى من ل سەر دەستىن وى، دەستىن من ئىن دن ژى ل سەر
تەبىرى من ئىن تاوس، چاقىنى من ژى مىبا چاقىن وى گىرتى، رووپىن من بەر ب تىيرەتىن كۆئىدى نەدھوخيان،
من ب ناھىيەن يەزدانىن دلوقانى خوددىيە عەرد و ئاسمانان دوا دەركۆكچك ژ خەوا بېشەگەر ھشىيار بۇويا و
ۋە گەر يارا. ئەۋى ئاچاڭى خوه ۋەنەنەكى، لىن تىشىتەكى دن كەر و ھەيە كۆيەزدانىن دلوقان دەنگىن من بەھىست، ئەۋى
ب ھېدىيىكا خەرخەر.

يەزدانىن دلوقان كەچكىن ژ خەۋى ۋە گەر يارا، ۋە گەر يارا، من، رۆندىك ل سەر چاقىنى من، گۆتە و دەستىن
كەچكىن مىست دا.

ئەز تىنەدەھىيىستم كا ئەۋى چ دەگوت، لىن خەرخەكە زراف ژ گەورى و لېقىتىن وى دەردەكت. بەدرۇس ناھىيە
خودھەتىن خوه ژ من و مىگۇرە گۇتبۇو و ئەو د بىرا من دە، كۆپىر و ھەشىن دەنگىبىزەكى بۇو، مابۇو.
ساراھ، من ب ھېدىيىكا، ل بەر گوھىنى وى گۆت.

لىن ژى دەنگ دەرنەكەت.

ئەستەر، ئىجار من دىسان، دەستىن وى د ناھى دەستىن من دە، من گۆتىن.
ھنگىن ژى دەنگ هات و وى سەرەت خوه ھەنەكى لقاند.

بەلىن، كەچك ئەستەر بۇو، ئەستەردا كۆب دوو رە بۇو سەتىر، سەتىر ئومرى من ئىن بېچارە، ھەياتا من ئا
كامباخ.

-داويا جلدى يەكم-

ئاشاھىيەن بۇون و ژىنلىقى شە مە لى ئىن نەھىرى، ھنگىن مە فەرق كر كۆئەلو ھلۇھشىايىبى بۇو و ژىنلىقى شە مە
دۇومنانى دەھات. بانى ئاشاھىيەن كۆب سەتۇننىن تەختىن و ب تاخىن لىپسوپۇو، كەتبۇو، دىوارىن ئاشاھىيەن كۆز
ب كەفەتىن شەھەرىيى بىن رەش لەپۇوپۇون، ژ ھەر ملى ئاشاھىيەن ھلۇھشىابۇون. دارىن مازۇپىن مىبا كۆلاقەكى
شەقانان كۆز
رەقنى بۇو، لى ئىتىرەت دچوون ئاشا و ئەز ھى ژى نازام كا تىيرەتىن تاشى، د نىقىرەت بان د ژى خوه دىگىھاندن
ئاشاھىيەن يان نا، ژ بەر كۆدار، پەل، چىل ل سەر ھەفت سوار بۇوپۇون و ھەمول دابۇون كۆن ئاشاھىيەن فەشىتىن. لى ئى
ھەيەت، ھەمول و داخوازا داران ژى بېتھەپەد بۇو، ئەۋ ئاشاھىيەن ژى ھاتبۇو شەوتاندن. ژ ملى مە چو درى يان
پەنجەردەكە ئاشاھىيەن نەدھوخىبا. مە دەپيا بىدا پىن گۈرۈز و ھلەكشىيانا ژۆر، سەر زىنار. گۈرۈز دابۇو پېشىن مە و
ریا زراف كۆز د ناھ داران رە دچوو ئاشاھىيەن، نىشانى مە دابۇو. ل سەر زىنار كۆز مىبا مەيدانەكە بچووك،
تەھىتەكى فەرەب بۇو، ل ملى رۆزھەلاتى ئاشاھىيەن دەرىيەكى بچووك و نزەم ھەبۇو. گەرچى ژ وى ملى ئىپدى مە
ھەوجە بۇو كۆز ئىنسان ژ دەرىيەكەتە ھوندر، ژ بەر كۆز دىوار ھلۇھشىابۇون، لى دىسان ژى، مە سەرەت خوه
خوار كر و ئەم ژ دەرىيە كۆز كەتەكى شەھەتىپۇو، كەتن ھوندر. ب كەتنا مە يان ھوندر، بىھەنەكە ئەجىت گران
كۆز ئەز باورەم، ژ رتووبەت، رەوا، بىھاوايى، خوبىن و گەمارىن ھاتبۇو پىن، ھەما چ بگە نەفەس ل من
چىكاند. چاخا من خوه دا ھەۋەت و ل دەر و دۆرە خوه نەھىرى، ژ من ب تەنلى ئاخىنەك چوو و ئەزىل جىھەن خوه
تەورىم عەردى و ل سەر تۆتكان رۇونشىتم. ئەم د ناھ دېرىكى دە بۇون كۆھەمۇو تېكبەرىن وى
شەكەستبۇون، لەوحەيىن دىواران شەھەتىپۇون، جاۋىن كۆسەتۇننىن دىرىيە رايپەچابۇون، سوتىپۇون، كتاب و
دەفتەر بۇوبۇون خۇدلى و كۆمەر و ب تەنلى هن رووپەلەن نېشىشەتى دىيار دەركۆز خۇدلى، يان رووپەلەن بۇو. ئۇ
د سەر ئاشنەمۇو تشتان دە، دېرى حەتا دېت، تىرى جەندەك بۇو. ئىنسان، زارۆكىن كور و كەچ ژى تىن دە، ل
سەر ھەۋەت، ل تەنشتا ھەۋەت، د ناھ خەۋىننى دە دەقىيان. ملى داۋىن ئىن دېرىي ب تەمامى شەھەتىپۇو و
جەندەكىن وى ملى ژى ب تەمامى سوتىپۇون، لى جەندەكىن ل دەر و دۆرىن دەرى و ل ملى رۆزئاچا ئىن دېرىي،
نەسۋىتى بۇون. گۈرۈز كۆبەر يارا مە كەتبۇ دېرىي، ژ دەرىي ب قاسى دەھ گاڭان ب دوور، ل دۆرە چەند جەندەكان
سەكىنېپۇو و كۆزەكۈز دەر.

نەما من ھەمۇو تەڭگەرەن گۈرۈز فاھىم كەپۇون، من دەستىن خوه دا دىوارى ھلۇھشىايىبى و ئەز ژ جىھەن خوه
رایووم، چۈرمى نىك گۈرۈز. د ناھ جەندەكان دە، چاقىن من ل سىن ژىن كۆل تەنستا ھەۋوودو، د ناھ خەۋىننى
دە، رازا ئىپۇون، كەت. گۈرۈز خەۋىنلا سەر رووپىن ژىن پېر دالاست. بېشىنەن، بەرمالىي ئاپىن
ياققۇپ بۇو و ھەردوپىن كۆل ھەردو ملىيەن وى رازا ئىپۇون، كەچىن وان. من دەنگىن خوه گەرتەن و ئەز
خوارى سەر جەندەكان بۇوم دا كۆز ئىزىك ۋە ژىن و كەچىن ئاپىن ياققۇپ كۆچەندىن جاران من ژ دەقى ئاپىن
ياققۇپ و بەدرۇس بەحسا وان بەھىستبۇو، بېھېرتا. لىن ھنگى ب من وەلىن ھات كۆچەندەكەن خوه لقاند.
تاقلىنى من بانگ ھەۋىتەن خوه كۆل ملىي دن ئىن دېرىي بۇون، كەچىن ئەۋ ئەز ھەرسىن ب ھەۋەت
رەل جەندەكى ھۆور بۇون، ئىنيد چوشقا مە ژى نەما؛ كەچا كۆل ملىن چەپىن بىن دىيا خوه رازابۇو، ھەن ب
تەمامى جان نەدابۇو. ب جارەكى من راھشىتى، ب دېقەت، مە ئەۋ ژ دېرىي دەرخست و ل سەر تەحت دېرىي
كەر. ھەر دەرىي كەچكىن د ناھ خەۋىننى دە بۇو، من د دەستىملا خوه و خودزىيا مە ھەرسىيان روو و بەرچاقىن

راقه ک

میر بهدرخان: ۱۸۰۳ (جزیرا بستان) ۱۸۶۸ (شام)
 تاریخا دستپیکا میریتیا بهدرخان: ۱۸۲۱
 بوویه را کلمه ها دیرگولن یا سه عید به گئی: ۱۸۳۷، گولان
 قه تلیعاما ناستوریین هه کاری: ۱۸۴۲
 سه رهلهانا میر بهدرخان: ۱۸۴۶، شکه ستنا سه رهلهانا: ۱۸۴۷
 سرگونا میر بهدرخان و بنده مالیا وی: ۱۸۴۷
 ژیانا په نابه ری یا میر بهدرخان ل خانیا، گریتی: ۱۸۵۸-۱۸۴۷
 ژیانا په نابه ری یا میر بهدرخان ل شامی: ۱۸۶۸-۱۸۵۸
 مهلا بین جزیری: شایر، نقیسکاری دیوانی، ۱۵۷۰-۱۶۴۰
 فهقیت تهیان: شایر، نقیسکاری شیخی سهنه-ثان، ۱۵۹۰-۱۶۶۰
 ئە حمەدی خانی: شایر، نقیسکاری مەم و زین، نووبهارا بچووکان، ۱۶۵۱-۱۷۰۷
 كەسۆ: كىسىنەفۇن، نقیسکار، كوماندار، نقیسکاری ئانا باسیس، قەگەرا دەھەھەزاران ۴۲۶-۳۵۴، بەری
 میلادى
 مارۆ: پوللوس ۋ. مارۆ ۋېرگلۇس، شایر، نقیسکاری ئاھنەسە، ۷۰، بەری میلادى-۱۹، پشتى میلادى
 ناسۆ: پوللوس ئۆ. ناسۆ ئوقۇدوس، شایر، نقیسکاری ترستا، ۴۳، بەری میلادى-۱۷، پشتى میلادى
 مايرىگ (ب ئەرمەنكى): دى، دايىك
 هاييرىگ (ب ئەرمەنكى): باش
 هايىر، ۋۆرتى، ھۆكىن سوورپ، ئائىقادز (ب ئەرمەنكى): باش، كور، روھى پېرۇز، خودا بىن ئابادىن
 پارك دىرەج (ب ئەرمەنكى): ھەمد، شكور ژ خودى رە
 دخا (ب ئەرمەنكى): زارۆك
 بارۆن (ب ئەرمەنكى): بەگ
 ۋارىزابىد (ب ئەرمەنكى): مامۆستە
 ئاشخاره (ب ئەرمەنكى): دنیا
 ساراگان (ب ئەرمەنكى): ئايەت، ئىلاھى، لاڭىز
 گاخانت: نۆدل، سەرسال
 مەدرەسا سۆر: ژئالىيى میر شەردەخان كۆز باپىرىنى میر بهدرخان بۇو، د سالا ۱۵.۸-ئان دە، ل جزیرى،
 هاتىيە ئاشاكىن.
 مەم، زین، بەكتىيئەوان: قەھەمانىيىن دەستانا مەمن ئالان و يېتىن كتابا ئە حمەدی خانى مەم و زین.